Ledamöter och ersättare

KOMMUNSTYRELSEN

Tid **måndag 9 februari 2026 kl. 13:15**

Plats **Stadshuset, våning 9**

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Information om resvaneundersökningen 2025 - 30 min	2026/100	3
2	Information om näringslivsanalys - 10 min	2026/123	4
3	Delegationsbeslut till kommunstyrelsen 2026-02-09	2026/3	5 - 9
4	Meddelanden till kommunstyrelsen 2026-02-09	2026/4	10 - 12
5	Kurser och konferenser 2026-02-09	2026/5	13
6	Kommundirektörens rapport 2026-02-09	2026/6	14
7	Finansiering av projekt Impact Accelerator för sociala företag	2025/1997	15 - 31
8	Motion (L) om höjda timmar i förskolan	2025/923	32 - 40
9	Upphörande av arkivreglemente, tillämpningsanvisningar för arkivreglementet samt arbetsordning för stadsarkivets tillsyner	2026/1	41 - 58
10	Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län	2025/1790	59 - 198
11	Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 mfl	2023/1747	199 - 257
12	Detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7	2023/1445	258 - 305

13	Upphävande av byggnadsplan för del av fastigheter i Holfjärden	2024/1783	306 - 326
14	Köp av fastighet i Luleå Hertsön	2026/24	327 - 356
15	Driftsbidrag till Norrbotniabanan AB 2026-2027	2025/2054	357 - 365
16	Skriftlig information om nämnders verksamhetsplaner och internkontrollplaner för 2026	2025/1881	366 - 625

Information om resvaneundersökningen 2025

Ärendenr 2026/100-2.1.0.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen får information om resvaneundersökningen 2025.

Under 2025 har Luleå kommun med hjälp av företaget Lysio genomfört en resvaneundersökning som utrett både hur luleåbor reser och vilka deras attityder är till sitt resande. Senaste undersökningen gjordes år 2020. Totalt har undersökningen skickats till 4000 personer, 16 - 84 år, och till 3000 barn.

Information om näringslivsanalys

Ärendenr 2026/123-2.1.0.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens delges information om näringslivsanalys, en statistisk beskrivning av Luleå och utvecklingen det senaste året.

Delegationsbeslut till kommunstyrelsen 2026-02-09

Ärendenr 2026/3-1.1.1.7

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegat	Beslutsdatum
Kommunstyrelsens ordförande	
KLF Hid.nr 2026.185 Delegationsbeslut avseende Ylva Mjärdell medverkan vid Demokratidagen 2026	2026-01-12
KLF Hid.nr 2026.367 Delegationsbeslut avseende Mathias Karvonens medverkan vid Inspirationsdagen på Tornedalsteatern 29 januari 2026	2026-01-14
KLF Hid.nr 2026.745 Delegationsbeslut avseende Daniel Smirats medverkan vid Demokratidagen 2026	2026-01-21
KLF Hid.nr 2026.744 Delegationsbeslut avseende Daniel Smirats medverkan vid EU- och internationella dagen 2026	2026-01-21
KLF Hid.nr 2026.1002 Delegationsbeslut, Svar på remiss för avgränsningssamråd - Översiktsplan 2040, Bodens kommun	2026-01-26
KLF Hid.nr 2026.1054 Upphandling Höjdfordon/stegbil till Räddningstjänsten Anbudspris 10 714 000 SEK	2026-01-27

KLF Hid.nr 2026.1115 2026-01-27
Delegationsbeslut Förnyad konkurrensutsättning Möbler till Hertsöskolan - Delområde A, avtalsvärde 6 281 916 SEK

Samhällsbyggnadsutskottet
KLF Hid.nr 2026.1033 2026-01-26
Planuppdrag för del av Skepparen 3

Kommundirektör
KLF Hid.nr 2026.65 2026-01-07
Delegationsbeslut upphandling konsult för webbutveckling
Maximalt avtalsvärde 6 000 000 SEK

KLF Hid.nr 2026.1018 2026-01-27
Delegationsbeslut avseende tilldelning i upphandling av Pensionsadministration
Uppskattat avtalsvärde 4 000 000 SEK
Maximalt avtalsvärde 6 000 000 SEK

Biträdande kommundirektör
KLF Hid.nr 2026.235 2026-01-12
Delegationsbeslut avseende Personuppgiftsincident (intern)

Förhandlingschef
KLF hid.nr 2026.287 2026-01-13
Delegationsbeslut Tvisteförhandling-organisationsförändring Mörtgränds Gruppbostad

IT & digitaliseringschef
KLF Hid.nr 2026.164 2025-12-18
Delegationsbeslut Personuppgiftsbiträdesavtal - PUB avtal Arctic Group AB

Inköpschef
KLF Hid.nr 2026.903 2026-01-07
Delegationsbeslut Upphandling Tjänst för att tillgängliggöra dokument för publicering på webb, uppskattat avtalsvärde 5 000 000 SEK

KLF Hid.nr 2026.682 2026-01-19

Delegationsbeslut upphandling av förnyad konkurrensutsättning Möbler till Hertsöskolan, avtalsvärde 1 828 326 SEK

Näringslivschef

KLF Hid.nr 2026.987 2026-01-14
Delegationsbeslut för direktupphandling Kulturkonsult, uppskattat avtalsvärde 461 000 SEK

Mark- och exploateringschef

KLF Hid.nr 2026.83 2026-01-08
Delegationsbeslut tomträtter december 2025

Kommunjurist

KLF Hid.nr 2026.541 2026-01-16
Delegationsbeslut avslag på utlämnande av allmänna handlingar avseende chefer

KLF Hid.nr 2026.944 2026-01-26
Delegationsbeslut avslag på utlämnande av allmänna handlingar avseende AI-chattloggar

Kommunarkivarie

KLF Hid.nr 2026.837 2026-01-21
Delegationsbeslut om att överta handlingar för slutarkivering

Räddningstjänsten, Sektionschef

KLF Hid.nr 2026.161 2025-12-19
Delegationsbeslut Personuppgiftsbiträdesavtal - PUB avtal GBU (grundläggande brandutbildning) Brandskyddsföreningens Service AB

KLF Hid.nr 2026.30 2025-12-29
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Sunderbyn

KLF Hid.nr 2026.61 2026-01-07
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning Öhemmanet, Gammelstad

KLF Hid.nr 2026.59 2025-12-29

Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Råneå

KLF Hid.nr 2026.66 2026-01-08
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Brändön

KLF Hid.nr 2026.301 2026-01-08
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Brändön

KLF Hid.nr 2026.181 2026-01-12
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Björkskatan

KLF Hid.nr 2026.232 2026-01-13
Yttrande enligt miljöbalken avseende ansökan om tillstånd till lagring av metallskrot, råvara till järn- och stålframställning, Stegra Luleå Hamn

KLF Hid.nr 2026.302 2026-01-14
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Brändön

Räddningstjänsten, Brandingenjör

KLF Hid.nr 2026.11 2026-01-02
Yttrande enligt Plan och bygglagen avseende bygglovsansökan, Hajen 10, Robertsviksgatan

KLF Hid.nr 2026.12 2026-01-03
Beslut om tillstånd avseende hantering av brandfarlig vara enligt lagen om brandfarlig vara, Byggutrustning Luleå AB, Bergnäset

KLF Hid.nr 2026.18 2026-01-03
Yttrande avseende förslag till ny detaljplan för del av centrum, fastigheten Katten

KLF Hid.nr 2026.80 2026-01-08
Yttrande enligt alkohollagen avseende tillfälligt serveringstillstånd, Rörbäcks camping och havsbad, Rörbäck

KLF Hid.nr 2026.121 2026-01-08

Delegationsbeslut avseende samrådshandling detaljplan, Hertsön, Mellanområdet

KLF Hid.nr 2026.171 2026-01-08
Föreläggande enligt lagen om skydd mot olyckor, Råneskolan

KLF Hid.nr 2026.147 2026-01-09
Yttrande enligt ordningslagen avseende ansökan om tillstånd för användande av offentlig plats Gripen, Smedjegatan

KLF Hid.nr 2026.172 2026-01-12
Föreläggande enligt Lagen om skydd mot olyckor, Borgmästarens förskola

KLF Hid.nr 2026.233 2026-01-12
Beslut enligt lagen om skydd mot olyckor avseende egensotning, Sandön

KLF Hid.nr 2026.246 2026-01-13
Yttrande enligt ordningslagen avseende ansökan om tillstånd för begagnande av offentlig plats, Galären, Skeppsbrogatan

KLF Hid.nr 2026.248 2026-01-13
Yttrande enligt ordningslagen avseende ansökan om tillstånd för offentlig tillställning för Marknad, Storgatan

KLF Hid.nr 2026.743 2026-01-21
Yttrande avseende ansökan om tillstånd för begagnande av offentlig plats (uteservering), Storgatan

KLF Hid.nr 2026.861 2026-01-21
Beslut om tillstånd för brandfarlig vara Pinnacle Sweden AB, Porsön

Meddelanden till kommunstyrelsen 2026-02-09

Ärendenr 2026/4-1.1.1.7

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare	Ämne
Socialnämndens arbetsutskott 2025-12-04	KLF Hid.nr 2026.606 Socialnämndens arbetsutskott beslut 2025-12-04, § 84 - Upphandling av ramavtal tjänst för tredjepartsanslutning och identifieringstjänst SITHS-kort
Miljö och bygg 2026-01-05	KLF Hid.nr 2026.85 Luleå kommun avstår att svara på remiss gällande övervakningsprogram för havsmiljödirektivet 2027-2032 med motivering att remissen gäller Östersjön och Nordsjön vilket inte ligger inom Luleå kommuns område.
Sveriges Kommuner och Regioner 2026-01-08	KLF Hid.nr 2026.94 Meddelande 12/2025 från SKR:s styrelse - Överenskommelse om samverkansregler
Sveriges Kommuner och Regioner 2026-01-08	KLF Hid.nr 2026.95 Meddelande 13/2025 från SKR:s styrelse - Överenskommelse om Psykisk hälsa och suicidprevention
Sveriges Kommuner och Regioner 2026-01-08	KLF Hid.nr 2026.102 Meddelande 14/2025 från SKR:s styrelse - Överenskommelse om försörjningsberedskap för läkemedel
Sveriges Kommuner och Regioner 2026-01-08	KLF Hid.nr 2026.106 Meddelande 15/2025 från SKR:s styrelse - Överenskommelse om försörjningsberedskap

	för medicintekniska produkter
Kommunstyrelseförvaltningen 2026-01-09	KLF 2025/1958-1.3.1.5 Luleå kommun avstår från att svara på remiss avseende Trafikverkets förslag till ändringar gällande riksintresseanspråk med motivering att det inte finns synpunkter inom de områden som remissen efterfrågar.
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-01-12	KLF 2025/2010-2.1.0.1 Information om medborgarundersökningen år 2025
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-01-12	KLF 2026/2-2.1.0.1 Information om projektet Sveriges bästa service
Myndigheten för delaktighet 2026-01-15	KLF Hid.nr 2026.451 Myndigheten för delaktighet Nyhetsbrev januari 2026
Förvaltningsrätten i Luleå 2026-01-19	KLF Hid.nr 2026.671 Dom avseende överprövning av upphandling tvättstugeutrustning – leverans, service och underhåll.
Kommunstyrelseförvaltningen 2026-01-22	KLF Hid.nr 2026.887 Luleå kommun avstår från att svara på remiss av bokstavsutredningen Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden (Ds 2025:29) med motivering att Inköpskontoret har lämnat kommunens synpunkter till SOI-Sveriges offentliga inköpare (där Luleå kommuns upphandlingsjurist sköter svaret för deras räkning) samt även till SKR via referensgruppen
Energimarknadsinspektionen 2026-01-26	KLF Hid.nr 2026.978 Beslut avseende nätkoncession för linje - Två 150 kV nya kraftledningar mellan Hällmyran och Svartön
Samhällsbyggnadsutskottet 2026-01-26	KLF 2025/2019-3.1.0.3 Information om remiss för avgränsningssam-

	råd - Översiktsplan 2040, Bodens kommun
Samhällsbyggnadsutskottet 2026-01-26	KLF 2026/73-2.1.0.1 Information om Norrbotniabanan
Samhällsbyggnadsutskottet 2026-01-26	KLF 2026/74-2.1.0.1 Information om avgäldsränta för tomträtter
Samhällsbyggnadsutskottet 2026-01-26	KLF 2026/80-2.1.0.1 Information om detaljplaneprogram Luleå industripark
Samhällsbyggnadsutskottet 2026-01-26	KLF 2026/72-3.1.0.2 Information om aktuella frågor och planläge 2026-01-26
Myndigheten för Civilt Försvar 2026-01-28	KLF Hid.nr 2026.1113 Återkoppling synpunkter på remiss avseende förslag till nya verkställighetsföreskrifter om civilplikt, revidering MSBFS 2024:12 och MSBFS 2024:13

Kurser och konferenser 2026-02-09

Ärendenr 2026/5-1.1.1.7

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga redovisade kurser och konferenser till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande kurser och konferenser redovisas:

Avsändare	Ämne
Sveriges kommuner och regioner, SKR 2026-01-07	KLF Hid.nr 2026.36 Inbjudan till presentationen - Det ekonomiska läget och det kommunala skatteunderlaget, Webbsändning 2026-02-25
Myndigheten för civilt försvar 2026-01-09	KLF Hid.nr 2026.157 Inbjudan till kurser inom totalförsvarsjuridik i Stockholm 14-15 april, 19-21 maj, 3-6 november
Sveriges kommuner och regioner 2026-01-15	KLF Hid.nr 2026.433 Inbjudan till utbildning Medborgardialog i komplexa samhällsfrågor – digital introduktion 12 mars 2026
Sveriges kommuner och regioner, SKR 2026-01-19	KLF Hid.nr 2026.609 Inbjudan till Medborgardialog - Grundutbildning i processledning för dialoger i komplexa frågor, 2026-04-28, Stockholm
Sveriges kommuner och regioner, SKR 2026-01-19 2026-01-29	KFH Hid.nr 2025.1155 Inbjudan till Presidiedagarna inom plan-, bygg och miljöområdet, 23-24 mars, Stockholm

Kommundirektörens rapport 2026-02-09

Ärendenr 2026/6-2.1.0.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen delges information om kommundirektörens rapport 2026-02-09.

§ 3

Finansiering av projekt Impact Accelerator för sociala företag

Ärendenr 2025/1997-2.4.3.3

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att finansiera projektet med 300 tkr (100 tkr år 2026, 100 tkr år 2027, 100 tkr år 2028),
2. medel anvisas från anslaget KS utvecklingsmedel,
3. som villkor för beslutet gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Projektet syftar till att stärka Luleås och Norrbottens sociala företag och samhällsinnovatörer. Samhällsinnovatörers primära syfte är att lösa en samhällsutmaning, såsom att förbättra miljön, minska utanförskap eller stärka lokal utveckling.

Målet är att skapa lokala utvecklingshubbar för samverkan och kunskapsutbyte, ge entreprenörer kompetenshöjande insatser, stärka kvinnors företagande och deltagande i samhällsomställningen, bidra till en mer diversifierad lokal ekonomi.

Aktiviteterna i projektet genomförs till största delen i Luleå:

- Lokala utvecklingshubbar med regelbundna träffar, workshops, nätverk och sektorsspecifika grupper (ex hållbar mat, återbruk, hantverk, tjänster).
- Pop up – rådgivning.
- Individuell expertrådgivning.
- Tematiska utbildningar (hållbart företagande, cirkulära affärsmodeller, finansiering och mikrofonder, storytelling för sociala företag, effektmätning av samhällsnytta).
- Mentorskap och Social Business Boards.
- Fysiska evenemang.
- Digitala insatser efter behov.

Coompanion Nord är projektägare. Projektets budget uppgår till 8 358 tkr under projektperioden oktober 2025 - oktober 2028. Från Luleå kommun söks totalt 400 tkr. Sökt finansiering från Luleå kommun motsvarar knappt 5 pro-

cent. Övrig finansiering förutsätts ske från Region Norrbotten (3 500 tkr), Sparbanken Nord (600 tkr), Längmanska Företagarfonden (550 tkr) samt Europeiska regionala utvecklingsfonden (3 308 tkr).

Efter projektets slut är målet att minst 20 Luleåbaserade entreprenörer ska ha tagit del av riktat stöd. Luleå kommuns medfinansiering ska användas till aktiviteter i Luleå; rådgivning på plats i Luleå, fysiska evenemang i Luleå och stöd till Luleåbaserade entreprenörer, etablering av Luleås lokala hubb, riktad kommunikation och rekrytering av deltagare i Luleå.

Av det nätverk med samhällsentreprenörer och sociala företag som bildas under tidigare projektperiod är 200 av totalt 300 medlemmar från Luleå. Projektet (år 2022-2025) har nått uppsatta mål och har haft ett högt deltagarengagemang.

Kommunstyrelseförvaltningen menar att projektet genom sitt fokus på socialt företagande och sociala samhällinnovationer kan bidra till ett ökat och breddat entreprenörskap. Projektet bedöms komplettera övriga företagarfrämjande strukturer. Vidare menar kommunstyrelseförvaltningen att insatserna i projektet ligger i linje med beslutade prioriteringar.

I kommunstyrelsens utvecklingsanslag finns det 2 695 tkr att besluta om år 2026. Efter beslut om finansiering av projekt Impact Accelerator skulle det finnas kvar 2 595 tkr år 2026, 10 943 tkr år 2027, 13 026 tkr år 2028.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att finansiera projektet med 300 tkr (100 tkr år 2026, 100 tkr år 2027, 100 tkr år 2028), och att medel anvisas från anslaget KS utvecklingsmedel, samt att som villkor för beslutet gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog
Dialog har förts med projektägaren.

Beslutsunderlag

- Ansökan om medfinansiering till projekt inom Europeiska regionala utvecklingsfonden - Impact Accelerator, KLF Hid: 2025.13103
- Slutrapport Impact Norrbotten 2022-2025, KLF Hid: 2026.75
- Kommunstyrelseförvaltningens föreslag till beslut gällande finansiering av projekt Impact Accelerator för sociala företag, KLF Hid: 2026.74

Impact Accelerator – Norrbottens viktigaste nätverk

Impact Accelerator är en motor för samhällsnyttigt entreprenörskap och social innovation i Norrbottens gröna omställning.

Under de senaste tre åren har utvecklingshubben och nätverket Impact Accelerator etablerat sig som en betydande kraft i Norrbotten, med **över 300 engagerade medlemmar** som delar ett starkt intresse för hållbarhet och samhällsfrågor. Närmare **200 av dessa finns i Luleå**.

Nätverket fungerar som en unik plattform med fokus på kompetensutveckling för socialt entreprenörskap. Den fyller ett viktigt tomrum som inte täcks av traditionellt företagande. I takt med att den gröna omställningen nu intensifieras i regionen, blir behovet av den här typen av nätverk allt större för att skapa lösningar på våra samhällsutmaningar.

Luleå kommun har varit en viktig partner för Coompanion och projektet Impact Norrbotten 2022-2025 där vi byggde upp utvecklingshubben Impact Accelerator. Vi tar nu nästa steg i utvecklingen och ansöker om ett 3-årigt ERUF-projekt. Vi kommer att erbjuda lokala och regionala hubbar för nätverk och kunskapsdelning. Snabbare, digital tillgång till experter samt skräddarsydd rådgivning, mentorskap och kompetensutveckling. Aktiviteter kommer erbjudas både fysiskt och digitalt. Helt baserat på medlemmarnas behov.

Projekttiden är 20 oktober 2025 – 20 oktober 2028.

Projektorganisation

Projektägare: Coompanion Norrbotten ekonomisk förening
Projektorganisationen består av:

- Projektledare (50%) – övergripande ansvar för genomförande, mål och resultat
- Projektmedarbetare (100%) – ansvar för genomförande av aktiviteter och lokala hubbar
- Kommunikatör/Systemadministratör (100%) – målgruppsanpassad kommunikation och CRM-hantering
- Intern utvecklingsgrupp (10%) – kvalitetssäkring, strategiskt stöd och metodutveckling

- Styrgrupp – Coompanion Norrbottens ledning + representanter med koppling till regional utveckling
- Referensgrupp – experter, företagsfrämjare, kommunala aktörer och näringslivsrepresentanter

Projektet kommer i hög grad att samverka med Luleå kommuns näringslivsenhet, lokala entreprenörer, föreningar, civilsamhälle och relevanta nätverk.

Bakgrund

Norrbotten genomgår en samhällsomvandling av historiska proportioner, driven av storskalig grön industrialisering. Denna utveckling skapar ett antal utmaningar och möjligheter för mindre entreprenörer. Samhällsentreprenörerna i Norrbotten upplever flera strukturella hinder. Det befintliga stödsystemet för SME är svårnavigerat och ofta anpassat för traditionellt företagande och strävan efter vinstmaximering, vilket gör det utmanande för vår målgrupp att hitta rätt stöd.

En viktig observation är den paradoxala trenden i länet inom kvinnligt företagande. Trots att Norrbotten har en hög andel kvinnor som beviljas starta eget-bidrag (1,3 per 1000 kvinnor 16-64 år, vilket är betydligt högre än rikssnittet på 0,5), är andelen kvinnligt ledda nystartade företag i länet bland de lägsta i landet (29 procent, näst sista plats). Detta pekar på ett systemfel: stödet är effektivt för att uppmuntra kvinnor att påbörja en entreprenöriell resa, men det finns en signifikant barriär mellan den inledande idéfasen och en etablerad verksamhet. Här kan projektet fylla en viktig lucka. Vår rådgivning attraherar fler kvinnor än män och av våra drygt 300 medlemmar i utvecklingshubben Impact Accelerator är 88 procent kvinnor. Fler kvinnor startar även företag efter att ha tagit del av projektets insatser.

Luleå är en regional nod för innovation, kreativ sektor och entreprenörskap – men många idébärare saknar nätverk, stöd och kunskap för att ta steget till hållbart företagande. Här fyller Impact Accelerator en unik funktion genom att:

- erbjuda stöd som traditionella främjare inte tillhandahåller
- arbeta med samhällsnyttiga och hållbarhetsdrivna entreprenörer
- komplettera kommunens arbete för en inkluderande omställning

---

Syfte/mål

Övergripande syfte:
Att stärka Luleås och Norrbottens impact-entreprenörer, sociala företag och samhällsinnovatörer genom kompetensutveckling, nätverk, rådgivning och lokal kapacitetsuppbyggnad.

Projektmål

- Öka antalet hållbara företag som skapar social, ekonomisk och ekologisk nytta.
- Skapa lokala utvecklingshubbar för samverkan och kunskapsutbyte.
- Ge 100 entreprenörer i länet, varav en betydande del i Luleå, kompetenshöjande insatser.
- Stärka kvinnors företagande och deltagande i omställningen.
- Underlätta tillgången till kapital genom rådgivning, partnerskap och förmedling.
- Bidra till en mer diversifierad, resilient och inkluderande lokal ekonomi.

Målgrupp

Samhällsentreprenörer definieras av en verksamhet vars primära syfte är att lösa en samhällsutmaning, såsom att förbättra miljön, minska utanförskap eller stärka lokal utveckling. Till skillnad från traditionella vinstdrivande företag mäts deras framgång i samhällsnyttiga mål, och huvuddelen av eventuellt överskott återinvesteras i den egna eller en liknande verksamhet.

Impact Accelerators målgrupp är idébärare och entreprenörer med behov av kompetensutvecklande insatser som tydligt kopplar an till deras samhällsnyttiga mål och verksamheter. De är spridda över länet men återfinns till större delen vid kusten och då främst Luleå. De efterfrågar insatser som kan hjälpa dem att ta steget in i ett entreprenörskap eller att ta nästa steg i sitt företagande, utveckla färdigheter och få hjälp av personer som gjort liknande resor. Behovet är både kopplat till traditionella frågor som produktutveckling, kundkännedom, marknadsföring och finansiering men också områden som hållbarhet, återbruk och effektmätning av samhällsnytta. Många behov är också specifikt kopplade till den bransch som företagen verkar inom, såsom livsmedelsförädling, återbruk, hantverk eller dyl.

Aktiviteter och genomförande

Aktiviteter genomförs regionalt med koncentration i Luleå, med fokus på tillgänglighet och lokal relevans.

Centrala aktiviteter

1. **Lokala utvecklingshubbar i Luleå**
   – regelbundna träffar, workshops, nätverk och sektorsspecifika grupper (t.ex. hållbar mat, återbruk, hantverk, tjänster).
2. **Pop up-rådgivning i Luleå**
   – fysiska drop-in-tillfällen i samarbete med kommunens näringslivsutvecklare.
3. **Individuell expertrådgivning**
   – 1–2 timmar med experter inom försäljning, marknadsföring, styrelsearbete, hållbarhet m.m.
4. **Tematiska utbildningar och kompetensspår**
   – hållbart företagande
   – cirkulära affärsmodeller
   – finansiering och mikrofonder
   – storytelling för sociala företag
   – effektmätning av samhällsnytta
5. **Mentorskap och Social Business Boards**
   – individuellt anpassade expertpaneler för enskilda entreprenörer.
6. **Fysiska evenemang i länets kommuner – med koncentration Luleå**
   – inspiration, kunskapsöverföring, matchmaking och affärsutveckling.
7. **Digitalt on demand-utbud**
   – kurser, föreläsningar, workshops.

Resultat

På projektnivå förväntas följande resultat:

Direkta resultat

- Minst 20 Luleåbaserade entreprenörer får riktat stöd.
- Fler kvinnor startar och utvecklar företag.
- Nya lokala nätverk i Luleå med bärkraft att fortsätta efter projekttiden.
- Ökad kompetens inom hållbarhet, affärsutveckling och finansiering.

Långsiktiga effekter

- Fler hållbara, innovativa och socialt drivna företag i Luleå.

- Fler kvinnor och underrepresenterade grupper tar klivet in i företagande.
- Stärkt lokal attraktionskraft genom nya samhällsnyttiga lösningar.
- Större lokalt engagemang och ökad omställningskapacitet.

Budget

Coompanions totala projektbudget är **8 358 071 kr**.
Projektet söker **400 000 kr** i medfinansiering från Luleå kommun.

Sökt medfinansiering från Luleå kommun motsvarar **4,7% av total finansiering**. Idag har Impact Accelerator över 300 medlemmar varav närmare 200 av dessa finns i Luleå.

Kommunens medel används specifikt till:

- lokala aktiviteter i Luleå
- pop up-rådgivning och stöd till Luleåbaserade entreprenörer
- etablering av Luleås lokala hubb
- riktad kommunikation och rekrytering av deltagare i Luleå

Större delen av kostnaderna består av personal i form av en projektledare 50%, projektmedarbetare 100%, kommunikatör/systemadministratör 100% samt intern utvecklingsgrupp 10%.

Kostnader

Personalens lön	4 124 000
Schablon lönebikostnader	1 883 018
Indirekta kostnader	901 053
Externa tjänster/resor	1 450 000
	8 358 071

Medfinansiering

Region Norrbotten (beviljat ansökan)	3 500 000
ERUF	3 308 071
Sparbanken Nord (beviljat ansökan)	600 000
Längmanska Företagarfonden (beviljat ansökan)	550 000
Luleå kommun	400 000
	8 358 071

Lokal nytta för Luleå

Impact Accelerator bidrar till Luleås utveckling på flera sätt:

Stärker lokalt företagande och arbetsmarknad

- Fler hållbara företag startas och utvecklas i Luleå.
- Nya affärsmöjligheter inom kreativa, gröna och samhällsnyttiga sektorer.
- Mikroföretag får konkret stöd att växa.

Ökar inkludering och delaktighet i omställningen

- Projektet når grupper som traditionellt inte nås av näringslivsfrämjare.
- 88 % av nuvarande medlemmar är kvinnor – en kraftig förstärkning av jämställdhetsmålen.
- Stark potential att inkludera utrikesfödda, unga och personer långt från arbetsmarknaden.

Bidrar till ett attraktivt och hållbart Luleå

- Entreprenörer stärker lokalsamhällen och driver social innovation.
- Stöd till branscher som kreativa näringar, återbruk, matproduktion, social omsorg.
- Bidrar till omställningens sociala dimension – ”människors omställningsförmåga”.

Förtydligande av finansiering från Luleå kommun

Sökt belopp: 400 000 kr

Kommunens finansiering motsvarar ca 4,7 % av den totala budgeten.

Relation till lokal nytta

Kommunens finansiering går direkt till aktiviteter som sker i Luleå:

- Lokala nätverk i Luleå
- Rådgivning på plats i Luleå
- Fysiska evenemang i Luleå
- Stöd till Luleåbaserade entreprenörer

Övriga medfinansiärer (ERUF, Region Norrbotten, Sparbanken Nord, Längmanska) finansierar främst regionala aktiviteter. Luleå kommuns finansiering bidrar till nästan två tredjedelar av de medlemmar som idag finns i Impact Accelerator.

Coompanion har en tydlig lokal förankring i Luleå då vårt kontor finns här och vårt nätverk har störst förankring lokalt. Större delen av våra samverkansparter finns i Luleå, där de flesta näringslivsinriktade evenemangen anordnas. För närvarande stöttar vi även Luleå kommun i en projektansökan gällande samarbete inom livsmedel och besöksnäring.

Koppling till Luleå kommuns utvecklingsområden

Projektet bidrar direkt till alla fyra utvecklingsområden:

Ökad jämlikhet

- når entreprenörer i både centrala och perifera delar av Luleå
- når grupper utanför traditionella stödsystem

Jämställd fördelning av makt och resurser

- 88 % kvinnor i målgruppen
- aktivt arbete med representation i projektets styrning och genomförande

Minskad klimatpåverkan

- stöd till cirkulära affärsmodeller
- hållbar produktion och konsumtion
- digital tillgänglighet minskar resor
- stärkt lokalt näringsliv minskar behov av transporter och import

Starkare ekonomi för tillväxt

- fler företag startar och överlever
- nya marknader växer fram
- stärker Luleås attraktionskraft för inflyttning och kompetens

---

Överensstämmelse med styrdokument och program

Impact Accelerator ligger i linje med:

- **Luleå kommuns näringslivsstrategi** (inkludering, innovation, småföretagande)
- **Luleå kommuns hållbarhetsmål**
- **EU:s program för Övre Norrland** (smart specialisering, kompetensförsörjning, livslångt lärande)
- **Agenda 2030-målen**
    - 4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA
      4.4 ÖKA ANTALET PERSONER MED FÄRDIGHETER FÖR EKONOMISK TRYGGHET
      Här lyfts vikten av att fler får färdigheter för sysselsättning, arbete och entreprenörskap. Vårt projekt syftar till att genom kompetensutvecklande insatser öka andelen startade företag och växande företag i Luleå och Norrbotten. Projektet kommer att öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.
    - 5 JÄMSTÄLLDHET
      5.5 SÄKERSTÄLL FULLT DELTAGANDE FÖR KVINNOR I LEDARSKAP OCH BESLUTSFATTANDE
      Enligt Bolagsverket, artikel från januari 2022, har Norrbotten i 72 % av alla registrerade aktiebolag en manlig vd och i 28 % en kvinnlig vd. Statistik från våra rådgivningar visar att en stor andel kvinnliga entreprenörer vill arbeta med samhällsnytta. 70% av de personer vi möter i rådgivning är kvinnor. Via Impact Accelerator kommer fler kvinnor att starta och driva företag vilket kommer att jämna ut könsstatistiken bland företagare. Vi kommer att eftersträva en jämställd och jämlik fördelning i styrgrupp och bland de konsulter, utbildare, föreläsare och mentorer som kommer att engageras i projektet.
    - 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT
      8.3 FRÄMJA POLITIK FÖR NYA ARBETSTILLFÄLLEN OCH ÖKAD FÖRETAGSAMHET
      Genom projektets ambition att lyfta fram samhällsnyttigt företagande som en viktig pusselbit i en framtida attraktiv, inkluderande och välmående region vill vi även visa på de värden som uppstår i samhället utöver traditionell tillväxt, dessa företag och idébärare diversifierar näringslivet, skapar nya innovativa lösningar utifrån samhällets bästa vilket i förlängningen förändrar attityder gentemot dessa företag. Genom att i projektet introducera nya finansieringslösningar kommer fler kunna ta steget i sin företagsresa.
    - 10 MINSKAD OJÄMLIKHET
      10.2 FRÄMJA SOCIAL, EKONOMISK OCH POLITISK INKLUDERING

Inom projektet kommer blivande och befintliga entreprenörer, kvinnor och män, från olika branscher, samhällssektorer, geografier, verksamhets- och kompetensområden att mötas och skapa nätverk och samarbeten. Med de redan etablerade nätverket och de nya verktyg, metoder och aktiviteter som vi ämnar skapa ser vi att vi når främst är kvinnor, vi möter även många utrikesfödda och personer från resurssvaga grupper, men även idébärare som på andra sätt bryter normer kring traditionellt företagande och entreprenörskap, med fokus på långsiktighet, lokal utveckling, hållbar ekonomisk tillväxt (snarare än internationalisering, export och vinstmaximering). Projektet kommer att leda till en ökad diversifiering av arbetslivet i Norrbotten och Luleå. T ex de sociala företag som kommer att skapas, utvecklas och växa har fokus på att skapa arbetstillfällen för personer som står långt från arbetsmarknaden.

- 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION
  12.3 HÅLLBAR FÖRVALTNING OCH ANVÄNDNING AV NATURRESURSER
  Projektet ska främja regionens företagande som fokuserar på socialt och miljömässigt hållbar tillväxt och utveckling, genom att främja start av sociala företag och genom projektet erbjuda verktyg för att rigga sitt företagande hållbart från starten. Genom att erbjuda tematiska nätverk och community kommer projektet möjliggöra bestående företagssamverkan och kooperativa lösningar för exempelvis livsmedelsförsörjning och hantverk.
- Mål 17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP
  17.17 UPPMUNTRA EFFEKTIVA PARTNERSKAP
  Projektet kommer att uppmuntra, delta i och främja partnerskap och samverkan mellan social ekonomi, akademin, privat och offentlig sektor i Luleå och Norrbotten. Samverkan över sektorsgränser är ett expertområde för vår organisation och många av de idébärare och entreprenörer nätverket kommer stötta har idéer som löser komplexa utmaningar där många intressenter berörs och gynnas av lösningen och där inkludering och inbjudan av dessa är en naturlig del i utvecklingen.

Sökande

Coompanion Norrbotten ekonomisk förening
Stationsgatan 36
97232 LULEÅ
Org nr: 716415-9043

Slutrapport – Impact Norrbotten

Projektperiod: 17 oktober 2022 – 17 oktober 2025
Projektägare: Coompanion Norrbotten ekonomisk förening
Finansiärer: Tillväxtverket (ERUF), Region Norrbotten, Sparbanken Nord, Längmanska Företagarfonden, Luleå kommun och Coop Norrbotten.

---

1. Sammanfattning

Projektet *Impact Norrbotten* har under tre år etablerat och utvecklat **Impact Accelerator**, en regional utvecklingshub för entreprenörer och organisationer som kombinerar affärsnytta med samhällsnytta. Projektet har bidragit till att stärka hållbart entreprenörskap, öka innovationsförmågan i länet och skapa bestående samverkansstrukturer mellan företag, kommuner, akademi och civilsamhälle.

Genom utbildningar, rådgivning, nätverksbyggande och inkluderande kommunikation har målet att stärka impact-entreprenörer och sociala företag uppnåtts med god marginal. Totalt har **över 330 personer** engagerats i Impact Accelerator, och projektet har byggt ett regionalt ekosystem som lever vidare efter projektslut.

---

2. Projektorganisation och inkluderande kultur

Projektorganisationen har från start arbetat med en **inkluderande och delaktig arbetskultur**, i linje med Coompanions kooperativa värdegrund. Alla medarbetare har haft likvärdiga möjligheter att bidra, påverka och forma projektets inriktning.

De viktigaste strukturerna har varit:

- **Veckovisa Whats up-möten** med hela projektgruppen för uppföljning och planering.
- **Strategimöten varannan vecka**, med fokus på långsiktiga vägval och mål.
- **Styrgruppsmöten varannan månad**, där all personal deltagit och externa aktörer bidragit med perspektiv, idéer och kvalitetssäkring.

Projektets arbetssätt har skapat en kultur som präglas av transparens, dialog och gemensamt ansvarstagande. Detta har stärkt kreativiteten, samordningen och kvaliteten i genomförandet.

---

3. Målgruppsinsikter och påverkan på genomförandet

Projektet har löpande anpassats efter målgruppens behov. Insikter har samlats in via intervjuer, rådgivning, medlemsdialoger och återkoppling vid aktiviteter. Detta har lett till flera viktiga förändringar i genomförandet:

- **Digitala utbildningar via Zoom** infördes efter att entreprenörer uttryckt behov av hög tillgänglighet oavsett geografisk ort.
- **Inspelade utbildningar** togs fram efter önskemål om flexibilitet i tid.
- **Nya utbildningsteman** (varumärkesstrategi, hållbarhet, digital kommunikation, cirkulära affärsmodeller) lades till som svar på deltagarnas önskade kompetensområden.
- **Fysiska träffar i kommunerna** ökade eftersom många efterfrågade personliga möten och lokala nätverk.
- **Individuell rådgivning** och **mentorskap** förstärktes för att möta behovet av djupare stöd.

Detta kontinuerliga lärande från målgruppen har gjort projektet mer träffsäkert och direkt bidragit till att stärka entreprenörernas förmåga, innovationskraft och långsiktiga hållbarhet.

---

4. Kommunikation och inkluderande spridning

Projektets kommunikationsarbete har haft tre huvudsakliga mål:

1. **Sprida kunskap och skapa synlighet** för Impact Accelerator.
2. **Attrahera entreprenörer i hela Norrbotten**, oavsett bakgrund, bransch eller etableringsnivå.
3. **Synliggöra samhällsnyttigt entreprenörskap** som en viktig del av regionens utveckling.

Kommunikationen har präglats av värdeorden **hållbarhet, gemenskap och möjliggörande**. Projektet har säkerställt inkluderande kommunikation genom:

- Ett **tillgängligt och inspirerande språk**.
- Aktiv kommunikation via **Facebook, Instagram, LinkedIn och nyhetsbrev**.
- Fysiska möten i flera kommuner.
- Målgruppsanpassat innehåll för entreprenörer, rådgivare, kommuner och samverkansaktörer.
- Vidare spridning genom Almi, LTU, Go Business, Samforma och kommuner — vilket breddat räckvidden och nått en mångfald av deltagare.

Mot slutet av projektet arbetade vi allt mer med **branschanpassad och målgruppsanpassad kommunikation**, en viktig lärdom som resulterade i högre relevans och kvalitet för deltagarna.

---

5. Målkonflikter

Inga egentliga målkonflikter har identifierats under projektperioden.

---

6. Resultat och förändrade förmågor

6.1 Kvantitativa resultat

Resultattyp	Utfall (2022–2025)
Medlemmar i Impact Accelerator	**337**
Varav befintliga företagare	**165**
Deltagare i utbildningar/föreläsningar	**130**
Deltagare i lokala nätverksträffar	**274**
Deltagare som fått rådgivning	**39**
Deltagare som tagit del av mentorskap	**13**

6.2 Förändrade förmågor hos företag och entreprenörer

Projektet har stärkt målgruppens förmågor på flera nivåer:

Affärsmässig kompetens
– utveckling av hållbara affärsmodeller, tjänster och produkter
– stärkt förmåga att arbeta strategiskt med marknadsföring och varumärke

Förståelse för hållbart företagande
– kunskap om cirkulära affärsmodeller, slow business och samhällsnyttiga strategier

Stärkt entreprenöriell identitet
– högre självförtroende och motivation genom nätverk, inspiration och gemenskap

Digital kompetens
– förbättrad förmåga inom digital kommunikation, sociala medier och tillgänglighet

Nätverk och samverkan
– nya samarbeten, partnerskap och kundrelationer

6.3 Förändrade förmågor hos systemet

Projektet har också stärkt förmågor i det regionala ekosystemet:

- Ökad förståelse för socialt företagande hos t.ex. kommuner och rådgivare
- Förändrade attityder kring samhällsnytta som en del av näringslivsutveckling

---

6.4 Arbetspaketens samspel

- **Förberedelsefasen** lade grunden genom planering, struktur och digital infrastruktur.
- **Genomförandefasen** skapade aktivitet, deltagande och mätbara resultat.
- **Slutfasen** fokuserade på förvaltning, spridning och långsiktig hållbarhet.

Tillsammans har de bildat en helhet som stärkt både individer, organisationer och det regionala stödsystemet.

---

7. Genomförande – helhetsbedömning

Projektet har genomförts **framgångsrikt, flexibelt och med hög kvalitet**. Trots mindre förskjutningar i början (främst tekniska) har projektet följt tidsplan, budget och mål.

Genomförandets tre faser

Uppstart 2022–våren 2023:

- Uppbyggnad av struktur, styrgrupp och kommunikation.
- Förankring med aktörer i hela länet.

Lansering och tillväxt 2023:

- 13 april 2023 lanserades Impact Accelerator.
- Snabb tillströmning av medlemmar och hög aktivitet.

Konsolidering och utveckling 2024–2025:

- Fördjupning av insatser baserat på målgruppens behov.
- Nya format: mentorskap, inspelade utbildningar, lokala träffar.
- Stärkt kommunikation.
- Stabil projektstyrning och ökat regionalt genomslag.

Samlad bedömning

Projektet har nått sina mål, haft högt deltagarengagemang och etablerat en struktur som lever vidare. Genomförandet präglades av flexibilitet, samverkan och lärande – och har lagt grunden för fortsatt utveckling i Norrbotten.

---

8. Fortsättning och långsiktig påverkan

Projektet lämnar efter sig:

- en etablerad utvecklingshub; Impact Accelerator
- ett regionalt nätverk med 300+ medlemmar
- förstärkta stödstrukturer i kommuner och rådgivningsorganisationer
- ökad kunskap om hållbart och samhällsnyttigt företagande

Coompanion har ansökt om ett nytt projekt inom Regionalfonden för att fortsätta utveckla och skala arbetet, baserat på erfarenheterna och behoven som framkommit i Impact Norrbotten.

---

9. Slutsats

Impact Norrbotten har på tre år byggt upp ett hållbart, inkluderande och innovativt ekosystem för impact-entreprenörer. Projektet har stärkt över 150 företagare och etablerat långsiktiga strukturer som stärker Norrbottens omställning mot ett hållbart och socialt ansvarstagande näringsliv.

---

§ 4

Motion (L) om höjda timmar i förskolan

Ärendenr 2025/923-1.1.1.5

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Sammanfattning av ärendet

Fredrik Hjälte (L), Thomas Söderström (L) och Ylva Mjärdell (L) har inkommit med en motion om höjda timmar i förskolan. Motionen har anmälts till kommunfullmäktige 2025-05-19 § 93.

Motionärerna skriver att Luleå kommun idag erbjuder 15 timmar förskola per vecka för barn till vårdnadshavare som är arbetssökande och föräldralediga. Det är en rimlig utgångspunkt men i praktiken otillräckligt för barnens behov, för förskolans planering och för vårdnadshavares behov att bygga en hållbar vardag, komma in på arbetsmarknaden med mera.

Motionärerna vill utreda en höjning av antalet timmar till 20-30 timmar per vecka för barn i hushåll där föräldrar är arbetssökande, föräldralediga, läser SFI eller genomgår yrkesutbildning. Detta för att utifrån demografimodellen för förskolan ge personalen möjlighet att vara kvar på sin nuvarande förskola. Det är också för att vara ett stöd till föräldralediga med flera barn. När äldre syskon får mer tid i en trygg förskolemiljö får både det lilla barnet och hela familjen en mer fungerande vardag.

Motionärerna föreslår att:

- Luleå kommun genomför en utredning för att ta fram en ny modell med 20-30 timmar för barn till arbetssökande, föräldralediga, SFI-studerande och de som går yrkesutbildning.
- Utredningen samordnas med tidigare motion från Liberalerna om minskade barngrupper.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens yttrande

Skollagen (2020:500) anger att barn till föräldralediga samt barn till arbetssökande har rätt till förskola under minst 15 timmar per vecka från ett års ålder. Barn till studerande vid SFI eller yrkesutbildningar har som andra studerande eller arbetande vårdnadshavare rätt till behovsprövad plats, det vill säga platsen motsvarar det antal timmar som vårdnadshavaren behöver för att genom-

föra sina studier. Det finns, som motionärerna skriver, hos vissa barn behov som gör att mer tid i förskolan än 15 timmar kan gynna barnets utveckling, till exempel behov att stödja språkutveckling och social inkludering. Skollagen anger då en möjlighet för vårdnadshavare att ansöka om utökad tid för barnets situation eller familjens situation i övrigt. Utökad tid utöver 15 timmar kan också initieras genom rektor om förskolan ser ett behov. Barn vars vårdnadshavare är arbetssökande och har en 15-timmars placering får omgående precis som övriga vårdnadshavare en behovsprövad plats motsvarande arbetstid och restid till och från förskolan när vårdnadshavare påbörjar arbete.

Att generellt utöka antalet timmar innebär ökade kostnader för förskolan då en 15-timmarplacering enligt barn- och utbildningsnämndens resursfördelningsmodell ersätts med halv barnpeng vid föräldraledighet. I dagsläget, med minskat antal barn i förskoleåldrar och därmed minskad budget, finns inte ekonomiska förutsättningar att utöka vistelsetiden för målgruppen föräldralediga. Barn med 15-timmarsplacering och som har vårdnadshavare som är arbetssökande ersätts däremot med hel barnpeng eftersom förutsättningarna kan ändras med mycket kort varsel när vårdnadshavare erbjuds arbete.

Att generellt öka antalet timmar för de föreslagna målgrupperna innebär också att fler barn än idag skulle vistas längre dagar i förskolan, vilket i sin tur medför en ökad anspänning i barngrupperna och påverkan på personalens förutsättningar och arbetsmiljö. Mot denna bakgrund föreslås att barn- och utbildningsnämnden beslutar att rekommendera fullmäktige att avslå motionen.

Barn- och utbildningsnämnden har 2025-12-10 § 135 rekommenderat kommunfullmäktige besluta att avslå motionen. Vid ärendets behandling reserverade sig Fredrik Hjälte (L) mot beslutet.

Sammanträdet
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer barn- och utbildningsnämndens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet
Forskning visar att förskolan är betydelsefull särskilt för barn som inte har svenska som modersmål, finns i socialt utsatta miljöer eller i en utsatt familjesituation. Att erbjuda mer tid i förskolan för dessa barn om deras föräldrar är föräldralediga eller arbetssökande är positivt. I oktober 2025 finns det 17 barn med 15-timmars placering om har beviljats utökad tid av liknande skäl.

Regeringen utreder just nu frågan om obligatorisk språkförskola för barn som visar påtagliga brister i språkutvecklingen i svenska på grund av att de inte i tillräcklig utsträckning i sin hemmiljö exponeras för svenska. Utredningen pågår och kommer att redovisas till regeringen under våren 2026. (Dir 2024:113, En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola).

Skollagen anger att barn till föräldralediga samt barn till arbetssökande har rätt till förskola under minst 15 timmar per vecka. Skollagen anger också att barn ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till om barnet har ett eget behov, på grund av familjens situation eller om barnet av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Kommuner kan också besluta om att generellt erbjuda mer än 15 timmar per vecka för barn vars vårdnadshavare är föräldralediga eller arbetssökande. Om kommuner tillämpar en resursfördelningsmodell som innebär att en 15-timmarsplacering ger en lägre barnpeng innebär ett beslut om generellt ökad vistelsetid, exempelvis 30 timmar, att förskolans budget måste utökas.

Räkneexempel om 15 timmars placerade barn vars vårdnadshavare är föräldralediga:
Cirka 330–350 barn av de inskrivna barnen i Luleås förskolor har de senaste åren haft en 15 timmarsplacering. Antalet barn varierar från månad till månad och antalet barn med 15-timmars placering är idag färre då födelsetalen minskar. I oktober 2025 finns det totalt 306 barn (inkluderat fristående förskolor) vars vårdnadshavare är föräldralediga. Om samtliga av dessa barn skulle ha en placering om 30 timmar och ersättas med hel barnpeng motsvarar det en kostnadsökning om cirka 18 Mkr årligen.

Luleås förskola befinner sig i ett nuläge där kostnaderna behöver anpassas i förhållande till det demografiska läget och nuvarande budgetförutsättningar. Demografiläget, barngruppernas storlek, personals upplevelser av arbetsmiljön innebär prioriterade utmaningar som i nuläget inte stödjer generellt utökad vistelsetid för barn vars vårdnadshavare är föräldralediga eller arbetssökande.

Dialog

Dialog har förts internt inom förvaltningen, i facklig samverkan samt inom det nationella SKR-nätverk för förskolan som Luleå deltar i.

Beslutsunderlag

- Motion (L) om höjda timmar i förskolan, KLF Hid: 2025.5272
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2025-12-10 § 135, KLF Hid: 2025.13246

§ 135

Motion (L) om höjda timmar i förskolan

Ärendenr 2025/196-1.1.1.5

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionen.

Reservationer

Fredrik Hjälte (L) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Fredrik Hjälte (L), Thomas Söderström (L) och Ylva Mjärdell (L) har inkommit med en motion om höjda timmar i förskolan. Motionen har anmälts till kommunfullmäktige 2025-05-19 § 93.

Motionärerna skriver att Luleå kommun idag erbjuder 15 timmar förskola per vecka för barn till vårdnadshavare som är arbetssökande och föräldralediga. Det är en rimlig utgångspunkt men i praktiken otillräckligt för barnens behov, för förskolans planering och för vårdnadshavares behov att bygga en hållbar vardag, komma in på arbetsmarknaden med mera.

Motionärerna vill utreda en höjning av antalet timmar till 20-30 timmar per vecka för barn i hushåll där föräldrar är arbetssökande, föräldralediga, läser SFI eller genomgår yrkesutbildning. Detta för att utifrån demografimodellen för förskolan ge personalen möjlighet att vara kvar på sin nuvarande förskola. Det är också för att vara ett stöd till föräldralediga med flera barn. När äldre syskon får mer tid i en trygg förskolemiljö får både det lilla barnet och hela familjen en mer fungerande vardag.

Motionärerna föreslår att:

- Luleå kommun genomför en utredning för att ta fram en ny modell med 20-30 timmar för barn till arbetssökande, föräldralediga, SFI-studerande och de som går yrkesutbildning.
- Utredningen samordnas med tidigare motion från Liberalerna om minskade barngrupper.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens yttrande
Skollagen (2020:500) anger att barn till föräldralediga samt barn till arbetssökande har rätt till förskola under minst 15 timmar per vecka från ett års ålder. Barn till studerande vid SFI eller yrkesutbildningar har som andra studerande eller arbetande vårdnadshavare rätt till behovsprövad plats, det vill säga platsen motsvarar det antal timmar som vårdnadshavaren behöver för att genomföra sina studier. Det finns, som motionärerna skriver, hos vissa barn behov som gör att mer tid i förskolan än 15 timmar kan gynna barnets utveckling, till exempel behov att stödja språkutveckling och social inkludering. Skollagen anger då en möjlighet för vårdnadshavare att ansöka om utökad tid för barnets situation eller familjens situation i övrigt. Utökad tid utöver 15 timmar kan också initieras genom rektor om förskolan ser ett behov. Barn vars vårdnadshavare är arbetssökande och har en 15-timmars placering får omgående precis som övriga vårdnadshavare en behovsprövad plats motsvarande arbetstid och restid till och från förskolan när vårdnadshavare påbörjar arbete.

Att generellt utöka antalet timmar innebär ökade kostnader för förskolan då en 15-timmarplacering enligt barn- och utbildningsnämndens resursfördelningsmodell ersätts med halv barnpeng vid föräldraledighet. I dagsläget, med minskat antal barn i förskoleåldrar och därmed minskad budget, finns inte ekonomiska förutsättningar att utöka vistelsetiden för målgruppen föräldralediga. Barn med 15-timmarsplacering och som har vårdnadshavare som är arbetssökande ersätts däremot med hel barnpeng eftersom förutsättningarna kan ändras med mycket kort varsel när vårdnadshavare erbjuds arbete.

Att generellt öka antalet timmar för de föreslagna målgrupperna innebär också att fler barn än idag skulle vistas längre dagar i förskolan, vilket i sin tur medför en ökad anspänning i barngrupperna och påverkan på personalens förutsättningar och arbetsmiljö. Mot denna bakgrund föreslås att barn- och utbildningsnämnden beslutar att rekommendera fullmäktige att avslå motionen.

Barn- och utbildningsnämnden har 2025-11-26 § 65 föreslagit barn- och utbildningsnämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanträdet
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Fredrik Hjälte (L) föreslår bifalla motionen.

Beslutsgång
Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag och Fredrik Hjältes förslag mot varandra finner att barn- och utbildningsnämnden bifaller arbetsutskottets förslag.

Beskrivning av ärendet
Forskning visar att förskolan är betydelsefull särskilt för barn som inte har svenska som modersmål, finns i socialt utsatta miljöer eller i en utsatt familjesituation. Att erbjuda mer tid i förskolan för dessa barn om deras föräldrar är föräldralediga eller arbetssökande är positivt. I oktober 2025 finns det 17 barn med 15-timmars placering om har beviljats utökad tid av liknande skäl.

Regeringen utreder just nu frågan om obligatorisk språkförskola för barn som visar påtagliga brister i språkutvecklingen i svenska på grund av att de inte i tillräcklig utsträckning i sin hemmiljö exponeras för svenska. Utredningen pågår och kommer att redovisas till regeringen under våren 2026. (Dir 2024:113, En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola).

Skollagen anger att barn till föräldralediga samt barn till arbetssökande har rätt till förskola under minst 15 timmar per vecka. Skollagen anger också att barn ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till om barnet har ett eget behov, på grund av familjens situation eller om barnet av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Kommuner kan också besluta om att generellt erbjuda mer än 15 timmar per vecka för barn vars vårdnadshavare är föräldralediga eller arbetssökande. Om kommuner tillämpar en resursfördelningsmodell som innebär att en 15-timmarsplacering ger en lägre barnpeng innebär ett beslut om generellt ökad vistelsetid, exempelvis 30 timmar, att förskolans budget måste utökas.

Räkneexempel om 15 timmars placerade barn vars vårdnadshavare är föräldralediga:
Cirka 330–350 barn av de inskrivna barnen i Luleås förskolor har de senaste åren haft en 15 timmarsplacering. Antalet barn varierar från månad till månad och antalet barn med 15-timmars placering är idag färre då födelsetalen minskar. I oktober 2025 finns det totalt 306 barn (inkluderat fristående förskolor) vars vårdnadshavare är föräldralediga. Om samtliga av dessa barn skulle ha en placering om 30 timmar och ersättas med hel barnpeng motsvarar det en kostnadsökning om cirka 18 Mkr årligen.

Luleås förskola befinner sig i ett nuläge där kostnaderna behöver anpassas i förhållande till det demografiska läget och nuvarande budgetförutsättningar.

Demografiläget, barngruppernas storlek, personals upplevelser av arbetsmiljön innebär prioriterade utmaningar som i nuläget inte stödjer generellt utökad vistelsetid för barn vars vårdnadshavare är föräldralediga eller arbetssökande.

Dialog

Dialog har förts internt inom förvaltningen, i facklig samverkan samt inom det nationella SKR-nätverk för förskolan som Luleå deltar i.

Beslutsunderlag

- Motion (L) om höjda timmar i förskolan, BUF Hid: 2025.835
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-05-19 § 93, BUF Hid: 2025.277
- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende motion (L) om höjda timmar i förskolan, BUF Hid: 2025.1742
- Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts beslut 2025-11-26 § 65, BUF Hid: 2025.1781
- Presentation – Motion (L) om höjda timmar i förskolan, BUF Hid: 2025.1934

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Liberalerna

Motion om höjda timmar i förskolan

Liberalerna vill att varje individ ska ha friheten att forma sitt liv – och att alla barn, oavsett bakgrund, får de bästa möjliga förutsättningarna att växa, utvecklas och lyckas. Förskolan är en viktig del i detta.

Luleå kommun erbjuder idag 15 timmar förskola per vecka för barn till vårdnadshavare som är arbetssökande eller föräldralediga. Det är en rimlig utgångspunkt, men i praktiken otillräckligt – både för barnens behov, för förskolans planering och för vårdnadshavare som vill komma in på arbetsmarknaden, lära sig svenska eller utbilda sig för att skapa en bättre framtid för sig och sina barn. Femton timmar i veckan räcker sällan för att på allvar kunna delta i en kurs, ta sig till intervjuer eller bygga en hållbar vardag.

Vi i Liberalerna har tidigare föreslagit minskade barngrupper. Nu vill vi ta nästa steg: – att utreda en höjning av antalet timmar till 20–30 timmar per vecka för barn i hushåll där föräldrar är arbetssökande, föräldralediga, läser SFI eller genomgår yrkesutbildning. Detta skulle även kunna hjälpa till i kommunens demografimodell för förskolan och ge vår personal möjlighet att vara kvar på sina nuvarande förskola.

Det är också viktigt att lyfta att en höjning av timmarna kan vara ett konkret stöd till föräldralediga med flera barn. När äldre syskon får mer tid i en trygg förskolemiljö får både det lilla barnet och hela familjen en mer fungerande vardag.

Liberalerna Luleå vill:

1. att Luleå kommun genomför en utredning för att ta fram en ny modell med 20–30 timmar för barn till arbetssökande, föräldralediga, SFI-studerande och de som går yrkesutbildning,

2. att utredningen samordnas med tidigare motion från Liberalerna Luleå om minskade barngrupper.

Fredrik Hjälte (L)
Thomas Söderström (L)
Ylva Mjärdell (L)

§ 5

Upphörande av arkivreglemente, tillämpningsanvisningar för arkivreglementet samt arbetsordning för stadsarkivets tillsyner

Ärendenr 2026/1-2.1.5.2

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att upphäva arkivreglementet, tillämpningsanvisningar för arkivreglementet samt arbetsordning för stadsarkivets tillsyner.

Sammanfattning av ärendet

Hanteringen av myndigheters arkiv och allmänna handlingar i syfte att bland annat säkerställa allmänhetens insyn regleras genom flera lagar, däribland tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen samt arkivlagen och arkivförordningen. Arkivlagen reglerar bland annat arkivens syfte samt hur arkiv ska vårdas. Av lagen framgår att myndigheters arkiv ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättskipning och förvaltning samt forskningens behov.

Utöver gällande lagstiftning har Luleå kommun reglerat hanteringen av arkiv genom olika styrdokument, såsom arkivreglemente, tillämpningsanvisningar till arkivreglementet och arbetsordning för stadsarkivets tillsyner. De regler och skrivningar som kommunen har fastställt är i hög grad aktuella och korrekta. Samtidigt regleras stora delar redan i lag, vilket innebär att styrdokumenten tillför ett begränsat mervärde. Innehållet i nuvarande dokument är fortsatt viktigt, men kan tillgängliggöras på ett mer ändamålsenligt och användarvänligt sätt, exempelvis via intranätet, och beskrivas som ett gemensamt arbetssätt snarare än i form av fastställda styrdokument.

Inom området finns även etablerade rutiner och nätverk för arkivfrågor där stadsarkivet ger stöd och rådgivning i syfte att säkerställa hög kvalitet och ett likartat arbetssätt inom kommunen. Det kollegiala lärandet och samverkan över förvaltningsgränser kan dock utvecklas ytterligare. Stadsarkivets viktigaste bidrag i detta fortsatta arbete är att leda och samordna utvecklingen samt att, med sin specialistkompetens, arbeta tillsammans med förvaltningar och bolag för att uppnå goda resultat.

De styrdokument som föreslås upphävas har fastställts av olika instanser. Arkivreglementet har beslutats av kommunfullmäktige, tillämpningsanvisningarna fastställdes vid den senaste revideringen av kommundirektören och arbetsordningen för stadsarkivets tillsyner har fastställts av kommunstyrelsen. Samtliga dokument föreslås nu upphävas av kommunfullmäktige för att säkerställa en enkel och sammanhållen hantering.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunfullmäktige besluta att upphäva arkivreglementet, tillämpningsanvisningar för arkivreglementet samt arbetsordning för stadsarkivets tillsyner.

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog
Dialog är förd inom kanslikontoret.

Beslutsunderlag
- Arkivreglemente, KLF Hid: 2015.3426
- Tillämpningsanvisningar för arkivreglementet, KLF Hid: 2016.4832
- Arbetsordning för stadsarkivets tillsyner, KLF Hid: 2016.6288
- Kommunstyrelseförvaltningens föreslag till beslut gällande upphörande av arkivreglemente, tillämpningsanvisningar för arkivreglementet samt arbetsordning för stadsarkivets tillsyner,
  KLF Hid: 2026.76

Arkivreglemente Luleå kommun

1 kap. Allmänt

1 §
Förutom de i arkivlagen och 1 – 7a §§ arkivförordningen intagna bestämmelserna om arkivvård gäller även detta reglemente för kommunfullmäktige och kommunens myndigheter. Med myndighet avses kommunstyrelsen och övriga nämnder, kommunfullmäktiges revisorer, kommunala organ med självständig ställning samt juridiska personer där kommunen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande (2 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen).

2 §
Arkivmyndigheten utfärdar riktlinjer för tillämpningen av arkivreglementet. I riktlinjerna beskrivs ett flertal paragrafer mer utförligt.

2 kap. Ansvar och organisation

Arkivmyndighet

1 §
Kommunstyrelsen är arkivmyndighet och huvudman för stadsarkivet.

2 §
Arkivmyndigheten utövar i enlighet med 5 § arkivförordningen tillsyn över att kommunens myndigheter fullgör sina skyldigheter beträffande arkivbildning och arkivvård.

3 §
Arkivmyndigheten har rätt att överta arkivmaterial från en myndighet som står under dess tillsyn. Övertagande kan ske efter överenskommelse eller genom beslut från arkivmyndigheten. När arkivmyndigheten övertagit

arkivmaterial från någon av kommunens myndigheter övergår hela ansvaret för materialet till arkivmyndigheten.

4 §
Arkivmyndigheten kan till berörd nämnds revisorer anmäla missförhållande som konstaterats vid tillsyn.

Stadsarkivet

5 §
Stadsarkivet ska under arkivmyndigheten vårda hos sig förvarat arkivbestånd och främja informationens tillgänglighet samt dess användning inom förvaltningarna och i kulturell verksamhet och forskning.

6 §
Stadsarkivet ger myndigheterna råd och information, verkställer tillsyn, samt utbildar kommunens personal i dokumenthanteringsfrågor.

7 §
Om brister i arkivvården uppmärksammas i samband med tillsynstillfälle ska stadsarkivet lämna myndigheten förslag till åtgärder.

Kommunens myndigheter

8 §
Varje myndighet ansvarar för att dess arkiv vårdas enligt arkivlagen och arkivförordningen och på det sätt som framgår i detta reglemente.

9 §
Hos varje myndighet ska finnas arkivansvarig och arkivredogörare för fullgörande av arkivuppgifter.

10 §
Om en myndighet upphör men dess verksamhet helt eller delvis överförs till annan myndighet, ska arkivet avställas och överlämnas till den myndighet som fortsätter verksamheten, eller till arkivmyndigheten om myndigheten helt upphör och verksamheten inte längre fortsätter i någon form.

11 §
En myndighet får efter överenskommelse överlämna handlingar till arkivmyndigheten.

3 kap. Framställning av handlingar

1 §
Handlingar som en myndighet upprättar ska framställas så att de kan läsas under den tid de ska bevaras. Hänsyn ska tas till möjligheten att i framtiden överföra uppgifterna till annat medium.

2 §
Myndigheterna ska bruka fysiskt material, såsom aktomslag, arkivkartonger, och papper, som uppfyller kraven i Riksarkivets föreskrifter. Detta gäller emellertid inte för handlingar som ska gallras.

3 §
Vid framställning av elektroniska handlingar ska myndigheterna använda filformat som överensstämmer med Riksarkivets föreskrifter och är av väldokumenterad och internationellt godkänd standard.

4 kap. Gallring och arkivläggning

1 §
Bestämmelser om när allmänna handlingar ska arkiveras regleras i 3 § arkivförordningen.

2 §
Myndigheterna ska förutom allmänna handlingar arkivera sådana minnesanteckningar, utkast och koncept som avses i 2 kap 9 § tryckfrihetsförordningen, om de är av betydelse för myndigheternas verksamhet, allmänhetens insyn, rättsskipning och forskning.

3 §
Myndigheterna beslutar, efter samråd med stadsarkivet, om gallring av handlingar i sina arkiv, såvida inte annat följer av lag eller förordning.

4 §
Handlingar som inte ska tillhöra arkivet, ska fortlöpande rensas eller på annat sätt avskiljas från arkivhandlingarna. Rensning ska genomföras senast i samband med arkivläggningen.

5 §
Beträffande arkiv som överlämnats till eller övertagits av arkivmyndigheten beslutar stadsarkivet om gallring efter samråd med överlämnande myndighet (om möjligt).

6 §
Handlingar som gallras ska utan dröjsmål förstöras.

5 kap. Hantering, förvaring och skydd

1 §
Arkivhandlingar ska alltid förvaras under betryggande former så att den elektroniska eller fysiska, samt logiska beständigheten bevaras.

2 §
Fysiska handlingar ska arkiveras i en förutbestämd struktur som medför att återsökning underlättas. När handlingarna har fått en slutgiltig struktur ska de föras samman i volymer.

3 §
En myndighets fysiska handlingar ska förvaras i arkivlokal som godkänts av arkivmyndigheten.

4 §
Mikrofilm och fotografier ska förvaras i lokal som godkänts av arkivmyndigheten.

5 §
När elektroniska handlingar konverteras eller överförs mellan olika hård- och mjukvaruplattformar eller medium ska handlingarnas autenticitet, pålitlighet, integritet och användbarhet bevaras.

6 §
Bestämmelser om förvaring av databärare för elektronisk information utfärdas av arkivmyndighet.

6 kap. Redovisning

1 §
Kommunens myndigheter ska i enlighet med 6 § arkivlagen upprätta en systematisk arkivförteckning vilket i Luleå kommun motsvaras av aktuell dokumenthanteringsplan och en arkivbeskrivning.

2 §
Dokumenthanteringsplanen ska ha sin utgångspunkt i en av arkivmyndigheten upprättad klassificeringsstruktur som representerar samtliga verksamheter ur ett processorienterat perspektiv. All information

som inkommer till och skapas i kommunens myndigheter ska klassificeras, hanteras och förvaras enligt det som anges i dokumenthanteringsplanen.

3 §
Arkivbeskrivningen ska vara så utformad att den underlättar användning och ger en samlad blick över arkivbildaren och dess arkiv.

7 kap. Leverans

Allmänt

1 §
Vid överlämnande eller övertagande av arkivmaterial, ska överenskommelse träffas mellan myndighet och stadsarkivet om hur och vid vilken tidpunkt leverans ska genomföras.

2 §
Den myndighet från vilken överlämnande sker ansvarar för att arkivet är avgränsat vid leverans till stadsarkivet.

3 §
Handlingar ska levereras till arkivet enligt aktuell dokumenthanteringsplan eller efter överenskommelse.

Fysiska handlingar

4 §
Fysiska handlingar ska levereras i den struktur som de arkiverats i.

5 §
Arkivkartonger och aktomslag ska vara så märkta att det klart framgår vad respektive objekt innehåller.

Elektroniska handlingar

6 §
Myndigheternas verksamhetssystem ska vara så utformade att de elektroniska handlingarna utan svårighet kan avställas och levereras till system för digital långtidsarkivering.

7 §
Dataleveransen ska kunna tas emot utan omfattande insatser i form av programmering eller konvertering.

8 §
Alla bestämmelser som rör elektroniska handlingar gäller oberoende av om myndigheten utför informationsbehandlingen i egen regi eller genom externa leverantörer.

9 §
När leveranser godkänts med avseende på kvalitet och teknik ska stadsarkivet under arkivmyndigheten hålla informationen tillgänglig i enlighet med 2 kap tryckfrihetsförordningen och arkivlagen, med beaktande av personuppgifter och eventuell annan för särskilt material relevant lagstiftning.

8 kap. Utlån av allmänna handlingar

1 §
Arkivhandlingar får lånas ut för tjänsteändamål till annan myndighet och för vetenskapligt ändamål till institution som beviljats inlåningsrätt av riksarkivet. Utlåning av arkivhandlingar ska ske under sådana former att risk för skador eller förluster inte uppkommer. Förutsättning för utlån är att utlämnande kan ske enligt tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser.

9 kap. Avgifter

1 §
Om det vid överlämnandet framkommer att insatser i form av restaurering av fysiska arkivhandlingar, eller programmering eller konvertering av elektronisk data tillkommer, bekostar överlämnande myndighet detta.

Källhänvisningar

Arkivlag (1990:172)
Arkivförordning (1991:446)
Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
Tryckfrihetsförordning (1949:105)

LULEÅ KOMMUN

• • • Tillämpningsanvisningar

Tillämpningsanvisningar för arkivreglementet

Förord

Med dessa tillämpningsanvisningar vill Luleå kommuns arkivmyndighet öka kunskapen i arkivfrågor.

Luleå 2016-08-19

Mikael Lekfalk
Kommundirektör

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Fastställd	Giltighetstid
Styrdokument	Tillämpningsanvisningar till arkivreglementet	2016-08-19	Tillsvidare

Dokumentansvarig	Tidigare beslutad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Kommunarkivarie		Kommundirektör	Nämnder och kommunala bolag

Inledning

Med utgångspunkt från den snabba utveckling som förflyttat tyngdpunkten från arkivering av pappersburen information till elektronisk information fanns det anledning att omarbeta kommunens arkivreglemente. Reglementet fastställdes av fullmäktige 1992 med några smärre revideringar 1994 och 2002. Efter en omfattande revidering antog fullmäktige den 28 september 2015 ett nytt arkivreglemente för Luleå kommun.

Reglementet ger arkivmyndigheten (kommunstyrelsen) möjlighet att komplettera regelverket med tillämpningsanvisningar, alltså detta dokument. Anvisningarna förklarar innebörden av de mer kärnfulla paragraferna i reglementet.

Anvisningarna innehåller reglerna i reglementet och kan därmed användas som fristående dokument. Detta dokument kommer över tid att kompletteras med vägledningar kring specifika dokumenthanteringsfrågor.

Allmänt

Arkivreglementet omfattar kommunens myndigheter, fullmäktiges revisorer och kommunala organ med självständig ställning. Dessutom omfattas juridiska personer (bolag, stiftelser och ekonomiska föreningar) där kommunen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. För att de sistnämnda fullt ut ska omfattas av arkivreglementet måste det fastställas i ägardirektiven, bolagsordningar, stadgar eller motsvarande.

Ansvar och organisation

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet och stadsarkivet är styrelsens operativa verksamhet i arkivfrågor. Stadsarkivet vårdar och främjar tillgängligheten av de överlämnade arkiven. Det sker bland annat genom att förteckna och förvara handlingarna i arkivlokaler samt verka för att informationen inte förstörs. Informationen tillgängliggörs bland annat genom register, bokutgivning och publiceringar på internet. Stadsarkivet har också möjligheter att förvara och vårda enskilda arkiv av lokalhistorisk betydelse.

Arkivmyndighetens tillsynsuppdrag (5 § arkivförordningen) utövas regelbundet av stadsarkivet. Under tillsynen kontrolleras att kommunens myndigheter fullgör sina skyldigheter beträffande arkivbildning och arkivvård, vilket framgår i Arkivlagen (§§ 4-6). Tillsynen innefattar vid behov även rådgivning, stöd och utbildning. Stadsarkivet utfärdar separat information om tillsynsuppdraget.

Kommunens myndigheter äger sin information och behöver inte lämna över äldre material till stadsarkivet, under förutsättning att arkivlagstiftning och det lokala arkivreglementet efterföljs. I normalfallet erbjuds däremot samtliga myndigheter att lämna över den information som inte behövs i verksamheten och är avsedd att långtidsarkiveras. Skulle däremot tillsyn visa att arkivmaterial, som ska slutarkiveras, inte hanteras på rätt sätt ur ett bevarandeperspektiv har arkivmyndigheten rätt att ensidigt överta handlingarna. Missförhållanden kan anmälas till berörd nämnds revisorer. Det normala sättet är dock att övertagande av handlingar sker genom överenskommelse mellan arkivmyndighet och nämnd, oftast genom så kallad leveransreversal. Vid övertagandet övergår allt ansvar för materialet till arkivmyndigheten.

Om en myndighet upphör men dess verksamhet helt eller delvis överförs till annan myndighet, ska arkivet avställas och överlämnas till den myndighet som fortsätter verksamheten, eller till arkivmyndigheten om myndigheten helt upphör och verksamheten inte längre fortsätter i någon form.

För att myndigheterna ska kunna sköta sina åtaganden enligt arkivlagen och arkivreglementet utser de arkivansvariga och arkivredogörare med utgångspunkt från verksamhetens omfång och behov.

Myndigheternas uppgifter finns specificerade i §§ 4-6 i Arkivlagen. Varje kommunal myndighet har som uppgift att:

- vid registreringen av allmänna handlingar ta vederbörlig hänsyn till dess betydelse för en ändamålsenlig arkivvård,
- vid framställning av handlingar använda materiel och metoder som är lämpliga med hänsyn till behovet av arkivbeständighet,
- organisera arkivet på ett sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas,
- upprätta dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slag av handlingar som kan finnas i myndighetens arkiv och hur arkivet är organiserat, dels en systematisk arkivförteckning,
- skydda arkivet mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst,
- avgränsa arkivet genom att fastställa vilka handlingar som skall vara arkivhandlingar och
- verkställa föreskriven gallring i arkivet.

Framställning av handlingar

Skrivmateriel som används för att framställa handlingar för långtidsförvaring måste klara hantering och bevarande under lång tid. Det innebär att varje del (papper, bläck, toner) måste vara framställd för att inte brytas ned, varken för sig själv eller tillsammans. I Riksarkivets författningssamling (RA-FS 2006:4) framgår de tekniska kraven som kan ställas på materialet. Kraven testas av SP Sveriges Tekniska Forskningsin-

stitut och på deras hemsida framgår vilka materiel som blivit godkända. Den lagskyddade beteckningen Svenskt Arkiv på produkters förpackningar visar också att materialet är godkänt för långtidsarkivering.

Verksamhetssystem underlättar vardagen för förvaltningarna genom möjligheterna till rationell hantering av stora mängder information. Men denna möjlighet innebär också att bevarandet av informationen delvis måste hanteras annorlunda än motsvarande på papper. Den största skillnaden är det proaktiva arbete som måste ske redan vid upphandlingen av ett verksamhetsstöd, för att den bevarandevärda informationen slutligen ska kunna överföras till ett e-arkiv.

Handlingar som upprättas av myndigheterna ska framställas så att de kan läsas under den tid de ska bevaras. Det gäller oavsett vilket medium som används. Avseende fysiska handlingar som bevaras ska papper, men även aktomslag och arkivkartonger, uppfylla kraven i Riksarkivets föreskrifter. Handlingar som slutarkiveras i stadsarkivet ska finnas kvar för alltid. Med utgångspunkt från papperskvalitén Svenskt Arkiv har tidsperspektivet varit 1 000 år. Den digitala tekniken har dock ändrat förutsättningarna genom att information, med rätt förutsättningar, kan migreras till ny hårdvara och därmed förflyttas till olika medium och bevaras för evigt. Det blir därför viktigt att redan innan ett verksamhetsstöd upphandlas ta hänsyn till möjligheten att i framtiden migrera informationen.

För elektroniska handlingar som ska bevaras långsiktigt är det viktigt med enhetlighet bland filformaten och att dessa är av väldokumenterad internationellt godkänd standard (ISO/IEC). För närvarande rekommenderas att standarden PDF/A-1 används för samtliga handlingar bestående av text och figurer (exempelvis presentationer, textdokument, kalkylblad). Gällande enskilda fotografier och illustrationer rekommenderas TIFF, och för ljudupptagningar och videomaterial rekommenderas MP3 respektive MPEG-4.

I fråga om dokument av olika slag i bearbetningsstadiet är formaten svårare att reglera på grund av mängden standarder och mjukvaruplattformar som används. Det viktiga är formatet på den upprättade eller inkomna handlingen, då det är denna som eventuellt ska bevaras för framtiden.

Gallring och arkivläggning

I arkivlagen (§ 10) framgår att allmänna handlingar får gallras. Men eftersom myndigheternas arkiv är en del av vårt nationella kulturarv så finns det en huvudregel i arkivlagen (§ 3) där det framgår att myndigheternas arkiv skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

- rätten att ta del av allmänna handlingar,
- behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
- forskningens behov.

Över tid avklingar ofta behovet för rättskipningen och förvaltningen, medan rätten att ta del av allmänna handlingar kvarstår som en grundstomme. Forskningens behov är svårare att bedöma i ett längre perspektiv. Eftersom det inte går att ta del av gallrade handlingar är det viktigt att göra uttömmande gallringsutredningar. Beslut om gallring tas av den nämnd eller styrelse som äger informationen, eftersom det begränsar allmänhetens insyn. Det finns vissa undantagsbestämmelser som begränsar kommunens egen beslutaderätt, men i normalfallet är det myndigheten som beslutar om gallring. Innan myndigheten tar sitt slutgiltiga beslut om gallring ska även stadsarkivet rådfrågas eftersom de har kunskap om bevarandet i ett längre perspektiv. Alla beslut om bevarande och gallring redovisas i myndighetens dokumenthanteringsplan.

För att rensa, t ex akter, från arbetsmaterial krävs inget myndighetsbeslut. Rensning innebär också att information förstörs, men avser inte allmänna handlingar. Denna rensning genomförs senast vid arkivläggning och bör göras av den som är mest insatt i ärendet. Exempel på handlingar som kan rensas är kopior, offentliga utredningar och biblioteksmaterial, utkast, koncept, kladdar, anteckningar och meddelanden som endast har tillfällig betydelse.

Handlingar som gallras ska utan dröjsmål förstöras och det sker antingen genom att strimla eller bränna papper. Hur gallring av elektroniska handlingar sker beror på verksamhetssystem, men generellt raderas själva datafilen och viss registerdata behålls för uttag av gallringsrapport. En gallringsrapport kan fungera som ett komplement till dokumenthanteringsplanen, i det att rapporten är ett bevis för att gallringsbara handlingar verkligen har gallrats.

Hantering, förvaring och skydd

En förutsättning för att allmänna handlingar ska kunna finnas kvar under lång tid är att de förvaras rätt. Olika medier har olika krav på förvaringsmiljö (temperatur och luftfuktighet). Gemensamt är att informationen ska skyddas mot brand, vatten, stöld och skadegörelse. Förstörelse av handlingar som ska bevaras leder först och främst till att allmänhetens insyn begränsas och till luckor i vår lokalhistoria. Men det kan även vara av ekonomiskt betydelse för myndigheten om värdehandlingar förstörs. Vilka krav som kan ställas på arkivlokaler framgår i Riksarkivets författningssamling (RA-FS 1997:3).

Myndigheterna bedömer själva behovet av skydd för handlingar under handläggning med utgångspunkt från de ekonomiska och juridiska riskerna om informationen förstörs.

Handlingar som ska långtidsarkiveras ska förvaras i arkivlokal eller fristående skåp som ger motsvarande skydd. Arkivlokaler ska godkännas av arkivmyndigheten.

Arkivhandlingar ska alltid förvaras så att den elektroniska eller fysiska och logiska beständigheten bevaras. Fysiska handlingar ska arkiveras i en förutbestämd struktur för att underlätta återsökning.

När elektroniska handlingar konverteras eller överförs mellan olika hård- och mjukvaruplattformar eller medium ska handlingarnas autenticitet, pålitlighet, integritet och användbarhet bevaras. Bestämmelser om förvaring av databärare för elektronisk information utfärdas av arkivmyndighet.

Redovisning

Respektive myndighet ska i samråd med stadsarkivet upprätta en arkivredovisning. Redovisningen ska omfatta respektive myndighets hela handlingsbestånd och genom detta göra det möjligt att förstå sambanden mellan verksamhet och handlingar, överblicka handlingsbeståndet, söka och ta fram handlingar, samt hantera och förvalta handlingar. Arkivredovisningens uppgifter ska relateras till varandra över tiden. Till arkivredovisningen ska även knytas uppgifter om hur den ska användas, dessa uppgifter bör avse standarder och metoder som använts, samt förklaring av symboler och koder.

Redovisningen ska bestå av en systematisk arkivförteckning (§ 6 Arkivlagen) som i Luleå kommun utgörs av arkivbeskrivning och dokumenthanteringsplan.

Arkivbeskrivningen ska vara så utformad att den underlättar användning och ger en samlad blick över arkivbildaren och dess arkiv.

I arkivbeskrivningen ska följande information ingå (om tillämpligt):

- myndighetens namn,
- vilket datum började myndigheten sin verksamhet i nuvarande form,
- vad myndigheten har för ansvarsområden,
- hur verksamheten är indelad, t ex enligt ett organisationsschema inkl. beskrivning av samtliga verksamhetsinriktningar,
- vilka sökingångar som finns, t ex register på papper, eller via ett eller flera verksamhetssystem,
- om det förekommer sekretess eller andra inskränkningar i tillgängligheten till arkivet,
- om myndigheten har tagit över arkiv från andra myndigheter eller från enskilda,
- om myndigheten har överlämnat handlingar till annan myndighet eller arkivmyndighet (förutom det som regelbundet levereras till centralarkivet),
- på vilket sätt myndigheten sköter sitt arkiv, arkivansvariga/arkivredogörare, etc.

Dokumenthanteringsplanen ska ha sin utgångspunkt i en av arkivmyndigheten upprättad klassificeringsstruktur som representerar samtliga verksamheter ur ett processorienterat perspektiv. Strukturen ska vara hierarkiskt och systematiskt uppbyggd, där den översta nivån representerar verksamheter, och den nedersta representerar de processer som identifierats inom verksamheterna. Olika mellannivåer kan användas för att gruppera processer.

Klassificeringsstrukturen utgörs av strukturenheter, där beteckning och benämning på strukturenheten ska fastställas. Benämningen ska spegla det verksamhetsområde, den process, eller de grupperade processer, som avses beskrivas. Beteckningen bildas genom numerisk punktnotation.

Vid ändringar i myndigheternas verksamhet får strukturenheter avslutas eller läggas till. Gamla och nya strukturenheter som har ett nära samband ska relateras till varandra. En beteckning får inte återanvändas inom samma struktur.

All information som inkommer till och skapas i kommunens myndigheter ska klassificeras, hanteras och förvaras enligt det som anges i dokumenthanteringsplanen. Till sin utformning ska dokumenthanteringsplanen vara tabellformad, mall tillhandahålls av stadsarkivet. De kolumner som ska ingå är (namnen på kolumnerna är understrukna):

- Beteckning och benämning på respektive strukturenhet, i en och samma kolumn, t.ex. 3.1.4.1 Hantera bygglov. Kolumnen kan benämnas Process.
- Handlingsslag och handlingstyp i var sin kolumn, där handlingsslag är en övergripande benämning på ett antal handlingstyper som skapas genom att en process upprepas. Det kan endast finnas ett handlingsslag per strukturenhet, och endast en handlingstyp per tabellrad.
- Gallring, vilket anges i kolumnen med Bevaras eller X år, där X representerar det antal år som handlingen ska existera innan gallring. Går tidsfristen ej att bestämma kan Vid inaktualitet användas.
- Förvaringsplats, d.v.s. närarkiv, pärm, eller verksamhetssystem.
- Till centralarkiv, när leverans till centralarkiv/system för långtidsbevarande ska ske. Anges genom X år, där X representerar det antal år som ska passera innan en leverans är aktuell.

Vidare bör följande kolumner ingå:

- Sekretess, med hänvisning till paragraf om möjligt.
- Ansvar, vilken funktion som administrerar handlingen, såsom registrator, sekreterare, handläggare, verksamhetschef.
- Registrering, t ex diarieföring.
- Anmärkning, för mer fördjupad information om handlingen eller annat.

Det är vidare viktigt att på något sätt specificera samtliga system som hanteras i verksamheten, eftersom det ger en fingervisning över varifrån information kan komma att levereras och vilka åtgärder som då krävs.

Leverans

Innan leverans av arkivhandlingar från myndighet till arkivmyndighet ska det upprättas skriftliga överenskommelser mellan parterna. Det sker vanligtvis genom upprättande av leveransreversal som redovisar de handlingar som ska överlämnas. Innan leverans ska arkivet avgränsas genom att akter rensas och avslutas.

Det fysiska materialet levereras i godkända arkivkartonger och ska vara fritt från häftklammer, gem, plastfickor eller annat som på sikt förstör handlingarna. Aktomslag och arkivkartonger märks tydligt så att det framgår vad de innehåller.

Myndigheternas verksamhetssystem ska vara så utformade att de elektroniska handlingarna utan svårighet kan avställas och levereras till system för digital långtidsarkivering. Dataleveransen ska kunna tas emot utan omfattande insatser i form av programmering eller konvertering. Materialet, oavsett form och ursprung, ska vid leverans till e-arkiv vara konverterat till arkivbeständigt format och dess funktion ska vara kontrollerad.

Det elektroniska materialet ska inte innehålla information som inte tillför något till förståelsen av materialet, eller inte är relaterat till materialet.

Alla bestämmelser som rör elektroniska handlingar gäller oberoende av om myndigheten utför informationsbehandlingen i egen regi eller genom externa leverantörer.

Utlån av allmänna handlingar

Arkivhandlingar får lånas ut för tjänsteändamål till annan myndighet och för vetenskapligt ändamål till institution som beviljats inlåningsrätt av riksarkivet. Utlåning av arkivhandlingar ska ske under sådana former att risk för skador eller förluster inte uppkommer. Förutsättning för utlån är att utlämnande kan ske enligt Tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser.

Under alla förhållanden ska dock möjligheten att skicka skannade eller fotograferade handlingar undersökas, innan ett lån av originalhandlingar beviljas.

Avgifter

Om det vid överlämnandet framkommer att insatser i form av restaurering av fysiska arkivhandlingar eller omfattande bearbetning av elektronisk data tillkommer, bekostar överlämnande myndighet detta. Överlämnande myndighet bekostar även arkivkartonger och aktomslag.

KOMMUNIKATIONSKONTORET, LULEÅ KOMMUN 2016

LULEÅ KOMMUN

Arbetsordning för stadsarkivets tillsyner

Tillsyner regleras enligt arkivförordningen 5 § ”Arkiven skall regelbundet inspekteras av respektive arkivmyndighet”, och därtill i Luleå kommuns arkivreglemente (2 kap. 2 §). Detta innebär att varje myndighet besöks återkommande. Tillsyner genomförs för att säkra information i Luleå kommun och för att främja god offentlighetsstruktur och arkivhantering, samt att kontrollera att arkivreglementet följs.

Tillsyn kan utföras på samtliga verksamheter utom kommunfullmäktige och stadsarkivet. Stadsarkivets arbete regleras enligt följande:

- Arkivlagen
- Arkivförordningen
- Arkivreglemente för Luleå kommun, med tillhörande tillämpningsanvisningar
- Samtlig offentlighetslagstiftning

Tillsynens omfattning

De allmänna handlingarna och övrig information som skapas i myndigheten, samt hanteringen av dessa. De allmänna handlingarna omfattar:

- Inkomna handlingar
- Upprättade handlingar
- Elektronisk information i databaser
- Elektroniskt lagrade bilder
- Kartor
- Ritningar

Den hantering som omfattas av tillsynen är:

- Fördelning av ansvar och arbete
- Kunskap om allmänna handlingar
- Diarieföring och dokumenthantering
- Gallring
- Långsiktigt bevarande
- Återsökning
- Bevakning av arkivfrågor
- Förvaring
- Arkivreglementet i kommunens bolag

Tillsynsprocessen

Tillsynen genomförs av två tjänstepersoner från stadsarkivet, varav en protokollförare. Arkivansvarig eller överordnad från myndigheten måste

närvara. Rapport kommer för sakgranskning senast tre veckor efter tillsynstillfället. Stadsarkivet inväntar sedan myndighetens synpunkter på rapporten, med en tidsfrist om tre veckor.

Slutlig rapport, innehållande eventuella förelägganden och tidsfrister för dessa, meddelas arkivmyndigheten. Vi vänder oss till revisorerna om missförhållanden som konstaterats vid inspektion inte rättats till.

Delegation till kommunarkivarien

För att kunna säkra god offentlighetsstruktur och arkivhantering är följande beslut delegerade till kommunarkivarien:

- Beslut om ensidigt övertagande av arkiv i samband med tillsyn
- Beslut om att överta arkiv från nämnder och kommunala bolag
- Förelägga nämnder och kommunala bolag åtgärder som framkommit vid tillsyner

§ 3

Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län

Ärendenr 2025/1790-3.1.4.3

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta remissvaret enligt bilaga
KLF Hid: 2026.766 som Luleå kommuns yttrande över avgränsningssamrådet och avge svaret till Nordion Energi H2 AB.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun har bjudits in till ett avgränsningssamråd avseende ny markförlagd rörledning för vätgastransmission mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län. Av samrådsunderlagets kartbilagor framgår att den föreslagna ledningsdragningen passerar genom Luleå kommun norr om Vitåfjärden, söder om Andträsket, korsar Råneälven i anslutning till Långholmen och fortsätter västerut norr om Sörträsket.

Nordion Energi H2 AB planerar att ansöka om koncession enligt rörledningslagen (1978:160) för att anlägga en markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län. Den föreslagna ledningssträckningen är cirka 127 kilometer lång och berör kommunerna Haparanda, Kalix, Luleå och Boden. Den aktuella delsträckan utgör en av sex svenska delsträckor inom det gränsöverskridande projektet Nordic Hydrogen Route (NHR).

En specifik miljöbedömning genomförs enligt 6 kap. miljöbalken. Miljöbedömningen inleds med ett avgränsningssamråd som riktar sig till länsstyrelsen, berörda kommuner, myndigheter, berörda samebyar, organisationer, enskilda samt allmänheten. Syftet med samrådet är att informera om projektet, identifiera relevanta miljöaspekter och ta emot information och synpunkter som kan påverka innehåll och avgränsning av den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). MKB:n kommer att utgöra underlag för koncessionsansökan till Energimarknadsinspektionen (Ei), som i sin tur, enligt gällande lagstiftning, lämnar ärendet vidare till regeringen för beslut.

Sammanfattning av kommunens synpunkter
Kommunens synpunkter handlar främst om vikten av att utreda och beskriva kritiska frågor, såsom säkerhet för människor som bor och vistas i närheten av ledningens sträckning, påverkan på befintliga natur- och rekreationsvärden i

omgivande skogsområden, samt projektets påverkan på rennäringens verksamhet och tänkbara kumulativa effekter för rennäringen.

Kommunens synpunkter sammanfattas nedan, se svaret i sin helhet i bilaga.

- Samrådsunderlaget saknar en tydlig plan för återställning av arbetsområdet. Skog med höga naturvärden riskerar långvarig påverkan.
- Placering av stationer och anslutningsvägar måste beskrivas i kommande MKB. Ledningens sträckning behöver utredas tillsammans med föreslaget läge och utbredning av framtida anslutningsvägar och stationer för att minimera risk för negativ påverkan på omgivande natur- och kulturvärden.
- Den föreslagna ledningsdragningen passerar genom våtmarker med mycket höga naturvärden. MKB:n måste innehålla en jämförelse mellan alternativa sträckningar vid ledningens passage över eller förbi våtmarker med höga naturvärden tillsammans med en motivering till det valda alternativet.
- Kommunen föreslår att ledningen förläggs utanför Andträskets vattenskyddsområde.
- Hantering av sulfidjordar och risk för sur markmiljö behöver planeras och beskrivas i kommande MKB.
- Det slutliga linjevalet måste ske med stöd av resultatet av kommande utredningar. Det är först när det fullständiga planeringsunderlaget är framtaget som de faktiska förhållandena blir kända och ett välgrundat linjeval kan göras.
- Vid fortsatt planering av ledningsdragningen är det viktigt att ta hänsyn till eventuella påverkan på det rörliga friluftslivet längs Råne älvdal.
- Placering av stationer med risk för vätgasläckage måste ske med stor hänsyn till säkerhet.
- Kommande MKB och riskanalys behöver tydligt beskriva tänkbara konsekvenser vid utsläpp och beredskap vid olyckor.
- Det är viktigt att kommande riskutredning och handlingsprogram tydligt redovisar om underlaget är fullständigt, eller om det återstår visst utredningsarbete. Handlingarna behöver även redovisa beredskap för agerande vid en olycka utmed hela ledningens sträckning.
- Luleå kommuns räddningstjänst behöver ha tillgång till spridningsberäkningar för att kunna planera insatser i händelse av gasläckage.

Luleå kommun framför även önskemål om fortsatt dialog med Nordion Energi om ledningens lokalisering under arbetet med kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att anta remissvaret enligt bilaga som Luleå kommuns yttrande över avgränsningssamrådet och avge svaret till Nordion Energi H2 AB.

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Dialog
Kommunstyrelseförvaltningens samhällsomställningskontor har berett ärendet i dialog med näringslivskontoret, mark- och exploateringskontoret, avdelning miljö- och bygg inom infrastruktur- och serviceförvaltningen, samt räddningstjänsten.

Beslutsunderlag
- Svar på remiss för avgränsningssamråd gällande ny markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden, KLF Hid: 2026.766
- Samrådsunderlag – Avgränsningssamråd avseende ny markförlagd rörledning för vätgastransmission mellan Haparanda-Boden i Norrbottens län, KLF Hid: 2025.11378
- Översiktskarta - Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län, Bilaga 1, KLF Hid: 2025.11379
- Riksintresse - Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län, Bilaga 2, KLF Hid: 2025.11380
- Naturmiljö - Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län, Bilaga 3, KLF Hid: 2025.11381
- Kulturmiljö - Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län, Bilaga 4, KLF Hid: 2025.11382
- Rennäring - Samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län, Bilaga 5, KLF Hid: 2025.11383
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande samråd avseende markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län, KLF Hid: 2026.765

Svar på remiss för avgränsningssamråd gällande ny markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden

Kommunens ställningstagande

Luleå kommun har tagit del av Nordion Energi H2 AB:s samrådsunderlag för avgränsningssamråd avseende planerade markförlagda vätgasledningar inom projektet Nordic Hydrogen Route (NHR). Kommunens yttrande avser föreslagen ledningssträckning inom Luleå kommun, tillhörande delsträckan Haparanda-Boden.

Övergripande synpunkter

Luleå kommun anser att det är av yttersta vikt att miljökonsekvens-beskrivningen (MKB) noggrant utreder och beskriver kritiska frågor, såsom säkerhet för människor som bor och vistas i närheten av ledningens sträckning, samt påverkan på befintliga natur- och rekreationsvärden i omgivande skogsområden.

Den föreslagna ledningssträckningen korsar områden av riksintresse för rennäringen på flera ställen. Det är viktigt att MKB:n utreder och redovisar projektets påverkan på rennäringens verksamhet och tänkbara kumulativa effekter för rennäringen. Kommunen förutsätter att konsultation sker med berörda samebyar i ett tidigt skede, enligt gällande konsultationsordning. Både under planeringsskedet och under byggtiden är det viktigt med löpande information till berörda samebyar.

Även boende och andra verksamma i området bör löpande informeras om projektets framskridande.

Luleå kommun vill belysa vikten av att planeringen av de olika delsträckorna samordnas över kommungränser och de gränser som skiljer delsträckorna åt. Detta är viktigt för att kunna utreda den föreslagna ledningssträckningen i sin helhet, samt för att utreda och beskriva samband och kumulativa effekter längs hela ledningssträckningen.

Specifika synpunkter

Miljö och hälsa, naturmiljö och kulturvärden

Samrådshandlingarna saknar information om hur efterbehandling och återställning av arbetsområdet ska ske. Detta har relevans för vilken påverkan som kan förväntas på omgivande skog. Den beräknade livslängden för

vätgasledningen är 40–50 år. Under denna tid kommer träden inom arbetsområdet inte att hinna växa upp till samma storlek som innan och därför måste hela den yta som påverkas vid anläggandet räknas som ianspråktagen. Skog med naturvärden tar betydligt längre tid än så att återetableras.

Samrådsunderlaget saknar information om var linjeventilstationer, rensdonsstationer samt mät- och reglerstationer ska placeras i landskapet och hur stora ytor som kommer att tas i anspråk. Det är därför svårt att kunna utläsa helhetsbilden av projektets påverkan på landskapsbilden och områden med höga natur- och kulturvärden. Ledningens sträckning behöver utredas tillsammans med stationernas läge och utbredning för att minimera risk för negativ påverkan på omgivande natur- och kulturvärden. Alla stationer måste placeras med omsorg och med stor hänsyn till omgivande landskap. Stationernas placering och utbredning i landskapet behöver beskrivas i MKB:n.

Även framtida anslutningsvägar behöver utredas tillsammans med ledningens sträckning för att minimera risk för negativ påverkan på omgivande natur- och kulturvärden. Man kan inte hänvisa till ”annan prövning”. Anslutningsvägarna kommer att göra intrång i naturområden vid sidan av ledningen och måste därför ingå i samma MKB. Alla vägar kommer att behöva samrådas med länsstyrelsen enligt 12:6 miljöbalken.

Luleå kommun ifrågasätter att den föreslagna ledningsdragningen passerar genom våtmarker med mycket höga naturvärden (klass 1 i våtmarks-inventeringen). MKB:n måste innehålla en jämförelse mellan alternativa sträckningar vid ledningens passage över eller förbi våtmarker med höga naturvärden tillsammans med en motivering till det valda alternativet.

Den föreslagna ledningssträckningen korsar Andträskets vattenskydds-område, kartbilaga 3, karta 11. Andträskets vattenskyddsområde skyddar allt ytvatten som finns kring Andträsket, så som Lillträsket, bäckarna kring sjön men även marken som tillhör tillrinningsområdet för sjön. Inom vattenskyddsområdets primära zon krävs tillstånd för energianläggningar i berg och mark. Förbud råder mot anläggningar i vattendrag och sjöar. Kommunen förutsätter att ledningen förläggs utanför vattenskyddsområdet.

Enligt samrådsunderlaget passerar ledningen flera större områden med överlappande sumpskog och våtmarker. Vid Vitåfjärden berörs två större våtmarksområden som innehar mycket högt naturvärde. Vid Nördälven finns en våtmark som innehar mycket högt naturvärde. Vid Sörträsken passerar rutten genom ett stort område med sumpskog och våtmark. Våtmarken innehar högt naturvärde. I samrådsunderlaget står det att schaktning i

våtmarker ”kan riskera” att påverka hydrologin och att detta ska hanteras i MKB med skyddsåtgärder. Det är inte korrekt. All schaktning i organogena våtmarker påverkar alltid hydrologin, och därmed också naturmiljön. Detta är inget som går att utreda bort eller helt förhindra – påverkan sker oavsett. Våtmarker har höga naturvärden, och ingrepp leder alltid till konsekvenser för dessa värden.

Det slutliga linjevalet måste ske med stöd av resultatet av kommande utredningar (naturvärdesinventering, artinventering/artskyddsutredning, kulturmiljöutredning). Det är först när det fullständiga planeringsunderlaget är framtaget som de faktiska förhållandena blir kända och ett välgrundat linjeval kan göras.

Av samrådsunderlaget framgår att alternativa sträckningar för ledningsdragningen har utretts i ett tidigare skede. Det framgår inte av underlaget vilka andra alternativ som har undersökts. Det går inte att utläsa vilka avvägningar som har gjorts mellan olika intressen för den föreslagna ledningsdragningen. Därmed saknas möjlighet att avgöra huruvida den ledningsdragning som innebär minst intrång med påverkan på natur- och kulturmiljö har valts. Det är viktigt att det framgår av den planerade tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen på vilka grunder man har valt att gå vidare med det nu presenterade alternativet. Speciellt eftersom ledningen passerar områden med höga och mycket höga naturvärden.

Längs Råne älvdal bedrivs rörligt friluftsliv såväl sommar som vinter. Exempel på aktiviteter som förekommer i anslutning till älven är fiske, vandring och paddling. Den tänkta gasledningen kommer att passera Malmens väg, som är en välanvänd skoterled under vintersäsongen. Vid detaljplanering av ledningsdragningen är det viktigt att påverkan på dessa intressen undviks eller begränsas så långt möjligt. Det gäller både påverkan på det rörliga friluftslivet och förändringar i landskapsbilden som en följd av anläggande av stationer. Om negativ påverkan på det rörliga friluftslivet inte helt kan undvikas, måste kompensatoriska åtgärder vidtas.

Råneälven har ett livskraftigt bestånd av flodkräfta. Flodkräfta är extremt känslig för smittspridning av kräftpest. Området där ledningen avses dras igenom är utpekat som skyddsområde för flodkräfta. Det är av största vikt att nödvändiga skyddsåtgärder för att förhindra smittspridning vidtas så som desinficering av maskiner och annan utrustning som kan komma i kontakt med älven.

Vägar som anläggs i samband med byggnation men även vägar som kommer finnas kvar för service och underhåll ska anläggas med samma hänsyn till naturvärden, landskapsbild, riksintressen med mera som själva

ledningsdragningen. För att kunna göra en bedömning av påverkan från dessa vägar behöver sträckningen för dessa redogöras för i MKB:n.

Av samrådsunderlaget framgår inte om någon krossning av block och större stenar kommer att utföras i syfte att återanvända materialet i ledningsgraven. Krossning kan utgöra anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet och behöver om det ska ske hanteras inom ramen för tillståndsansökan och MKB:n.

Sulfidjordar förekommer inom stora områden i kommunen. Luleå kommun rekommenderar att Nordion Energi i ett tidigt skede tar fram en plan för hur dessa ska hanteras. Sulfidjordar kan inte återfyllas utan att föregås av en tidigare behandling (stabilisering) - alternativt behöver de föras till deponi. Det är risk för att det fort uppstår stora volymer och hur man avser hantera detta behöver beskrivas minst på en övergripande nivå i tillståndsansökan.

Av samrådsunderlaget framgår inte hur ledningens livslängd påverkas när den sura markmiljö som uppstår när sulfidjordar kommer i kontakt med syre.

Risk och säkerhet
Samrådsunderlaget beskriver att det utmed den markförlagda ledningen kommer finnas ett antal ovan jord placerade stationer (linjeventilstationer, rensdonsstationer och mät-/ och reglerstationer). Dessa kan till viss del komma att samförläggas. Dessa stationer har bedömts utgöra platser med risk för stort läckage av vätgas. Det är viktigt att stationer placeras med hänsyn till de risker som de kan medföra. Genom att välja dess placeringar med hänsyn till säkerhetssynpunkt kan utfallet av konsekvenserna minimeras.

I aktuellt kartunderlag är ett antal stationer utritade (varav en finns markerad på sträckningen genom Luleå kommun) men det beskrivs inte närmare vilken sorts station det avser. Detta behöver förtydligas i samband med kommande MKB och riskanalys.

Samrådsunderlaget beskriver att ett dimensionerande olycksscenario är ett utsläpp av vätgas från rörledning under mark. Denna risk behöver behandlas, värderas och tydligt beskrivas i samband med kommande MKB och riskanalys utifrån vilka risker och konsekvenser som kan uppstå vid vätgasansamling på en oförutsägbar plats. Denna risk är relativt outforskad och okänd, därav råder en stor osäkerhet hur den ska hanteras och vad som är acceptabelt skydd. Därför bör frågan utredas noggrant.

Enligt samrådsunderlaget kommer MKB:n att innehålla ett avsnitt om risk och säkerhet, vilket är bra. Vidare beskrivs i samrådsunderlaget att en fullständig riskutredning samt ett handlingsprogram som redogör för Nordions arbete

med att förebygga olyckor kommer biläggas tillståndsansökan. Detta är positivt. Det är viktigt att i kommande riskutredning och handlingsprogram framgår tydligt hur ”fullständigt” arbetet är, eller om det finns visst utredningsarbete som återstår. Handlingarna behöver även redovisa vilken beredskap hos ledningsägaren som kommer finnas för agerande vid en olycka utmed hela ledningens sträckning.

Luleå kommuns räddningstjänst behöver ha tillgång till spridnings-beräkningar från förväntade läckage-/utsläppspunkter (exempelvis vid linjeventilstationer) för att kunna göra en bedömning av risk och påverkansområde vid eventuella framtida räddningsinsatser. Sådana spridningsberäkningar ska tas fram i kommande riskutredningsarbete.

Övrigt

Luleå kommun önskar en fortsatt dialog med Nordion Energi H2 AB om ledningens lokalisering under arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Luleå Kommun

Svar på remiss för avgränsningssamråd gällande ny markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden

Kommunens ställningstagande

Luleå kommun har tagit del av Nordion Energi H2 AB:s samrådsunderlag för avgränsningssamråd avseende planerade markförlagda vätgasledningar inom projektet Nordic Hydrogen Route (NHR). Kommunens yttrande avser föreslagen ledningssträckning inom Luleå kommun, tillhörande delsträckan Haparanda-Boden.

Övergripande synpunkter

Luleå kommun anser att det är av yttersta vikt att miljökonsekvens-beskrivningen (MKB) noggrant utreder och beskriver kritiska frågor, såsom säkerhet för människor som bor och vistas i närheten av ledningens sträckning, samt påverkan på befintliga natur- och rekreationsvärden i omgivande skogsområden.

Den föreslagna ledningssträckningen korsar områden av riksintresse för rennäringen på flera ställen. Det är viktigt att MKB:n utreder och redovisar projektets påverkan på rennäringens verksamhet och tänkbara kumulativa effekter för rennäringen. Kommunen förutsätter att konsultation sker med berörda samebyar i ett tidigt skede, enligt gällande konsultationsordning. Både under planeringsskedet och under byggtiden är det viktigt med löpande information till berörda samebyar.

Även boende och andra verksamma i området bör löpande informeras om projektets framskridande.

Specifika synpunkter

Miljö och hälsa, naturmiljö och kulturvärden

Samrådshandlingarna saknar information om hur efterbehandling och återställning av arbetsområdet ska ske. Detta har relevans för vilken påverkan som kan förväntas på omgivande skog. Den beräknade livslängden för vätgasledningen är 40–50 år. Under denna tid kommer träden inom arbetsområdet inte att hinna växa upp till samma storlek som innan och därför måste hela den yta som påverkas vid anläggandet räknas som ianspråktagen. Skog med naturvärden tar betydligt längre tid än så att återetableras.

Samrådsunderlaget saknar information om var linjeventilstationer, rensdonsstationer samt mät- och reglerstationer ska placeras i landskapet och hur stora ytor som kommer att tas i anspråk. Det är därför svårt att kunna utläsa helhetsbilden av projektets påverkan på landskapsbilden och områden med höga natur- och kulturvärden. Ledningens sträckning behöver utredas tillsammans med stationernas läge och utbredning för att minimera risk för negativ påverkan på omgivande natur- och kulturvärden. Alla stationer måste placeras med omsorg och med stor hänsyn till omgivande landskap. Stationernas placering och utbredning i landskapet behöver beskrivas i MKB:n.

Även framtida anslutningsvägar behöver utredas tillsammans med ledningens sträckning för att minimera risk för negativ påverkan på omgivande natur- och kulturvärden. Man kan inte hänvisa till ”annan prövning”. Anslutningsvägarna kommer att göra intrång i naturområden vid sidan av ledningen och måste därför ingå i samma MKB. Alla vägar kommer att behöva samrådas med länsstyrelsen enligt 12:6 miljöbalken.

Luleå kommun ifrågasätter att den föreslagna ledningsdragningen passerar genom våtmarker med mycket höga naturvärden (klass 1 i våtmarks-inventeringen). MKB:n måste innehålla en jämförelse mellan alternativa sträckningar vid ledningens passage över eller förbi våtmarker med höga naturvärden tillsammans med en motivering till det valda alternativet.

Den föreslagna ledningssträckningen korsar Andträskets vattenskydds-område, kartbilaga 3, karta 11. Andträskets vattenskyddsområde skyddar allt ytvatten som finns kring Andträsket, så som Lillträsket, bäckarna kring sjön men även marken som tillhör tillrinningsområdet för sjön. Inom vattenskyddsområdets primära zon krävs tillstånd för energianläggningar i berg och mark. Förbud råder mot anläggningar i vattendrag och sjöar. Kommunen förutsätter att ledningen förläggs utanför vattenskyddsområdet.

Enligt samrådsunderlaget passerar ledningen flera större områden med överlappande sumpskog och våtmarker. Vid Vitåfjärden berörs två större våtmarksområden som innehar mycket högt naturvärde. Vid Nördälven finns en våtmark som innehar mycket högt naturvärde. Vid Sörträsken passerar rutten genom ett stort område med sumpskog och våtmark. Våtmarken innehar högt naturvärde. I samrådsunderlaget står det att schaktning i våtmarker ”kan riskera” att påverka hydrologin och att detta ska hanteras i MKB med skyddsåtgärder. Det är inte korrekt. All schaktning i organogena våtmarker påverkar alltid hydrologin, och därmed också naturmiljön. Detta är inget som går att utreda bort eller helt förhindra – påverkan sker oavsett. Våtmarker har höga naturvärden, och ingrepp leder alltid till konsekvenser för dessa värden.

Det slutliga linjevalet måste ske med stöd av resultatet av kommande utredningar (naturvärdesinventering, artinventering/artskyddsutredning, kulturmiljöutredning). Det är först när det fullständiga planeringsunderlaget är framtaget som de faktiska förhållandena blir kända och ett välgrundat linjeval kan göras.

Av samrådsunderlaget framgår att alternativa sträckningar för ledningsdragningen har utretts i ett tidigare skede. Det framgår inte av underlaget vilka andra alternativ som har undersökts. Det går inte att utläsa vilka avvägningar som har gjorts mellan olika intressen för den föreslagna ledningsdragningen. Därmed saknas möjlighet att avgöra huruvida den ledningsdragning som innebär minst intrång med påverkan på natur- och kulturmiljö har valts. Det är viktigt att det framgår av den planerade tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen på vilka grunder man har valt att gå vidare med det nu presenterade alternativet. Speciellt eftersom ledningen passerar områden med höga och mycket höga naturvärden.

Längs Råne älvdal bedrivs rörligt friluftsliv såväl sommar som vinter. Exempel på aktiviteter som förekommer i anslutning till älven är fiske, vandring och paddling. Den tänkta gasledningen kommer att passera Malmens väg, som är en välanvänd skoterled under vintersäsongen. Vid detaljplanering av ledningsdragningen är det viktigt att påverkan på dessa intressen undviks eller begränsas så långt möjligt. Det gäller både påverkan på det rörliga friluftslivet och förändringar i landskapsbilden som en följd av anläggande av stationer. Om negativ påverkan på det rörliga friluftslivet inte helt kan undvikas, måste kompensatoriska åtgärder vidtas.

Råneälven har ett livskraftigt bestånd av flodkräfta. Flodkräfta är extremt känslig för smittspridning av kräftpest. Området där ledningen avses dras igenom är utpekat som skyddsområde för flodkräfta. Det är av största vikt att nödvändiga skyddsåtgärder för att förhindra smittspridning vidtas så som desinficering av maskiner och annan utrustning som kan komma i kontakt med älven.

Vägar som anläggs i samband med byggnation men även vägar som kommer finnas kvar för service och underhåll ska anläggas med samma hänsyn till naturvärden, landskapsbild, riksintressen med mera som själva ledningsdragningen. För att kunna göra en bedömning av påverkan från dessa vägar behöver sträckningen för dessa redogöras för i MKB:n.

Av samrådsunderlaget framgår inte om någon krossning av block och större stenar kommer att utföras i syfte att återanvända materialet i ledningsgraven. Krossning kan utgöra anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet och

behöver om det ska ske hanteras inom ramen för tillståndsansökan och MKB:n.

Sulfidjordar förekommer inom stora områden i kommunen. Luleå kommun rekommenderar att Nordion Energi i ett tidigt skede tar fram en plan för hur dessa ska hanteras. Sulfidjordar kan inte återfyllas utan att föregås av en tidigare behandling (stabilisering) - alternativt behöver de föras till deponi. Det är risk för att det fort uppstår stora volymer och hur man avser hantera detta behöver beskrivas minst på en övergripande nivå i tillståndsansökan.

Av samrådsunderlaget framgår inte hur ledningens livslängd påverkas när den sura markmiljö som uppstår när sulfidjordar kommer i kontakt med syre.

Risk och säkerhet
Samrådsunderlaget beskriver att det utmed den markförlagda ledningen kommer finnas ett antal ovan jord placerade stationer (linjeventilstationer, rensdonsstationer och mät-/ och reglerstationer). Dessa kan till viss del komma att samförläggas. Dessa stationer har bedömts utgöra platser med risk för stort läckage av vätgas. Det är viktigt att stationer placeras med hänsyn till de risker som de kan medföra. Genom att välja dess placeringar med hänsyn till säkerhetssynpunkt kan utfallet av konsekvenserna minimeras.

I aktuellt kartunderlag är ett antal stationer utritade (varav en finns markerad på sträckningen genom Luleå kommun) men det beskrivs inte närmare vilken sorts station det avser. Detta behöver förtydligas i samband med kommande MKB och riskanalys.

Samrådsunderlaget beskriver att ett dimensionerande olycksscenario är ett utsläpp av vätgas från rörledning under mark. Denna risk behöver behandlas, värderas och tydligt beskrivas i samband med kommande MKB och riskanalys utifrån vilka risker och konsekvenser som kan uppstå vid vätgasansamling på en oförutsägbar plats. Denna risk är relativt outforskad och okänd, därav råder en stor osäkerhet hur den ska hanteras och vad som är acceptabelt skydd. Därför bör frågan utredas noggrant.

Enligt samrådsunderlaget kommer MKB:n att innehålla ett avsnitt om risk och säkerhet, vilket är bra. Vidare beskrivs i samrådsunderlaget att en fullständig riskutredning samt ett handlingsprogram som redogör för Nordions arbete med att förebygga olyckor kommer biläggas tillståndsansökan. Detta är positivt. Det är viktigt att i kommande riskutredning och handlingsprogram framgår tydligt hur ”fullständigt” arbetet är, eller om det finns visst utredningsarbete som återstår. Handlingarna behöver även redovisa vilken beredskap hos ledningsägaren som kommer finnas för agerande vid en olycka utmed hela ledningens sträckning.

Luleå kommuns räddningstjänst behöver ha tillgång till spridnings-beräkningar från förväntade läckage-/utsläppspunkter (exempelvis vid linjeventilstationer) för att kunna göra en bedömning av risk och påverkansområde vid eventuella framtida räddningsinsatser. Sådana spridningsberäkningar ska tas fram i kommande riskutredningsarbete.

Övrigt

Luleå kommun önskar en fortsatt dialog med Nordion Energi H2 AB om ledningens lokalisering under arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Luleå Kommun

Samrådsunderlag

Avgränsningssamråd avseende ny markförlagd rörledning för vätgastransmission mellan Haparanda-Boden i Norrbottens län

2025-10-29

Medfinansieras av Europeiska unionen

Sammanfattning

Nordion Energi H2 AB (nedan kallat Nordion Energi) planerar att ansöka om koncession enligt rörledningslagen (1978:160) för att anlägga en markförlagd vätgasledning mellan Haparanda och Boden i Norrbottens län. Ledningen är cirka 127 kilometer lång och berör kommunerna Haparanda, Kalix, Luleå och Boden. Den utgör en av sex svenska delsträckor inom det gränsöverskridande projektet Nordic Hydrogen Route (NHR), som syftar till att möjliggöra storskalig distribution av fossilfri vätgas i Norden. Den del av NHR som sträcker sig runt Bottenviken stöds av EU som ett Project of Common Interest (PCI – Projekt av gemensamt intresse) för gränsöverskridande energiinfrastruktur. Det innebär att NHR är särskilt viktigt för den gemensamma europeiska vätgasmarknaden och för att nå EU:s energi- och klimatmål.

Projektet omfattar, utöver själva ledningen, tillhörande anläggningar såsom mät- och reglerstationer, rensdonsstationer och linjeventilstationer. Ledningen kommer att ha en diameter om upp till 100 cm, tillverkas av stål och förläggas under jord.

Vätgas är en central komponent i omställningen till ett fossilfritt energisystem och spelar en viktig roll i EU:s och Sveriges klimatmål. För att uppnå netto noll-utsläpp senast 2045 i Sverige krävs insatser inom sektorer där utsläppsminskningar är särskilt utmanande, vilket gör vätgasen till en strategiskt viktig lösning.

Verksamheten är av sådant slag som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Därför genomförs en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken, inledd med ett avgränsningssamråd. Samrådet riktar sig till länsstyrelsen, berörda kommuner, myndigheter, berörda samebyar, organisationer, enskilda samt allmänheten.

Syftet med samrådet är att informera om projektet, identifiera relevanta miljöaspekter och ta emot information och synpunkter som kan påverka innehåll och avgränsning av den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). MKB:n kommer att utgöra underlag för koncessionsansökan till Energimarknadsinspektionen (Ei), som i sin tur, enligt gällande lagstiftning, lämnar ärendet vidare till regeringen för beslut.

Miljöaspekter som kommer att behandlas i MKB:n inkluderar bland annat riksintressen, naturmiljö, skyddade arter, kulturmiljö, rennäring, landskapsbild, rekreation och friluftsliv, boendemiljö, mark- och vattenanvändning, naturresurser, infrastruktur, totalförsvaret samt klimatpåverkan.

Riskfrågor har integrerats tidigt i projektet genom en inledande analys tillsammans med sakkunniga. Analysen har identifierat potentiella olycksrisker kopplade till hantering av vätgas, inklusive läckage, brand och explosion. Riskhanteringen bygger på bästa tillgängliga teknik, förebyggande skyddsåtgärder och beredskap för olyckor. En fullständig riskutredning och ett handlingsprogram för olycksförebyggande arbete kommer att biläggas tillståndsansökan.

Tidplanen för projektet innebär att koncessionsansökan bedöms kunna lämnas in under slutet av 2026. Investeringsbeslut kan tidigast fattas 2028 och därefter kan byggnation påbörjas under förutsättning att erforderliga tillstånd erhålls.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING 2
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER 3
BEGREPP OCH DEFINITIONER 6
1 INLEDNING 7
1.1 Om Nordion Energi AB 7
1.2 Bakgrund och syfte 7
1.3 Vätgastransmission 7
1.4 Behov av förnybar energi 8
2 OM TILLSTÅNDSPRÖVNINGEN OCH ANSÖKANS OMFATTNING 10
2.1 Tillståndsprocessen 10
2.2 Samråd för aktuellt projekt 11
2.3 Omfattning av planerad ansökan 12
3 ALTERNATIVUTREDNING 13
3.1 Nollalternativet 13
3.2 Lokaliseringsutredning 13
4 LOKALISERING 14
4.1 Lokalisering av preliminär rutt - huvudalternativ 14
4.2 Planer 16
4.3 Riksintressen och skyddade områden 17
5 VERKSAMHETSBESKRIVNING 19
5.1 Allmänt 19
5.2 Lagstiftning och standarder 19
5.3 Konstruktionsförutsättningar 20
5.4 Byggnation, anläggning och installation 24
5.5 Driftkontroll och säkerhet 29
6 RISK OCH SÄKERHET 30
6.1 Allmänt 30
6.2 Identifierade risker 30
6.3 Dimensionerade scenarier 31
6.4 Skyddsåtgärder 32
6.5 Farliga verksamheter i omgivningen 32
7 FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRUTSEDD MILJÖPÅVERKAN 33
7.1 Riksintressen 33
7.2 Naturmiljö 37

7.3 Skyddade arter 42
7.4 Kulturmiljö 44
7.5 Rennäring 46
7.6 Stads- och landskapsbild 49
7.7 Rekreation och friluftsliv 51
7.8 Bebyggelse och boendemiljö 52
7.9 Mark och vatten 53
7.10 Naturresurser 58
7.11 Infrastruktur och markanvändning 59
7.12 Totalförsvaret 61
7.13 Klimatpåverkan 61
8 FORTSATT ARBETE 62
8.1 Planerade utredningar 62
8.2 Tillstånd, anmälningar och dispenser 63
8.3 Tidplan 64
8.4 Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och innehåll 64
9 INLÄMNANDE AV SYNPUNKTER 65
10 INFORMATION OM HANTERING AV PERSONUPPGIFTER 65
REFERENSER 66

Bilagor
Bilaga 1. Översiktskarta
Bilaga 2. Riksintressen, karta 1–15
Bilaga 3. Naturmiljö, karta 1–15
Bilaga 4. Kulturmiljö, karta 1–15
Bilaga 5. Rennäring, karta 1–15

Begrepp och definitioner

Nedan följer en beskrivning av begrepp och definitioner som används vid beskrivningen av den planerade verksamheten:

TSO	Transmission System Operator. Systemansvarig för ett transmissionsnät för el eller för gas. I denna samrådshandling avses transmission av vätgas.
HTNO	Hydrogen Transmission Network Operator. Systemansvarig för ett transmissionsnät för vätgas.
Transmissionsledning	Stamnät för gassystemet (i aktuellt fall vätgastranmissionsledning). Det som koncession ska sökas för.
Distributionsnät	Gasledningar till eller ifrån transmissionsnätet. Gränssnittet mellan transmissionsledningen och distributionsnätet kallas anslutningspunkt.
Lokalnät	Lokala ledningar (i aktuellt fall gasledningar inom exempelvis ett fabriksområde). Gränssnittet mellan transmissionsnätet och lokalnätet kallas anslutningspunkt.
Samförläggning	Två eller flera infrastrukturer som byggs inom ett gemensamt område, exempelvis en elledning och en rörledning.
Preliminär huvudrutt	Den rutt (linje) som med nuvarande kunskaper bedöms vara mest lämplig för ändamålet. Denna rutt kan komma att justeras efter samrådstiden.
Alternativa rutter	Alternativ till preliminär huvudrutt som också omfattas av samrådet.
Utredningskorridor	Område (100 meter brett) inom vilket ledningen planeras att placeras inom och som undersöks i syfte att lokalisera lämpligast placering.
Samrådskrets enskilda	De som genom en definierad avgränsning anses direkt berörda av projektet.
NHR	Nordic Hydrogen Route. Namnet på det planerade stamnätet för vätgas mellan Sverige och Finland. NHR är ett samverkansprojekt mellan Nordion Energi och Gasgrid Finland.
Ei	Energimarknadsinspektionen
PCI	Project of Common Interest. Projekt av gemensamt intresse för gränsöverskridande energiinfrastruktur inom EU.

1 Inledning

1.1 Om Nordion Energi AB

Nordion Energi AB är en bolagskoncern som består av Swedgas AB, Weum Gas Aktiebolag, Falbygdens Energi, Dala Energi och Nordion Energi H2 AB. Bolaget är specialiserat på energiinfrastruktur med främsta prioritet att öka tillgängligheten och användningen av grön energi.

Swedegas är TSO för det svenska stamnätet för naturgas samt säljer överförings-, lagrings- och systembalanstjänster kopplade till naturgas. Stamnätet etablerades på 1980-talet och är fortfarande i en expansiv fas. Idag sträcker sig nätet från Dragör i söder till Stenungsund i norr och transporterar energi motsvarande 15 TWh till distributörer och direktanslutna kunder. Sedan 2013 är Swedegas även systembalansansvarig för nätet, vilket innebär att Swedegas ansvarar för att balansen mellan inmatning och uttag upprätthålls i gassystemet. Weum driver Sveriges största gasdistributionsnät, vilket är anslutet till stamnätet. Nordion Energi H2 AB utvecklar vätgasinfrastruktur med fokus på Sveriges första transmissionsnät för vätgas.

1.2 Bakgrund och syfte

Nordion Energi H2 AB (hädanefter Nordion Energi) avser att ansöka om koncession enligt lag (1978:160) om vissa rörledningar (rörledningslagen) för en markförlagd vätgasledning, samt erforderliga anläggningar, så som mät- och reglerstationer (MR-stationer), rensdonsstationer och linjeventilstationer. Ledningen går mellan Haparanda i Haparanda kommun och Boden i Bodens kommun, Norrbottens län. Ledningen är totalt cirka 127 kilometer lång och berör även Kalix och Luleå kommun. Ledningen utgör en av sex delsträckor på den svenska sidan i projektet Nordic Hydrogen Route (NHR). Övriga delsträckor på svenska sidan är Boden-Skellefteå, Skellefteå-Umeå, Umeå-Örnsköldsvik, Letsi-Luleå och Letsi-Gällivare. De delsträckor i NHR-systemet som Nordion Energi nu avser ansöka om koncession för är delsträckorna Haparanda-Boden, Boden-Skellefteå, Skellefteå-Umeå och Umeå-Örnsköldsvik. Ansökan görs separat för respektive delsträcka. Detta dokument avser ansökan för delsträckan Haparanda-Boden.

Vätgasrörledningen utgör en viktig del för samhället vid klimatomställning i svensk industri och i transportsektorn då rör rörledningen ingår i det planerade gasstamnätet Nordic Hydrogen Route (NHR) mellan Sverige och Finland. Verksamheter utmed såväl aktuell sträcka som övriga delar av NHR kommer kunna ansluta sig till gasnätet vilket möjliggör utfasning av fossila energikällor och fossila insatsråvaror i sektorer där det är brådskande och svårt att minska koldioxidutsläppen genom andra alternativa klimatåtgärder. Vätgastransmissionen erbjuder även goda möjligheter att effektivt överföra energi.

Den planerade rörledningen kräver koncession, vilket söks hos Energimarknadsinspektionen (Ei). Ei handlägger ärendet för att, tillsammans med ett förslag till beslut, lämna över ärendet till regeringen. Beslut fattas därefter av regeringen enligt gällande lagstiftning.

Vid prövning av koncession tillämpas vissa delar av miljöbalken. Innan miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för projektet utarbetas och koncessionsansökan lämnas in, ska Nordion Energi samråda om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan förväntas medföra samt om innehållet och utformningen av MKB. Denna handling fungerar som underlag för avgränsningssamråd enligt 6 kap. 28–31 §§ miljöbalken.

1.3 Vätgastransmission

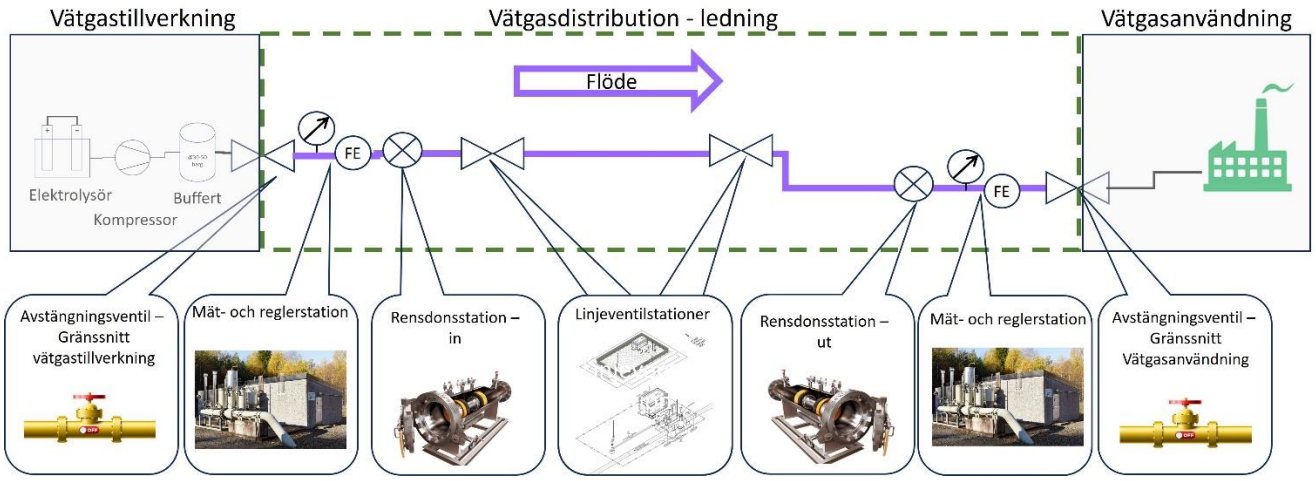
Vätgas kan vara en energibärare precis som elektricitet, vilket innebär att gasen kan användas för att lagra, transportera och tillhandahålla energi. Vätgas används också som en insatsråvara inom ståltillverkning och för framställning av fossilfria produkter inom kemiindustrin.

Vätgas är klassad som brandfarlig och ska hanteras i enlighet med lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och dess föreskrifter.

En transmissionsledning för vätgas är en infrastruktur som används för att transportera vätgas från produktionsanläggningar till konsumenter eller användningsplatser. En vätgasledning är en sammansatt anläggning bestående av rörledningar, komponenter och utrustning som är utformade för att möjliggöra säker och effektiv transport av vätgas över längre avstånd, i detta fall under mark.

Idag finns det i världen ett flertal större vätgasledningssystem, bland annat i USA (Gulf Coast hydrogen network). Att transportera gas (exempelvis naturgas) genom rörledningar är mycket vanligt i övriga Europa, och Sverige har idag ett system för naturgas och biogas i sydvästra Sverige, för vilket Nordion Energi (genom Swedegas) är TSO.

Gasledningar för naturgas har funnits i över 100 år på många ställen i världen. Då det finns många likheter mellan naturgas och vätgas kommer mycket av arbetet med vätgasledningen kunna dra erfarenheter från naturgasbranschen.

Figur 1. *Övergripande beskrivning av vätgasledning*.

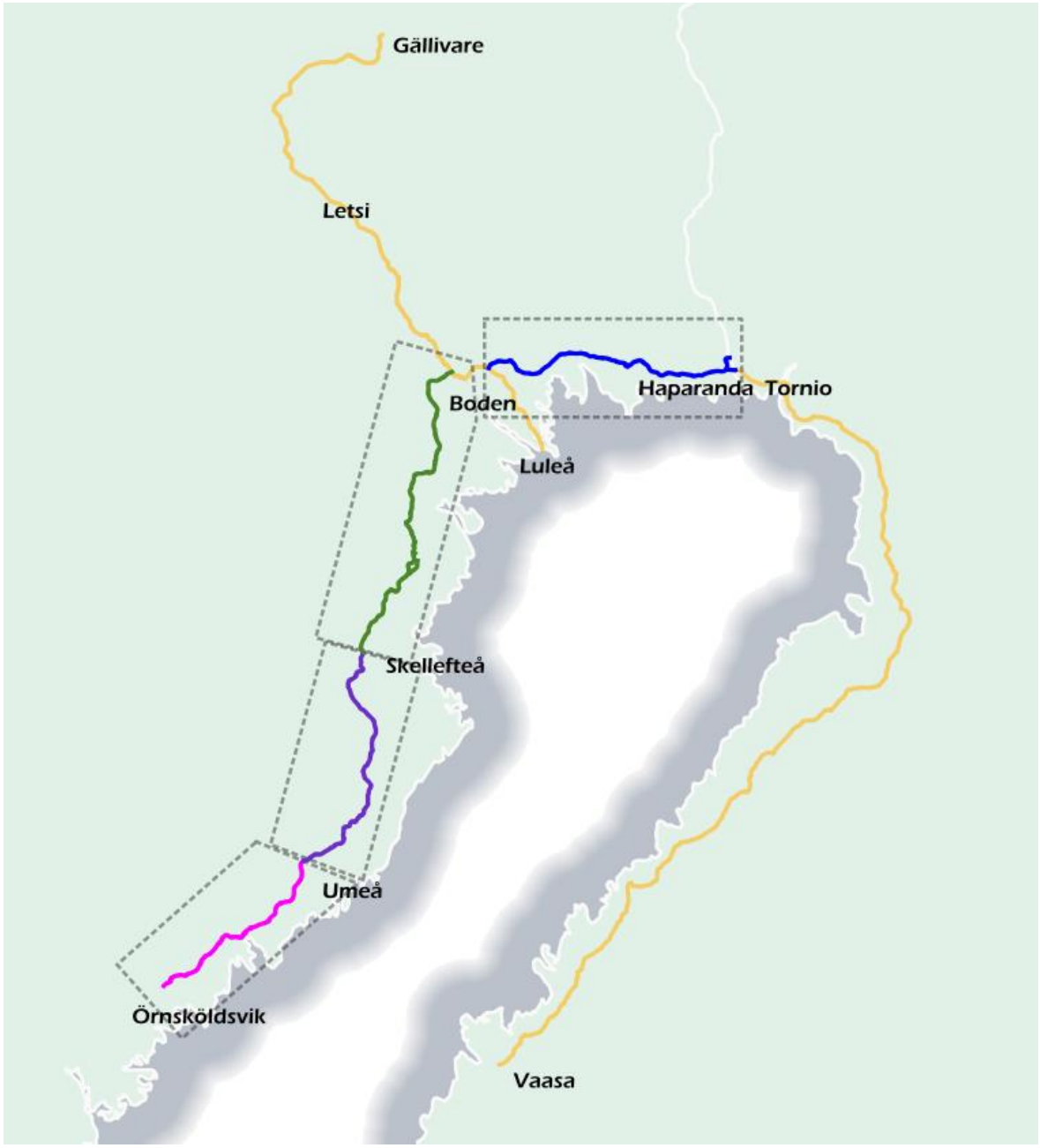
Ovan beskrivs schematiskt en vätgasledning, vätgastransmission, med ingående komponenter där flödet av gas går från vätgastillverkning via vätgastransmission till vätgasanvändning.

Systemet beskrivs i detalj under kapitel 5.

1.4 Behov av förnybar energi

Vätgas är en avgörande pusselbit för EU:s åtagande att nå koldioxidneutralitet och det är dessutom bråttom. Senast år 2030 ska klimatpåverkande utsläpp i EU ha minskat med 55 %, jämfört med 1990 års nivåer, för att nå netto noll 2050, och Sverige har som mål att nå netto noll av växthusgaser senast 2045. Vätgasen erbjuder en lösning för att fasa ut fossila bränslen i industriella sektorer och processer där det både är brådskande och svårt att minska koldioxidutsläppen på andra sätt.

Nordic Hydrogen Route (NHR) är ett partnerskap mellan de båda gas-TSO:erna, Nordion Energi i Sverige och Gasgrid Finland Oy i Finland. NHR:s ambition är att bygga cirka 1 000 kilometer vätgasinfrastruktur i Bottenviksregionen före år 2030 i syfte att bidra till den gröna omställningen genom att möjliggöra tillgång till grön och konkurrenskraftig vätgas samt stärka självförsörjningen av energi och råvara. Aktuell vätgasledning utgör en av de sex delsträckor i byggnationen av NHR på den svenska sidan, se Figur 2 för hela sträckningen.

Figur 2. *Sträckning Nordic Hydrogen Route. Den för underlaget aktuella sträckan visas i blått i bilden.*

Den del av NHR som sträcker sig runt Bottenviken stöds av EU som ett Project of Common Interest (PCI – Projekt av gemensamt intresse) för gränsöverskridande energiinfrastruktur. Det innebär att NHR är särskilt viktigt för den gemensamma europeiska vätgasmarknaden och för att nå EU:s energi- och klimatmål.

Anläggande av hela NHR, inklusive grenen upp mot malmfältet Luleå - Kiruna, tryggar leveranssäkerheten av vätgas i både Sverige och Finland. Tillgången till vätgas är avgörande för industriernas konkurrenskraft samtidigt som vätgas som råvara innebär betydande klimatfördelar jämfört med de råvaror som används av industrin idag. Efterfrågan på vätgas på den svenska marknaden beräknas enligt Nordion Energis marknadsundersökning överstiga 16 TWh år 2030 och uppgå till omkring 55 TWh år 2045. En stor del av vätgasen förväntas produceras med hjälp av

planerade land- och havsbaserade vindkraftverk i Bottenviksregionen. Speciellt i Finland finns stor potential för vätgasproduktion enligt Nordion Energis undersökning.

Överföring av stora mängder energi i form av vätgas och via rörledning är också en effektiv metod när det gäller markanvändning. En vätgasledning med en diameter på 100 centimeter och en ledningsgata (vid drift) om maximalt 10 meter motsvarar effektöverföring om cirka 13 GW.

2 Om tillståndsprövningen och ansökans omfattning

2.1 Tillståndsprocessen

Koncession krävs för rörledning för transport av råolja eller produkt av råolja eller av annan vätska eller gas som är ägnad att användas som bränsle enligt lag (1978:160) om vissa rörledningar. Giltighetstiden för koncession för vissa rörledningar är maximalt 40 år.

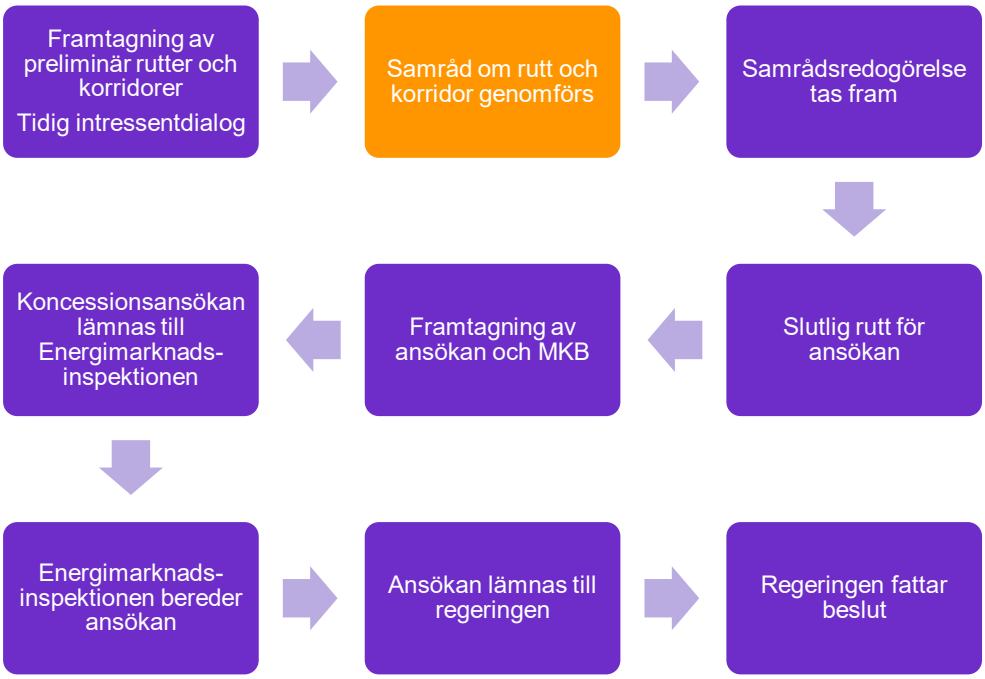
Vid prövning tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken. Vid framtagande av en koncessionsansökan ska miljöbalkens 6 kap. om specifik miljöbedömning följas. Tillståndsprocessen inleds med en utredning om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej.

Nordion Energi har i detta fall, i enlighet med 6 kap. 23 § miljöbalken, gjort bedömningen att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundar sig i att projektet omfattar en lång rördragning som mestadels är lokaliserad i obruten terräng. Nordion Energi genomför därför en specifik miljöbedömning med ett avgränsningssamråd enligt 6 kap. 29–31 §§ miljöbalken. Något undersökningssamråd har således inte skett.

Den specifika miljöbedömningen inleds med ett avgränsningssamråd med länsstyrelsen, berörda kommuner, berörda samebyar och enskilda som kan tänkas bli särskilt berörda samt övriga statliga myndigheter, organisationer och den allmänhet som kan antas bli berörd.

Avgränsningssamrådets syfte är bland annat att utreda omfattningen av och detaljeringsgraden i den MKB som ska tas fram för att utgöra beslutsunderlag. Ett ytterligare syfte med samrådet är att ge information om projektet och de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra samt att ta emot information och synpunkter.

Efter avslutat samråd kommer inkomna yttranden sammanställas och bemötas i en samrådsredogörelse som bifogas ansökan. Därefter utförs vidare utredningar, och val av en slutlig rutt utifrån en samlad bedömning där inkomna synpunkter utgör en viktig del. Efter det tas en MKB fram som ligger till grund för kommande koncessionsansökan till Ei. Ansökan om koncession skickas sedan till Ei men det är i dagsläget regeringen som, enligt gällande lagstiftning, beslutar om koncession ska meddelas. Se Figur 3 för illustration av tillståndsprocessens olika steg. I avsnitt 2.1.2 redogörs för eventuella kommande förändringar i svensk lagstiftning med anledning av direktiv.

Figur 3. *Tillståndsprocessen enligt rörledningslagen för ansökan om vätgaskoncession, den orangea rutan visar var i processen projektet är nu.*

2.1.1 Vätgastillverkning och vätgasanvändning

Detta samrådsunderlag avser endast den planerade vätgasledningen. Verksamheter som tillverkar eller använder vätgas och som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken eller annan lagstiftning ansvarar respektive verksamhetsutövare för att söka erforderliga tillstånd för.

2.1.2 EU:s gasmarknadsdirektiv

I juni 2024 antogs EU:s nya regelverk för gas, det så kallade gasmarknadspaketet, som består av en förordning och ett direktiv. Tillsammans reglerar de EU:s inre marknad för naturgas, förnybar gas och vätgas.

I december 2023 fick Ei i uppdrag av regeringen att bedöma vilka åtgärder som krävs för att införa EU:s gasmarknadsdirektiv och gasmarknadsförordning i svensk lagstiftning. Ei:s förslag är att regler om naturgas, biogas och vätgas samlas i en ny gasmarknadslag och gasmarknadsförordning. Ei föreslår även att lag och förordning ska träda i kraft den 1 augusti 2026. Om den nya lagen hinner träda i kraft innan koncessionsansökan för aktuell delsträcka är färdig att lämnas in så kommer Nordion Energi att ansöka enligt det nya regelverket eftersom lagen om vissa rörledningar då, enligt Ei:s förslag, inte längre är tillämplig för vätgas.

2.2 Samråd för aktuellt projekt

Syftet med samrådet är att informera berörda samt inhämta ytterligare kunskapsunderlag och synpunkter från samtliga samrådsparter. Under samrådet ges det möjlighet att yttra sig över den föreslagna ledningssträckningen och lämna information som kan vara bra för Nordion Energi att känna till i den fortsatta planeringen. Området som samrådet omfattar utgörs av en 100 meter bred utredningskorridor (inom vilken gasledningen kommer att förläggas). Samrådet beskriver uppgifter om gasledningens utformning samt de miljöeffekter som gasledningen kan antas medföra.

Som nämnts ovan utgör detta samråd ett avgränsningssamråd. Samrådet vänder sig till Länsstyrelsen i Norrbotten Län, kommunerna Haparanda, Kalix, Luleå och Boden, enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, berörda samebyar, övriga myndigheter och organisationer samt allmänheten. För avgränsning av samrådskrets har Nordion Energi valt

samma tillvägagångssätt som vid tidigare samråd för vätgasledningen mellan Letsi och Luleå, där man utgår ifrån en riskanalys och samråder med samtliga fastighetsägare, boende och verksamheter inom ett avstånd om 250 meter från rörledningens centrum och i en radie upp till 800 meter från dess komponenter (linjeventilstationer, rensdonsstationer, mät- och reglerstationer). Metodiken för avgränsningen finns beskrivet närmare i kapitel 6.

Samråd med allmänheten, enskilda och särskilt berörda kommer att ske genom annonsering, öppet hus samt genom att samrådsunderlaget kommer att finnas tillgängligt på projektets hemsida. Till enskilda som kan komma att bli särskilt berörda av verksamheten kommer även riktade utskick att ske.

I och med att projektområdet angränsar till Finland går det inte att utesluta gränsöverskridande påverkan. Med hänsyn till detta kommer även ett samråd enligt Esbokonventionen att genomföras.

2.3 Omfattning av planerad ansökan

Nordion Energi avser att ansöka om koncession enligt lagen om vissa rörledningar för en vätgasledning samt erforderliga anläggningar såsom MR-stationer, linjeventilstationer och rensdonsstationer för vätgastransmission mellan Haparanda i Haparanda kommun, och Boden i Bodens kommun, i Norrbottens län. Vätgasledningen blir totalt cirka 13 mil lång och planeras att tas i drift år 2030.

Den aktuella ledningen för transport av vätgas omfattas inte av lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen), jfr. 4 § punkten 4, och verksamheten utgör således ingen så kallad Sevesoverksamhet.

Det kan inte uteslutas att även någon prövning enligt miljöbalken kan bli aktuell såsom ansökan för vattenverksamhet, varför detta samrådsunderlag även omfattar eventuella nödvändiga prövningar enligt miljöbalken. I kapitel 8.2 listas förslag på övriga tillstånd som kan bli aktuella.

2.3.1 Avgränsning av ansökan

Samrådet omfattar en 100 meter bred utredningskorridor inom vilken gasledningen samt mät- och reglerstationer, linjeventilstationer och rensdonsstationer kommer att förläggas.

Nödvändiga arbetsvägar hanteras efter beviljad koncession. Mät- och reglerstationer, linjeventilstationer och rensdonsstationer kräver även bygglov, vilket hanteras i en separat process. Övriga anmälningar och tillstånd enligt miljöbalken kommer att hanteras i egen ordning.

Ansökan omfattar inte tillverkning av vätgas eller användning av vätgas i olika former.

Ansökan omfattar inte kompressorstationer utan dessa kommer att behandlas i separata tillståndsprocesser.

Längs den aktuella vätgasledningen kommer kompressorstationer att behövas i syfte att reglera trycket i ledningen vilket möjliggör lagring av vätgas och dubbelriktat flöde på gasen i ledningen. Det är för närvarande inte slutligt projekterat hur många stationer som kommer att behövas, eller var stationerna lämpligen placeras längs sträckningen. En inhägnad kompressorstation kan uppta en kvadratkilometer till ytan för att skapa en säker anläggning. Kompressorstationerna kommer till skillnad från vätgasledningen, linjeventiler, mät- och reglerstationer och rensdonsstationer vara en Seveso anläggning. Ansökan omfattar dock inte kompressorstationer utan dessa kommer att behandlas i separata tillståndsprocesser.

Ansökan berör Nordic Hydrogen Route, delsträckan mellan Haparanda och Boden. Övriga delsträckor i NHR behandlas inte i denna ansökan.

Kommande MKB skall beskriva ett tidsperspektiv inom vilket de flesta konsekvenser kommer att uppstå. För den planerade vätgasledningen uppkommer de flesta miljökonsekvenserna under anläggningsfasen även om konsekvenser i driftsfasen också bedöms.

2.3.2 Annan lagstiftning

Förutom koncession behöver Nordion Energi även säkra rätten till marken som ledningen tar i anspråk under driftskedet samt tillkommande ytterligare mark att tillfälligt använda då rörledningen ska byggas, exempelvis för uppställningsplatser och tillfälliga arbetsvägar. Nordion Energi avser att teckna servitut eller individuella avtal med berörda fastighetsägare inför en ansökan om koncession. För en fastighetsägare innebär markupplåtelsen att marken förblir i fastighetsägarens ägo men att ersättning för intrånget erhålls.

Utöver koncession och bestämmelser i kap. 2–6 miljöbalken kan andra tillstånd, dispenser eller godkännanden krävas enligt andra lagrum, exempelvis tillstånd/anmälan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken, ansökan om tillstånd/dispens för lokala områdesskydd, strandskydd eller andra skydd enligt 7 kap. miljöbalken eller ansökan om dispens från artskyddsförordningen (2007:845). Bestämmelserna i kulturmiljölagen (1988:950) samt plan- och bygglagen (2010:900) beträffande marklov och bygglov beaktas och eventuellt kan samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken aktualiseras.

Lagstiftning och standarder rörande teknik beskrivs i kapitel 5.2.

3 Alternativutredning

3.1 Nollalternativet

Nollalternativet innebär att vätgasledningen inte kommer till stånd. Någon miljömässig påverkan till följd av vätgasledningen kommer därmed inte att uppkomma. Nollalternativet innebär således att bidraget till utfasning av fossila energikällor och insatsråvaror uteblir i sektorer där det är brådskande och svårt att minska koldioxidutsläppen genom andra alternativa klimatåtgärder.

MKB:n kommer att innehålla en redovisning och bedömning av nollalternativet, vilket kommer att jämföras med effekterna av den sökta verksamheten.

3.2 Lokaliseringsutredning

Den preliminära huvudrutt som presenteras i detta samrådsunderlag är resultatet av detaljerade ruttanalyser framtagna för Nordic Hydrogen Route (NHR). Arbetet har bedrivits med målsättningen att identifiera det lokaliseringsalternativ där största möjliga samhällsnytta kan åstadkommas med minsta möjliga påverkan på människors hälsa och miljön. Arbetet genomfördes inledningsvis i form av en multikriterieanalys (MKA) som innefattade samtliga delsträckor på den svenska sidan av NHR: mellan Haparanda och Örnsköldsvik samt Letsi-Gällivare.

MKA är en strukturerad metod för att analysera, jämföra och väga olika alternativ mot varandra. I MKA sammanställdes en stor mängd datalager insamlade från öppna källor. Informationen inkluderade miljöförutsättningar, skyddade områden, markteknikska förutsättningar, infrastruktur, säkerhetsaspekter m.m. De sammanställda datalagren låg därefter till grund för en viktningsanalys. Vid genomförande av analysen användes ett raster med cellstorlek på 10x10 meter där resultatet av alla överlappande geodata presenterades som ett index (värden mellan 1–100). Ju lägre index desto bättre förutsättningar för genomförande.

Resultatet från den inledande MKA fördjupades och kompletterades därefter genom tillägg av analysparametrar kopplade till aspekter såsom byggbarhet och kostnad. Viktiga utgångspunkter för detta arbete har varit att säkerställa att analysen sker med beaktande av resultatet från genomförda intressentanalyser, d.v.s. att ruttens lokalisering anpassas till möjliga produktionsplatser och användare. Vidare har sträckorna utvärderats med utgångspunkt från att i möjligaste mån följa befintlig infrastruktur samt att undvika konflikt med höga natur- och kulturvärden. Elinfrastruktur så som kraftledningar och transformatorområden skall dock undvikas då det finns en ökad risk för korrosion av stålrören på grund av påverkan från magnetfält vid parallellgång med sådan infrastruktur. Rutten lokaliseras med relativ närhet till intressenterna och

med ambitionen att befintlig infrastruktur ska kunna användas i så stor utsträckning som möjligt bedöms minimera miljöpåverkan. Att anlägga en ledning över långa distanser är sällan ekonomiskt hållbart och påverkar därtill miljön längs hela sträckan. Därför bedöms avståndet vara av stor vikt liksom i vilken miljö som gasledningen lokaliseras.

3.2.1 Val av rutt

Den fördjupade ruttanalysens resultat har därefter detaljstuderats med fokus på att identifiera hinder för genomförande. Rutten har efter det anpassats ytterligare med syfte att så långt som möjligt undvika konflikter med kända värden eller förhållanden som bedöms kunna försvåra genomförandet avseende tid eller kostnad. För några platser längs aktuell sträcka har Nordion Energi, jämte huvudrutten, därför valt att fortsätta utreda alternativa rutter:

1. Norr om Haparanda vid Övre Vojakkala startar en alternativ rutt norr om huvudrutten.
2. Cirka 51 kilometer väster om Haparanda vid Bergträsk finns en alternativ rutt norr om huvudrutten.

Efter genomfört samråd kommer Nordion Energi att fatta beslut om ruttens slutliga utformning. Upplysningar inhämtade genom samråd kommer, tillsammans med resultatet av detaljerade undersökningar, att klargöra behovet av anpassningar för att uppnå ett lokaliseringsalternativ där största möjliga samhällsnytta kan åstadkommas med minsta möjliga påverkan på människors hälsa och miljön.

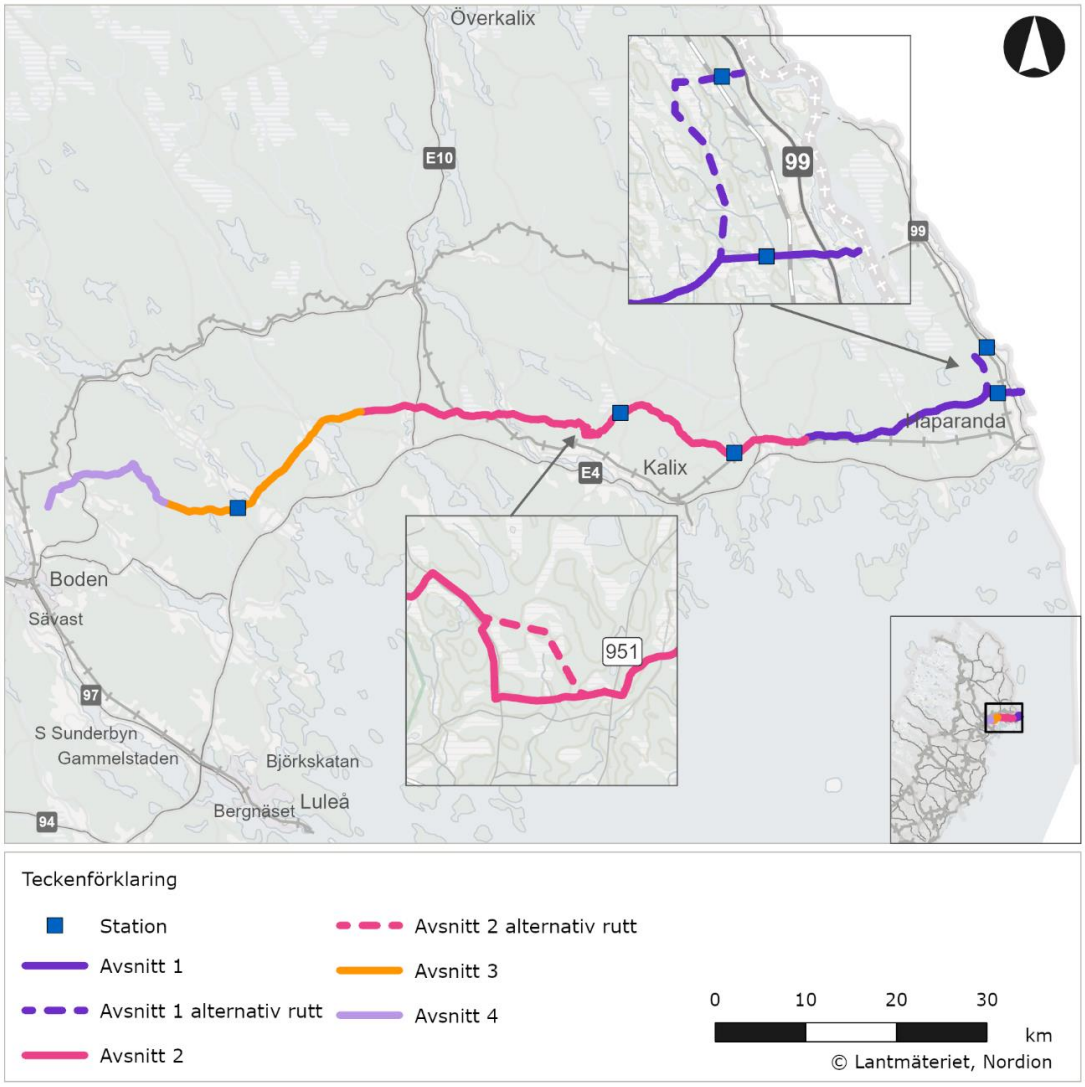
4 Lokalisering

4.1 Lokalisering av preliminär rutt - huvudalternativ

Det huvudalternativ som Nordion Energi valt att gå vidare med har ytterligare justerats utifrån genomförd hinderanalys, i syfte att minimera påverkan på miljön längs planerad rutt. För att underlätta beskrivningen av den planerade gasledningen har rutten i detta samrådsunderlag delats in i fyra avsnitt. Indelningen baseras på de kommungränser som gasledningen passerar, vilket för det enklare att överskådligt redogöra för den långa gasledningen. Avsnitten som ingår i rutten inkluderar:

- Avsnitt 1 sträcker sig inom Haparanda kommun
- Avsnitt 2 sträcker sig inom Kalix kommun
- Avsnitt 3 sträcker sig inom Luleå kommun
- Avsnitt 4 sträcker sig inom Boden kommun

Översiktskarta för hela sträckan finns i bilaga 1 och Figur 4. För respektive avsnitt finns kartor med berörda intressen: bilaga 2 riksintressen, bilaga 3 naturmiljö, bilaga 4 kulturmiljö samt bilaga 5 rennäring.

Figur 4. *Översiktskarta över samtliga avsnitt som berör preliminär huvudrutt och alternativa rutter för Haparanda – Boden. Station avser linjeventilstation, rensdonstation och/ eller mät- och reglerstationer.*

4.1.1 Avsnitt 1 Haparanda

Avsnitt 1 är cirka 26 kilometer lång och avsnitt 1 alternativ rutt är cirka 7 kilometer lång, se Figur 4 och bilaga 1. Gasledningen inleds med två alternativa startrutter: avsnitt 1 och avsnitt 1 alternativ rutt. Huvudrutten (avsnitt 1) startar i Sölkäsaari och sträcker sig vidare västerut där den korsar väg 99, järnväg och kraftledning fram till Peurajänkkä där ruttalternativen möts. Avsnitt 1 alternativ rutt startar i Maihannu i Övre Vojakkala, där gasledningen korsar järnvägen och kraftledning västerut, för vidare att sträcka sig söderut mot Peurajänkkä. Båda rutterna korsar riksintresse för naturvård Torneälven, Riksintresse för friluftsliv Torne-Muonio älvdal, riksintresse för kulturmiljövård Tornedalen samt Natura 2000 (SCI) Torne och Kalix älvsystem.

Från Purajänkkä fortsätter gasledningen västerut och passerar norr om naturreservatet Tervajänkkä. Den korsar sedan väg 729 och kraftledningen, ungefär 1,5 kilometer söder om Parviainen, och fortsätter längs järnvägen till Sangijärvi. Härifrån går gasledningen vidare in i Kalix kommun.

4.1.2 Avsnitt 2 Kalix

Avsnitt 2 är cirka 56 kilometer långt, och återfinns i bilaga 1. Gasledningen löper cirka 500 meter söder om Sangijärvi över kommungränsen mellan Haparanda och Kalix kommun. Gasledningen sträcker sig vidare västerut längs med järnvägen i cirka 8 kilometer. Vidare korsas väg 398, cirka 500 meter norr om Sangis. Gasledningen går längs med järnvägen och rundar Gäddträsket mot Holmträsk, där ledningen korsar två kraftledningar och väg 720.

Gasledningen fortsätter norrut mot Kälsjärv och sen västerut cirka 500 meter söder om Kälsjärv och passerar väg 715 samt en kraftledning. Vid Metträsket löper gasledningen längs med träskets västra sida, cirka 2 kilometer innan gasledningen korsar väg 951. Mellan väg 951 och Bergträsktjärnen finns avsnitt 2 alternativ rutt och är cirka 2 kilometer lång. Vid Bergträsket viker gasledningen sedan västerut och passerar norr om naturreservatet Bergträsket och fortsätter i cirka 7 kilometer mot Bondersbyn, där den löper längs med väg 700 i cirka 1 kilometer och korsar både väg 744 och 953 vidare mot Brattlandet.

Gasledningen går efter Brattlandet vidare västerut längs med järnvägen. Rutten fortsätter vidare i cirka 4 kilometer innan gasledningen korsar väg 701, järnväg samt kraftledning. Gasledningen fortsätter västerut och passerar E10 och väg 696 samt kraftledning cirka 1 kilometer norr om Törböle, går vidare väster ut mot Kölen och Lappkälheden vidare in i Luleå kommun.

4.1.3 Avsnitt 3 Luleå

Avsnitt 3 är cirka 27 kilometer långt och återfinns i bilaga 1. Från Lappkölheden i Kalix kommun fortsätter gasledningen väster ut och in i Luleå kommun. Gasledningen passerar väg 694 mot Vitåfjärden och löper längs med fjärdens vänstra sida i cirka 2 kilometer till Midbyn. Där korsar den väg 691 och sträcker sig vidare sydväst i 9 kilometer mot Böle. Vidare passerar gasledningen genom sydöstra delen av Böle, cirka 2 kilometer norr om Råneå, och korsar väg 760. Vidare sträcker sig gasledningen ut på Långholmen med två passager över Råneälven, och sedan korsar den väg 687 samt kraftledning. Gasledningen försätter vidare 5 kilometer väster ut innan den passerar Boden kommun och in i Gemträsk.

4.1.4 Avsnitt 4 Boden

Avsnitt 4 är cirka 18 kilometer långt och återfinns i bilaga 1. Vid Gemträsk korsar gasledningen en kraftledning innan den fortsätter i cirka 5 kilometer norrut till Trehörningen och avviker därifrån västerut. Cirka 3 kilometer västerut angränsar gasledningen till en nyckelbiotop samt biotopskyddsyta. Gasledningen sträcker sig vidare västerut cirka 4 kilometer innan den korsar väg 356 och en kraftledning cirka 2 kilometer norr om Inbyn. Vidare går gasledningen mot Svartbäcken för slutdestination vid Björkbergsmyran, cirka 2 kilometer sydväst om Svartbäcken.

4.2 Planer

4.2.1 Översiktsplaner

Haparanda kommun

Haparanda kommun har en översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 2023-12-18 (Haparanda kommun, 2023). Av översiktsplanen framgår att Haparanda kommun ställer sig positiva till förnyelsebara energikällor och skall ha en behovsanpassad, effektiv och säker energiförsörjning som leder till god hushållning med samhällets och naturens resurser. Inom kommunen skall en ökad andel av den använda energin baseras på förnyelsebar energi. Den planerade vätgasledningen förväntas bidra till utfasning av fossila bränslen, vilket bedöms ligga i linje med översiktsplanen.

Den planerade gasledningen berör inga områden som är planlagda i översiktsplanen.

Kalix kommun

Kalix kommun har en översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 2025-07-18 (Kalix kommun, 2025). Av översiktsplanen framgår att Kalix kommun ställer sig positiva till förnyelsebara energikällor och bedömer att behovet av förnybar energi för industri, bostäder och kommunikationer kommer att vara mycket stort i norra Sverige i framtiden. Vid utbyggnad av vätgasledning inom och genom kommunen rekommenderas att ledningen föreläggs i nära anslutning till större verksamhetsområden samt intill energiproduktionsanläggningar, som exempelvis vindkraftsområden. Markanspråk kommer behöva avvägas mot allmänna intressen som värdefulla naturområden, försvarets intresse och rennäring.

En fördjupad översiktsplan (FÖP) är framtagen för Töre tätort, *Töre utvecklingsplan 2030* (Kalix kommun, 2021), där huvudrutten för den planerade gasledningen berör områdets norra del. Inget av de utpekade utvecklingsstrategierna för området i planen berörs av planerad gasledning.

Luleå kommun

Luleå kommun har en översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 2021-09-27 (Luleå kommun, 2021). Av översiktsplanen framgår att Luleå kommun ställer sig positiva till förnyelsebara energikällor och där ett av de övergripande målen till 2040 är att Luleå skall bidra till en hållbar utveckling samt vara ett ledande nav för tillväxt och innovation. Syftet är att utveckla teknik för framtiden där ett utpekat utvecklingsområde inom kommunen är byggande av infrastruktur för att utveckla vätgasdrift. Därmed bedöms den planerade gasledningen vara i linje med kommunens energistrategi.

Den planerade gasledningen berör inga områden som är planlagda i översiktsplanen.

Bodens kommun

Boden kommun har en översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 2017-06-19 (Boden kommun, 2017). Av översiktsplanen framgår att Boden kommun ställer sig positiva till förnyelsebara energikällor och att säker energiförsörjning från förnyelsebara källor är en viktig förutsättning för fortsatt etablering av elintensiv industri inom kommunen och Norrbotten. Kommunen bör verka för satsningar och underlätta användandet av alternativa bränslen och energislag för att säkra den framtida energiförsörjningen. Den planerade vätgasledningen bedöms kunna bidra till en successiv utfasning av fossila bränslen, vilket ligger i linje med kommunens mål i översiktsplanen.

Den planerade gasledningen berör inga områden som är planlagda i översiktsplanen.

4.2.2 Detaljplaner

Den planerade gasledningen berör inga befintliga detaljplaner eller pågående detaljplanearbeten i Haparanda kommun, Kalix kommun, Luleå kommun eller Bodens kommun.

I Luleå kommun kommer planerad gasledning gå strax norr om, men utanför, område för förslag till nytt detaljplaneprogram för Råneå (Luleå kommun, 2025).

4.3 Riksintressen och skyddade områden

4.3.1 Riksintressen

Den planerade gasledningen berör flera riksintressen i Norrbottens län. Nedan följer en sammanfattning av berörda riksintressen, vilka beskrivs mer utförligt i kap. 7.1. Riksintressen redovisas även på kartorna 1–15 i bilaga 2.

Riksintresse kulturmiljövård: I Haparanda kommun (avsnitt 1), korsas riksintresset Tornedalen, ett område med lång kontinuitet av bosättning och jordbruk, präglat av radbyar, fiskeplatser och östligt influerad byggnadskultur.

Riksintresse friluftsliv: Gasledningen korsar riksintresseområden för friluftsliv i tre kommuner, där följande områden erbjuder varierad natur och möjligheter till rekreation året om:

- *Torne-Muonio älvdal* (Haparanda, avsnitt 1)
- *Kalix-Kaitum älvdal* (Kalix, avsnitt 2)
- *Råne älvdal* (Luleå, avsnitt 3)

Riksintresse naturvård: Gasledningen korsar riksintresseområden för naturvård i tre kommuner, båda med mycket höga naturvärden och viktiga ekologiska funktioner.

- *Torneälven* (Haparanda, avsnitt 1)
- *Kalixälven* (Kalix, avsnitt 2)
- *Råneälven* (Luleå, avsnitt 3)

Riksintresse rennäring:

Beskrivning av förutsättningar och förutsedd miljöpåverkan för riksintressen för rennäring, inklusive kärnområden, flyttleder och strategiska platser, återfinns i kapitel 7.5.

Riksintresse kommunikationer: I avsnitt 2 korsar den planerade gasledningen tre riksintressen för kommunikation i Kalix kommun:

- *Järnväg, Haparanda – Boden*
- *Väg, E10*
- *Flygplatser, Luleå*

Riksintresse energiproduktion: I anslutning till planerad gasledning i avsnitt 1, Haparanda kommun, finns ett riksintresse för energiproduktion som avser vindbruk. Gasledningen planeras cirka 170 meter från området.

Riksintresse yrkesfisket: Kalixälven (avsnitt 2) är utpekad som riksintresse då det utgör lek och rekryteringsområde samt vandringsväg för lax.

Riksintresse totalförsvaret: Den planerade gasledningen berör flertalet området utpekade som riksintresse för Totalförsvaret.

- *Område med särskilt behov av hinderfrihet, Bodenområdet* (Avsnitt 4)
- *Lågflygningsområde med påverkansområde, Norrbotten* (samtliga avsnitt)
- *MSA-område, Luleå/ Kallax flottiljflygplats* (Avsnitt 3)

4.3.2 Skyddade områden

Gasledningen planeras att anläggas inom eller i närhet av ett flertal skyddade områden i Norrbottens län. Nedan följer en sammanfattning av berörda skyddade områden, vilka beskrivs mer utförligt i kapitel.0 och 7.9. Skyddade områden redovisas även på kartorna 1–15 i bilaga 3.

Natura 2000: Gasledningen korsar tre natura 2000-områden med höga naturvärden och viktiga ekologiska livsmiljöer för rödlistade arter:

- *Torne och Kalix älvsystem* (Haparanda och Kalix kommun, avsnitt 1 och 2)
- *Råneälven* (Luleå kommun, avsnitt 3)

Naturreservat: Gasledningen passerar i närhet av två naturreservat med höga naturmiljö- och rekreationsvärden:

- *Tervajänkkä naturreservat* (Haparanda kommun, avsnitt 1)

- *Bergträsket naturreservat* (Kalix kommun, avsnitt 2)

Strandskydd: Gasledningen passerar inom flertalet områden som omfattas av strandskyddet.

Vattenskyddsområden: Gasledningen korsar följande vattenskyddsområden:

- *Mattilas vattenskyddsområde (*Haparanda kommun, avsnitt 1)
- *Kalix och Kälsjärvs vattenskyddsområde (*Kalix kommun, avsnitt 2)
- *Andträskets vattenskyddsområde* (Luleå kommun, avsnitt 3)

5 Verksamhetsbeskrivning

I detta kapitel beskrivs övergripande verksamheten avseende vätgastransmission samt beskrivning av teknik, byggnation och anläggning.

5.1 Allmänt

Vätgasledningen är tillverkad av stål med en diameter upp till 100 centimeter och kommer att förläggas under jord. Djup och avstånd till omkringliggande verksamheter styrs i lagstiftning och standarder. Om det saknas styrande anvisningar kommer riskerna utvärderas och skyddsåtgärder kompletteras för att säkerställa en acceptabel risknivå.

5.2 Lagstiftning och standarder

I avsnittet nedan beskrivs några relevanta lagar och standarder som varit styrande och vägledande för planeringen och utformandet av detta projekt för vätgastransmission. Vätgasledningen och dess kringutrustning kommer att utformas i enlighet med de lagar och standarder som gäller vid tidpunkt för anläggningens påbörjande.

5.2.1 Lagstiftning, risk och säkerhet

När det gäller hantering av vätgas har lagstiftningen fram tills nyligen i huvudsak reglerat industriell vätgashantering. Användning av vätgas förväntas framöver ske även utanför industrier, till exempel i bränsleceller för fordon, tankstationer, distribution på bil eller i rörledning. Därför pågår flera initiativ för att utarbeta ny lagstiftning och utveckling av standarder som täcker detta område.

När det gäller föreskrifter för gasledningar finns idag föreskriften MSBFS 2009:7 föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för naturgas. Den är i stora delar även tillämplig för vätgas. I de fall föreskriften inte är tillämplig används ett riskbaserat tillvägagångssätt baserat på befintliga standarder och kunskapsunderlag.

Vätgasen är klassad som brandfarlig och ska följa kraven i *lagen om brandfarliga och explosiva varor* och dess föreskrifter (MSBFS).

Som riktgivande lagrum, det vill säga lagar som inte reglerar denna verksamhet men som kan användas som norm och ytterligare stöd i riskhanteringen, har den så kallade Sevesolagstiftningen (Lag 1999:381). Kraven på säkerhetsrapport i enlighet med Sevesolagen kommer vara vägledande i upprättandet av riskrapport för projektet.

5.2.2 Standarder och riktlinjer

Likt läget inom lagstiftning, så pågår i Sverige, EU och resten av världen intensivt arbete med standardisering och riktlinjer inom de nya användningsområdena för vätgas.
De standarder och riktlinjer som ligger till grund för design, konstruktion och planering för projektet beskrivs nedan:

- Naturgassystemanvisningar 2023 (NGSA 2023) visar på tekniska lösningar avsedda att uppnå skyddsnivån i MSB:s föreskrifter MSBFS 2009:7 med allmänna råd. Den är framtagen för naturgas (metan) och i många delar tillämplig för arbetet med vätgas.

- ASME (The American Society of Mechanical Engineers) B31.12 (2023) är en standard som specificerar kraven och riktlinjerna för utformning, tillverkning, drift och underhåll av vätgasledningssystem.
- EIGA (European Industrial Gases Association) Doc 121/14. Branschbaserade riktlinjer transmissions- och distributionsrörsystem för vätgas.
- IGEM (Institution of Gas Engineers and Managers) TD/1. Standarden omfattar design, konstruktion, inspektion, provning, drift och underhåll av stålrörledningar och vissa tillhörande installationer för överföring av naturgas.
- SS-EN 17649:2, standard som ger vägledning om upprättande, implementering och underhåll av ett säkerhetsledningssystem, allt för att tillhandahålla en effektiv infrastruktur för säker gasöverföring och distribution av gas.

Utöver dessa så finns det ytterligare standarder som vägleder byggnation, installation och drift av rörledningar.

5.3 Konstruktionsförutsättningar

Nedan beskrivs de förutsättningar som krävs med avseende på avstånd och djup vid anläggning av gasledning med tillhörande installationer.

5.3.1 Zonklassning

Gasledningens godstjocklek och avstånd till avstängning av ledningen (linjeventilstationer) kommer att baseras på framtida föreskrifter för vätgas. Skyddsklasser gäller minsta tillåtna avstånd. Ju högre skyddsklassen är desto tjockare måste godset på röret vara och avstängningsmöjligheterna ska vara tätare längs med ledningen. Bedömningen av skyddskravet baseras på befolkningstäthet och ledningens behov av skydd från verksamheter i omgivningen, primärt grävningsaktiviteter.

5.3.2 Skyddsavstånd

Minsta tillåtna skyddsavstånd är bestämt utifrån risken att gasledningen skall bli skadad av yttre påverkan från omgivningen genom exempelvis schaktarbeten och sprängning. Skyddsavstånd och behov av eventuella skyddsåtgärder bestäms utifrån förutsättningarna i det specifika fallet.

5.3.3 Rörledning

Ledningen kommer att utföras som en stålrörledning med ytterdiameter upp till 100 centimeter och förläggs under jord.

Gasrören sammanfogas genom att rörändarna svetsas samman. En ledning för vätgas genomgår en noggrann kontroll under byggskedet. Ledningen och svetsskarvar kontrolleras och innan systemet tas i drift provtrycks det med vatten.

Gasledningen bedöms ha en teknisk livslängd på 50–70 år och är konstruerad för ett drifttryck på upp till 80 bar.

Ledningsgravens djup

Schaktdjupet för den planerade gasledningen kommer att variera beroende på vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas, där det kan handla om exempelvis tillgänglighet för skogsmaskiner och tunga fordon. Rörledningen kommer förläggas med minst en meters täckskikt.

En gasledning i mark som brukas ska ligga minst 0,3 meter under det största brukningsdjupet.

Skog och vegetation

I skogsmark eller inom annat trädbevuxet område krävs en trädfri ledningsgata för att medge inspektion för att finna eventuella läckor samt för att upptäcka om ledningsgraven eroderar. För detta krävs en ledningsgata med en bredd på max 10 meter. Ledningsgatan kommer att hållas fri

från träd med grova rötter och den kommer därför att röjas med ett intervall av cirka tio år, alternativt tätare intervall vid behov. Lägre växtlighet och buskar kan dock tillåtas växa i ledningsgatan.

Framkomligheten över ledningen behöver vid morän och fasta jordarter inte begränsas ens för tunga fordon. Vid jordarter med dålig bärighet kan tunga fordon orsaka spårbildning med risk för skador på rörledningen. Där så är fallet får en överenskommelse träffas mellan Nordion Energi och markägaren om permanenta passageställen där bärigheten förstärks. Alternativt kan ledningen förläggas på ett större djup än normalt.

Passage av infrastruktur

Gasledningens passage av järnvägar och till viss del även vägar kommer att ske med schaktfri metod. Vägar kan även korsas genom öppet schakt i vägbanken och att röret förläggs med eller utan skyddsrör. En gasledning som korsar under en väg eller järnväg ska vara utförd och förlagd med hänsyn till de extra yttre påkänningar som den kan bli utsatt för. Tillstånd av Länsstyrelsen krävs vid byggande invid väg inom en zon om 12 meter alternativt 30 eller 50 meter från vägområdet beroende på storlek på vägen och det avstånd som behövs av hänsyn till trafiksäkerheten.

Vid anläggande av gasledning i närhet till kraftledning behöver ett säkerhetsavstånd hållas. Att dra gasledningen längre sträckor parallellt med kraftledning ska undvikas. Detta för att hindra att korrosion eller annan skada på rörledningen uppstår och för att undvika att induktiv koppling inducerar spänning längs gasledningen. Vid passage av kraftledning ska denna göras så vinkelrät som möjligt, för att undvika induktiv koppling, samt på erforderligt avstånd från kraftledningsstolpar och därmed från kraftledningens jordningssystem.

5.3.4 Linjeventilstationer

Linjeventilerna består av markförlagda ventiler med manövreringsanordningar ovan mark och dessa kommer att installeras utmed ledningen. Linjeventiler används för att stänga av gasflödet genom ledningen vid underhållsåtgärder eller vid skada på ledningen. Avståndet definieras av zonklassningen (läs mer i kapitel 5.3.1), ju tätare befolkat, desto tätare mellan ventilerna.

För att ha extra hög säkerhet kommer ventilerna att förses med motordon, vilket gör det möjligt att fjärrstyra ventilerna från driftsystemet och ventilerna kan även manövreras manuellt vid behov. Se Figur 5 för exempel på linjeventilstation. Markanspråket uppskattas uppta en yta om upp till 1 hektar.

Figur 5. *Exempel på linjeventilstation. Figuren visar det befintliga naturgassystemet. Justeringar kan förekomma i det slutliga skedet.*

5.3.5 Rensdonsstationer

Rensdonsstationer används för att genomföra ”piggning” av systemet. Piggning är när ett rensdon skjuts in i ledningssystemet, för att transporteras med gasens hastighet till nästa station som innehar en rensdonsanläggning. Under transporten samlar ”piggen” in mätdata om gasledningen i syfte att kontrollera gasledningens kvalitet och funktion. En rensdonsstation kombineras alltid med en linjeventilsstation. Figur 6 visar exempel på en rensdonsstation.

Rensdonsstationerna kommer i intervall av cirka 5 mil. Man strävar så långt som möjligt att samförlägga dessa med andra anläggningar.

Området kommer att inhägnas in samt ha tillämpliga säkerhetssystem för att hålla obehöriga utanför installationen. Placering och utförande kommer att anpassas så att anläggningarna stör omgivningen minimalt. Markanspråket uppskattas uppta en yta om upp till 1 hektar.

I anslutning till rensdonsstationer anläggs avluftningstorn om en höjd om 24 meter från mark till topp.

Figur 6. *Exempel på rensdonsstation. Figuren visar det befintliga naturgassystemet. Justeringar kan förekomma i det slutliga skedet.*

5.3.6 Mät- och reglerstationer

En mät- och reglerstation, även kallad MR-station, utgörs av ett inhägnat stationsområde upp till 1 hektar med grusad yta, byggnad samt körytor. Byggnadens utformning fastställs i bygglovshanteringen. Byggnaden består av gasrum, elrum och pannrum, separerade av gastäta väggar. I gasrummet finns utrustning för tryckreducering och mätning. I pannrummet finns värmeanläggning och i elrummet finns elinstallationer, styr- och reglerutrustning samt utrustning för fjärrövervakning.

Gasinstallationerna i byggnaden omfattar huvudsakligen:

- rörledningar, inklusive avstängningsventiler m.m.,
- två redundanta tryckreducerlinjer, vardera med två säkerhetsavstängningsventiler,
- regulator för tryckreducering och flödesstyrning samt flödesmätning,
- instrumentering för mätning av tryck och temperaturer,
- utblåsnings- och ventilationsledningar samt
- gasmätare och tryckuttag för justering och kontroll.

Utrustningen i stationerna kan fjärravläsas från kontrollrum. Nordion Energis stationer är konstruerade så att riktvärdena i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller uppfylls vid eventuell närliggande bostadsbebyggelse, skola eller vårdinrättning. Figur 7 visar ett exempel på en MR-station.

Figur 7. *Exempel på mät- och reglerstation. Figuren visar det befintliga naturgassystemet. Justeringar kan förekomma i det slutliga skedet.*

I anslutning till mät- och reglerstationer anläggs avluftningstorn om en höjd om 24 meter från mark till topp.

Ventiler och rör inom stationsområdet är installerade ovan och under mark. Delar under mark har dels en förstärkt korrosionsskyddsbeläggning, dels ett elektrokemiskt korrosionsskydd (katodiskt skydd). Installationer ovan mark har korrosionsskydd i form av rostskyddande utvändig målning.

5.4 Byggnation, anläggning och installation

Nedan följer de steg som ingår i ett rörledningsprojekt för gas:

1. Projektering och utmärkning av ledningens läge på marken (utsättning)
2. Röjning av skog och buskar
3. Hyvling av översta jordlagret som sparas för återställning. Förberedelse av arbetsväg, upplag etc.
4. Rördelar utifrån byggplan läggs upp utefter vägen nära det tänkta diket
5. Böjning av rördelar, antingen på plats eller i fabrik.
6. Linjering av alla rördelar utifrån kontur i landskapet och svetsning
7. Dikning
8. Ytbeläggning av rören och kontroll
9. Nedsänkning av rörledning i dike
10. Återfyllning och återställning
11. Hydrostatisk testning och sista installationerna
12. Städning och restaurering

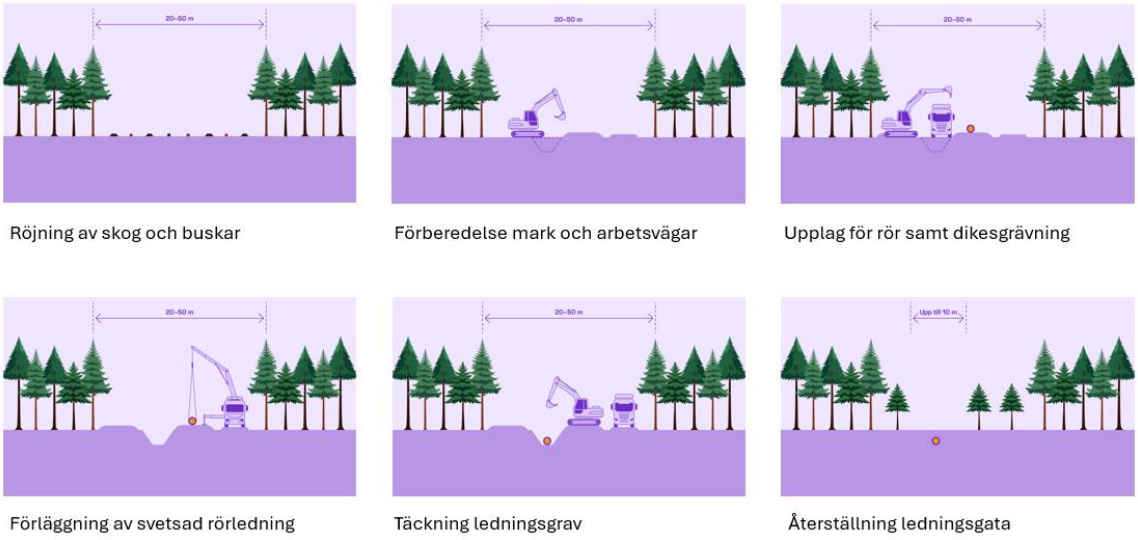
5.4.1 Förläggningsmetoder

Vid förläggning av gasledningar behövs utrymme för massor, rördike och arbetsväg samt arbetsområden för grävare, lyftkran och lastbilar. Detta utrymme anpassas för att påverka omgivningen så lite som möjligt. De uppgrävda massorna läggs upp längs med schaktet för att senare kunna återanvändas. Hur arbetsvägen anläggs varierar med markens beskaffenhet.

Placering av tillfälliga arbetsvägar och arbetsområden fastställs först i detaljprojekteringen efter det att koncession har meddelats. Arbetsvägar och arbetsområden hanteras separat från koncessionen.

Schaktning

Frischaktning är lämpligt för de flesta terräng- och markslagsområden. Den är dock mindre lämplig vid passage av känsliga områden, större vattendrag, vägar, järnvägar och djupa bäckraviner etc. Där används i stället om det är möjligt någon alternativ schaktfri metodik (se vidare kapitel Schaktfria metoder nedan). Vid schaktning varierar bredden på arbetsområdet mellan 20 och 50 meter beroende på terrängtyp. Principskisser för arbeten återfinns nedan i Figur 8.

Figur 8. *Ledning i skogsmark, förläggning och drift.*

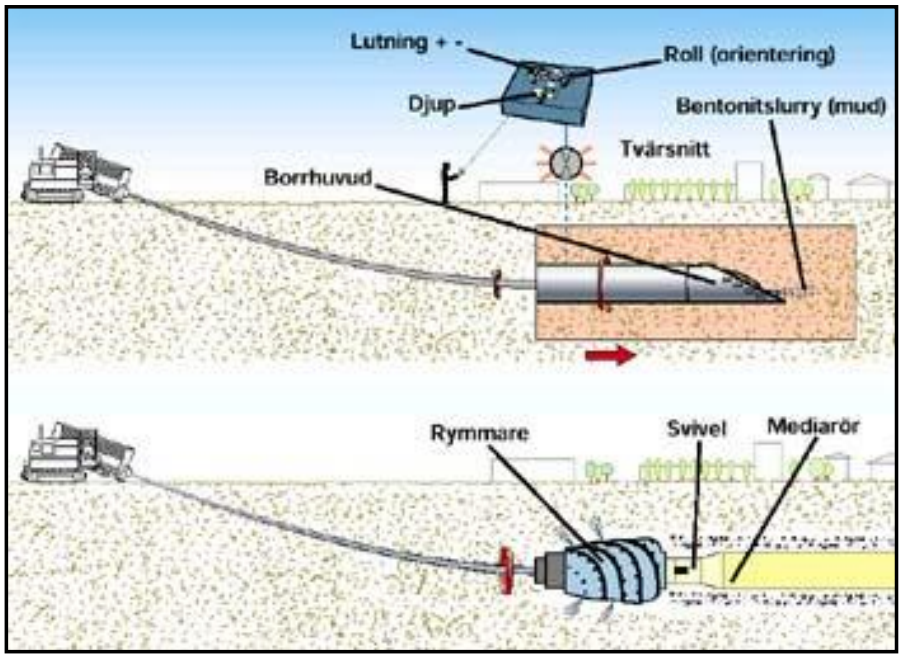
Stålrör gör det möjligt att återfylla med ursprungligt jordmaterial vid schaktförläggning. Återfyllning med huvudsakligen befintliga massor vid konventionell schakt bidrar till att minska behovet av grus och bergkrossmaterial, vilket också minskar antalet tunga transporter och innebär därmed minskad miljöpåverkan under byggskedet.

Det är dock ofrånkomligt att det under anläggningsskedet uppkommer överskottsmassor. Dessa hanteras och återanvänds där det är möjligt och körs till deponi där så inte är möjligt enligt givna rutiner och krav.

Schaktfria metoder

Styrd borrning

Vid förläggning av rör under exempelvis stora vattendrag, vägar och järnvägar kan styrd borrning (även kallat bananborrning) vara ett alternativ. Denna typ av borrning kan ske för sträckor upp till 800 meter. Metoden bygger på att arbetet sker från markytan och borrhålets riktning styrs med hjälp av elektronik och jetspolning. Vid styrd borrning, borras först ett pilothål som sedan ryms upp (utvidgas) till önskad slutdimension, se Figur 9.

Figur 9 *Principskiss för styrd borrning*.

Markförhållandena som medger att tekniken kan användas är exempelvis sediment, sand, silt, lösa moräner och lera.

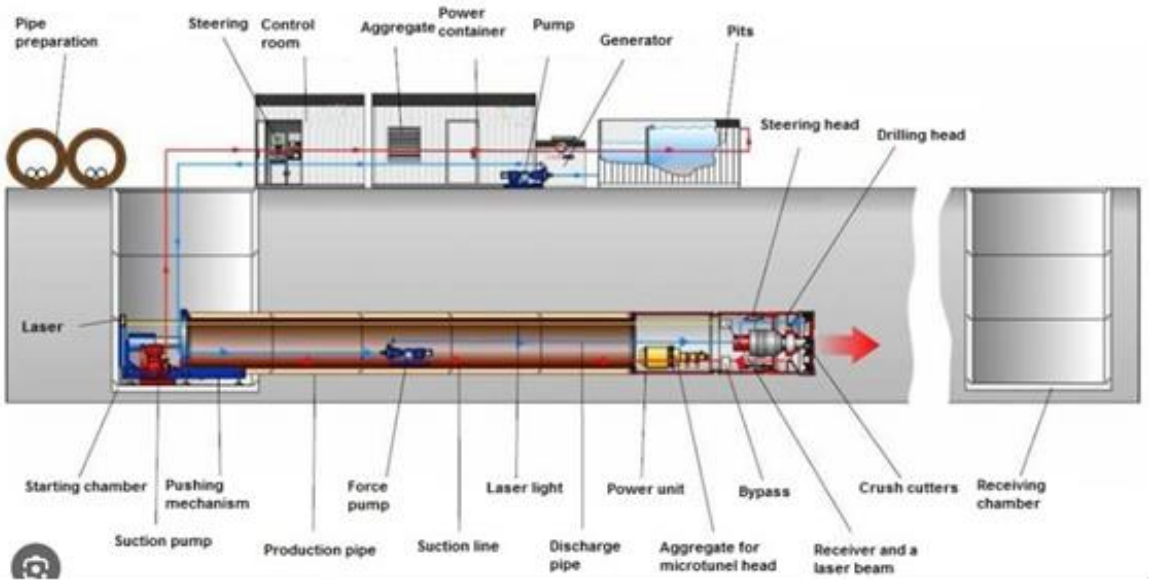
I de fall där styrd borrning blir aktuellt kommer det att krävas en arbetsväg fram till borrplatsen, ett arbetsområde/uppställningsområde vid borrplatsen samt en grävd schaktgrop. Arbetsvägen ska vara farbar för en tung lastbil med släp.

Arbetsområdet vid styrd borrning kommer uppskattningsvis att vara mellan 100–200 kvadratmeter. Denna yta ska vara av sådan art att maskiner, vattentankar (om nödvändigt) m.m. kan ställas upp. Dessutom ska ytan där borriggen står tåla de krafter som krävs för att dra tillbaka gasröret med eventuellt skyddsrör. Nordion Energi kommer att utreda vidare var styrd borrning bedöms vara ett lämpligt alternativ.

Hammarborrning/microtunneling

Vid kortare passager som kräver schaktfria metoder, under en väg eller ett vattendrag där marken exempelvis utgörs av svår bergsterräng och blockig morän, kan hammarborrning eller microtunneling vara ett alternativ.

Vid hammarborrning och microtunneling behöver det schaktas en start- och mottagargrop i samma nivå som ledningen avses att borras. Detta eftersom denna typ av borrningar inte kan svänga utan borras rakt.

Figur 10 *Utförande av Microtunneling i genomskärning*.

Vid microtunneling grävs betongringar ner som en sänkbrunn, vilket innebär att en ring ställs på backen och schaktas ner. Microtunneling utförs med en liten tunnelborrmaskin, se Figur 10.

Sprängning (bergsschaktning)

Där ett öppet schakt är möjligt men marken utgörs av mer eller mindre berg eller stora block kan det bli aktuellt att spränga hela eller delar av ledningsgraven. Sprängt berg kan återanvändas direkt i projektet eller av andra användare.

Passager med anpassad metodik

Vattendrag

Passage av mindre diken och vattendrag kommer att ske genom att vattnet tillfällig leds om, med eller utan vägtrummor, för att kunna förlägga gasledningen under vattendraget genom schaktning. Vid behov kan även mindre diken och vattendrag passeras med styrd borrning.

Lite större vattendrag som åar och älvar kommer där det är lämpligt att korsas med hjälp av styrd borrning, vilket innebär att vattendragen inte påverkas av ledningsförläggningen.

Våtmark och sumpskog

Grundprincipen vid ruttanalysen har varit att försöka undvika våtmarker, översvämningsområden och sumpskog i möjligaste mån.

Ledningssträcka i våtmark ska säkras mot:

- sättning vid övergångarna mellan fast mark och våtmark
- uppflytning
- belastning vid temperaturväxlingar
- belastning vid tryckprovning

5.4.2 Eventuella vattenverksamheter

Permanent bortledning av vatten kommer inte att ske längs rutten. Under anläggningsskedet kan däremot tillfällig avledning av nederbörd och tillrinnande ytvatten förekomma liksom länshållning av högt stående grundvatten under schaktning.

Det kan i detta skede inte uteslutas att arbeten i form av schaktning eller andra ingrepp under anläggningsskedet kan krävas i så kallade vattenområden. Rörledningen kommer bland annat att passera våtmarker och hydrologiskt känsliga områden.

Nordion Energi kommer att undersöka de platsspecifika förutsättningarna och göra en bedömning om allmänna eller enskilda intressen kan komma att skadas av ett planerat bortledande eller länshållande.

Den som vill bedriva verksamhet inom vattenområde måste ha rådighet över det berörda vattenområdet. Rådigheten är en förutsättning för prövning av vattenverksamheten. Rådighet för mark sker genom ledningsrätt, servitut eller avtal med fastighetsägaren.

Eventuell anmälan eller ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken hanteras separat.

5.4.3 Transport och arbetsvägar

Transportvägar

Längs ledningens sträckning etableras transportvägar inom arbetsområdet. Detta gäller de sträckor där ledningen förläggs genom schaktning och även för en del sträckor som utförs med styrd borrning. Inom arbetsområdet läggs schaktmassor upp och rör läggs ut och svetsas samman. För delsträckor med styrd borrning används transportvägen för utläggning av rör och sammansvetsning.

Arbetsområdets bredd kan anpassas på vissa delsträckor där förutsättningarna kräver det. Det gäller områden som är särskilt känsliga och för att undvika att skada viss vegetation, våtmarksområde eller fornlämning. Transportvägen är då mycket begränsad och används inte för transporter genom området utan enbart för ledningsläggning lokalt.

Om önskemål finns från markägare kan transportvägar lämnas kvar efter avslutade ledningsarbeten.

Arbetsvägar

Vid arbete med styrd borrning och där transportväg längs ledningen av andra orsaker saknas (till exempel efter ett avsnitt med begränsat arbetsområde), kommer arbetsvägar att anläggas för att nå ledningen från närmaste anslutningsväg. Arbetsvägarnas läge bestäms i samråd med markägarna. Lägen för etablering av styrd borrning och rörutläggning planeras så att behovet av arbetsvägar minimeras. Utförande av arbetsväg varierar beroende på markförhållanden, bärighet och fordonsslag. Efter avslutande av ledningsarbeten för respektive avsnitt avlägsnas arbetsvägar och marken återställs, om inte önskemål från markägaren finns att arbetsvägen lämnas kvar.

Arbetsvägar ingår inte i koncessionsansökan utan hanteras separat.

Materialupplag

Upplag för rörmaterial kommer att planeras in utefter gasledningssträckan. Upplagen kommer hanteras såsom arbetsvägar.

5.4.4 Potentiella störningar under förläggning

Vattentäkter

Vattentäkter som försörjer en eller flera hushåll och som kan riskera att påverkas vid ledningens anläggande kommer att utredas i det fortsatta arbetet med MKB. I de fall det anses nödvändigt kan provtagning komma att genomföras både före och efter anläggningsarbeten, i syfte att säkerställa att vattenkvaliteten inte har påverkats

Trafikstörningar

Under byggskedet kommer en viss påverkan att ske både på vägar längs ledningssträckningen och på anslutande mindre vägar, till exempel av lastbilsekipage lastade med långa rör. I övrigt kommer lastbilar att transportera massor, slam, övrig utrustning, samt arbetsmaskiner. De trafikstörningar som uppkommer är således främst lastbilar och arbetsmaskiner på mindre vägar.

Vibrationer/sättningar

Nordion Energi kommer ombesörja syn av byggnader som kan befaras bli påverkade av vibrationer från arbetena. Relevanta vibrationskrav beslutas för dessa byggnader, vilka följs upp under byggnationen av rörledningen. Motsvarande gäller de vägar som kommer att användas för tunga transporter under anläggningsskedet. Vägarna och byggnader kommer att återställas till minst det skick som de hade före ledningsbygget.

5.5 Driftkontroll och säkerhet

Nordion Energi kommer äga gasledningen samt ansvara för drift och underhåll. Nordion Energi ansvarar för säker drift av transmissionssystemet så att allmänheten inte kommer till skada samt att kunder kan erhålla en störningsfri och avbrottsfri leverans av gas.

Gasledningen kommer bestå av stål och vara skyddad mot korrosion, det vill säga rost. Skyddet består dels av utvändig beläggning, exempelvis plastbeläggning, cement eller annat lämpligt material utanpå röret. Ledningen skyddas också med ett katodiskt skydd, d.v.s. ett elektrokemiskt korrosionsskydd. I det katodiska skyddet ingår likströmsanläggningar med tillhörande anodbäddar som installeras i intervaller av 20–30 kilometer. För drift och underhåll av ledningen upprättas ett kontrollprogram av ledningsägaren som sedan godkänns av tillsynsmyndighet.

Efter nedläggning av gasledning och återfyllning av schakt sker tryckprovning av gasledningen för att kontrollera täthet och hållfasthet. Detta görs genom att gasledningen vattenfylls och trycksätts.

För att få driftsätta gasledningen med gas måste godkännande erhållas från myndighet. Detta medges när samtliga kontroller och besiktningar av anläggningsarbetet är godkända. Innan driftsättning sker inertering av systemet för att säkerställa att inget syre finns kvar när väl vätgasen släpps på.

Säker drift upprätthålls främst genom kontinuerlig övervakning av transmissionssystemet. Detta sker genom ett överordnat kontrollsystem med övervakning dygnet runt. Mätning av tryck och flöde i gasledningen sker kontinuerligt utmed hela transmissionssystemet. Mätvärden samlas in av systemet och en kvalitetsgranskning genomförs regelbundet, och rapportering av mätvärden sker till berörda aktörer. Vid misstänkt läckage kan transmissionssystemet stängas från Nordion Energis driftkontroll med hjälp av fjärrstyrda ventiler eller manuellt på plats. Alla läckage åtgärdas omedelbart.

I skogsmark eller inom annat trädbevuxet område krävs en trädfri ledningsgata med maximal bredd om 10 meter. Ledningsgatan behövs för att medge inspektion för att finna eventuella läckor samt för att upptäcka om ledningsgraven eroderar. Ledningsgatan kommer att hållas fri från träd med grova rötter och kommer därför att röjas med erforderlig frekvens.

Underhållsarbeten på och invid gasledningen utförs på ett säkert och kontrollerat sätt så att störningsfri drift alltid upprätthålls. Vid alla arbeten på anläggningen följs gasbranschens framtagna Gassäkerhetsanvisningar (GASA).

För vissa typer av störningar och underhållsarbeten finns det informations- och rapporteringsrutiner till myndigheter, kringboende samt kringliggande verksamheter. Exempel på myndigheter att informera är räddningstjänst, polis, luftfartsverk och länsstyrelse.

6 Risk och säkerhet

6.1 Allmänt

Vätgas är inte giftigt men har, om den antänds, brandfarliga och explosiva egenskaper och personer som bor eller uppehåller sig i närheten av rörledningen och/eller dess tillhörande anläggningar kan riskera att påverkas om det skulle ske en vätgasolycka. Detta medför även att vissa skyddsavstånd och/eller skyddsåtgärder kan behöva implementeras.

Nordion Energi har genom Swedegas stor erfarenhet av gastransmission i form av naturgasledningar. Säkerheten för personal och personer som vistas i anläggningens närhet är alltid av högsta prioritet. Även om det är låg sannolikhet att allvarliga olyckor inträffar så kan de, om de inträffar, i värsta fall medföra svåra konsekvenser. Det är därför viktigt att potentiellt farliga ämnen hanteras korrekt för att säkerställa en trygg arbetsmiljö för personalen och en säker omgivning för närboende och närliggande verksamheter.

Risk- och säkerhetsarbetet har prioriterats tidigt i projektet. Parallellt med framtagande av detta samrådsunderlag har inledande och preliminär riskanalys genomförts av riskexperter hos Sweco Sverige AB tillsammans med experter från Nordion Energi. I den inledande riskanalysen har potentiella risker kartlagts och de mest allvarliga olycksriskerna utretts. Även risker vid driftsättning, under drift och vid underhållsarbeten har identifierats. En fullständig riskutredning samt ett handlingsprogram som redogör för Nordions arbete med att förebygga olyckor kommer biläggas tillståndsansökan.

6.2 Identifierade risker

Vätgas kommer att transporteras genom anläggningen i rörledning. Vätgas är en brandfarlig gas i enlighet med lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, gasen kan om den antänds ge upphov till brand eller explosion.

6.2.1 Läckage

Vätgas har ett stort brännbarhetsområde[1]. Vid läckage av vätgas under höga tryck kan gasen även självantända utan närvaro av extern tändkälla. Vätgas är även en väldigt liten molekyl och en mycket lätt gas. Detta innebär att ett eventuellt läckage av vätgas som inte antänds kommer stiga snabbt och spädas ut.

Om ett läckage av vätgas uppstår kan vätgasen antända som en jetflamma, gasmolnsbrand eller explosion. Längden på en jetflamma beror främst av trycket i gasledningen och hålstorleken som uppstått. En jetbrand ger konsekvenser i utsläppsriktningen på grund av höga temperaturer och värmestrålning. Vid en fördröjd antändning av ett gasmoln sker en gasmolnsbrand/explosion (engelska: Vapour Cloud Explosion). För majoriteten av de gasmoln som antänds sker antändningen i utkanten av gasmolnet när det når en antändningskälla. Ett gasmoln som antänds nära utsläppspunkten kommer att brinna tillbaka genom den del av gasmolnet som befinner sig inom brännbarhetsområdet och bilda en jetflamma. Gasmolnet kan även driva iväg en sträcka innan det antänds och kan medföra risk för människors liv och hälsa. En gasmolnsbrand/explosion kan orsaka konsekvenser i närheten av explosionen genom värmestrålning och tryckverkan men även indirekt skada på längre avstånd genom bland annat splitter.

Vätgasen utgör alltså en risk när det uppstår ett läckage. De huvudsakliga läckageriskerna finns vid de fåtal platser där vätgasen är trycksatt i rörledningar eller annan utrustning ovan mark vilka beskrivs i kapitel 5.

[1] Brännbarhetsområde, även kallat explosionsområde, är det intervall av koncentrationer av en brännbar gas eller ånga i luft där en blandning kan antändas och fortgå att brinna.

Större läckage skulle kunna orsakas av exempelvis påkörning, eventuellt bristfälligt underhåll eller andra organisatoriska brister, olycka vid driftsättning eller underhållsarbete, antagonistiska handlingar eller naturolyckor.

Det kan även uppstå läckage från gasledning under mark men sannolikheten för ett sådant läckage är låg eftersom gasledningen inte är exponerad. Läckage från gasledning under mark skulle kunna orsakas av exempelvis pågrävning, antagonistiska handlingar eller naturolyckor.

6.2.2 Dominoeffekter

I händelse av läckage från gasledningen med efterföljande brand eller explosion kan detta orsaka en olycka vid angränsande anläggningar vilket därför definieras som dominoeffekter. På motsvarande sätt kan en olycka inom dessa anläggningar orsaka skador på gasledningen. En god förståelse av de angränsande verksamheterna och dess risker är därför viktigt och kommer att utgöra en viktig del i det fortsatta arbetet med riskhanteringen som presenteras i MKB:n.

6.2.3 Antagonistiska hot

MSB beskriver antagonistiska hot på följande sätt: ”Antagonistiska hot kan ses som avsiktligt illvilliga och illegala hot. De kan utgå från terrorister, irreguljära förband och organiserad brottslighet. Antagonistiska hot omfattar därmed inte bara hot om terrorism, utan även hot om sabotage och stöld.”

Antagonistiska hot, i form av exempelvis sabotage av anläggningen, kan ge upphov till en allvarlig kemikalieolycka. De olycksscenarier som skulle kunna ske i händelse av sabotage överensstämmer med de dimensionerande scenarierna.

För att förhindra att obehöriga saboterar anläggningen planeras för skyddsåtgärder i form av bland annat skalskydd och övervakning.

Att möta och motverka hot från antagonister är en uppgift som berör många delar av samhället och kräver samverkan mellan myndigheter och företag. Nordion Energi kommer att samråda med bland andra MSB och Försvarsmakten, för att deras eventuella synpunkter ska kunna fångas upp.

6.3 Dimensionerade scenarier

Riskanalysen har fokuserat på att identifiera vilka tänkbara olycksscenarier som kan leda till en allvarlig kemikalieolycka med påverkan mot omgivningen. Följande olycksscenarier har identifierats som anläggningens dimensionerande scenarier:

1. Stort läckage av vätgas i anslutning till någon av linjeventilstationerna längs med gasledningens sträckning samt antändning av vätgasen, vilket kan ge upphov till brand eller explosion med värmestrålning och/eller tryckverkan som följd.
2. Stort läckage av vätgas från rensdonsstationer vilket kan ge upphov till brand eller explosion med värmestrålning och/eller tryckverkan som följd.
3. Stort läckage av vätgas från mät- och reglerstation längs med gasledningens sträckning, samt antändning av vätgasen, vilket kan ge upphov till brand eller explosion med värmestrålning och/eller tryckverkan som följd.
4. Utsläpp av vätgas från rörledning under mark.

De identifierade dimensionerande scenarierna kommer bedömas inom ramen för koncessionsansökan, samt hanteras i det löpande säkerhetsarbetet under anläggningens bygg- och driftskede.

Samrådskretsen för särskilt berörda har med hänsyn till risk satts utifrån de dimensionerande scenarierna som omfattar de värsta tänkbara olyckorna vid dessa platser. Nordion Energi har valt att anta ett så kallat konservativt angreppssätt i samrådsskedet, och samråder därför med alla som potentiellt skulle kunna påverkas vid en allvarlig olycka. Samtliga boende och verksamheter inom

ett avstånd från utredningskorridoren med nedanstående avstånd kommer bjudas in särskilt till samrådet via post-utskick:

- För gasledning och linjeventilstationer: 200 meter från utredningskorridorens ytterkant.
- För mät- och reglerstationer: 400 meter radie från mät- och reglerstationer längs med gasledningens sträckning.
- För rensdonsstationer: 800 meter radie från rensdonsstationer längs med gasledningens sträckning.

Notera att även boende/verksamheter utanför ovan angivna avstånds kan ha bjudits in till samrådet av andra skäl.

6.4 Skyddsåtgärder

Nordion Energi kommer vidta skyddsåtgärder för att anläggningen ska vara säker för den egna personalen och för omgivningen.

Skyddsåtgärderna och riskhanteringen kan generellt beskrivas genom en åtgärdshierarki.

- I första hand ska risken om möjligt elimineras genom att processen och anläggningarna utformas med bästa möjliga teknik och säkerheten är avgörande vid val av design av systemet samt genom att riskfyllda moment helt undviks eller ersätts med mindre riskabelt moment.
- I andra hand ska risken förebyggas för att reducera sannolikheten för att en olycka uppstår genom tekniska och administrativa åtgärder exempelvis kontroller, övervakning samt fysiska barriärer som påkörningsskydd och skalskydd.
- I tredje hand ska konsekvenserna av en risk som faller ut begränsas, vilket också det görs med tekniska och administrativa åtgärder som exempelvis skyddsavstånd, brandskyddsåtgärder och avstängningsventiler.
- Slutligen ska det även finnas en beredskap för agerande vid en olycka där det kommer att finnas utarbetade rutiner och åtgärder som ska aktiveras vid en inträffad olycka.

Vidare kommer även ATEX-direktiven och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) efterlevas för att reducera risker för explosionsfarlig miljö respektive hindra, förebygga och begränsa olyckor som kan uppkomma.

6.5 Farliga verksamheter i omgivningen

Det finns inga miljöfarliga tillståndspliktiga verksamheter inom utredningskorridorens direkta omgivning. Det närmaste är en bergtäkt (Torö Lillkölen) som är belägen cirka 800 meter söder om utredningskorridoren. Andra miljöfarliga verksamheter som ligger i närheten av utredningskorridoren listas i Tabell 1Tabell 1.

Tabell 1. *Tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter i närheten av utredningskorridoren.*

Verksamhet	Namn	Kommun och avsnitt	Avstånd (kilometer)
Täkt, Berg	Björkfors	Kalix kommun, avsnitt 2	3
Täkt, Berg	Töre Lillkölen	Kalix kommun, avsnitt 2	0,8
Täkt, Blocksten	Sangis	Kalix kommun, avsnitt 2	1,9
Täkt, Naturgrus	Lantjärv, Kalix Lastbilcentral AB	Kalix kommun, avsnitt 2	2,5

Täkt, Berg	Lantjärv, BDX Företagen AB	Kalix kommun, avsnitt 2	2,5
Täkt, Berg	Näsbyn Bjumisberget	Kalix kommun, avsnitt 2	1,7
Täkt, Morän och Berg	Bondersbyn Hölandsberget	Kalix kommun, avsnitt 2	1,7
Lagring farligt avfall	BDX Vallen	Kalix kommun, avsnitt 2	3,1
Avloppsreninganläggning	Råneå avloppsreningsverk	Luleå kommun, avsnitt 3	3,6
Täkt, Naturgrus	Vitå	Luleå kommun, avsnitt 3	3,8

I riskutredningen som genomförs inom ramen för ansökan om koncession görs analyser av risker i omgivningen som kan påverka anläggningen och analyser av risker inom anläggningen som kan påverka verksamheter i omgivningen samt eventuella dominoeffekter. Nordion Energi planerar att inleda ett samarbete med närliggande anläggningar avseende gemensam riskhantering och beredskap.

7 Förutsättningar och förutsedd miljöpåverkan

I detta kapitel beskrivs områdets förutsättningar i form av exempelvis känsliga miljöer, pågående markanvändning, naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt. Utifrån det aktuella områdets specifika aspekter görs också en övergripande bedömning av den preliminära miljöpåverkan som verksamheten förutses medföra.

Genomgång av berörda intressen i området har utförts via informationstjänster såsom Riksantikvarieämbetets Fornsök, Skogsstyrelsens geodata, Länsstyrelsens WebbGIS, Länsstyrelsens karta över misstänkt eller konstaterat förorenade områden (EBH-karta), Länsstyrelsens -VISS och Vattenkarta, Naturvårdsverkets Skyddad natur, data från Sametinget samt planunderlag från berörda kommuner.

7.1 Riksintressen

7.1.1 Förutsättningar

Planerad gasledning korsar ett antal riksintressen som redovisas nedan. Riksintressena redovisas även på kartorna 1–15 i bilaga 2.

Riksintresse naturvård

Den planerade gasledningen korsar tre riksintresseområden för naturvård: Torneälven, Kalixälven och Råneälven.

Torneälven

Torneälven ingår i ett av Europas största oreglerade vattensystem och bedöms ha mycket höga naturvärden. Älven och dess biflöden är unika i nationellt perspektiv och utgör viktiga referensmiljöer för naturvården.

Kalixälven

Kalixälven är ett av Europas största oreglerade vattendrag och representerar en stor fjällälv med betydande naturvärden. Älven illustrerar på ett tydligt sätt landskapets ekologiska samband och innehåller flera skyddsvärda livsmiljöer.

Råneälven

Råneälven utgör ett framstående exempel på en naturlig och i huvudsak opåverkad skogsälv. Området uppvisar höga naturvärden genom sin tydliga representation av natur- och kulturlandskapets utveckling, ekologiska processer samt förekomst av hotade och sårbara biotoper och arter.

Riksintresse kulturmiljövård

Cirka en mil norr om Haparanda, i Haparanda kommun, passerar den planerade gasledningen genom ett riksintresse för kulturmiljövård Tornedalen.

Tornedalen utgör en älvdalsbygd med lång kontinuitet av bosättning och jordbruk, präglad av öppna odlingslandskap, radbyar med medeltida ursprung och fiskeplatser längs älven. Området har en mångskiftande kulturmiljö med välbevarad jordbruksbebyggelse, finskinspirerad arkitektur och tydlig östlig påverkan. Suveränitetsholmarna i älven illustrerar historiska gränsförhållanden. Kulturmiljön har högt värde genom sin unika struktur, bebyggelse och fornlämningar (Riksantikvarieämbetet, 2011).

Riksintresse friluftsliv

Torne-Muonio älvdal

I Haparanda kommun, i avsnitt 1, korsar planerad gasledning ett riksintresse för friluftsliv, Torne-Muonio älvdal. Riksintresseområdet utgör ett varierat landskap med barrskog, fjällområden samt sjöar och vattendrag. Området har höga naturvärden och används för friluftsaktiviteter såsom fågelskådning, ridning, kanotning och turåkning (Länsstyrelsen Norrbotten, 2025).

Kalix-Kaitum Älvdal

I Kalix kommun, i avsnitt 2, korsar planerad gasledning ett riksintresseområde för friluftsliv, Kalix-Kaitum Älvdal. Området har höga friluftsvärden med fjällmiljö, barrskog, sjöar och vattendrag som möjliggör jakt, ridning, vandring samt bär- och svampplockning. Den varierade naturen erbjuder goda förutsättningar för rekreation och naturupplevelser året om (Länsstyrelsen Norrbotten, 2025).

Råne älvdal

I Luleå kommun, i avsnitt 3, korsar planerad gasledning ett riksintresse för friluftsliv, Råne älvdal. Området kring Råneälven har höga friluftsvärden och erbjuder ett brett utbud av aktiviteter såsom bad, paddling, vandring, fiske, jakt, skridsko- och skidåkning, bär- och svampplockning samt övernattning (Länsstyrelsen Norrbotten, 2025).

Riksintresse rennäring

Beskrivning av riksintressen för rennäring, inklusive kärnområden, flyttleder och strategiska platser, återfinns i kapitel 7.5.

Riksintresse kommunikationer

Planerad gasledning passerar tre riksintressen för kommunikation i Kalix kommun, avsnitt 2.

Järnväg, Haparanda – Boden

Järnvägen ingår i det transeuropeiska transportnätets (TEN-T) övergripande nät och som trafikeras av godstrafik. Utmed järnvägen finns också station av riksintresse.

Väg, E10 Töre – Riksgränsen

Ingår i TEN-T stomnät och är del av de vägar som binder samman anläggningar av riksintresse. Vägen är del av funktionellt prioriterat vägnät för godstransporter, funktionellt prioriterat vägnät för långväga personresor, utgör rekommenderad färdväg för farligt gods samt innehåller väglänkar som bidrar till att upprätthålla viktiga kommunikationsstrukturer.

Flygplats, Luleå

Delar av den planerade gasledningen ligger inom riksintresse i form av MSA-yta (Minimum Sector Altitude eller Minimum Safe Altitude) för Luleå flygplats. MSA-ytan omfattar område där nya höga objekt inte får byggas om de kan utgöra ett påtagligt hinder.

Riksintresse energiproduktion

I anslutning till planerad gasledning i avsnitt 1, Haparanda kommun, finns ett riksintresse för energiproduktion som avser vindbruk. Den planerade gasledningen kommer dock inte att passera inom områdets avgränsning.

Riksintresse totalförsvaret

Försvarsmakten och totalförsvaret har både offentliga och sekretessbelagda riksintresseområden. Samråd med Försvarsmakten kommer att hållas för att bland annat få kännedom om eventuella sekretessklassade områden.

Tabell 2 redovisar de offentliga riksintressen som berörs av den planerade gasledningen.

Riksintressebeskrivningen anger att de områden som omfattas av behov av hinderfrihet och MSA-områden kan skadas om höga objekt uppförs. Höga objekt anges avse höjder högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Tabell 2. *Riksintresseområden för totalförsvaret som berörs.*

Kategori	Namn	Avsnitt
Område med särskilt behov av hinderfrihet	Bodenområdet	Avsnitt 4
Lågflygningsområde med påverkansområde	Norrbotten	Samtliga
MSA-område	Luleå/Kallax flottiljflygplats	Avsnitt 3

Riksintresse yrkesfisket

I den svenska delen av Östersjön finns det 14 vattendrag där vildlaxen vandrar. I flertalet av dessa är dock smoltproduktionen så liten att den helt saknar betydelse för yrkesfisket. Smolt är det uppväxtstadium hos laxfisken i vilken arten vandrar från rinnande vatten och ut i havet. Kalixälven, tillsammans med Ume-Vindelälven och Mörrumsån, står för merparten av smoltproduktionen i den svenska delen av Östersjön. Därav har Kalixälven utpekats som riksintressant lek- och uppväxtområden för det yrkesmässiga laxfisket.

7.1.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Vid korsning av samtliga riksintresseområden kan påverkan i form av markintrång, schakt och upplagsområden bli aktuellt. Arbetena kan komma att medföra lokal negativ påverkan på de värden som finns inom respektive riksintresseområde. Kommande utredningar kommer förtydliga hur påverkan ser ut, vilka värden som berörs samt vilka effekter och konsekvenser som kan komma på utpekade värden.

Riksintresse naturvård

Byggnationen kan medföra lokal negativ påverkan på riksintressenas utpekade värden. Riksintresseområdena för naturvård utgör stora arealer och påverkan från planerade gasledningar bedöms preliminärt inte medföra konsekvenser som medför betydande skada på riksintresseområdenas samlade värden. Större vattendrag planeras preliminärt att passeras genom

schaktfria metoder. Det innebär att ingrepp i och påverkan på vattensystemen minimeras genom att direkta ingrepp i vattenområdena undviks. Schakt i strandområden minimeras till start- och mottagningsgropar. Viss påverkan i form av framför allt vibrationer kan dock uppstå. Vilka arter och naturvärden som finns inom utredningskorridoren och vilka konsekvenser som kan förväntas uppkomma kommer utredas vidare och preciseras i kommande MKB.

Riksintresse kulturmiljövård

Riksintresset för kulturmiljövården påverkas främst av en övergående visuell störning. Under byggtiden kan riksintressets upplevelsevärden tillfälligt påverkas negativ då området kan påverkas av buller och försämrad tillgänglighet. Påverkan på värdebärande strukturer kommer att utredas vidare och preciseras under kommande arbete med MKB. Där det är möjligt kommer dessa att undvikas.

En kulturmiljöanalys är under genomförande och resultatet samt bedömning av miljöpåverkan kommer att redovisas i kommande MKB.

Riksintresse friluftsliv

För riksintresset för friluftsliv kan byggarbetet medföra tillfälliga störningar i form av buller, begränsad tillgång till stigar och rekreationsområden samt ökad trafik. Detta kan medföra en viss negativ påverkan på områdets upplevelsevärden.

Riksintresse rennäringen

För rennäringen kan byggskedet innebära störningar i flyttleder och betesområden. Markarbeten och maskiner kan skapa tillfälliga barriärer och störa renarnas rörelsemönster. Samråd med berörda samebyar är centralt för att identifiera och hantera dessa effekter. För mer information angående rennäring hänvisas till kapitel 7.5.

Riksintresse kommunikation

I samband med passage av utpekad järnväg och E10 kan kortare störningar komma att ske. Dessa är övergående och bedöms preliminärt inte påverka järnvägen eller dess trafik som helhet. Störningarna avseende väg E10 förväntas bli kortvariga och inte gälla några längre sträckor.

Kommande arbete utreder eventuella behov av höga lyft eller dylikt som kan påverka de områden som ställer krav på hinderfrihet i luftrummet.

Riksintresse energiproduktion

Byggskedet bedöms inte medföra någon störning för pågående eller eventuellt planerad vindkraft.

Riksintresse totalförsvaret

Riksintressena som berör områden med krav på hinderfrihet i luftrummet kan komma att beröras under byggnation av framför allt avluftningstorn inom stationsområden för rensdonsstation samt mät- och reglerstation.

Drift och underhåll

Under driftfasen är miljöpåverkan generellt låg, särskilt eftersom ledningen är nedgrävd och anläggningen därmed inte synlig i landskapet utöver ledningsgatan samt vid stationsplaceringar.

Riksintresse naturvård

Under driftfasen kommer en ledningsgata att hållas fri från träd och större buskage. Ledningsgatan och den regelbundna röjningen kan komma att medföra mindre påverkan på riksintressena.

Riksintresse kulturmiljövård

Då ledningen inte är synlig i landskapet blir den kvarvarande visuella påverkan på kulturmiljölandskapet begränsad till ledningsgatans utbredning och placering av stationsområden.

Riksintresse friluftsliv

Tillgången till friluftsområden förväntas återgå till det normala efter byggskedet. Ledningsgator och underhållsröjning av dessa kan dock innebära en viss mindre negativ påverkan på upplevelsevärden. Dessa utgör dock ett mycket begränsat inslag i riksintressets totala område och bedöms preliminärt inte medföra skada på området.

Riksintresse rennäringen

Beskrivning av förutsedd miljöpåverkan för riksintressen för rennäring, inklusive kärnområden, flyttleder och strategiska platser, återfinns i kapitel 7.5.2.

Riksintresse kommunikation

Under driftfasen bedöms ingen påverkan uppstå på väg och järnväg som omfattas av riksintresse.

MSA-områden för Luleå flygplats kan beröras av avluftningstorn inom stationsområden för rensdonsstation samt mät- och reglerstation. Inga andra höga objekt som bedöms kunna utgöra hinder planeras.

Riksintresse energiproduktion

Då gasledningen inte kommer att passera inom område för riksintresset bedöms inga konsekvenser uppkomma.

Riksintresse totalförsvaret

Då ledningen är förlagd under mark och inte medför påverkan på höjden bedöms inte områden som omfattas av Totalförsvarets riksintressen att beröras av denna.

De avluftningstorn som anlägg inom stationsområden för rensdonsstation samt mät- och reglerstation kan komma att beröra områden med krav på hinderfrihet i luftrummet.

7.2 Naturmiljö

7.2.1 Förutsättningar

Den planerade gasledningen berör flera skyddade områden, våt- och sumpmarker, samt skogliga naturvärdesskydd som exempelvis biotopskydd, nyckelbiotoper och naturvärden. Naturmiljön längst ledningen samt berörda skyddade områden och skogliga naturvärdesskydd beskrivs nedan och redovisas i kartorna 1–15 i bilaga 3.

En naturvärdesinventering (NVI) kommer genomföras inför arbetet med MKB för att identifiera naturvärdesbiotoper i den planerade gasledningens närhet. Även invasiva arter kommer inventeras inom ramen för den planerade naturvärdesinventeringen.

Natura 2000-områden

Torne och Kalix älvsystem

Ledningsdragningen i avsnitt 1 i Haparanda kommun samt i avsnitt 2 i Kalix kommun korsar Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem (SE0820430).

Bevarandeplanen beskriver att Torne och Kalix älvsystem är utpekat som Natura 2000-område eftersom det utgörs av fritt strömmande älvar som i huvudsak är opåverkade av vattenkraft och reglering. Vattensystemet karaktäriseras av naturliga, säsongsmässiga vattenståndsvariationer som bland annat skapar särskilt artrika strandzoner längs sjöar och vattendrag. Systemet har tack vare detta en mångformighet och konnektivitet, både uppströms-nedströms samt med intilliggande strandhabitat, vilket bidrar till den rika biologiska mångfald som kan återfinnas där. Strömsträckor

utgör en särskilt artrik livsmiljö. Fungerande lekbottnar och uppväxtmiljöer för fisk i strömsträckorna är viktiga för en rik vattenfauna. Den relativt goda vattenkvaliteten utgör också ett stort värde och en viktig grund för områdets mångfald.

Utpekade arter inom området omfattar flodpärlmussla, grön flodtrollslända, lax (i sötvatten), stensimpa, utter och venhavre. Även ävjepilört är utpekad art, dock inte med regeringsbeslut.

Flodpärlmussla har hittats i tio vattendrag inom natura 2000-området enligt bevarandeplanen. De flesta populationerna finns i Kalix älvs vattensystem i Gällivare kommun. Flodpärlmusslor förekommer även inom Pajala och Överkalix kommuner men endast en av populationerna inom dessa kommuner finns inom Torneälvens avrinningsområde. Dessutom finns fortfarande områden som inte inventerats.

Grön flodtrollslända har en utbredd förekomst i älvsystemet där de oreglerade vattendragen med en hög grad av naturlighet utgör lämpliga habitat med begränsad påverkan. Inom Torne och Kalix älvsystem finns i dagsläget kunskapsbrister rörande artens utbredning

Lax finns idag utbredd i alla de större biflödena i området. Stensimpan är spridd i majoriteten av Torne och Kalix älvsystem och är i många delar av området mycket talrik.

Kunskapsunderlaget gällande utterns utbredning är i dagsläget bristfälligt, men arten har återhämtat sig och det går att se en positiv trend i artens utbredning inom länet.

Venhavren växer till övervägande del i nordligt belägna naturreservat eller längs Könkämäälvens stränder, där den mänskliga påverkan är liten och expolateringshot saknas.

Ävjepilört förekommer huvudsakligen på dyiga grunda bottnar i Kalixälvens och Torneälvens nedre delar. Stor andel lämpligt habitat för arten bedöms finnas inom Kalixälven, kunskapsunderlaget kring artens förekomst är dock bristfälligt.

Utpekade naturtyper inom natura 2000-området redovisas i Tabell 3. Rinnande vatten i älvens huvudfåra klassificeras i allmänhet som större vattendrag medan rinnande vatten i mindre biflöden till övervägande del är klassificerade som mindre vattendrag eller alpina vattendrag om de är belägna ovan barrskogsgränsen. Sjöarna i områdets övre delar utgörs till stor del av fjällsjöar vilka i regel inte utgör någon naturtyp. Även ävjestrandsjöar och myrsjöar finns spridda inom vattensystemet.

Utredningskorridoren berör naturtyperna större vattendrag och mindre vattendrag där det passerar huvudfåran och mindre biflöden, samt myrsjöar.

Tabell 3. *Naturtyper utpekade för Natura 2000-område Torne och Kalix älvsystem.*

Utpekad naturtyp	Naturtypskod	Areal (hektar)
Ävjestrandsjöar	3130	64 000
Myrsjöar	3160	6400
Större vattendrag	3210	47 880
Alpina vattendrag	3220	1470
Mindre vattendrag	3260	37

Råneälven

I Luleå kommun, i avsnitt 3, korsas Natura 2000-området för Råneälven SE0820431.

Bevarandeplanen anger att Råneälven är utpekat som Natura 2000-område då Råneälven är en större outbyggd skogsälv, ett mycket värdefullt exempel på ett stort naturligt vattendrag och ett av få vattensystem inom EU med relativt stark vildlaxstam. Vattensystemet består av omväxlande lugnt strömmande vatten med mindre forsar och kraftiga strömmar och längre forssträckor.

Utpekade arter inom området omfattar flodpärlmussla, grön flodtrollslända, lax (i sötvatten), stensimpa och utter.

Flodpärlmussla har vid inventeringar påträffats på en del spridda lokaler i vattensystemet. De rikaste lokalerna är lokaliserade i olika bäckar strax norr om Niemisel. Bifllödena Kvarnbäcken, grundträsktjärnbäcken och västibäcken pekas särskilt ut i bevarandeplanen. Det finns dock ett behov av ytterligare inventeringar då många delar av älvsystemet kan tänkas hysa musslan.

Grön flodtrollslända har påträffats på flera platser längs huvudfåran mellan byarana Mårdudden och Klingersel, samt vid Överselet.

Den vilda laxen har sedan en tid tillbaka haft en mycket svag population i Råneälven. Senaste åren har dock antalet fiskar tenderat att öka. Stensimpan har en livskraftig population i vattensystemet.

Utter förekommer längs stora delar av Råneälvs vattensystem. De tätaste populationerna med dokumenterade föryngringar förekommer i norra delen kring Nattavaara.

Utpekade naturtyper inom natura 2000-området redovisas i Tabell 4. Utredningskorridoren berör naturtypen större vattendrag där det passerar huvudfåran.

Tabell 4.*Naturtyper utpekade för Natura 2000-Råneälven.*

Utpekad naturtyp	Naturtypskod	Areal (hektar)
Ävjestrandsjöar	3130	5090
Myrsjöar	3160	1020
Större vattendrag	3210	5400
Mindre vattendrag	3260	4

Strandskydd

Generellt strandskydd råder normalt 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområden. Strandskyddet gäller samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag oavsett storlek och syftar till att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddade områden kommer att passeras vid flertalet platser längs rutten.

Mark- och skogstyper

Längs avsnitt 1, i Haparanda kommun, passerar ledningen genom mark som domineras av lövblandad barrskog med inslag av triviallövskog samt tallskog. Marken där avsnitt 1 alternativ rutt går, domineras av triviallövskog

I avsnitt 2, i Kalix kommun, går ledningen genom mark som i huvudsak domineras av tallskog, med inslag av trivialskog. Efter E10 domineras marken av triviallövskog.

I början av avsnitt 3 i Luleå kommun, domineras marken av triviallövskog. När ledningen fortsätter mot Böle övergår marken att domineras av lövblandad tallskog med inslag av tallskog och triviallövskog. Norr om Sörträsket domineras ledningen av lövblandad barrskog med inslag av både triviallövskog och tallskog fram till Gemträsket. Marken närmast Gemträsk består delvis av granskog. Strax efter att ledningen korsat Råneälven passeras ett område utpekat med ängs- och betesmark.

Marken inom avsnitt 4, i Bodens kommun, består till stor del av tallskog med inslag av lövblandad barrskog, triviallövskog och granskog. Mellan Björkberget söder ut till Björkbergsmyran övergår vegetationen att domineras av granskog.

Våtmarker och sumpmarker

Längs rutten i avsnitt 1 samt avsnitt 1 alternativ rutt passerar rutten genom ett stort område med sumpskog och våtmarker med låga naturvärden fram till naturreservatet Tervajänkkä. Våtmarkerna som passeras vid Tervajänkkä innehar vissa naturvärden samt en våtmark med höga naturvärden. Därefter framkommer sump- och våtmarker utspritt på flera platser längst avsnittet. Strax innan Sangjärvi passeras en våtmark med höga naturvärden.

Våtmarker och sumpskogar förekommer i stor utsträckning längs ledningen i Kalix kommun, avsnitt 2. Inledningsvis på rutten förekommer små områden med sumpskog. Mellan Gräddträsket och Kålsjärv passeras två stora våtmarker som innehar visst naturvärde och höga naturvärden. Mellan Metträsket och naturreservat Bergträsket passeras ett större område av sumpskog och våtmarker. Samtliga våtmarker innehar vissa naturvärde. Vid Bondersbyn passeras ett överlappande område av sumpskog och våtmarker med låga naturvärden. Efter Kalixälven passeras ett stort våtmarksområde med delvis inslag av sumpskog. En stor våtmark som berörs innehar mycket högt naturvärde, och den andra våtmarken innehar vissa naturvärde. Efter korsning av E10, vid Ängesträsket, passeras ett större våtmarksområde med högt naturvärde.

Längs med avsnitt 3, i Luleå kommun, passeras flera större områden med överlappande sumpskog och våtmarker. Vid Vitåfjärden passeras två större våtmarksområden som innehar mycket högt naturvärde. Vid Nördälven finns en våtmark som innehar mycket högt naturvärde. Vid Sörträsken passerar rutten genom stort område med sumpskog och våtmark. Våtmarken innehar högt naturvärde.

I Bodens kommun inom avsnitt 4, passerar den inledande utredningskorridoren strax i utkanten av ett stort våtmarksområde med låga värden. Längst resterande del av rutten passeras flertalet sumpskogsområden.

Skogliga värden

Inom skogliga värden inkluderas biotopskyddsområden, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal samt nyckelbiotoper som har inventerats av Skogsstyrelsen eller storskogsbruket.

Inom avsnitt 1, i Haparanda kommun, passerar ledningen en barrsumpskog som har pekats ut som ett naturvärde av Skogsstyrelsen. Längre västerut, inom samma avsnitt, passerar ledningen ytterligare ett utpekat område med naturvärde utpekat av Skogsstyrelsen, i form av en barrskog.

I avsnitt 2, inom Kalix kommun, passerar ledningen ett område med äldre barrnaturskog utpekat som nyckelbiotop som också omfattas av biotopskydd.

Ledningen passerar inga biotopskydd, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal eller naturvärden utpekade av Skogsstyrelsen/storskogsbruket utmed avsnitt 3 eller 4.

7.2.2 Förutsedd miljöpåverkan

Vid korsning av skyddade områden, våt- och sumpmarker, nyckelbiotoper, biotopskydd m.m. kan påverkan i form av fysiskt markintrång såsom avverkning, schakt och byggnationsområden samt buller från anläggningsfordon bli aktuellt. Arbetena kan komma att medföra lokal negativ påverkan på de värden som finns inom respektive område. Kommande utredningar kommer förtydliga hur påverkan ser ut, vilka värden som berörs samt vilka konsekvenser som kan komma påverka de utpekade värdena.

Byggnation

Natura 2000-områden

Byggnationen kan medföra lokal negativ påverkan på Natura 2000-områdenas utpekade värden. Flertalet av de utpekade arterna inom Natura 2000-områdena förekommer i eller i anslutning till de vattenområden som korsas av utredningskorridoren. Kommande NVI och MKB-arbete kommer att utreda om och hur arterna kan förväntas påverkas.

Natura 2000-områdena som gasledningen passerar utgörs av älvsystem som omfattar stora arealer, påverkan från den planerade gasledningar bedöms preliminärt inte medföra effekter som medför skada på miljöernas samlade värden. Lokalt kan tillfällig negativ påverkan uppstå. Samtliga av de större vattendragen som ingår i de berörda natura 2000-områdena planeras preliminärt att passeras genom schaktfria metoder. Det innebär att ingrepp i och påverkan på vattensystemen minimeras genom att direkta ingrepp i vattenområdena undviks. Viss påverkan i form av framförallt vibrationer kan dock uppstå. Där mindre biflöden korsas kan schakt bli aktuellt. Vilka arter och naturvärden som finns inom utredningskorridoren och vilka konsekvenser som kan förväntas uppkomma kommer utredas vidare och preciseras i kommande MKB.

Strandskydd

Inom strandskyddsområden är det förbjudet att utan dispens vidta vissa åtgärder, som till exempel att anlägga, gräva eller bygga. Det kan därmed bli nödvändigt att ansöka om dispens om arbeten vidtas inom strandskyddat område. Behovet av dispens kommer att utredas vidare i den kommande MKB:en. Ansökan om dispens lämnas till ansvarig myndighet.

Under byggtiden kan strandskyddade områden påverkas i form av tillfälligt minskad tillgänglighet samt genom negativ påverkan på de livsmiljöer som omfattas av strandskyddet. Påverkan bedöms dock som övergående. Efter avslutad byggnation kommer tillgängligheten till området att återställas och eventuell påverkan på strändernas livsmiljöer att upphöra.

Våtmarker och sumpskogar

Den planerade ledningen passerar flertalet våtmarker och sumpskogar, där våtmarker generellt är mer känsliga för fysiska ingrepp som riskerar att påverka hydrologin. Grävning och schaktning kan riskera att störa den naturliga hydrologin inom miljöerna, vilket kan leda till förändrade vattenflöden och dräneringseffekter som påverkar våtmarkens och sumpskogarnas växt- och djurliv. I kommande MKB kommer beskrivas ifall särskilda skyddsåtgärder behöver vidtas med hänsyn till de specifika vattenförekomsternas förutsättningar.

Skogliga värden

Utpekade naturvärden som inventerats av Skogsstyrelsen bedöms preliminärt kunna påverkas negativt under byggskedet på grund av avverkning som kan medföra att värdestrukturer och biotoper försvinner lokalt från platsen. Graden av påverkan och eventuella konsekvenser som kan förväntas uppkomma kommer utredas vidare och preciseras i kommande MKB.

Drift och underhåll

Under driftfasen av gasledningen kommer en ledningsgata att behöva hållas fri från träd och större buskar för att säkerställa tillgång och funktion. Avverkning av skog i ledningsgatan innebär en minskning av skogsmark och livsmiljöer för arter som finns i miljön i dagsläget samt utgöra en spridningsbarriär för vissa arter. Ledningsgatan medför därmed att naturmiljön lokalt får en förändrad funktion med större ljusinsläpp, öppnare ytor och brynmiljöer. Detta kan gynna andra typer av arter än de som idag är mest framträdande och på så sätt gynna den biologiska mångfalden.

Den övergripande påverkan på naturmiljön under driftfasen bedöms som begränsad. Vegetationen utanför ledningsgatan, som under byggfasen användes som arbetsområde, har möjlighet att återetableras i linje med det omgivande landskapet, vilket bidrar till att bevara områdets ekologiska funktioner.

Vid eventuella reparationsarbeten kan det bli nödvändigt att gräva fram ledningen, vilket kan medföra tillfälliga störningar i form av markintrång, buller och vibrationer.

Natura 2000-områden

Vattenmiljön i älvarna bedöms preliminärt inte påverkas negativt under driftfas. I naturmiljön runt älvsystemen kommer en ledningsgata att hållas fri från träd och större buskage i strandnära

områden. Den regelbundna röjningen av ledningsgatan kan komma att medföra negativ påverkan på älvsystemens strandhabitat. Denna påverkan bedöms som begränsad, men kan innebära minskad skuggning och viss påverkan på arter som är beroende av tät vegetation. Påverkan bedöms sammantaget som preliminärt liten och lokal.

Strandskydd

Ledningsgator och underhållsröjning inom strandskyddat område kan innebära en viss mindre negativ påverkan på naturmiljön om arbetet innebär röjning av skyddsvärd vegetation eller om det sker nära strandlinjen.

Våtmarker och sumpskogar

Eftersom vegetationen inom våtmarker generellt består av öppna ytor med låg växtlighet, bedöms eventuell röjning av ledningsgatan bli begränsad. Om röjningsarbete sker med hänsyn till våtmarkens vattenförhållanden bedöms risken för negativ påverkan på våtmarken och arter som liten.

Ledningsgatan och den regelbundna röjningen kan komma att medföra mindre påverkan på sumpskogarna längs ledningen.

Skogliga värden

Utpekade naturvärden som identifierats inom utredningskorridoren bedöms kunna påverkas negativt på grund av avverkning som kan medföra att värdestrukturer och biotoper försvinner lokalt från platsen. Även om vissa biotoper riskerar att försvinna i samband med byggnationen av ledningsgatan, kan den ökade ljusinsläppet skapa förutsättningar för nya ljusberoende biotoper att etableras. Detta kan i sin tur bidra till en ökad variation av växt- och djurarter i området. Graden av påverkan och eventuella konsekvenser som kan förväntas uppkomma inom de utpekade värdena kommer utredas vidare efter utförd NVI och preciseras i kommande MKB.

Kumulativa effekter

Kumulativ effekt bedöms kunna uppstå vid etableringen av gasledningen i områden där naturmiljöer sammanfaller med närliggande befintlig och planerad infrastruktur, såsom exempelvis vägar, järnvägar, kraftledningar och vindkraftsparker.

Den kumulativa effekten bedöms främst uppstå genom markintrång samt avverkning och röjning av skog, vilket successivt kan medföra att fler livsmiljöer tas i anspråk. Den sammantagna påverkan riskerar därmed att förstärkas för arter som är beroende av skuggade eller sammanhängande skogsmiljöer.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.3 Skyddade arter

7.3.1 Förutsättningar

I artskyddsförordningen (2007:845) finns bestämmelser om fridlysning av vilda fåglar, andra djurarter samt av växtarter. Alla vilda fåglar omfattas av fridlysningsbestämmelserna. Till artskyddsförordningen hör två listor med arter, bilaga 1 och 2. Alla växt- och djurarter som är betecknade med bokstaven N eller n i förordningens bilaga 1, samt alla växt- och djurarter i bilaga 2 är fridlysta. För växtarter innebär fridlysningen något förenklat att man inte får plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada de fridlysta växterna.

Utmed ledningssträckningen finns det ett antal artobservationer inrapporterade till Artportalens öppna data (SLU Artdatabanken, 2025). Det rör sig om kärlväxter, svampar, lavar, fåglar och djur. Det finns till exempel observationer av större hackspett (LC), pärluggla (LC), järpe och tjäder (LC). I flertalet av vattendragen finns rapporter om flodpärlmussla (EN). Arterna är av sådan variation som kan förväntas i denna del av norra Sverige.

Inför framtagandet av MKB kommer naturvärdes- och fågelinventering att genomföras. Till MKB:n kommer en mer heltäckande bild av ledningsgatans artvariation att kunna beskrivas mer detaljerat. Även påverkan på djur- och växtliv lyfts i kommande MKB.

7.3.2 Förutsedd miljöpåverkan

Nordion Energi kommer att inhämta uppgifter om fynd av fridlysta arter i anslutning till utredningskorridoren genom uttag från SLU Artdatabanken. Förekomst av fridlysta arter i kringliggande landskap finns även beskrivet i de plandokument som behandlar naturreservat, Natura 2000 och riksintressen.

Under 2025 och 2026 utför Nordion Energi fältinventeringar inom utredningskorridoren för den planerade vätgasledningen. Inventeringarna som utförs med fokus på naturvärden och fågel kommer att förbättra kunskapsunderlaget om fridlysta arter och deras livsmiljöer ytterligare.

I de fall förekomst av fridlysta arter identifieras i anslutning till utredningskorridoren kommer Nordion Energi att inleda arbetet med en artskyddsutredning. I artskyddsutredningen sammanställs kunskapen om de fridlysta arter som förekommer i området. I utredningen görs även en bedömning av hur den planerade vätgasledningen påverkar de förekommande arternas möjligheter att fortleva i området samt vilka åtgärder eller anpassningar som skulle kunna genomföras för att undvika, minimera, begränsa eller kompensera för denna påverkan.

Byggnation

Anläggningsfasen kommer att generera störningar i form av markingrepp, buller och vibrationer. Många djur- och fågelarter är känsliga för störning och kan skrämmas bort från sitt naturliga habitat, vilket kan störa arters häckning och födosök. Markingreppen kan komma att påverka skyddade växtarter.

Inför arbetet med MKB:n kommer en NVI samt inventering av fåglar att genomföras längs den planerade ledningssträckningen. Syftet är att identifiera känsliga och skyddsvärda biotoper och arter i området. Utifrån resultatet kommer projektet att ta ställning till möjliga hänsynstaganden och eventuella behov av skyddsåtgärder. Effekter och konsekvenser kommer att bedömas i kommande MKB.

Drift och underhåll

Under driftskedet kommer en ledningsgata behöva hållas fri från träd och större buskar. Röjning och avverkning kommer göras med jämna mellanrum.

En ledningsgata ger generellt sett en solbelyst öppen biotop som kontinuerligt röjs på sly och träd. Detta ger ett värdefullt habitat för arter som historiskt har funnits i beteshagar. Således kan lägre ängsflora, insekter och mindre fågelarter gynnas. Även storvilt använder ledningsgator för förflyttning samt för bete där mindre buskage uppstår.

Där skogsmarker avverkas och görs till ledningsgata förloras värden som är kopplade till arter knutna till skogsmark, medan värdet ökar för arter som gynnas av hävdade, betade marker och skogsbryn. Eftersom betesmarker försvinner i Sverige i ökande takt så har även hotet för dessa arter ökat. Att dessa marktyper återskapas, i form av ledningsgator, kan därför medföra vissa positiva konsekvenser för delar av den biologiska mångfalden. Detta kommer att utredas vidare och preciseras i kommande MKB efter genomförda inventeringar.

Kumulativa effekter

Vid etableringen av gasledningen kan kumulativa effekter uppstå i områden där ledningssträckningen sammanfaller med befintlig eller planerad infrastruktur, såsom vägar, järnvägar, kraftledningar och vindkraftsparker eller andra verksamheter. Dessa effekter bedöms främst uppkomma till följd av habitatförlust och störningar under byggskedet, exempelvis genom buller, vibrationer och ökad mänsklig aktivitet.

I vilken omfattning och var dessa effekter kan uppkomma kommer att redogöras för i kommande MKB när resultat från kommande naturvärdesinventering finns.

7.4 Kulturmiljö

7.4.1 Förutsättningar

Den planerade gasledningen mellan Haparanda och Boden går genom ett landskap som formats av inlandsisens avsmältning och den efterföljande landhöjningen. Området har varit bebott i cirka 10 000 år, med tidig försörjning baserad på jakt och fiske, följt av renskötsel. Jordbruk etablerades senare, främst längs kusten och i älvdalarna, med fokus på boskapsskötsel.

Kulturmiljön är rik på fornlämningar från både förhistorisk och historisk tid. Vanliga lämningar inkluderar härdar, fångstgropar och boplatsspår som stenverktyg och boplatsvallar. Från senare tid finns spår av bebyggelse, odling och skogsbruk, samt en stark samisk närvaro med lämningar som visten, rengärden och sommargravar. Under de senaste århundradena har området också präglats av ett industriellt kulturarv, där järnvägsutbyggnad och älvreglering möjliggjorde samhällsutveckling. Gruvor, stålverk, energiproduktion och skogsindustri har krävt omfattande infrastruktur i form av vägar och järnvägar.

Riksintressen

I avsnitt 1, cirka en mil norr om Haparanda längs Torne älv, passerar den planerade gasledningen riksintresset för kulturmiljövård Tornedalen. Se även kapitel 7.1 för vidare beskrivning och bedömning.

Regionala och kommunala kulturmiljöprogram

Den planerade gasledningen korsar tre älvdalar som omfattas av Norrbottens kulturmiljöprogram: Torne älvdal i Haparanda kommun (avsnitt 1), Kalix älvdal i Kalix kommun (avsnitt 2) samt Råne älvdal i Luleå kommun (avsnitt 3).

Torneälvdal

Torne älvdal är en mångskiftande kulturmiljö med välbevarad jordbruksbebyggelse och bystruktur på några av länets bördigaste jordbruksslätter. Här finns en bevarad pata och bebyggelse knuten till fisket, vilket visar på den viktiga kopplingen mellan fisket och jordbruket. Denna komplexitet och överskådlighet ger miljön ett högt kulturhistoriskt värde.

Kalix älvdal

Nedre Kalix älvdal är en representativ del av medeltidens kärnbygd i Kalix älvdal. Detta område har en relativt oförändrad byastruktur, ett odlingslandskap med många äldre drag bevarade och odlingsmarkerna är till sin utsträckning i stort de samma sedan 1700-talets slut. Här finns välbevarade gårdsgrupper och enskilda hus som norrbottensgårdar, timrade bodar och uthus samt en av få bevarade pator i länet. Detta sammantaget ger området ett högt kulturhistoriskt värde.

Råne älvdal

Älvdalen har ett större, sammanhängande odlingslandskap med många äldre drag i odlingsmarkerna och byastrukturerna, där en stor andel kulturhistoriskt värdefull bebyggelse ingår. I området finns Meldersteins bruk vilket är en viktig länk i Norrbottens järnbrukshistoria som det första att förädla Gällivaremalmen och herrgården är en av få bevarade byggnader från den tidiga Gällivareepoken. Detta ger bruksområdet ett högt industrihistoriskt värde. Detta ger Råne älvdal ett högt kulturhistoriskt värde.

Forn- och kulturhistoriska lämningar

Inom utredningskorridoren finns ett antal lämningar registrerade i kulturmiljöregistret. I tabellen nedan redovisas lämningsnummer, antikvarisk bedömning, lämningstyp, samt vilket avsnitt som avses. Lämningarna redovisas även på kartorna 1–15 i bilaga 4.

Tabell 5 *Fornlämningar och kulturhistoriska lämningar längs med gasledningen, där avsnitt 1, 2, och 3 motsvarar Haparanda, Kalix, respektive Luleå kommun.*

Lämningsnummer	Antikvarisk bedömning	Lämningstyp	Avsnitt
L1992:748	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker	1
L2020:9564	Ingen antikvarisk bedömning	Bytomt/gårdstomt	2
L1992:6497	Fornlämning	Boplats	2
L1992:2139	Övrig kulturhistorisk lämning	Militär anläggning övrig	2
L1992:4273	Övrig kulturhistorisk lämning	Militär anläggning övrig	2
L1992:1811	Övrig kulturhistorisk lämning	Militär anläggning övrig	2
L1992:3354	Fornlämning	Boplatsområde	2
L1993:5001	Möjlig fornlämning	Lägenhetsbebyggelse	2
L1993:5334	Möjlig fornlämning	Lägenhetsbebyggelse	2
L1992:9233	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrigt	2
L1992:6550	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolningsanläggning	2
L1992:8570	Ingen antikvarisk bedömning	Kolningsanläggning	2
L1992:8655	Ingen antikvarisk bedömning	Kokgrop	2
L1992:2405	Fornlämning	Färdväg	3

Byggnadsminnen

Inga byggnadsminnen berörs av den planerade ledningssträckan.

Vägar med utpekat kulturhistoriskt värde

Den planerade gasledningen korsar fyra vägar som angetts kulturellt värdefulla:

Väg 929 mellan Nedre Vojakkala och Iso Karsikkojärvi, Haparanda kommun, avsnitt 1.

Väg 701 mellan Kosjärv och Kamlungeforsen, Kalix kommun, avsnitt 2.

Väg 720 mellan Bjumisträsk och Holmträsk, Kalix kommun, avsnitt 2.

Väg 694 mellan Vitfors och Töre, Luleå kommun, avsnitt 3.

7.4.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Kulturmiljölandskapet och dess upplevelsevärden påverkas av övergående visuell störning och bullrande arbeten. Under byggtiden kan tillgängligheten till utpekade kulturvärden komma att tillfälligt begränsas.

En kulturmiljöanalys är under genomförande, resultatet kommer att redovisas i kommande MKB.

Regionala och kommunala kulturmiljöprogram

De utpekade områdena som omfattas av kulturmiljöprogram påverkas framför allt övergående i anläggningsskedet. Där konflikt uppstår med värdebärande strukturer kommer det att utredas om och hur dessa kan undvikas. De berörda odlingsmarkerna kommer kunna återgå till ursprunglig användning.

Kulturhistoriska lämningar

I samband med den fortsatta planeringen av ledningssträckningen kommer fornlämningar att i möjligaste mån se till att undvikas. Inför byggnation kommer behovet av en arkeologisk utredning utredas enligt kulturmiljölagen (KML). Dialog förs med Länsstyrelsen i Norrbotten gällande omfattning av analyser och utredningar kopplat till arkeologisk utredning.

Drift och underhåll

Vid drift och underhåll bedöms inga effekter ske på forn- och kulturhistoriska lämningar. Ledningsgatan kan medföra en viss negativ påverkan i form av visuell störning där den skär igenom skogslandskap.

Kumulativa effekter

Kumulativa effekter bedöms kunna uppstå när ledningen korsar kulturhistoriska och värdefulla områden, där området samtidigt samverkar med befintliga och planerade infrastrukturanläggningar såsom vägar, kraftledningar och befintliga ledningsgator samt verksamheter. Den kumulativa effekten blir särskilt märkbar i områden med tydliga historiska strukturer och samband.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.5 Rennäring

7.5.1 Förutsättningar

Rennäring bedrivs inom det så kallade renskötselområdet, vilket sträcker sig från Idre och Dalarna i söder till Könkämä och Treriksröset i norr. Renskötselområdet är det geografiska område där samer har rätt att använda marken för renskötsel, inklusive bete, jakt och fiske, samt uppförande av stugor och andra nödvändiga anläggningar för renskötseln. Denna rättighet är grundad på urminnes hävd, skyddad av grundlagen och reglerad i rennäringslagen (1971:437).

Renskötseln är en integrerad del av det samiska samhället och utgör ett riksintresse enligt miljöbalken. Det innebär att rennäringen ska beaktas i fysisk planering och vid tillståndsprövning av verksamheter som kan påverka markanvändningen. Renskötseln är inte en isolerad näring, utan en kultur- och naturbunden verksamhet som bygger på långvarig kunskap om landskapets ekologi och renens beteende.

Renskötselområdet är indelat i 51 samebyar. En sameby är inte en fysisk by, utan en ekonomisk och administrativ sammanslutning av samer som har rätt att bedriva renskötsel inom ett visst område och som regleras i rennäringslagen. En samebys geografiska område sträcker sig ofta från vinterbetesmarkerna längs kusten, via skogsområdena i inlandet till fjällen vid gränsen mot Norge. På så sätt följer samebyarnas områden renens årliga vandringar från skogsland till fjäll. Renskötseln bedrivs av samebyns medlemmar och är beroende av tillgången till stora, sammanhängande naturområden. Rennäringen omfattar uppfödning av renar för köttproduktion, skinn, horn, hantverk och i viss mån turism. Det är en form av mobil djurhållning där renarna flyttas mellan olika betesområden under året, i takt med årstidernas växlingar.

I området mellan Haparanda och Boden finns tre samebyar som bedriver renskötsel och som kan komma att påverkas av den planerade rutten. Dessa samebyar är, från norr till söder: Liehittäjä, Kalix och Gällivare. Samtliga byar har sina vinterbetesmarker och vinter- och förvinterland i området, vilket innebär att renskötsel bedrivs där under perioden 1 oktober till 30 april. Renarna

betar i dessa områden närmare kusten eftersom markerna ofta är belägna i skogslandskap på lägre höjd där lavförekomsten, beroende på vinterförhållandena, är tillräcklig för att tillgodose renens näringsbehov. Därefter, runt mars-maj, börjar renarna sin förflyttning mot vår- och kalvningsområden västerut bort från kusten.

Baserat på offentligt tillgänglig geografisk information berör den planerade rutten flera områden som är utpekade som riksintresse för rennäring, inklusive kärnområden och leder, se kartorna 1–15 i bilaga 5. I kartorna visas också andra viktiga områden för renen samt strategiska platser som bör tas hänsyn till i planeringen, exempelvis trivseland och svåra passager. Trivselland är områden som renar spontant söker sig till för bete och vila under längre perioder. En svår passage är ett område där renen redan idag har problem att passera genom, på grund av exempelvis bebyggelse, vadställen, branta sluttningar eller infrastruktur som påverkar renens möjlighet att förflytta sig till nästa betesmark. Nedan beskrivna riksintressen finns inom fem kilometer från rutten, beskrivningarna är hämtade från länsstyrelsen (Länsstyrelsen, 2015). Det går inte att utesluta att andra riksintressen eller andra områden av betydelse för rennäringen påverkas som en följdeffekt av ruttens sträckning, detta kommer att undersökas närmare i rennäringsanalysen tillsammans med samebyarna och i MKB:n.

Liehittäjä samebys kärnområden av riksintresse

Det första riksintresset för rennäring som rutten passerar är ett kärnområde benämnt ”Sangis”. Området är beläget längs östra sidan av Sangisälven mellan Tandfors i norr och Säivisviken i sydost. Området används enbart vintertid som vinterbetesland och är ett mycket viktigt vinterbete för Liehittäjä sameby. På grund av goda betesmöjligheter och betesro är området klassat som ett naturligt uppsamlingsområde. Området är även klassat som trivselland. Ytterligare två trivselland finns i samebyns östra delar och nyttjas under höst- och vintertid.

Totalt korsar rutten fyra flyttleder av riksintresse och ytterligare en led återfinns inom ett avstånd om fem kilometer från rutten. Vid Bredviksheden och Långträsk ligger renskötselanläggningar med arbets- och beteshagar. Betesmöjligheterna är mycket goda, framför allt vintertid, tack vare sammanhängande fina lavrika barrskogar. Huvudflyttleden passerar genom området med en svår passage vid E4 öster om ”Sangis”. Även ett vårvinterland korsas av rutten.

Kalix samebys kärnområden av riksintresse

Inom Kalix sameby korsas kärnområdet ”Vitheden” som omfattas av riksintresse för rennäring och som ligger nordost om Kalix, mellan E4 i sydost och Korpikå-Lilla Lappträsk i nordväst. Området används under vinterhalvåret som vinterbetesland. Delar av området runt Lantjärv, Bjumisträsk och Vitheden är av samebyn redovisade som naturliga uppsamlingsområden. Anläggningarna vid Vitheden och Grundträsk nyttjas för slakt och skiljning. Lavmarkstillgången är relativt god med mer sammanhängande förekomster runt Vitheden och Lantjärv. Inom kärnområdet löper även fyra leder som ansluter till varandra där tre av lederna är av riksintresse. Det finns även tre svåra passager inom området varav en är vid E4 och de övriga är kopplade till mindre vägar och vattendrag. Stora delar av området är klassat som trivselland.

Ytterligare ett riksintresse för rennäring och kärnområde som rutten korsar benämns ”Kamlunge”. Området ligger längs Kalixälven från Morjärvsträsket i nordväst och Gammelgården (utanför Kalix) i sydost. Området nyttjas vintertid som vinterbetesland. Betesmöjligheterna är goda tack vare fläckvis fördelade lavrika barrskogar med undantag för området på västra sidan av Kalixälven, mellan Kamlungträsket och Bondersbyn, där lavmarkerna är sammanhängande. Arbetshagar vid Långmyran, Bomyrheden och Trollbergsheden används för slakt och skiljning. Inom fem kilometer från rutten återfinns två vandringsleder varav en har en svår passage i anslutning till E4. Delar av området består även av trivselland.

Längre söderut korsar rutten ”Lillån-Långfors” som är Kalix samebys största kärnområde och som omfattas av riksintresse för rennäring. Området ligger mellan Töre- och Vitåfjärden i söder och järnvägen mellan Avafors och Morjärv i norr. Området nyttjas under vinterhalvåret som

vinterbetesland. Till skillnad från andra koncessionsbyar får Kalix och Liehittäjä samebyar endast vistas med renar nedanför järnvägen vintertid. Detta styr avgränsningen av kärnområdet till de områden som är lavrika och därför speciellt viktiga vinterbetesområden. Inom områdets gränser finns ett antal renskötselanläggningar för kalvmärkning och skiljning. Området runt Idbäcksträsket är av samebyn redovisat som naturligt uppsamlingsområde tack vare goda betesmöjligheter och betesro. Vinterbetesförhållandena är goda med fläckvis fördelade lavrika barrskogar. Genom västra delen av området passerar en huvudflyttled med en svår passage vid platsen där kommungränsen korsar E4.

Gällivare samebys kärnområden av riksintresse

Vid ruttens sydligaste delar återfinns två flyttleder som omfattas av riksintresse för rennäring. Dessa ansluter till ett riksintresse för rennäring som ligger mer än tio kilometer norr om rutten. Det finns även tre övriga flyttleder inom området. I samebyns östra delar finns ett trivselland som används vintertid. Inom trivsellandet ligger även ett större uppsamlingsområde och som även innefattar ett rastbete. En svår passage återfinns i trivsellandets södra delar som angränsar till E4. Ytterligare två rastbeten återfinns kopplat till flyttlederna i samebyns mer västliga delar. Där finns även en svår passage vid Mossaråtjärnen.

Längs den planerade rutten finns även flyttleder, trivselland och andra områden som är viktiga för samebyarnas verksamhet. Rutten korsar trivselland i samtliga samebyar. På flera ställen går rutten igenom eller i närheten av svåra passager där renen redan idag har problem att passera genom.

7.5.2 Förutsedd miljöpåverkan

Projektets påverkan, effekter och konsekvenser för rennäringen kommer att utredas och beskrivas i en så kallad rennäringsanalys, vilken tas fram i samråd med berörda samebyar. Arbetet med rennäringsanalysen inleds med en tidig dialog med berörda samebyar för att informera om projektet. Inför och parallellt med den tidiga dialogen genomförs även en översiktlig skrivbordsstudie som sammanställer offentligt underlag såsom geografisk information och markanvändningsbeskrivningar. Därefter genomförs möten med berörda samebyar i syfte att få en förståelse över samebyns verksamhet, markanvändning och eventuella anläggningar inom det berörda området. Kontakten med samebyarna fortlöper under hela projektet. Rennäringsanalysen kommer att redovisa beskrivningar av direkta, indirekta och kumulativa effekter på rennäringen. Redovisningen kommer att skickas till berörda samebyar för eventuella synpunkter, vilka därefter arbetas in i analysen. Rennäringsanalysen utgör ett kompletterande underlag till MKB:n och syftar till att säkerställa att rennäringens förutsättningar beaktas såväl inom tillståndsprocessen som i det fortsatta arbetet med projektet.

Byggnation

Generellt sett uppstår merparten av påverkan på rennäringen och renskötseln genom mänsklig närvaro, buller, avverkning, mark- och anläggningsarbeten, trafik, upplag av schaktmassor och material, samt genom övriga aktiviteter som förekommer under byggnationen av gasledningen. Byggnationen ger dels upphov till direkta effekter som ianspråktagande av betesmark, som kan bestå av områden där det förekommer mark- och hänglav, eller avskurna uppsamlingsområden och flyttleder, dels indirekta effekter i form av undvikandeeffekter, som koncentrerar renarna till vissa områden och som kan innebära att renskötarna behöver ägna mer tid åt att samla ihop renarna och hålla kvar dem inom betesområdena. Även plogade vägar längs gasledningen kan medföra en ökad risk för att renarna följer denna och kan komma bort från ett betesområde, vilket också kan kräva mer arbete med hopsamling. Om byggnationen sker under barmarksperioden kan effekter också uppkomma om betesmarker skadas av arbetsfordon.

Drift och underhåll

Vid driften av gasledningen kan påverkan på rennäringen och renskötseln uppstå i samband med mänsklig närvaro, buller och trafik vid drifts- och underhållsåtgärder. Generellt sett är det framför allt indirekta effekter i form av skotertrafik, plogade vägar och en ökad aktivitet i området som kan

uppstå. Ledningsgatan blir även ett öppet skogfritt stråk som renarna kan följa. Beroende på landskapets förutsättningar och samebyarnas markanvändning kan ledningsgatan även förenkla renskötseln. Exempelvis kan en ledningsgata i vissa fall underlätta flytt och uppsamling av renarna, eller förenkla stängsling, och därmed bidra till en effektivisering av renskötseln.

Kumulativa effekter

I kombination med annan befintlig infrastruktur, hinder, verksamheter och mänsklig aktivitet kan den planerade ledningen bidra till en ytterligare fragmentering av renarnas rörelseområden och förstärkt störning.

Den kumulativa påverkan bedöms främst bestå i ökad barriäreffekt och störning längs flyttlederna, snarare än i faktisk förlust av betesmark. Påverkan kan vara särskilt märkbar under byggskedet, då buller, maskiner och tillfällig aktivitet kan skapa oro och leda till att renar undviker vissa områden.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.6 Stads- och landskapsbild

7.6.1 Förutsättningar

Landskapets fysiska förutsättningar och människans visuella tolkning av dessa kallas landskapsbild. Trots att upplevelsen av landskapet är subjektiv, finns det vissa allmängiltiga bedömningsgrunder för att beskriva landskapsbilden såsom skala, struktur, siktlinjer, fysiska element, variationsrikedom, barriärer och rumslighet. Landskapsbilden är dessutom starkt kopplad till både nutida och historisk markanvändning och till naturvärden i form av naturtyper, topografi och markegenskaper. Landskapsbilden är alltså effekten av samverkan mellan olika landskapselement, såväl fysiska som upplevda. Hur landskapet uppfattas är beroende av om man bor och verkar i landskapet eller passerar och beaktar det på avstånd.

Den planerade ledningen passerar flera olika landskapskaraktärer såsom inlandets skogslandskap med inslag av sjöar och myrar. Från Haparanda vid Bottenvikens kust till Boden i det norra inlandet. Planerad gasledning berör bäckmiljöer, våtmarker och sumpskogar samt passerar norr om Haparanda, Kalix, Luelå och Boden. Ledningen korsar flera vattendrag, däribland Torneälven, Sangisälven, Kalixälven, Töreälven, Vitån och Råneälven.

Det kommer anläggas rensdonsstationer längst gasledningen, men lokaliseringen av dessa kommer beslutas i senare planeringsskede. Utöver detta anläggs flertalet linjeventilstationer längs ledningen samt mät- och reglerstationer. I Figur 11 syns en exempelbild av en linjeventilsstation samt intilliggande ledningsgata.

Figur 11. *Bild på en linjeventilsstation samt ledningsgata. Figuren visar det befintliga naturgassystemet. Justeringar kan förekomma i det slutliga skedet.*

7.6.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Den planerade ledningsgatan för gasledningen kommer under byggfasen att kräva ett arbetsområde som innebär att avverkning kommer ske längs stora delar av sträckningen. Eftersom rutten där gasledningen kommer att förläggas måste vara fri från träd och annan vegetation, bedöms landskapsbilden i området kring ledningsdragningen förändras under anläggningsfasen. Den visuella påverkan kan bli särskilt påtaglig i rekreativa miljöer eller i landskap med höga natur- och kulturvärden, där den förändrade terrängen kan upplevas som störande eller främmande i förhållande till den ursprungliga karaktären.

Utöver gasledningen kommer även linjeventilstationer, rensdonsstationer samt mät- och reglerstationer att anläggas, vilket medför att ytterligare markområden tas i anspråk.

Under anläggningsfasen kan landskapsbilden även tillfälligt påverkas av byggnationsrelaterade ingrepp såsom tillfälliga arbetsvägar, upplag av schaktmassor och förvaring av rörledningar längs med schakten. I vissa fall krävs även sprängning av berg för att möjliggöra schaktning och förläggning av ledningen. Denna tillfälliga påverkan på landskapsbilden från schakten och schaktmassorna beräknas vara övergående innan återställning och återetablering av naturlig vegetation sker.

Drift och underhåll

Eftersom gasledningen förläggs under mark innebär det att dess visuella påverkan på landskapsbilden i driftfasen stort sett uteblir. Däremot krävs det att skogen röjs i ledningsgatan och att vegetationen hålls nere under driftfasen för att möjliggöra åtkomst och underhåll. Denna röjda korridor kan uppfattas som ett linjärt ingrepp i landskapet, särskilt i skogsområden med rekreativa miljöer eller i landskap med upplevelsevärden och kan därmed påverka landskapsbildens karaktär

och upplevelsevärden lokalt. I öppna landskap blir påverkan mindre framträdande, men ledningsgatan kan fortfarande upplevas som ett avbrott i den naturliga markanvändningen.

Utöver den trädfria ledningsgatan tillkommer även olika drift och underhållsområden, däribland linjeventilstationer, rensdonsstationer och mät- och reglerstationer. Eftersom anläggningarna förläggs ovan mark, inhägnas och blir synliga för allmänheten, kan de bedömas medföra en liten till viss påverkan på det visuella uttrycket i landskapet.

Kumulativa effekter

Den planerade gasledningen kommer att samverka med befintliga och planerade verksamheter och infrastrukturanläggningar såsom vägar, kraftledningar och befintliga ledningsgator. Den kumulativa effekten bedöms främst uppstå genom att flera linjära ingrepp i landskapet tillsammans kan förstärka intrycket av fragmentering och påverka upplevelsen av landskapsbildens sammanhållning. I områden där flera tekniska anläggningar redan finns kan den nya gasledningen och stationer bidra till en successiv förstärkning av ett mer tekniskt präglat landskapsintryck.

Den samlade effekten på landskapsbilden är beroende av lokala förutsättningar och graden av befintlig infrastruktur. Effekten blir störst där flera anläggningar samverkar inom samma siktfält, särskilt i närheten av vattendrag, kulturmiljöer eller rekreativa områden med höga upplevelsevärden.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.7 Rekreation och friluftsliv

7.7.1 Förutsättningar

Planerad gasledning passerar genom områden av riksintresse för friluftsliv i tre kommuner. Dessa områden erbjuder varierad natur och goda möjligheter till rekreation året om. I Haparanda kommun berörs Torne-Muonio älvdal (avsnitt 1), i Kalix kommun Kalix-Kaitum älvdal (avsnitt 2), och i Luleå kommun Råne älvdal (avsnitt 3), se kapitel 4.3 och kapitel 7.1.

I avsnitt 1, i Haparanda kommun, ligger naturreservatet Tervajänkkä cirka 7 meter söder om utredningskorridoren. Reservatet består av skog och myr med ett rikt fågelliv. En spångad stig gör området tillgängligt för vandring och fågelskådning (Naturvårdsverket, 2025).

I avsnitt 2, i Kalix kommun, finns naturreservatet Bergträsket, beläget cirka 30 meter söder om utredningskorridoren. Det är ett lättillgängligt skogsreservat nära Kalix tätort med varierad natur (Naturvårdsverket, 2025).

För bedömning av naturreservatens naturvärden se kapitel 7.2.

Längs hela rutten mellan Haparanda-Boden finns ett antal skoterleder som i stor utsträckning följer befintliga vägar och även längs kraftledningsgator (Skoterleder, 2025).

Längs hela rutten, från Haparanda till Boden, finns ett flertal jaktvårdsområden, där varje område innehåller ett antal jaktlag som förvaltar de jaktvårdsområden ledningen kan komma att beröra. Älgförvaltningsområde 4 och 5 berörs av planerad gasledning (Jägareförbundet, 2024).

7.7.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Tillgänglighet till skog och mark kan begränsas något under anläggningsfasen då arbetsområdet stängslas av. Under anläggningsfasen kan också störande byggbuller förekomma tillfälligt, vilket kan störa nyttjandet av friluftsomvården och naturmark.

Skoterintresset kommer under delar av anläggningsfasen att påverkas genom minskad tillgänglighet till leder i skog och mark. Detta kan i sin tur påverka rörligheten i de områden som trafikeras av skoter under vintertid.

Aktiva jägare och jaktlag längs rutten kan av samma anledning som ovan också komma att påverkas under anläggningsfasen då störningar och minskad tillgänglighet förekommer i skog och mark under arbetet.

Drift och underhåll

När arbetsområdet är återställt bedöms gasledningen preliminärt ha en liten inverkan på friluftslivet.

Längs hela rutten kommer gasledningen att förses med ett antal stationsområden. Underhållsarbeten kan ge upphov till en begränsad mängd buller, men dessa störningar bedöms vara kortvariga och förekomma sällan. Planerade stationer kan ge upphov till visst buller under driftskede. Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller kommer följas.

Kumulativa effekter

De kumulativa effekter som bedöms kunna uppstå utgörs av den planerade gasledningens samverkar med befintliga och planerade verksamheter och infrastrukturanläggningar, vilket kan begränsa tillgängligheten till samt upplevelsevärdena inom rekreation- och friluftsområden.

De kumulativa effekterna för friluftsliv och rekreation kommer att bero på lokala förutsättningar, landskapets känslighet samt i vilken utsträckning återställnings- och anpassningsåtgärder genomförs efter byggskedet.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.8 Bebyggelse och boendemiljö

7.8.1 Förutsättningar

Planerad gasledning har anpassats för att undvika bostadsområden. Utmed gasledningens rutt mellan Haparanda och Boden återfinns få bostadshus och andra byggnader inom utredningskorridoren. Längs avsnitt 1 och 2 återfinns ett fåtal komplementbyggnader och övriga byggnader. Längs med Vitåfjärden (avsnitt 3) återfinns flertalet bostadshus samt komplementbyggnader, under resterad sträckning återfinns komplementbyggnader samt en övrig byggnad. Under avsnitt 4 återfinns en komplementbyggnad.

7.8.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Anläggning av gasledningen kommer omfattas av arbetsmoment som röjning, schaktning, borrning och sprängning, se kapitel 5.4 för mer information. Inom arbetsområdet kommer nya transport- och arbetsvägar att etableras och längs med gasledningen kommer materialupplag med rör och massor att förekomma. Längs med planerad gasledning kommer stationer (linjeventil, rensdon, mät- och regler) att anläggas, se kapitel 5.3.

Etableringen kommer medföra masshantering inom arbetsområdet, exempelvis genom grävning, lossning och lastning samt transporter till och från upplagsytor.

Omfattningen av arbetsmomentens påverkan kan variera med tiden på dygnet, topografi och områdets vegetation. Planerad ledning kommer till största del att anläggas i skogsmark, där skoglig vegetation kan dämpa både ljud, vibrationer och ljus. Delar av ledningen kommer anläggas i mer kuperade partier där sprängning kan krävas. Längsmed samtliga delsträckor förekommer det berg i dagen. Sprängning i berg (bergschaktning) medför mindre dämpning än anläggning i jordmark, och vibrationer kan färdas längre sträckor med hög amplitud, se kapitel 5.4.

Anläggningen kommer medföra masshantering och förflyttning av massor mellan anläggningsplatsen och upplagsytor. Förväntad påverkan på bebyggelse och boendemiljö sker när massorna hanteras vid anläggningsplatsen och vid upplag, samt under transport. Damningsrisken under transporten bedöms öka om massorna är torra samt beroende på underlaget på arbetsvägar och transportvägar, exempelvis dammar grusade vägar mer. Damning kan påverka den närliggande luft- och bostadsmiljön för människor. Försiktighetsåtgärder för att minimera damning kommer vidtas.

Trots att planerad gasledning har anpassats för att undvika bostadsområden återfinns bostäder och byggnader inom utredningskorridoren. Längs med Vitåfjärden, avsnitt 3, återfinns flertalet bostadshus inom utredningskorridoren och kan riskera att påverkas av störande inslag som buller och vibrationer. Under resterande delsträckor återfinns flertalet komplementbyggnader samt övriga byggnader inom utredningskorridoren.

Potentiell påverkan från buller och vibration förväntas uppstå till följd av anläggningsarbete nära bostäderna och byggnaderna. Ökad närvaro av tung trafik och arbetsmaskiner förväntas generera ljus som kan upplevas som störande inslag. Inför etablering kommer samråd och dialog att föras med samtliga fastighetsägare.

Drift och underhåll

Längsmed samtliga delsträckor kommer stationer att anläggas. Inför etablering kommer placering av stationerna att beakta avstånd till närliggande bostadsbebyggelse för att minimera risk för ljudpåverkan.

Vid mer omfattande underhållsarbeten under drift, som exempelvis reparation av ledning som kräver grävning, kan tillfälligt störande inslag för närliggande bostadsbebyggelser uppstå.

Kumulativa effekter

Kumulativa effekter kan uppstå där byggnationsarbeten sammanfaller med andra infrastrukturella åtgärder, exempelvis vägar eller kraftledningar, vilket kan förstärka upplevelsen av störning i områden med bostäder och byggnader. Ökad risk föreligger exempelvis runt vindkraftsområden.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.9 Mark och vatten

7.9.1 Förutsättning

Mark

Hela rutten passerar främst genom skogsmark. Vid delar av bebyggelsen nära Haparanda, vid Sangis, norr om Kalix samt nära Boden finns en del jordbruksmark. Längsmed hela rutten består jordarterna av morän med inslag av lera-silt och torv, förutom längsmed avsnitt 2 där det finns isälvssediment i stället för lera-silt. Det förekommer även berg i dagen längsmed hela rutten. Det finns en risk att en del av jorden längsmed sträckningen består av sulfidhaltig lera.

Enligt SGU:s skredriskkarta passerar den planerade sträckningen genom områden som klassificeras som aktsamhetsområden för skred. I anslutning till större vattendrag längs rutten förekommer även områden med potentiellt hög erosionsbenägenhet.

Ytvatten/Recipient

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten regleras i 5 kap. miljöbalken, både ytvatten så som vattendrag, sjöar och kustvatten samt grundvatten omfattas. I databasen VISS (Vatteninformationssystem Sverige) finns uppgifter om dessa samlade. Miljökvalitetsnormerna anger de kvalitetskrav som en vattenförekomst ska uppnå vid en viss tidpunkt. Alla vattenförekomster ska uppnå kravet om god status eller god potential. Därutöver är

miljökvalitetsnormen en lägstanivå, vilket innebär att en verksamhet inte får påverka vattenförekomsten så att kvaliteten blir sämre än den status som anges i miljökvalitetsnormen. Vattnet kategoriseras som vattenförekomst, preliminär vattenförekomst eller övrigt vatten. Bedömning av vattenstatus görs utifrån ekologisk och kemisk status, vilket beskriver det aktuella tillståndet i vattenmiljön. Statusklassningen sker enligt fem nivåer: Hög, God, Måttlig, Otillfredsställande samt Dålig/Uppnår ej god, se Tabell 6.

En inventering av de vattendrag och sjöar som finns inom utredningskorridoren har genomförts. I Tabell 7 återfinns de vattenförekomster som omfattas av MKN. Mindre vattendrag som ledningen korsar och som inte utgör vattenförekomster är listade i Tabell 8.

Tabell 6. *Statusklassningens avseende ekologisk och kemisk status, bedöms utifrån fem klasser och värderas enligt färgskalan nedan.*

Statusklassning						
Hög	God	Måttlig	Otillfredställande	Dålig/Uppnår ej god	Ej klassad	Ej hanterad

Näst intill alla sjöar och vattendrag i Sverige har klassificerats med kemisk status "Uppnår ej god" i VISS, vilket främst beror på att gränsvärdena för kvicksilver och bromerade difenyletrar överskrids. De förhöjda halterna är ett resultat av långvariga utsläpp, både nationellt och internationellt.

Den aktuella gasledningen planeras att korsa 30 vattendrag. De vattendrag och sjöar som berörs och omfattas av miljökvalitetsnormer redovisas i Tabell 7.

Tabell 7. *Vattenförekomster inom utredningskorridoren, Haparanda-Boden.*

Avsnitt	Namn	ID (VISS_SE)	Typ av vatten	Ekologisk status	Kemisk status	Miljökvalitetsnorm
1	Jatkonoja	SE733505-187479	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
1	Vuononoja	SE733349-187307	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
1	Väärtioja	SE733041-186883	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
1	Keräsjoki	SE734387-186153	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
1	Aavajoki	SE732891-186433	Vattendrag	God	Uppnår ej god	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus
1	Präntijärvenoja	SE732817-186111	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
1	Myllyoja	SE733418-185701	Vattendrag	God	Uppnår ej god	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus
1	Sattaoja	SE733269-185542	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus

Avsnitt	Namn	ID (VISS_SE)	Typ av vatten	Ekologisk status	Kemisk status	Miljökvalitetsnorm
1	Storträsket	SE733098-185316	Sjö	Otillfredsställande	Uppnår ej god	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
2	Sangisälven	SE733888-184835	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2		SE732758-184843	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2	Gäddträsket	SE732848-184733	Sjö	God	Uppnår ej god	God ekologisk status God kemisk status
2	Kvarnbäcken	SE734540-180705	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2	Mullbergsbäcken	SE733300-183361	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2	Bergträsket	SE733110-182955	Sjö	Otillfredsställande	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2	Kalixälven	SE732804-182506	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2	Töreälven	SE734346-180628	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
2	Idbäcken	SE733661-842147	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
3	Lillån	SE733547-180311	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
3	Vitåfjärden	SE732355-180555	Sjö	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
3	Vitån	SE734399-179285	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
3	Kvarnbäcken	SE732501-179716	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
3	Råneälven	SE733099-178657	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
3	Pålträskbäcken	SE732462-178650	Vattendrag	God	Uppnår ej god	God ekologisk status God kemisk status

Avsnitt	Namn	ID (VISS_SE)	Typ av vatten	Ekologisk status	Kemisk status	Miljökvalitetsnorm
3	Kvarnån	SE732506-178232	Vattendrag	God	Uppnår ej god	God ekologisk status God kemisk status
4	Skogsån/Brobyån	SE732326-177523	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
4	Svartbäcken	SE732405-177282	Vattendrag	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus

Den planerade gasledningen kommer korsa 7 vattendrag och två sjöar som klassats som övrigt vatten, se Tabell 8. Övrigt vatten omfattas inte av miljökvalitetsnormer. Utöver dessa berörs även ett antal mindre vattendrag som inte finns registrerade i VISS.

Tabell 8. *Övrigt vatten inom 50 meter från utredningskorridorens centrumlinje.*

Namn	ID (VISS_EU)	Typ av vatten
Höbäcken	NW733520-183802	Vattendrag
Tröskporten	NW733356-183567	Sjö
	NW733162-182880	Vattendrag
Båtbäcken	NW733213-182662	Vattendrag
	NW733353-182404	Vattendrag
	NW733296-181733	Vattendrag
Högtjärnbäcken	NW733494-181123	Vattendrag
	NW732234-179409	Sjö
Kvarnån	NW732803-177956	Vattendrag

Värdefulla vatten

Havs- och vattenmyndigheten har klassat flera vattendrag som rutten berör som ”värdefulla vatten”. Dessa är listade i Tabell 9.

Tabell 9. *Värdefulla vatten.*

Namn	ID
Torneälven	SE0820430 Gen
Sangisälven	BD_FiV_38
Kalixälven	BD_FiV_33
Töreälven	BD_FiV_65
Råneälven	SE0820431 Gen

Grundvatten

Den planerade ledningen korsar tre grundvattenförekomster, se Tabell 10. Risken att gasledningen berör högt grundvatten är störst vid kända grundvattenförekomster.

Inga kallkällor har identifierats inom utredningskorridoren för planerad gasledning.

Tabell 10. Grundvattenförekomster inom utredningskorridoren.

Avsnitt	Namn	Typ	Kemisk status	Kvantitativ status	Miljökvalitetsnorm
1	SE733077-185242	Sand och grusförekomst	God	God	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
2	SE732770-185034	Sand och grusförekomst	Otillfredsställande	God	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
2	SE733012-183807	Sand och grusförekomst	God	God	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status

Vattenskyddsområden

Den planerade gasledningen berör tre vattenskyddsområden. Det första är del av Torneälv norr om Haparanda, området kallas Mattila (beslutsdatum 2025-04-24) (Naturvårdsverket, 2025).

Nästa område heter Kalix och Kälsjärv (beslutsdatum 1965-07-09) (Naturvårdsverket, 2025). Området består av primärt, sekundärt och tertiärt skyddsområde. Det finns olika bestämmelser för exempelvis hantering av petroleumprodukter inom de olika zonerna. Länsstyrelsen har inte publicerat någon karta avseende zonindelningen så vidare dialog behöver föras för att ta reda på exakt vilka förbehåll som gäller den planerade ledningen.

Det tredje vattenskyddsområdet som berörs är kommunalt och heter Andträsket (2017-02-24) (Naturvårdsverket, 2025). Skyddsområdet är indelat i zoner, primär skyddszon, sekundär skyddszon och tertiär skyddszon.

Övrigt vatten

Enligt SGU:s brunnsregister finns det inga brunnar som berörs utmed den planerade ledningen. Däremot finns det en energibrunn som kan komma att beröras, den är belägen nära hus i närheten av Vitåvägen på avsnitt 4, Luleå.

Förorenad mark

Inom utredningskorridoren finns inga potentiellt förorenade områden registrerade i Länsstyrelsernas EBH-databas.

7.9.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Mark

I områden runt vattendrag har det påvisats risk för erosion samt aktsamhetsområde för skred. Inom dessa områden krävs särskild hänsyn vid planering och anläggning. Områden med jordarter som lera och silt kan vara särskilt känsliga för påverkan vid markarbeten. Dessa förhållanden medför att särskilda tekniska och miljömässiga åtgärder kan behöva vidtas för att minimera risken för skred och erosion under både bygg- och driftfas.

Sulfidmassor kan komma att påträffas längsmed rutten. Dessa hanteras enligt lämplig metod för att minimera urlakning. Om det är möjligt, kan sulfidmassorna återanvändas. Den sulfidjord som inte går att återanvända kommer att behandlas i form av neutralisering för att motverka utlakning av surt vatten alternativt skickas på deponi.

Ytvatten/Recipient

När större vattendrag ska passeras kommer om möjligt en schaktfri metod väljas, såsom styrd borrning. Den metoden innebär att ledningen borras under vattendraget och ingen grumling kommer ske. I de fall mindre vattendrag som bäckar eller åar ska korsas kan det göras med schaktning och tillfällig omledning av vattnet. Då kan en tillfällig grumling av vattnet uppkomma, men den är övergående.

Vid arbete vid vattendrag som omfattas av strandskydd kommer dispens från strandskyddet att sökas. Vilka metoder som väljs vid vilka vattendrag och relevanta skyddsåtgärder kommer att utredas och beskrivas närmare i kommande MKB samt i underlag för eventuell tillståndsprövning/anmälan om vattenverksamhet.

Grundvatten

Ledningen kommer korsa de tre grundvattenförekomsterna. Skyddsåtgärder kommer vidtas för att minska risken att eventuella föroreningar från arbetsmaskiner vid markarbeten når grundvattnet. Vid grävning av ledningsschakt finns en risk att nå grundvattennivån på flera platser längs sträckan vilket kan innebära att grundvatten tillfälligt behöver länspumpas. Det kan bli aktuellt att söka tillstånd för vattenverksamhet.

Brunnar

Inga brunnar berörs. Energibrunnen kommer tas hänsyn till i det fortsatta planeringsarbetet för att om möjligt undvika påverkan.

Förorenad mark

Inga kända potentiellt förorenade områden.

Drift och underhåll

Mark och markföroreningar

Drift- och underhållsarbeten väntas inte få någon påverkan på mark och markföroreningar.

Ytvatten/Recipient

Ledningen kommer ligga under botten av vattendragen. Hur eventuellt underhållsarbete på ledningen kommer utföras beskrivs i kommande MKB.

Grundvatten

Drift- och underhållsarbeten väntas inte få någon påverkan på grundvattenförekomsterna.

Brunnar

Drift- och underhållsarbeten väntas inte få någon påverkan på den energibrunn som identifierats.

7.10 Naturresurser

7.10.1 Förutsättningar

Skogs- och jordbruksmark

Den planerade gasledningen går främst genom skogsmark och myrmark, men det finns även lite jordbruksmark längs rutten. Närmast befintlig bebyggelse återfinns jordbruksmarken. Skogen består huvudsakligen av barrskog eller blandskog, men även sumpskog och lite lövskog återfinns utmed ledningen.

Energiproduktion

Ledningen passerar genom två områden som utreds för vindkraftsproduktion (Energimyndigheten, 2025). Det är Vuono och Palojärvi vindkraftparker som finns på avsnitt 1 nära Haparanda. Inga kända solcellsparker berörs av ledningen.

Täkter

Det finns inga gruvverksamheter i närheten av ledningen (Bergsstaten, 2025). Det finns heller inte några sand- eller bergtäkter inom utredningskorridoren (SGU, 2025).

7.10.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Under byggtiden kommer mark för skog- och jordbruk tillfälligt behöva tas ur produktion för att ge plats åt arbetsområdet. Jaktområden kan komma att påverkas där arbetstid och jaktsäsong sammanfaller.

Behov av att hantera massor kommer uppstå i projektet under byggfasen. I första hand kommer massor att återanvändas till återfyllning, men ett visst massöverskott kan uppkomma. Det finns en risk för olyckshändelser i samband med byggnation, det kan handla om maskinhaveri eller oljeläckage till exempel. Skadeförebyggande åtgärder kommer vidtas för att minimera risken för negativ påverkan på miljön.

Drift och underhåll

En ledningsgata på 10 meter kommer hållas träd- och buskfri för att hålla ledningen tillgänglig för underhållsåtgärder.

Den jordbruksmark som påverkas kommer återställas och kunna återgå i bruk efter avslutad byggnation. Det kan uppstå visst produktionsbortfall om jorden packats för hårt.

Kumulativa effekter

Den planerade gasledningen bidrar tillsammans med befintlig och planerad verksamhet samt infrastruktur till en successiv fragmentering av skogslandskapet. De kumulativa effekterna bedöms främst uppstå genom permanenta ledningsgator och avverkning, vilket kan minska den sammanhängande skogsproduktionen.

Rutten passerar dessutom två områden som utreds för vindkraftsproduktion (Vuono och Palojärvi), vilket innebär att den kumulativa effekten kan förstärkas i de områden där byggnation av gasledning och framtida vindkraftsåtgärder sammanfaller visuellt och funktionellt.

Kumulativa effekter kommer att redovisas mer ingående i kommande MKB.

7.11 Infrastruktur och markanvändning

7.11.1 Förutsättningar

Den planerade gasledning kommer att beröra ett flertal vägar, järnvägar samt kraftledningar. Väg 99, 398, E10, 356 och stambanan (järnväg) kommer att korsas längs med rutten, mer ingående beskrivning redovisas under respektive avsnitt nedan. Vägarna är av Trafikverket klassade som funktionellt prioriterat vägnät (FPV), dels för tunga transporter, långväga personresor, kollektivtrafik, dels rekommenderad väg för farlig gods längs delar av sträckan. Järnvägen och E10 är av riksintresse för kommunikationer och godstrafik (Trafikverket, 2025).

Under hela ledningssträckan mellan Haparanda-Boden kommer ett stort antal vägar att korsas. Vägarna korsas antingen genom schaktfri metod under vägbanan, alternativt medöppna schakt där

vägbanan tillfälligt kan behöva grävas av vid passage. Mindre vägar är generellt enskilda vägar. Längs med sträckan förväntas även befintliga fjärrvärmeledningar, fiberledningar, samt avlopps- och vattenledningar förekomma. En utredning kommer genomföras innan påbörjat arbete för lämpliga åtgärder för att minska påverkan.

Avsnitt 1 – Haparanda

Avsnitt 1, inklusive avsnitt 1 alternativ rutt, korsar järnvägen och avsnitt 1 korsar även väg 99. Fram till Kalix kommungräns vid Sangijärvi korsas väg 729 och 728, samt ett mindre antal vägpassager behöver göras. 3 kraftledningar behöver korsas.

Avsnitt 2 – Kalix

Avsnitt 2 korsar väg 398, 720, 715, 951, 744, 700 och 953. Vid väg 701 korsas både vägen samt järnvägen. Vidare korsas både E10 samt väg 696 innan ledningen når Luleå kommungräns. Ett 30-tal vägpassager behöver göras. 6 kraftledningar behöver korsas.

Avsnitt 3 – Luleå

Avsnitt 3 korsar väg 694, 691, 760 och 68, samt ett mindre antal vägpassager behöver göras. En kraftledning behöver korsas.

Avsnitt 4 – Boden

Avsnitt 4 korsar väg 356 samt ett mindre antal vägpassager behöver göras. 2 kraftledningar behöver korsas.

7.11.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Det är främst under anläggningsfasen som befintlig infrastruktur förväntas att påverkas. Anläggningsarbetet kommer innebära en ökning av arbetsfordon längs närliggande vägar samt vägavstängning vid arbete intill mindre vägkorsningar, vilket kan medföra en viss trafikstörning. Vid anläggning av nya arbetsvägar kommer lokalisering att samrådas med respektive markägare. Samråd kommer att genomföras med enskilda vägföreningar, samt kontakt i samband med arbete vid de vägar som berör föreningarna. Det befintliga vägnätet kommer i största utsträckning att användas vid planering och under byggnation.

Vid anläggning genom mindre vägkorsningar kan en del av vägbanken komma att helt grävas av. Vid en avgrävning kan ledningsgraven potentiellt komma att påverka ett större område, exempelvis i form av att diken grävs av och vatten tillfälligt behöver ledas om. Anläggning vid respektive korsning kommer att utredas separat innan anläggningsarbetet påbörjas för att säkerställa det tillvägagångssätt som medför minst störning för den befintliga infrastrukturen. Inför och under arbetet med samtliga vägpassager längs hela sträckningen kommer dialog att ske med aktuell väghållare och berörda markägare. Vid korsning under kraftledningar kommer ledningsägaren att kontaktas för instruktion om hur arbete kan utföras säkert.

I Kalix kommun kommer en kraftledning att behöva korsas. En utredning kommer att genomföras hur induktionsproblematiken inom projektet ska hanteras.

Drift och underhåll

Inom projektet kommer nya arbetsvägar att behöva anläggas. Dessa kan behållas och fungera som underhållsvägar om önskemål finns från markägare att de lämnas kvar, annars avlägsnas arbetsvägar och marken återställs. Vid underhållsarbeten under drift, exempelvis vid reparation, kan tillfälligt störande inslag förekomma, dock tidsbegränsat.

7.12 Totalförsvaret

7.12.1 Förutsättningar

Den planerade gasledningen berör flera områden utpekade som riksintresse för Totalförsvarets militära del. Områden som omfattas av riksintressen för totalförsvaret inkluderar Bodenområdet (Avsnitt 4), som har särskilt behov av hinderfrihet, Norrbotten (samtliga avsnitt), som utgör ett lågflygningsområde med påverkansområde, samt Luleå/ Kallax flottiljflygplats (Avsnitt 3), som är ett MSA-område där hinderfrihet är avgörande för flygsäkerheten, se även kapitel 7.1.

7.12.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Riksintressena som berör höjdområden kan komma att beröras, se vidare i kapitel 7.1.2.

Drift och underhåll

Eventuell påverkan kommer att redogöras för i kommande MKB. Riksintressena som berör höjdområden kan komma att beröras, se vidare i kapitel 7.1.2.

7.13 Klimatpåverkan

7.13.1 Förutsättningar

Klimatförändringarna förväntas medföra en successiv ökning av både temperatur och nederbörd i Sverige under kommande decennier. Prognoser indikerar att såväl årsmedeltemperaturen som säsongsmedelvärdena kommer att stiga, samtidigt som den totala nederbörden ökar. En ytterligare konsekvens av ett förändrat klimat är en generell höjning av havsnivåerna globalt. I norra Sverige motverkas emellertid denna utveckling delvis genom den pågående landhöjningen, vilket reducerar effekten av den globala havsnivåhöjningen (SMHI, 2015).

Enligt SMHI:s klimatscenario RCP 4,5 förväntas förekomsten av dygn med intensiv respektive extrem nederbörd öka under perioderna 2011–2040, 2041–2070 samt 2071–2100 (SMHI, 2025). Samtidigt indikerar scenarierna att antalet torra dygn samt frekvensen av längre torrperioder kommer att minska, trots den beräknade ökningen av medeltemperaturen. Därutöver förväntas ett ökat inslag av extrema väderhändelser såsom skyfall, stormar, värmeböljor och skogsbränder, vilka kan få direkta konsekvenser för byggnation, drift och underhåll av samhällskritisk infrastruktur (SMHI, 2015).

7.13.2 Förutsedd miljöpåverkan

Byggnation

Klimatförändringarna kan under byggfasen innebära en risk för störningar vid extrema väderhändelser. Exempelvis kan kraftiga skyfall leda till att öppna schakt vattenfylls, vilket kan leda till en minskad stabilisering av marken och ökad risk för erosion och rasrisk uppstår. Inför påbörjat arbete under byggfasen behöver risker vidare utredas för att säkerställa att rätt integrering av klimatanpassningsåtgärder vidtas. Exempel på åtgärder är att dimensionera diken och införa tillfälliga vattenavledningar, undvika schaktning och lagring av massor på platser som lätt svämmar över, stabilisering av mark, snabb återställning av vegetation samt säkerställa att byggvägar och upplagsplatser tål klimatförändringar.

Etableringen av vätgastransmissionssystemet innebär en inledande klimatpåverkan kopplad till byggfasen. Den största källan till utsläpp utgörs av materialproduktionen, framför allt stål för rörledningarna samt beläggningsmaterial såsom plast eller cement. Därtill genererar anläggningsarbeten, exempelvis schaktning, sprängning och styrd borrning, utsläpp genom

bränsleförbrukning och transporter. Markpåverkan i form av avverkning av skog för ledningsgator och återkommande röjning medför ytterligare koldioxidutsläpp och en minskad kolinlagring.

Drift och underhåll

Under driftfasen medför röjningsinsatser och underhåll återkommande utsläpp, men dessa är marginella i jämförelse med byggfasen. En potentiell risk är dock väteutsläpp, som indirekt kan förstärka effekterna av andra växthusgaser. Med en teknisk livslängd på 50–70 år fördelas de initiala utsläppen över en lång tidsperiod, vilket minskar den årliga klimatbelastningen. Samtidigt har ett vätgastransmissionssystem en strategisk funktion i klimatomställningen. Genom att verksamheter längs ledningssträckningen kan anslutas till nätet möjliggörs en gradvis utfasning av fossila bränslen och insatsvaror. Vätgastransmissionen erbjuder dessutom ett energieffektivt och storskaligt sätt att överföra energi, vilket stärker energisystemets flexibilitet och försörjningstrygghet. Sammantaget kan den samhälleliga klimatnyttan över systemets livslängd vida överstiga de utsläpp som genereras under etablering och drift.

Även i driftfasen kvarstår klimatrelaterade risker, där skogsbränder utgör ett potentiellt hot mot ledningsgator och kan i extrema fall innebära risk för explosion. Denna risk reduceras dock något av den kyleffekt som uppstår när gasen transporteras i ledningen.

Kumulativa effekter

Under byggskedet kan kumulativa effekter uppstå när etableringen av gasledningen sammanfaller med befintlig eller planerad verksamhet samt infrastruktur i området. Detta kan förstärka de lokala konsekvenserna av schaktning, sprängning och markhantering.

De kumulativa effekterna kommer att analyseras och redovisas mer ingående i kommande MKB.

8 Fortsatt arbete

Information och synpunkter som framkommer under samrådet utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet med specifik miljöbedömning inför upprättande av MKB och koncessionsansökan för vätgasledningen. Efter avslutat samråd kommer Nordion Energi att sammanställa alla inkomna yttranden samt bemöta dessa i en samrådsredogörelse. Eftersom Nordion Energi redan bedömt att åtgärden innebär betydande miljöpåverkan behöver inget beslut gällande detta inhämtas från länsstyrelsen, och något undersökningssamråd har därför inte skett.

Efter samråd genomförts kommer slutlig sträckning beslutas om med resultatet av samrådet och planerade utredningar som underlag. En koncessionsansökan med tillhörande MKB arbetas sedan fram.

MKB:n kommer att behandla miljöeffekter och konsekvenser, samt vid behov föreslå lämpliga skydds- och hänsynsåtgärder. Den upprättade MKB:n kommer att utgöra bilaga till den koncessionsansökan som sedan kommer skickas in till Ei.

Innan byggnationen av den planerade gasledningen påbörjas genomförs en detaljprojektering, vilket innebär att data, såsom markprofil och laserskannat geodata, inhämtas som ger ett bra underlag. Innan arbetet påbörjas kommer markupplåtelseavtal att tecknas med berörda markägare.

8.1 Planerade utredningar

För att undersöka eventuell påverkan och ge ett bedömningsunderlag till kommande MKB avser Nordion Energi att utföra specifika utredningar och inventeringar. Exempel på utredningar som kan komma att utföras nämns nedan. Vilka utredningar som genomförs kan påverkas av inkomna synpunkter i samrådet.

Naturvärdes- och fågelinventering

Inför arbetet med MKB kommer en NVI enligt svensk standard (SS 199000:2014) samt en fågelinventering att genomföras. Där behov finns kan riktade artinventeringar tillkomma.

Artskyddsutredning

Om verksamheten riskerar att påverka skyddade arter kommer en artskyddsutredning att genomföras. Artskyddsutredningen kommer att biläggas kommande MKB som en sekretessbelagd bilaga om skyddsklassade arter omfattas av utredningen.

Kulturhistorisk analys/Arkeologisk utredning

Vid behov genomförs en arkeologisk utredning. Avgränsning och genomförande av utredningen kommer göras i dialog med länsstyrelsen.

Rennäringsanalys

Arbetet med en rennäringsanalys pågår, detta för att utreda om och på vilket sätt den planerade verksamheten riskerar att påverka rennäringen och renskötseln. Rennäringsanalysen att biläggas kommande MKB.

Geologiska och hydrologiska undersökningar

Vid kritiska passager, så som vid vattendrag, större vägar och järnvägar, finns behov av att vidare undersöka de geologiska och hydrologiska förutsättningarna. Resultaten av undersökningarna kommer att redogöras för i kommande MKB och kommer att användas vid val av arbetsmetod.

8.2 Tillstånd, anmälningar och dispenser

Utöver koncession och bestämmelser i kap. 2–6 miljöbalken kan andra tillstånd, anmälningar eller dispenser krävas. De som preliminärt bedöms kunna bli aktuella i detta skede listas nedan. Fler prövningar kan tillkomma eller falla bort.

Miljöbalk (1998:808)

Kap. 7 – Skyddade områden

- Tillståndsansökan Natura 2000
- Ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelser
- Ansökan om dispens från det generella biotopskyddet
- Ansökan om tillstånd eller dispens för åtgärder inom vattenskyddsområden

Kap. 11 – Vattenverksamhet

- Tillstånd och anmälan för/om vattenverksamhet

Artskyddsförordningen (2007:845)

- Ansökan om dispens från artskyddsbestämmelser

Kulturmiljölag (1988:950)

- Tillstånd för åtgärder som berör fornlämningar eller andra skyddade kulturmiljöobjekt

Plan- och bygglag (2010:900)

- Ansökan om mark- eller bygglov
- Eventuellt krav på anmälan eller startbesked

Väglag (1971:948)

- Ansökan om ledningsärenden inom vägområdet

8.3 Tidplan

Ansökan bedöms kunna lämnas in under slutet av 2026. Investeringsbeslut kan tidigast fattas 2028 och därefter kan byggnation påbörjas under förutsättning att erforderliga tillstånd erhålls.

8.4 Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och innehåll

Nedan redovisas den planerade (preliminära) utformningen och innehållet av MKB:n. Resultatet från de planerade utredningarna, liksom det som framkommer under samrådet, kan komma att påverka MKB:ns innehåll och utformning.

- Icke teknisk sammanfattning
- Inledning och bakgrund
- Administrativa uppgifter
- Begreppsförklaring
- Miljöbedömningsprocessen
    - Bedömningsgrunder
    - Avgränsningar
    - Samråd
- Lokalisering och omgivningsförhållanden
- Planförhållanden
- Beskrivning av verksamheten för nollalternativet och sökt verksamhet
- Studerade alternativ
    - Sökt alternativ
    - Nollalternativet
    - Alternativ lokalisering
    - Alternativ utformning
- Miljökonsekvenser
    - Förutsättningar
    - Påverkan och effekter
    - Konsekvenser
- Risk och säkerhet
- Kumulativa effekter
- Miljökvalitetsnormer
- Miljökvalitetsmål
- Samlad bedömning av miljökonsekvenser
    - Överensstämmelse med planer, miljökvalitetsnormer, allmänna hänsynsregler och miljökvalitetsmål
- Redovisning av sakkunskap
- Referenser

Innehållsmässig avgränsning av miljökonsekvenser i MKB enligt Tabell 11 nedan.

Tabell 11. Rubriker som kommer att hanteras i kommande MKB under miljökonsekvenser.

Miljöaspekt
Riksintressen
Naturmiljö
Skyddade arter
Kulturmiljö
Rennäring
Stads- och landskapsbild
Rekreation och friluftsliv
Bebyggelse och boendemiljö
Mark och vatten
Naturresurser
Infrastruktur och markanvändningsplanering
Klimatpåverkan
Risk och säkerhet

9 Inlämnande av synpunkter

Synpunkter i samrådet med anledning av den planerade vätgasledningen lämnas skriftligen via projektets samrådsportal: https://bit.ly/nordionnhr .

Skanna QR-koden nedan för att komma till portalen.

Det går också att lämna skriftliga synpunkter under respektive öppet hus, alternativt att skicka dina synpunkter per post. Märk brevet med ”Haparanda-Boden” och skicka till:

AFRY Infrastructure AB
Föreningsgatan 4
982 31 Gällivare

Att: Nordion Energi

10 Information om hantering av personuppgifter

När du lämnar synpunkter i samrådet kan dina personuppgifter komma att behandlas. Synpunkterna kommer bl.a. att sammanställas i en samrådsredogörelse, vilken senare kommer att delges aktuell prövningsmyndighet. Om du vill veta mer om varför och hur Nordion Energi behandlar dina personuppgifter, vänligen se vår personuppgiftspolicy på hemsidan, www.nordionenergi.se/ovrigt/hantering-av-personuppgifter

Referenser

Bergsstaten. (den 08 09 2025). *Bergsstaten*. Hämtat från Bergsstaten: https://www.sgu.se/bergsstaten/gruvor/Gruvor-i-Sverige-2/

Boden kommun. (2017). *Översiktsplan 2025 Boden kommun.* Boden: Boden kommun.

Energimyndigheten. (den 08 09 2025). *Vindbrukskollen*. Hämtat från Energimyndigheten: https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/elproduktion/vindkraft/vindbrukskollen/

Haparanda kommun. (2023). *Översiktsplan Haparanda.* Haparanda: Haparanda kommun.

Jägareförbundet. (2024). *Hämtat från jaktvårdskretsar*. Hämtat från https://jagareforbundetnorrbotten.se/kontakt/norrbottens-jaktvardskretsar/

Kalix kommun. (2021). *Töre utvecklingsplan 2030 - Fördjupad översiktsplan.* Kalix: Kalix kommun.

Kalix kommun. (den 18 Juli 2025). *Kalix översiktsplan 2040*. Hämtat från https://karta.kalix.se/portal/apps/storymaps/collections/e82183f2cdda407da92d3551d9686ed1

Lag 1999:381. (u.d.). *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kamikalieolyckor*.

Luleå kommun. (2021). *Program till vision Luleå 2040.* Luleå: Luleå kommun.

Luleå kommun. (den 26 Augusti 2025). *Vilande: Förslag till ny Detaljplan för del av Råneå 84:1 mfl*. Hämtat från https://www.lulea.se/samhalle--utveckling/samhallsplanering/detaljplaner/pagaende-detaljplaner/pagaende-planer/2022-04-22-vilande-forslag-till-ny-detaljplan-for-del-av-ranea-841-mfl.html

Länsstyrelsen. (den 18 02 2015). *Områdesbeskrivningar av riksintresse för rennäring.* Hämtat från Riksintresse Rennäringen: https://ext-dokument.lansstyrelsen.se/Gemensamt/Geodata/Externa%20dokument/REN/Omr%C3%A5desbeskrivningar%20av%20riksintresse%20f%C3%B6r%20renn%C3%A4ring.pdf

Länsstyrelsen Norrbotten. (2025). *Länskarta Norrbotten*. Hämtat från Länskarta Norrbotten: https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=24e3c74537b04bab85109e8973d86396

MSBFS. (u.d.). *MSBFS 2020:1 och 2009:7.*

Naturvårdsverket. (den 31 09 2025). *Skyddad Natur*. Hämtat från Skyddad Natur: https://skyddadnatur.naturvardsverket.se

Norconsult. (2025). *Metod-PM GeoRaptor multikriterieanalys.* Stockholm: Norconsult.

Riksantikvarieämbetet. (2011). *Områden av riksintresse för kulturmiljövården i Norrbottens län (BD) enligt 3 kap 6§ miljöbalken.* Stockholm: Riksantikvarieämbetet.

SGU. (den 12 09 2025). *Kartvisaren Ballast*. Hämtat från SGU: https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-ballast.html

Skoterleder. (2025). *Snöskoterkarta*. Hämtat från Snöskoterkarta: https://skoterleder.org/

SLU Artdatabanken. (den 11 09 2025). *Artportalen*. Hämtat från Artportalen: https://artportalen.se/

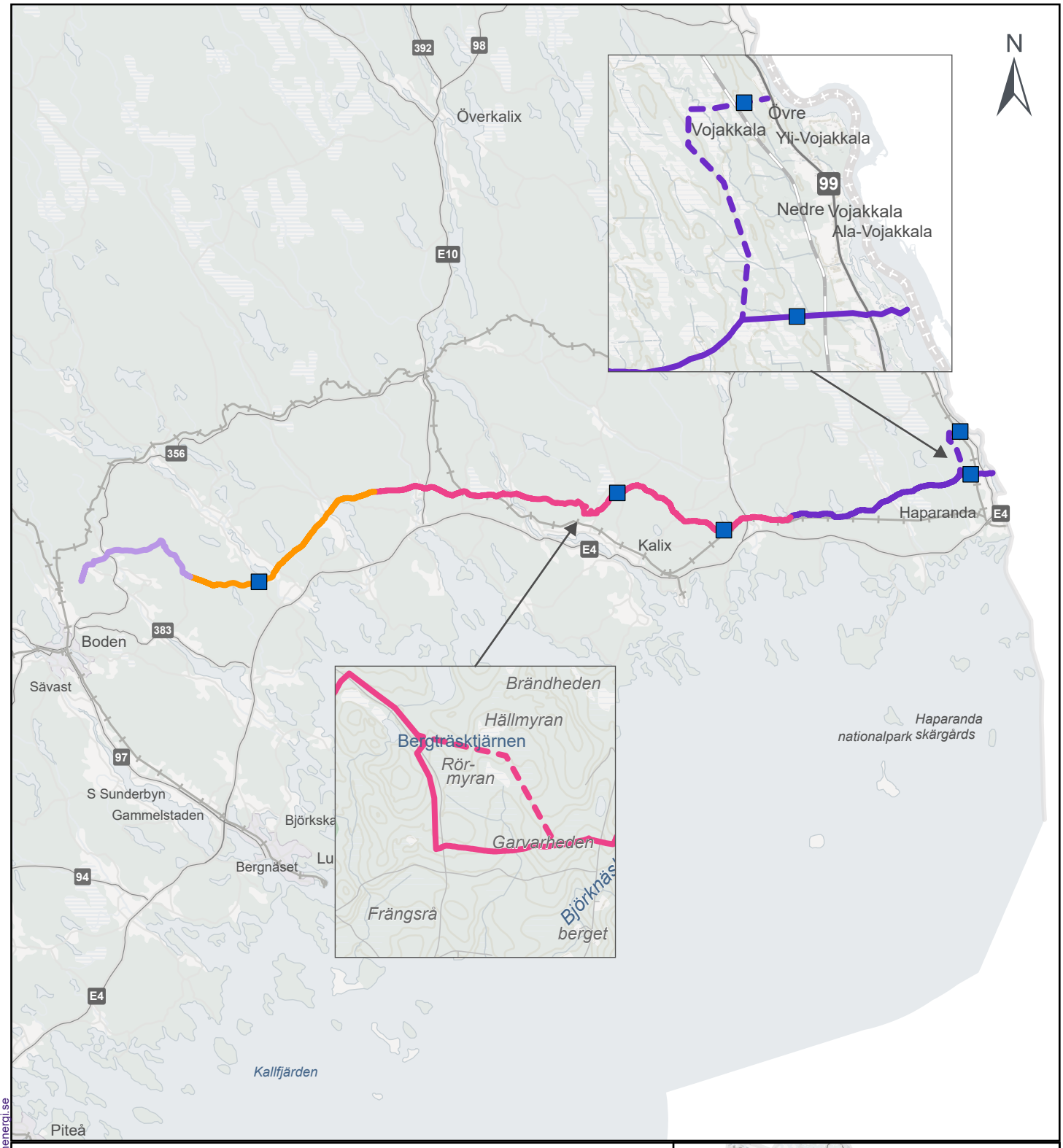
SMHI. (2015). *Klimatologi Nr 15: Klimatscenarier för Sverige - Bearbetning av RCP-scenarier för meteorologiska och hydrologiska effektstudier.* Stockholm: SMHI.

SMHI. (2025). *Klimatscenariotjänsten*. Hämtat från SMHI: https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten/klimatscenariotjansten/met/sverige/medeltemperatur/rcp45/2071-2100/year/anom

Trafikverket. (den 9 September 2025). *Riksintressen*. Hämtat från https://gis.trafikverket.se/portal/apps/webappviewer/index.html?id=23fbe09f27fb4fd79769deef9300a1a5

VISS. (den 16 09 2025). *VISS Vatteninformationssystem Sverige*. Hämtat från VISS: https://viss.lansstyrelsen.se/Maps.aspx

NORDION ENERGI

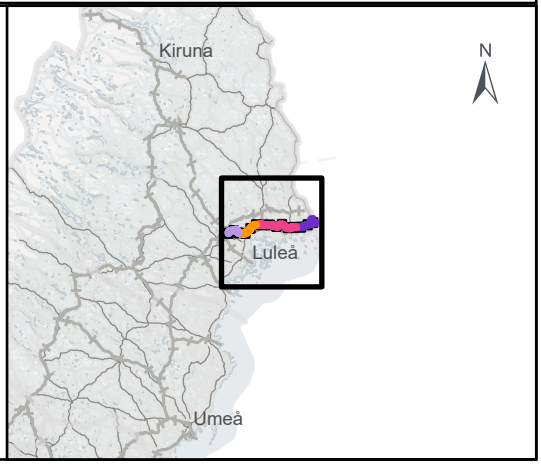

Station
Avsnitt 1
Avsnitt 1 alternativ rutt
Avsnitt 2
Avsnitt 2 alternativ rutt
Avsnitt 3
Avsnitt 4

© LANTMÄTERIET

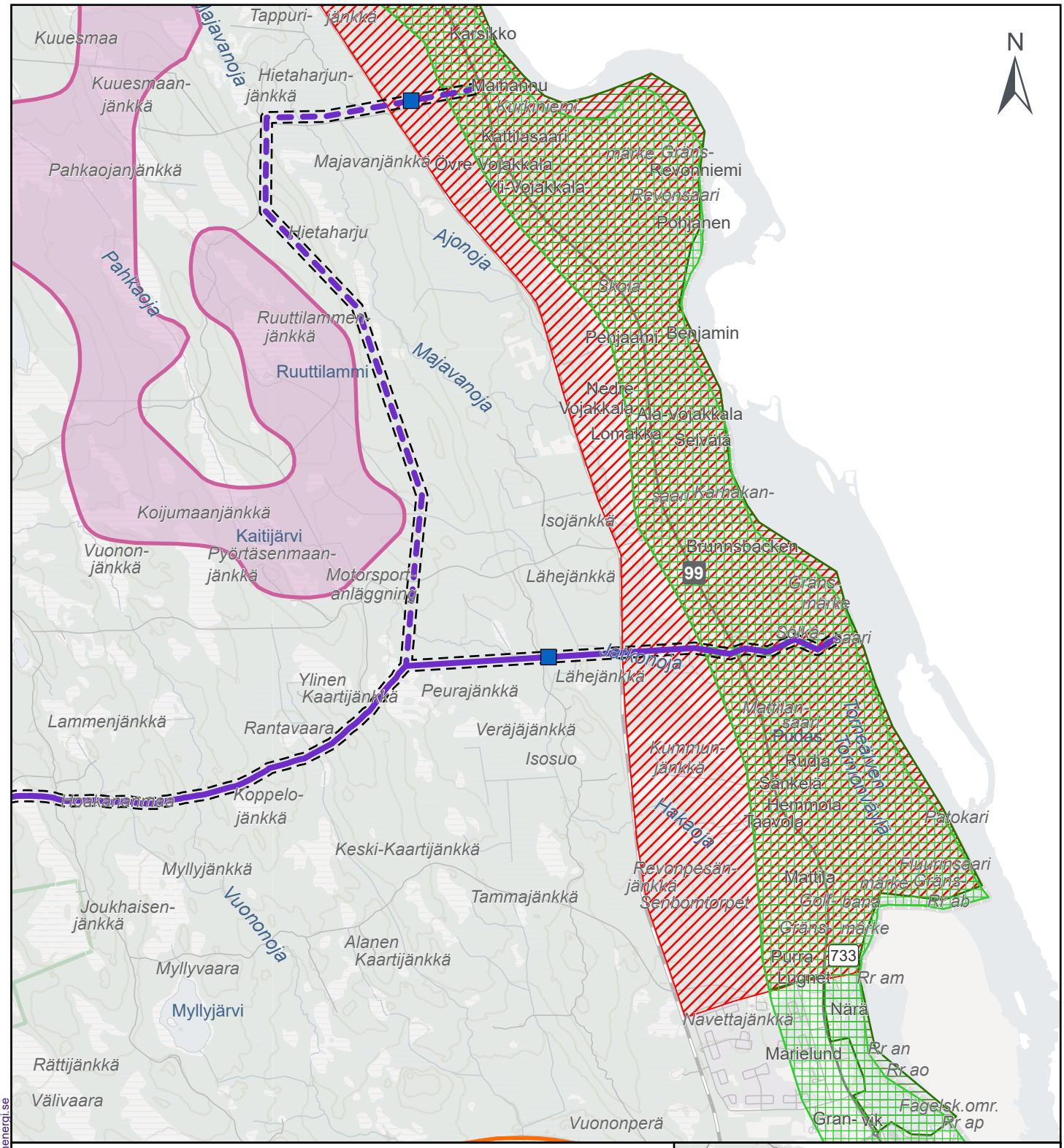
0 5 10 15 20 km

DATUM: 2025-10-14
SKALA 1:650 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

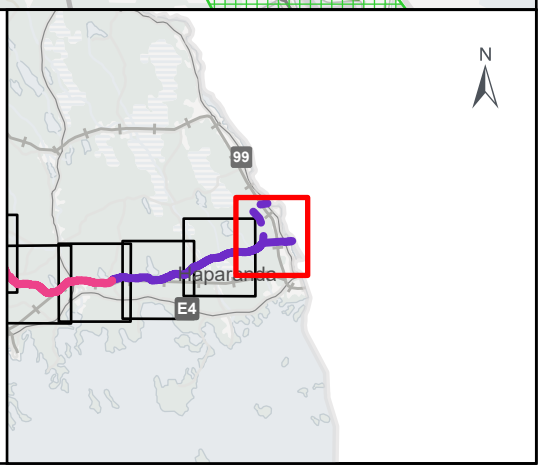

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 1
- Avsnitt 1 alternativ rutt
- Utredningskorridor
- Riksintresse energiproduktion vindbruk MB 3 kap. 8 §
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kulturmiljövård MB 3 kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- Järnväg

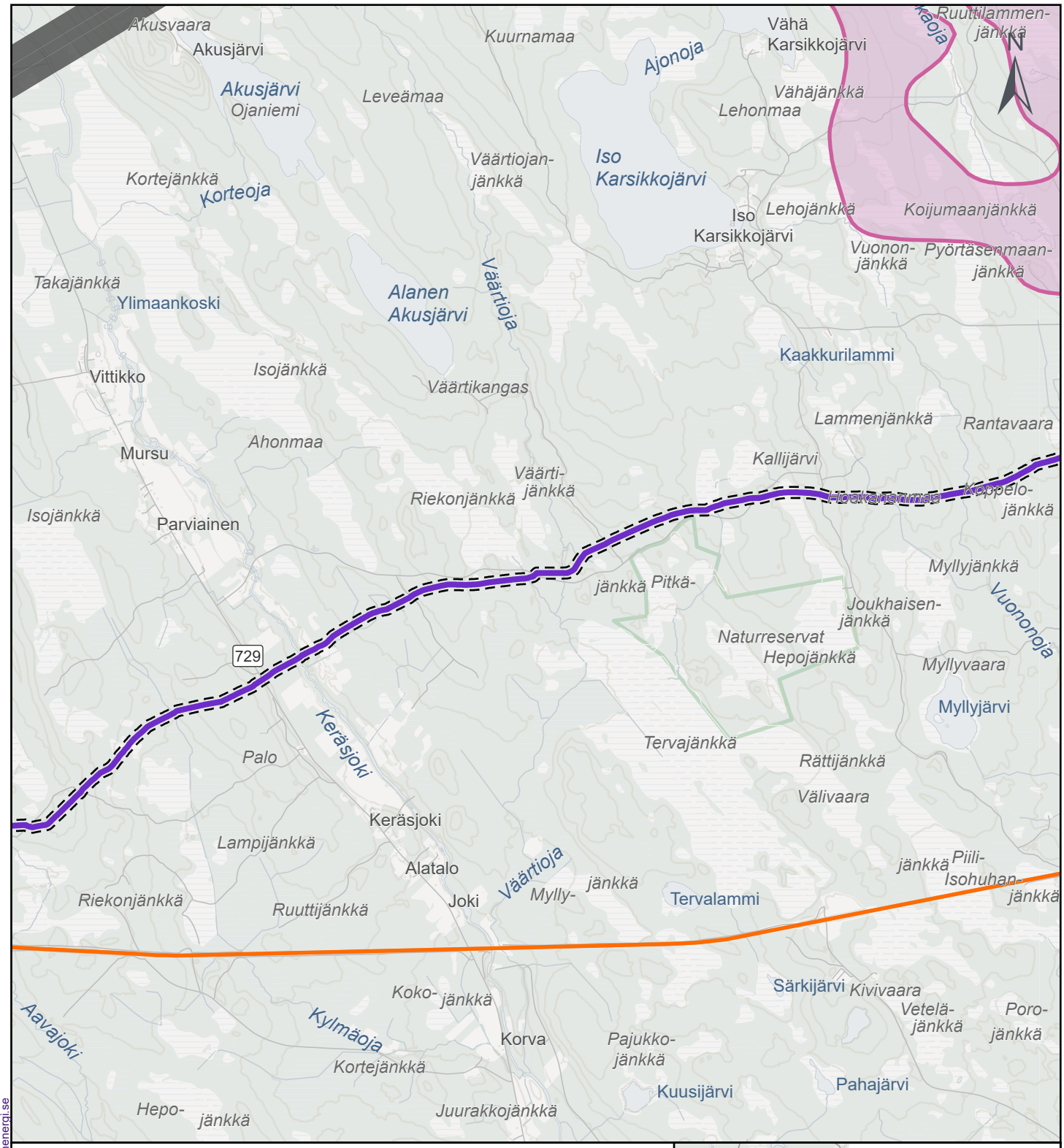
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

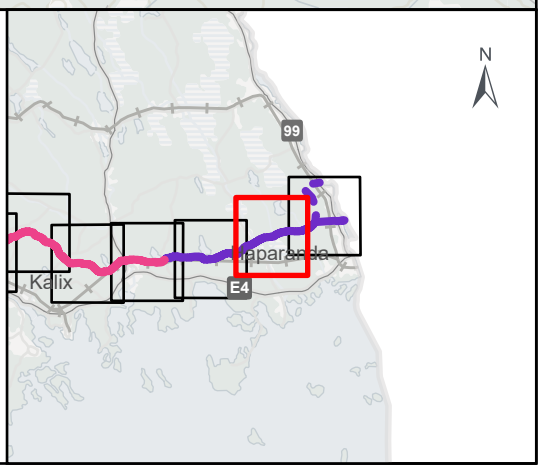

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 1
- Utredningskorridor
- Riksintresse energiproduktion vindbruk MB 3 kap. 8 §

Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §

- Järnväg
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

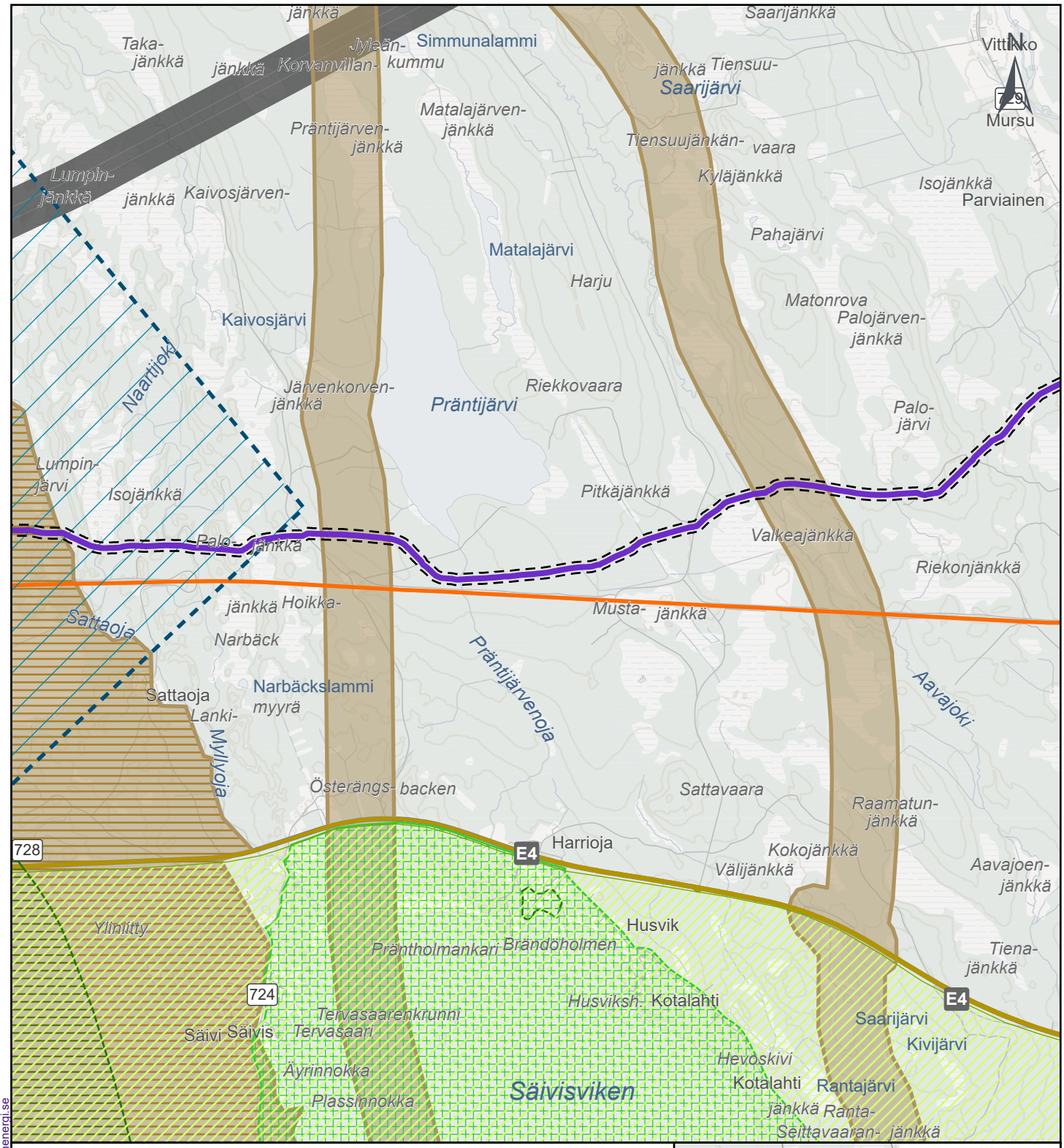

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

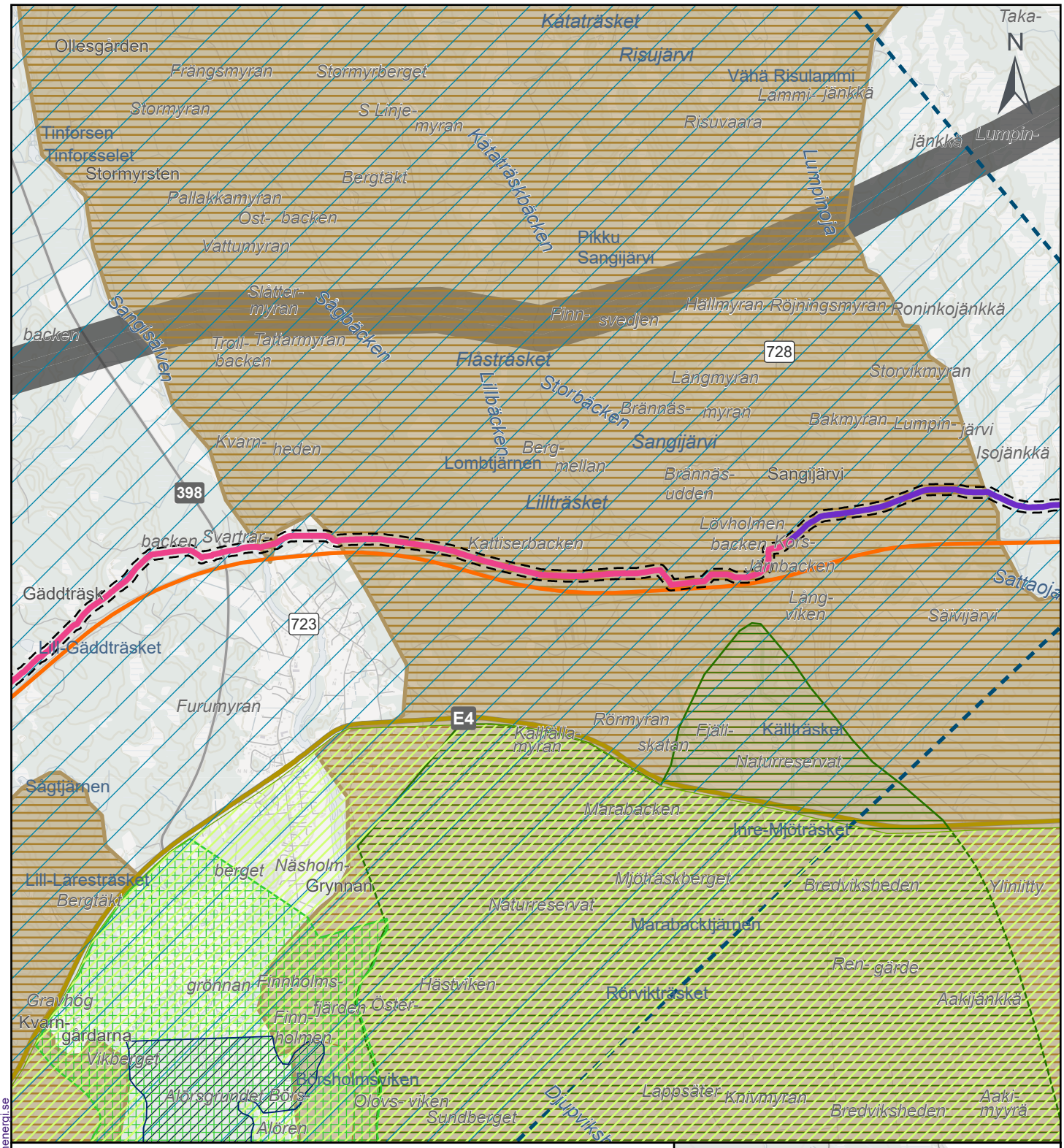
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

- Avsnitt 1
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Riksintresse yrkesfiske MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- Järnväg
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

© LANTMÄTERIET

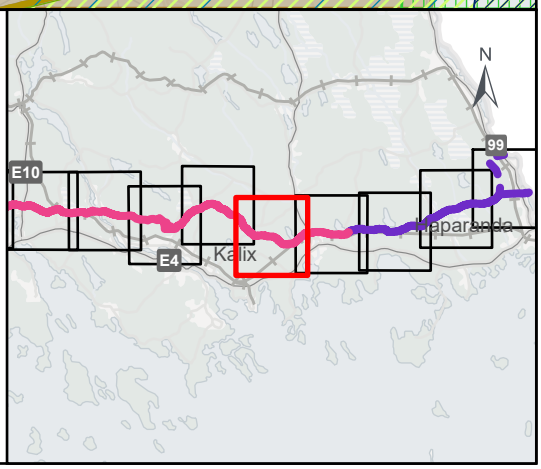
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

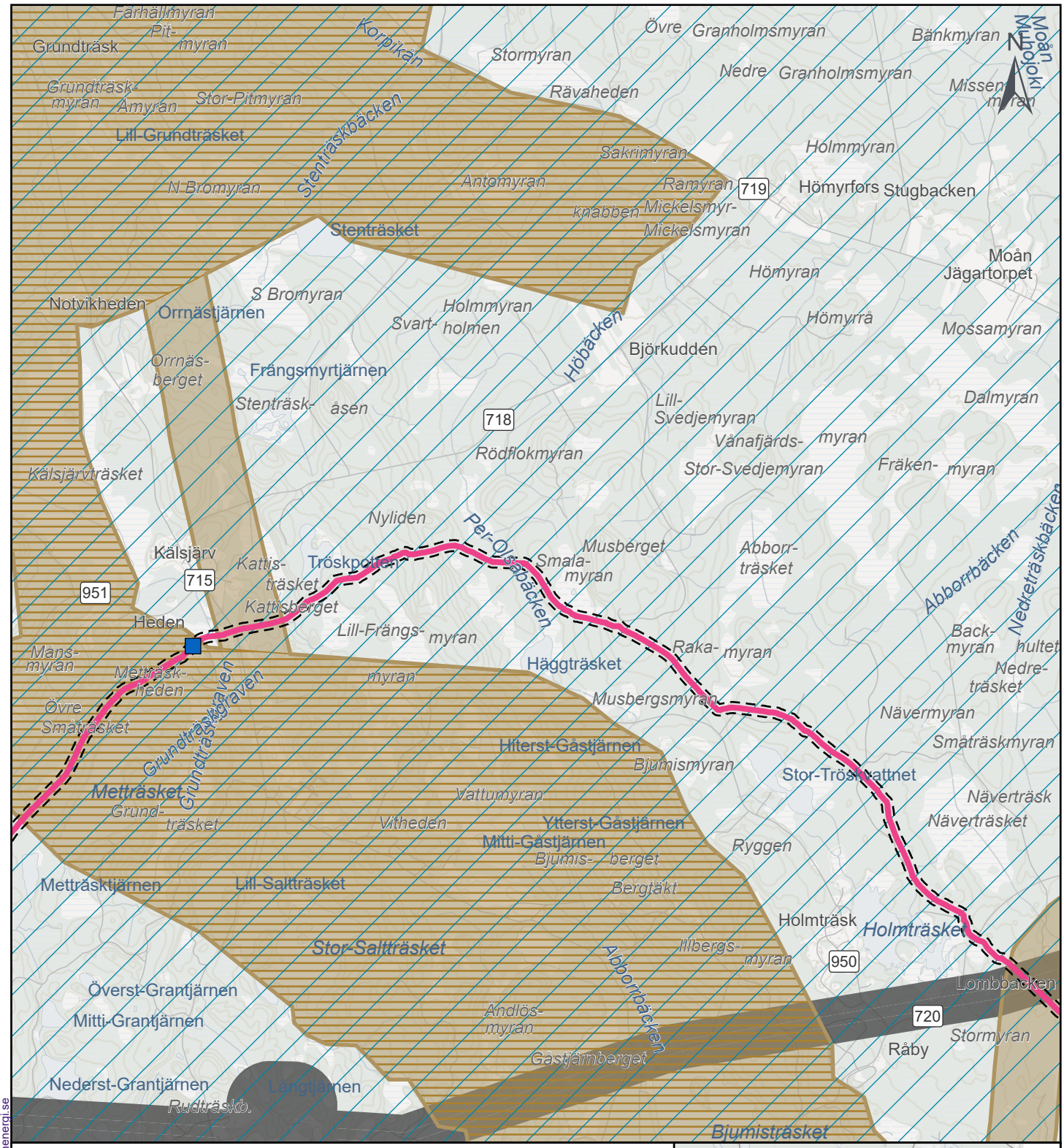
- Station
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Riksintresse yrkesfiske MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- Järnväg
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

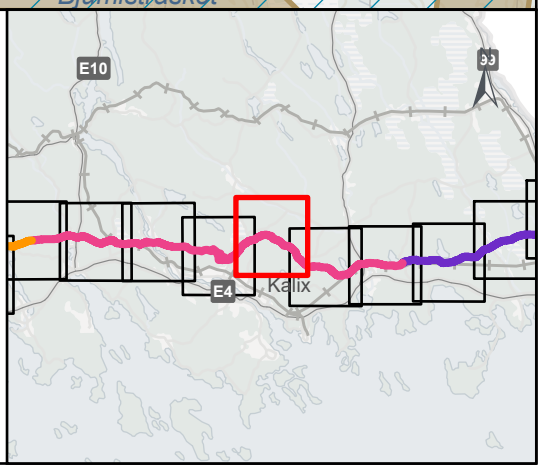

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor

Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §

- Lågflygningsområde med påverkansområde
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

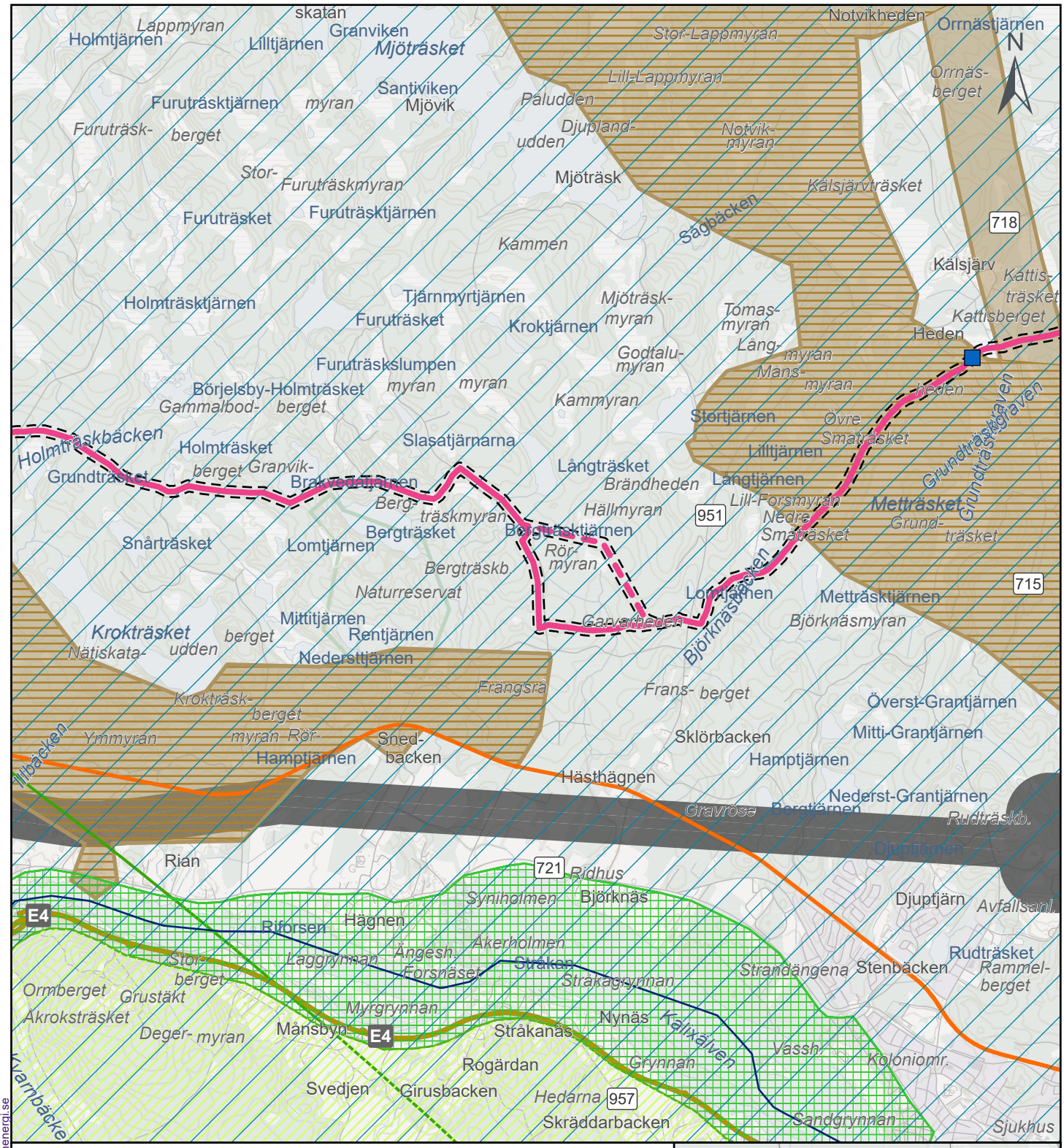

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

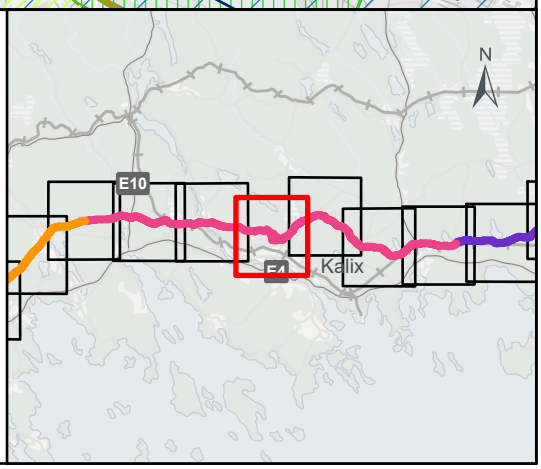
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 2
- Avsnitt 2 alternativ rutt
- Utredningskorridor
- Riksintresse yrkesfiske MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- MSA-yta
- Järnväg
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

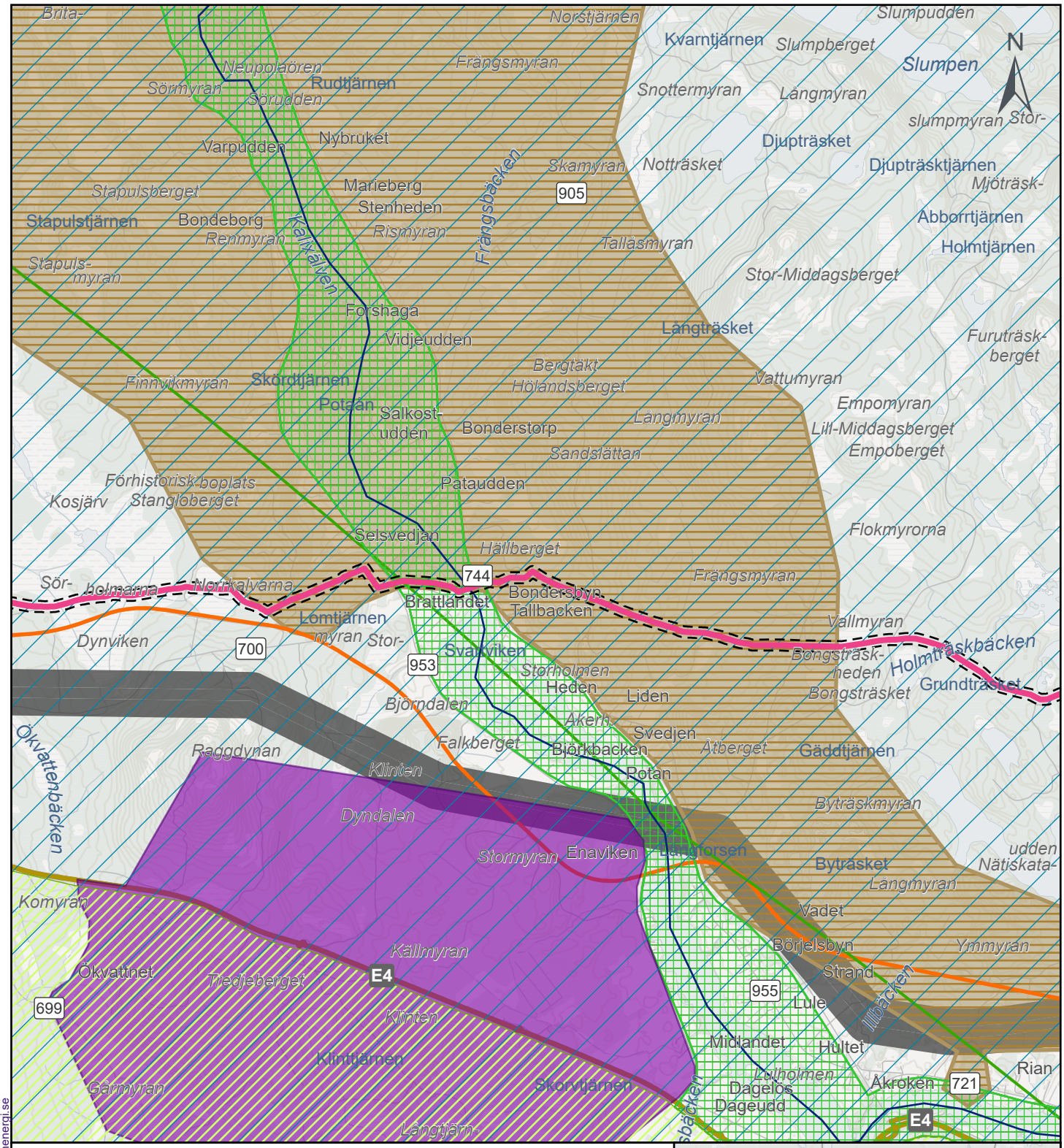

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Riksintresse yrkesfiske MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §

Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §

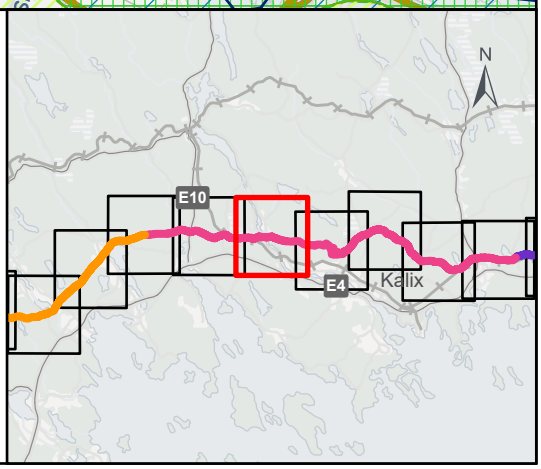
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- Påverkansområde övrigt
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §

Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §

- MSA-yta
- Järnväg
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

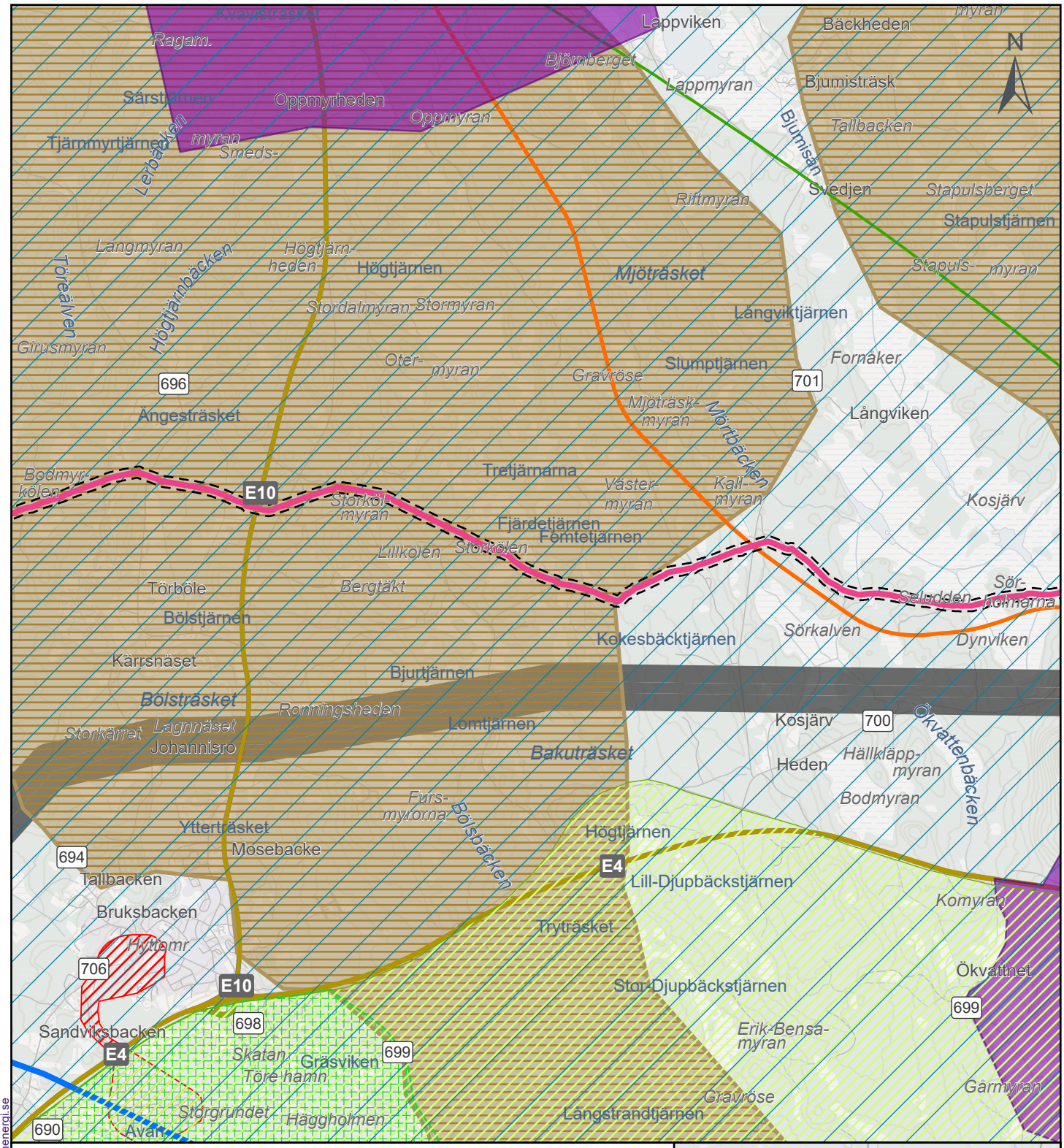
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

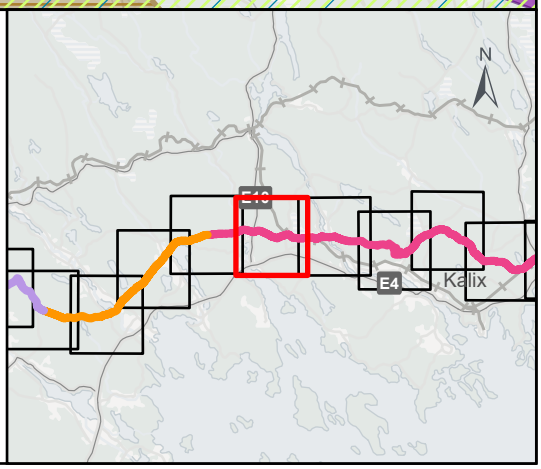
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- MSA-område
- Påverkansområde övrigt
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kulturmiljövård MB 3 kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- MSA-yta
- Järnväg
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

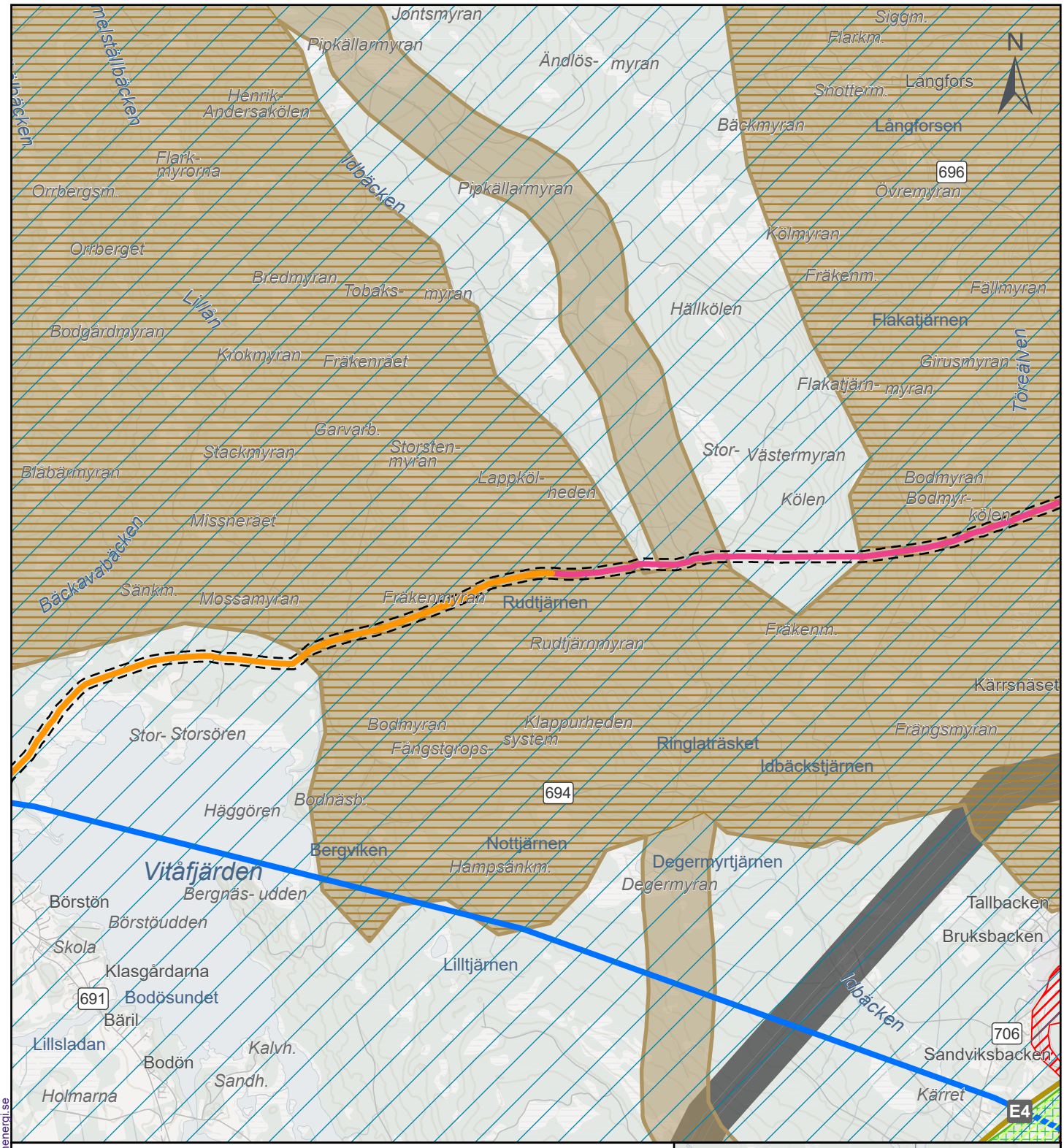

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

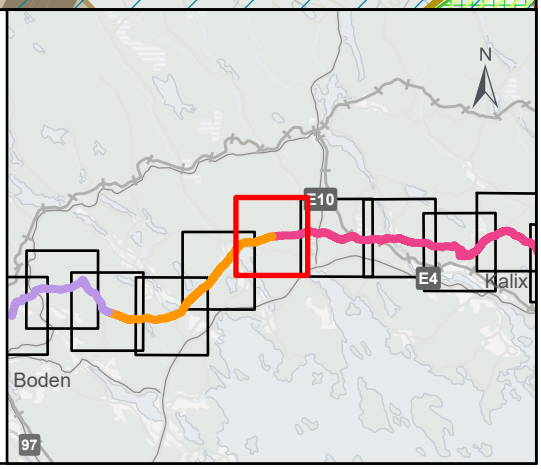
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- MSA-område
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kulturmiljövård MB 3 kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

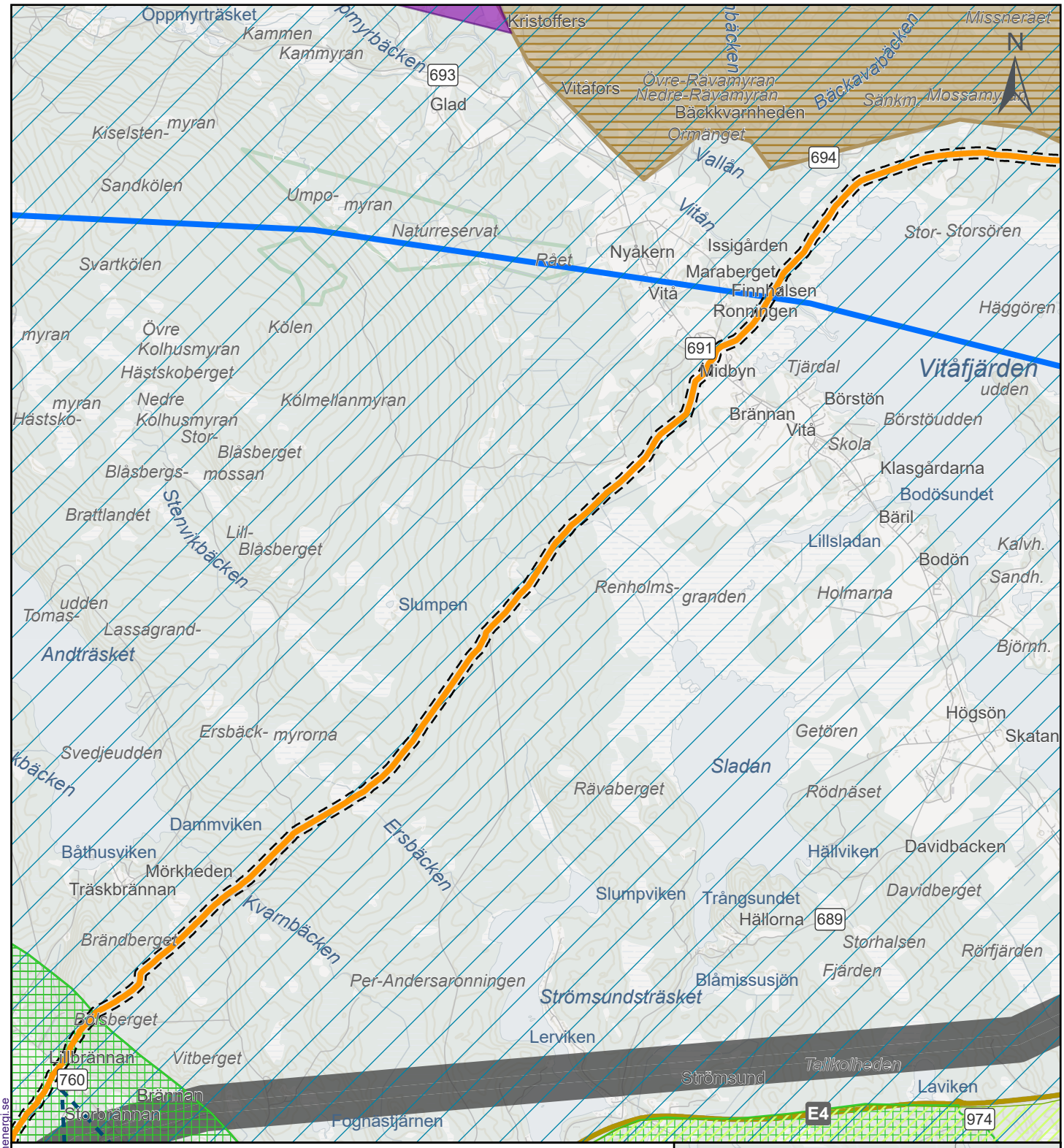

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

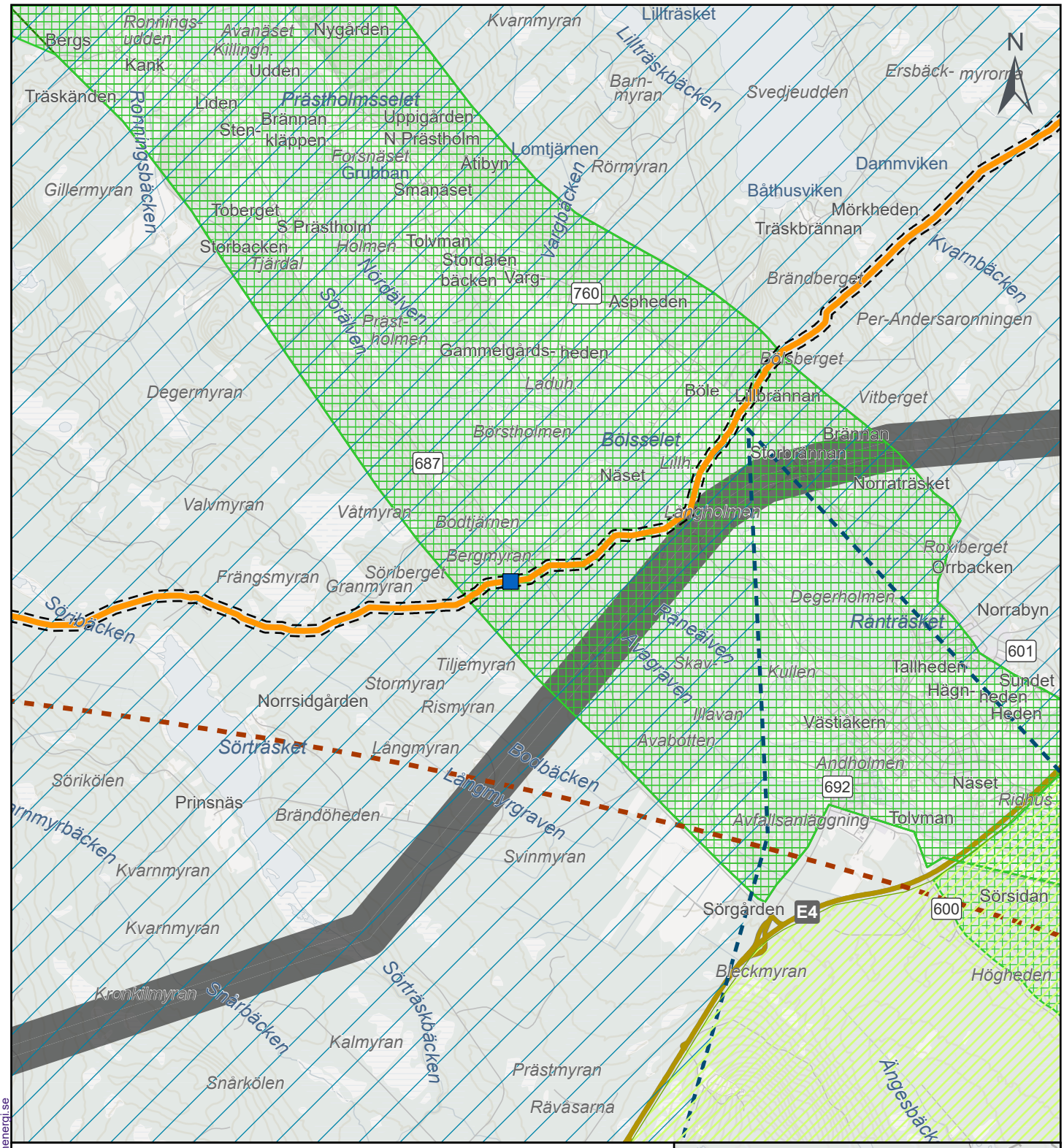
- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- MSA-område
- Påverkansområde övrigt
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- Väg
- Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse rennäring kärnområde MB 3 kap. 5 §
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

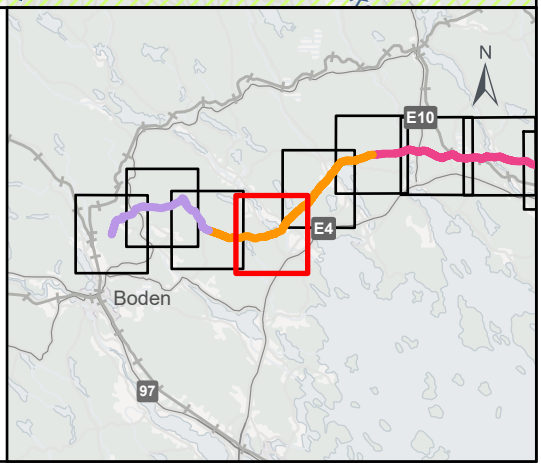

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Riksintresse rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 §
- Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
- Lågflygningsområde med påverkansområde
- MSA-område
- Påverkansområde väderradar
- Påverkansområde övrigt
- Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §
- Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §
- Väg
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

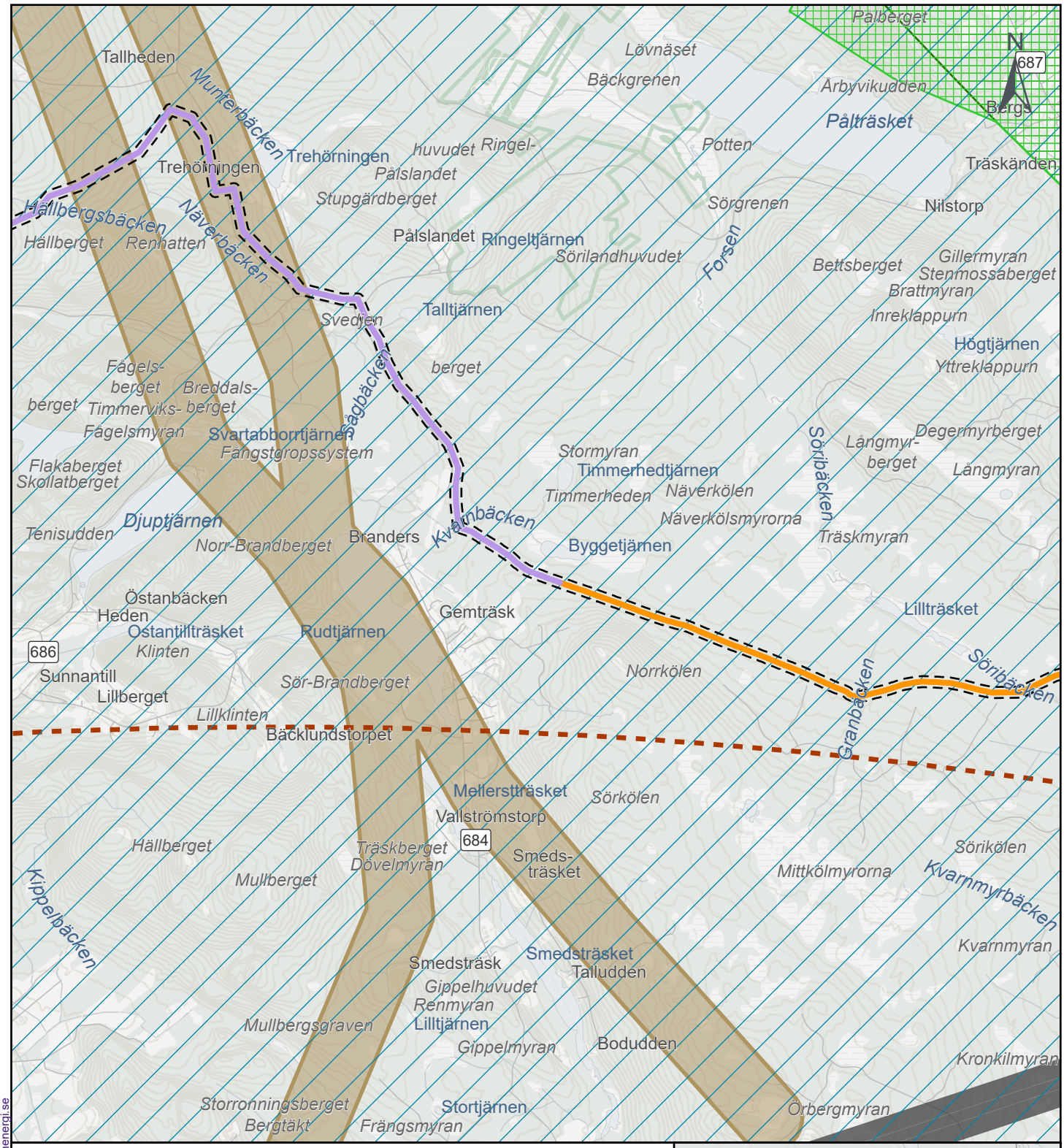
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

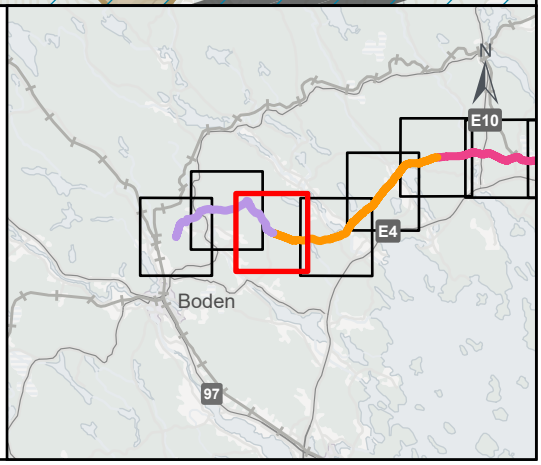
NORDION ENERGI

Avsnitt 3
Avsnitt 4
Utredningskorridor
Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §
Lågflygningsområde med påverkansområde

MSA-område
Påverkansområde väderradar
Riksintresse friluftsliv MB 3 Kap. 6 §
Riksintresse naturvård MB 3 Kap. 6 §
Riksintresse rennäring MB 3 kap. 5 §
Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

© LANTMÄTERIET

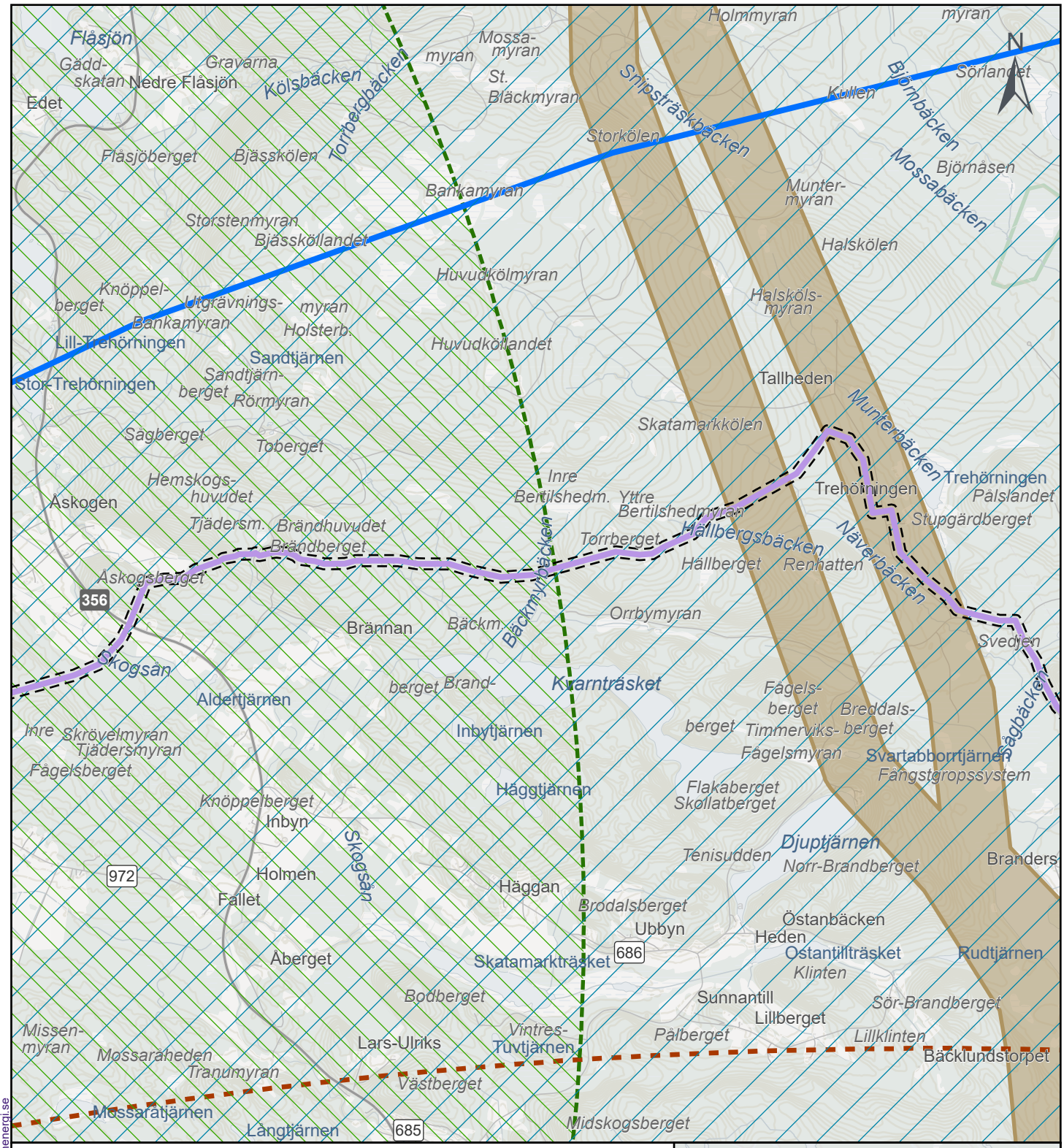

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

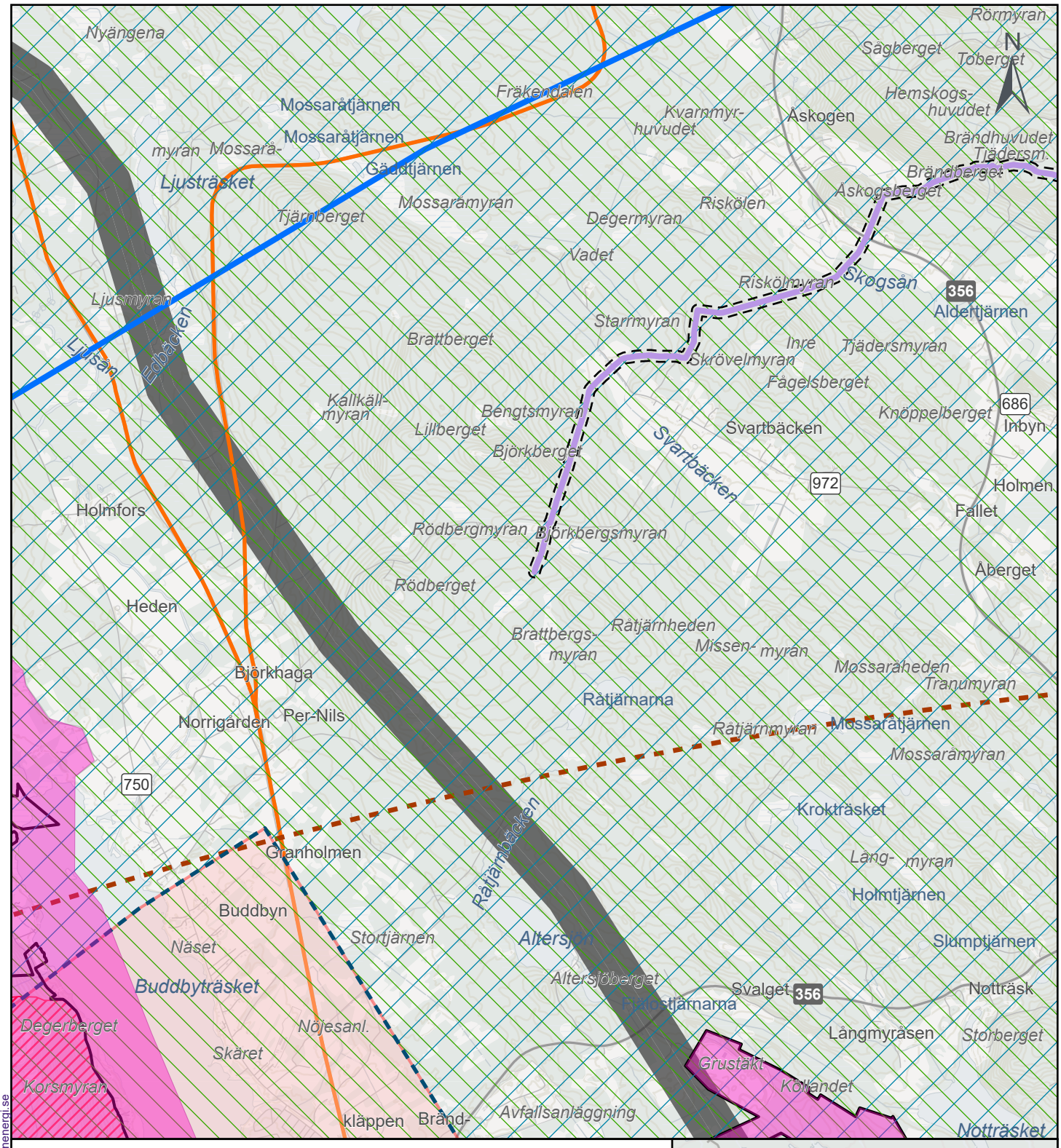
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

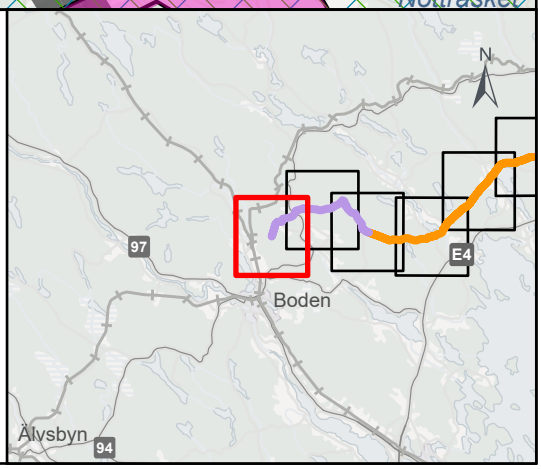
- Avsnitt 4
- Utredningskorridor

Riksintresse totalförsvar MB 3 kap. 9 §

- Lågflygningsområde med påverkansområde
- MSA-område
- Område med särskilt behov av hinderfrihet
- Påverkansområde för buller eller annan risk
- Påverkansområde väderradar
- Riksintresse på land
- Stoppområde för höga objekt
- Riksintresse kulturmiljövård MB 3 kap. 6 §

Riksintresse kommunikation MB 3 kap. 8 §

- Järnväg
- Riksintresse civilförsvar MB 3 kap. 9 §

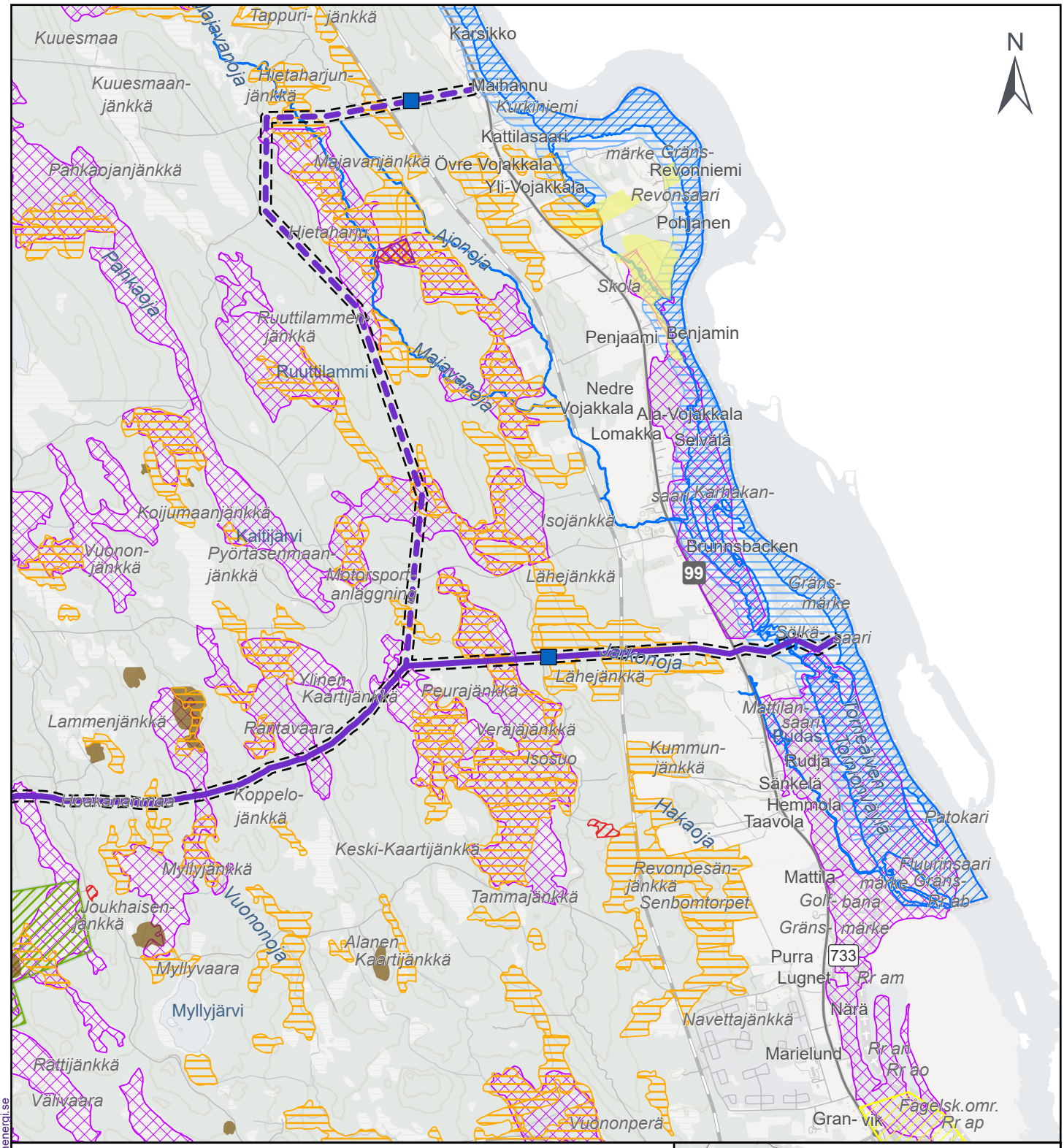

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

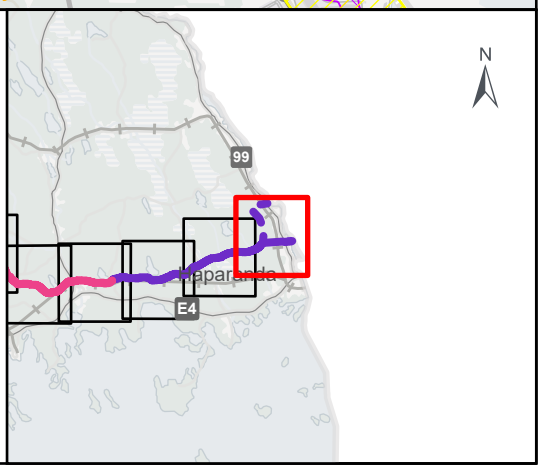
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 1
- Avsnitt 1 alternativ rutt
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvärde SKS
- Djur & växtskyddsområde
- Natura 2000 (art- och habitatdirektivet)
- Naturreservat
- Våtmarksinventering
- Vattenskyddsområde

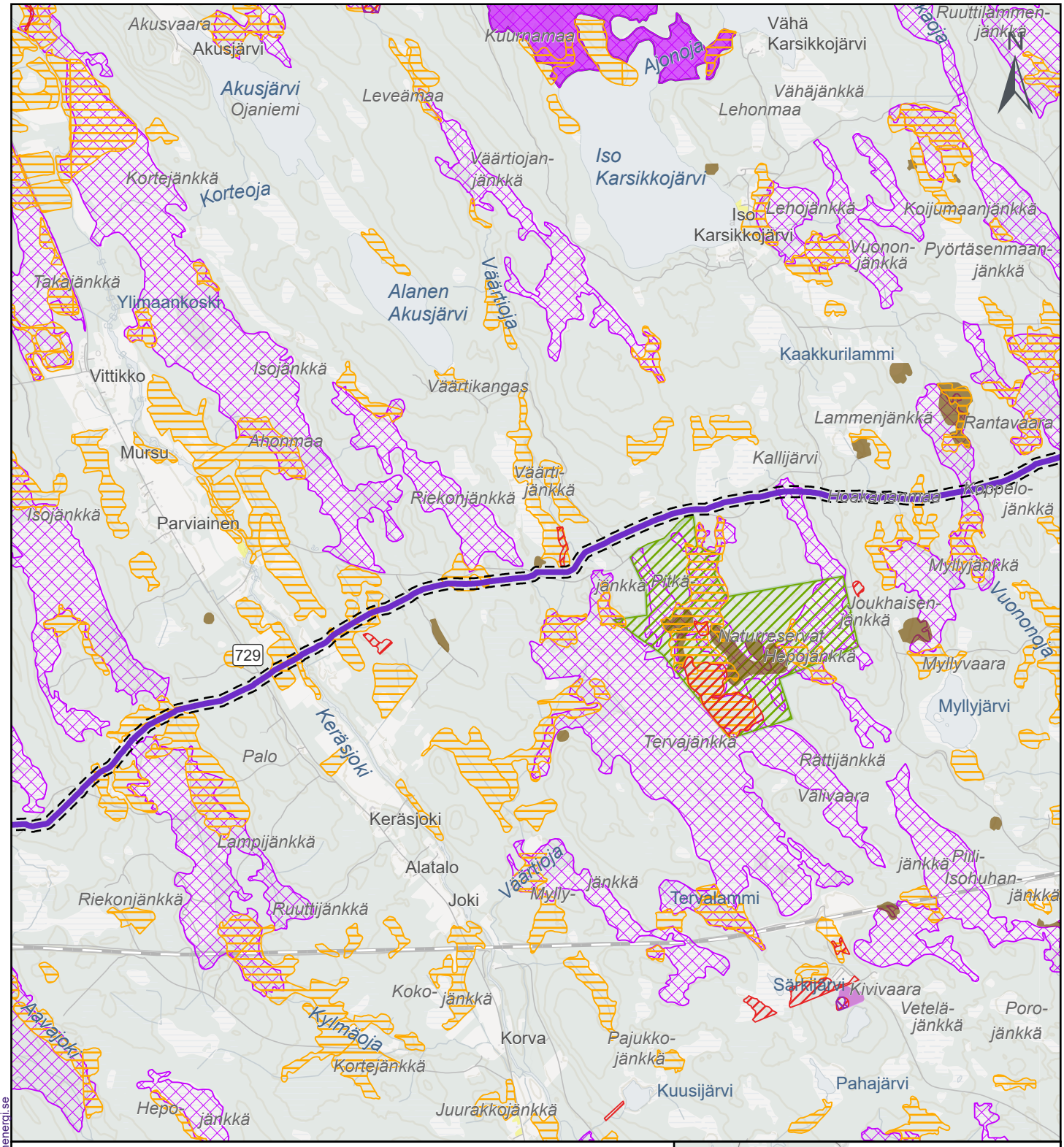

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

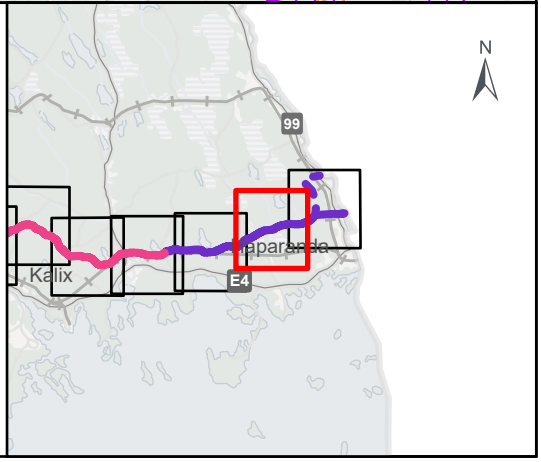
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 1
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvårdsavtal SKS
- Naturvärde SKS
- Naturreservat
- Våtmarksinventering
- Myrskyddsplan

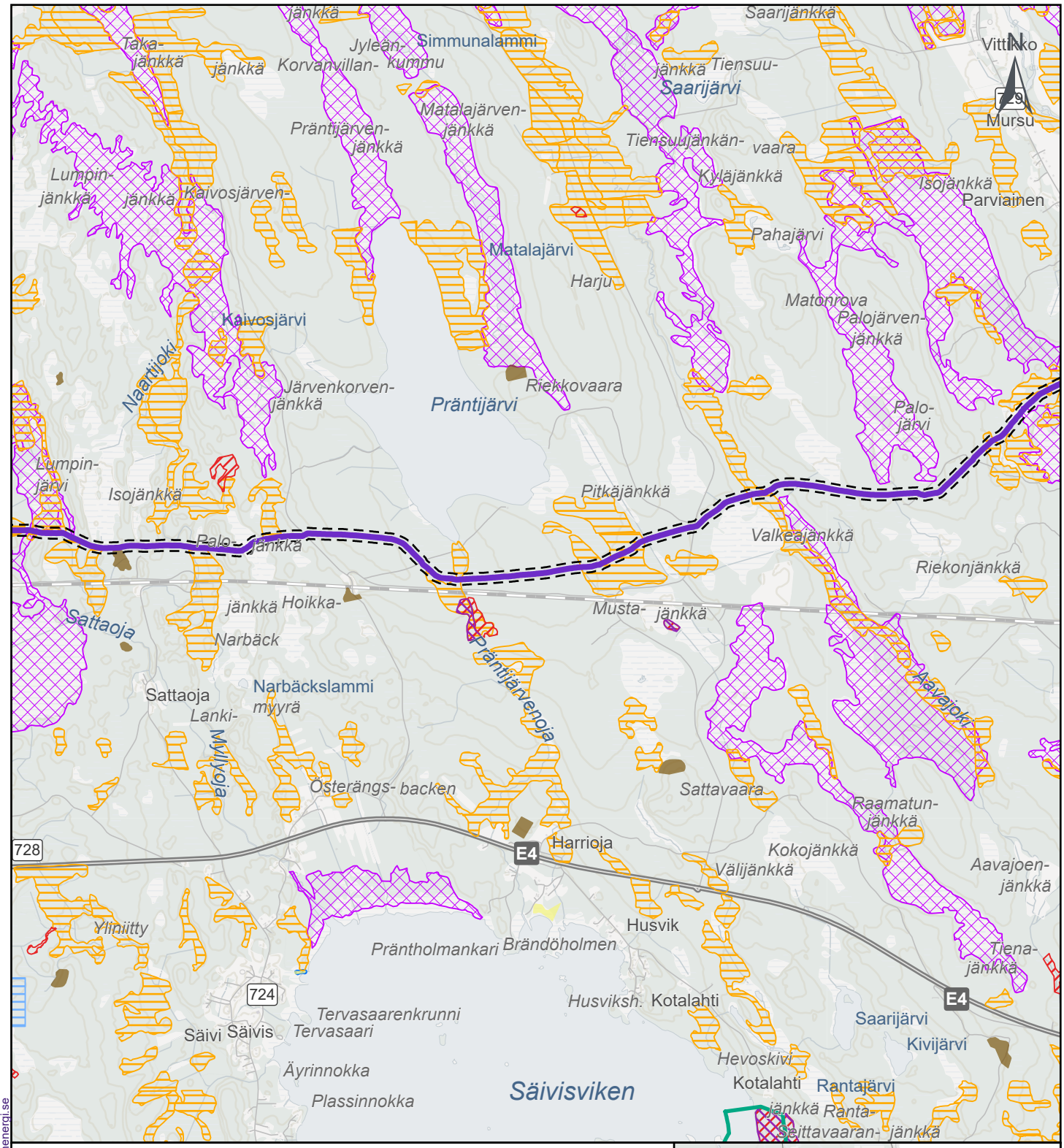

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

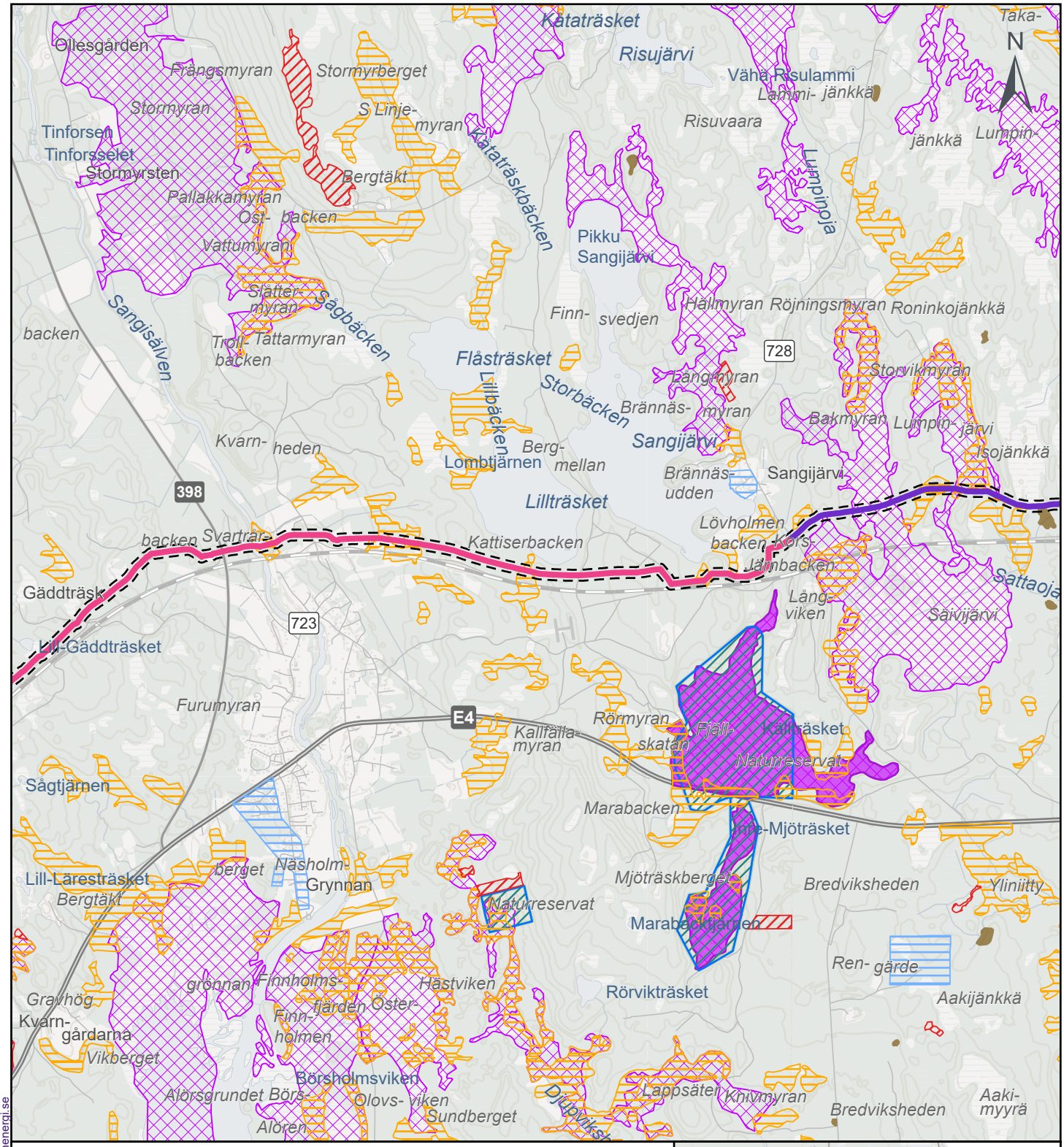
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

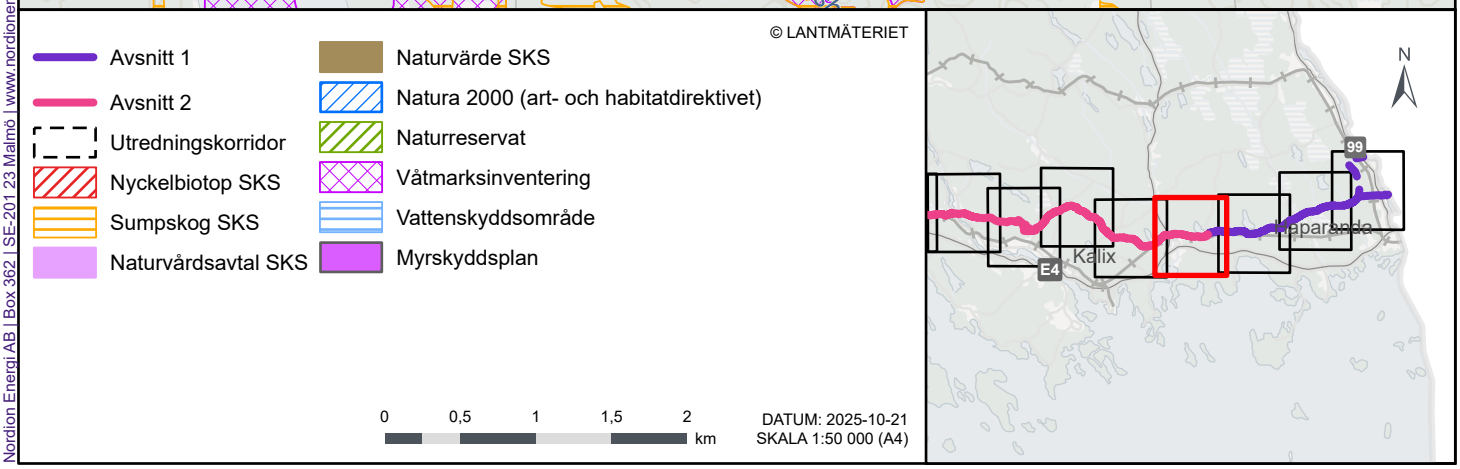
NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

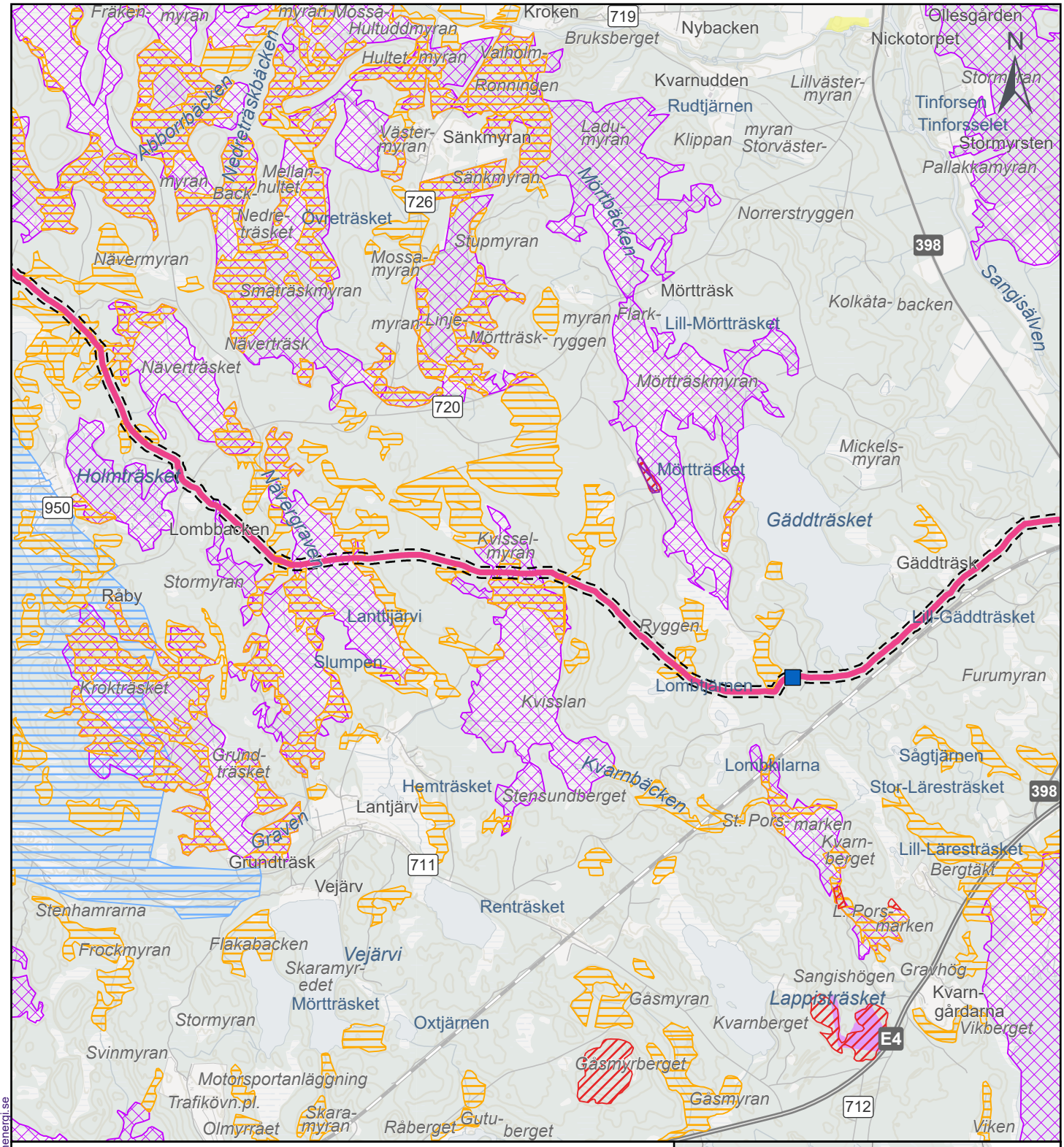
NORDION ENERGI

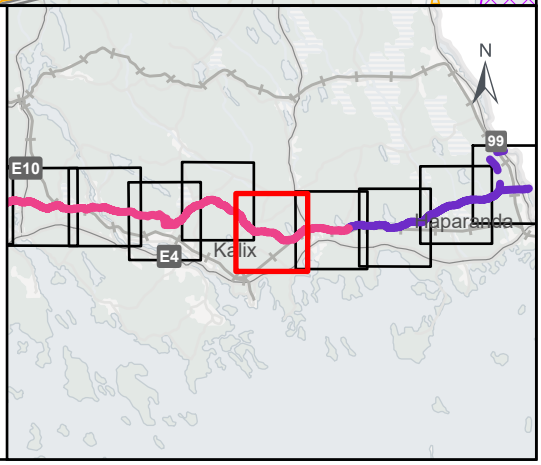
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvårdsavtal SKS
- Våtmarksinventering
- Vattenskyddsområde

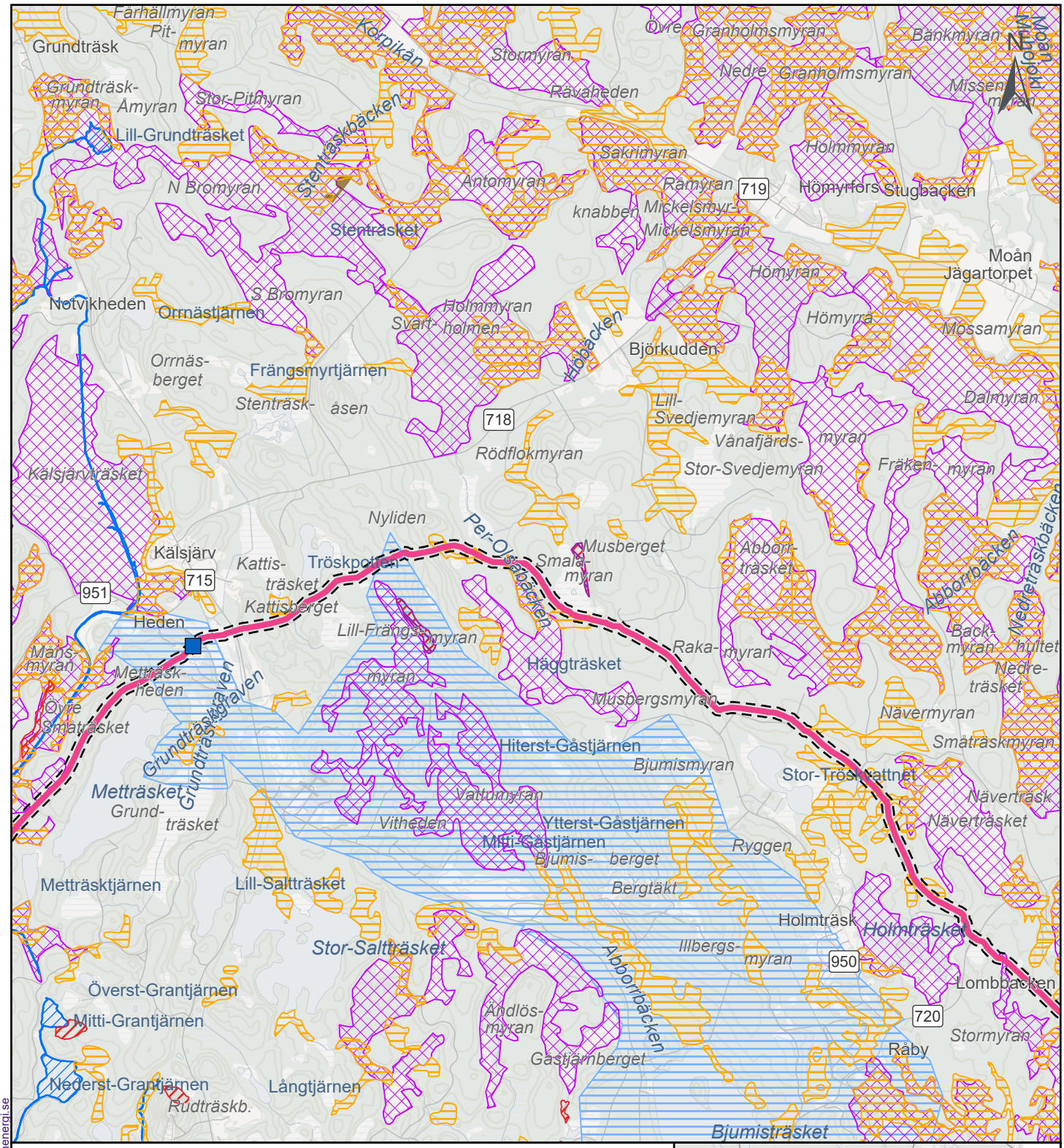

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

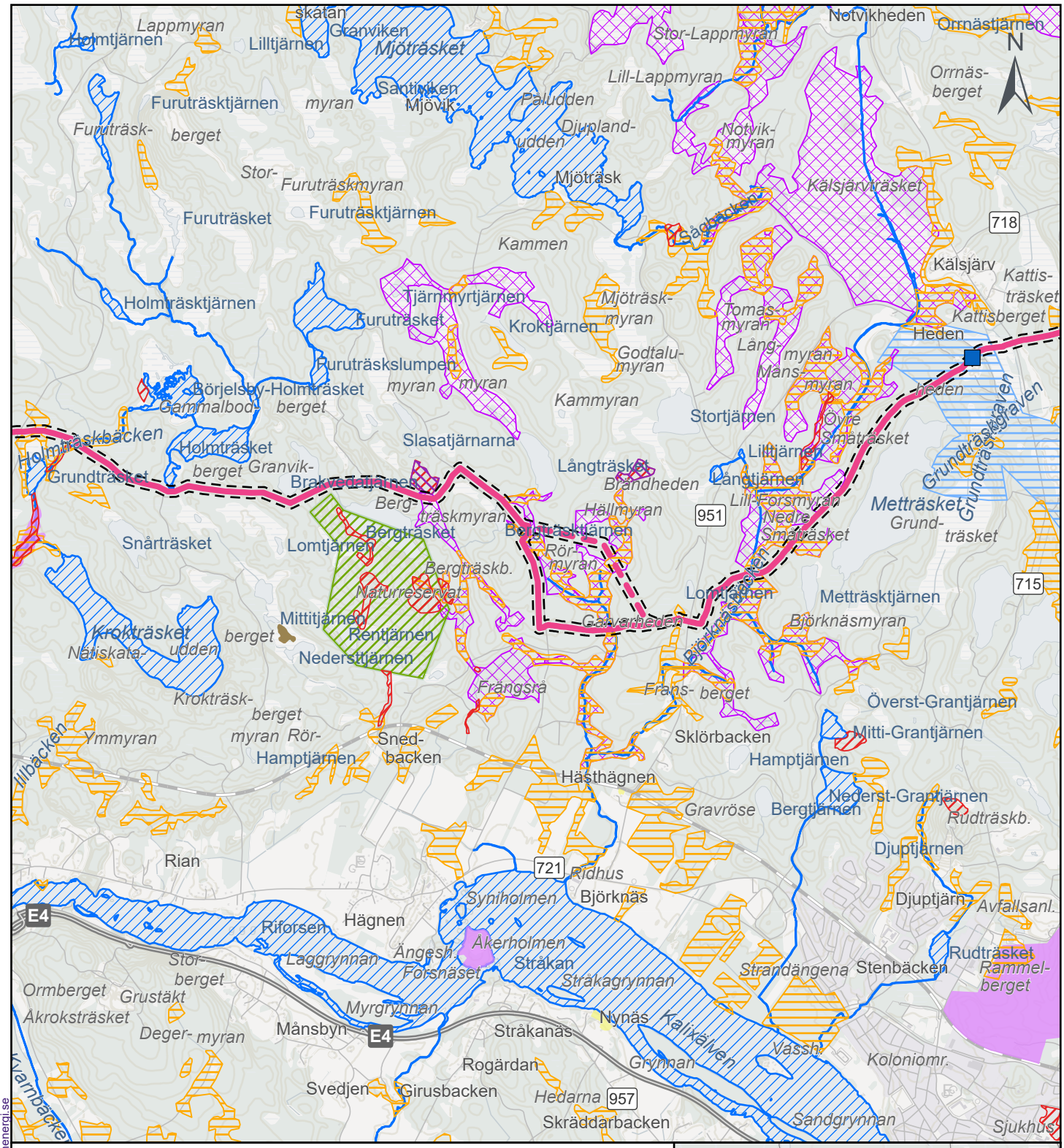
- Station
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Naturvärde SKS
- Natura 2000 (art- och habitatdirektivet)
- Våtmarksinventering
- Vattenskyddsområde

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

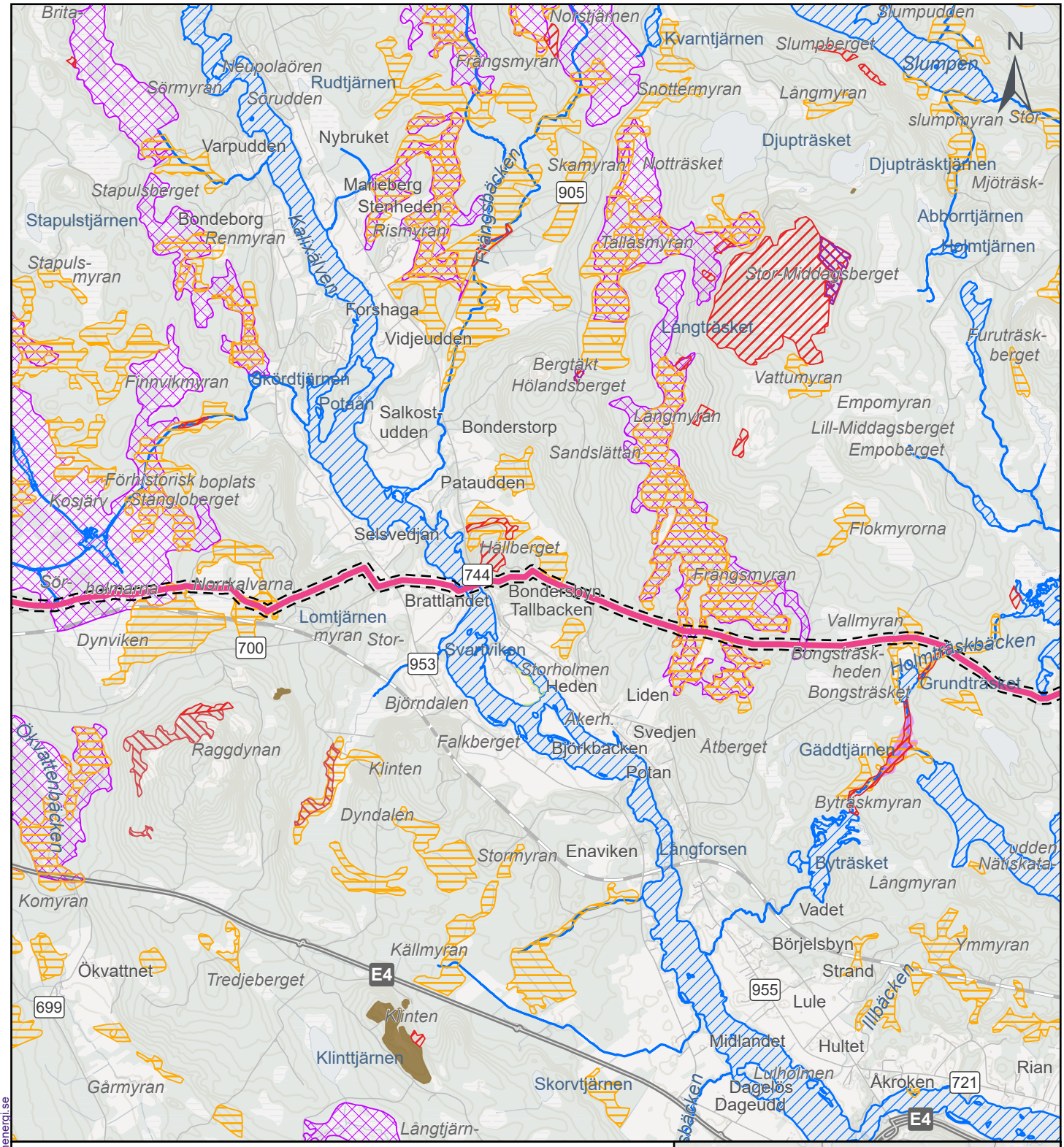
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

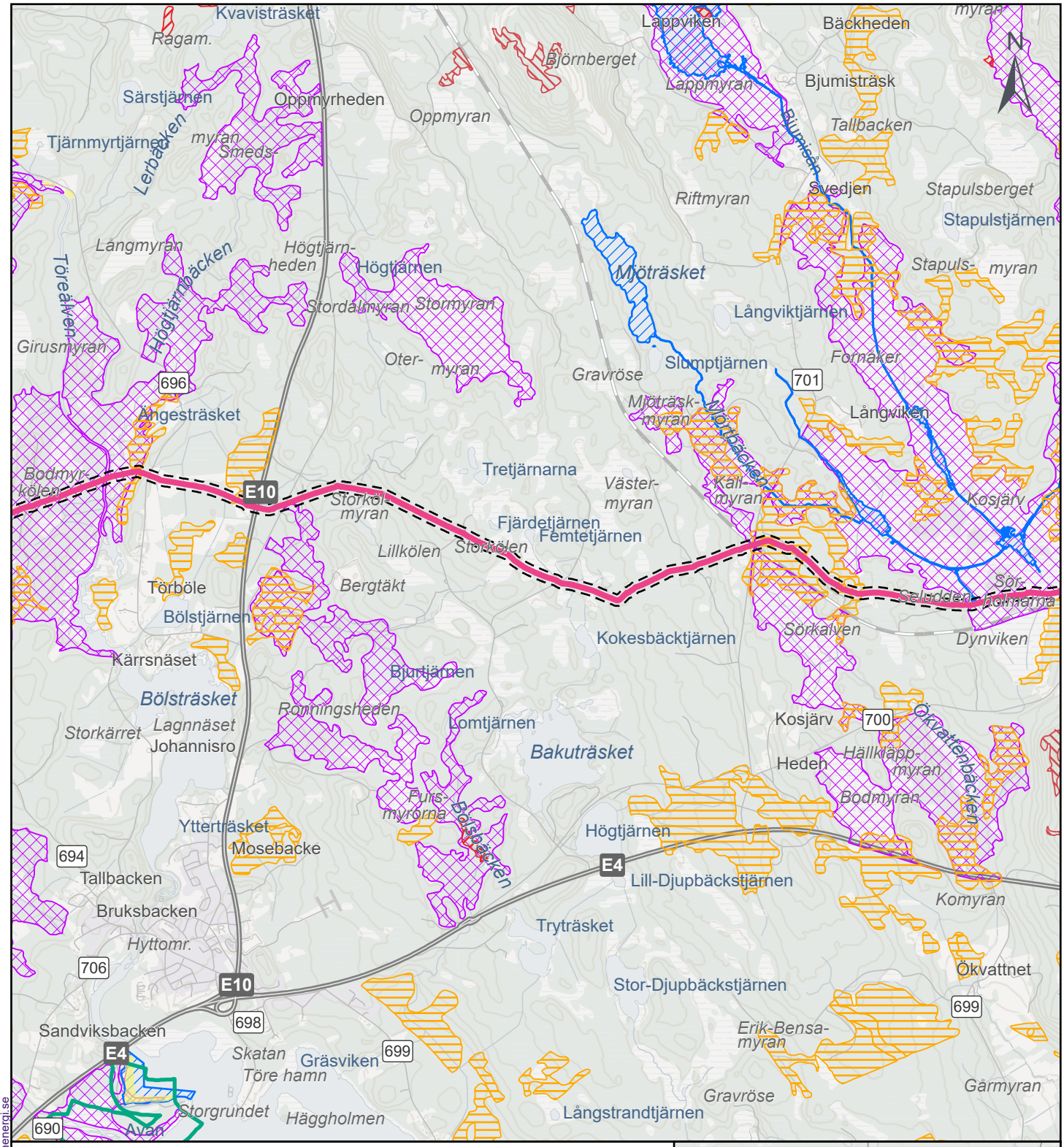
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

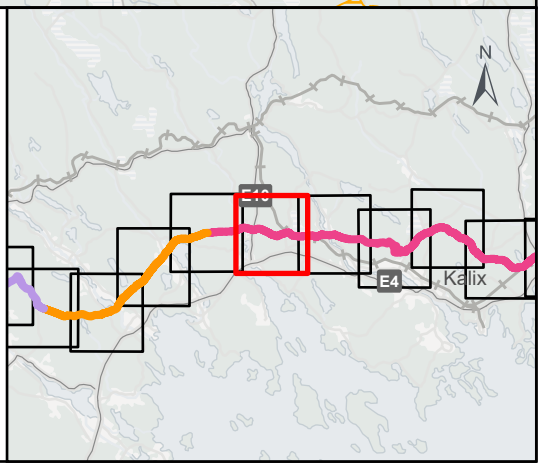

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Utökat strandskydd LST
- Nyckelbiotop SKS
- Nyckelbiotop (storskogsbruket) SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Natura 2000 (art- och habitatdirektivet)
- Våtmarksinventering

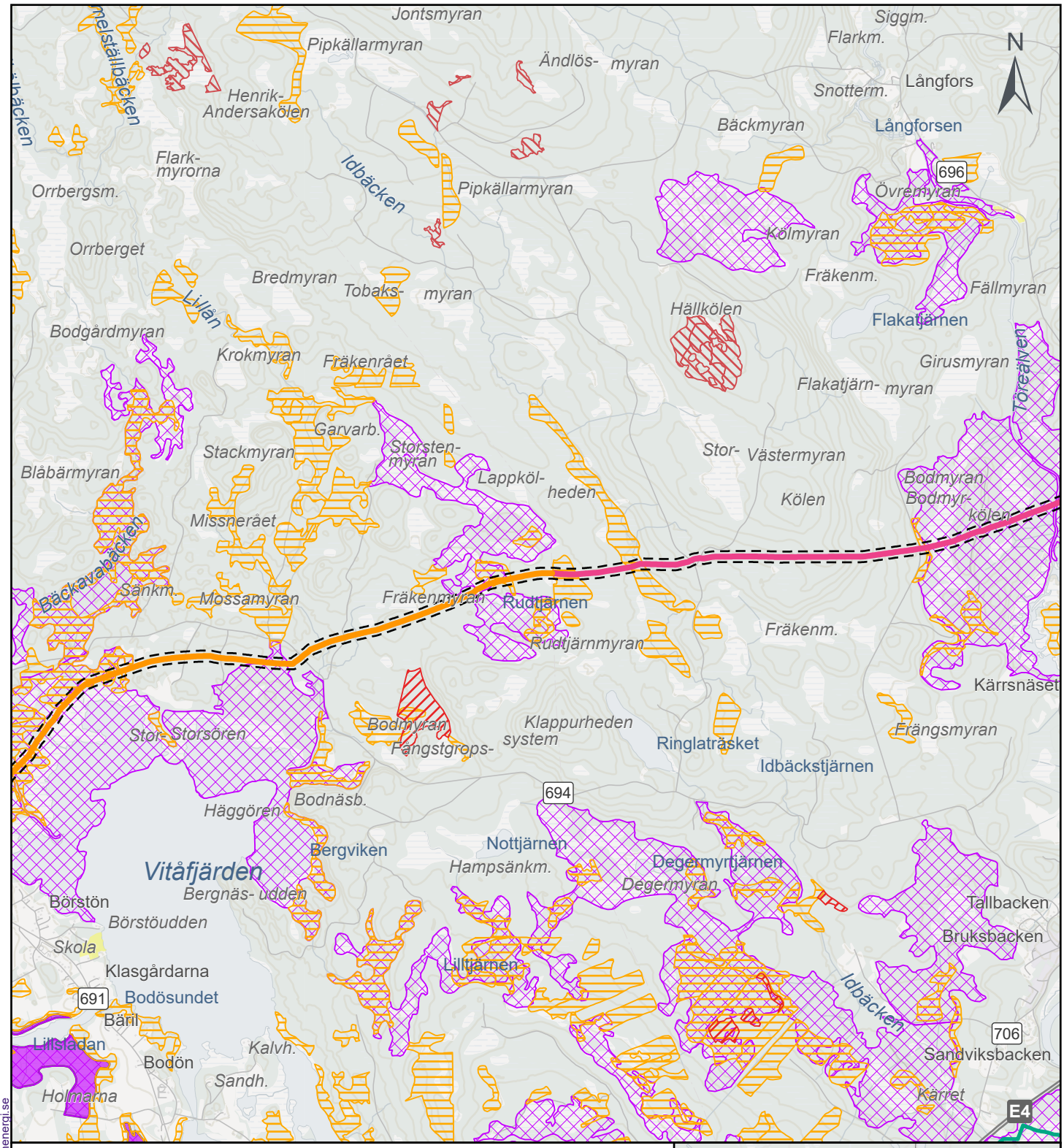
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

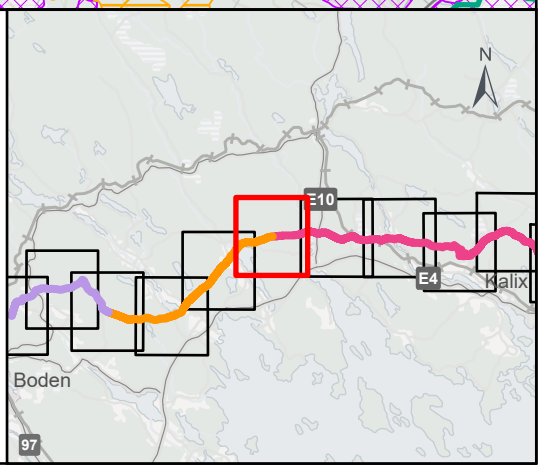

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Utökat strandskydd LST
- Nyckelbiotop SKS
- Nyckelbiotop (storskogsbruket) SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Våtmarksinventering
- Myrskyddsplan

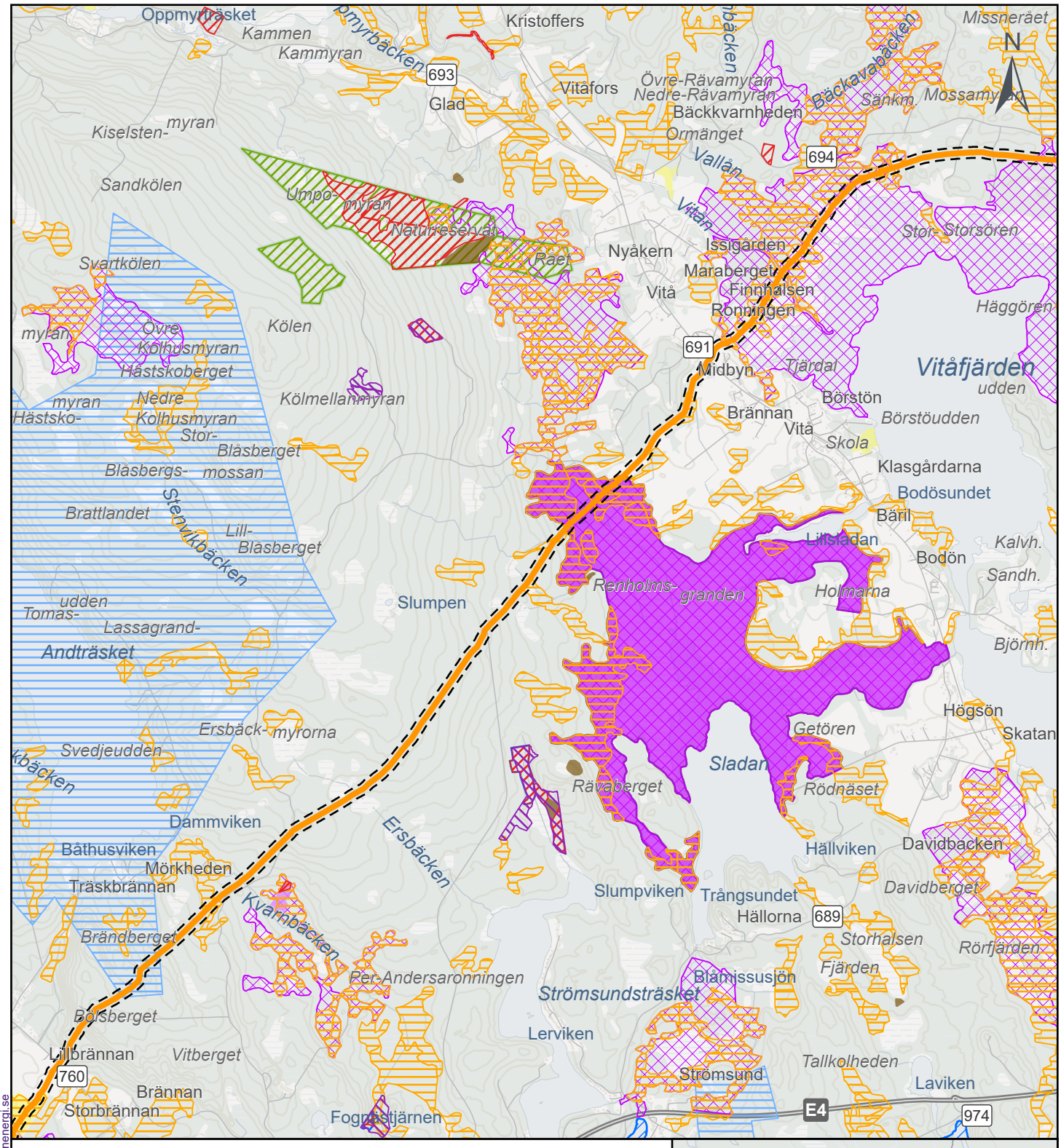
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

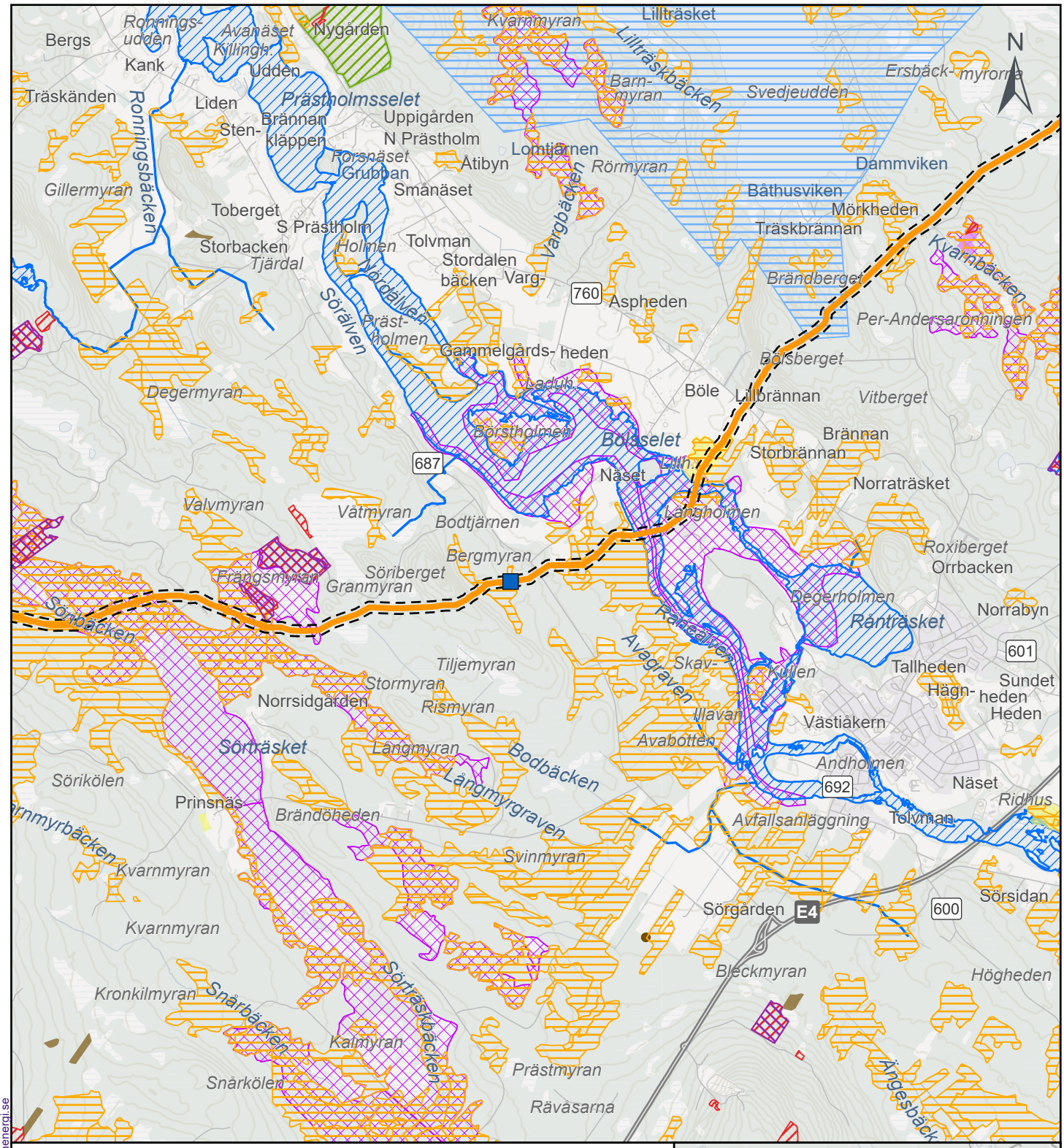
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

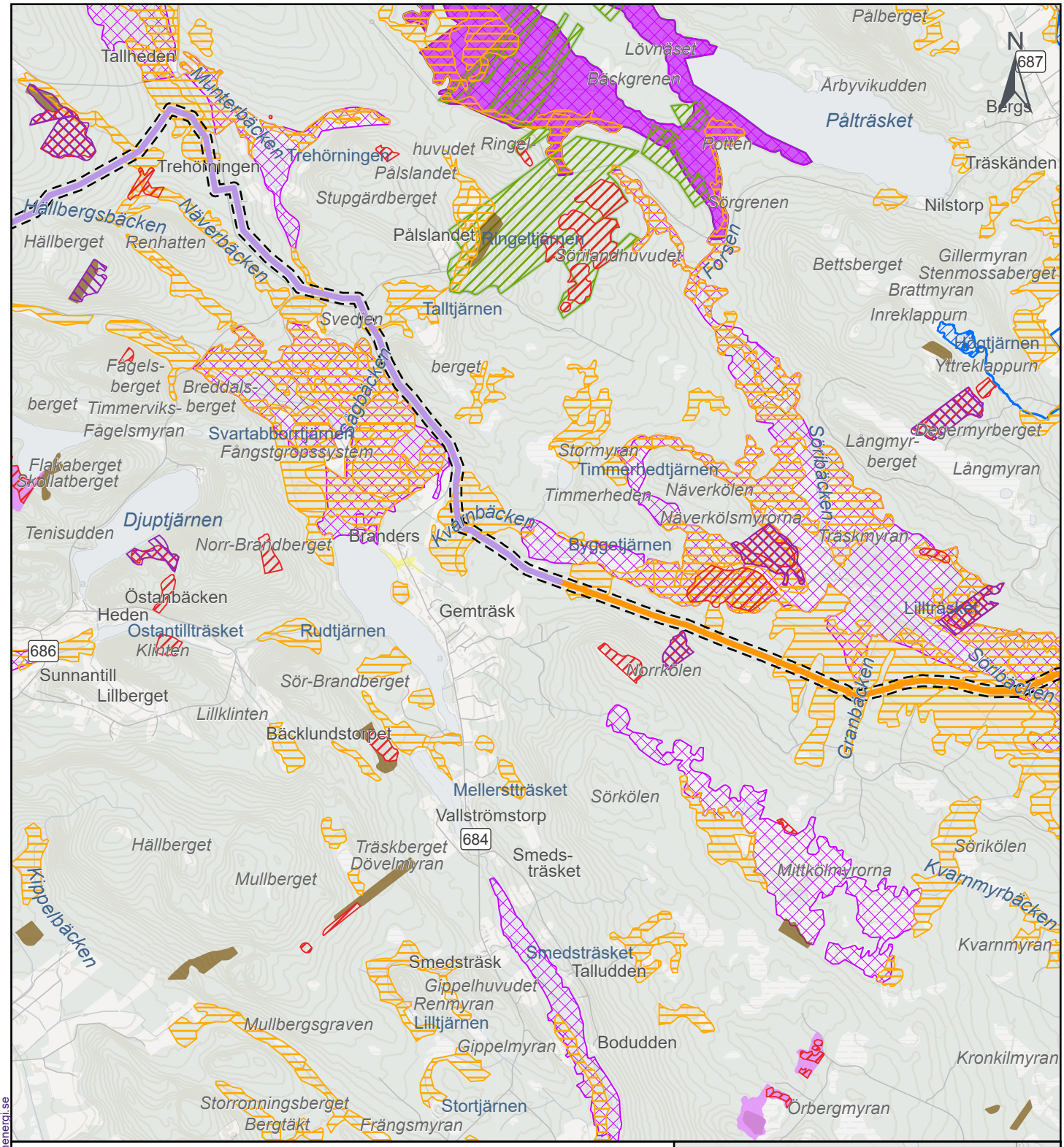
- Station
- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvårdsavtal SKS
- Naturvärde SKS
- Natura 2000 (art- och habitatdirektivet)
- Naturminne
- Naturreservat
- Våtmarksinventering
- Vattenskyddsområde

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

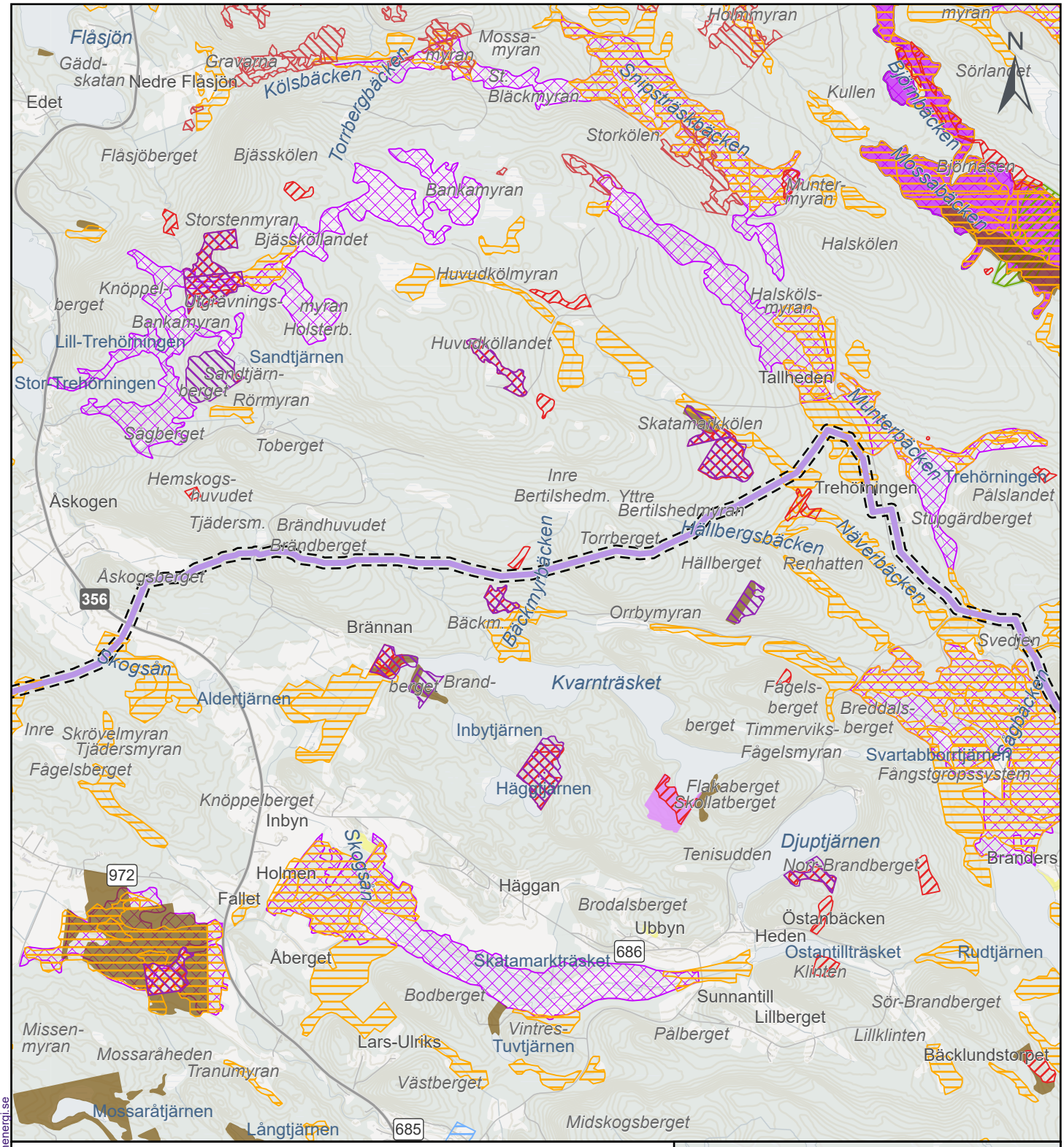
- Avsnitt 3
- Avsnitt 4
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvårdsavtal SKS
- Naturvärde SKS
- Natura 2000 (art- och habitatdirektivet)
- Naturreservat
- Våtmarksinventering
- Myrskyddsplan

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

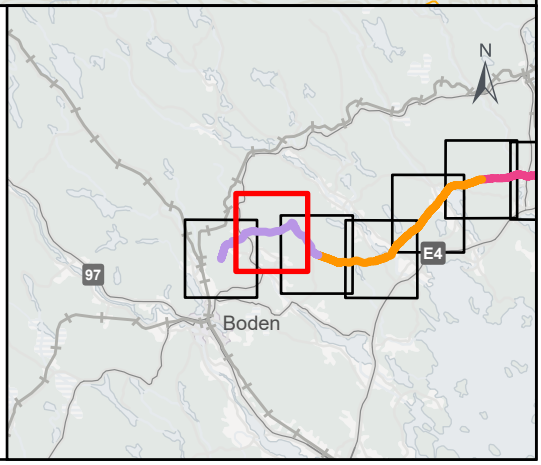
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 4
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Nyckelbiotop (storskogsbruket) SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvårdsavtal SKS
- Naturvärde SKS
- Naturreservat
- Våtmarksinventering
- Vattenskyddsområde
- Myrskyddsplan

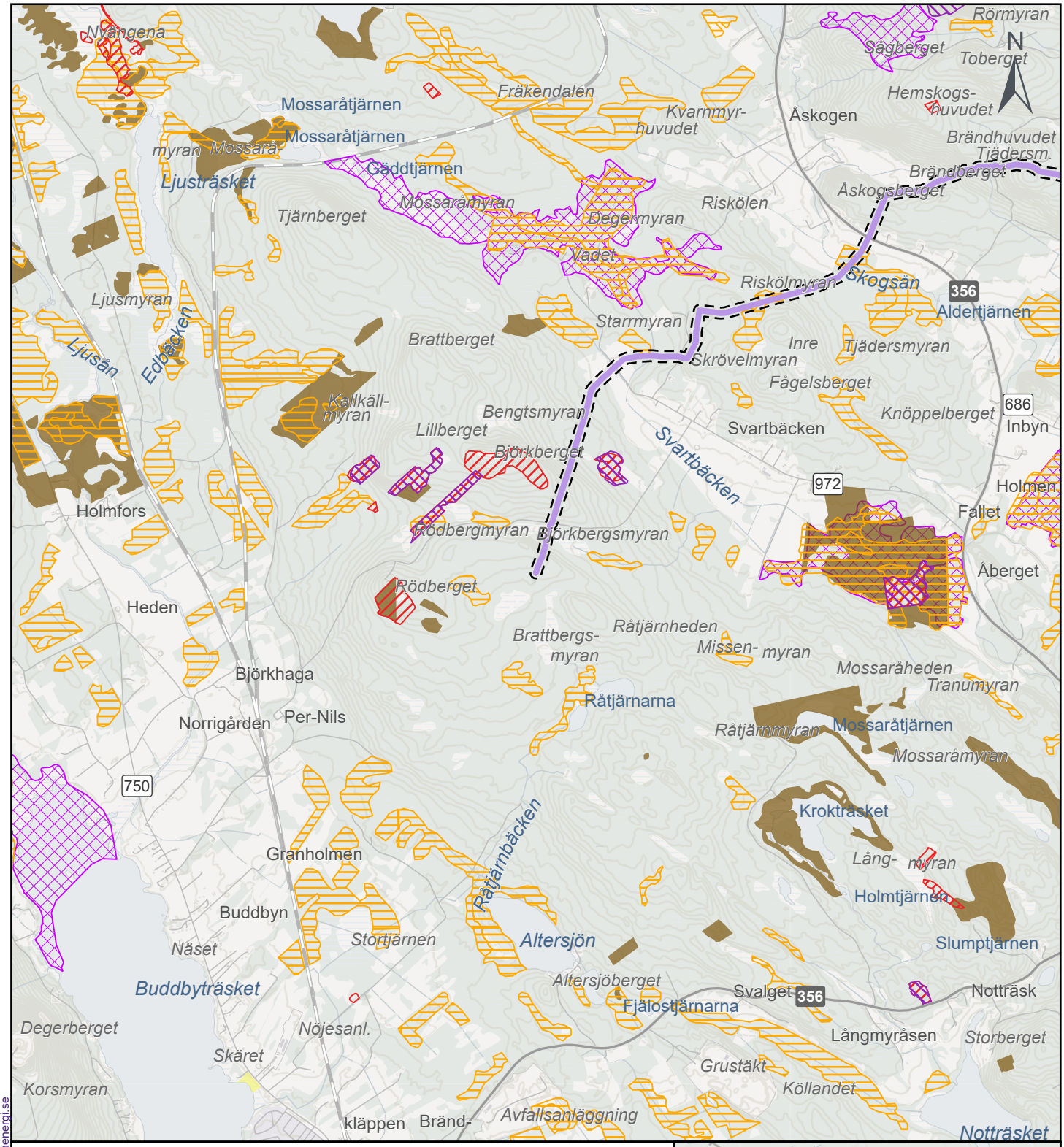

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

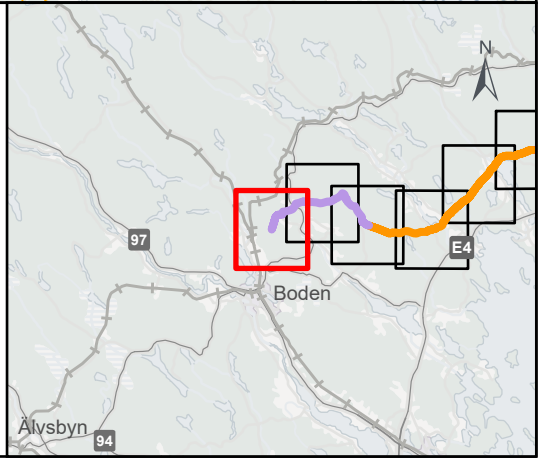

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 4
- Utredningskorridor
- Biotopskydd SKS
- Nyckelbiotop SKS
- Sumpskog SKS
- Ängs- och betesmarkinventering
- Naturvärde SKS
- Våtmarksinventering

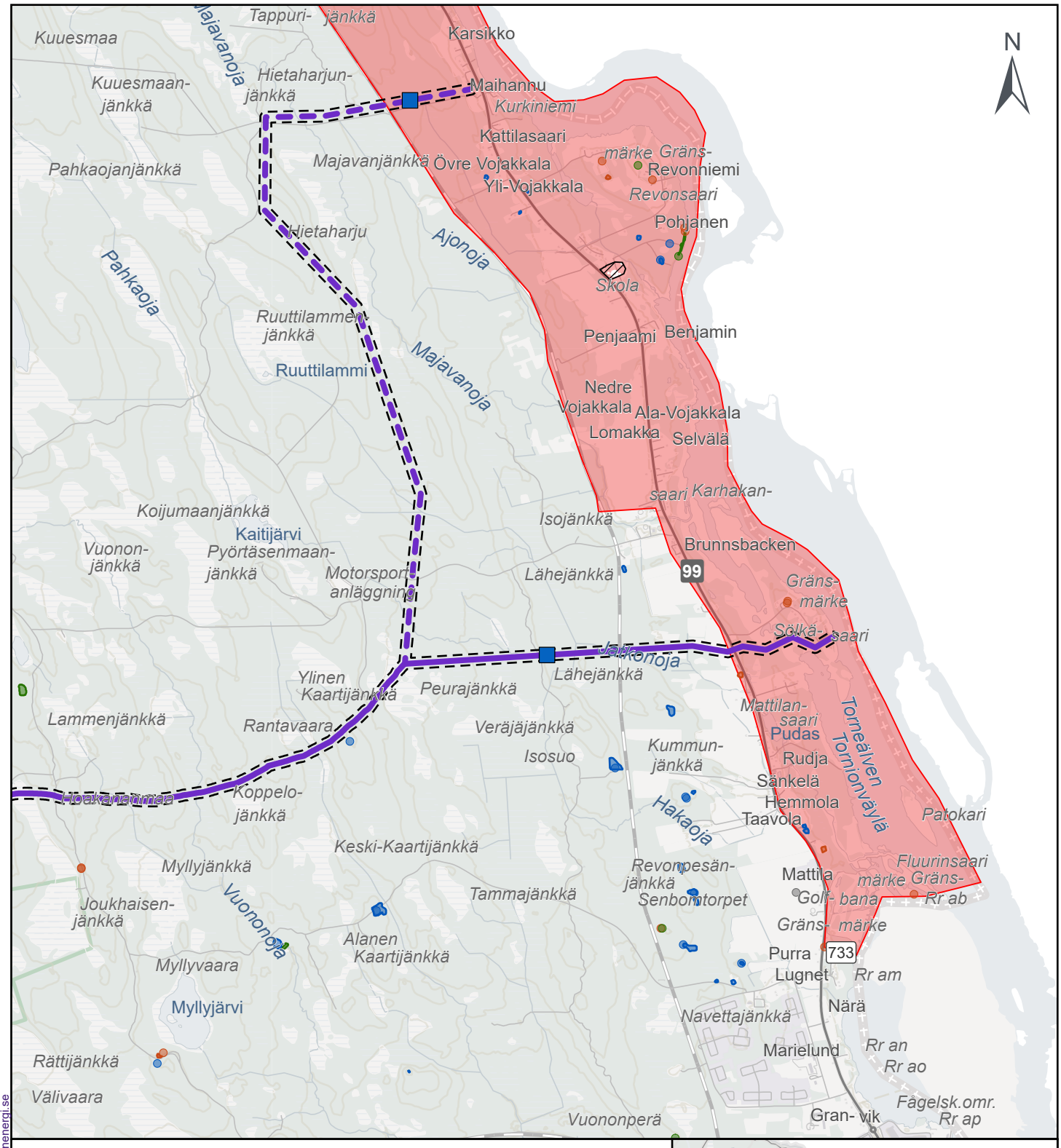
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

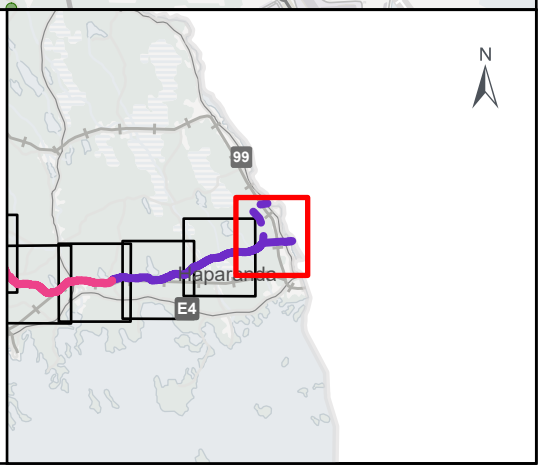
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 1
- Avsnitt 1 alternativ rutt
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Byggnadsminne - skyddområde RAÄ
- Byggnadsminne och kyrkligt kulturminne RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

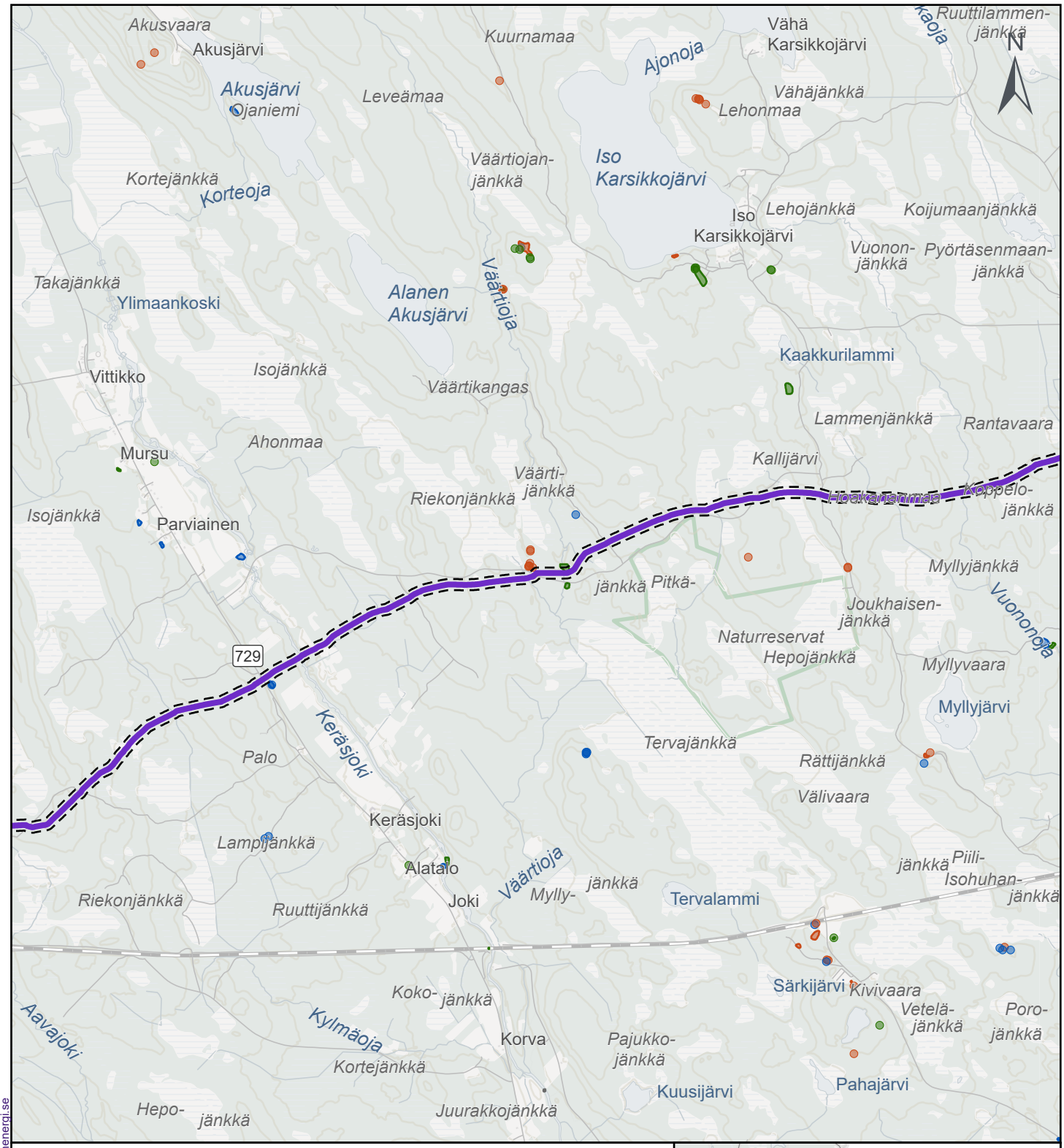

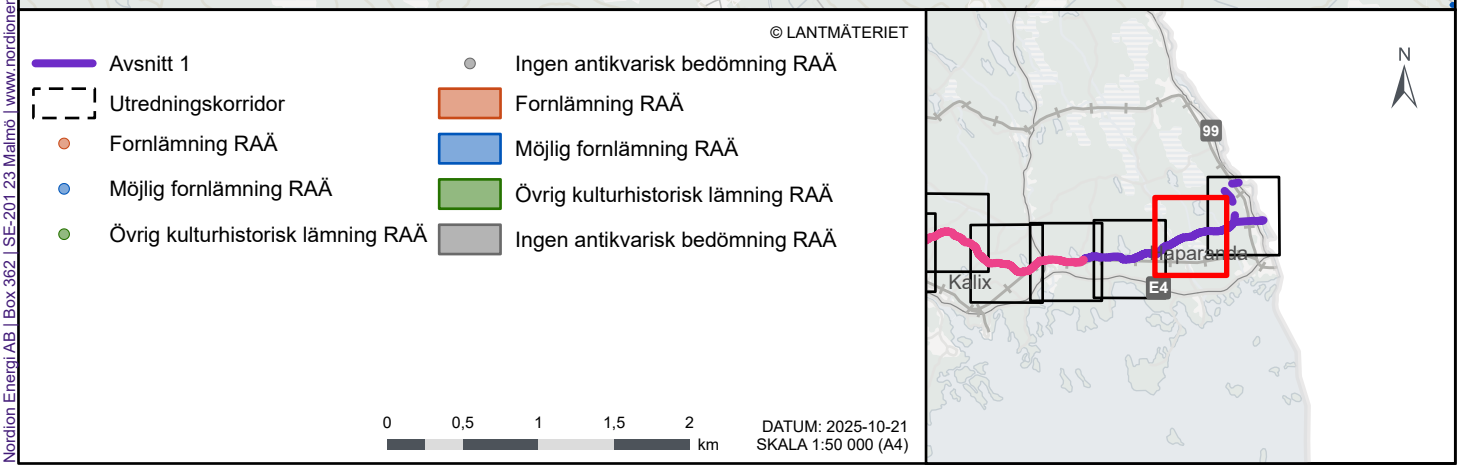
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

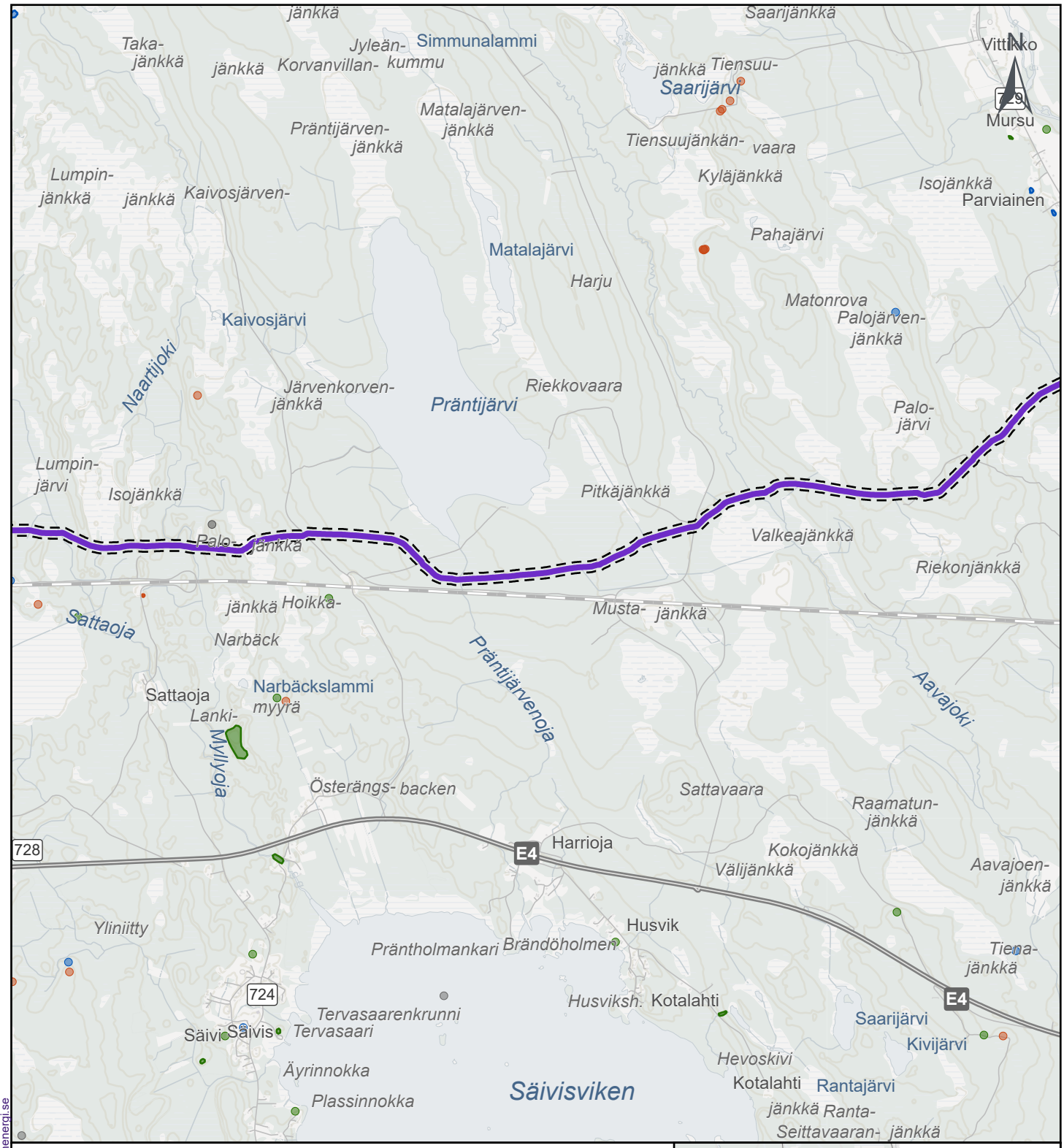
NORDION ENERGI

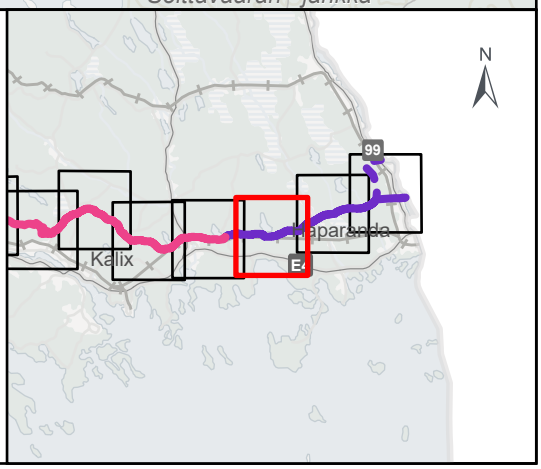
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 1
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Ej kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ

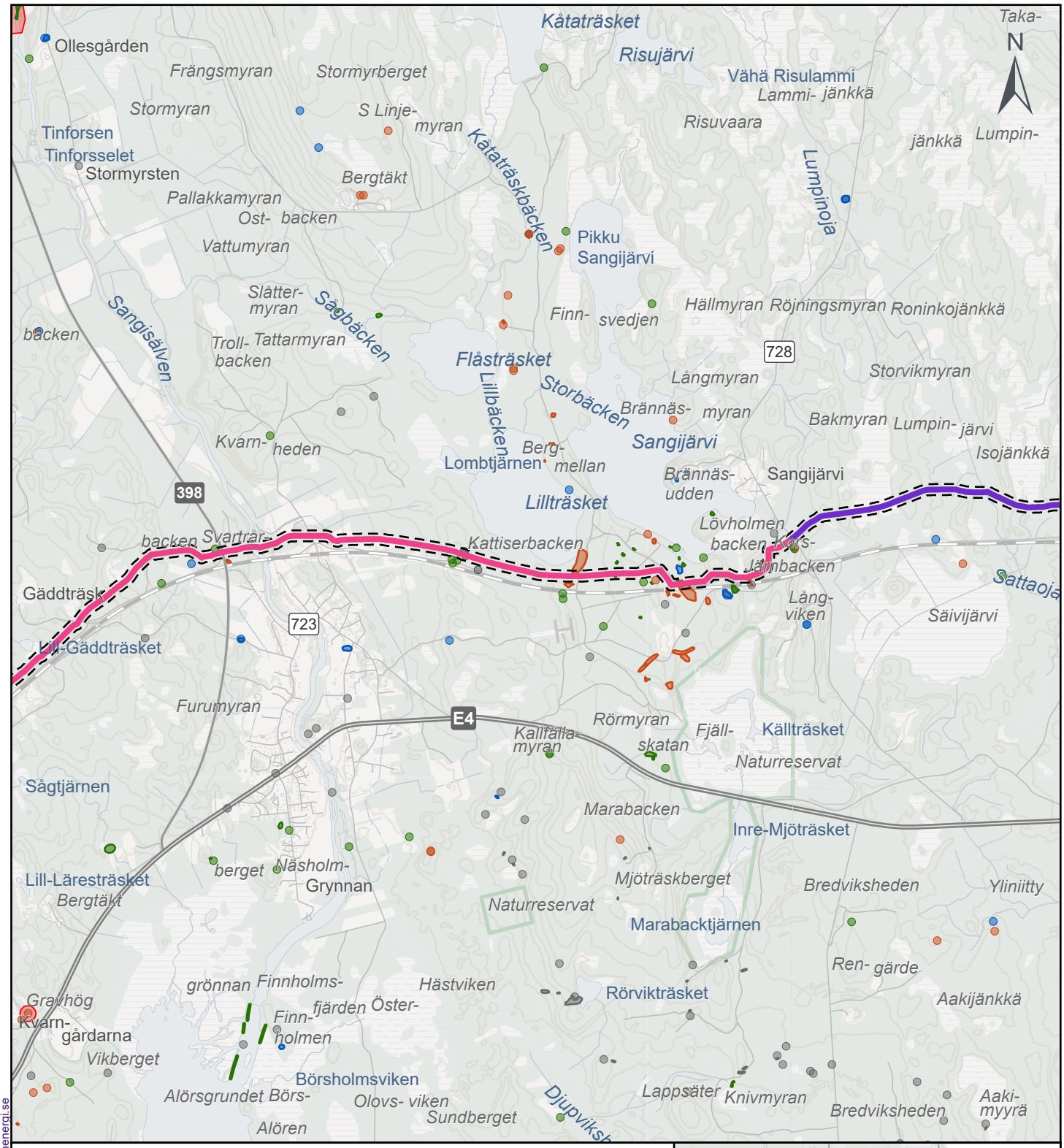

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

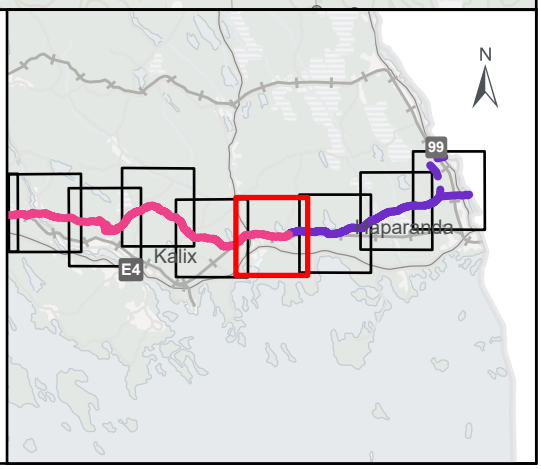

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 1
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Ej kulturhistorisk lämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

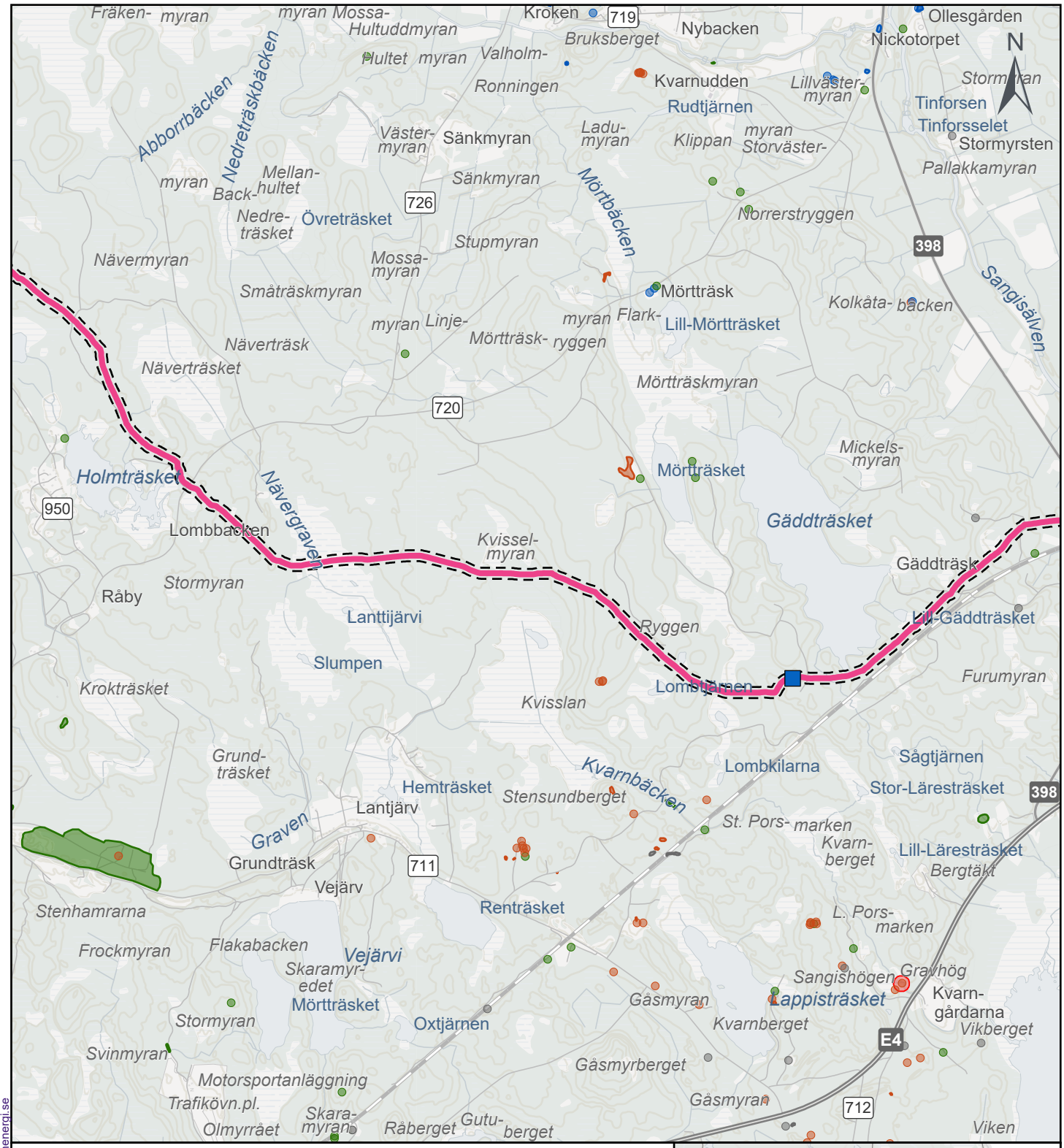
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

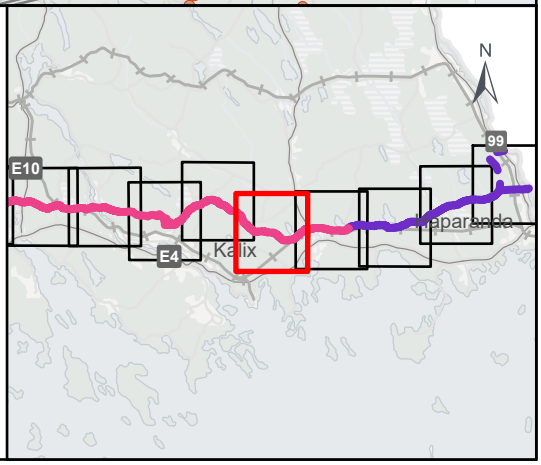

© LANTMÄTERIET

- Station
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Ej kulturhistorisk lämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

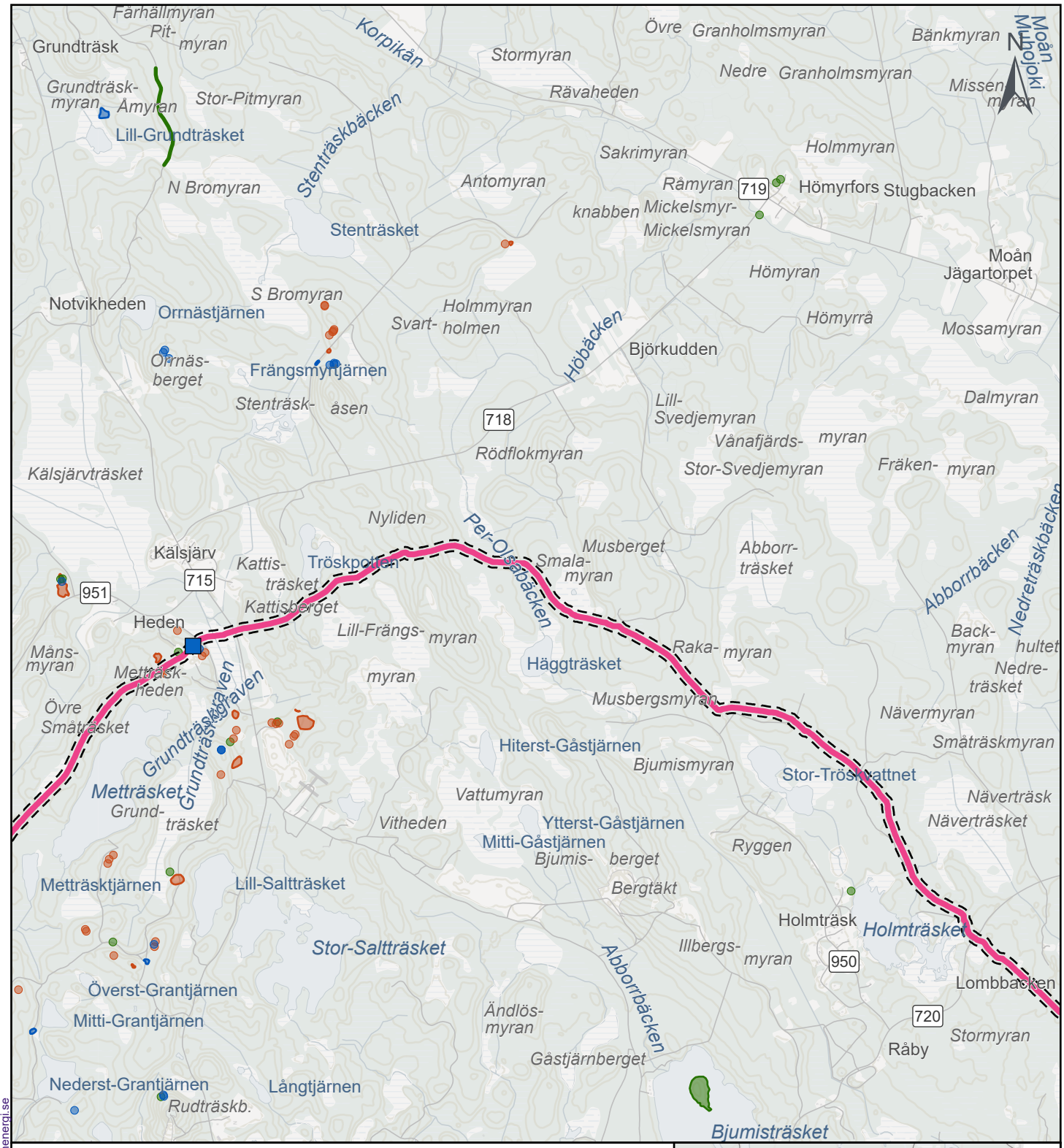
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

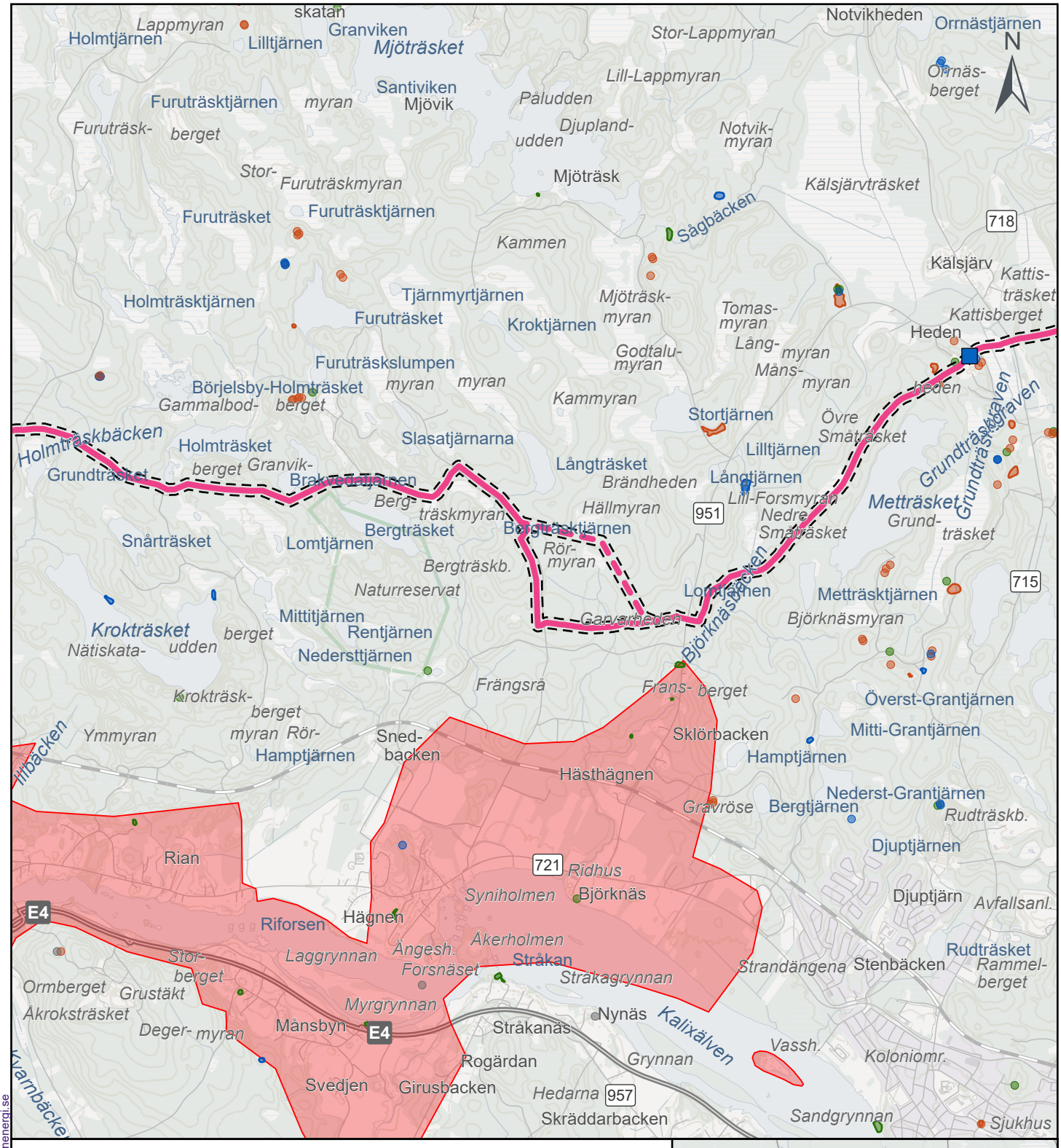
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

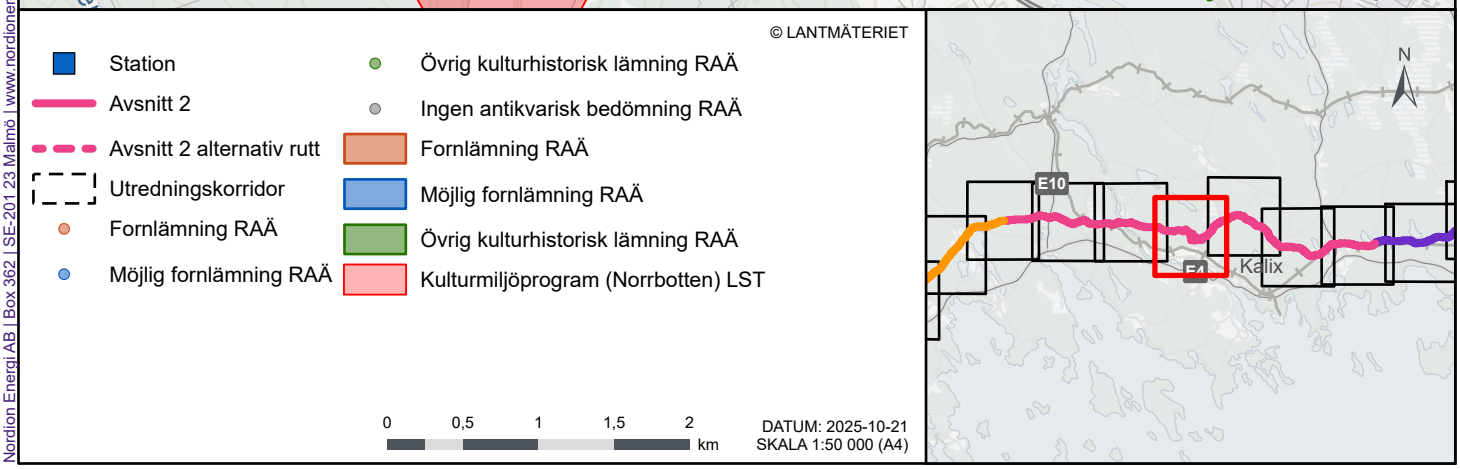
NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

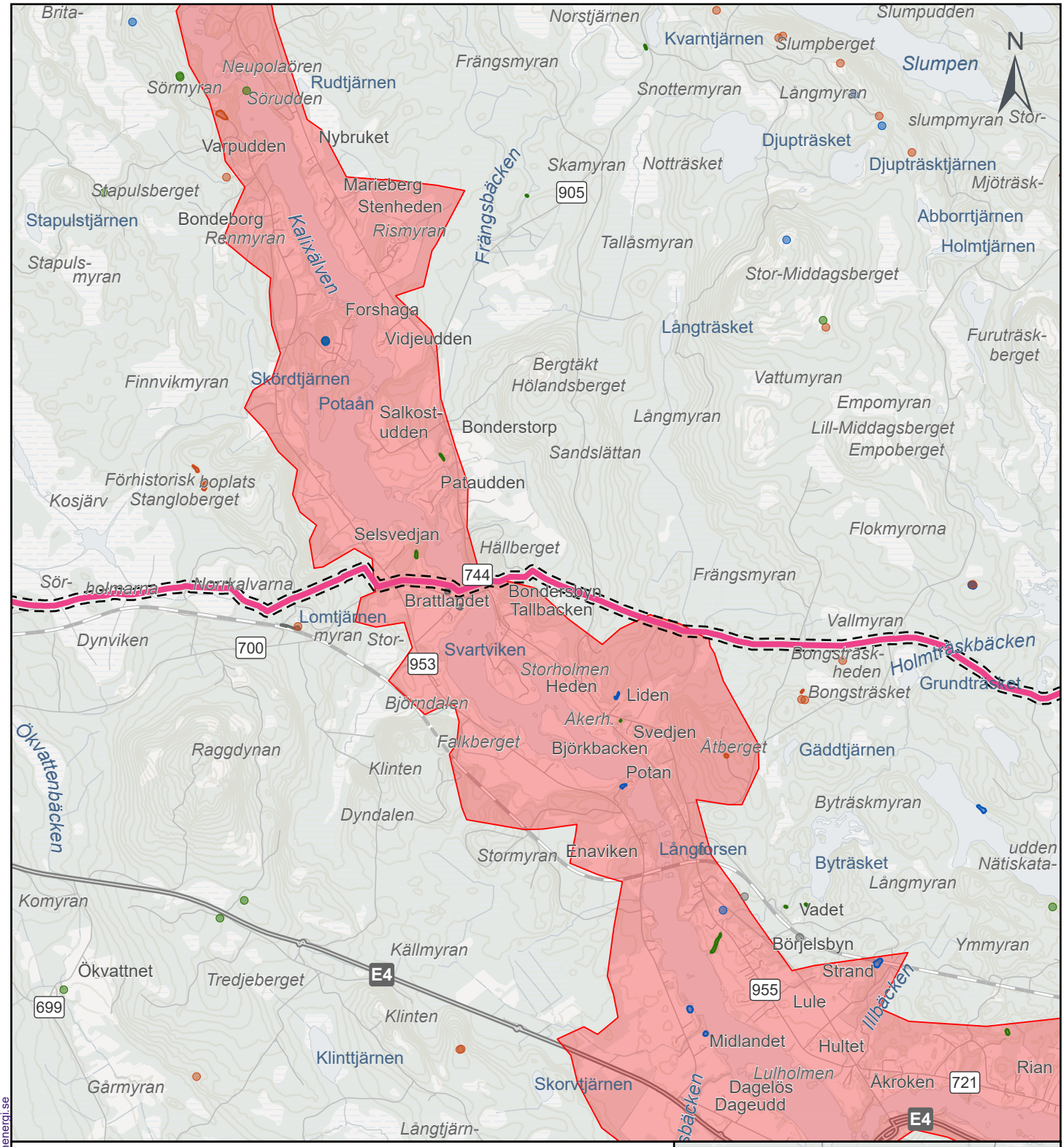
NORDION ENERGI

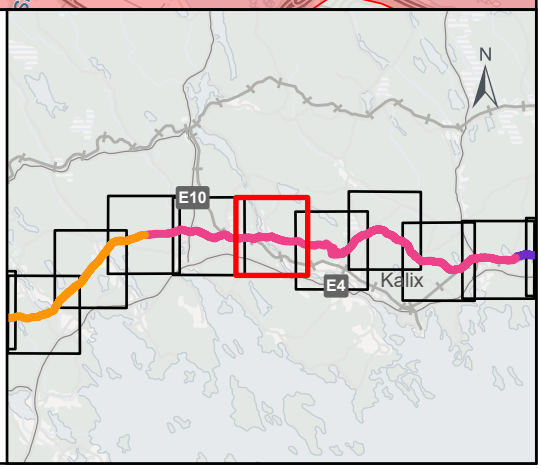
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

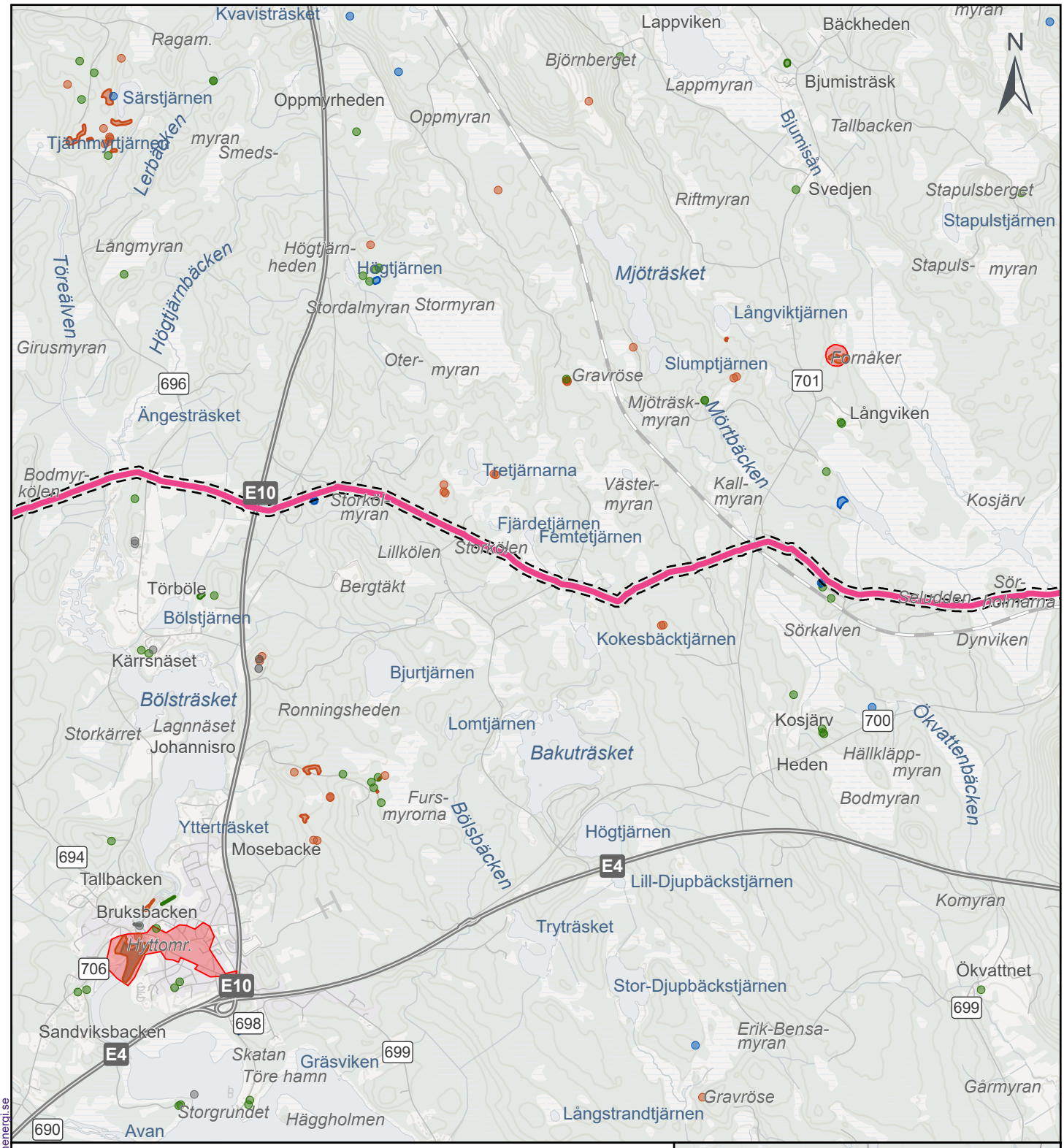

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

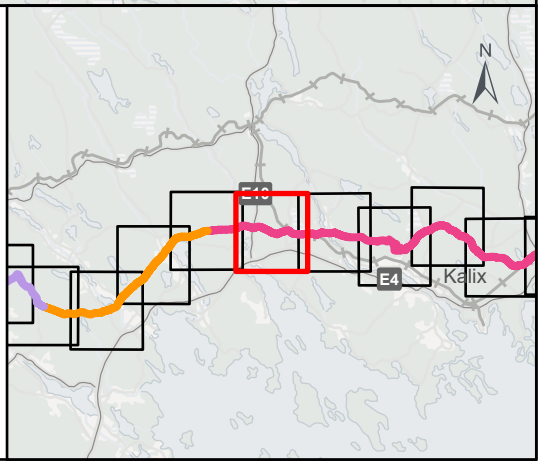

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Ej kulturhistorisk lämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Byggnadsminne och kyrkligt kulturminne RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

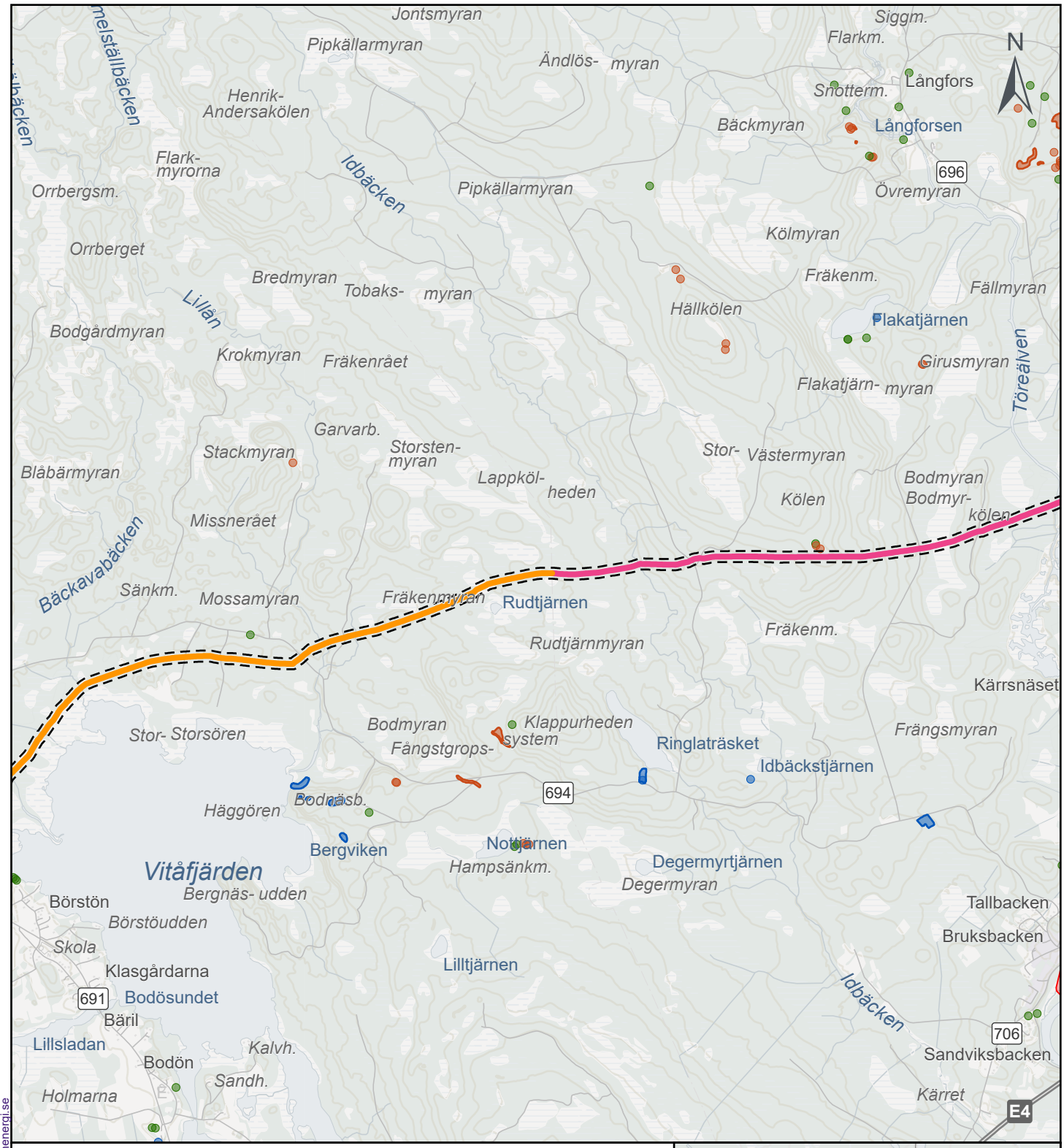
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

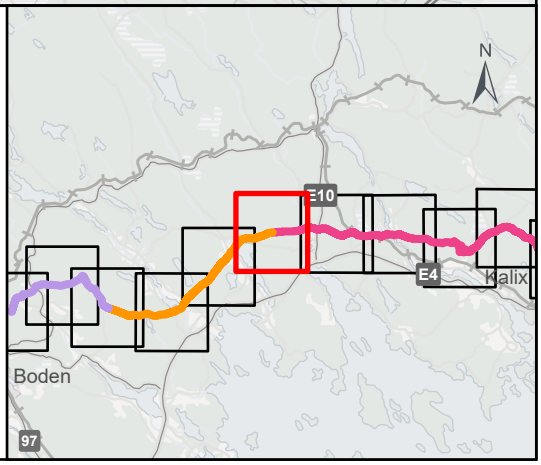

© LANTMÄTERIET

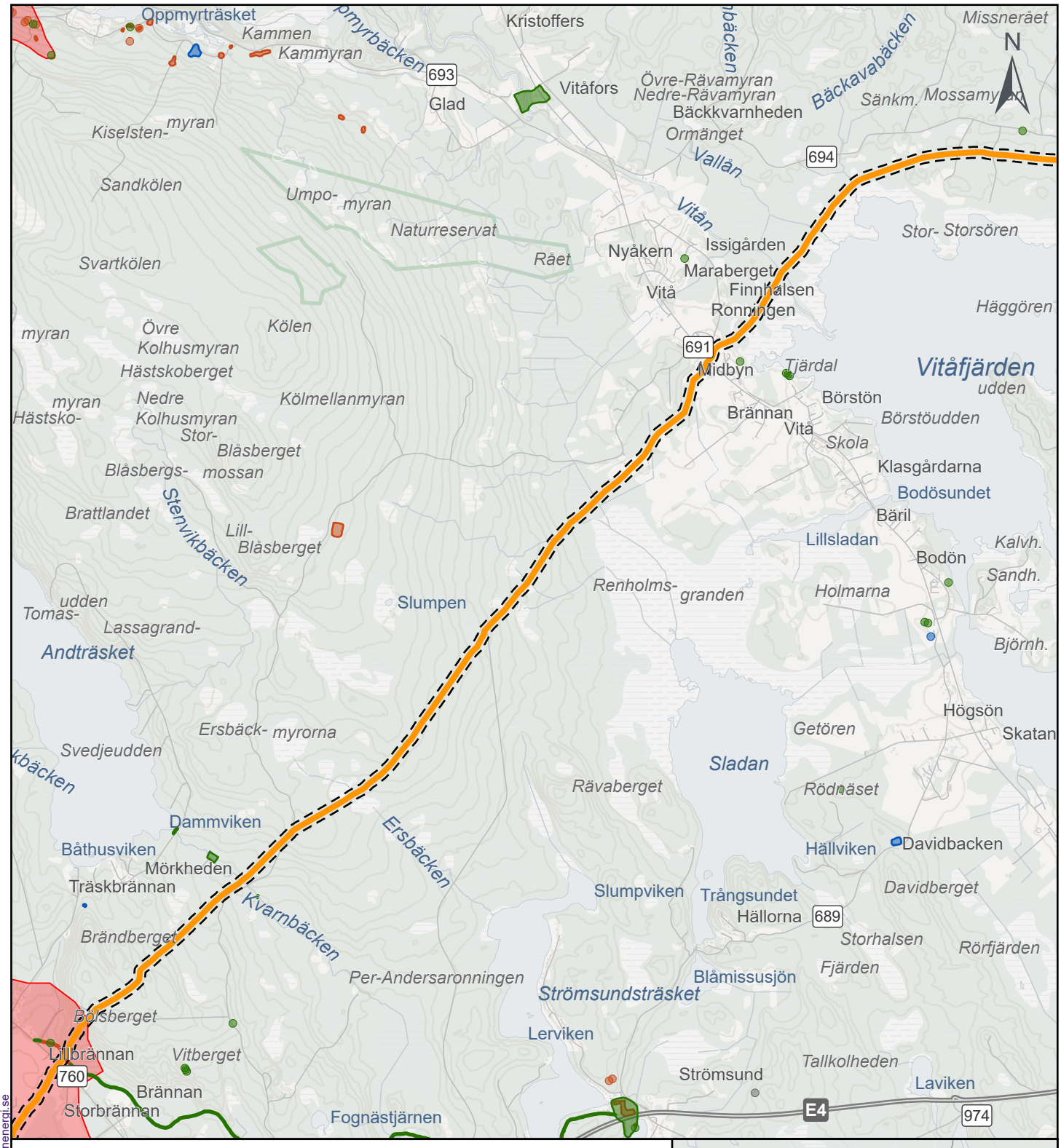
- Avsnitt 2
- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

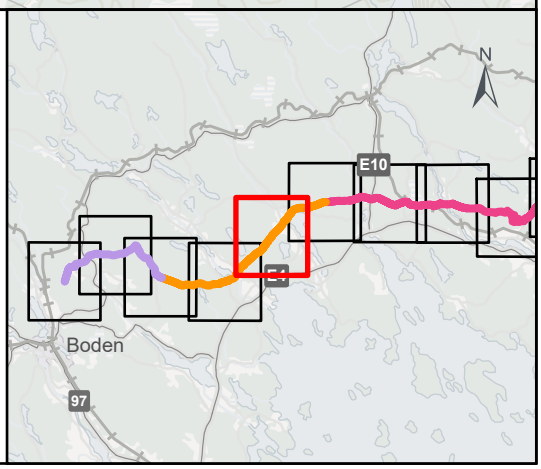

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 3
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

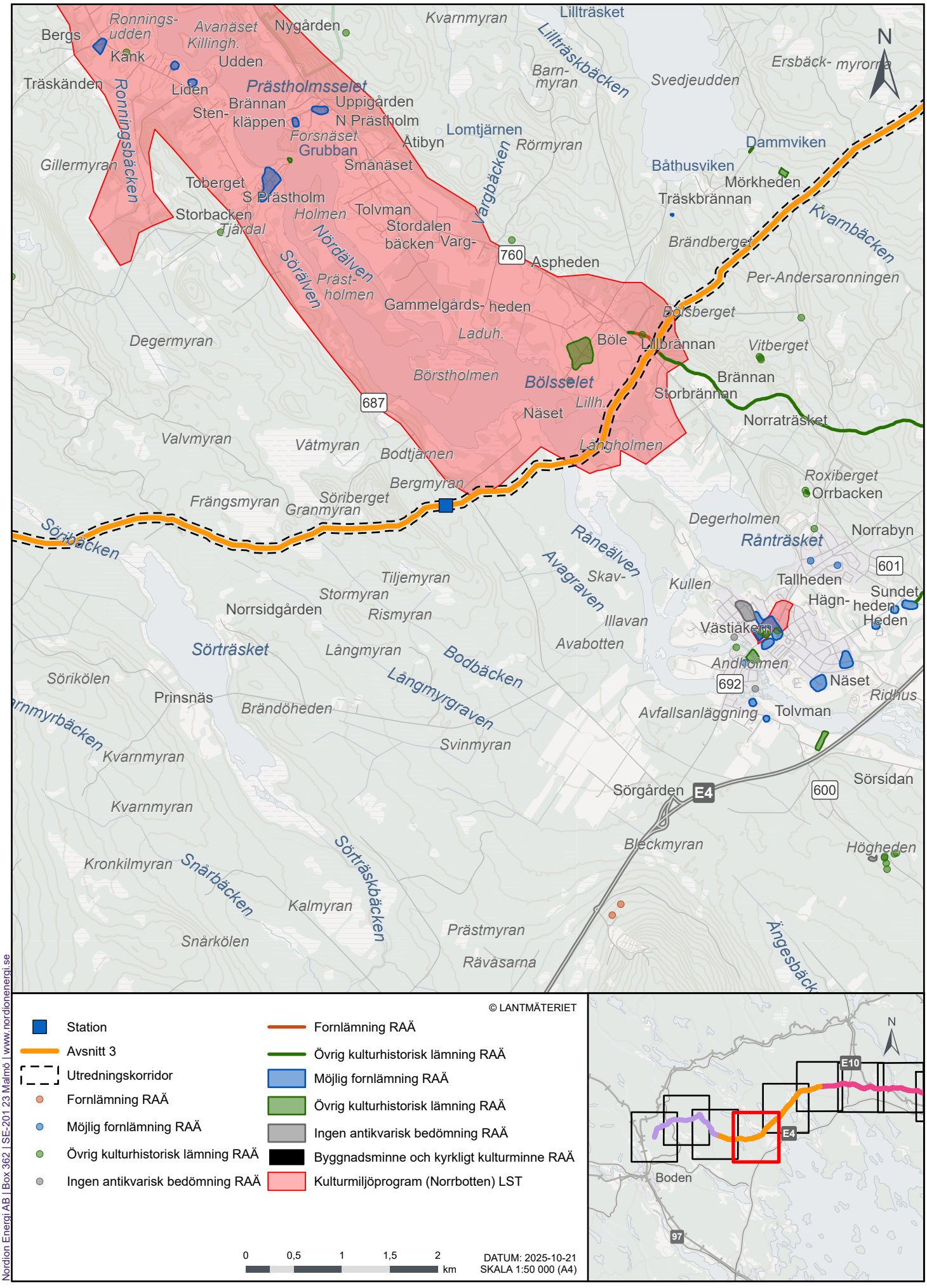
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

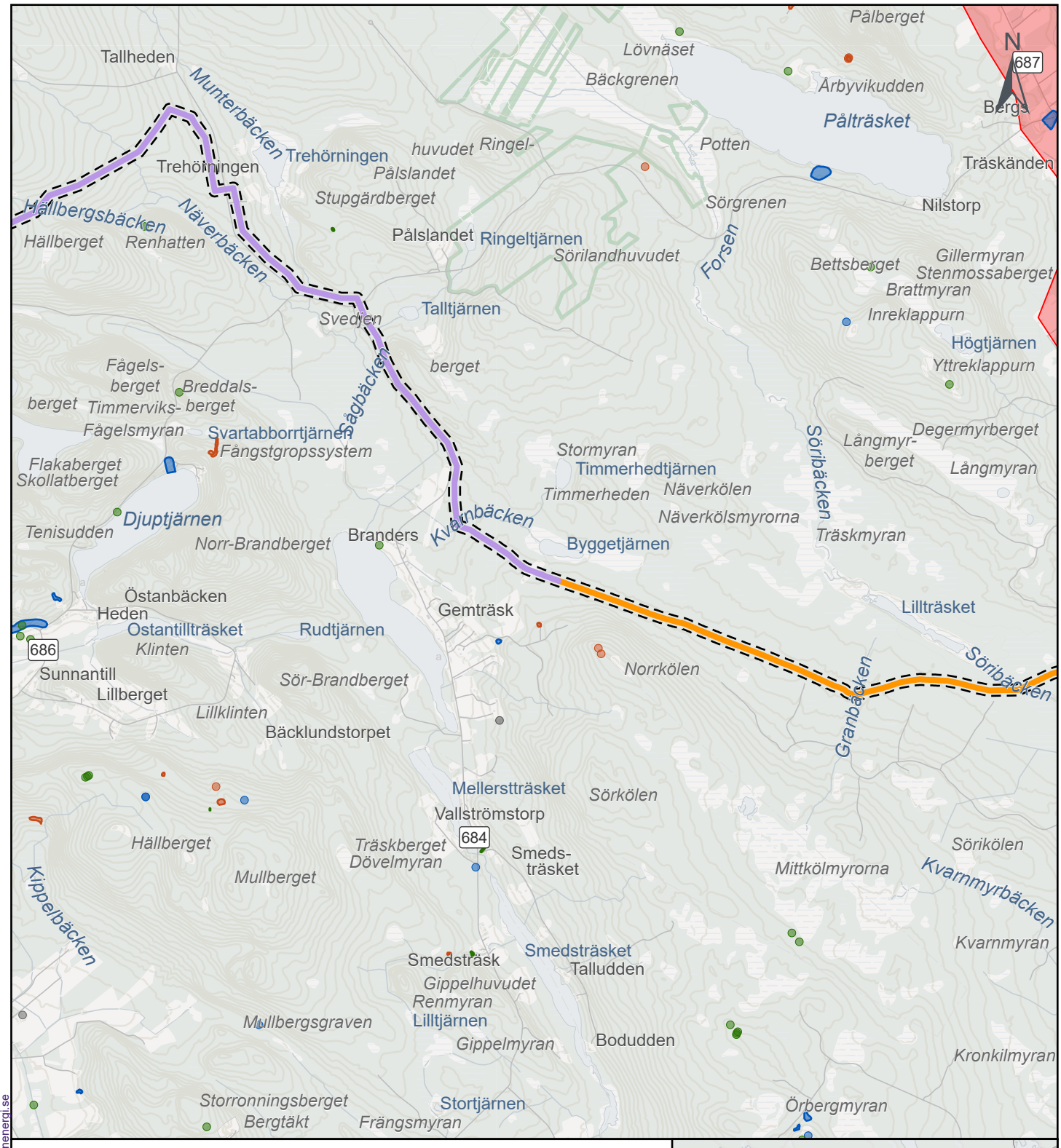
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

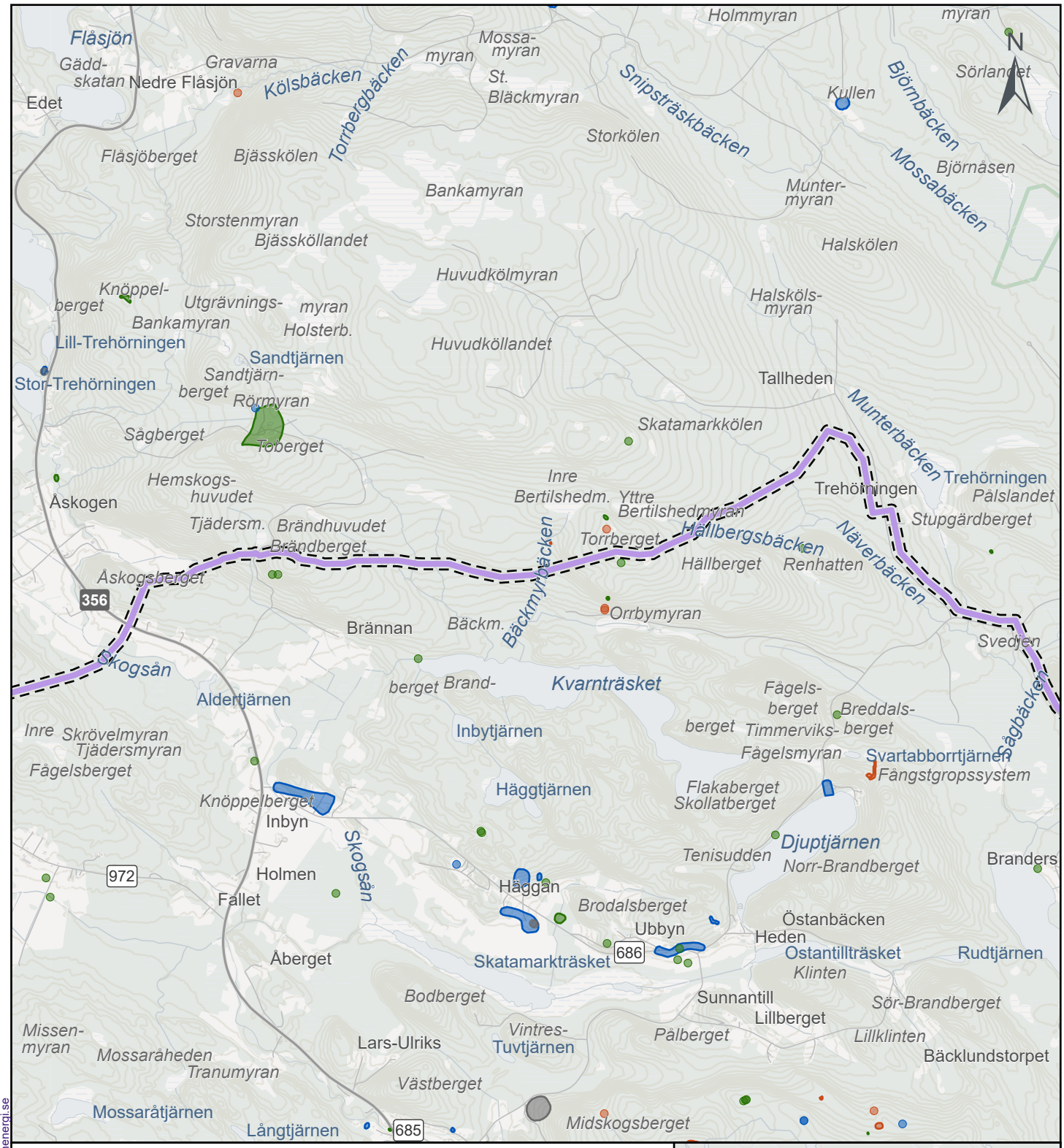
- Avsnitt 3
- Avsnitt 4
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Ej kulturhistorisk lämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

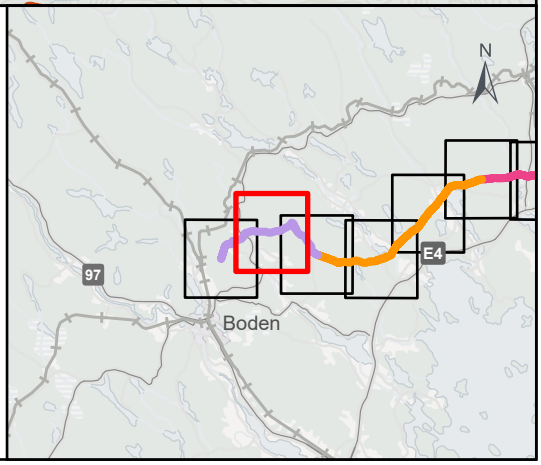

© LANTMÄTERIET

- Avsnitt 4
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ

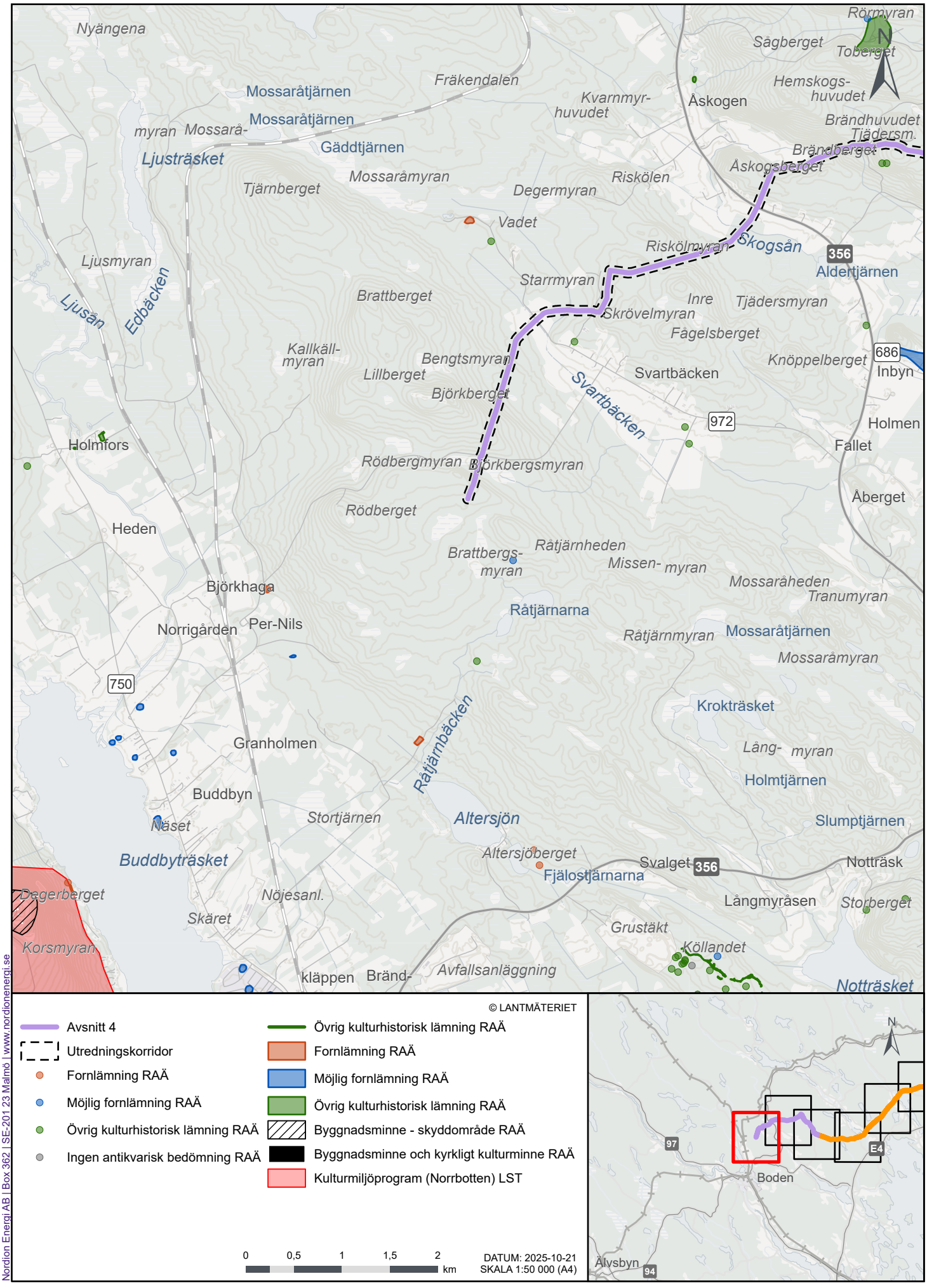
0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

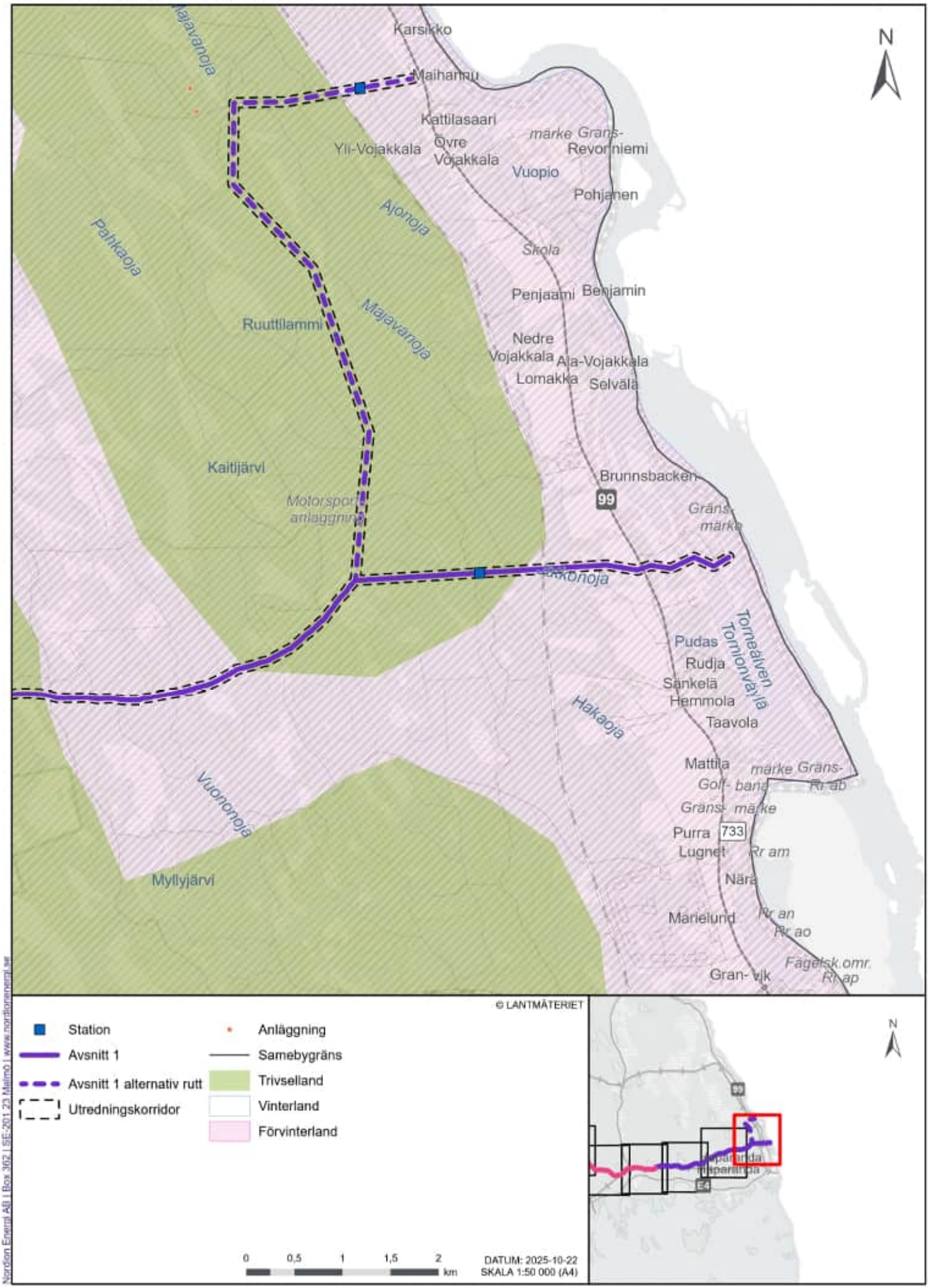
- Avsnitt 4
- Utredningskorridor
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Ingen antikvarisk bedömning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Fornlämning RAÄ
- Möjlig fornlämning RAÄ
- Övrig kulturhistorisk lämning RAÄ
- Byggnadsminne - skyddområde RAÄ
- Byggnadsminne och kyrkligt kulturminne RAÄ
- Kulturmiljöprogram (Norrbotten) LST

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-21
SKALA 1:50 000 (A4)

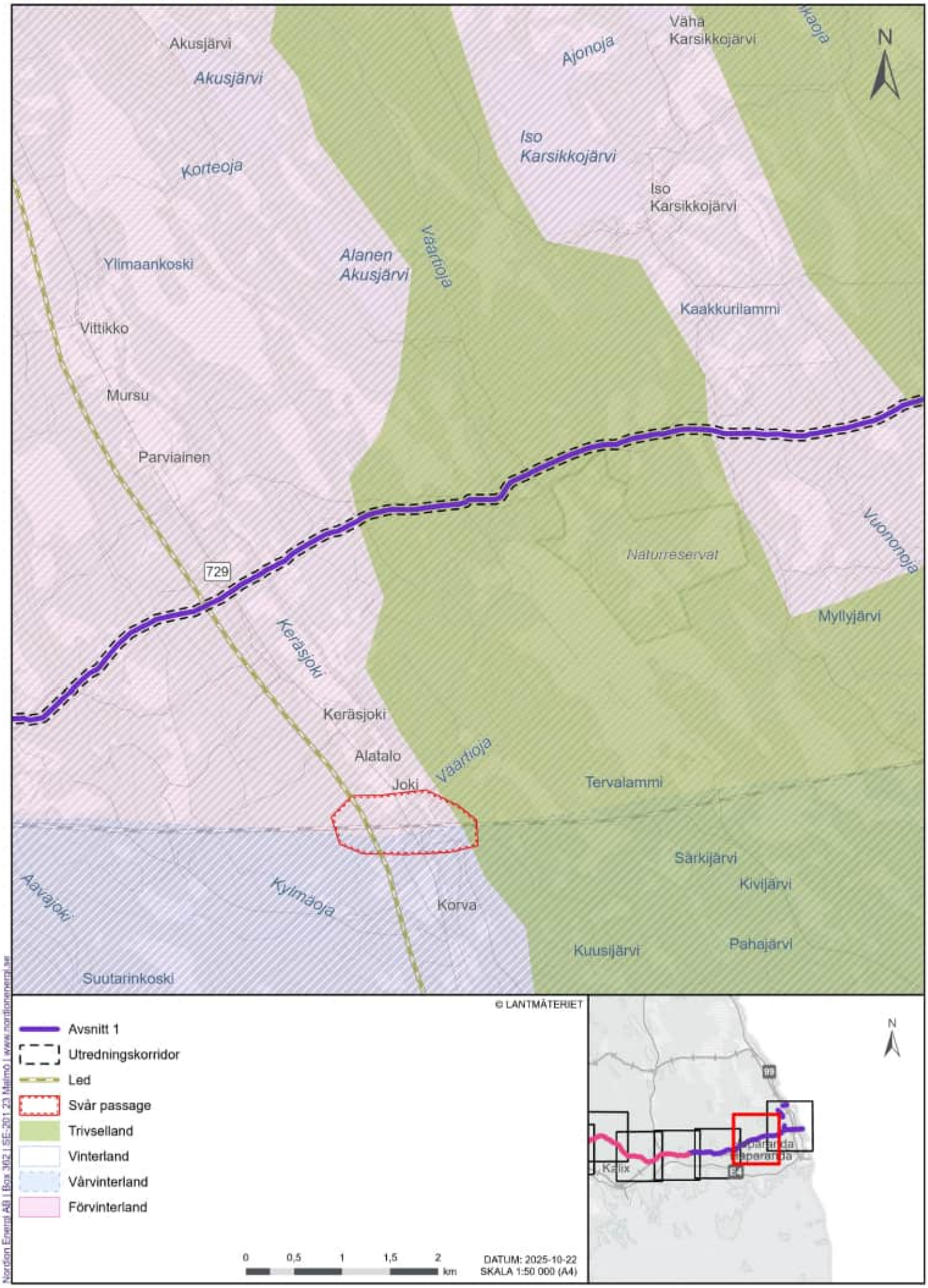
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

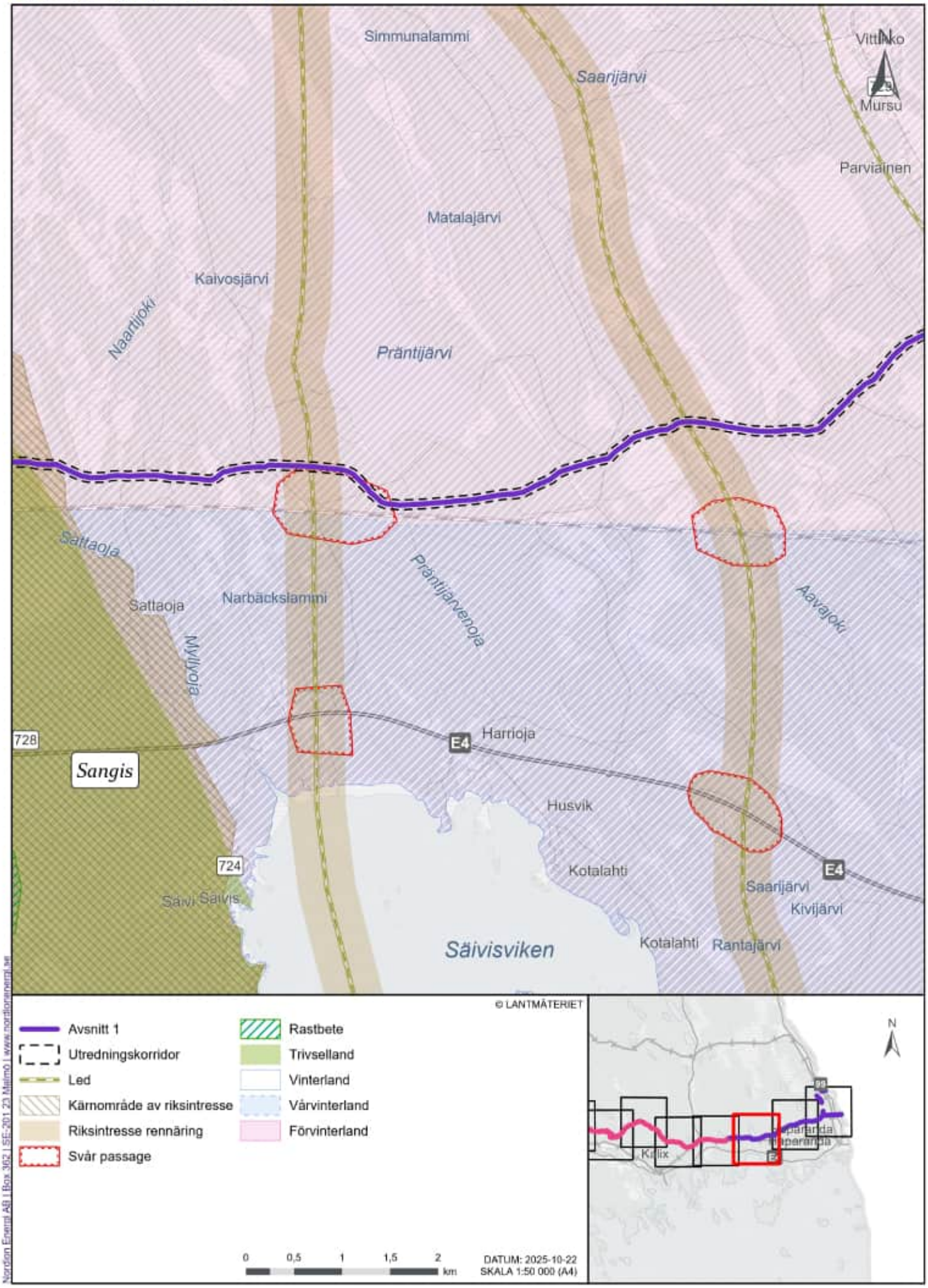
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

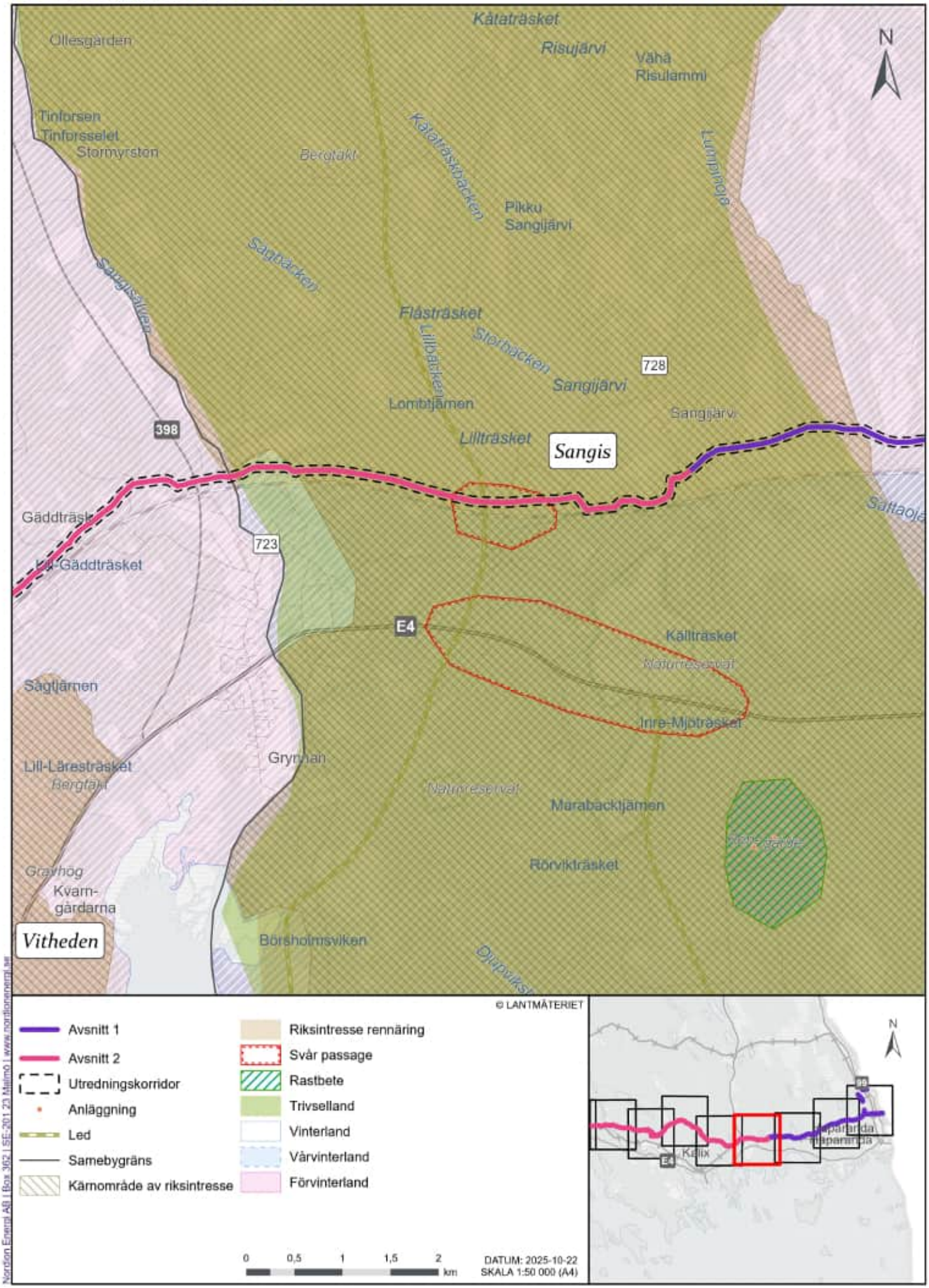
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

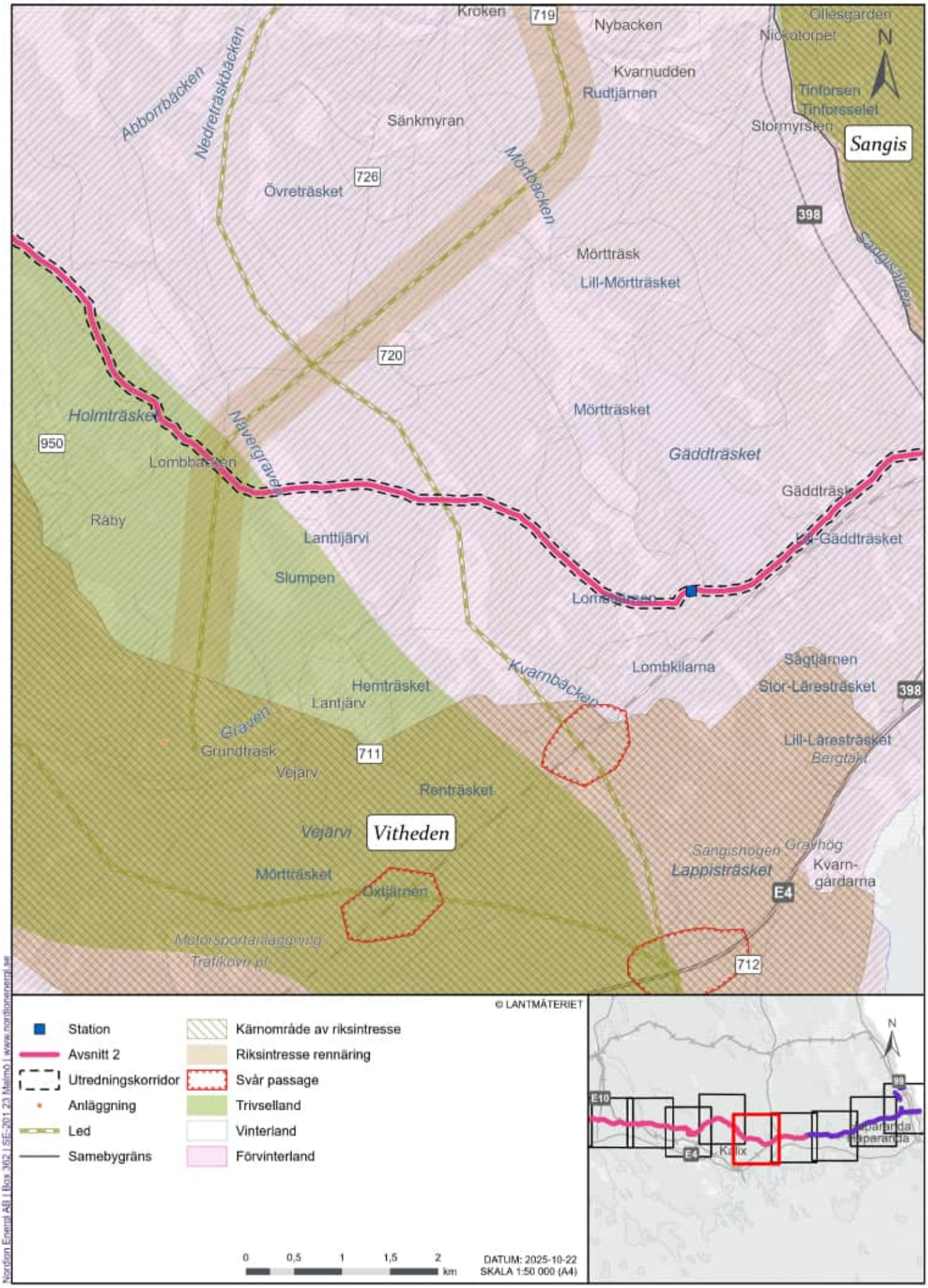

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

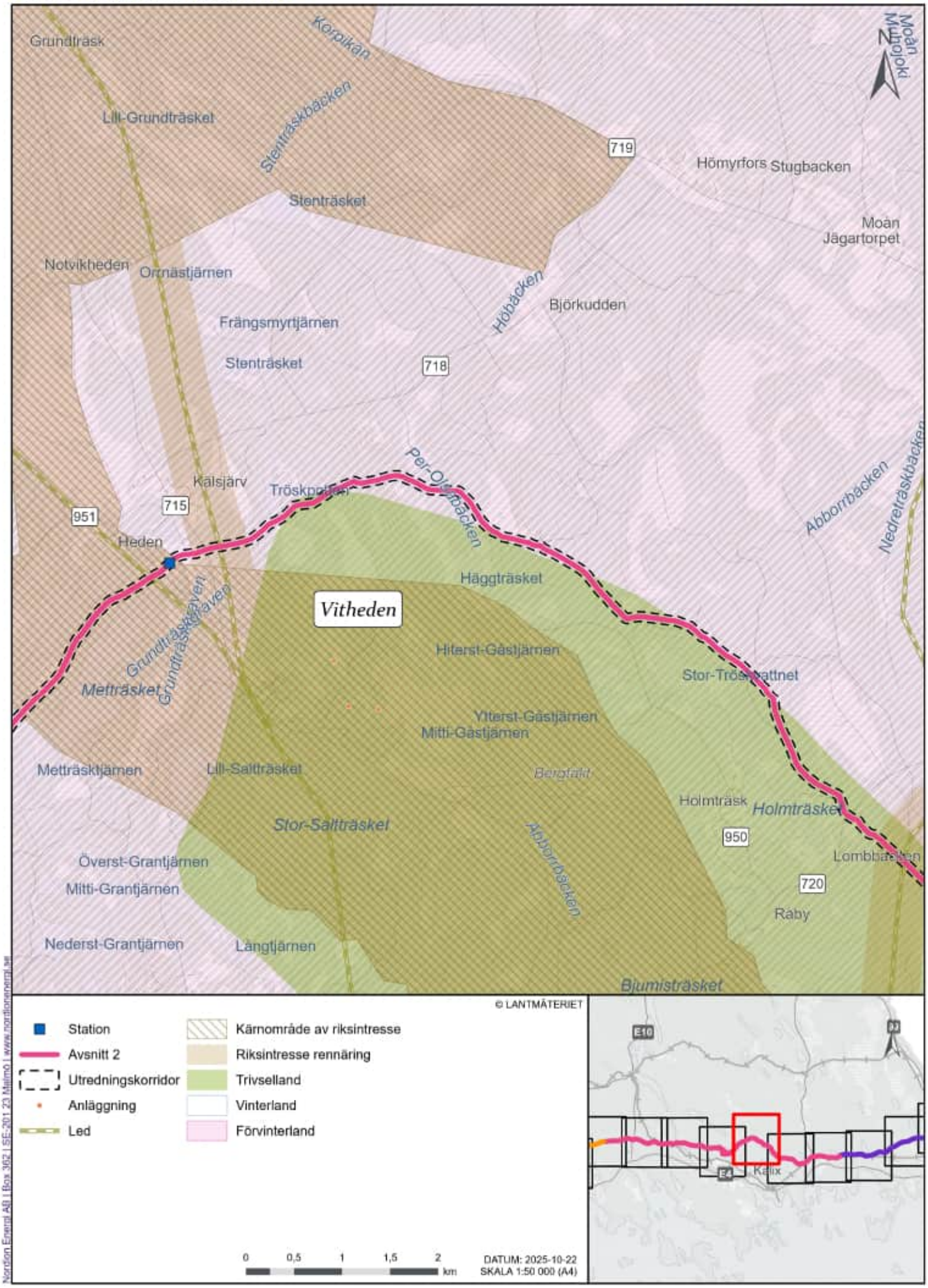

NORDION ENERGI

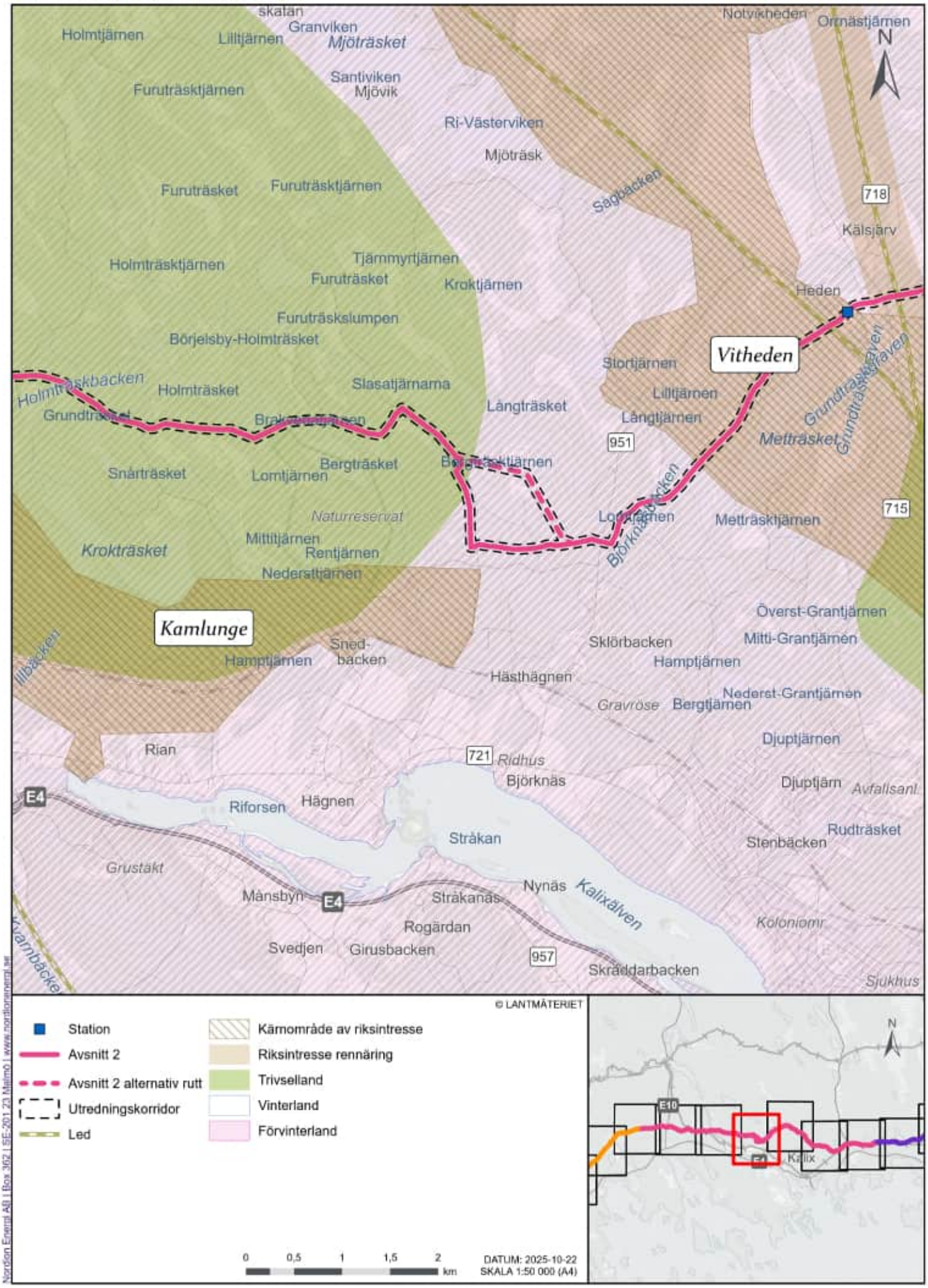
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

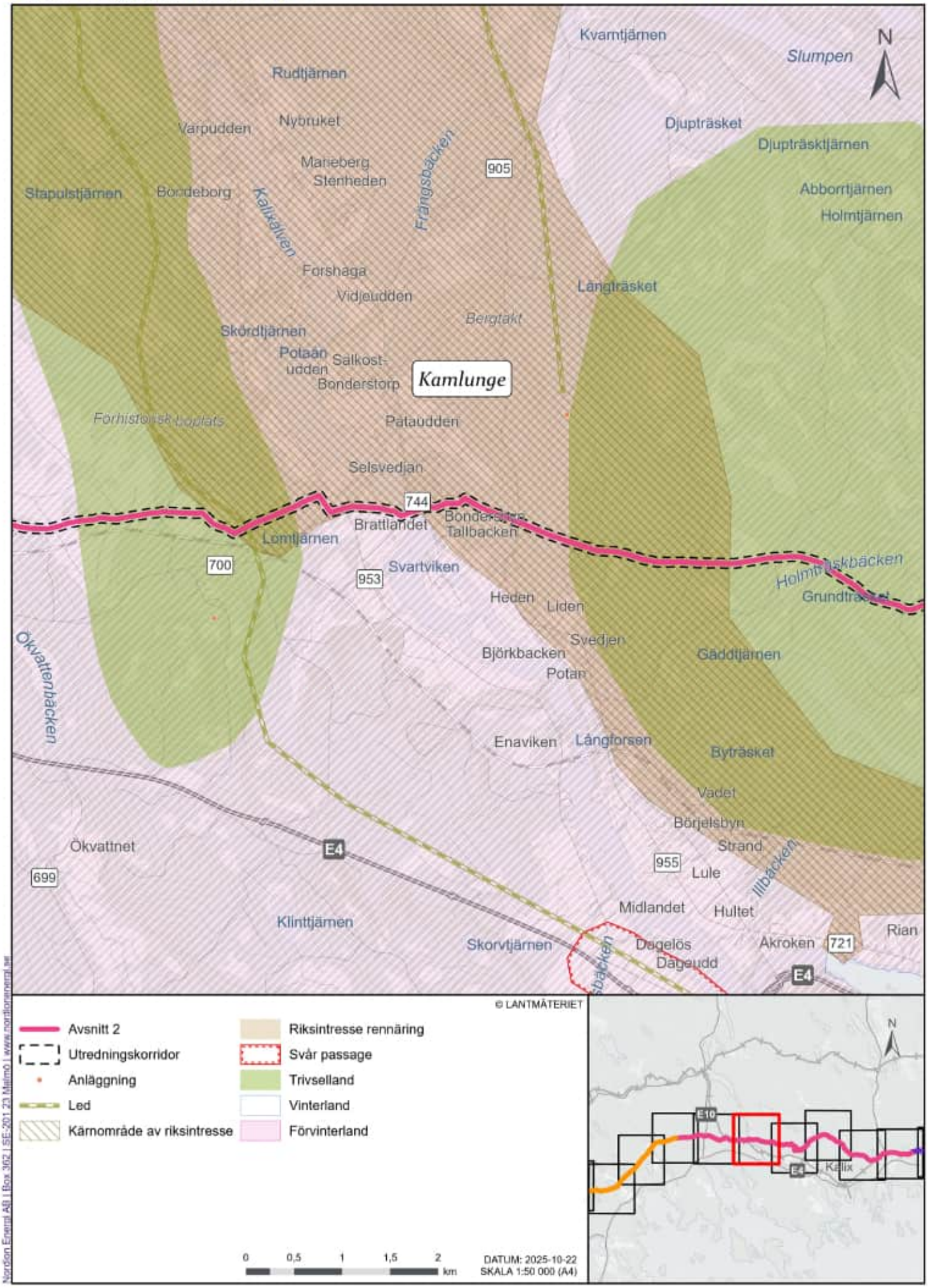
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

© LANTMÄTERIET

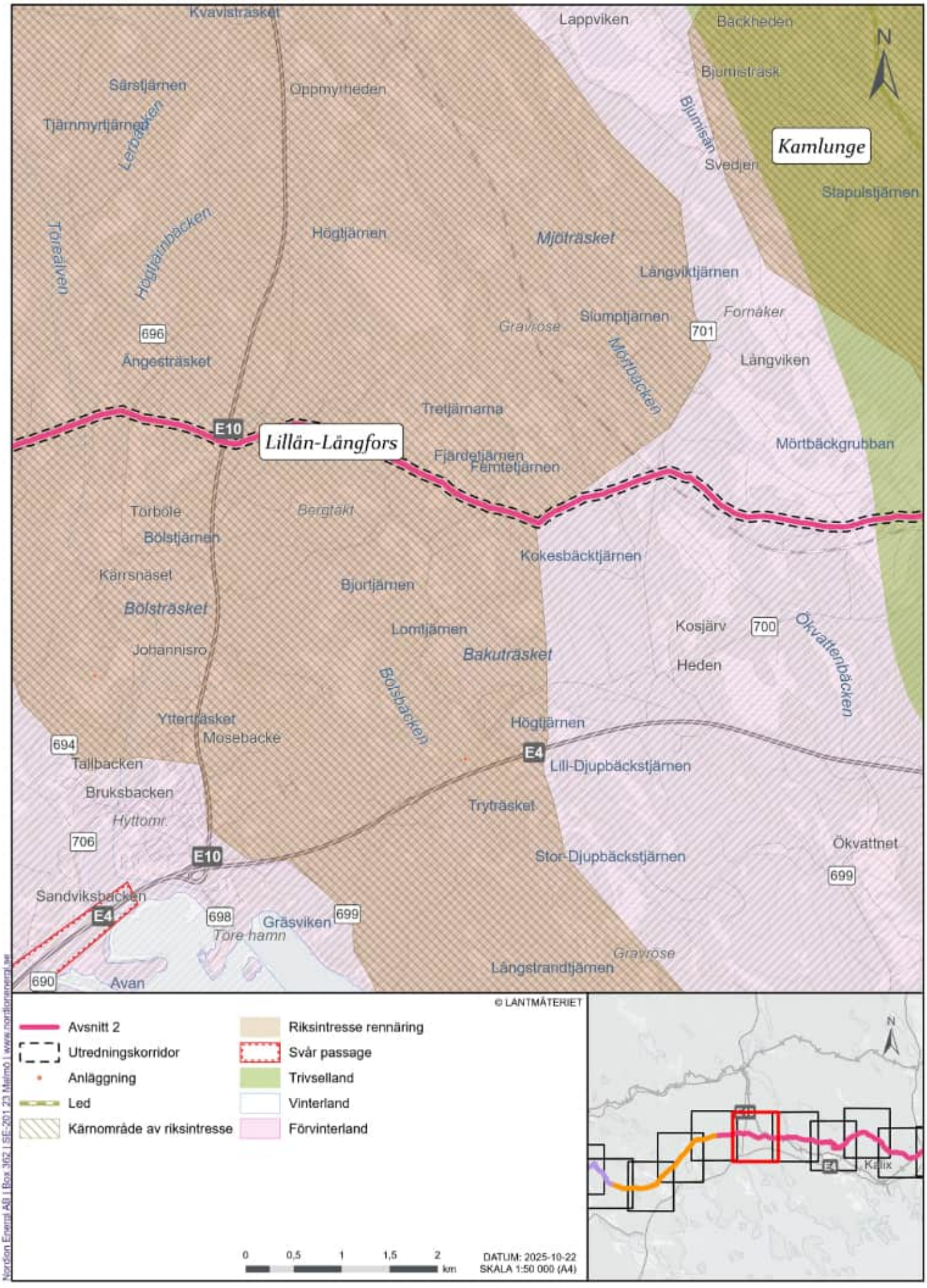
- Avsnitt 2
- Utredningskorridor
- Anläggning
- Led
- Kärnområde av riksintresse
- Riksintresse rennäring
- Svår passage
- Trivselland
- Vinterland
- Förvinterland

0 0,5 1 1,5 2 km

DATUM: 2025-10-22
SKALA 1:50 000 (A4)

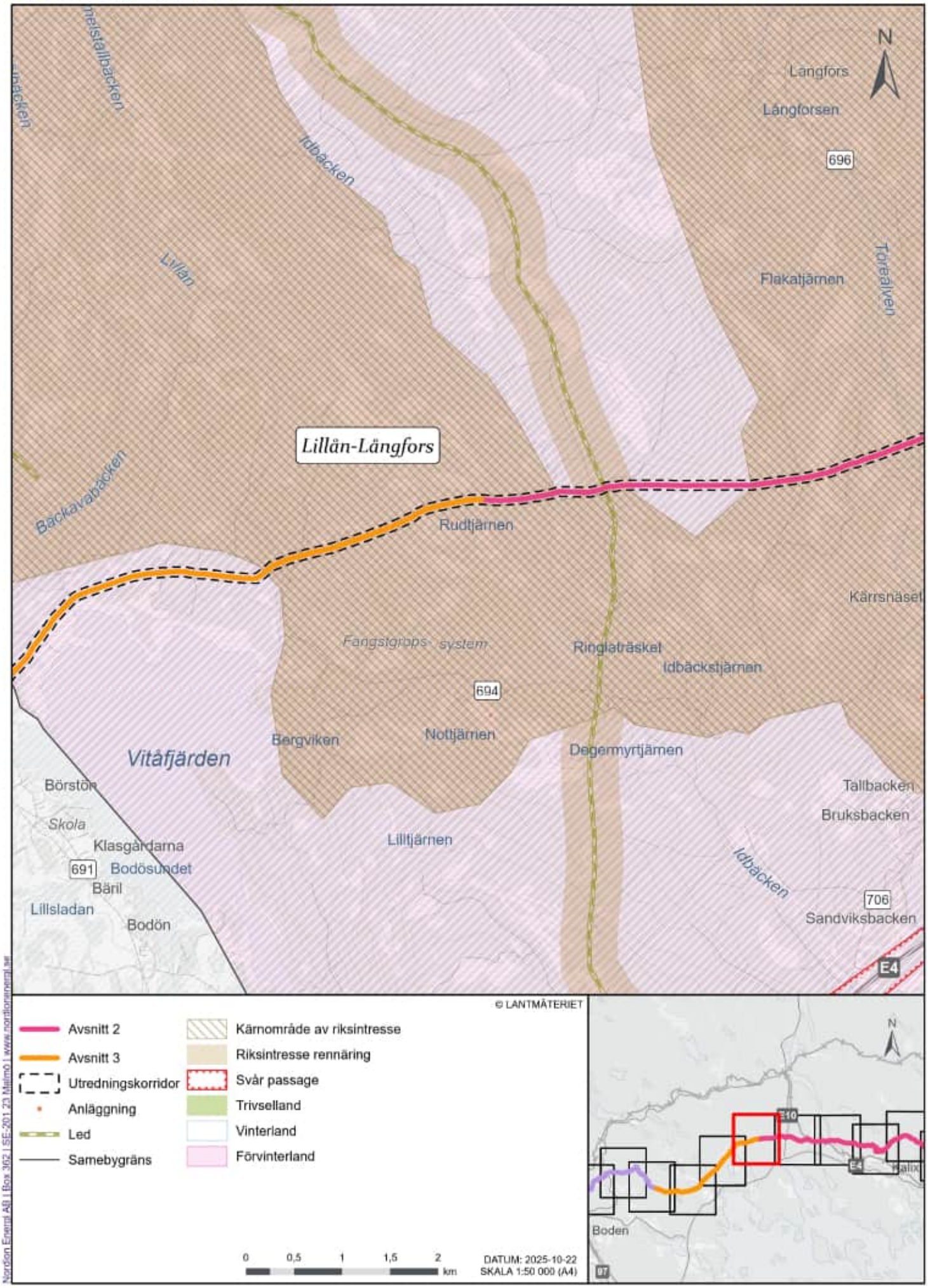
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

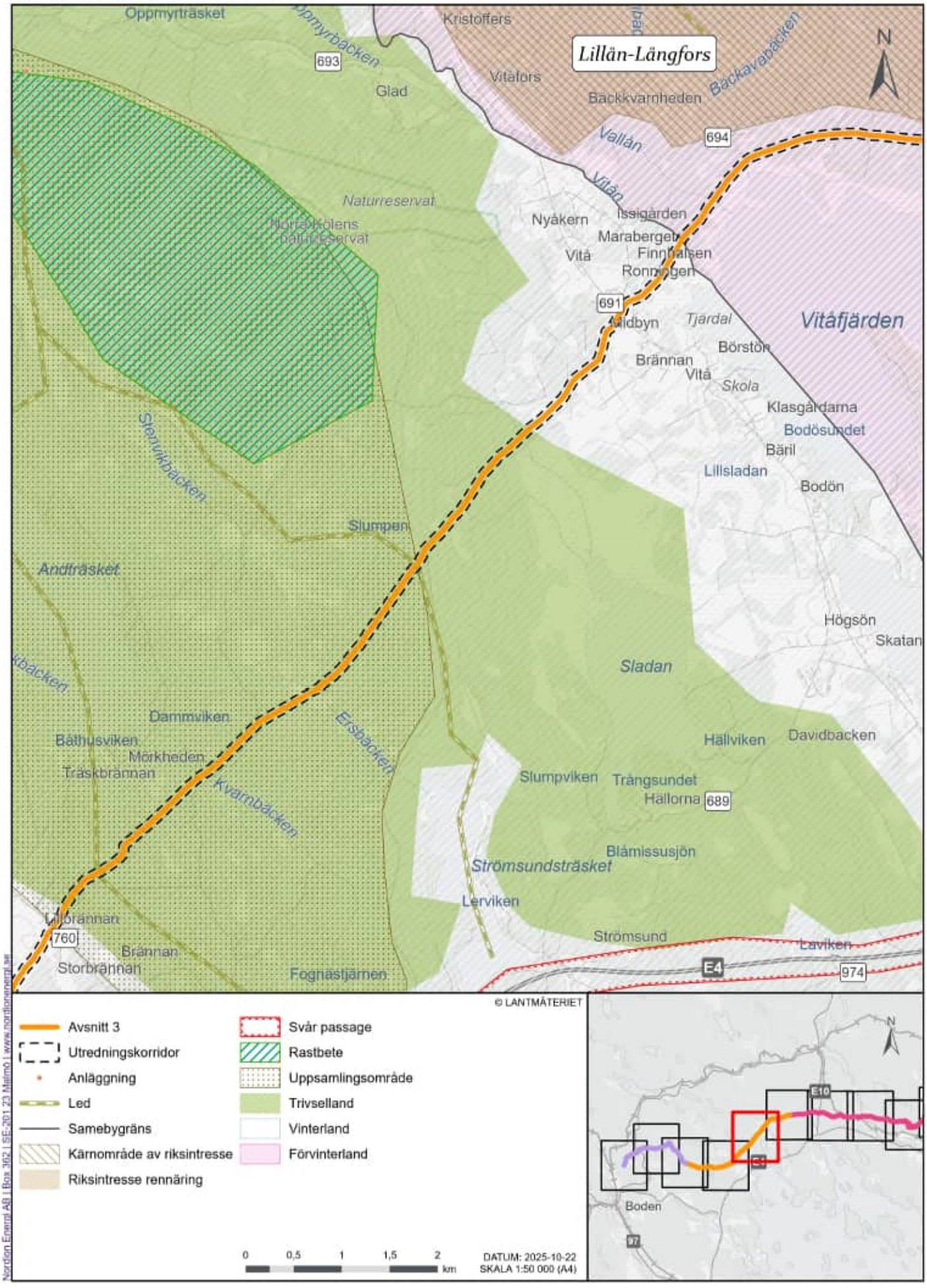
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

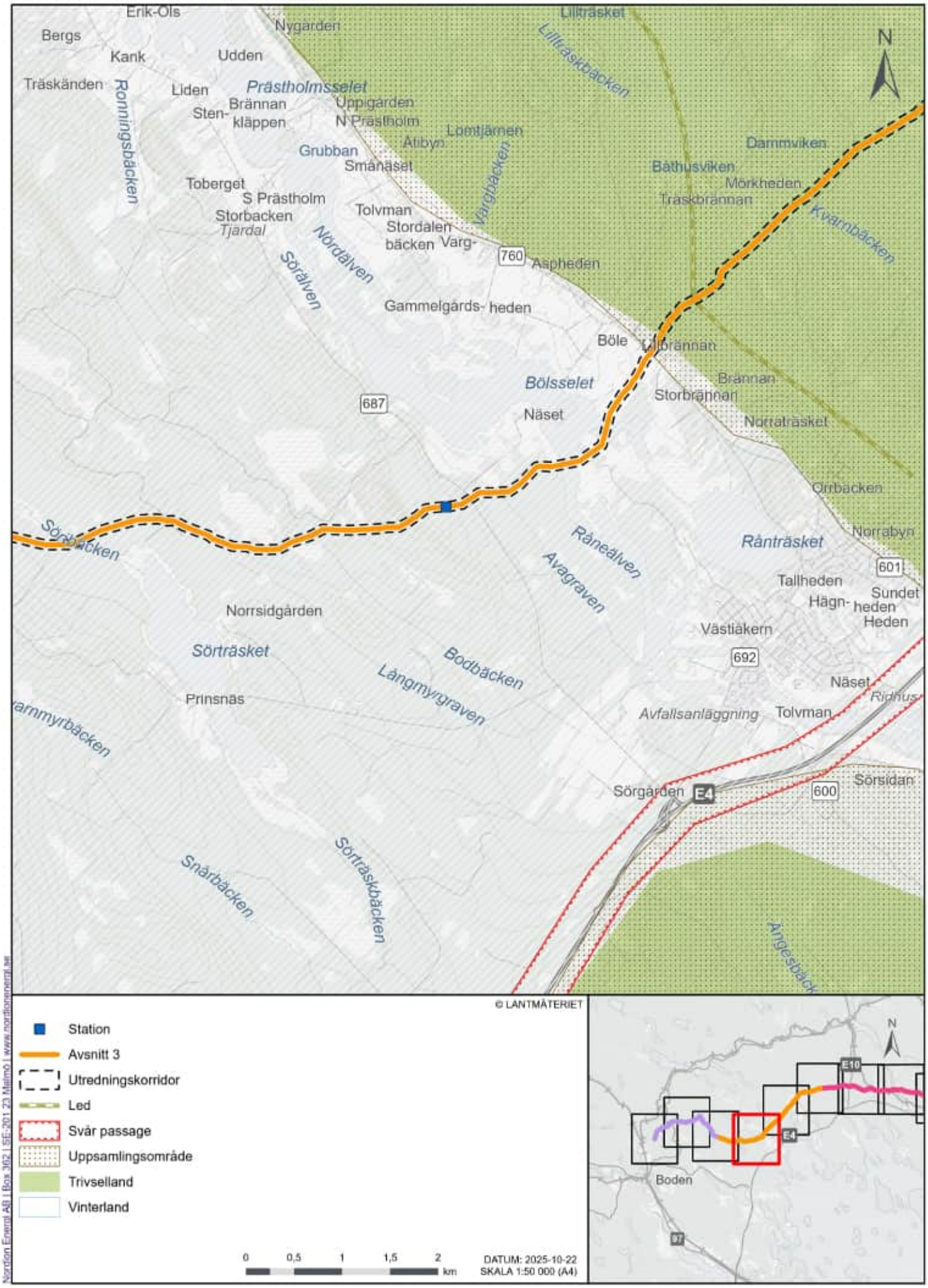
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

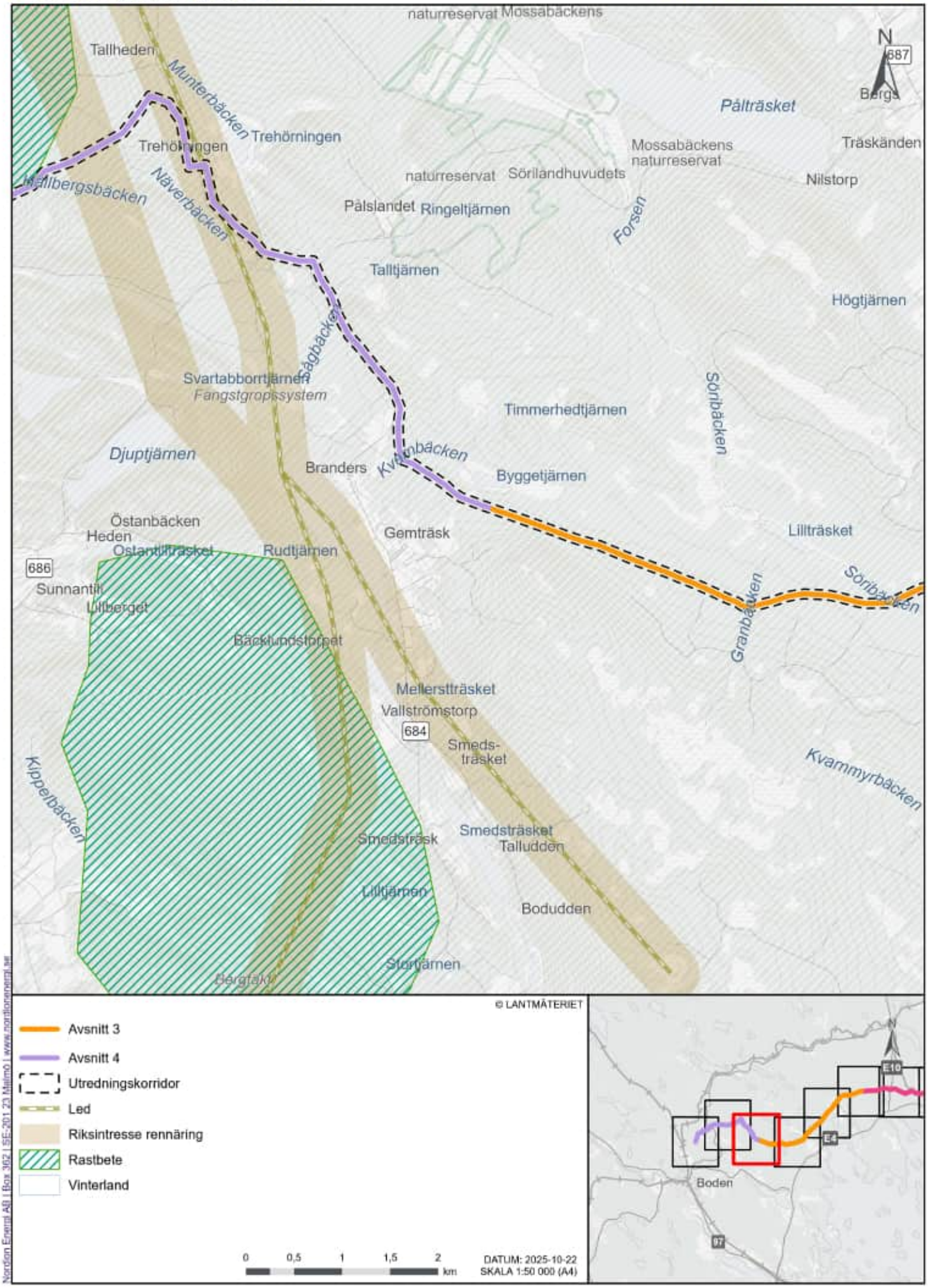
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

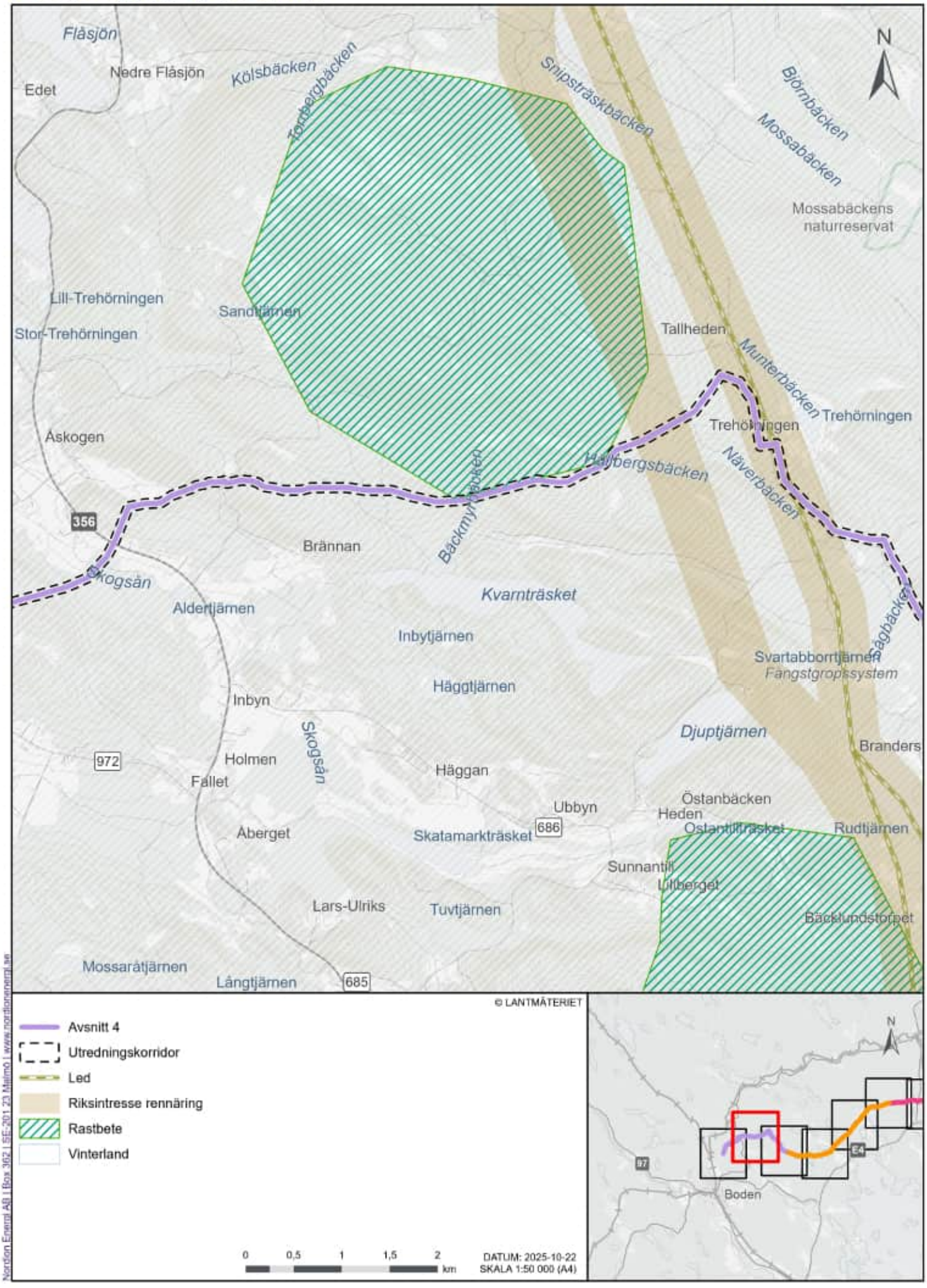
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

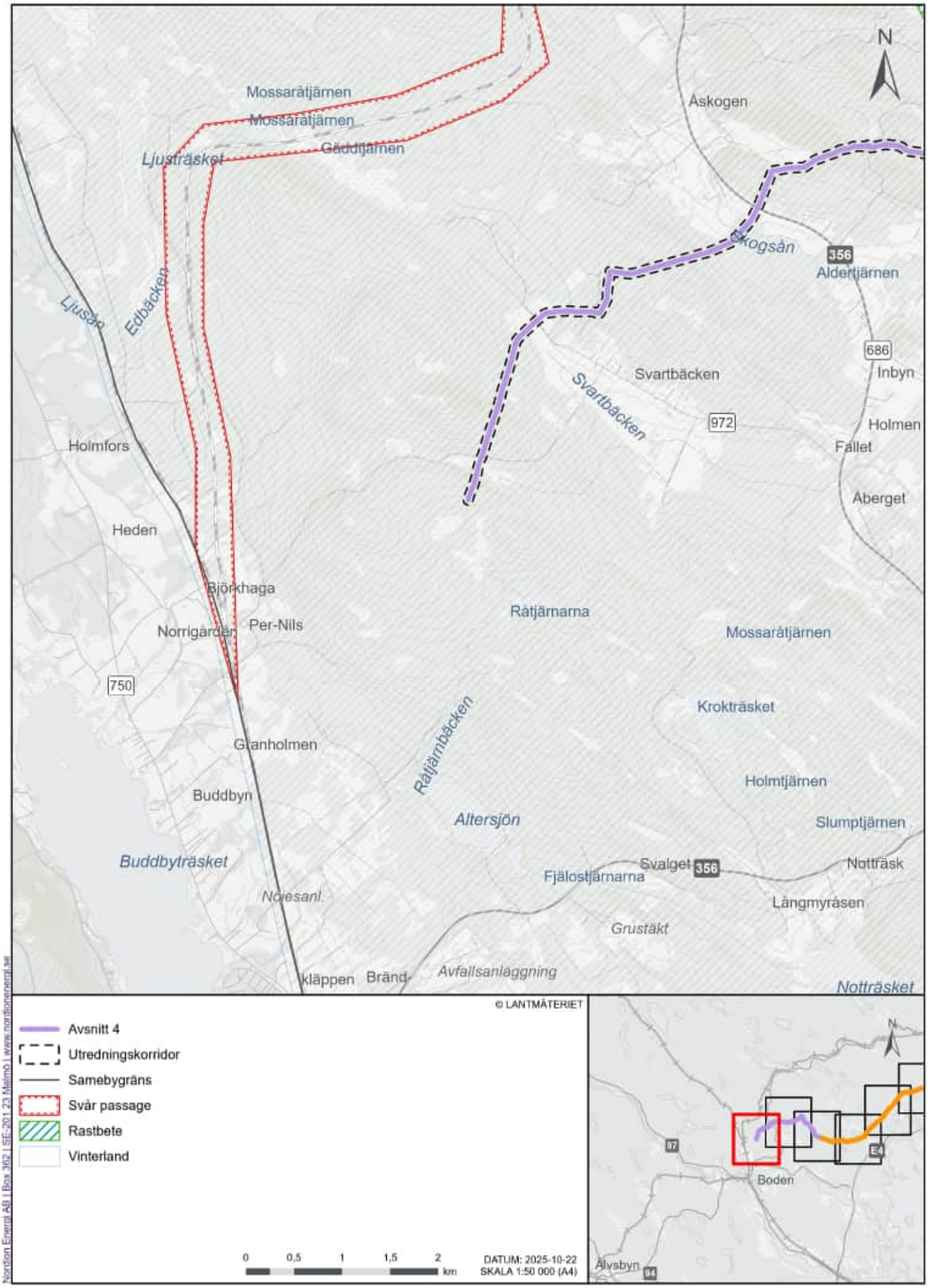
Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

NORDION ENERGI

Nordion Energi AB | Box 362 | SE-201 23 Malmö | www.nordionenergi.se

§ 4

Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 mfl

Ärendenr 2023/1747-3.1.1.3

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta detaljplanen för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl. Planområdet omfattar delar av fastigheterna Mjölkudden 3:10, 3:13, 3:42 och hela Mjölkudden 3:12.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2022-10-24 § 220 att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till ny detaljplan för bostadsändamål. Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för en förtätning av Lulebo AB:s fastigheter på Mjölkudden.

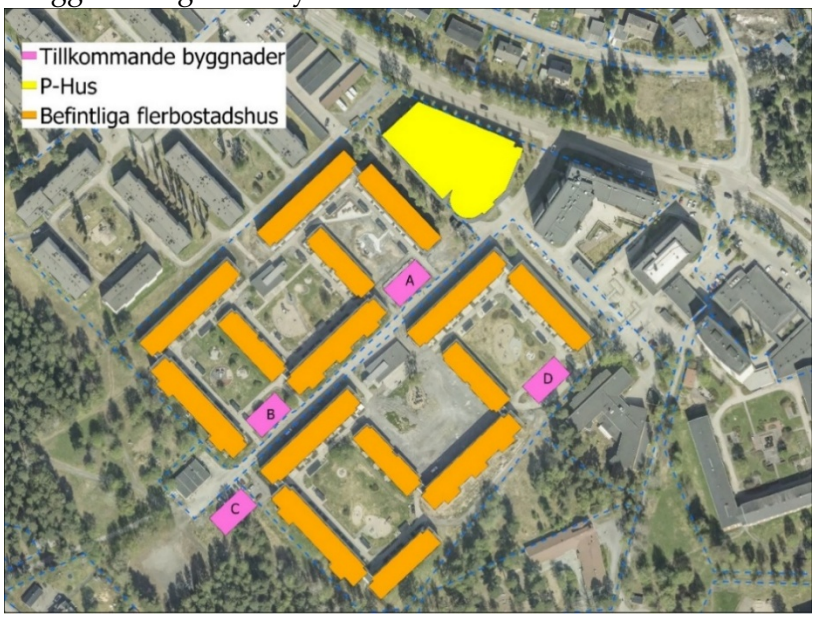
Idag finns det 15 flerbostadshus med två till tre våningar inom Mjölkudden 3:12 och 3:13 vilka inrymmer cirka 300 lägenheter. Detaljplanen möjliggör ytterligare fyra flerbostadshus inom fastigheterna vilket utgör ett tillskott om cirka 75 lägenheter. Tillkommande byggnader medges att uppföras i 6 våningsplan med en lutande takkonstruktion. Förtätningen medför ett ökat parkeringsbehov om cirka 80 parkeringsplatser och kan lösas inom Lulebos befintliga parkeringshus på fastigheten 3:10 där kapaciteten är god. Detaljplanen möjliggör ett markbyte där kommunal mark tillåts bebyggas med ett bostadshus samt att delar av Lulebos fastighet planläggs som allmän parkmark. Markbytet syftar till att stärka parkmarkens sammanhängande struktur och underlätta framtida utveckling av ytan.

Idag uppgår gårdsmiljöerna för de boende till cirka 10 300 m² och motsvarar cirka 34 m² / lägenhet. Med planerad förtätning minskar ytorna med cirka 500 m² och motsvarar 26 m² / lägenhet vid full utbyggnad. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer detta fortsatt som en acceptabel nivå på friytor centralt i tätorten samt att det finns ett kommunalt parkområde angränsande till planområdet vilket kan betraktas som ett komplement till utemiljön (2 kap 3 § 1 PBL).

Kommunens översiktsplan (2021) anger att bebyggelsen i stadsbygden ska utvecklas genom förtätning vilket innebär en intensivare användning av ytor och funktioner som ligger i stadsbygden. Planförslaget bedöms i och med det-

ta vara förenligt med översiktsplanens rekommendationer. Detaljplanen handläggs enligt plan- och bygglagens regler för standardförfarande.

Under samråd- och granskningsskedet har ett antal synpunkter inkommit från boende i området, Länsstyrelsen, Lantmäteriet och berörda myndigheter. De huvudsakliga frågorna har gällt detaljplanens påverkan på kulturmiljö och gårdsmiljöer, rättigheter och reglering av prickmark samt om förtätning, ökad skuggbildning och insyn i området.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att anta detaljplanen för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl. Planområdet omfattar delar av fastigheterna Mjölkudden 3:10, 3:13, 3:42 och hela Mjölkudden 3:12.

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog där allmänheten har fått komma till tals har genomförts enligt plan- och bygglagen i samråd och granskning av detaljplan. Under planprocessen har dialog förts med kommunstyrelseförvaltningen, infrastruktur- och service-förvaltningen, Lumire, Lulebo och Rikshem samt berörda myndigheter. Samtliga inkomna synpunkter har bemötts i en samrådsredogörelse och i ett granskningsutlåtande.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2022-10-24 § 220, KLF Hid: 2022.6444
- Plankarta, Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl.
- Planbeskrivning, Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl.
- Granskningsutlåtande inklusive samrådsredogörelse, Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl.
- Kommunstyrelseförvaltningens föreslag till beslut gällande detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 mfl, KLF Hid: 2026.767

§ 220

Ansökan om nytt planuppdrag gällande del av Mjölkudden 3:13

Ärendenr 2021/133-3.1.1.3

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta förslag till ny detaljplan för Mjölkudden 3:13 som ägs av Lulebo AB.

Sammanfattning av ärendet

Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för en förtätning av bostadsbebyggelse inom fastigheten. Lämplig exploateringsgrad och typ av bostadsbebyggelse ska under planarbetet utredas.

Stadsbyggnadsförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta förslag till ny detaljplan för Mjölkudden 3:13 som ägs av Lulebo AB.

Sammanträdet

Daniel Smirat (S) anmäler jäv och deltar inte i behandling av ärendet.

Stadsbyggnadsförvaltningen föredrar ärendet.

Carola Lidén (C) föreslår bifalla stadsbyggnadsförvaltningens förslag.

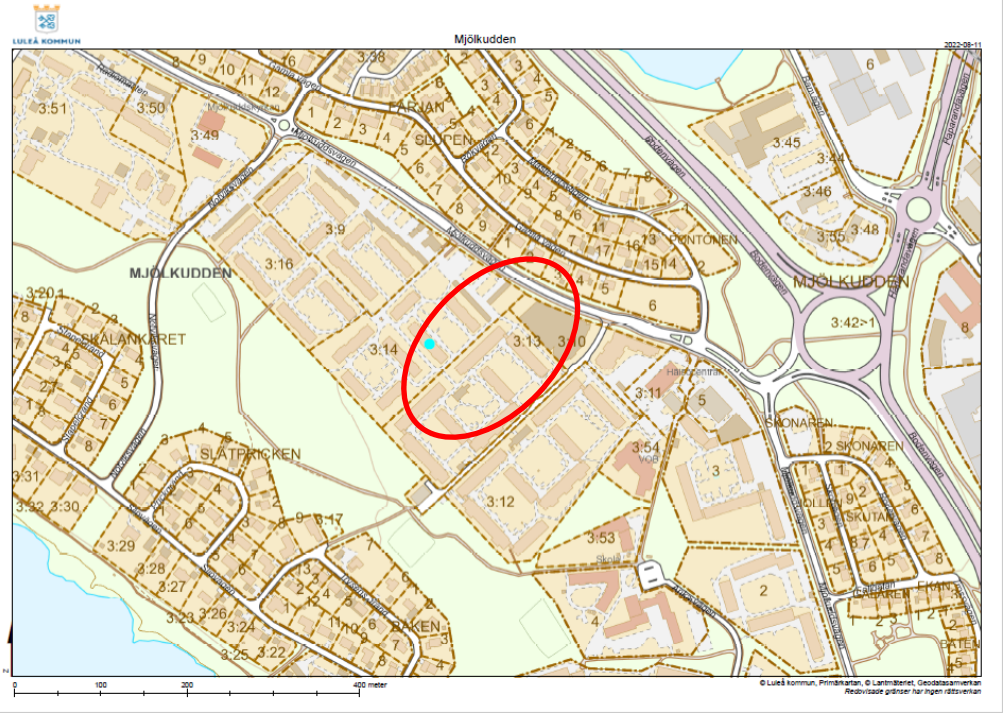
Beslutsgång

Ordföranden ställer stadsbyggnadsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Byggdialogens tjänstemannaberedning har under 2022 hanterat Lulebo ABs ansökan om ändrad detaljplan för att möjliggöra förtätning inom och i anslutning till befintlig bebyggelse på Mjölkudden. Ansökan omfattar fastigheterna Mjölkudden 3:12, 3:13 och del av 3:10 som är i Lulebos. Efter fortsatt dialog med Lulebo AB ha tjänstemannaberedningen och Lulebo AB enats om att en-

dast gå vidare med planläggning av fastigheten Mjölkudden 3:13.

Figur 1. Ungefärlig avgränsning av planområdet markerat i rött.

Ansökan inkluderar även förfrågan om markanvisning och ändrad detaljplan för del av angränsande fastighet i sydväst, (Mjölkudden 3:42) som ägs av Luleå kommun. Tjänstemannaberedningen har beslutat att inte gå vidare med förfrågan om markanvisning då området utgör en viktig funktion i stadsdelens grönstruktur.

Lulebo har tillsammans med Norconsult genomfört en förstudie i området (2020-11-25). I förstudien föreslås förtätning genom ny bebyggelse i form av lamellbyggnader, punkthus samt stadsradhus. Lämplig exploateringsgrad och typ av bebyggelse ska utredas under planarbetet. Parkeringsbehovet som uppstår föreslås lösas i befintligt parkeringsgarage i norra delen av området.

Särskilt viktiga frågor att hantera vid fortsatt planarbete är:

- Lämplig exploatering och förtätning.
- Inga ytterligare utfarter bör ske mot Mjölkuddsvägen.
- Det finns kapacitet för vatten- och spill. Möjligheten att omhänderta dagvatten från området är dock begränsad vilket innebär att lösningar för omhändertagande av dagvatten måste studeras och hanteras inom fastigheten. Skyfallsplanen anger att området är instängt och mer hårdgjord yta påverkar områdets förmåga att omhänderta dagvatten.
- Punkthusen riskerar att påverka områdets upplevelse av trygghet genom att passagen mellan tänkt bebyggelse och parkeringshuset blir

trång och kan innebära mörka passager. Punkthusen i relation till befintligt parkeringsgarage måste studeras i planarbetet.

Gällande detaljplan a273 (25-LUL/A273) tillåter bostadshus i kvartersstruktur i tre våningar med prickad mark omkring. Gällande detaljplan möjliggör därmed inte önskvärd utveckling och en ny detaljplan måste upprättas för att möjliggöra förtätning.

Det föreslagna området är i översiktsplanen 2021 utpekat som ett område med stads- eller tätortsmässig karaktär, oftast indelad i kvarter. Enligt översiktsplanen kan bostäder, kontor, handel, annan verksamhet, gator, parker och fritidsanläggningar ingå i området.

Förslaget bedöms vara i enlighet med gällande översiktsplan 2021.

Områdets areal är ca 2 hektar och ägs av Lulebo AB.

Dialog:

Dialog har förts internt i kommunens Byggdialog samt markanvisningsgrupp. Representanter från kommunstaben, stadsbyggnadsförvaltningen och Lumire har varit delaktiga. Dialog har även förts med Lulebo AB.

Bedömning utvecklingsområde: Ökad jämlikhet

Beslutet har möjlighet att verka för en ökad jämlikhet i allmänhet genom att skapa förutsättningar för att utreda lämplig markanvändning. Utvecklingsområdet kan påverkas positivt avseende barn och ungas uppväxtvillkor samt variation och mångfald inom stadsdelen.

Bedömning utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Beslutet har potential att påverka utvecklingsområdet positivt. Det bör beaktas vidare i det fortsatta arbetet och via funktion och gestaltning främst bidra till målet ”jämställd resursfördelning till kvinnor, män, flickor och pojkar.”

Bedömning utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Närområdet är redan ianspråktaget för tät struktur, vilket innebär att infrastruktur redan finns på plats i närområdet. Markområdet kan därmed ses som en komplettering i ett redan fungerande och utvecklat område.

Hållbara transportmedel såsom kollektivtrafik kan stärkas genom ett ökat underlag av resenärer under hela året.

Bedömning utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Planförslaget möjliggör för goda förutsättningar för att skapa ett attraktivt tillskott till stadsdelen Mjölkudden som i sin tur gynnar hela Luleå.

Utvecklingsområdet bedöms påverkas positivt avseende bland annat bostadsförsörjning och därmed kompetensförsörjning.

Beslutsunderlag

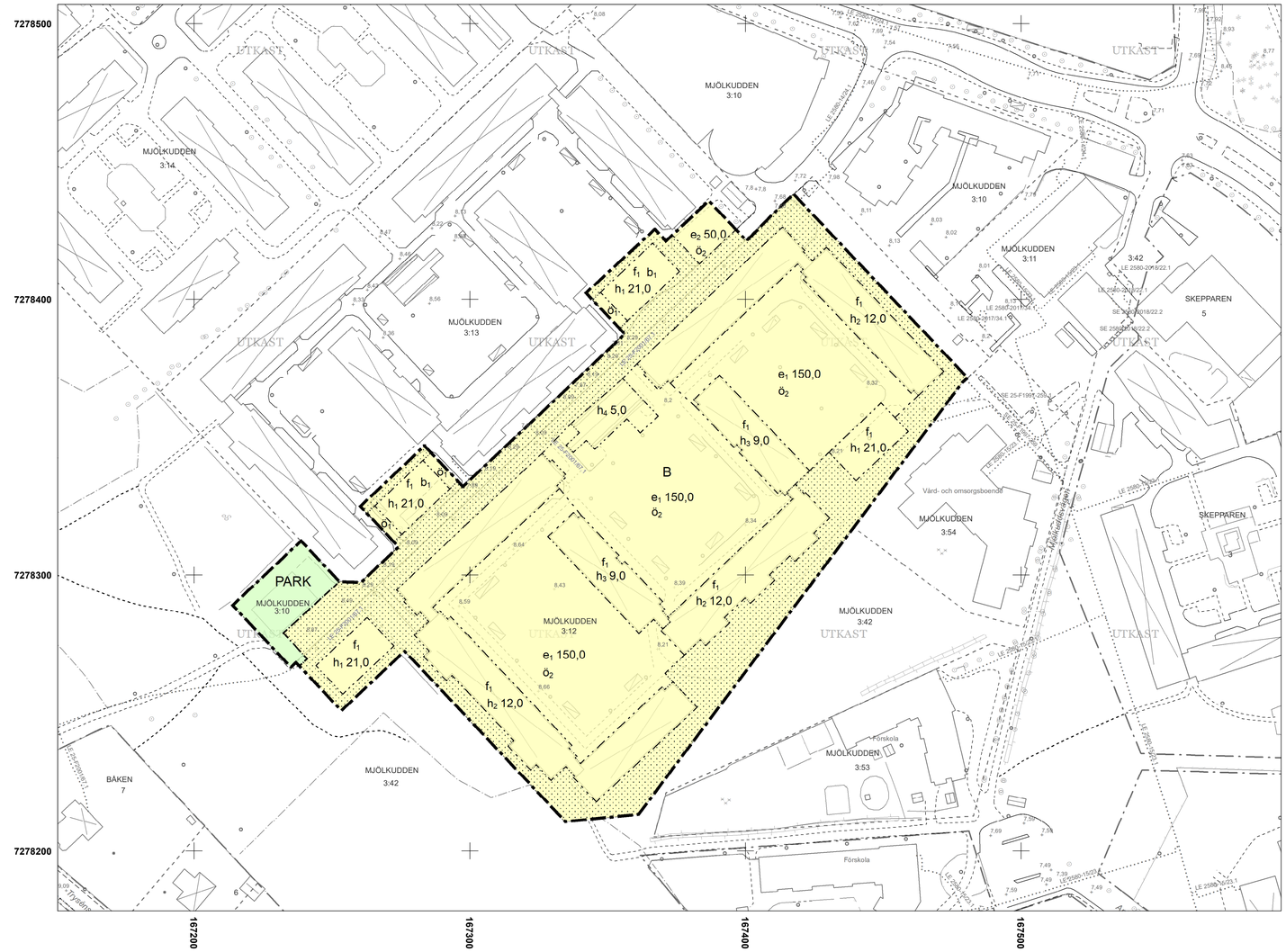
- Svar på ansökan om detaljplan och markanvisning, KLF Hid: 2021.1914
- Mjölkudden – Förstudie 2020-11-25, KLF Hid: 2021.490
- Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut om nytt planuppdrag gör del av Mjölkudden 3:13, KLF Hid: 2022.6332

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden
Kommunstaben, samhällsutvecklingsenheten
Lulebo AB
Lumire

Teckenförklaring Grundkarta

- Häck
- Stängsel
- Stödmur
- Elledning ovan mark
- Vägräcke
- Vägtrumma
- Vajerräcke
- Kantsten
- GC Vägkant
- Körbana Vägkant
- Stig/Motionsspår
- Järnväg
- Dike
- Fastighetsgräns
- Traktsgräns
- Bestämmelse begränsningslinje
- Ledningsrätt/Servitut/GA
- Markkantlinje
- Bostad
- Övrig byggnad
- Komplementbyggnad
- Skärmtak
- Slänt
- +0.00 Markhöjd
- Höjdkurvor
- Mast
- Stolpe
- Ledningsstolpe
- El/Tele skåp
- Kärr
- Äng
- Åker
- Barrträd
- Lövträd
- Lövskog
- Barr- och blandskog

Skala: 1:1 000 (A1)

PLANKARTA

Grundkarta 2025-09-17
Fastighetsgränser 2025-09-12
Inmätning och kontroll i fält 2025-04-25

Koordinatsystem i plan: Sweref 99 21 45
Koordinatsystem i höjd: RH 2000

"Karträttigheter Luleå Kommun
Utdrag ur primärkartan 2025"

ÖVERSIKTSKARTA

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.

Endast angiven användning och utformning är tillåten.

Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom all kvartersmark eller all allmän plats eller allt vattenområde på plankartan.

GRÄNSLINJER

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

PARK Park

ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

B Bostäder

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

Marken får inte förses med byggnad.

$ö_1$ Marken får inte förses med byggnad eller balkonger

$ö_2$ Marken får endast förses med komplementbyggnad.

Höjd på byggnadsverk

h_1 21,0 Högsta nockhöjd är angivet värde i meter.

h_2 12,0 Högsta nockhöjd är angivet värde i meter.

h_3 9,0 Högsta nockhöjd är angivet värde i meter.

h_4 5,0 Högsta nockhöjd är angivet värde i meter.

Utnyttjandegrad

e_1 150,0 Största byggnadsarea är angivet värde i m².

e_2 50,0 Största byggnadsarea är angivet värde i m².

Utformning

f_1 Byggnad ska ha sadeltak

Utförande

b_1 Lägsta grundläggningsnivå är + 8,5 m (RH 2000). Gäller ej tekniska utrymmen som utförs vattentäta.

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 5 år över hela planområdet och börjar gälla fr.o.m. laga kraft datum.

ANTAGANDEHANDLING

KLF2023/1747

Detaljplan för del av Mjölkudden

Mjölkudden 3:13 m.fl.

Luleå kommun Norrbottens län

Kommunstyrelseförvaltningen,
Sektor samhällsbyggnad och demokrati

Beslutsdatum	Instans
Antagande	
Laga kraft	

Daniel Rova
Planchef

Magnus Johansson
Planarkitekt

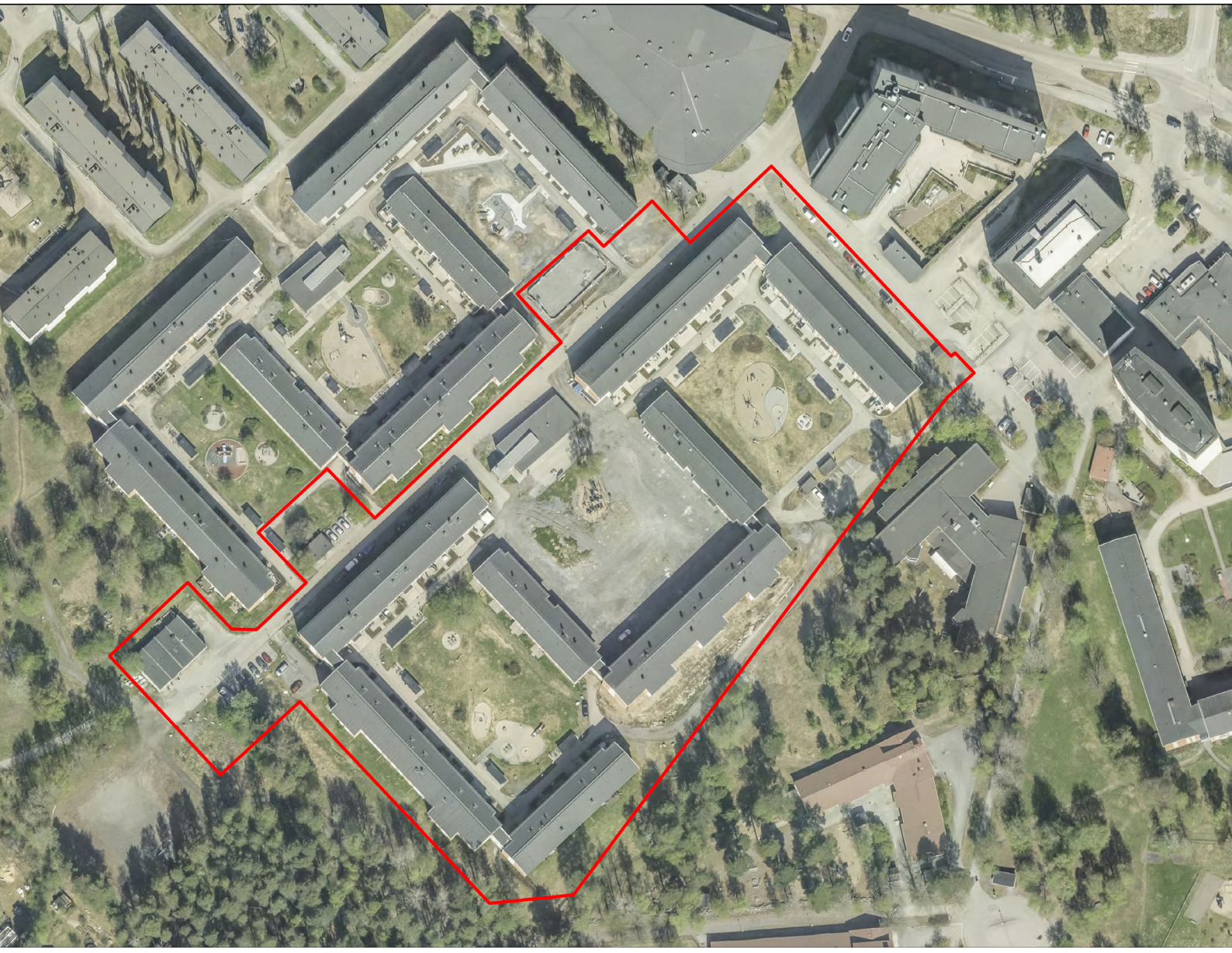
Sara Nyström
Planarkitekt

Dnr: KLF 2023/1747

Planbeskrivning

Detaljplan för del av Mjölkudden
Mjölkudden 3:13 m.fl.

Luleå kommun Norrbottens län

ANTAGANDEHANDLING

2025-12-02

LULEÅ KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Detaljplanens syfte **3**
Syfte 3

2. Beskrivning av detaljplanen **3**
Hela detaljplanen 3
Kvartersmark för bostäder 3
Allmän plats 7
Genomförandetid 7

3.Genomförandefrågor **7**
Fastighetsrättsliga frågor 7
Rättigheter 7
Ekonomiska frågor 8

4. Planeringsunderlag **8**
Kommunala 8
Planuppdrag 9
Undersökning av risk för betydande miljöpåverkan 9
Utredningar 9
Annat 10

5. Planeringsförutsättningar **10**
Fysisk miljö 10
Trafik 12
Geotekniska förhållanden 13

6. Konsekvenser **13**
Natur 13
Miljökvalitetsnormer 14
Hälsa och säkerhet 14
Riksintressen 16
Annat 17

7. Medverkande i projektet **19**

8. Motiv till detaljplanens regleringar **20**

1. Detaljplanens syfte

Syfte

Detaljplanens huvudsakliga syfte är att möjliggöra ytterligare bostadsbebyggelse i form av flerbostadshus på Mjölkudden.

2. Beskrivning av detaljplanen

Hela detaljplanen

Planområdet är beläget vid Mjölkudden centrum och är cirka 3 hektar stort. Planområdet omfattar delar av fastigheterna Mjölkudden 3:10, 3:13, 3:42 samt hela Mjölkudden 3:12.

Kvartersmark för bostäder

Idag finns det 15 flerbostadshus i 2 - 3 våningar inom Mjölkudden 3:12 och 3:13 vilka inrymmer cirka 300 lägenheter. Byggnaderna utgör cirka 12 000 m² byggnadsarea. Detaljplanen möjliggör ytterligare fyra flerbostadshus inom fastigheterna vilket kommer utgöra ett tillskott av cirka 75 lägenheter i området *(se bild 1, tillkommande bebyggelse redovisas i rosa A, B, C och D)*.

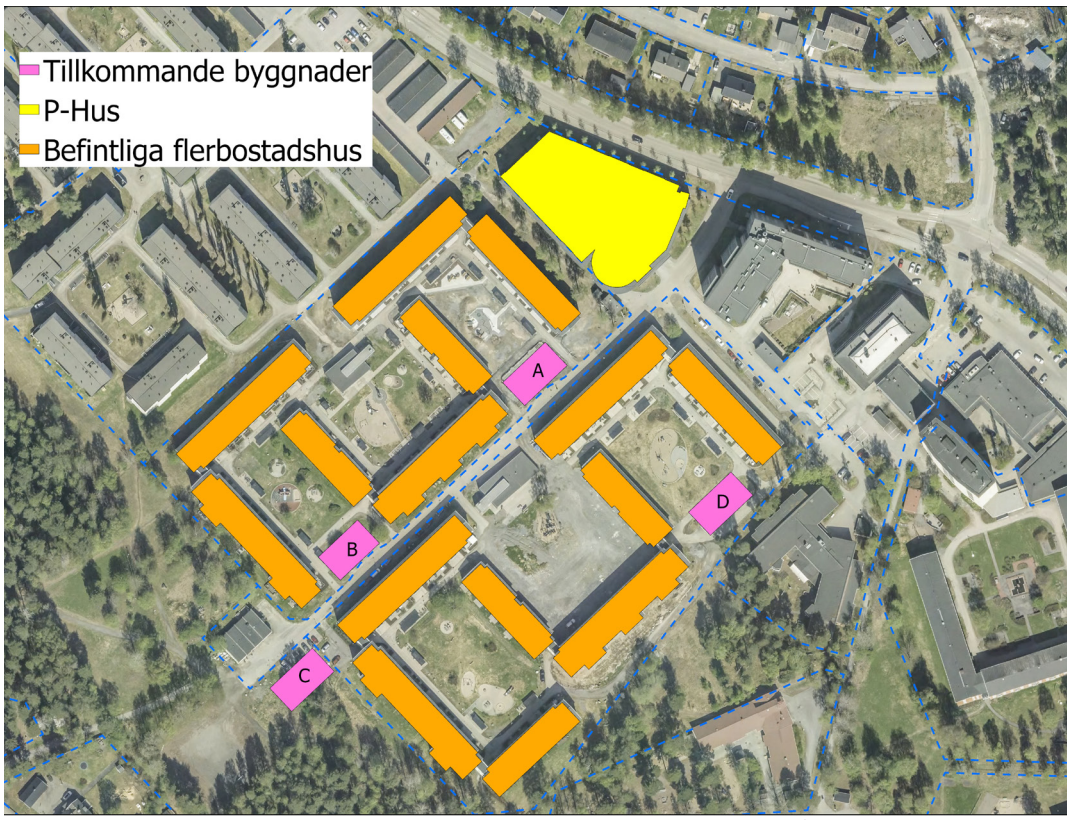

Bild 1: Bilden visar befintlig och tillkommande bebyggelse (A, B, C, D) inom planområdet.

Bostadshusens placering och utbredning på mark regleras med planbestämmelse om prickmark. De tillkommande byggnaderna medges en största byggnadsarea motsvarande 370 m² samt en högsta nockhöjd om 21 meter med planbestäm-

melse **[h_1]**. Detta motsvarar sex våningsplan samt en lutande takkonstruktion. I detaljplanen regleras att byggnaderna ska utföras med sadeltak med planbestämmelse **[f_1]** i likhet med de befintliga flerbostadshusen i området. Detaljplanen bekräftar de befintliga byggnadernas placering och höjder motsvarande 9 - 12 meter nockhöjd med planbestämmelser **[h_2]** och **[h_3]** samt att byggnaderna ska ha sadeltak **[f_1]**. Två av de tillkommande byggnaderna inom fastigheten Mjölkudden 3:13 regleras med en lägsta tillåten grundläggningsnivå enligt planbestämmelse **[b_1]** och görs med hänsyn till vattennivåer vid skyfall. Den lägsta grundläggningsnivån motsvarar botten på den grundläggning som huset kräver. Bestämmelsen gäller ej tekniska utrymmen som utformas vattentäta och syftar till hissgropar och liknande tekniska utrymmen som av praktiska skäl måste läggas på en lägre nivå. De två tillkommande byggnaderna på Mjölkudden 3:13 omfattas även av bestämmelse **[ö$_1$]** vilken reglerar att balkonger inte får uppföras på byggnadernas kortsidor där avståndet skulle riskera att understiga 8 meter mellan balkong och de befintliga byggnaderna. Detta görs med hänsyn till insyn mellan husen och brandskydd. Planbestämmelsen **[ö$_2$]** reglerar innergårdarna samt en yta i norr där marken endast får förses med komplementbyggnader. Bestämmelsen medger en flexibel placering av komplementbyggnader upp till en viss maximal byggnadsarea **[e_1]** och **[e_2]**. Befintliga komplementbyggnader medräknade inom maximal byggnadsarea. Total byggnadsarea för komplementbyggnader regleras i syfte att begränsa intrånget i friytan. Resterande marken planläggs med prickmark i syfte att hindra bebyggelse på infartsväg och säkerställa friyta och yta för drift av byggnader. Detaljplanen möjliggör även en utbyggnad av en befintligt servicebyggnad centralt inom planområdet *(se bild 2)*.

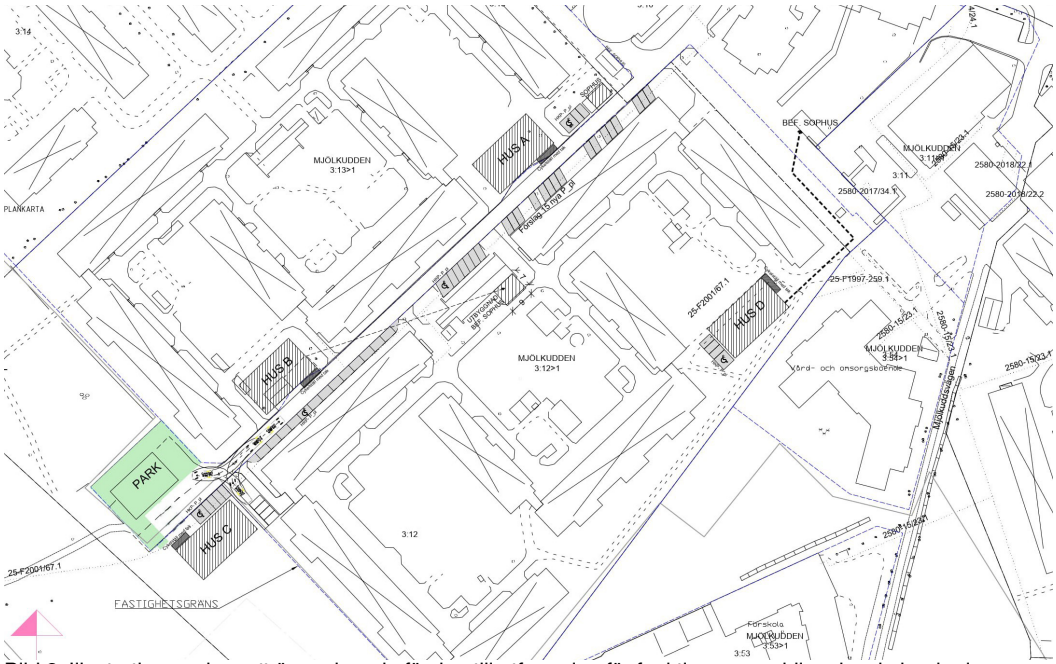

Bild 2: Illustrationen visar ett övergripande förslag till utformning för funktioner som bil- och cykelparkeringar, sophus och vändytor inom planområdet. Detaljplanen medger en flexibel placering av komplementbyggnader och parkeringar och kan därmed få andra placeringar vid detaljplanens genomförande.

Gårdsmiljöer

Inom Mjölkudden 3:12 och 3:13 finns sex stycken innergårdar *(se bild 3)*. Totalt uppgår utemiljön till cirka 10 300 m². Idag finns det cirka 300 lägenheter som gemensamt samnyttjar utemiljön vilket motsvarar cirka 34 m² / lägenhet. Med den tillkommande bebyggelsen minskar friytorna med cirka 500 m² samt möjliggörs för cirka 375 lägenheter inom planområdet. Detta motsvarar cirka 26 m² friyta per lägenhet med befintliga gårdsmiljöer.

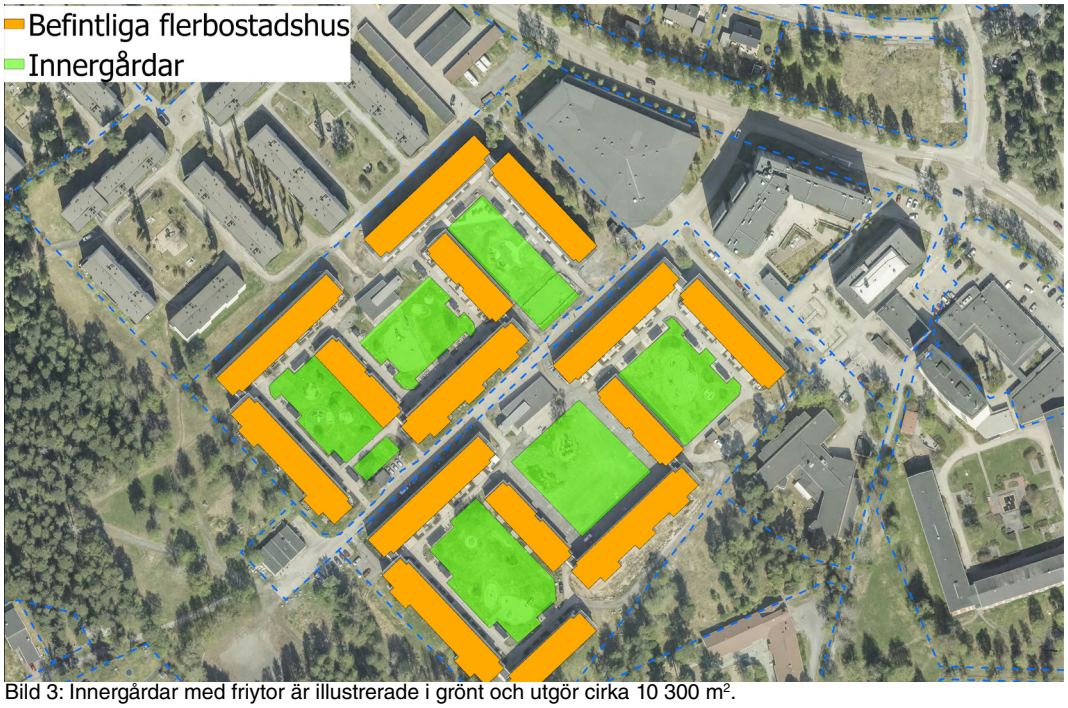

Bild 3: Innergårdar med friytor är illustrerade i grönt och utgör cirka 10 300 m².

Parkering

Kommunens parkeringsnorm (2016) anger 9 parkeringar /1000 m² bruttoarea för bostäder inom zon 2. Detaljplanen medger ett tillskott av cirka 8800 m² bruttoarea nya bostäder. Detta medför att exploatören behöver möjliggöra cirka 80 parkeringar. Exploatören avser att lösa hela det tillkommande parkeringsbehovet inom ett befintligt parkeringshus på Mjölkudden 3:10 i direkt anslutning till planområdet (*se bild 1)*. Inom planområdet finns cirka 40 markparkeringar för besökare som är avgiftsbelagda. Totalt kommer cirka 15 besöksparkeringar påverkas av de nya husen. Parkeringarna kan kompenseras längs den interna kvartersvägen vid hus A samt vid Hus C och D. Parkeringarna kommer inte behöva placeras på mark som idag används som friytor *(se bild 2).*

Byggnadsvolymer

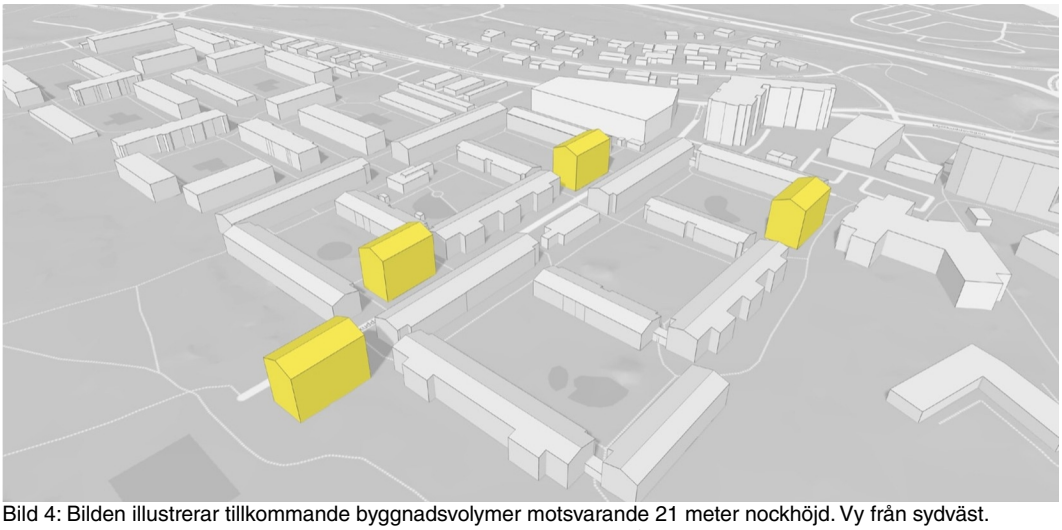

Bild 4: Bilden illustrerar tillkommande byggnadsvolymer motsvarande 21 meter nockhöjd. Vy från sydväst. Tillkommande byggnader är illustrerade i gult för att särskilja dom från befintlig bebyggelse.

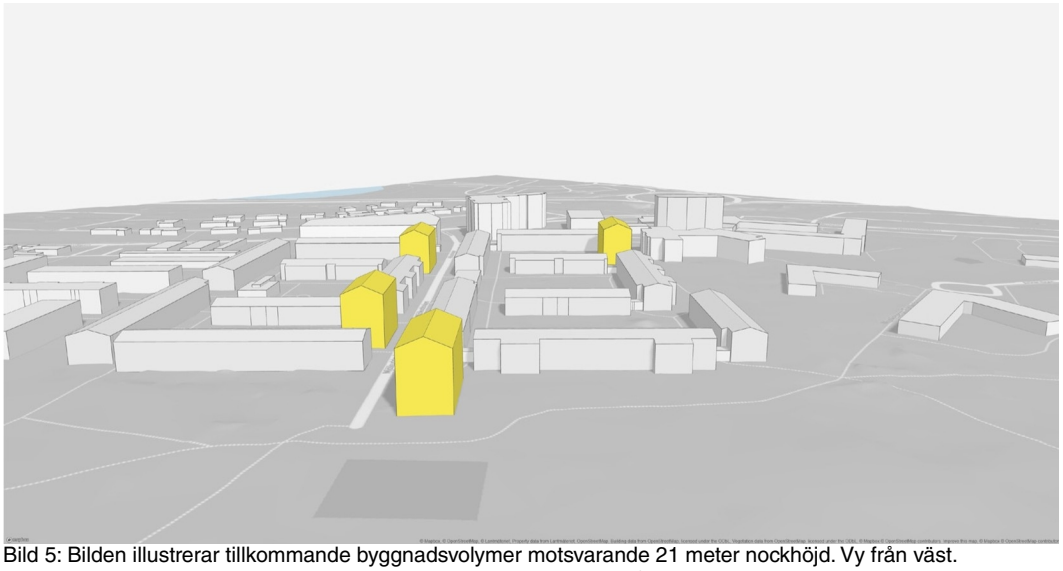

Bild 5: Bilden illustrerar tillkommande byggnadsvolymer motsvarande 21 meter nockhöjd. Vy från väst. Tillkommande byggnader är illustrerade i gult för att särskilja dom från befintlig bebyggelse.

Bild 6: Bilden illustrerar tillkommande byggnadsvolymer motsvarande 21 meter nockhöjd. Vy från öst (Mjölkuddens centrum). Tillkommande byggnader är illustrerade i gult för att särskilja dom från befintlig bebyggelse.

Allmän plats

Detaljplanen medför att delar av fastigheten Mjölkudden 3:10 planläggs som allmän plats [PARK]. Den befintliga byggnaden (tidigare panncentral) på markytan kommer på sikt att rivas för att göra plats för kommunala grön- och rekreationsytor. Detaljplanen medför även att delar av den kommunala fastigheten Mjölkudden 3:42 planläggs som kvartersmark för bostäder för att möjliggöra ett nytt bostadshus på ytan.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år efter det datum planen vinner laga kraft. Efter genomförandetidens slut fortsätter planen att gälla, men den kan då ändras eller upphävas utan att rättigheter som uppkommit genom planen behöver beaktas.

3.Genomförandefrågor

Fastighetsrättsliga frågor

I detaljplanen planläggs del av den kommunala fastigheten Mjölkudden 3:42 som kvartersmark för bostäder [B] samt att del av den privata fastigheten Mjölkudden 3:10 planläggs som allmän plats [PARK]. Detta syftar till att möjliggöra en fastighetsreglering där allmän plats inom Mjölkudden 3:10 kan överföras till kommunens fastighet Mjölkudden 3:42 samt att kvartersmark för bostäder på Mjölkudden 3:42 kan överföras till Mjölkudden 3:12. Plankartans utformning ger kommunen rätt att kräva inlösen av allmän plats enligt PBL 6 kap 13 § eller enligt PBL 14 kap 14 § att kommunen är skyldig att på fastighetsägarens begäran lösa in den berörda allmänna platsen.

I det här fallet görs ett markbyte enligt överenskommelse mellan kommunen och fastighetsägaren. Någon annan ersättning ska inte utgå mellan parterna. Lulebo bekostar och ansvarar för att riva och eventuellt sanera område för panncentral samt att den återställs till parkmiljö. Den allmänna platsen övergår därefter till kommunen. Lulebo kommer i stället ta över kvartersmarken som idag är kommunens. Markbytet sker utan bekostnad. Kommunen ansöker om lantmäteriförrättning. Fastighetsägaren av Mjölkudden 3:10 biträder ansökan och står för samtliga förrättningskostnader.

Rättigheter

Inom planområdet finns idag ledningsrätt 25-F2001/67.1 (Fjärrvärme). De delar av rättigheten som ligger inom kvartersmark befästs inte med markreservat (u-område). Ledningsrätten med tillhörande rättigheter för ledningshavaren gäller fortsatt efter att den nya detaljplanen vinner laga kraft. Om ledningsrätten

skulle behöva flyttas i framtiden måste det prövas av Lantmäteriet. Ansökan görs av ledningshavaren.

Fastigheterna Mjölkudden 3:12 och Mjölkudden 3:13 nyttjar befintlig väg på fastigheten Mjölkudden 3:10 som utfartsväg och saknar servitut för nyttjandet. Lulebo är fastighetsägare till samtliga angivna fastigheter. Mjölkudden 3:12 och 3:13 har möjlighet att ansöka om servitut hos Lantmäteriet.

Tekniska frågor

Fastigheterna inom planområdet är idag anslutna till kommunalt vatten- och avlopp, kommunalt dagvattennät, el, fjärrvärme, tele- och IT försörjning. I anslutning till planområdet inom Mjölkuddsvägen finns en brandpost med en kapacitet av 20 liter/sekund. Avståndet från brandvattenposten överstiger maxavståndet 125 meter till befintliga och tillkommande byggnader inom planområdet. Markbrandpost/-er behöver tillskapas inom kvartersmark för bostäder av fastighetsägaren. Avfallshanteringen ska ske enligt kommunens renhållningsföreskrifter.

Ekonomiska frågor

Planavgift

Ett planavtal har upprättats mellan exploatören och Luleå kommun och ingen planavgift ska därför tas ut i samband med bygglov. Exploatören erläggs med avgifter för bygglov samt eventuella avgifter för el- och fjärrvärmeanslutningar, VA-anläggningsavgift med mera enligt gällande taxor.

4. Planeringsunderlag

Kommunala

Översiktsplan

I översiktsplanen (2021) är området med planområdet utpekat som tät struktur med stads- eller tätortsmässig karaktär, oftast indelad i kvarter. I tät struktur ingår bostäder, kontor, handel, annan verksamhet, gator, parker och fritidsanläggningar. Planförslaget bedöms inte strida mot översiktsplanens intentioner.

Detaljplan.

För det aktuella planområdet gäller detaljplan A 273 från år 1968 (Lantmäteriets aktnummer: 25-LUL-A273, *(se bild 7)*. I detaljplanen A 273 är fastigheterna Mjölkudden 3:10, 3:12, och 3:13 planlagda för bostadsändamål med flerbostadshus i 2-3 våningar, parkering samt att del av Mjölkudden 3:10 är planlagd för panncentral. Detaljplanen A 273 kommer i delar att upphävas i och med att den nya detaljplanen vinner laga kraft. De områden i nu gällande detaljplan som inte berörs kommer fortsatt att gälla.

Planuppdrag

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade (2022-10-24 § 220) att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till ny detaljplan för bostadsändamål. Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för en förtätning av Lulebo AB fastigheter på Mjölkudden.

Undersökning av risk för betydande miljöpåverkan

Kommunen ska enligt 6 kap 5 § MB undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt 6 kap 6 § MB ska undersökningen identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Samråd gällande undersökning om betydande miljöpåverkan ska hållas med länsstyrelsen enligt 6 kap 6 § 2p och 10 § MB. Om betydande miljöpåverkan antas och en strategisk miljöbedömning ska tas fram kan undersökningssamrådet med fördel samordnas med avgränsningssamrådet.

Kommunens ställningsstagande

Kommunen har tagit ställning till att planförslaget inte bedöms medföra en risk för betydande miljöpåverkan (2025-05-02). En strategisk miljöbedömning har därför inte upprättats. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning i ett samrådsyttrande (2025-05-24).

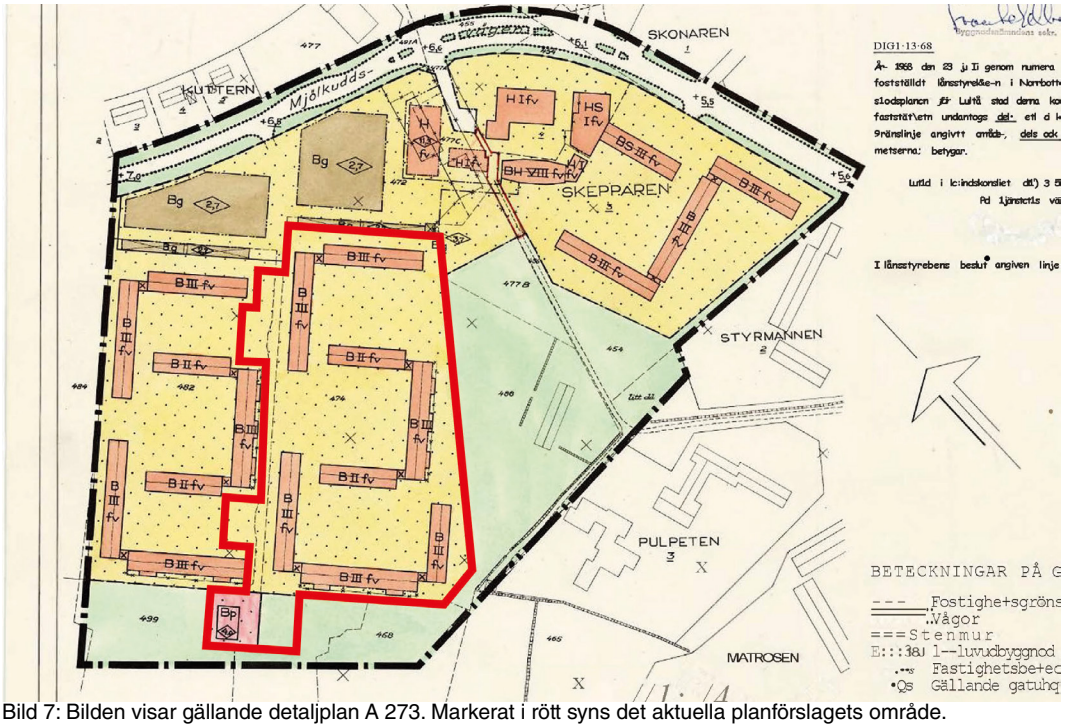

Bild 7: Bilden visar gällande detaljplan A 273. Markerat i rött syns det aktuella planförslagets område.

Utredningar

Följande utredningar har upprättats under planarbetet

- Skyfallsutredning (Vatten & miljökonsulterna AB, 2025).

Övriga underlag

Under planarbetet har följande handlingar upprättats:

- Grundkarta
- Fastighetsförteckning
- Undersökning av betydande miljöpåverkan

Annat

Planförfarande

Detaljplanen handläggs enligt reglerna för standardförfarande (Plan- och bygglagen, 2010:900). Planförslaget bedöms vara förenligt med översiktsplanen samt bedöms inte vara av ett betydande allmänt intresse eller medföra en betydande miljöpåverkan.

Allmänna råd och föreskrifter

Planhandlingarna i planförslaget har upprättats utefter Boverkets föreskrifter om detaljplan (BFS 2020:5) samt Boverkets allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan (BFS 2020:6), samt föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS 2020:8).

5. Planeringsförutsättningar

Fysisk miljö

Bebyggelse & Kulturmiljö

Det gamla jordbruksområdet Mjölkudden sågs i Generalplan för Luleå stad (1950) som lämpligt för egnahemsbebyggelse men planerades också för flerfamiljshus. Mjölkudden började planläggas 1958 och byggdes ut under 1960-talet. Mjölkudden som helhet utgör ett representativt exempel på bostadsplanering enligt folkhemmets planeringsideal under perioden före miljonprogrammet (år 1965-1975). Tidstypiska drag för området i stort är trafikseparering med bilfritt torg, separerade gång- och cykelvägar, stora parkeringsplatser. I bostadsområdena finns lekparker, i närheten finns välfärdsinrättningar som förskola och äldreboende tidigare vårdcentral, apotek, skolor och stadsdelskyrka.

Det aktuella planområdet stod färdigbyggt år 1964. Detaljplanen för det aktuella planområdet är A 273 (1968) och tidigare A240 (1964) vilka fastställer den bebyggelsestruktur som finns idag inom planområdet utöver de komplementbyggnader som tillkommit på 2000-talet *(se bild 7, 8).*

Fastigheterna Mjölkudden 3:12 och 3:13 innefattar 15 flerbostadshus i 2 - 3 våningar. De berörda flerbostadshusen har en enhetlig karaktär med ljusa tegelfasader med inslag av fasadskivor i betong, indragna balkonger med metallräcken, samt sadeltak. Byggnaderna skapar delvis öppna men tydliga gårdsbildningar. På de flesta gårdar är en av tre sidor obebyggda likt hästskoform men vissa

gårdar har fått tillägg i form av komplementbyggnader under 2000 talet där det tidigare varit obebyggt. Gårdarna har en luftig karaktär med breda släpp eller passager mellan och under byggnadskroppar som är karakteristiska för tidsperioder *(se bild 8, 9)*. Flerbostadshusen inom planområdet genomgick förändringar under 1980-talet där byggnaderna tilläggisolerades och fick tegelfasader samt att byggnadernas platta tak ersattes med sadeltak *(se bild 9)*.

Mjölkudden är inte riksintresseområde för kulturmiljö och inte upptaget i länets kulturmiljöprogram. Vid utredning av byggnadsminne för Mjölkudden centrum bedömde Länsstyrelsen (Ärende: 432-2276-2023) att området har flera kulturhistoriska värden och en tydlig helhetsmiljö men att området för Mjölkudden centrum inte uppfyller kvalifikationskraven för byggnadsminnesskyddet.

Läs avsnitt 6 för detaljplanens bedömda påverkan på befintlig miljö.

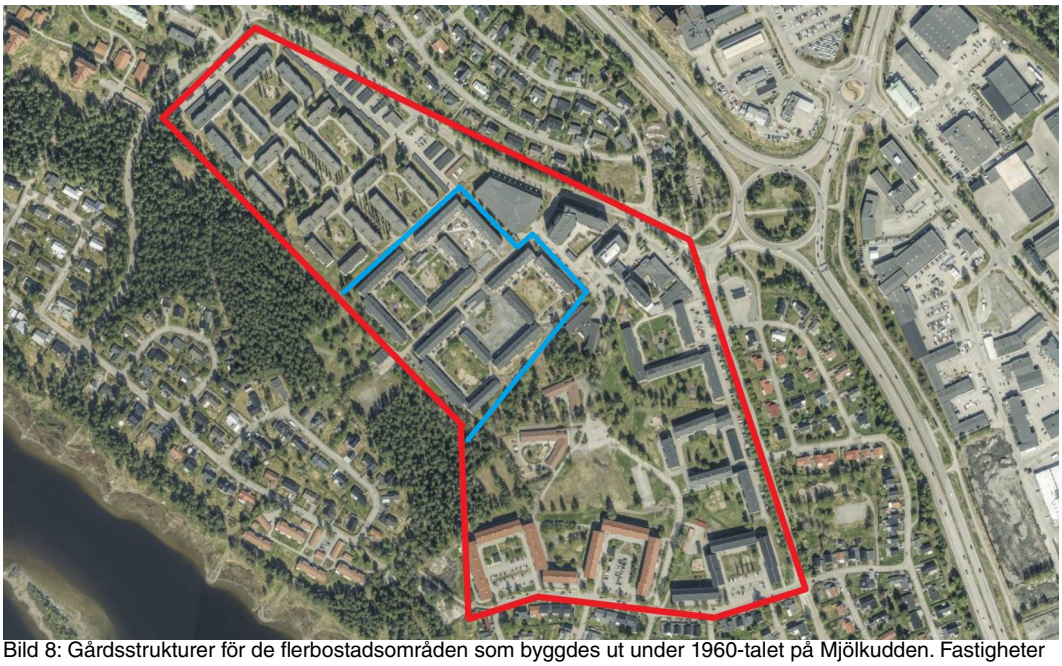

Bild 8: Gårdsstrukturer för de flerbostadsområden som byggdes ut under 1960-talet på Mjölkudden. Fastigheter Mjölkudden 3:12 och 3:13 ligger inom blå markering.

Bild 9: Två flerbostadshus i 2 och 3 våningsplan inom planområdet med tillhörande utemiljö. Alla flerbostadshusen inom planområdet har en likadan tak- och fasadutformning. De två flerbostadshusen är sammanbyggda med en portik mellan byggnaderna.

Trafik

Planområdet angörs för fordonstrafik via Mjölkuddsvägen. Intern kvartersväg för planområdet går via fastigheten Mjölkudden 3:10 med vändyta i slutet av gatan för större fordon. Anslutande kommunala gång- och cykelnät finns inom Mjölkuddsvägen och söder om planområdet. Busshållsplatser finns cirka 100 meter från planområdet inom Mjölkuddsvägen *(se bild 10).*

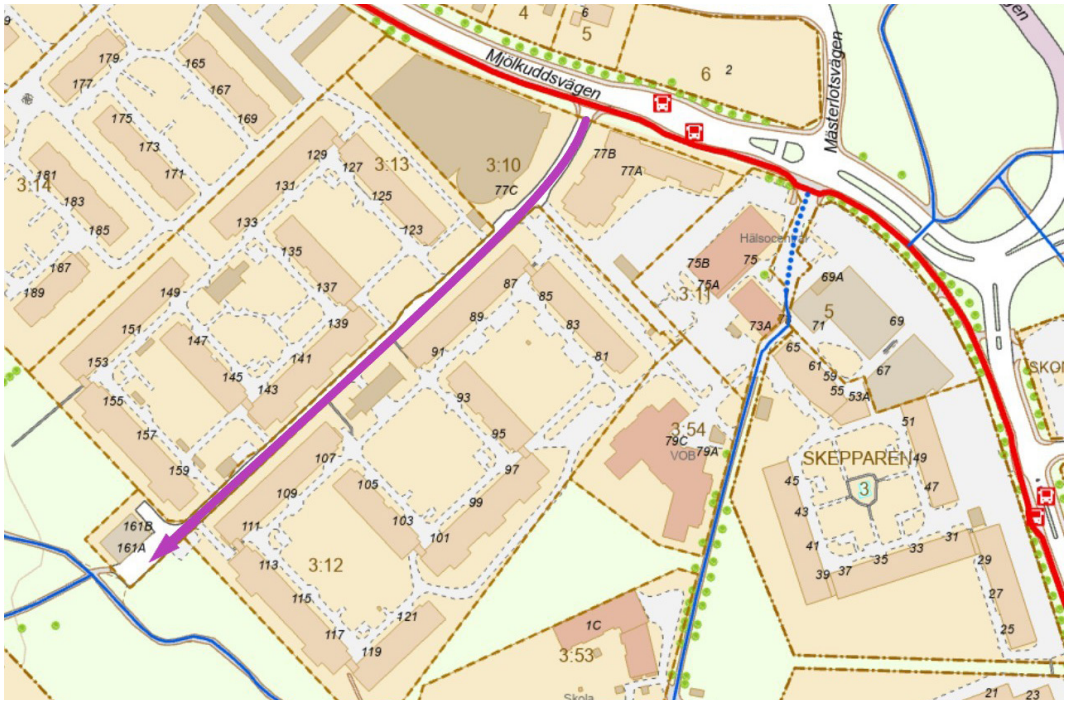

Bild 10: Kommunalt huvudcykelstråk (rött) och kommunal cykelväg (blått). Planområdet angörs via Mjölkuddsvägen och en intern kvartersväg (lila) som ansluter till de enskilda gårdarna.

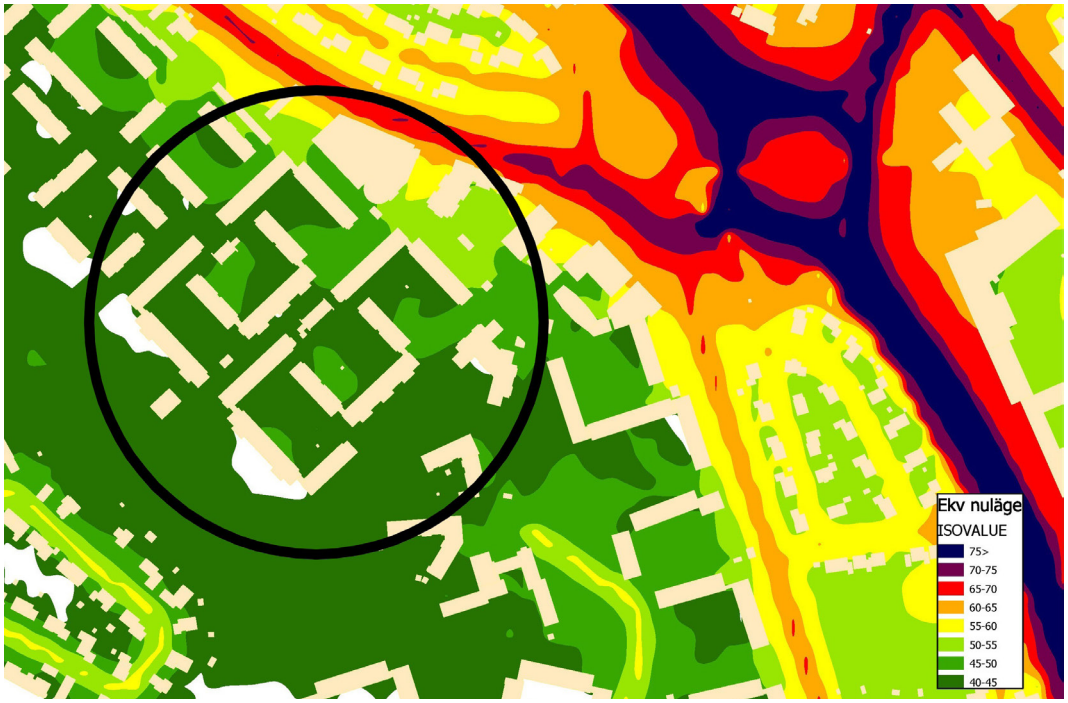

Bild 11: Utdrag från kommunens bullerkartering. Utmarkerat (svart) inryms fastigheterna Mjölkudden 3:10, 3:12 och 3:13.

Trafikbuller
Planområdet utsätts inte för trafikbuller som överskrider 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid byggnaders fasader eller 50 dBA ekvivalent ljudnivå vid uteplatserna (*se bild 11).*

Geotekniska förhållanden
Enligt SGU jordartskarta 1:25000 - 1:100000 utgörs grundlagret inom planområdet till större delen av lera - silt samt till viss del av morän i den sydvästra delen av planområdet. Kommunens jordartskarta anger finsediment med genomgående torrskorpa för större delen av planområde samt morän i planområdets sydvästra del. Planområdet ligger inom område som kan innehålla sura sulfatjordar enligt SGU kartering (Sur sulfatjord). Vid behov av massutskiftning inom planområdet kan det innebära hantering av sulfidhaltig silt som potentiellt kan orsaka försurning och negativ miljöpåverkan. Vid schakt av sulfidjord kan uppschaktade massor hanteras om dessa placeras i en anaerob miljö, alternativt ska sulfidjorden deponeras på avfallsanläggning. Analyser av svavel och järninnehåll samt PH-värde bör utföras inom projektering. Detta för att avgöra om jorden ska klassificeras som sulfidjord vid hantering i samband med schakt.

Markradon
Enligt kommunens markradonutredning (1987) ligger planområdet inom ett normalriskområde där radiumhalten är låg till normal. Boverkets byggregler (BBR) anger gränsvärden för radonhalt och gammastrålning i nya byggnader och byggherren ansvarar för att reglerna uppfylls.

6. Konsekvenser

Natur
Detaljplanen medför att befintlig kommunal parkmark kan bebyggas med ett bostadshus samt att befintlig bostadsmark planläggs som allmän plats [PARK] *(se bild 12)*. Markbytet syftar till att stärka parkmarkens sammanhängande struktur och underlätta framtida utveckling av den kommunala parkmarken. Tillkommande byggnad medför att ett antal träd kommer behöva avverkas i skogsområdets yttre del angränsade mot bostadsområdet. Avverkningen kommer inte påverka skogsområdets sammanhang eller utbredning på något betydande sätt och detaljplanens genomförande medför inte en barriäreffekter där livsmiljön bryts av för djur- eller växtlighet. Berörda träd är inte särskilt skyddsvärda (jätteträd, mycket gamla träd eller grova hålträd) som skulle utgöra hinder för att marken bebyggs.

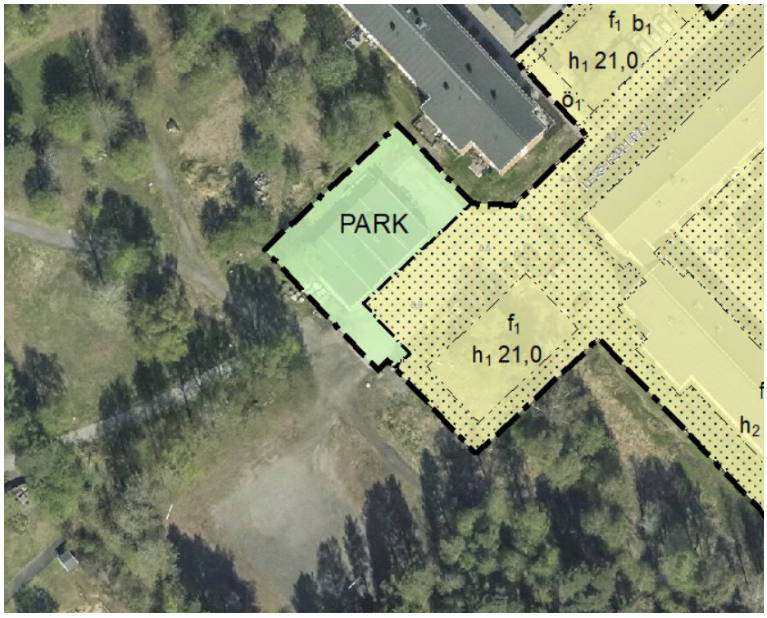

Bild 12: Bilden visar plankartans utformning för ny allmän plats [PARK] på befintlig bostadsmark. Inom framtida parkmarken står idag den före detta panncentralen som ska rivas på sikt. Mitt emot den före detta panncentralen medges ett nytt bostadshus på vad som idag är kommunal parkmark.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer regleras i 5 kap. Miljöbalken. Det finns miljökvalitetsnormer (MKN) framtagna för omgivningsbuller, luftkvalitet och vattenkvalitet. Det handlar om de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till gällande miljökvalitetsnormer. Planområdet omfattas av MKN för luftkvalitet och vattenkvalitet. Luleå kommun omfattas inte av den framtagna miljökvalitetsnormen avseende omgivningsbuller.

Luft

De markanvändningar som medges inom planområdet är inte av förorenade art. Detaljplanens genomförande bedöms inte medföra någon betydande påverkan på luftkvalitén i området i avseende till en ökad trafik i området.

Vatten

Recipient för dagvatten är inre Lulefärden som är kustvatten med god ekologisk status men uppnår ej god kemisk status enligt VISS. Detaljplanen bedöms inte medföra någon betydande förändring av föroreningsbelastningen från fastigheten gentemot den gällande detaljplanen. Kommunens generella riktlinjer anger att det vatten som leds till kommunens dagvattennät ska fördröjas lokalt och renas centralt vid recipienterna (Dagvattenplan 2020-2030, Luleå kommun). Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka status för Inre Lulefjärden negativt eller leda till att miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet överskrids.

Hälsa och säkerhet

Översvämning

En skyfallsutredning har tagits fram av Vatten & Miljökonsulterna AB för att stu-

dera vattennivåer vid ett skyfall (100 års regn med klimatfaktor 1,3).

Vid ett skyfall bedöms det i utredningen att planerad förtätning inte leder till några betydande konsekvenser för översvämningssituationen eller naturliga avrinningsvägar. Tillkommande takyta bedöms vara obetydlig i jämförelse med avrinningsområdets storlek och utredningen visar att lokala negativa effekter ej uppstår av nyetableringen. Planerad förtätning inom Mjölkudden 3:12, 3:13 och 3:42 bedöms inte heller ge någon märkbar påverkan på rinnvägar och vattenansamlingar nedströms aktuellt avrinningsområde, dvs mot Skutvikens industriområde och utlopp i recipient. De tillkommande husen bedömdes ej vara inom riskzon för översvämning, men detta förutsätter höjdsättning med viss säkerhetsmarginal till omgivningen då vattenansamling kan förväntas i anslutning till hus A och hus B *(se bild 14)*. Avrinning samlas på lokalgatan intill hus A och hus B och avrinner i riktning mot Mjölkuddsvägen norrut. Vattenansamling kan förväntas på lokalgatan under och kort tid efter skyfall. Utredningen visar att vid ett skyfall riskerar översvämmade vattennivåer upp till + 8,35 meter vid hus A och + 8,26 meter vid Hus B (RH 2000). I avseende till detta regleras en lägsta grundläggningsnivå + 8,5 meter (RH 2000) för de båda husen i plankartan. Närmast huskroppen rekommenderas en marklutning på 5 %. Längre från huset (ca 3 m) bedöms en marklutning på 1-2 % vara tillräcklig. För hus C och hus D (Mjölkudden 3:12) bedömdes risken för översvämning och påverkan på rinnvägar som mycket liten.

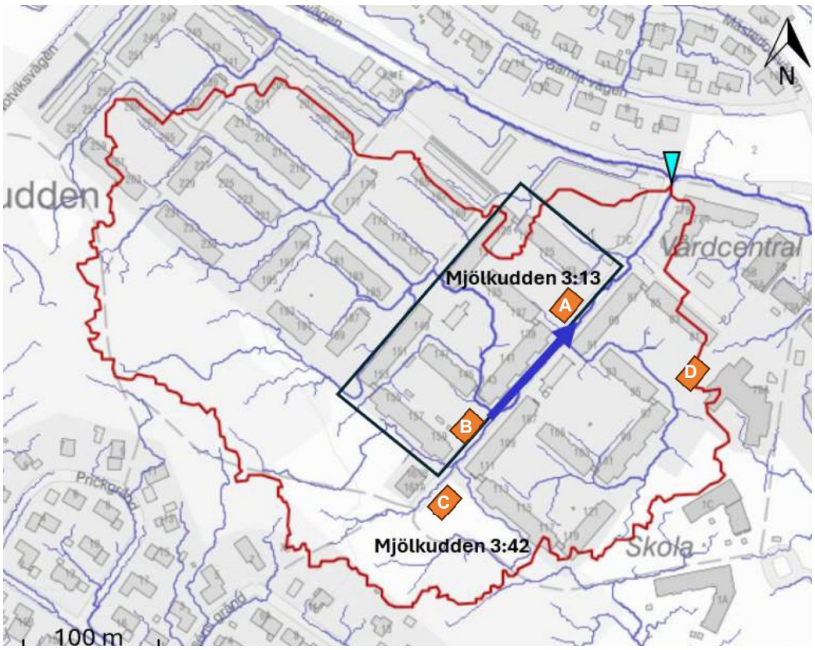

Bild 13: Bilden visar avrinningsområde (röd markering) med avrinning till punkt markerad med turkos nål. Blå pil visar flödesriktningen på den interna kvartersvägen inom planområdet.

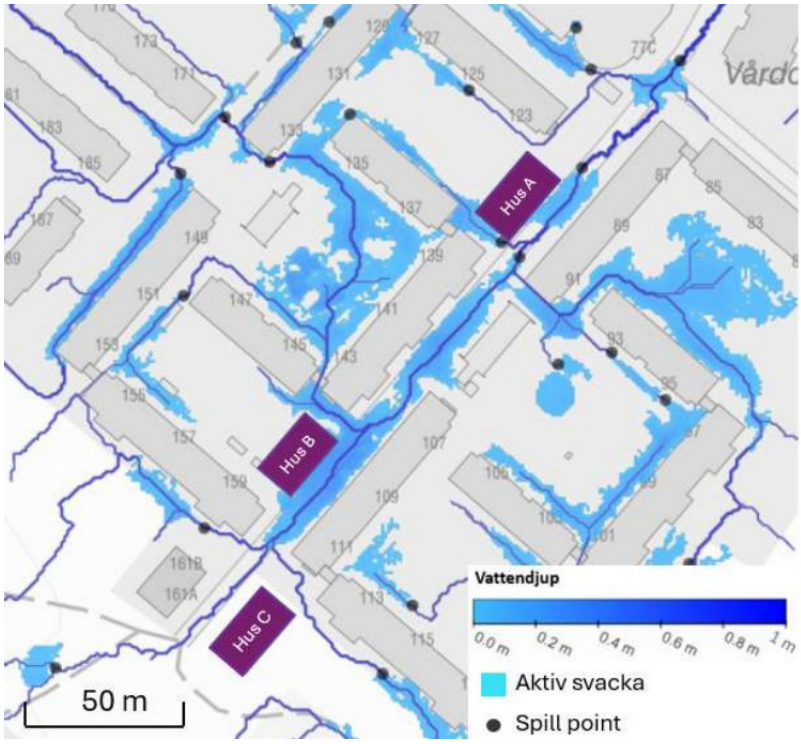

Bild 14: Vattennivåer vid ett framtida 100-årsregn (Vatten & Miljökonsulterna AB). Vid hus A och B bedöms höjdsättning med säkerhetsmarginal nödvändig i avseende till risk för översvämning.

Åtkomst räddningstjänst

Räddningstjänstens framkomlighet i området ska beaktas vid projektering. Den interna kvartersvägen som ansluter från Mjölkuddsvägen utgör den primära tillfartsvägen för räddningstjänstens fordon. Interna gator/hårdgjorda ytor inom respektive kvarter ska anordnas så att räddningstjänstens fordon kan ställa upp maximalt 50 meter från respektive byggnads angreppsväg (vilket normalt sett utgörs av entréer till trapphus) samt så att det finns möjlighet för ”rundkörning” inom kvarteren. Aspekter avgörande för räddningsfordons framkomlighet om exempelvis bredder på gator, portalbredder samt svängradier i kurvor/korsningar ska beaktas vid projektering. Gatorna ska också utformas utifrån möjligheten för uppställningsplats för räddningstjänstens höjdfordon, om denna ingår som alternativ utrymningsväg från lägenheter i respektive byggnad. Det ska finnas två av varandra oberoende vägar in till byggnaderna i området så att räddningstjänsten har framkomlighet om den ena vägen skulle spärras av till exempel en brand. Räddningstjänsten kan utgöra alternativ utrymningsväg om avståndet mellan mark och underkant fönster/balkong är max 23 meter och alla lägenheter kan nås. Tillkommande bostadsbyggnader medges inte placering närmare än 8 meter från befintliga. Räddningstjänstens tillgänglighet till byggnader inom planområdet prövas i bygglovsskedet.

Riksintressen

Planområdet ligger inom områden av riksintresse för:

- Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 9 § miljöbalken): Stoppområde för höga

objekt med särskilt behov av hinderfrihet och MSA-området för luftrum.

- Riksintresse för kommunikationer (3 kap 8 § MB)
- Riksintresse för Norrbottens kust och skärgård som har särskilt stora värden för turism och rörligt friluftsliv (4 kap 1, 2 §§ MB)

Detaljplanen bedöms inte riskera att berörda riksintressen skadas eller att utnyttjandet påtagligt försvåras.

Annat

Kulturmiljö

Detaljplanen medför främst en förändring av den befintliga gårdsstrukturen där den semiöppna tidstypiska strukturen förändras. De nya byggnaderna medför att gårdarna förtätas och till viss del blir mer slutna. Dock säkerställs breda släpp mot gårdarna om minst 8 meters bredd mellan byggnader. Tillkommande byggnader medges i detaljplanen att avvika både i volym, höjd och uttryck i syfte att byggnaderna ska betraktas som ett tillägg och ny årsring i området. Det kommer fortsatt tydligt gå att utröna vilka byggnader som hör till ursprungsmiljön från 1960-talet. Byggnaderna medges inte att sammanbyggas med de ursprungliga. Gemensamt regleras att samtliga byggnader inom planområdet ska ha sadeltak för att skapa en samstämmighet mellan det gamla och nya.

De tillkommande byggnaderna blir 21 meter höga (6 våningar samt sadeltak). De blir därmed lägre än Mjölkudden centrums högsta byggnad (8 våningar) samt äldreboendet vid Mjölkuddsvägen på Mjölkudden 3:10 (7 våningar).

Slutsats

Tillkommande byggnader utgör ett tydligt tillägg i ett annars homogent utformat kvarter och bedöms inte påverka läsbarheten negativt gällande vilka byggnader som hör till ursprungsmiljön från 1960-talet. Befintlig bebyggelse är tidstypisk men ej unik och bedöms inte ha så pass höga värden att området inte bör förtätas. Detaljplanen påverkar främst att de tidstypiska gårdsstrukturerna som blir mer slutna gentemot dagsläget. Detaljplanen bedöms som helhet uppfylla en god helhetsverkan mellan ursprungsmiljö och tillkommande bebyggelsen och bedöms inte riskera att miljön förvanskas i området. Det allmänna intresset gällande tillskapande av fler bostäder i Luleå tätort bedöms väga tyngre än de konsekvenser detaljplanen medför i den befintliga byggnadsmiljön.

Utemiljö

Inom Mjölkudden 3:12 och 3:13 finns sex stycken innergårdar *(se bild 3).* Totalt uppgår utemiljön till cirka 10 300 m^2. Idag finns det cirka 300 lägenheter som gemensamt samnyttjar utemiljön vilket motsvarar cirka 34 m^2 / lägenhet.

Med den tillkommande bebyggelsen minskar friytorna med cirka 500 m^2 samt möjliggörs cirka 375 lägenheter inom planområdet. Detta motsvarar cirka 26 m^2 friyta per lägenhet med befintliga gårdsmiljöer. Detta bedöms fortsatt som en acceptabel nivå på friytor centralt i tätorten, samt att det finns ett kommunalt park-

område angränsande till planområdet vilket kan betraktas som ett komplement till utemiljön. Kommunens översiktsplan (2021) anger att bebyggelsen i stadsbygden ska utvecklas genom förtätning vilket innebär en intensivare användning av ytor och funktioner som ligger i stadsbygden. Detta ökar kraven på en hög kvalitet i närmiljön och behovet av gröna ytor så att fler invånare kan använda utemiljöerna i parker, på gårdar och grönområden. Exakt hur innergårdarna utformas inom planområdet regleras inte i detaljplanen utan det är fastighetsägarens ansvar i senare skeden. Praktiska funktioner som parkeringar för bil och cykel samt sophus kommer inte behöva placeras på befintliga gårdsmiljöer utan kan lösas längs interna kvartersvägar samt intill de nya byggnaderna *(se bild 2)*. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering ska man i första hand ordna friyta enligt plan- och bygglagen (8 kap 9§).

Sol- och skuggförhållanden

En skuggstudie har tagits fram för att redovisa hur detaljplanens reglerade byggrätt kan påverka sol- och skuggförhållanden i området *(se bilaga 1)*. De tillkommande fyra byggnaderna redovisas med 21 meters nockhöjd. Ingen skuggstudie tas fram för höstdagjämning då sol-och skuggförhållanden är likartade dom vid 20 mars (vårdagjämning). De förändrade sol- och skuggförhållandena bedöms inte medföra en betydande olägenhet i avseende till sikt och ljusförhållanden.

Vårdagjämning (20 mars)
Under förmiddagar medför de nya byggnaderna en ökad skuggbildning på innergårdarna inom Mjölkudden 3:12 och 3:13 samt att befintliga byggnader öster om de tillkommande byggnaderna påverkas av en skuggpelare som rör sig från norr till öst. Under eftermiddagen och fram till solnedgång vid 18:00 fortsätter skuggpelarna röra sig sydöst och börjar mellan 16:00 - 17:00 delvis att skugga bygganden på fastigheten Mjölkudden 3:54.

Midsommarsolstånd (20 juni)
Under 20 juni är det främst byggnader sydöst om de nya byggnader som påverkas av en ökad skugga från 17:00 och framåt kvällen.

Midvintersolstånd (21 december)
Under 21 december ligger solen så pass lågt på horisonten att de nya byggnaderna inte medför någon påtaglig förändring av skuggbildning i området.

7. Medverkande i projektet

Detaljplanen har tagits fram av Kommunstyrelseförvaltningen i samarbete med andra kommunala förvaltningar. Se avsnitt 4.5 för de underlag som har tagits fram under planarbetet.

Kommunstyrelseförvaltningen
Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, 2025-12-02

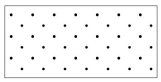
Daniel Rova	Magnus Johansson	Sara Nyström
Planchef	Planarkitekt	Planarkitekt

8. Motiv till detaljplanens regleringar

Allmän plats

Användning	
PARK PARK	Användningen Park används för områden för grönområden som kräver skötsel och som helt eller till viss del är anlagda. I användningen ingår även komplement till parkens användning. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 3 § 1 PBL)

Kvartersmark

Användning	
B - Bostäder B	De berörda fastigheterna planläggs för användning bostäder i syfte att möjliggöra ytterligare bostäder i området i enlighet med detaljplanens syfte. Med användningen Bostäder avses boende med varaktig karaktär. I användningen ingår också bostadskomplement av olika slag. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 2 § PBL), (2 kap 3 § 5 PBL)
Egenskapsbestämmelser	
[Prickmark] - Marken får inte förses med byggnad med undantag för komplementbyggnader om högst 50 kvadratmeter byggnadsarea. Komplement byggnader får inte placeras närmare än 4 meter från fastighetsgräns. 	Planbestämmelsen syftar till att säkerställa tillräckliga friytor samtidigt som mindre komplementbyggnader tillåts som kan vara nödvändiga för boendemiljön och fastighetens funktion. Bestämmelsen syftar till att reglera en ändamålsenlig struktur samtidigt som behovet av framtida förändringar och kompletteringar möjliggörs. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 3 § 1 PBL) (2 kap 6 § 1 och 8 PBL)
$h_{\#}$- Högsta nockhöjd är angivet värde i meter	I detaljplanen regleras bebyggelse till en högsta nockhöjd i syfte att säkerställa en högsta höjd som samspelar med den omgivande bebyggelsen med hänsyn till intresset av en god helhetsverkan i området. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 3 § 1 PBL) (2 kap 6 § 1 PBL)
f_1- Byggnad ska ha sadeltak	Bestämmelsen syftar till säkerställa enhetlig taktformning på bostadshusen i området. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 3 § 1 PBL)
$ö_1$ - Marken får inte förses med byggnad eller balkonger	Bestämmelsen säkerställer att balkonger inte får uppföras på byggnadernas kortsidor där avståndet skulle riskera att understiga 8 meter mellan balkong och de befintliga byggnaderna. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 3 § 1 PBL)
b_1 - Lägsta grundläggningsnivå är + 8,5 m (RH 2000). Gäller ej tekniska utrymmen som utförs vattentäta.	Bestämmelsen syftar till att säkerställa en säker lägsta grundläggningsnivå i avseende till översvämmande vatten vid skyfall. Lägsta grundläggningsnivå avser botten på den grundläggning som huset kräver. Planbestämmelsen görs med stöd i: (2 kap 5 § 5 PBL)

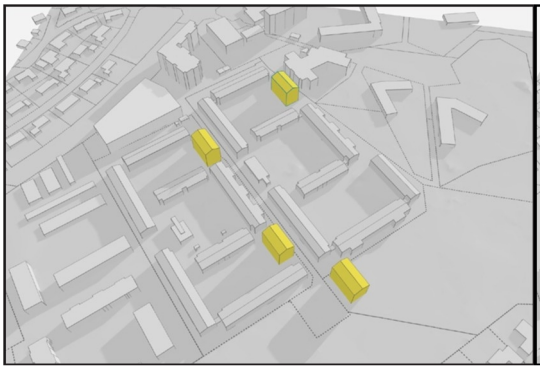
LULEÅ KOMMUN

Bilaga 1

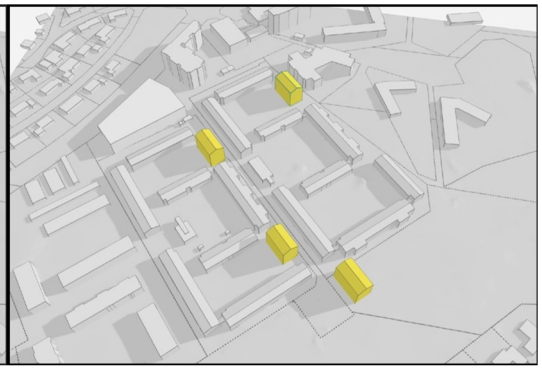
Skuggstudie

Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl.

Vårdagjämning, 20 mars (Vy från nordväst mot Mjölkudden 3:10, 3:12 och 3:13.)

20 mars kl 8:00

20 mars: kl 10:00

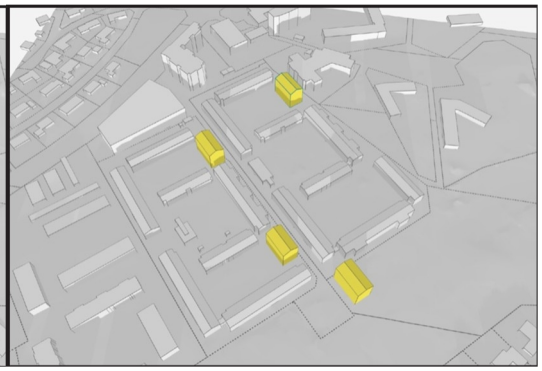
20 mars: kl 12:00

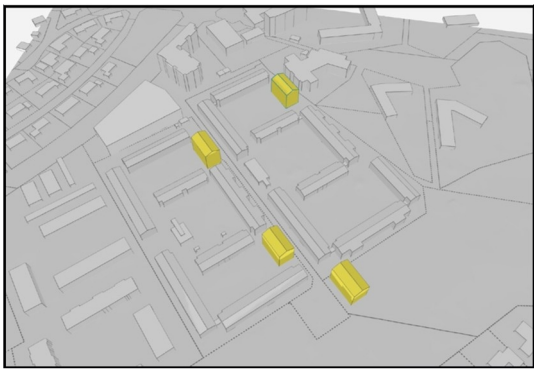
20 mars: kl 14:00

20 mars: kl 16:00

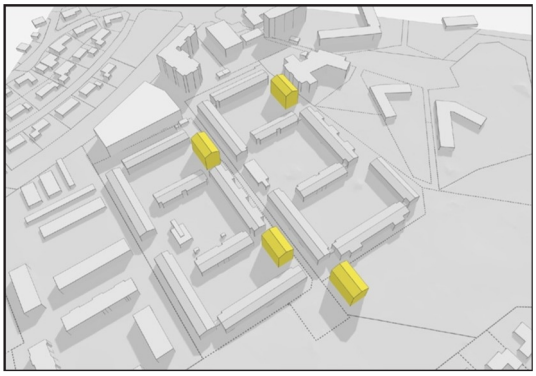

20 mars: kl 17:00

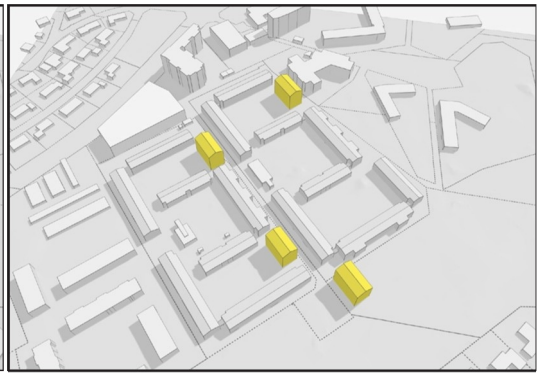

20 mars: kl 18:00

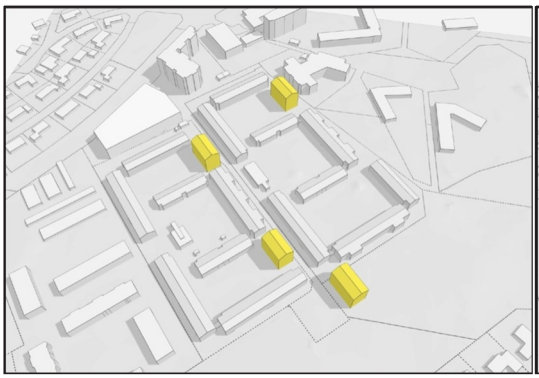
Sommarsolstånd, 20 juni. (Vy från nordväst mot Mjölkudden 3:10, 3:12 och 3:13.)

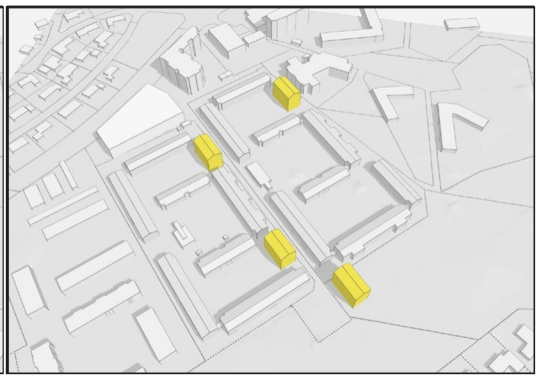
20 juni: kl 08:00

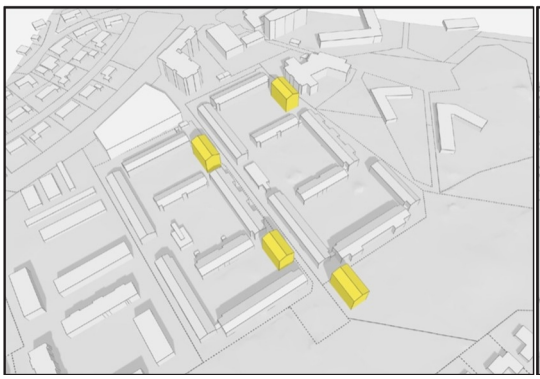
20 juni: kl 10:00

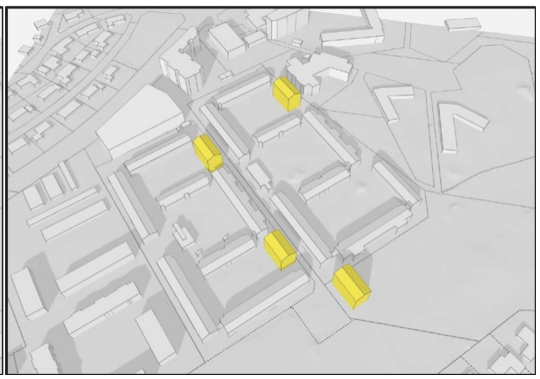
20 juni: kl 12:00

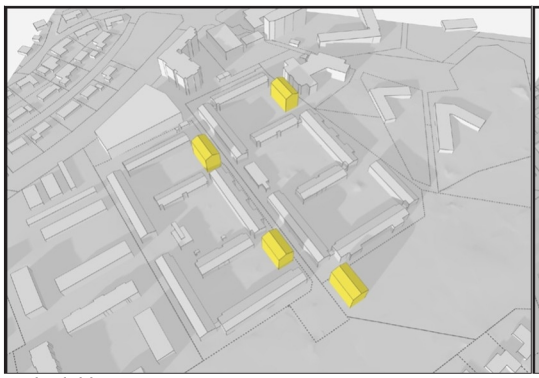
20 juni: kl 14:00

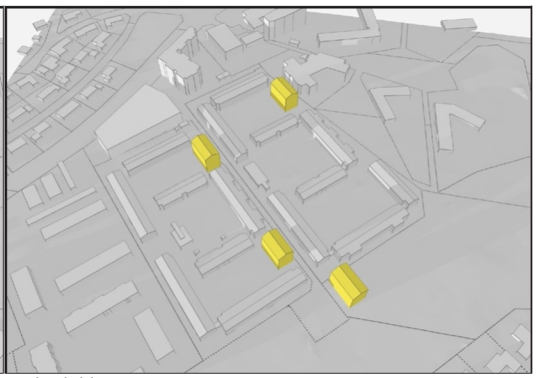
20 juni: kl 16:00

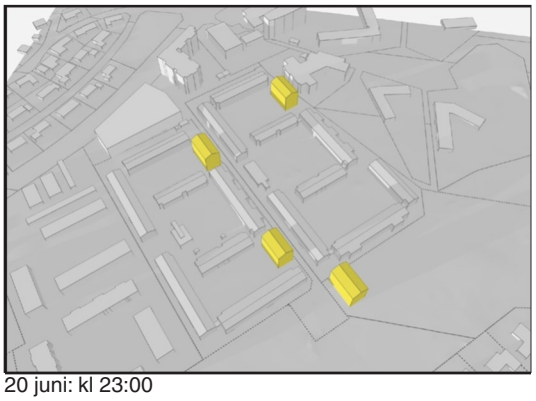
20 juni: kl 18:00

20 juni: kl 20:00

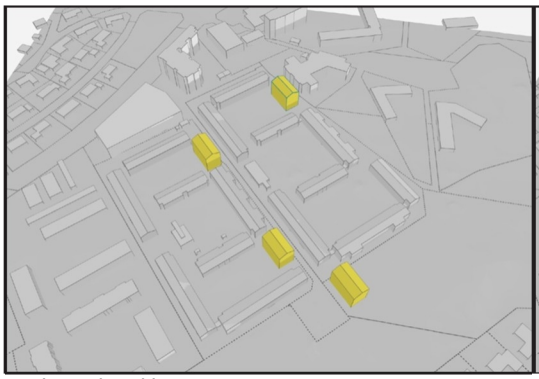

20 juni: kl 22:00

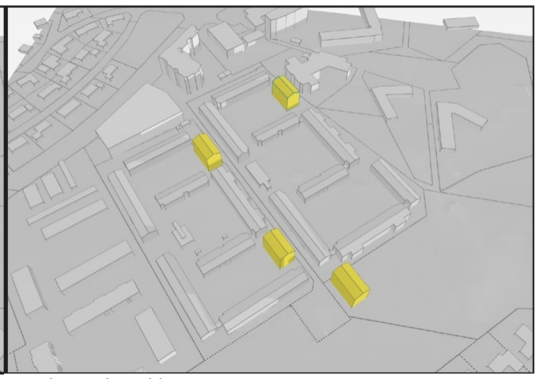

20 juni: kl 23:00

Vintersolstånd, 21 december. (Vy från nordväst mot Mjölkudden 3:10, 3:12 och 3:13.)

21 december: kl 10:00

21 december: kl 11:00

21 december: kl 12:00

21 december: kl 13:00

Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl.

Luleå kommun Norrbottens län

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade (2022-10-24 § 220) att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till ny detaljplan för bostadsändamål. Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för en förtätning av Lulebo AB fastigheter på Mjölkudden.

Detaljplanen har inte föregåtts av något detaljplaneprogram.

Hur granskningen har bedrivits

Detaljplanen handläggs enligt plan- och bygglagens regler för så kallat standardförfarande (se 5 kap. plan- och bygglagen). Standardförfarandet används om förslaget till detaljplan är förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande, inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Detaljplanen får inte heller antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och för att ge möjlighet till insyn och påverkan ska samråd ske med myndigheter, sakägare och övriga berörda enligt 5 kap. 11 §, plan- och bygglagen.

Ett förslag till detaljplan har därför visats för samråd under perioden 2025-05-08 till 2025-05-27 samt granskning under perioden 26 september 2025 till 13 oktober 2025. Planhandlingarna har funnits tillgängliga på Luleå kommuns webbplats samt på Stadshuset på Rådstugatan 11. En underrättelse om granskning har skickats till kända sakägare, Länsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten och övriga berörda enligt diarieförd sändlista.

Under granskningstiden inkom 18 skrivelser.

Skrivelser utan invändningar har inkommit från:

- Skanova, 2025-09-26
- Vattenfall, 2025-10-02
- Miljö- och byggnadsnämnden, 2025-10-03
- Trafikverket, 2025-10-13

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Boende i området 1, 2025-09-26
- Boende i området 2, 2025-09-26
- Boende i området 3, 2025-09-27
- Boende i området 4, 2025-09-28

- Boende i området 5, 2025-09-29
- Boende i området 6, 2025-10-02
- Boende i området 7, 2025-10-03
- Boende i området 8, 2025-10-10
- Boende i området 9, 2025-10-13
- Boende i området 10, 2025-10-13
- Lantmäteriet, 2025-10-10
- Räddningstjänsten, 2025-10-12
- Länsstyrelsen, 2025-10-13
- Gällivare skogssameby, 2025-10-13

Synpunkterna redovisas och kommenteras nedan.

Inkomna synpunkter med kommentarer

Inkomna synpunkter redovisas i sin helhet likaså Länsstyrelsens, Lantmäteriets, Räddningstjänstens och Gällivare skogssamebys synpunkter.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

Myndigheter

Länsstyrelsen

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Övrigt

Enligt 5 kap 13 § ska kommunen under ett samråd om ett planförslag redovisa förslaget, skälen för förslaget samt det planeringsunderlag som har betydelse för planförslaget. Samrådet ska enligt 12 §, samma kapitel, syfta till att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Planförslaget saknade i samrådsskedet flertalet utredningar och konsekvensbedömningar gällande berörda allmänna intressen. Detta innebar att Länsstyrelsen i samrådet inte kunde lämna erforderliga synpunkter utifrån 5 kap 11-14 §§ PBL och därför inte kunde fullfölja sin rådgivande roll i planprocessen. Avsaknaden innebar också att samrådskretsen inte kunde få information om planförslagets påverkan och konsekvenser i samrådsskedet, vilket i sin tur innebär att adekvata samrådssynpunkter inte inkommer till kommunen förrän i granskningsskedet.

Granskningsskedets syfte är bland annat att samrådskretsen och allmänheten ska kunna stämma av hur kommunen har anpassat planförslaget utifrån inlämnade synpunkter på planförslagets avvägningar av planeringsunderlaget i samrådet.

Kommentarer: Kommunstyrelseförvaltningen noterar synpunkten och tar det med oss i kommande planprocesser.

Lantmäteriet

Delar av planen som bör förbättras

OTYDLIG PLANBESTÄMMELSE

I plankartan finns en planbestämmelse om att marken inte får förses med byggnad med undantag av komplementbyggnader om högst 50 kvm (prickmark). En stor del av planområdet består av prickmark och det framgår inte hur många komplementbyggnader eller hur stor total byggnadsarea som får uppföras inom området. Det är därmed oklart hur byggrätten ser ut för komplementbyggnaderna. I planen saknas markreservat för ledningar. Det framgår i planbeskrivningen att det är upp till Lantmäteriet att pröva var ledningar kan placeras om de skulle behöva flyttas. Som planen är utformad saknas det uttryckligt planstöd för att bilda ledningsrätt. Det går dock att bilda ledningsrätt utan uttryckligt planstöd om ledningsrätten inte inskränker på byggrätten. Det brukar därför gå att bilda ledningsrätt inom t.ex. prickmark. Så som bestämmelsen för prickmark är utformad finns det byggrätt inom prickmarken. Det kan därför vara svårt vid en framtida prövning att avgöra om en flytt av ledningarna skulle påverka någon byggrätt. Bestämmelsen för prickmarken bör förtydligas alternativt att korsprickad mark används på de områden där det får uppföras komplementbyggnader.

RÄTTIGHETER FÖR VÄG

Inom planområdet finns Mjölkuddsvägen. Marken är planlagd som kvartersmark som inte får bebyggas med undantag av komplementbyggnader. Mjölkuddsvägen ser ut att användas gemensamt för fastigheter Mjölkudden 3:12 och 3:13. Det saknas rätt för fastigheten Mjölkudden 3:13 att använda vägen. Det nämns inget i planbeskrivningen angående hur Mjölkuddsvägen nyttjas av fastigheterna samt om det behövs någon rättighet för vägen.

RÄTTIGHETER INOM PLANOMRÅDET

I planbeskrivningen framgår att ledningsrätterna 2580-14/24.1 och 25-F2001/67.1 finns inom planområdet. Ledningsrätt 2580-14/24.1 ser inte ut att finnas inom planområdet. Bedömning av hur den ledningsrätten påverkas av planläggningen bör därför kunna tas bort ur planbeskrivningen.

Kommentarer: Yttrandet noteras och planhandlingar korrigeras med annan reglering av komplementbyggnader och infartsväg med utgångpunkt i yttrandet. Justeringen innebär en hårdare reglering av byggrätten.

Text i planbeskrivning om vägrättigheter förtydligas gällande nyttjande och rättighet.

Text i planbeskrivning om ledningsrätten som inte finns inom planområdet tas bort.

Kommunala förvaltningar och bolag

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten noterar Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer (KSF kommentarer på sida 6 i samrådsredogörelsen) angående räddningstjänstens tidigare yttrande i samrådsskedet och i den punkt 1 gällande markbrandposter/brandvattenförsörjning.

Räddningstjänsten håller med om att avstämning gjorts mellan räddningstjänsten och fastighetsägaren avseende frågeställningen. Räddningstjänsten vill dock förtydliga att det kan bli tal om att fler än en (1) markbrandpost behövs/kan bli aktuellt inne på fastigheten vilket också diskuterades på avstämningen.

Avgörande för hur många markbrandposter som behövs är bland annat beroende av var dessa hamnar och utgåendes ifrån att avstånd från uppställningsplats för släckbil till närmsta brandpost ska vara maximalt cirka 75 meter. Placering av markbrandposter behöver således planeras utifrån utformning av området. Räddningstjänsten föreslår således att text i planbeskrivning sida 7 ändras till ”Marbrandpost/-er behöver tillskapas….”.

Kommentarer: Text i planbeskrivningen ändas till ”Markbrandpost/-er behöver tillskapas…”.

Övrigt

Gällivare skogssameby

Samebyn har inget att erinra mot den föreslagna detaljplanen. Vi vill dock påpeka att området ligger inom vårt renbetesområde, och att enstaka strörenar kan förekomma inom planområdet.

Vi ber kommunen att ha detta i åtanke vid fortsatt planering och genomförande av detaljplanen.

Kommentarer: Kommunstyrelseförvaltningen noterar synpunkten.

Närboende

Från de boende har 10 yttranden inkommit vilka framgår nedan i oavkortad form. Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer är sammanställda under rubriken "*Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10*".

Boende i området 1

Det är ej omtyckt att förtäta området med ytterligare byggnader som kommer att överskugga kringliggande bebyggelse, samt med multiarenan i åtanke, som används flitigt, känns förslaget olämpligt då den sysselsätter ungdomar på rimligt vis under i praktiken hela dagen och kvällen.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 2

Jag tycker absolut inte att det är lämpligt att bygga så många bostäder till på området och ej heller så höga hus. Det kommer bland annat att skugga vårat bostadshus, inte bra att det blir så tätbefolkat. Multiarenan som jag ser ifrån köksfönstret måste absolut få bli kvar då den ger en vettig sysselsättning för barn och ungdomar istället för att de "drar omkring" på området. Själv ser jag att den används ständigt från tidig morgon till in på väldigt sena kvällen. Blir bygget av så är det mycket önskvärt att multiarenan flyttas till annan plats i anslutning till området.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 3

Jag har läst planen i detalj, liksom hyresgästernas kommentarer och hur kommunen tillbakavisade deras oenigheter, och jag medger att den var ganska auktoritär. Det behöver väl knappast sägas att min familj och jag helt och hållet inte håller med om planen. Skälen som ledde oss till detta beslut har redan nämnts av de andra hyresgästerna, och det finns ingen anledning att upprepa dem igen, med tanke på hur kommunens team tillbakavisade dem. Jag hoppas att förnuft och förståelse kommer att segra utan att vi behöver höra våra protester i rätten.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 4

Ni kan inte bygga fler bostäder här

Det saknas parkeringar folk står överallt på gräset.

Ni kan inte göra husvagnsparkering men Lägenheter har ni plats för.

Ni lovade 10år fritt från byggen när renoveringen var klar. Den är ännu inte klar.

Det kommer behövas bygga fler sopbodor och tvättstugor.

Vi har nog med knark fyllon och stölder. Vad gör då inte fler invånare

Finns inte plats för fler byggnader. Hitta ett bättre område

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 5

Synpunkter från oss som bor här med tanke på nybyggnation

Vi har levt på en byggarbetsplats i över 10 år på mjölkudden

Nu får det vara nog

Mycket är fortfarande inte återställt och det kan man ju kräva med tanke på den skyhöga hyreshöjningen

Redan oroligt på området med polisingripanden, knarkaffärer inbrott i såväl förråd och postboxar

Parkeringen fungerar överhuvudtaget inte, här står det husvagnar och husbilar.

Resten av platserna upptas av hyresgäster som bor här, säkert mycket pga den höga hyran i garaget, besökande får ofta ingen plats

Alla barn måste få ha en fin miljö att vistas i. Under 10 års tid finns det många föräldrar som knappt vågat släppa ut sin barn pga alla stora maskiner, hål i marken, för att inte tala om all skit som dras in

Jag hade en intervju med hem & hyra för ett antal år sen

Då lovade Lulebo att detta område inte skulle röras de kommande 50 åren

Boende i området 5 länkade även till en artikel från 26 november 2020 i Hem & Hyra som handlade om att hyresgäster anser att Lulebos renovering tar för lång tid.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 6

Vad exact är det ni vill att jag ska punktera på? Om det är om planen så undrar jag om det kommer byggas här vid skogen. Om så, låt det inte hända snälla, de är ju så fint där. Också – om dessa byggnader kommer vara 5 våningar, var tänker ni ens bygga dessa? Här vid skogen? Är lite förvirrad, förlåt. Kan man få lite mer "insight" på var de kommer byggas?

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 7

Jag bor med mina tre barn i en lägenhet på Mjölkuddsvägen. Jag anser att förslaget på nya, högre hus än befintliga är en försämring av livskvaliteten för oss boende i området. Det innebär en förtätning i ett område som redan är tätt bebyggt! Det finns idag utomhusmiljöer (grönområden) för barnen att vara på (både lekparker och multisportrink) som med förslaget kommer att bli färre/mindre eller helt av försvinna, vilket inte är rätt väg att gå enligt mig. I stadsmiljöer behöver vi mer grönområden och lekplatser mm. De nya husen planeras också att bli betydligt högre än de som finns i området idag, det kommer leda till skuggning av både kvarvarande lekplatser och utemiljöer men även för de som bor och idag har sollägen. I området finns idag redan få parkeringsplatser för gäster. Det känns inte heller roligt att behöva bo mitt i en byggarbetsplats en längre tid. Jag har förstått på de som bott länge i området att det varit en byggarbetsplats redan många år i och med renoveringen av lägenheterna. Om förslaget går igenom kommer vi att överväga att flytta till ett annat område.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 8

Jag och min sambo bor på Mjölkuddsvägen sedan i augusti. Vi har tagit del av informationen i detaljplanen för förtätning av bostäder i vårt område. Vi vill framföra att vi tycker det är olämpligt att riva den nuvarande fotbollsplanen och bygga ett höghus, utan att ersätta denna på ny plats. Fotbollsplanen är en samlingspunkt för barnen i området, och fungerar sammanlänkande för barn från olika familjer, från olika härkomst och olika intressen. De samlas på planen och spelar fotboll tillsammans, leker, pratar och har kul, såväl killar som tjejer. Vi tycker att denna samlingspunkt är mycket viktig barnen i vårt område, och anser att

om ni ämnar bygga här, ersätter denna på lämplig plats i samma närhet som den nuvarande. Vi önskar återkoppling i detta ärende.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 9

Jag vill ha kvar min handikapplats på Mjölkuddsvägen.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Boende i området 10

Vi som bor i Lulebos lägenheter inom det berörda området nåddes nyligen av beslutet att detaljplan för uppförande av fyra flerbostadshus är förenlig med kommunens översiktsplan.

Det benämns förtätning. Ett mer passande namn vore förstöring av ett fint område.

Att pressa in ytterligare fyra flerbostadshus i detta område är helt orimligt. Tre hektar låter kanske som ett stort område. Det är det inte.

Hyresgäster som bott länge i området berättar att man bott tio år på en byggarbetsplats, och ser med förskräckelse på att nu riskera att få göra det ytterligare lång tid.

Vid samtal med flertal hyresgäster möts undertecknad av: "Men är det nån idé att säga något?" Vad säger detta om begreppet samråd och inflytande över sin boendemiljö?

Man måste också ställa den helt relevanta frågan i vilken utsträckning nyanlända utan färdigheter i svenska kunnat få delta i detta "samråd".

Området är alldeles tillräckligt stort vad beträffar totalt antal hyresgäster. Ett område som ska "förtätas" i denna orimliga utsträckning kommer sannolikt att tappa sin attraktivitet.

Mna får förmoda att bedömning är gjord på samtliga följande aspekter:

Under byggtiden

- buller. Hörselskadligt/extremt stressande/störande
- damm, nedsmutsning
- frekvent byggtrafik
- den befintliga gästparkeringen riskerar att bli svårtillgänglig/ej kunna användas

Efter färdigställda hus:

- ett område som bebos av alldeles för många personer. En faktor som inte gynnar integration och samarbete

  För tätt, för många leder till en dålig boendemiljö för alla berörda.

- om vi önskar att Luleå ska växa, vilket ju är ett uttalat mål för kommunledningen så kan man knappast tro att inflyttande personer kommer finna det lockande att flytta till ett område med det utseende som kommer bli fallet

Detta förslag är framlagt i en kommun som knappast har alla tillgängliga ytor bebyggda.

Det finns en risk för att alla som kan och har någon valmöjlighet kommer söka boenden hos andra hyresvärdar. Är detta verkligen önskvärt?

En viktig fråga är också vad Luleå kommun har för handlingsplan för hyresgäster som pga hälsoskäl inte kommer klara bo kvar i området?

Man kan förmoda att alla negativa aspekter/extremt stora störningar både under byggtiden och vid färdigställda bostadshus bedömts som "acceptabla". Acceptabla för vem? Bedömt av vem?

Dra omedelbart tillbaka detta förslag, som är helt miljömässigt orimligt!

En intressant aspekt är att det finns ett negativt samband mellan icke attraktiva byggnationer och beslutande organ; politiker och högre tjänstemän. Dessa har mer sällar dessa projet i närheten av sina egna bostäder. **belagt i en rapport (vetenskaplig) på Stockholms universitet*

Talesperson för ett flertal hyresgäster i det område där detaljplan med diarienummer KLF 2023/1747 är aktuell.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10

Byggprocessen

Luleå kommun har förståelse för att tidigare renoveringar av utemiljön i området inneburit olägenheter för de boende. Detaljplanearbetet berör dock endast planering av framtida bebyggelse. Luleå kommun samlar era synpunkter i detta dokument som även når Lulebo som förvaltar området och kan ta era synpunkter och missnöje i beaktning.

Störningar under byggtiden kan inte regleras i detaljplaneprocessen. Lulebo är dock skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att undvika onödiga störningsmoment för de boende i området vid byggnationer.

Förtätning

Luleå kommun planerar för en växande stad med fler invånare, bostäder kommer därmed behöva tillskapas i nya områden samt genom förtätning av befintliga bostadsområden. Luleå kommuns ansvarsområde innefattar att göra avvägningar mellan olika allmänna och enskilda intressen. Kommunens översiktsplan (2021) anger att stadsbygdens förtätning ska prioriteras, den har en mycket stor betydelse för det långsiktiga behovet av bostäder och är därför ett starkt allmänt intresse. Nya bostäder inom detta område är därmed ett stort allmänt intresse. Detaljplanen möjliggör ett tillskott av cirka 75 lägenheter vilka ryms inom fyra redovisade byggnader med sex våningar. Framkomlighet på vägar, ytor mot den kringliggande befintliga bebyggelsen samt mot den tillkommande bostadsbebyggelsen säkras genom prickmarkens utbredning där byggnader inte får uppföras. Regleringen för prickmark har till antagande justerats för förtydligande och på innergårdarna har byggrätten begränsats.

Skuggbildning

I och med förtätningar i befintliga bostadskvarter är ofta skuggbildning och påverkade vystråk en konsekvens. Den planerade tillkommande bebyggelsen medför en ökad skuggbildning och ändrade vystråk för de som bor i området men förändringen bedöms inte medföra en betydande olägenhet. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det allmänna behovet av bostäder väger tyngre än de lokala konsekvenserna som uppstår med en ökad skuggbildning i området. Skuggstudien finns bifogad i bilagan längst bak i planbeskrivningen.

Parkeringar & sophus

Ungefär 15 av de befintliga besöksparkeringarna påverkas av de nya husen, totalt bedöms antalet besöksparkeringar bli fler än i dagsläget. Praktiska funktioner som parkeringar för bil och cykel men även sophus kommer inte behöva placeras på befintliga gårdsmiljöer utan kan lösas längs interna kvartersvägar samt intill de nya byggnaderna. De befintliga tvättstugorna kommer behållas och tvättstugan som finns inom planområdet har utökad byggrätt och har därmed möjlighet att byggas ut. Frågor gällande hyreskontrakt för parkering hänvisas till Lulebo.

Enligt Boverket ska parkeringsplatser för rörelsehindrade kunna ordnas efter behov inom 25 meters gångavstånd från en tillgänglig och användbar entré till bostadshus. Parkeringar kan anordnas längs den interna kvartersvägen vid hus A samt vid Hus C och D (se bild 2).

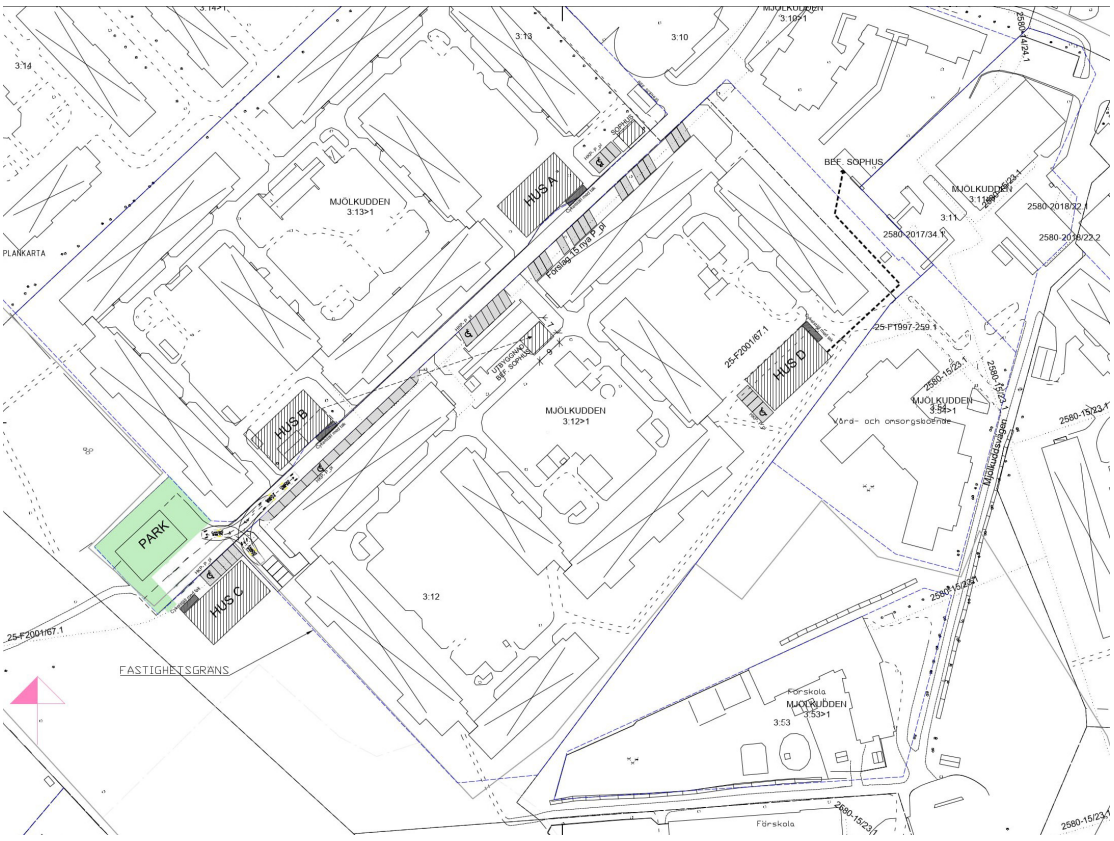

Bild 1: Illustrationen visar ett övergripande förslag till utformning för funktioner som bil- och cykelparkeringar, sophus och vändytor inom planområdet. Detaljplanen medger en flexibel placering av komplementbyggnader och parkeringar och kan därmed få andra placeringar vid detaljplanens genomförande.

Friyta och Park

Med den tillkommande bebyggelsen möjliggörs cirka 375 lägenheter inom planområdet (300 lägenheter idag). Gårdsmiljön blir cirka 9800m² efter planens genomförande. Friytan per lägenhet motsvarar därmed cirka 26m². Kommunstyrelseförvaltningen bedömer detta som en fortsatt acceptabel nivå på friyta för lägenheter i stadsmiljö. Planområdet angränsar även till ett allmänt park- och skogsområde vilket kan ses som ett komplement till friytan. Kommunens översiktsplan (2021) anger att bebyggelsen i stadsbygden ska utvecklas genom förtätning vilket innebär en intensivare användning av ytor och funktioner som ligger i stadsbygden. Detta ökar kraven på en hög kvalitet i närmiljön och behovet av gröna ytor så att fler invånare kan använda utemiljöerna i parker, på gårdar och grönområden. Detaljplanen styr inte hur innergårdarna utformas, det är fastighetsägarens ansvar i senare skeden. Planen hindrar inte att multiarenan flyttas till annan del av planområdet. Lulebo planerar att flytta multiarenan till en ny plats vilket återstår att utredas.

Hus C placeras på vad som idag är kommunal parkmark, mitt emot den gamla panncentralen på Lulebos fastighet Mjölkudden 3:10. Marken med den gamla panncentralen planläggs i detaljplanen som allmän plats [PARK] och ska utvecklas för parkändamål där byggnaden ska rivas på sikt. Markbytet syftar till att möjliggöra en mer sammanhängande kommunal parkyta.

Både innergårdsmiljöerna ihop med den reglerade parkytan, som ska skapa ett mer sammanhängande park- och skogsområde söder om planområdet, kan fungera som informella sammanlänkande mötesplatser i samhället för barn och ungdomar vilket kommer verka för att skapa goda rekreationsmöjligheter för närboende.

Allmänhetens deltagande

Allmänheten har alltid möjlighet att höra av sig till kommunstyrelseförvaltningen med synpunkter. Under samråds- och granskningsperioden har allmänheten ytterligare möjlighet att lämna synpunkter direkt kring gällande planförslag för att kunna skapa ett så bra beslutsunderlag som möjligt samt för att ge möjlighet till insyn och påverkan. Synpunkter kan skickas in både skriftligt och muntligt, både på svenska och engelska.

Under samråds- och granskningsperioden är planhandlingarna även tillgängliga på Luleå kommuns webbplats och upphängda fysiskt på Stadshuset.

Ställningstagande och revideringar vid GU

Med anledning av inkomna synpunkter görs följande förändringar:

- Plankartan uppdateras med en annan reglering än prickmark.
- Text i planbeskrivning om vägrättigheter förtydligas gällande nyttjande och rättighet.
- Text i planbeskrivning om ledningsrätten som inte finns inom planområdet tas bort.
- Text i planbeskrivningen gällande markbrandposter justeras.
- Text i planbeskrivning om fastighetsrättsliga frågor förtydligas gällande markbytet mellan Lulebo och kommunen.
- I övrigt har redaktionella ändringar av planförslaget genomförts.

Kvarstående synpunkter

Följande skriftliga synpunkter har inte blivit tillgodosedda, det vill säga har inte föranlett en ändring i planförslaget. Kommunstyrelseförvaltningens motivering till varför synpunkt eller fråga inte har kunnat tillgodoses framgår av "*Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-10*".

- Synpunkter från boende i närområde gällande:
    - Förtätning
    - Skuggbildning
    - Parkeringar

Kommunstyrelseförvaltningen, 2026-01-12

Daniel Rova
Planchef

Sara Nyström
Planarkitekt

Dnr: KLF
2023/1747

LULEÅ KOMMUN

Detaljplan för del av Mjölkudden, Mjölkudden 3:13 m.fl.

Luleå kommun Norrbottens län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade (2022-10-24 § 220) att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till ny detaljplan för bostadsändamål. Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för en förtätning av Lulebo AB fastigheter på Mjölkudden.

Detaljplanen har inte föregåtts av något detaljplaneprogram.

Hur samrådet har bedrivits

Detaljplanen handläggs enligt plan- och bygglagens (PBL) regler för standardförfarande (se 5 kap. PBL). För att ge möjlighet till insyn och påverkan ska samråd ske med myndigheter, sakägare och övriga berörda enligt 5 kap. 11 §, PBL. Ett förslag till detaljplan har därför visats för samråd under perioden 2025-05-08 till 2025-05-27. Planhandlingarna har funnits tillgängliga på Luleå kommuns webbplats samt på Stadshuset på Rådstugatan 11. En underrättelse om samråd har skickats till kända sakägare, Länsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten och övriga berörda enligt diarieförd sändlista.

Under samrådstiden inkom 17 skrivelser.

Skrivelser utan invändningar har inkommit från:

- Swedavia, 2025-05-09
- Skanova, 2025-05-08
- Trafikverket, 2025-05-27
- Gällivare skogssameby, 2025-05-27

Skrivelser med synpunkter har inkommit från:

- Boende i området 1, 2025-05-09
- Boende i området 2, 2025-05-13
- Boende i området 3, 2025-05-15
- Boende i området 4, 2025-05-15
- Boende i området 5, 2025-05-21
- Boende i området 6, 2025-05-23
- Boende i området 7, 2025-05-26 (57 underskrifter)
- Boende i området 8, 2025-05-27
- Boende i området 9, 2025-05-27
- Lantmäteriet, 2025-05-16
- Räddningstjänsten, 2025-05-23
- Länsstyrelsen, 2025-05-26
- Miljö- och byggnadsnämnden, 2025-05-27

Inkomna synpunkter med kommentar från Kommunstyrelseförvaltningen

Inkomna synpunkter redovisas här i sammanfattad och förkortad form. Synpunkterna i sin helhet finns att tillgå hos Kommunstyrelseförvaltningen på Luleå kommun. Länsstyrelsens synpunkter redovisas i sin helhet. ***Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer till respektive synpunkt skrivs med kursiv stil.***

Myndigheter

Länsstyrelsen

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Länsstyrelsens synpunkter - råd enligt 2 kap. PBL

Kulturmiljövärden

I planförslaget framgår ingenting om områdets kulturmiljövärden eller planförslagets påverkan på dessa. Ur kulturmiljösynpunkt finns risk för att detaljplanen kan leda till miljöpåverkan, men det är dock tveksamt om den kan anses vara betydande. Mjölkudden är inte riksintresse och inte upptaget i länets kultur-

miljöprogram. Det finns dock särskilda allmänna kulturhistoriska värden som behöver uppmärksammas på en mer övergripande nivå. Den aktuella detaljplanen föreslår förtätning av bebyggelsen runt ett antal gårdar. Detta ger viss påverkan på de aktuella gårdsbildningarna, som är karakteristiska för 1960-talets bostadsbyggande i folkhemsanda och syftade till att ge de boende förutsättningar för trygghet och gemenskap. En mindre kulturmiljöutredning skulle kunna tas fram för att analysera konsekvenserna för kulturmiljön i planområdet. Om förtätning i framtiden planeras för övriga gårdar på Mjölkudden bör ett bättre kunskapsunderlag för området tas fram. Gårdsbildningarna bör ses i ett större bebyggelsehistoriskt sammanhang och studeras på övergripande nivå. Området avgränsas i söder av Kättinggränd och därefter av Mjölkuddsvägen ända fram till Mjölkuddskyrkan. Ur antikvarisk synpunkt vore önskvärt att området längs dessa sträckor behandlades som en helhet.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Till granskningskedet tillkommer en beskrivning av bebyggelsemiljön i området, samt en konsekvensbeskrivning av bedömd påverkan på kulturmiljön inom planområdet.

Mer om områdets kulturmiljövärden
Mjölkudden började planläggas 1958 och det stadsplanelagda området utvidgades efterhand. Den första stadsplanen för det som nu är centrumområdet fastställdes 1961. Utbyggnaden av Norrbottens Järnverk pågick och ett ökat behov av bostäder ingick i planeringens förutsättningar. Det gamla jordbruksområdet Mjölkudden sågs i Generalplan för Luleå stad (1950) som lämpligt för egnahemsbebyggelse, men planerades också för flerfamiljshus. Mjölkuddens centrum är representativt som tidstypiskt stadsdelscentrum. Begreppet betecknar de centralplatser som etablerades i de stadsdelar som växte fram utanför centrum i svenska städer i efterkrigstid. Mjölkuddens bostadsområden började byggas på 1960-talet. Bostadshusen har enhetlig karaktär med tegelfasader och sadeltak. De ligger samlade runt kringbyggda gårdar. Tidstypiska drag i området är trafikseparering med bilfritt torg, separata gång- och cykelvägssystem, stora parkeringsplatser. I bostadsområdena finns lekparker, i närheten välfärdsinrättningar som vårdcentral, apotek, skolor och stadsdelskyrka. Mjölkudden kan karakteriseras som kulturhistoriskt värdefullt som ett representativt exempel på bostadsplanering före miljonprogrammet, som en del i folkhemmets välfärdsbygge. I samband med att fråga om byggnadsminne väcktes för Mjölkuddens centrum framgick också att till områdets kulturhistoriska värde hör också att det för boende har ett identitetsvärde som arbetarstadsdel (Länsstyrelsens dnr 432-2276- 2023). Bostäderna med hyreslägenheter berättar om de levnadsvillkor som rådde för arbetare i Luleå under efterkrigstiden.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Till granskningsskedet tillkommer en beskrivning av bebyggelsemiljön i området, samt en konsekvensbeskrivning av bedömd påverkan på kulturmiljön inom planområdet.

Social hållbarhet
Exempelvis barnperspektivet eller planförslagets påverkan på områdets upplevda trygghet framgår inte. Planförslaget innebär att delar av innegårdar avsatta för utevistelse och komplementfunktioner tas i anspråk för bostäder. Någon redogörelse för hur dessa ytor kommer att ersättas framgår inte av planbeskrivningen. Det är viktigt att bostädernas friytor ska vara tillräcklig stora för att vara funktionella och erbjuda kvalitativa ytor för barn i olika åldrar. Detta är särskilt viktigt för att uppmuntra barn och ungas nyfikenhet för att utveckla motorik och social kompetens i tider där stillasittande i alla åldrar växer. De planerade bostäderna har också behov av utevistelseytor, parkeringsytor för bil, cykel och andra komplementfunktioner. Det finns risk att vissa ytor från de kvarstående delarna av kvartersgårdarna tas i anspråk för andra funktioner än rekreation och utevistelse. Kommunen anger att planområdet är ca 3 ha men anger inte hur mycket som redan är exploaterat och om de minskade friytorna för utevistelse tillgodoser behovet av ett ökat antal boende i området.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Till granskningsskedet tillkommer det en konsekvensbeskrivning gällande utemiljön inom planområdet. En illustration tillkommer i planbeskrivningen som visar övergripande hur bil- och cykelparkeringar, sophus och vändplats planeras att lösas inom fastigheterna. Funktionerna bedöms inte påverka gårdsmiljöernas ytor eller kvalitéer negativt.

Gestaltad livsmiljö
Gestaltad livsmiljö rör befintliga och nya byggnader och ytorna mellan byggnader och påverkar människans vardag, välbefinnande och trygghet. Planförslaget innebär en förtätning i befintlig bebyggelse. Planhandlingarna saknar underlag, analys och avvägningar som legat till grund för bedömning av planerade byggnadernas lämplighet i förhållande till befintlig miljö. Det saknas bland annat en beskrivning av befintliga byggnadernas typologier - arkitektoniska egenskaper, volymer, gårdar m.m. De planerade förtätningarna innebär att befintlig öppen kvarterstruktur med öppna kvartersgårdar byggs om till semislutna kvarterstrukturer och slutna fasader mot gata (baksidor mot gatan). Denna förändring i kvarterstrukturen kan bidra till att öka känslan av otrygghet bland oskyddade trafikanter som rör sig längs med en gata präglat av baksidor och låg överblickbarhet. Kravet på hänsyn och god helhetsverkan enligt 2 kap. 6 § 1 plan- och bygglagen, PBL, kallas ofta för anpassningskravet. Det framgår inte hur planförslaget förhåller sig till anpassningskravet i PBL när det gäller de tillkommande byggnadsvolymerna. Exempelvis hur den reglerade byggnadshöjden slutligt avvägts eller de nya byggrätternas placering i förhållande till den befintliga miljön. Konsekvenserna för stadsbilden framgår inte heller. Det framgår inte hur kommunen vill att den tillkommande bebyggelsen skulle kunna gestaltas gällande exempelvis färgsättning, fasad eller materialverkan. En övergripande gestaltningsstrategi för den här typen av förtätningar i stadsdelen är långsiktigt viktig.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Till granskningsskedet tillkommer en beskrivning av bebyggelsemiljön i området, samt den bedömda påverkan på kulturmiljön i området. Planförslaget bedöms uppnå en god helhetsverkan mel-

lan befintlig och tillkommande bebyggelse.

Risk för översvämning
Kommunen tagit fram en skyfallsutredning för att bedöma om planerad förtätning kan leda till betydande konsekvenser för översvämningssituationen eller naturliga avrinningsvägar. Länsstyrelsen medskick här är att kommunen under projektering och genomförande av planen särskilt tar hänsyn till att planerade förändringar inte bidrar till vattenansamling på gångar och stigar.

Kommunstyrelsenförvaltningens kommentar: Synpunkten noteras. Skyfallsutredningen fastslår att tillkommande bebyggelse inte har någon direkt påverkan på vattenflöden vid skyfall. I plankartan säkerställs säkra grundläggningsnivåer för två av byggnaderna som kan påverkas vid skyfall.

Undersökning om betydande miljöpåverkan
Kommunen bedömer att ett genomförande av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Lantmäteriet

På sidan 5 i planbeskrivningen står det att "delar av den privata fastigheten Mjölkudden 3:13 planläggs som allmän plats [PARK]". Utifrån Lantmäteriets digitala plankarta ser det ut att det är Mjölkudden 3:10 som kan behöva avstå mark till allmän plats. Det saknas beskrivning om den fastighetsbildning som behövs för genomförandet av detaljplanen kommer att ske genom avtal eller genom tvång. Det är otydligt beskrivit hur den förslagna planen kommer att genomföras. Såsom Lantmäteriet förstått är det enbart Mjölkudden 3:10 och 3:42 som kommer att beröras vid en fastighetsreglering. I sådant fall bör det beskrivas i planbeskrivningen. Det är även viktigt att ha med en redogörelse av juridiska och ekonomiska konsekvenser på fastighetsnivå, så att samtliga berörda fastighetsägare förstår hur deras fastigheter är påverkade av planförslaget. Ett sätt att åskådliggöra detta på är att upprätta en fastighetskonsekvensbeskrivning.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Kommunstyrelseförvaltningen beaktar inkommen synpunkt. Planbeskrivningens fastighetsavsnitt revideras till granskning med korrekta fastighetsnamn. I fastighetsavsnittet tillkommer även en beskrivning att markbyte görs enligt överenskommelse mellan kommunen och fastighetsägaren. Någon annan ersättning ska inte utgå mellan parterna. Kommunen ansöker om lantmäteriförrättning. Fastighetsägaren av Mjölkudden 3:10 biträder ansökan och står för samtliga förrättningskostnader

I grundkartan finns det fastighetsbeteckningar, men de är inte fullständigt redovisade. Det är viktigt att fastighetsbeteckningarna redovisas för att göra det lätt för den som är berörd av planen att hitta respektive fastighet på plankartan och förstå konsekvenserna för berörda fastigheter.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Till granskning tydliggörs fastighetsbeteckningarna i grundkartan.

Kommunala bolag och förvaltningar

Miljö- och byggnadsnämnden

Plankartan

Som det ser ut på plankartan följer byggrätten efter dagens befintliga byggnader. Avdelning miljö och bygg önskar att man kan öka byggrätten för de befintliga byggnaderna något eller på annat sätt möjliggöra att man till exempel kan bygga ut och inglasa balkongerna i framtiden. Det är många bostadsbolag och bostadsrättsföreningar som önskar att glasa in balkongerna och samtidigt då även få bygga ut balkongerna något, men om byggrätten begränsas av prickmark längs befintlig byggnad så blir det ett problem.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Byggnaderna har indragna balkonger, dvs byggrätten behöver inte utökas för att balkonger ska glasas in. Detaljplanen kommer inte möjliggöra utbyggda balkonger. Ingen ändring tillkommer i plankartan.

Dagvatten/skyfall

Avdelning miljö och bygg hade gärna sett att man i skyfallsutredningen även diskuterade och föreslog vad man skulle kunna göra för åtgärder för att fördröja dag- och skyfallsvatten inom avrinningsområdet och framförallt inom planområdet. Området avvattnas ut på Mjölkuddsvägen. Redan idag blir det stora vattensamlingar på Mjölkuddsvägen i korsningen mot planområdet vid kraftigt regn.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Planområdet samt Ankarkronans bostadsområde utgör tillsammans ett avrinningsområde som har utflödes punkt österut vid in/utfarten mot Mjölkuddsvägen. Utredningen fastslår att planerad förtätning inom planområdet inte bedöms ge någon märkbar påverkan på rinnvägar och vattenansamlingar nedströms aktuellt avrinningsområde, dvs mot Skutvikens industriområde och utlopp i recipient. Inom planområdet säkerställs lämpliga grundläggningsnivåer för byggnader som kan påverkas vid skyfall.

Räddningstjänsten

Enligt planbeskrivning avsnitt 3 och under rubriken Tekniska frågor (sida 6) konstateras att närmsta brandpost (med kapacitet om 20 liter/sekund) finns ute på Mjölkuddsvägen (huvudgatan som passerar en bit utanför aktuellt planområde) och att maxavståndet, som är 125 meter till befintliga och tillkommande byggnader,överskrids. Räddningstjänsten anser att det i samband med detta planarbete och planerad tillkommande bebyggelse ska upprättas nya markbrandposter för brandvattenförsörjning. Det bör åtminstone anordnas brandposter på den interna kvartersvägen som löper in i planområdet, med ett inbördes avstånd om maximalt 150 meter mellan respektive brandpost. Kapaciteten för uttag ur en enskild brandpost bör inte understiga 20 liter/sekund.Utformning av brandposter/brandpostsystem tas med fördel fram i samråd med räddningstjänsten.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Efter avstämning med fastighetsägare och Räddningstjänsten, en brandpost ska tillskapas inne på fastigheten och är fastighetsägarens ansvar. Plankartans utformning utgör inget hinder för detta.

2. Framkomlighet för räddningstjänstens fordon ska beaktas inom området.

Denna aspekt omnämns inte i planbeskrivningen.

Den intern kvartersvägen som ansluter från Mjölkuddsvägen utgör den primära tillfartsvägen för räddningstjänsten fordon. Interna gator/hårdgjorda ytor inom respektive kvarter ska anordnas så att räddningstjänstens fordon kan ställa upp maximalt 50 meter från respektive byggnads angreppsväg (vilket normalt sett utgörs av entréer till trapphus) samt så att det finns möjlighet för ”rundkörning” inom kvarteren. Aspekter avgörande för räddningsfordons framkomlighet såsomexempelvis bredder på gator, portalbredder samt svängradier i kurvor/korsningarska beaktas. Gatorna ska också utformas utifrån möjligheten för uppställningsplats för räddningstjänstens höjdfordon, om denna ingår som alternativ utrymningsväg från lägenheter i respektive byggnad. Eventuell skyltning för ”räddningsväg” samt ”uppställningsplats” kan bli aktuell.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Synpunkten noteras. Räddningstjänstens information läggs till i planbeskrivningen. Tillkommande bostadsbyggnader medges inte placering närmare än 8 meter från befintliga.

Övriga

Boende i området 1

Jag vill härmed lämna mina synpunkter på den föreslagna detaljplanen som innebär att ett sexvåningshus ska byggas i vårt bostadsområde. Jag är starkt emot detta förslag. När jag flyttade hit valde jag området just för dess luftiga, öppna karaktär med låg bebyggelse, grönska och lugn. Att nu uppföra ett sexvåningshus mitt i detta bryter helt mot områdets identitet och förstör den miljö vi som boende har valt att leva i. Ett så pass högt hus skulle bland annat:

- Skymma solljus till befintliga bostäder

- Skapa insyn och en känsla av trängsel

- Belasta områdets infrastruktur och minska tillgången till grönområden, parkeringsplatser och sophantering.

Påverka tryggheten och den sociala sammanhållningen negativt. För mycket folk på för liten yta. Jag har förståelse för behovet av fler bostäder i kommunen, men detta får inte ske på bekostnad av redan etablerade områdens livskvalitet. Jag ser inte hur detta projekt skulle öka trivseln eller värdet för oss som redan bor här – tvärtom. Jag uppmanar kommunen att tänka om och istället värna om den unika karaktär och livsmiljö som finns i området idag

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 2

Mjölkudden har varit ett byggområde sedan 2017. Det dammar är massor med

bygg trafik och kaos. Barn som inte kan leka själva då traktorer osv kör hela dagarna. Buller och oljud ändå full hyra. Finns inga parkeringa

r finns betydligt bättre saker att ordna dessutom kommer dom

ta bort solen för väldigt många. Finns bättre ställen att bygga på än här. Vi är trött på att leva på en bygg arbets plats. Dessutom måste parkeringar fler tvättstugor samt sophus i så fall byggas vart ska dom rymmas. Låt barnen kunna leka.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 3

1. Kommer nuvarande infartsväg till området att finnas kvar? Tillgängligheten tillbefintliga gårdar med bil för boende och handikappfordon att vara och fungera som idag?

2. Hur kommer det att fungera under byggtiden? Buller, byggtrafik, många äldre och barnfamiljer i området? Kanske läge för hyresrabatt under byggtiden?

3. Hur kan man planera att bygga ett nytt hus på den nyss anlagda aktivitetsparken som är omåttligt populär bland barn och ungdomar,samt har förmodligen kostat någon miljon att anlägga?

4. Gästparkeringar samt sopboda försvinner enligt ritning. Att man löser parkering för boende i befintligt phus är helt ok. Däremot är det en gåta hur gästparkeringar ska lösas, trots kommunens tro på gröna lösningar, så åker många av oss som bor här bil och även våra besökare gör det. Det är långt kvar tills alla går, cyklar och åker buss. Sophanteringen är ju helt klart en stor och aktuell fråga, varför då försvåra den. Redan idag finns det ju boende som inte klarar av att öppna dörren till soprummen utan kastar sina sopor utanför.Med känt resultat, kråkor och skator samt måsar som river upp påsarna och sprider ut dem på marken.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 4

Vi tycker inte att detaljplanen ska fullföljas med det tänkta bygget av fyra 6 våningshus här på Mjölkudden pga att det blir både smutsigare, mera oväsen och mycket störande trafik i framtiden. Ett mycket bättre förslag är ju att försöka färdigställa det redan påbörjade arbetarna på Mjölkudden så att det blir rent och snyggt på området så att hyregästerna vill stanna kvar här på Mjölkudden för om bygget fullföljs så kommer sannolikt många att flytta till andra bostäder för att få en renare miljö, lugn och ro och kan känna sig trygga och inte behöva bo i byggdamm och gå omkring smutsiga och känna sig illa till mods pga den planerade

detaljplan som har visats i medsända info till hyresgäster här på Mjölkudden. Kanske ta och ordna till den lovade vägen, asfaltera och fylla upp vägen som hyresgäster var lovad skulle göras istället för att starta ett nytt projekt enligt denna ritning så vi säger NEJ TACK till detta förslag för vi är många som delar denna mening så jag hoppas att ni lyssnar på oss nu och inte startar upp denna detaljplan i framtiden och städar upp området, ser till att det blir rent och snyggt och inte som det ser ut idag ”en ren soptipp” med en massa bråte överallt på området om ni vill behålla era hyresgäster i framtiden.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 5

Jag har inte hunnit sätta mig in i helt detaljerat i denna plan, men av vad jag hittills kunna förstå så är det en plan som jag och många andras starkt reagerar emot. Ni tänker alltså smälla upp 5-6 våningshus på mycket trångt utrymme. Eftersom husen ska bli så höga så kommer dessa att skymma solen mycket. Jag tror de flesta vill ha ljust och soligt i fönstrena, men detta kommer att försämra det avsevärt. Sen planerar ni ett hus på bilparkeringen i hörnet utanför huset vid ingången till gården. Om husen blir så höga som sagts så kommer det att bli oerhört negativa konsekvenser. Jag bor på bottenplan och har en uteplats som jag uppskattar enormt. Vanligen på sommaren har jag sol från morgonen fram till ca 15.30, och detta vill jag och andra som bor på bottenplan absolut inte få förstört!! Denna uteplats är det bästa jag har och underbart att få njuta av sol stor del av dagen på sommaren. Om ett högt hus byggs där så kommer en stor del av eftermiddagssolen att försvinna. Med denna planering så kommer detta att förstöras sannolikt. Soltimmarna kommer att förkortas avsevärt. Jag måste säga att jag och många andra inte kan förstå hur ni tänker och varför ni valt just dessa ställen. Det finns rätt gott om utrymme att bygga hus på andra ställen i omgivningen. Varför pressa in höghus på så trånga utrymmen?! Många har kraftigt reagerat och håller på att organisera motstånd och protester! Ta för en gångs skulle att lyssna på era hyresgäster och ompröva denna galna plan!!

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 6.

Detaljplanen innebär förtätning med 4 st flerbostadshus inom och i anslutning till befintlig bebyggelse på Mjölkuddsvägen. Området är i sin nuvarande form ett attraktivt bostadsområde med hyresgäster i alla åldrar och från många olika länder. Fina lekplatser mellan husen är nyligen färdigbyggda och används mycket av barnen på området. Dessa möjligheter skulle avsevärt minska om förslaget genomförs. Den nya fotbollsplanen/basketplanen används mycket, och den liksom fler lekytor riskerar att rivas. Då detta förslag nådde oss som bor på området var

vi många som blev överrumplade och förskräckta. Det ligger redan ett förslag på rivning av fastigheter och nybyggnation av två flerbostadshus i Mjölkuddens centrum, det sammantagna resultatet ifall alla dessa förslag genomförs är att hela området förvandlas till en stor byggarbetsplats! Vi är många nuvarande hyresgäster som kraftfullt motsätter oss att planen genomförs.Under byggtiden skulle det sannolikt innebära mycket störningar, mycket hög ljudnivå, frekvent byggtrafik med allt var det innebär av sönderkörd tillfartsväg, damm, smuts, lera, bristande framkomlighet till området. De befintliga gästparkeringarna skulle troligen bli svåra/omöjliga att använda. De är redan idag ofta fulla under kvällstid; en tid då många vill besöka släkt och vänner boende på området. Fyra flerbostadshus ytterligare inom området skull innebära att det bli orimligt trångt. Hyresgäster som bott på området många år uppger att man bott på en byggarbetsplats 10 år. Det har under denna tid varit upprepade störningar beträffande vatten, el, internet vilket man kan befara kommer vara fallet om denna omfattande plan sätts i verket.2020 intervjuades dåvarande vd för Lulebo i tidningen Hem&hyra och uttryckte då tydligt att då de projekt som pågick färdigställts så ska det vara lugnt på många år. Det område som nu beskrivs som attraktivt skulle förvandlas till ett oattraktivt, både under byggtiden och sedan. Vad har Luleå kommun för plan för de hyresgäster som av hälsoskäl inte kommer klara av att bo i buller, damm, byggtrafik mm under byggtiden? Med ovan refererade synpunkter som grund är vår bestämda åsikt att detta förslag aldrig ska genomföras.Undertecknad har sammanställt synpunkter från många hyresgäster och det är alltså många som står bakom detta dokument.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 7.

Vi boende på mjölkuddsvägen Lulebo motsätter oss starkt att fyra nya hyreshus planeras att byggas på området och ställer oss bakom inskickade opposition i ärendet. Efter löfte av Lulebos fd vd i Hem och Hyra att Mjölkuddsvägen skulle förbli orörd efter lägenhetsrenoveringarna som pågått i 10 år, och ännu pågår med förrådsrenoveringar och utemiljö, så är vi boende på Mjölkuddsvägen inte villiga att leva under dessa förhållandena i flera år till!

Vi motsätter oss starkt nybyggnaderna och även att både sophus lekparker, gröna ytor och barnens multiarena ska rivas. Något som måste ha kostat kommunen otroligt mycket att bygga och färdigställa. Vilket är ett enormt slöseri med skattebetalarnas pengar! Vi tycker det är nog! Inga ny hyreshus i vårt område!

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 8

Här kommer mina synpunkter på förslaget om ändring av detaljplanen. Synpunkterna gäller endast det planerade flerfamiljshuset som föreslås längst ner mot cykelvägen och fotbolls-/skridskoplanen.

1. Synpunkter på förslag till ändring av detaljplanen:

Att klämma in ett sexvånings flerfamiljshus endast några meter från den mycket populära cykelvägen – som i kommunens egen Grönplan benämns som ett ”viktigt stråk” – är, enligt min mening, inte i linje med att ta vara på områdets karaktär. Jag anser att förslaget, och särskilt det planerade huset närmast cykelvägen, inte harmoniserar med den befintliga bebyggelsen.

Området präglas i dag av villor som skiljs åt av skog, vilken sedan övergår i de befintliga trevåningshusen – en naturlig och estetiskt tilltalande övergång. Att i detta sammanhang placera ett sexvåningshus nere vid cykelvägen skulle snarare minska områdets attraktivitet för boende än öka den.

Står man på cykelvägen och ser var det föreslagna huset ska ligga, blir det tydligt hur nära det faktiskt kommer att hamna. Jag ifrågasätter också hur ett så pass högt byggprojekt påverkar det rika fågelliv som finns i den intilliggande skogen – där bland annat en fridlyst hackspett håller till. Jag är mycket positiv till idén om en park i området. Det skulle vara en fantastisk lösning att skapa en grön parksträcka från de befintliga hyreshusen ner mot cykelvägen – men utan att bygga flerfamiljshuset just där. En sådan lösning skulle gynna hela området.

Mitt förslag är att huset närmast cykelvägen tas bort från detaljplanen, och att man istället anlägger en större park på den platsen.

2. Om förslaget trots allt går igenom: Skulle detaljplanen ändå godkännas i sin nuvarande form är det viktigt att följande beaktas: Det planerade huset ligger mycket nära cykelvägen. Det bör därför avskärmas med exempelvis träd eller annan grön växtlighet, så att man som gång- eller cykeltrafikant inte upplever att man rör sig rakt genom flerfamiljshusets tomt. Under en eventuell byggperiod måste det säkerställas att den kommunala fotbolls-/skridskoplanen inte används för parkering eller byggmaterial. Områdets barn ska fortsatt kunna använda planen för idrott och lek – året runt.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Boende i området 9.

Här har jag bott sedan februari 2003 och jag har trivts bra hela tiden. När jag fick veta att husen skulle totalrenoveras för många år sedan blev jag stressad och orolig flera år innan renoveringarna startade. Det gjorde dem 2015 och det var min gård som var först ut, så den sommaren var det oljud från maskiner från 07:00- 19:00 varenda dag. Jag frågade om vi kunde få nedsatt hyra för den oerhörda stress detta medförde men fick nej. Sedan fortsatte renoveringarna med hus

och gårdar och till sist 2025 så verkade allt nå ett slut. Hyran har höjts orimligt mycket till följd av dessa renoveringar som inte ens är väl gjorda, det var många brister som behövde åtgärdas och jag fick vänta sex månader på att få min diskmaskin utbytt som inte fungerade från start. Att få veta att ni bakom våra ryggar planerat att förtäta området är ett slag i ryggen. Dessutom kommer ett hus byggas på min gård och ett annat bakom mitt hus. Jag kommer att få bo i oväsen och oljud återigen och få stresspåslag som påverkar min hälsa negativt. Området kommer att totalförstöras och ingen kommer att ha råd att bo i de nya lägenheterna. Djurlivet och växtligheten som precis börjat återhämta sig lite kommer att få stryka på foten. Jag är så besviken över hur ni behandlar oss hyresgäster och bara kör över oss i er jakt på nya pengar. Säg mig, hur mycket kommer min lägenhet att kosta framöver när vi nu ska bekosta era nya flerfamiljshus? Redan nu har jag nått smärtgränsen på hyran. Jag är så fruktansvärt arg och besviken över att bli lurad och överkörd på detta sätt. Är det tacken för att man har bott kvar och tagit hand om er lägenhet i 23 år? Jag bara undrar, hur tänker ni?

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Se sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Sammanställning av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer på yttranden av boende i området 1-9

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar: Den planerade bebyggelsen är på det kommunala bostadsbolaget Lulebo AB initiativ i deras roll att utveckla det allmännyttiga bostadsbeståndet. Detaljplanekontoret på Luleå kommun är fristående från det kommunala bostadsbolaget Lulebo. Tidigare renoveringar av utemiljön i området och de olägenheter det har medfört är därmed inget som hanteras i en detaljplaneprocess. Detaljplanearbetet berör endast planering av framtida bebyggelse. Eventuella synpunkter kring olägenheter och missnöje kopplat till hur Lulebo förvaltar området, hyresnivåer och dylikt ska därför lyftas till Lulebo AB eller Kommunfullmäktiges politiker.

Luleå kommuns ansvarsområde innefattar att göra avvägningar mellan olika allmänna och enskilda intressen. Kommunens översiktsplan (2021) anger att stadsbygdens förtätning ska prioriteras, den har en mycket stor betydelse för det långsiktiga behovet av bostäder och är därför ett starkt allmänt intresse. Detaljplanen möjliggör ett tillskott av cirka 75 lägenheter och utgör ett starkt allmänt intresse att genomföras. Luleå kommun planerar för en växande stad med fler invånare och bostäder kommer behöva tillskapas i nya områden samt genom förtätning av befintliga bostadsområden.

Skuggbildning och påverkade vystråk är en konsekvens i de flesta fall vid nybyggnation. Den tillkommande bebyggelse medför en ökad skuggbildning och ändrade vystråk för de som bor i området men förändringen bedöms inte medföra en betydande olägenhet i avseende till sikt och ljusförhållanden i området. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det allmänna behovet av bostäder

väger tyngre än de lokala konsekvenserna som uppstår med en ökad skuggbildning i området. Skuggbildningen bedöms inte bli värre än det som kan tolereras i tätbebyggd stadsmiljö.

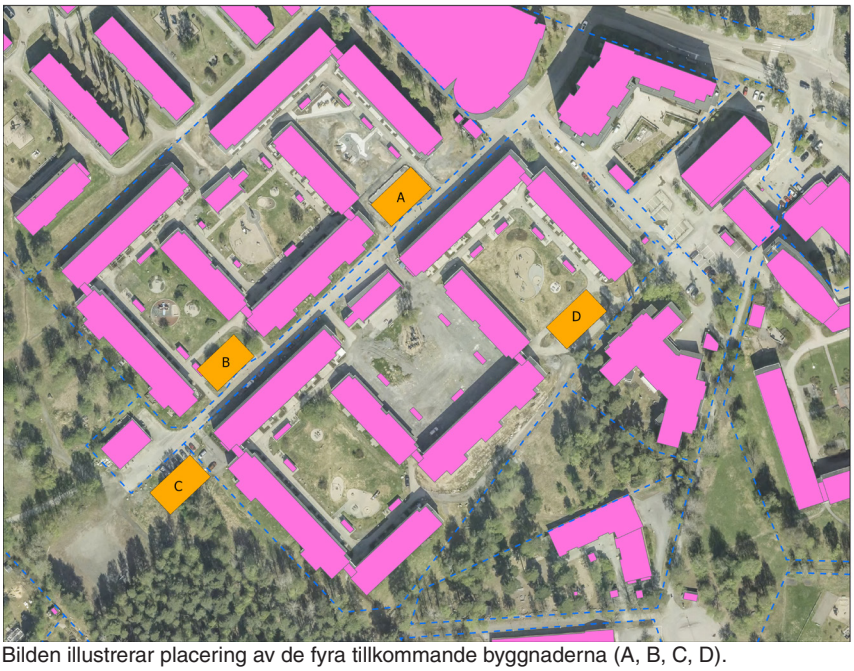
Gällande olägenheter kopplat till själva byggprocessen och genomförandet av en ny detaljplan är detta till viss del en oundviklig del vid stadsutveckling. Lulebo är dock skyldiga vidta nödvändiga för att undvika onödiga störningsmoment för de boende i området. Om olägenheter uppkommer under byggskedet till följd av till exempel damm eller buller finns det möjlighet för grannar att vända sig till kommunens miljö- och byggnadsnämnd som utövar miljötillsyn.

Trafik, parkeringar, sophus.
Området kommer fortsatt angöras via Mjölkuddsvägen och den interna kvartersvägen. I slutet av kvartersvägen vid hus C och ska exploatören tillskapa en vändyta för bilar och tyngre fordon. Det stämmer att Hus B placeras på ett befintligt sophus vilket kommer ersättas på annan plats inom fastigheterna.

Totalt kommer cirka 15 besöksparkeringar påverkas av de nya husen. De förlorade parkeringarna kan kompenseras längs den interna kvartersvägen vid hus A samt vid Hus C och D. Totalt bedöms antalet besöksparkeringar bli fler än dagsläget samt behöver parkeringarna inte placeras på mark som används som friytor. Åtkomst till befintliga gårdar blir oförändrad då detaljplanen medger släpp vid befintliga infartsvägar.

Friyta och Park
Med den tillkommande bebyggelsen möjliggörs cirka 375 lägenheter inom planområdet (300 stycken idag). Detta motsvarar cirka 26 m^2 friyta per lägenhet inom gårdsmiljön som är cirka 9800 m^2 efter planens genomförande. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer detta som en fortsatt acceptabel nivå på friyta för lägenheter i stadsmiljö. Planområdet angränsar även till ett allmänt park- och skogsområde vilket kan ses som ett komplement till utemiljön. Kommunens översiktsplan (2021) anger att bebyggelsen i stadsbygden ska utvecklas genom förtätning vilket innebär en intensivare användning av ytor och funktioner som ligger i stadsbygden. Detta ökar kraven på en hög kvalitet i närmiljön och behovet av gröna ytor så att fler invånare kan använda utemiljöerna i parker, på gårdar och grönområden. Exakt hur innergårdarna utformas inom planområdet regleras inte i detaljplanen utan är fastighetsägarens ansvar i senare skeden.

Hus C placeras på vad som idag är kommunal parkmark, mitt emot den gamla panncentralen på Lulebos fastighet Mjölkudden 3:10. Marken med den gamla panncentralen planläggs i detaljplanen som allmän plats [PARK] och ska utvecklas för parkändamål där byggnaden ska rivas på sikt. Markbytet syftar till att möjliggöra en mer sammanhängande kommunal parkyta. Avståndet mellan Hus C och befintlig gång-och cykelväg inom parkmarken blir cirka 12 meter. Inom detta område avser kommunen i framtiden att plantera avskärmande vegetation mellan GC- väg och den nya byggnaden.

Bilden illustrerar placering av de fyra tillkommande byggnaderna (A, B, C, D).

Placeringen av Hus C medför att ett antal träd i skogsområdets yttre del kommer behöva avverkas i samband med byggnation. Avverkningen kommer inte påverka skogsområdets sammanhang eller utbredning på något betydande sätt och detaljplanens genomförande medför inte en barriäreffekter där livsmiljön bryts av för djur- eller växtlighet. Berörda träd är inte särskilt skyddsvärda (jätteträd, mycket gamla träd eller grova hålträd) som skulle utgöra hinder för att marken bebyggs. Området där Hus C placeras är utpekat i kommunens översiktsplan som ”tät struktur” där bebyggelse medges.

Ställningstagande och förändringar efter samrådstiden.

Till granskningsskedet sker följande förändringar i planförslaget:

- Avsnitt kring fastighetsrättsliga frågor revideras i planbeskrivningen.
- Volymstudier för byggnader uppdateras med fler vyer till granskningsskedet.
- Avsnitt med beskrivning av befintlig bebyggelsemiljö samt ett konsekvensavsnitt gällande kulturmiljö tillkommer i planbeskrivningen.
- Avsnitt enligt Räddningstjänstens synpunkt tillkommer i planbeskrivningen.
- I planbeskrivning uppdateras avsnitt gällande befintliga gårdsmiljöer samt tillkommer ett konsekvensavsnitt gällande utemiljö vid detaljplanens genomförande.

Kvarstående synpunkter

Följande skriftliga synpunkter har inte blivit tillgodosedda eller delvis inte blivit tillgodosedda. Kommunstyrelseförvaltningens motivering till varför synpunkt eller fråga inte har kunnat tillgodoses framgår av Kommunstyrelseförvaltningens

kommentarer till respektive yttrande.

- Boende i området 1-9

Kommunstyrelseförvaltningen
Sektor Samhällsbyggnad & demokrati
2025-09-22

Maria Andersson Nordgren	Magnus Johansson
T.f. Planchef	Planarkitekt

§ 5

Detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7

Ärendenr 2023/1445-3.1.1.3

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7.

Sammanfattning av ärendet

Uppdraget med att ta fram en ny detaljplan påbörjades efter beslut av kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-06-15 § 110. Bakom beslutet fanns en ansökan från Galären i Luleå AB som önskade förtäta fastigheternas innergård med ett gårdshus eftersom gällande detaljplan inte medgav detta fullt ut.

Den aktuella detaljplanen tas fram och handläggs med standardförfarande enligt plan- och bygglagens (2010:900) regler. Den är förenlig med översiktsplanen och genomförandet bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan.

Planområdet är beläget på centrumhalvöns östra sida och omfattar två av kvarteret Flundrans sex fastigheter. Detaljplanen möjliggör en nybyggnad av ett gårdshus avsett för lägenheter, både för permanent boende och längre vistelser, samt tydliggör den hänsyn (varsamhet) som behöver tas till den kulturhistoriskt värdefulla träbyggnaden inom planområdet.

Under planarbetet har gårdshusets utformning förändrats såtillvida att dess höjd och utbredning har minskat, dels med hänsyn till kulturmiljön, dels för att minska skuggning.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att anta detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7.

Sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Huvudsyftet med detaljplanen är att möjliggöra en nybyggnad av ett gårdshus avsett att inrymma cirka 15 lägenheter för såväl permanent boende som längre vistelser. Platsen är idag bebyggt med ett flerbostadshus som inrymmer både bostäder och hotell (Naran hotell) samt en låghusformad träbyggnad som enbart inrymmer hotell (Amber hotell). Detaljplanen är belägen i ett kvarter med kulturvärden, varför frågan om gårdshusets anpassning till platsen har ägnats särskild uppmärksamhet.

Detaljplanen medger att gårdshuset får uppföras med en nockhöjd motsvarande två våningar och med fasadbeklädnad i huvudsak i trä. Färgsättningen ska vara i ljus kulör och endast pulpettak är tillåtet. Placeringen är anvisad till kvarterets mitt och inre del. Samtidigt med byggandet av gårdshuset ska det befintliga underjordiska garaget byggas till med ytterligare 20 parkeringsplatser. Nedfarten kommer fortsatt att ske från Stationsgatan.

Detaljplanen innehåller i huvudsak planbestämmelser som tar hänsyn till de kulturvärden som finns inom planområdet och kvarteret som helhet. De införda utformningsbestämmelserna reglerar gårdshusets omfattning och utseende, och anpassning sker främst till Amber hotell. Gårdshusets anvisade placering följer kvarterets historiska bebyggelsestruktur.

De införda varsamhetsbestämmelserna omfattar endast Amber hotell och utgör en precisering av det generella varsamhetskravet. De redovisar de karaktärsdrag som behöver beaktas i en bygglovsprövning. I gällande detaljplan finns ett förbud att riva byggnaden. Detta förbud införs även i aktuell detaljplan. I övrigt reglerar detaljplanen befintliga förhållanden.

Under planarbetets samråd och granskning har det inkommit elva skrivelser med både synpunkter på planförslaget och information av mer generell karaktär. Synpunkterna gällde främst: gårdshusets påverkan på kulturmiljön, ökad skuggning för närboende samt negativ omgivningspåverkan under byggtiden och från dagvatten. Med anledning av synpunkterna förändrades gårdshusets utformning såtillvida att dess högsta höjd och utbredning minskades.

Dialog

Dialog har genomförts enligt plan- och bygglagens (2010:900) regler för samråd och granskning som innebär att inkomna synpunkter har bemötts i :en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande. Dialog har även skett med Infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2020-06-15 § 110, KLF Hid: 2020.3334
- Plankarta med bestämmelser - Detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7, KLF Hid: 2026.67
- Planbeskrivning - Detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7, KLF Hid: 2026.663
- Granskningsutlåtande med bilagd samrådsredogörelse, Detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7, KLF Hid: 2026.69
- Kommunstyrelseförvaltningens föreslag till beslut gällande detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7, KLF Hid: 2026.770

§ 110

Planuppdrag för del av Centrum, Flundran 6 och 7

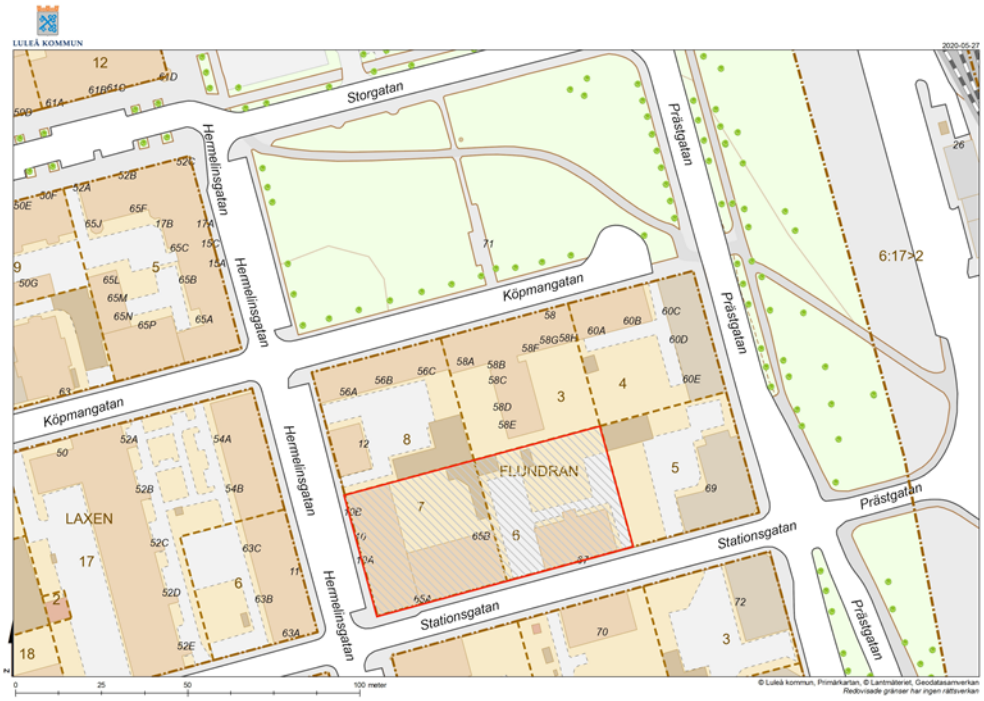
Ärendenr 2020/209-3.1.1.3

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till ändrad detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7 samt att besluta om antagande av planen.

Sammanfattning av ärendet

Galären har inkommit med en ansökan om ändrad detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7.

Streckat område visar de aktuella fastigheterna.

Ansökan avser förtätning av fastigheterna för korttidsboende exempelvis hotellverksamhet. Förslaget innebär att ett gårdshus uppförs i tre våningar som sträcker sig över båda fastigheterna och garage i källarplan.

Vid detaljplanearbetet bör särskilt utredas:

- lämplig exploatering med hänsyn till befintliga byggnader och kulturhistoriska värden,

- möjlighet till passage mellan Flundran 6 och Flundran 3,
- lämplig friytan med hänsyn till den funktion detaljplanen avser samt
- åtgärder som säkerställer att grönytefaktorn inom detaljplaneområdet inte minskar.

Kommunstaben har föreslagit kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett förslag till ändrad detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7 samt att besluta om antagande av planen.

Sammanträdet
Ordföranden ställer kommunstabens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog:
Förfrågan om ändrad detaljplan har hanterats genom Byggdialogen som är kommunens forum för dialog med fastighetsägare och exploatörer. Dialog har skett externt med sökande och internt med tjänstepersoner från kommunstaben och stadsbyggnadsförvaltningen. Fortsatt dialog med olika intressenter kommer att ske under detaljplaneprocessen, vilket regleras i plan- och bygglagen (PBL 5 kap 11, 12 §§).

Bedömning utvecklingsområde: Ökad jämlikhet
Förslaget bedöms inte ha någon direkt påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser
Förslaget bedöms inte ha någon direkt påverkan på utvecklingsområdet.

Bedömning utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan
Å ena sidan innebär korttidsboende i närhet av kollektivtrafik och närhet till Centrum att behovet av resurskrävande resor inte ökar jämfört med samma funktion längre från Centrum. Förtätning innebär även att befintlig infrastruktur så som gator och ledningar kan nyttjas. Å andra sidan innebär nyproduktion av byggnader alltid negativ påverkan på klimatet genom användningen av material så som stål och betong. Val av byggnadsmaterial regleras inte i detaljplan men kan vara en fråga för dialog under detaljplane- och bygglovsprocessen.

Bedömning utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt
Förslaget bedöms bidra positivt till utvecklingsområdet. Fler rum för tillfällig vistelse i Luleå skapar både direkt och indirekt arbetstillfällen och kan även bidra till näringslivsutveckling.

Beskrivning av ärendet
Förtätning inom Centrum är en av huvudprinciperna i översiktsplanen. Översiktsplanen anger även att ny bebyggelse ska samspela med den omgivande bebyggelsens skala och struktur samt att behovet av friyta är prioriterat. Förslaget bedöms vara förenligt med intentionerna i översiktsplanen.

Området omfattas av detaljplan (PL46) som anger hotell och bostäder för de aktuella fastigheterna. Genom prickad mark i detaljplanen regleras en öppning från Flundran 6 till intilliggande fastighet Flundran 3. Med omfattande förtätning på de båda fastigheterna stärks behovet av en öppning som möjliggör passage och visuell kontakt genom kvarteret.

På den angränsande fastigheten Flundran 5 finns en gårdsbyggnad som klassificeras som kulturhistoriskt intressant vid den kulturhistoriska inventeringen som genomfördes 2015/2016. Det innebär bland annat att byggnaden har en stark och tydlig karaktär med komponenter och detaljer typiska för sin arkitektoniska tidsepok. Befintlig huvudbyggnad på Flundran 6 omfattas av varsamhetsbestämmelser i gällande detaljplan. Ny exploatering bör ske med hänsyn till befintliga kulturhistoriska värden.

Beslutsunderlag
- Kommunstabens förslag avseende planuppdrag för del av Centrum, Flundran 6 och 7, KLF Hid: 2020.3184

Beslutet skickas till
Kommunstaben, Demokrati och samhällsutveckling
Stadsbyggnadsnämnden

TECKENFÖRKLARING GRUNDKARTA

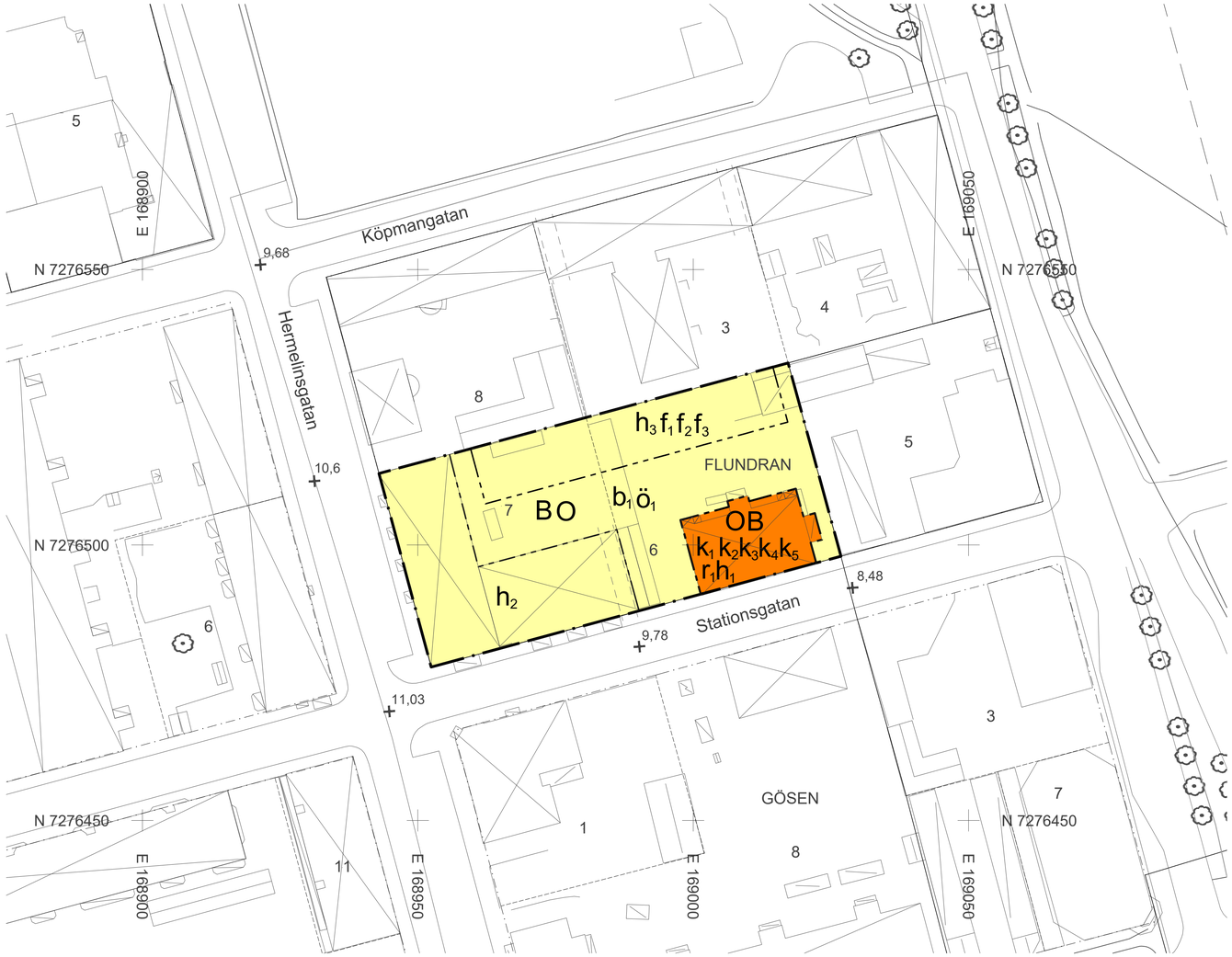
- Fastighetsgräns
- Kvarterstraktgräns
- Traktgräns
- FASTIGHETEN 0.00 Fastighetsinformation
- Gemensamhetsanläggning
- Servitut
- Bestämmelse- och rättighetsområdeslinje
- Bostad
- Komplementbyggnad
- Samhällsfunktion
- Verksamhet
- Övrig byggnad
- Skärmtak
- Trappa
- Altan
- Grind
- Förbindelsegång
- Stenmur
- Staket
- Stödmur
- Trappa
- Flaggstång
- Grindstolpe
- Belysningsstolpe
- Lövträd
- +0,00 Markhöjd
- Järnväg
- Vägräcke
- Gång- och cykelbana
- Gångbana
- Gångbana med kantsten
- Körbana med kantsten
- Refug
- Terränglinje brytlinje

GRUNDKARTA

Upprättad	2025-11-03
Fastighetsgränser	2025-10-28
Inmätning och kontroll i fält	2025-08
Upprättad av	Carina K
Mätare	Erik L

Koordinatsystem i plan: Sweref 99 21 45
Koordinatsystem i höjd: RH 2000

"Karträttigheter Luleå Kommun
Utdrag ur primärkartan 2025"

PLANKARTA

ÖVERSIKTSKARTA

Nytt gårdshus på Flundran 6 och 7

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

- **B** Bostäder
- **O** Tillfällig vistelse

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

- $ö_1$ Marken får endast förses med komplementbyggnad. Trappanordning får uppföras. Skärmtak och balkong får kraga ut.

Höjd på byggnadsverk

- h_1 Högsta nockhöjd är 22.5 meter över angivet nollplan.
- h_2 Högsta nockhöjd är 26.0 meter över angivet nollplan.
- h_3 Högsta nockhöjd är 18.4 meter över angivet nollplan.

Rivningsförbud

- r_1 Byggnad får inte rivas.

Utformning

- f_1 Byggnaden ska utformas med pulpettak.
- f_2 Byggnaden ska färgsättas med ljus kulör.
- f_3 Fasader ska vara av trä undantaget fasaden mot norr.

Utförande

- b_1 Underjordiskt garage får finnas.

Varsamhet

- k_1 Byggnadens kulturhistoriska värde ska bibehållas.
- k_2 Fasader ska vara av trä.
- k_3 Fasader ska färgsättas med ljus kulör.
- k_4 Befintligt överljus med slipad glasinfattning ovanför entrédörren mot Stationsgatan ska bibehållas.
- k_5 Listverk och fasaddekorationer ska bibehållas.

Höjdsystem

Nollplanet för planområdet är 0,0 meter enligt höjdsystem RH2000

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 5 år och börjar gälla fr o m Laga kraft.

UPPLYSNINGAR

Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglov.

ANTAGANDEHANDLING

KLF2023-1445

Detaljplan för del av Centrum

Flundran 6 och 7

Luleå kommun
Kommunstyrelseförvaltningen

Norrbottens län

Beslutsdatum	Instans
Antagande	
Laga kraft	

Daniel Rova
Planchef

Agneta Laitila
Planarkitekt

Dnr: KLF 2023/1445
(SBF2020/896)

Planbeskrivning

Detaljplan för del av Centrum, Flundran 6 och 7

Luleå kommun Norrbottens län

ANTAGANDEHANDLING

LULEÅ KOMMUN

Innehållsförteckning

1	**Inledning**	**3**
1.1	Bakgrund	3
1.2	Planuppdraget	3
1.3	Planprocessen	3
1.4	Gällande lagstiftning	3
1.5	Handlingar	4
2	**Detaljplanens syfte**	**5**
3	**Beskrivning av detaljplanen**	**5**
3.1	Hela detaljplanen	5
3.2	Detaljplanens huvuddrag	7
3.3	Genomförandetid	12
4	**Genomförandefrågor**	**13**
4.1	Organisatoriska frågor	13
4.2	Fastighetsrättsliga frågor	13
4.3	Ekonomiska frågor	13
4.4	Tekniska frågor	14
4.5	Kulturvärden	14
5	**Planeringsunderlag**	**15**
5.1	PM: Riktlinjer för kulturmiljön	15
5.2	Skuggstudie	16
6	**Planeringsförutsättningar**	**19**
6.1	Kommunala ställningstaganden	19
6.2	Kulturmiljö	21
6.3	Stadsbild	23
6.4	Markförhållanden	23
6.5	Teknisk försörjning	24
6.6	Trafik	25
6.7	Riksintressen	25
6.8	Miljökvalitetsnormer	26
6.9	Hälsa och säkerhet	26
6.10	Tillgänglighet	26
6.11	Offentlig och kommersiel service	26
7	**Konsekvenser**	**27**
7.1	Fastigheter och rättigheter	27
7.2	Miljökvalitetsnormer	27
7.3	Riksintressen	27
7.4	Hälsa och säkerhet	27
7.5	Trafik	28
7.6	Kulturmiljö	29
7.7	Sociala aspekter	29
8	**Medverkande i projektet**	**30**

1 Inledning

Detta avsnitt ger en bakgrund till planuppdraget, information om planprocessen gällande lagstiftning samt vilka handlingar som tillhör och ligger till grund för detaljplanen.

1.1 Bakgrund

Fastighetsbolaget Galären i Luleå AB inkom med en ansökan under 2020 om att få upprätta en ny detaljplan. Ansökan gällde önskemål om att få förtäta Flundran 6 och 7 med ett nytt gårdshus eftersom byggrätten i gällande detaljplan inte medgav detta fullt ut. Ansökan mynnade ut i ett beslut om en begäran om ett nytt planuppdrag.

1.2 Planuppdraget

Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) beslutade 2020-06-15 (§ 110) att ge Stadsbyggnadsnämnden (SBN) i uppdrag att upprätta ett förslag till detaljplan för Flundran 6 och 7. Galärens ansökan med tidiga koncepförslag fanns med som utgångsunderlag till planarbetet.

1.3 Planprocessen

Planförfarande

Arbetet med detaljplanen följer plan- och bygglagens (PBL 2010:900) regler för standardförfarande. Detta därför att planförslaget är: förenlig med kommunens översiktsplan, inte antas vara av betydande intresse för allmänheten samt inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan.

Standardförfarandets olika steg redovisas nedan (bild 1). Beslutet att anta detaljplanen tas av Kommunstyrelsen.

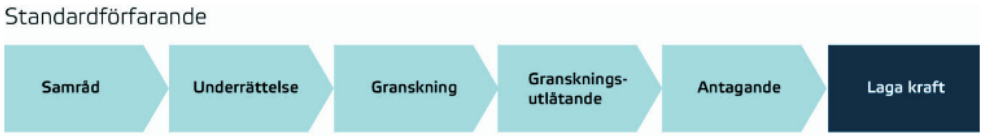

Bild 1: Planförslaget handläggs med standardförfarande enligt 5 kap 6 § plan- och bygglagen (2010:900). Förfarandet består av samråd, underrättelse, granskning, granskningsutlåtande och antagande. Därefter kan planen få laga kraft. Bilden är hämtad från Boverkets vägledning.

1.4 Gällande lagstiftning

Detaljplanens granskningshandlingar har tagits fram med stöd av plan- och bygglagen (SFS 2010:900) och Boverkets föreskrifter och allmänna råd: BSF 2020:5, BFS2020:6 samt BFS:2020:8).

1.5 Handlingar

Detaljplanen

Detaljplanen består av:

- en plankarta med bestämmelser (detaljplanen), och
- en planbeskrivning (denna handling).

Det är plankartan med planbestämmelserna som är juridiskt bindande. Vid tolkning av detaljplanen behöver detaljplanen läsas tillsammans med planbeskrivningen.

Till detaljplanen har även följande handlingar upprättats:

- undersökning av betydande miljöpåverkan, daterad 2021-06-16.
- grundkarta samråd, daterad 2022-03-23
- fastighetsförteckning samråd, daterad 2022-05-16
- grundkarta granskning, daterad 2025-11-03
- fastighetsförteckning granskning, daterad 2025-09-18
- samrådsredogörelse, daterad 2025-11-12
- granskningsutlåtande, daterad 2026-01-08

Planeringsunderlag

Under planarbetet har följande underlag och utredningar tagits fram:

- Hållbarhets PM - Förtätning av Luleå centrum, Flundran 6 och 7, Galären, 2021-03-02 (visades under samrådtiden 2022-06-22 -- 2022-08-24).
- Skuggstudie 2022-05-23, omarbetad 2025-06-23,
- PM Riktlinjer kulturmiljö, Tyréns 2023-10-18.

Utöver ovanstående underlag och utredningar har även ett antal ritningskoncept lämnats in. Det ritningskoncept som ligger till grund för detaljplanens utformning, redovisas under avsnitt 3.

2 Detaljplanens syfte

Under detta avsnitt beskrivs detaljplanens syfte och vilket värden som detaljplanens reglering särskilt förhåller sig till.

Detaljplanens huvudsyfte är att möjliggöra en nybyggnad av ett gårdshus med användningen bostäder kombinerat med hotell för längre vistelse. Den aktuella gårdsbyggnaden uppförs i ett område med uttalade kulturmiljövärden vilket innebär att kulturmiljöfrågan har uppmärksammats särskilt. Därutöver innebär detaljplanen att de befintliga förhållandena på platsen har bekräftas.

3 Beskrivning av detaljplanen

Under detta avsnitt ges en sammanfattning av den befintliga bebyggelsemiljön, planområdets läge samt en beskrivning av detaljplanens innebörd.

3.1 Hela detaljplanen

Planområdets läge och areal

Planområdet är beläget i Centrum och omfattar del av kvarteret Flundran - Flundran 6 och 7. Planområdet avgränsas i öst-västlig riktning av Flundran 5 och Hermelinsgatan, och i nord-sydlig riktning av Flundran 3 och 8 och Stationsgatan (bild 2). Ytan som planområdet upptar är ca 2800 m².

Markägoförhållande

Fastigheterna är privatägda och omfattas inte av några rättigheter.

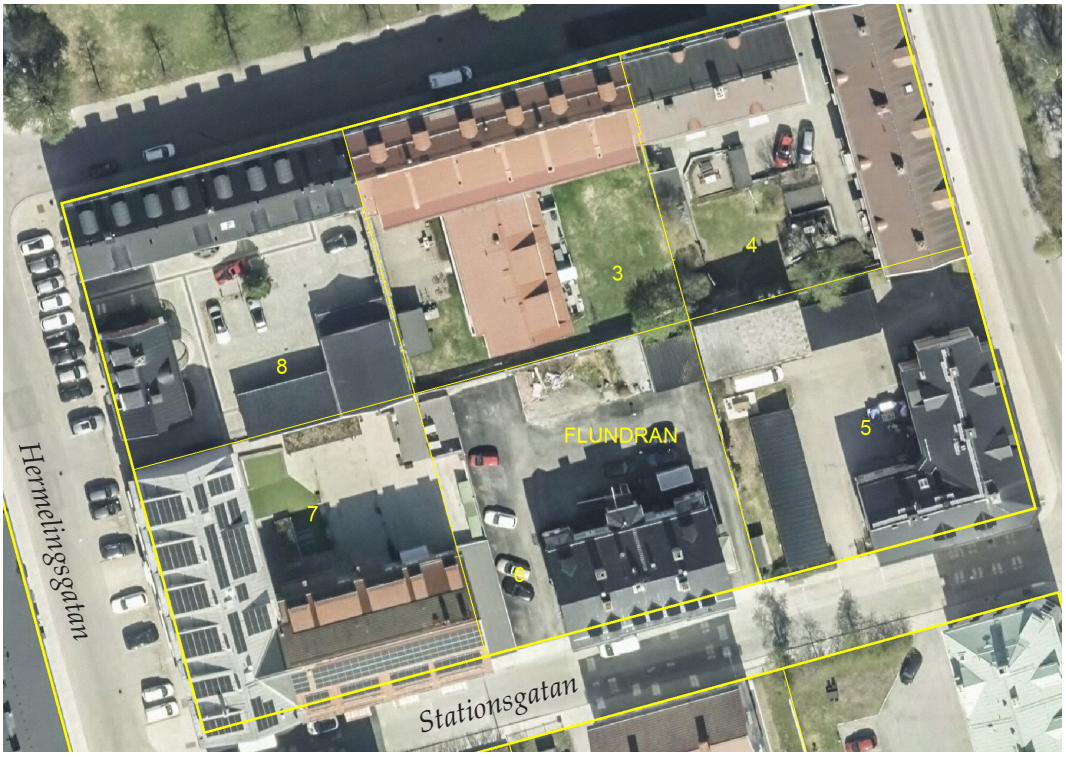

Bild 2: Kvarteret Flundran består av Flundran 3, 4, 5, 6, 7 och 8. Flundran 6 och 7 omfattas av planområdet.

Befintlig bebyggelsemiljö

Planområdet är idag bebyggt med ett flerbostadshus i tre våningar utfomrat i vinkel som även innehåller hotellverksamhet (Naran hotell), samt en låghusforma träbyggnad i två våningar som enbart innehåller hotellverksamhet (Amber hotell). Flerbostadshuset är uppfört på 1950-talet och Amber hotell sekelsiftet 1800-/1900-talet. (Bild 3 och 4)

Byggnaderna är i huvudsak uppförda i gatuliv och med ett slutet byggnadssätt. Längs Stationsgatan är bebyggelsen något öppnare vilket möjliggör in- och utblickar mellan gatan och innergården.

Parkeringsplatser, för bil och cykel, finns i underjordiskt garage och på gårdarna. På gårdarna finns även enkla byggnader avsedda för förvaring av cyklar samt öppna uteplatser.

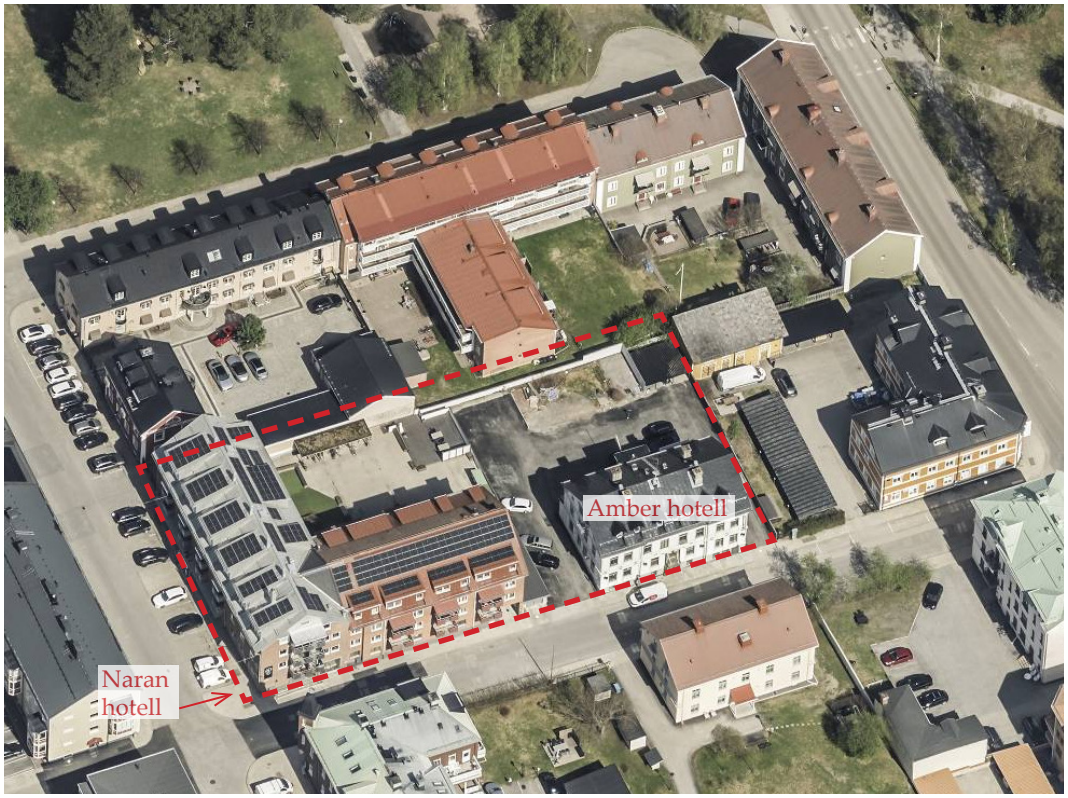

Bild 3: Planområdet innehåller två hotellverksamheter: Naran hotell och Amber hotell.

Bild 4: Den låghusformade träbyggnaden i två våningar (Amber hotell) sett från Stationsgatan och flerbostadshuset i vinkel med Naran hotell sett från korsningen Stationsgatan-Hermelinsgatan.

3.2 Detaljplanens huvuddrag

Kvartersmark

Planområdet berör endast kvartersmark, det vill säga mark för privat eller enskilt bruk. Den markanvändning som planen ska möjliggöra är för bostäder och tillfällig vistelse:

BFS 2020:5	
B: Bostäder	Användningen bostäder ska tillämpas för områden för olika former av boende av varaktig karaktär. Även bostadskomplement ingår i användningen.
O: Tillfällig vistelse	Tillfällig vistelse: Användningen tillfällig vistelse ska tillämpas för områden för olika typer av tillfällig övernattning och konferensanläggningar. Även komplement till verksamheten tillfällig vistelse ingår i användningen.

Motiv till regleringen : Markanvändningsbestämmelserna överenstämmer med detaljplanens syfte, gällande detaljplan och rådande förhållanden.

Kombinationen [BO] eller [OB] innebär att marken får användas för bara bostäder eller bara för tillfällig vistelse eller både och. Ordningsföljden mellan markanvändningsslagen ska tolkas så att den bestämmelse som anges först är den huvudsakliga.

Byggrätten på gårdarna begänsas till att endast tillåta komplementbyggnader med undantagen trappanordning och utkragande ballkong och skärmtak [$ö_1$]:

BFS 2020:5	
$ö_1$:	Marken får endast förses med komplementbyggnad. Trappanordning får uppföras. Skärmtak och balkong får kraga ut.

Motiv till regleringen : På gårdarna finns idag mindre byggnader som ska vara kvar eller flyttas på annan plats på gården. Gårdshusets byggrätt regleras med en så kallad byggruta som begränsar placeringen inom planområdet. För att säkerställa att nödvändiga byggnadsdelar ska kunna uppföras, såsom trappanordningar och skärtak, utanför den införda byggrutan införs dessa undantag.

Parkering kan idag ske i ett underjordiskt garage med nedfart från Stationsgatan. Garaget planeras att byggas ut [b_1]:

BFS 2020:5	
b_1	Underjordiskt garage får finnas.

Motiv till regleringen : Planbestämmelsen införs för att tydliggöra att det underjordiska garaget får utföras. Tillbyggnaden berör Flundran 6 och innebär att ca 20 platser för bilar kan tillskapas. Tillbyggnaden kan även inrymma parkeringar för cykel.

Gårdshusets placering regleras genom en så kallad byggruta (byggrätten) vilket innebär att dess placering är tydligt angiven i detaljplanen. Byggrutan berör både Flundran 6 och 7. Gårdshusets utformning regleras i delarna högsta nockhöjd, takform och fasadbeklädnad [h_3], [f_1], [f_2] och [f_3]:

BFS 2020:5	
h_3	Högsta nockhöjd är +18,4 meter över angivet nollplan.
f_1	Byggnadens ska utformas med pulpettak.
f_2	Byggnaden ska utformas med ljus kulör.
f_3	Fasader ska vara av trä undantaget fasaden mot norr.
Höjdsystem	Nollplanet för planområdet är 0,0 meter enligt höjdsystem RH 2000.

Motiv till regleringen : Gårdsbyggnadens arkitektur och uttryck ska anpassas till kulturmiljön på platsen. Det innebär att gårdshuset behöver utformas med ett enklare uttryck sett till den närliggande träbyggnaden (Amber hotell) vad gäller material och detaljer. Mot den egna gården ska fasadmaterialet vara av trä. Mot fastighetsgräns/ intilliggande gårdsmiljö är plåt eller tegel bra alternativ för att dels hindra brandspridning, dels förenkla underhållet. Det ska dock inte tolkas som att träfasad mot norr inte får uppföras.

Gårdsbyggnadens träfasad ska målas i en ljus, bruten kulör som både kontrasterar mot hotellets vitmålade fasad och hämtar inspiration från färgsättningen i kvarteret. Mot Flundan 5 upprätthålls ett respektavstånd till gårdshuset som är kulturhistoriskt intressant enligt kommunens bebyggelseinventering från 2015-2016.

Gårdshuset underordnar sig hotellet genom att tillåten taknockshöjd sammanfaller och inte tillåts överstiga hotellets takfothöjd. Omvandlingen från höjdsystemet RH 00 (gällande detajplan) till RH 2000 ger att höjden på gårdshuset i princip sammanfaller med den idag tillåtna höjden. (Bild 5, 6, 7, 8 och 9)

Bild 5: Gårdshusets placering och omfattning i blått. Ca 15 lägenheter kommer att kunna tillskapas.

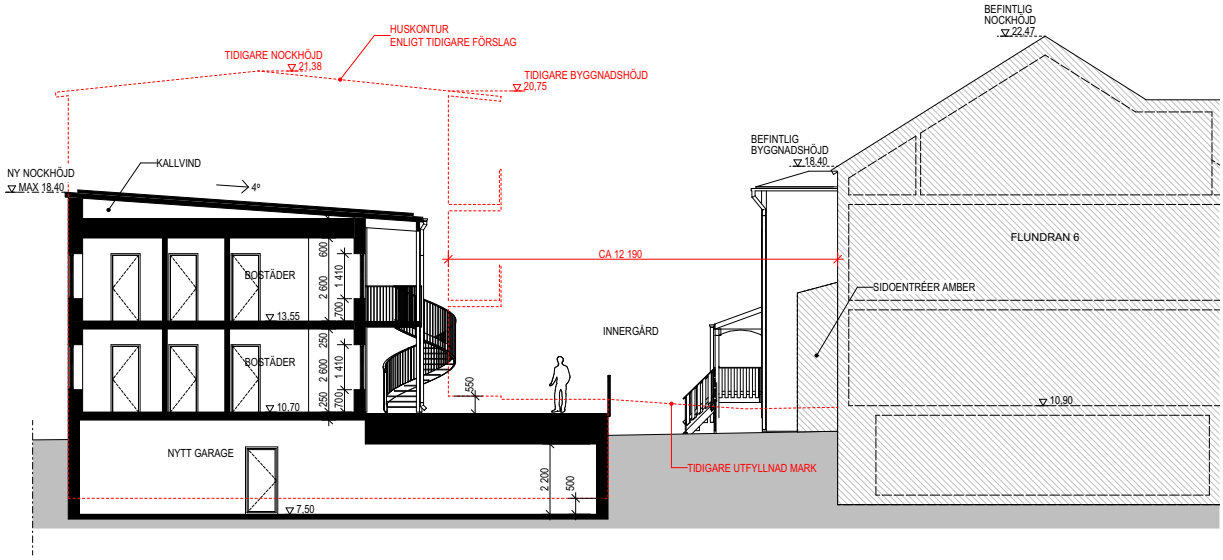

Bild 6: Sektionen (genomskärningen) visar gårdshuset i relation till trähusbyggnaden (Amber hotell) på Flundran 6. Sektionen redovisar även i rött det tidigare förslaget (samrådsförslaget).
(Stark Ariktekter)

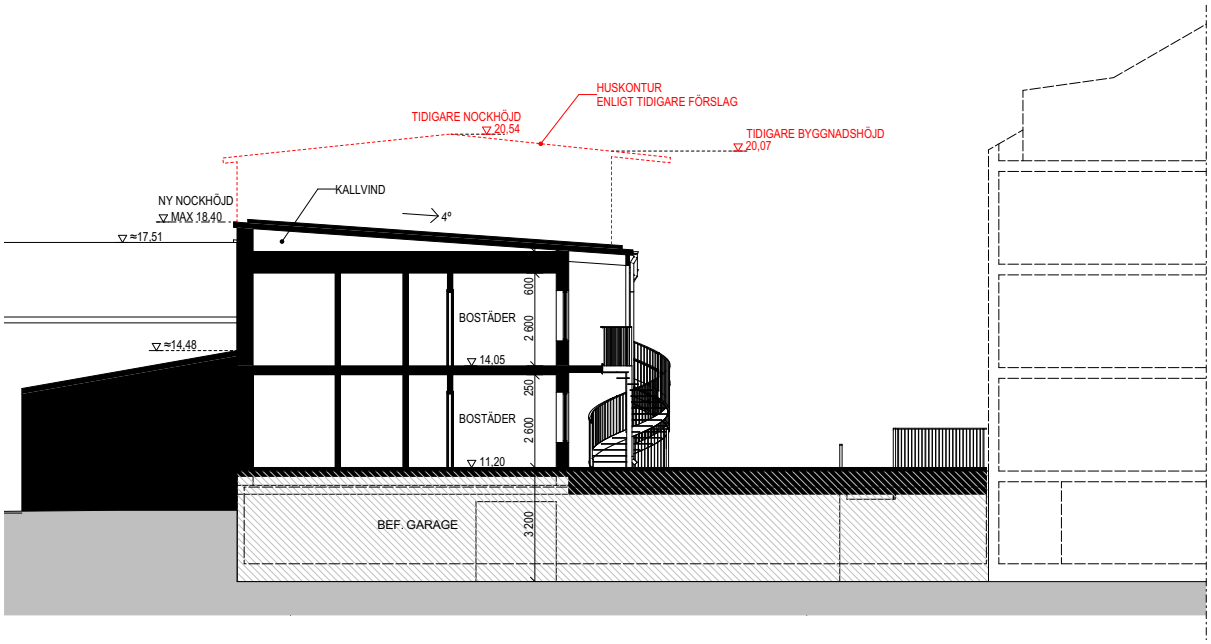
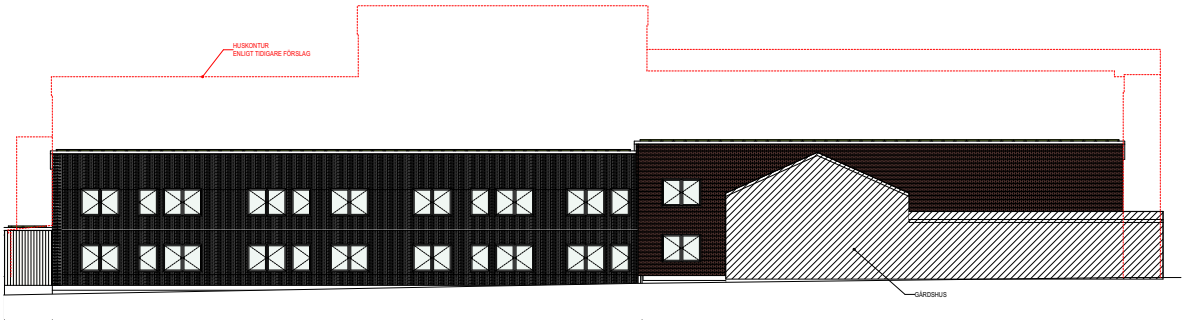
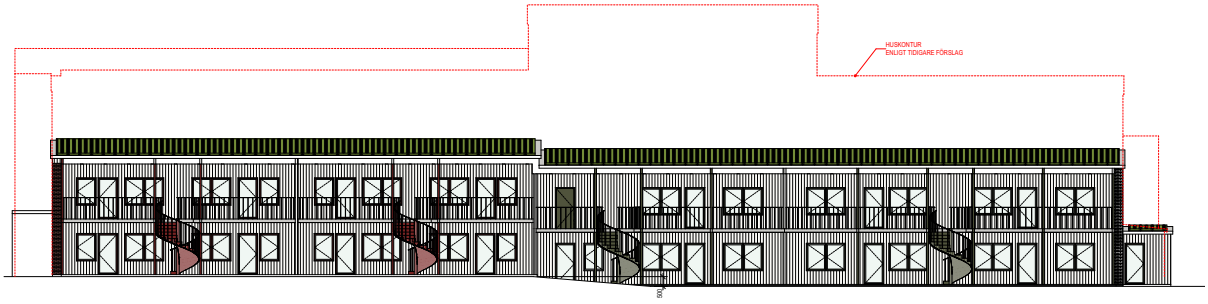

Bild 7: Sektionen (genomskärningen) visar gårdshuset relation till flerbostadshuset på Flundran 7 och till komplementbyggnaden på Flundran 8. Sektionen redovisar även i rött det tidigare förslaget (samrådsförslaget).
(Stark Arkitekter)

FASAD MOT NORR
1:200

FASAD MOT SÖDER
1:200

Bild 8: Förslag på gårdshusets utformning sett från norr och söder. Bilder redovisar även i rött det tidigare förslaget (samrådsförslaget) avseende dess tidigare byggnads-siluett. (Stark Arkitekter)

Bild 9: Vy-bild med gårdhuset sett från Flundran 7 mot Flundran 6. Bilden visar ett utformningsförslag. På gården kommer det även att iordningställas parkeringsplatser för cykel, ca 30 platser.

Det befintliga flerbostadshuset i vinkel på Flundran 7 regleras i enlighet med nuvarande förhållanden och gällande detaljplan men beaktat de föreskrifter och allmänna råd som gäller och rekommenderas idag [h_2]:

BFS 2020:5	
h_2	Högsta nockhöjd är +26,0 meter över angivet nollplan.
Höjdsystsem	Nollplanet för planområdet är 0,0 meter enligt höjdsystem RH 2000.

Det befintliga låghusformade trähuset i två våningar på Flundran 6 (Amber hotell) är att betraktas som särskilt värdefull med stöd av 8 kap 13 § PBL. Enligt PBL kan kommunen genom reglering i detaljplan säkerställa att sådana byggnader skyddas och att bevarandevärda byggnadsdetaljer bibehålls [r_1], [k_1], [k_2], [k_3], [k_4] och [k_5]. De införda varsamhetsbestämmelserna [k] är en precisering av det generella varsamhetskravet och förtydligas med hjälp av bilder (bild 10, 11 och 12).

BFS 2020:5	
r_1	Byggnad får inte rivas.
k_1	Byggnadens kulturhistoriska värde ska bibehållas.
k_2	Fasader ska vara av trä.
k_3	Fasader ska färgsättas med ljus kulör.
k_4	Befintligt överljus med slipad glasinfattning ovanför entrédörren mot Stationsgatan ska bibehållas.
k_5	Listverk och fasaddekorationer ska bibehållas.

Motiv till regleringen : Enligt gällande detajplan får byggnaden inte rivas och förutsättningarna för att ta bort denna bestämmelse har inte förändrats. Byggnaden utgör en representativ byggnad för sin tid kring sekelskiftet 1900 och dess kulturhistoriska värde ska bibehållas. (Bild 10, 11,12))

Bild 10: Byggnaden utgör en representativ byggnad för sin tid kring sekelskiftet 1900.

Bild 11: Byggnadens fasader ska vara av trä och färgsättas med ljus kulör likt befintliga förhållanden. Fasadens utförande ger uttryck för den då moderna sågverksindustrin som möjliggjorde liggande spontad panel som på klassicistikt vis användes för att dela in fasaden i fält med våningsband, omfattningar och fasadpanelens riktningar.
Val av kulör, kvalitet samt matthet ska bedömas utifrån en god helhetsverkan. Plastfärg kan därmed anses vara olämpligt.

Bild 12: Entrédörren mot Stationsgatan med det anmärkningsvärda överljusfönstret. Skärmtaket och dörren i sig omfattas inte av en preciserad varsamhetsbestämmelsen men det generella varsamhetskravet gäller. Skärmtaket har tillkommit senare. Byggnaden är utfomrad med snickerier och lister såsom bilderna visar och ska bibehållas.

3.3 Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen får laga kraft. Efter genomförandetidens slut fortsätter detaljplanen att gälla men kan då ändras eller upphävas utan att rättigheter som uppkommit med detaljplanen behöver beaktas.

4 Genomförandefrågor

Under detta avsnitt beskrivs vilka organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att planen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt.

4.1 Organisatoriska frågor

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen får laga kraft. Under denna tid har fastighetsägaren rätt att genomföra planen enligt dess bestämmelser. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla, men kan då ändras eller upphävas utan att tidigare rättigheter enligt planen behöver beaktas.

Tidsplan för antagande

Planförslaget beräknas antas av Kommunstyrelsen under kvartal 4 2025 eller under kvartal 1 2026. Om inga överklaganden inkommer, kan planen få kraft kraft cirka tre veckor efter antagandebeslutet.

4.2 Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

De berörda fastigheterna, Flundran 6 och 7, planeras att genom sammanläggning bilda en ny fastighet. Det är fastighetsägaren som initierar och bekostar denna fastighetsåtgärd.

Rättigheter

Luleå Energi AB har en ledningsrätt (25-F2002/63.1) för en fjärrvärmeledning belägen i Hermelinsgatan. Ledningsrätten bedöms inte påverkas av detaljplanens genomförande.

Detaljplanens genomförande innebär inget behov av någon gemensamhets-anläggning eller något servitut.

4.3 Ekonomiska frågor

Planekonomi

Fastighetsägaren (exploatören) bekostar upprättandet av detaljplanen.

För övriga kostnader i samband med exploateringen, till exempel projekteringskostnader, byggnationer och anläggningsarbeten ansvarar och bekostar berörd exploatören. /fastighetsägare. Detta inkluderar även kostnader för eventuella flyttningar av markledningar och ombyggnadsåtgärder i angränsande ytor, vilka härrör från exploateringen.

Planavtal

Ett planavtal ska tecknas mellan kommuen och exploatören. Planavtalet reglerar ansvar för kostnader kopplade till planläggningen.

Planavgift

Planavgift ska inte tas ut vid bygglov.

4.4 Tekniska frågor

Planområdet ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Ledningar för spill- dricks- och dagvatten ligger i Stationsgatans gatuområde och den omgivande gatumiljön.

I övrigt gäller vid byggnation att beakta eventuella befintliga ledningar. Vid markarbeten behöver berörda ledningsägare kontaktas för begäran om kabelanvisning innan planerade grävningsarbeten.

4.5 Kulturvärden

Detaljplanen innehåller bestämmelser om varsamhet [k]. Dessa utgör endas en precisering av de generella varsamhetskravet som inte utlöser någon rätt till ersättning. Detta innebär också en begränsing av vad som kan regleras med varsamhetsbestämmelser. Varsamhetsbestämmelser får inte medföra att pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Enligt gällande detaljplan får byggnaden inte rivas vilket innebär att frågan om ersättningsanspråk inte är aktuellt.

5 Planeringsunderlag

Under detta avsnitt redovisas och sammanfattas innehållet i utredningarna till detaljplanen.

5.1 PM: Riktlinjer för kulturmiljön

Mot bakgrund av kommunens bebyggelseinventering 2015-2016 har ett PM med riktlinjer för kulturmiljön tagits fram. Den utgår från det som framkommit i bebyggelseinventeringen:

Kvarteret Flundran och dess omgivning

Omgivningen kring kvarteret Flundran utgör stadsmässig bebyggelse med byggnader i gatuliv och gårdsbebyggelse av varierad karaktär, slutenhet och ålder. Höjden på omgivande bebyggelse varierar i två till tre våningar.

Kvarteret Flundran har samma karaktär som de omgivande kvarteren med byggnader i två till tre våningar i gatuliv samt lägre gårdsbebyggelse. Undantaget är inom fastigheten Flundran 3 där en byggnad i tre våningar sträcker sig mot kvarterets mitt. Byggnaderna inom kvarteret Flundran är av varierad karaktär, slutenhet och ålder.

Flundran 6 och 7

Befintlig byggnad inom Flundran 6 (Amber hotell) uppfördes 1899 som bostadshus. 1986 byggdes huset om till hotell. Vid ombyggnaden togs hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde, bland annat bibehölls den vackra portalen mot Stationsgatan.

Byggnaden har ett arkitektoniskt värde och ett upplevt arkitektoniskt och miljöskapande värde. Byggnaden är mycket välbevarad, endast ett fåtal ombyggnader/förändringar har gjorts. Överljusfönstret i entréporten med slipad glasinfattning är troligtvis original och anmärkningsvärd. Byggnaden har skydd i gällande detaljplan och får inte rivas eller förvanskas.

Huvudbyggnaden mot Stationsgatan inom Flundran 7 är uppförd under perioden 1980 - 1990. Bedömningen är att byggnaden i sin helhet är bevarad. Huvudbyggnaden som vetter mot Hermelinsgatan är uppförd under tidsperioden 1930-1950-talet. Byggnaden bedöms till sin helhet vara förvanskad.

Flundran 5

På fastigheten finns ett äldre gårdshus med tidstypisk utformning från Luleås äldre samhälle. Gårdshuset bedöms vara kulturhistoriskt intressant enligt den tidigare bebyggelseinventeringen.

Kulturhistoriskt intressant innebär bland annat att byggnaden har en stark och tydlig karaktär med komponenter och detaljer typiska för sin arkitektoniska tidsepok.

Anpassning av ny bebyggelse

Den samlade bedömningen är att ny bebyggelse inom kvarteret behöver anpassas till den befintliga givet kulturmiljön.

I kvarteret Flundran utgörs bebyggelsen mot gatan av enskilda solitära byggnader med småstadskaraktär snarare än tät innerstadskaraktär och det är också del av hela områdets karaktär. De befintliga gårdshusen i kvarterets inre delar ansluter till denna småstadskaraktär.

Definition av gårdshus kan variera, men i beaktande av att området betraktas som kulturhistoriskt intressant så bör definitionen av gårdshus tolkas utifrån ett kulturhistoriskt perspektiv. Ett gårdshus är ett komplement till huvudbyggnaden mot gatan och har traditionellt utgjorts av enklare utformade byggnader.

Byggnaderna i gatuliv har dominerat över gårdshusen både utseendemässigt och höjdmässigt.

Sammanfattande karaktärsdrag

I syfte att värna om kulturmiljön inom kvarteret Flundran, och med tolkningen att ny byggnad utgör gårdshus, bör ny byggnad förhålla sig till följande riktlinjer:

- Ny byggnad ska underordna sig befintliga gatuhuset (Flundran 6) och således vara lägre i takfotshöjd och nockhöjd. En byggnad i två våningar bedöms vara lämpligt.
- Djupet på ny byggnad ska vara samma efter hela byggnadens sträckning.
- Utformning av ny byggnad bör underordnas det befintliga gatuhuset (Flundran 6) avseende utformning och val av material. Ny byggnad bör ges ett ”enklare” uttryck i relation till befintligt gatuhus.

5.2 Skuggstudie

En skuggstudie har tagits fram med syftet att visa den omgivningspåvekan som detaljplanen innebär. Skuggstudien utgår från nuvarande bebyggelsemiljö, det vill säga den outnyttjade byggrätten för ett gårdshus i gällande detajplan är inte redovisad.

Skuggstudien redovisar förhållanden för representativa tidspunkter under vårdagjämning (20 mars) och sommarsolståndet (20 juni).

Notera att redovisningen, nuvarande förhållanden och nytt gårdshus, skiljer sig åt såtillvida att de redovisas med en timmes förskjutning samt är orienterade med något olika riktning mot norr.

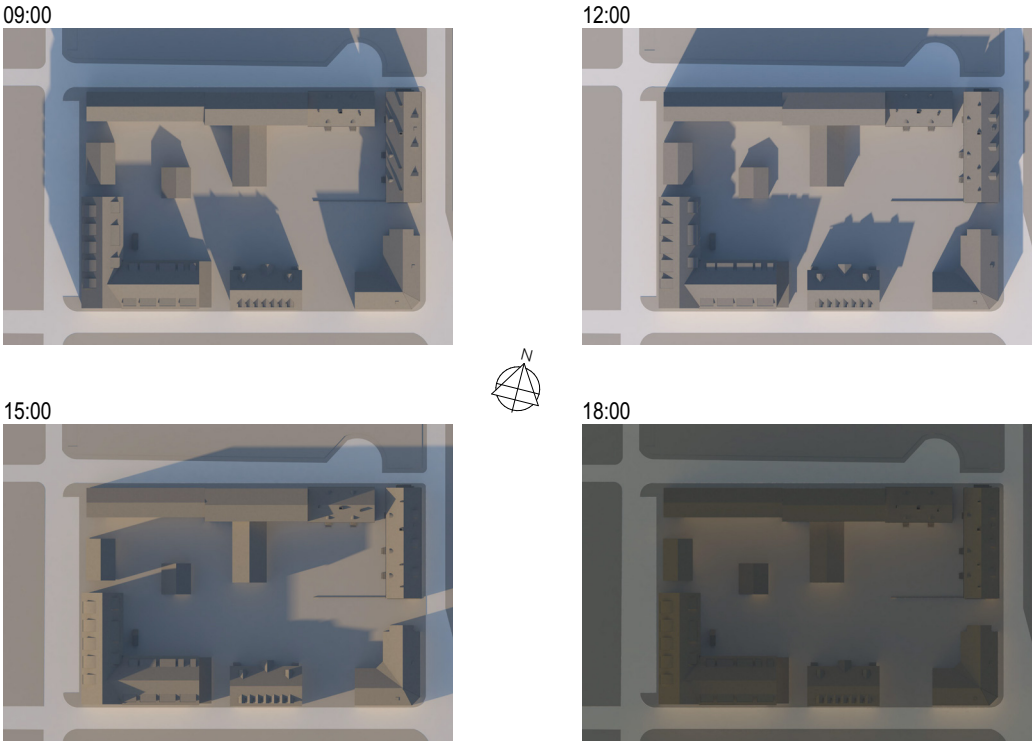

Bild 13: Kvarteret Flundran 20 mars - nuvarande bebyggelsemiljö. (Stark Arkitekter)

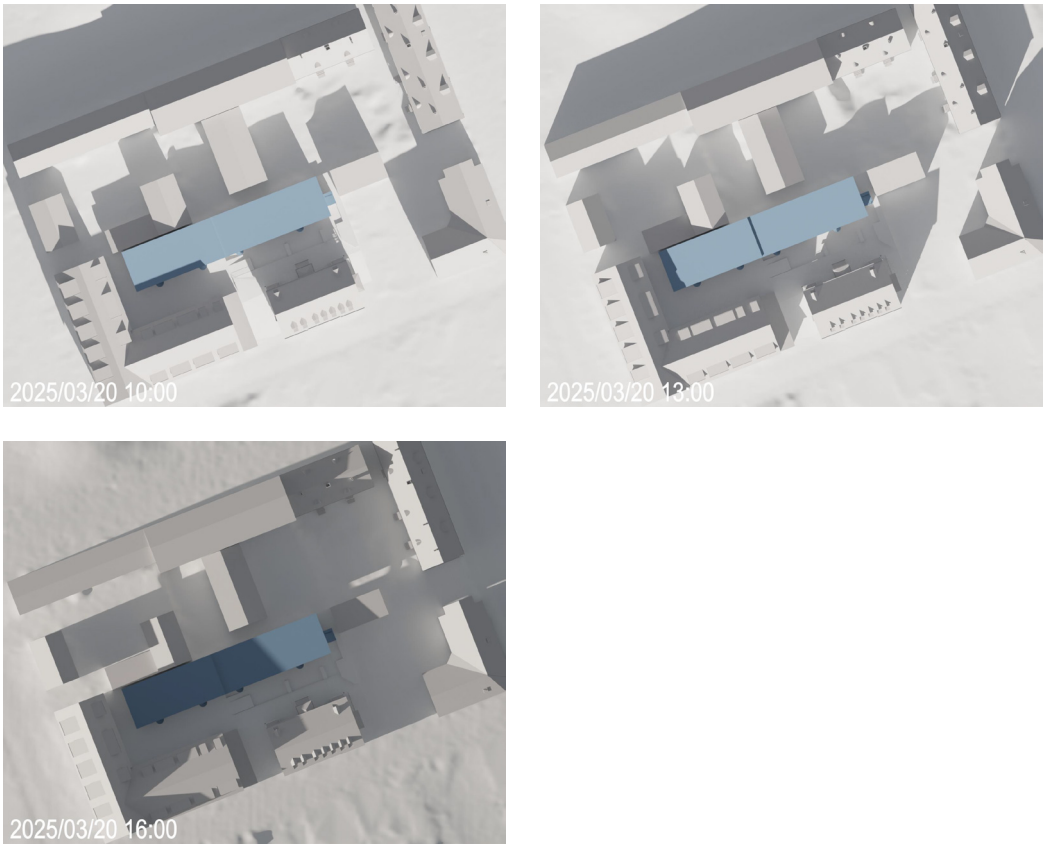

Bild 14: Kvarteret Flundran 20 mars - nytt gårdshus (markerad med blått) Flundran 6 och 7. (Stark Arkitekter)

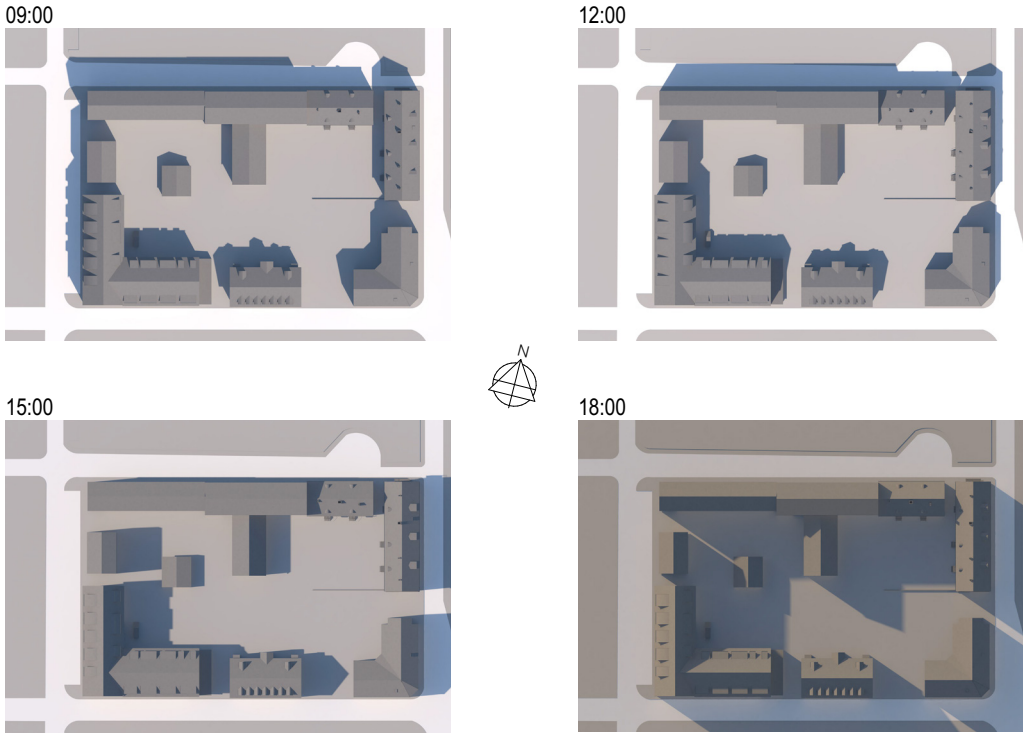

Bild 15: Kvarteret Flundran 20 juni - nuvarande bebyggelsemiljö. (Stark Arkitekter)

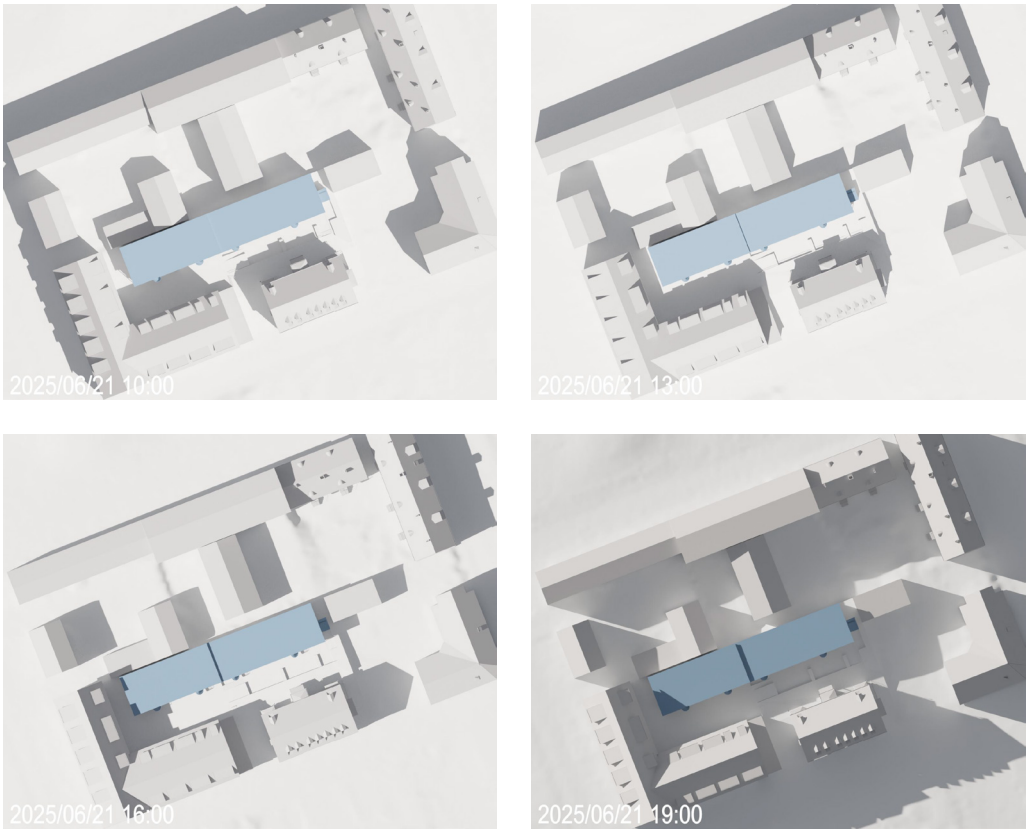

Bild 16: Kvarteret Flundran 20 juni - nytt gårdshus (markerad med blått) Flundran 6 och 7. (Stark Arkitekter)

6 Planeringsförutsättningar

Under detta avsnitt redovisas de omständigheter som påverkar detaljplanens innehåll.

6.1 Kommunala ställningstaganden

Program till vision 2040

I Luleå kommun gäller Program till Vision 2040 som översiktsplan. Översiktplanen uttalar inget specifikt om den akutella platsen men anger generellt att platsen ingår i centrumområdets täta struktur där bostäder, kontor, handel och annan verksamhet, samt gator, parker och fritidsanläggningar inrymms. Därtill kan följande generella intentioner utläsas och som behöver beaktas i planen.

- Stadsbygdens förtätning ska prioriteras, den har en mycket stor betydelse för det långsiktiga behovet av bostäder och är därför ett starkt allmänt intresse.
- Vi ska verka för fler bostäder och lokaler i Centrum genom förtätning.
- Nya byggnader ska ha en omsorgsfullt bearbetad arkitektur som berikar, respektera och stärker sin omgivning.
- Arkitekturen ska präglas av, och uppfylla höga krav på kvalitet ur estetisk, funktionell, ekologisk och teknisk synvinkel.
- Stadsdelar behöver innehålla en blandning av bostäder, olika upplåtelseformer och i olika storlekar.
- Planering och byggnation i områden med höga kulturmiljövärden ska utföras så att det som tillkommer eller förändras samspelar med värdet.
- Vi ska prioritera kulturmiljövärden som bedöms som mycket höga så att de kan användas och utvecklas utan att värdena går förlorade.
- Ny-, om- eller tillbyggnader i anslutning till äldre bebyggelse ska anpassas till befintlig miljö beträffande gestaltning, placering och höjder.
- Parkeringsplatser ska så långt som möjligt förläggas under marknivå.
- Vid planering och byggande behöver hänsyn tas till risker för översvämning från nederbörd.
- Vid kraftig nederbörd ska dagvattnet ha fria vägar till en recipient utan att skada bebyggelse eller samhällsviktig verksamhet.
- Vid planering och byggande ska ytor för att ta hand om dag- och regnvatten säkerställas.

Detaljplanen bedöms vara förenlig med översiktplanens intentioner.

Gällande detaljplan

Fastigheterna omfattas av en gällande detaljplan som fick laga kraft 1990 (bild 17. Den innebär kortfattat:

Gällande detaljplan omfattar hela kvarteret. För Flundran 6 och 7 gäller tillåten markanvändning för hotell och bostäder i 3 våningar. En största bruttoarea för hotell inom Flundran 7 regleras till 900 m² och minsta bruttoarea regleras inom Flundran 6 till 250 m² (gårdshuset) och 190 m² i den norra respektive södra byggrätten. Byggrätten med gårdhuset reglerar även en tillåten högsta höjd om +17,6 meter.

På Flundran 7 regleras att marken får byggas under med planterbart bjälklag. Genom prickad mark i detaljplanen regleras en öppning från Flundran 6 till den i norr intilliggande fastigheten Flundran 3.

Det framkommer inte tydligt vilket höjdsystem som gällande detaljplanen utgår från men sannolikt är det RH 00. Omvandlat till RH 2000 innebär det ett påslag på 0,99 meter.

Plannr	Aktbeteckning	Namn	Laga kraft
PL46	P1990-131 (Lantmäteriet: 25-P90/131)	Kv Flundran	1990

Bild 17: Gällande detajplan (PL46) med planområdet och byggrätten för ett gårdhus markerat med rött.

Bedömning om betydande miljöpåverkan

Enligt miljöbalken ska kommunen undersöka om ett genomförande av detajplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Följande bedömning gäller:

Genomförandet av detaljplanen bedöms inte antas medföra en betydande miljöpåverkan. Fastigheterna som planläggs är redan ianspråktaget för liknande användning och den förändring som detaljplanen medger innebär ingen väsentlig påverkan på de miljöaspekter som finns upptagna i miljöbalken.

Enligt yttrande från Länsstyrelsen (daterade 2022-08-29, ärendebeteckning 402-8772-2022) så delar Länsstyrelsen kommunens bedömning.

6.2 Kulturmiljö

Kommunen har utfört en bebyggelseinventering med fokus på byggnader med kulturhistorikst värde (bild 18). Inventeringen initierades 2014 och uttfördes och färdigställdes under 2015/2016. Områdena som inventerades var Luleå Centrum, Östermalm och Malmudden. Av inventeringen framkommer följande:

Kvarteret Flundran innehåller bebyggelse som klassats som kulturhistoriskt intressant vilket innebär byggnader som har en stark och tydlig karaktär med komponenter och detaljer typiska för sin arkitektoniska tidsepok (bild 18). Byggnaden/byggnaderna är representanter för sin tidsperiod och symboler för stil, ideal och tillkomstperiod.

Befintlig huvudbyggnad inom Flundran 6 (Amber hotell) uppfördes 1899 som bostadshus. 1986 byggdes huset om till hotell. Vid ombyggnaden togs hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde, bland annat bibehölls den vackra portalen mot Stationsgatan. Byggnaden har tydliga arkitektoniska värden och får inte förvanskas men är inte särskilt utpekad i kommunens bebyggelseinventering.

Inom fastigheten Flundran 5 (utanför planområdet) pekas ett äldre gårdshus ut med tidstypisk utformning från Luleås äldre samhälle (bild 19). Gårdshuset karaktäriseras av en stor omsorg om detaljer som till exempel profilerade taksparrar och dekorativt utformade foder kring fönster och dörrar. Byggnaden tillkom troligtvis i samband med att huvudbyggnaden på fastigheten uppfördes. Den är mycket välbevarad med många byggnadsdelar i original.

Färgsättningen har troligtvis förändrats genom åren för att passa ihop med den tillhörande huvudbyggnadens plåtfasad. Tillsammans berättar de båda husen om livet på gården och förstärker de båda byggnadernas individuella värden.

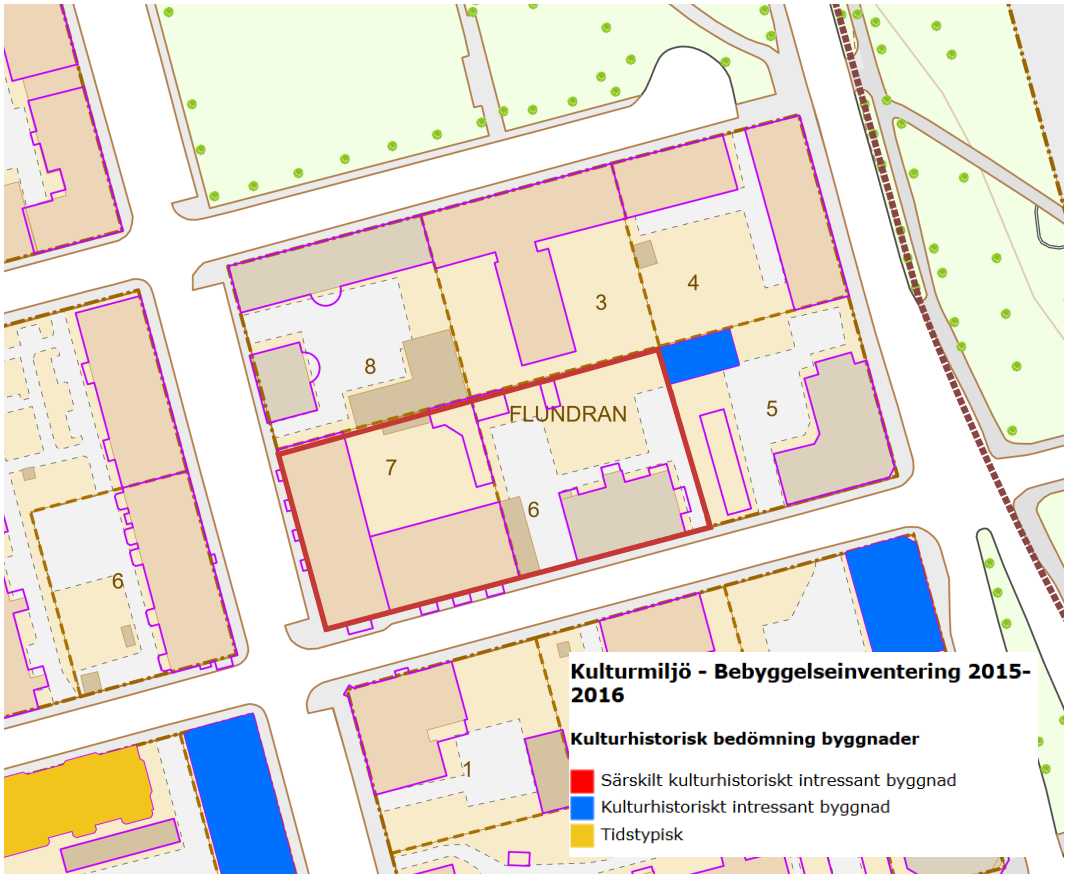

Bild 18: Bild hämtad ur bebyggelseinveteringen. Planområdet markerat med röd linje. Gårdhuset på Flundran 5 pekas ut som en kulturhistorisk intressant byggnad.

Bild 19: Gårdshuset på Flundran 5.

6.3 Stadsbild

Planområdet ligger i utkanten av den östra delen av stadshalvön, närmast järnvägen. Kvartersstrukturen är tydlig, och ger stadsmässighet med byggnader i gatuliv. Området domineras av arbetsplatser, bostäder och verksamheter. Bebyggelsehöjden varierar mellan 2-4 våningar med byggnader från olika tidsepoker. Omgivande bebyggelse tvärs över Stationsgatan och Hermelinsgatan är två till tre våningar. Vissa med hög sockel. Kvarteret Flundrans bebyggelse mot gatan utgörs av enskilda solitära byggnader med småstadskaraktär snarare än tät innerstadskaraktär. De befintliga gårdshusen i kvarterets inre delar ansluter också till denna karaktär. Gårdsbyggnaderna är låga. Med hänsyn till kvarterets struktur och att det finns byggnader med utpekat högt kulturhistoriskt värde bör byggnader i kvarterets inre vara lägre än husen i gatuliv. Gårdshus, enskilda eller i längor, bedöms inte motstridigt den befintliga kvartersstrukturen och karaktären.

Definitionen av gårdshus kan göras olika. I beaktande av att området betraktas som kulturhistoriskt intressant bör definitionen av gårdshus tolkas utifrån ett kulturhistoriskt perspektiv. Ett gårdshus är ett komplement till huvudbyggnaden och underordnar sig byggnad i gatuliv både utseendemässigt och höjdmässigt.

6.4 Markförhållanden

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s kartunderlag består marken inom området till största del av fyllning ovan morän. Marken inom området är relativt plan men sluttar svagt ned mot Prästgatan. Höjdskillnaderna varierar ett fåtal meter från +11 m ö h närmast Hermelinsgatan ned mot +9 m ö h i planområdets östra del närmast grannfastigheten Flundran 5. Marken består av bebyggelse och hårdgjorda ytor för parkering samt mindre inslag av grönyta.

Någon geoteknisk utredning har inte genomförts som underlag till detaljplanen. Marken bedöms översiktligt byggbar då planområdet sedan tidigare är bebyggt. I projekteringsskede och vid upprättande av bygghandlingar kan den översiktliga geotekniska bedömningen behöva kompletteras med objektsanpassad utredning. Omfattningen på den kompletterande utredningen fastställs i samråd med geotekniker.

Markradon

Förekomsten av markradon har inte undersökts inom planområdet. Enligt kommunens översiktliga radonriskkarta (Markradonutredning Luleå kommun 1988) ligger dock stadshalvön inte inom något känt högriskområde för radon. Markstrålning ska beaktas vid grundläggningen. Inom högriskområden ska byggnader där människor vistas mer än tillfälligt utformas ”radonsäkert”. På normalriskområden kan enklare åtgärder vidtas.

Förorenad mark

Ingen misstanke finns om att markföroreningar förekommer inom planområdet. Frågan om sanering av förorenad mark hanteras om aktuellt enligt miljöbalkens bestämmelser.

6.5 Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Ledningar för spill-, dricks- och dagvatten ligger i Stationsgatans gatuområde och den omgivande gatumiljön.

Huvudmannen för verksamhetsområdet har, enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ansvar för att ordna de allmänna vattentjänster som behövs för att ta hand om dagvattnet. Fastighetsägaren ansvarar för avvattning av det dagvatten som uppkommer inom fastigheten. Med avvattning avses den naturliga infiltration som marken klarar och de förutsättningar marken har att leda undan vattnet.

Enligt kommunens riktlinjer ska dagvatten i första hand omhändertas lokalt, i andra hand fördröjas och i tredje hand ledas till kommunens nät.

I det underjordiska garagets bjälklag finns dagvattensystem som leder bort vatten från denna del av planområdet (Flundran 7) till Hermelinsgatan. Planområdets höjdsättning innebär att vatten i övrigt rinner mot Stationsgatan och vidare till dagvattenbrunn i Prästgatan i det kommunala nätet. Dagvattenledningar saknas i gatorna i anslutning till planområdet. Stora delar av planområdet består idag av hårdgjorda ytor vilket begränsar möjligheterna till öppna dagvattenlösningar. I den mån det är möjligt att omhänderta dagvatten lokalt ska detta göras enligt kommunens riktlinjer.

Att anlägga sedumtak eller hålla obebyggd mark genomsläpplig är exempel på sätt som avvattning kan ske inom fastigheterna. Om nya anslutningar till kommunens nät ska göras anvisar huvudmannen anslutningspunkt.

Värmeförsörjning

Planområdet är anslutet till fjärrvärmenätet. Luleå Energi AB har ledningar i den omgivande gatumiljön. Väster om planområdet, längs Hermelinsgatan går huvudledningsnätet för fjärrvärme för vilken Luleå Energi AB innehar ledningsrätt 25-F2002/63.1.

El-, tele- och IT-försörjning

Luleå Energi AB försörjer fastigheten och området med ström, befintlig nätstation finns längs Stationsgatan i anslutning till planområdet.

Lunet och Skanova har fiberledningar respektive teleledningar i den angränsande gatumiljön. Ledningar för tele och it ansluter planområdet från Stationsgatan.

Exploatören bekostar eventuell flytt eller förändring av befintliga ledningar. Vid grävarbete ska kontakt med berörda ledningsägare tas i ett tidigt skede.

Avfallshantering

Planområdet är sedan tidigare bebyggt och befintlig lösning för hantering av avfall finns. Fastighetsägaren har för avsikt att förbättra avfallshanteringen i och med den nya exploateringen genom att skapa en gemensam avfallshantering för samtliga boende/verksamheter inom planområdet. Avfallshanteringen ska ske i enlighet med Luleå kommuns renhållningsföreskrifter.

6.6 Trafik

Gatunät

Kommunen är huvudman för gatunätet i planområdets närhet. Trottoar finns längs med samtliga gator som omger planområdet. Längs Prästgatan finns även separerad gång- och cykelväg som är del av kommunens huvudnät för cykel. I Luleå är förutsättningarna för att cykla goda. Bebyggelsen är till största delen koncentrerad och topografin är gynnsam utan allt för stora höjdskillnader.

Kollektivtrafik

Förutsättningarna för hållbart resande är goda för de boende samt för besökande till planområdet. Stadskärnan nås inom några minuter och planområdets närhet trafikeras av stadsbuss och regionalbuss. Närmaste busshållplats finns längs Prästgatan cirka 100 meter från planområdet. Ca 300 meter norr om planområdet ligger busstationen Loet där all regional busstrafik utgår från.

Parkering

Kommunfullmäktige antog den 4 april 2016 en parkeringsnorm på tomtmark. Parkering för bilar och cyklar ska lösas inom den egna fastigheten eller inom samfälld mark. Luleå tätort är indelat i två geografiska zoner och planområdet ligger inom zon 1.

6.7 Riksintressen

Riksintressen är en särskild typ av allmänna intressen som har nationell betydelse. De regleras främst i miljöbalken. Planförslaget berör och angränsar till följande riksintresseanspråk:

- Riksintresse för natur- och kulturvärden (4 kap 1 § miljöbalken), Norrbottens kust och skärgård (4 kap 2 § miljöbalken),
- Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 9 § miljöbalken),
- Riksintresse för kommunikationer (3 kap 8 § miljöbalken),

6.8 Miljökvalitetsnormer

Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till gällande miljökvalitetsnormer. Miljökvalitetsnormer regleras i 5 kap. miljöbalken. Det finns miljökvalitetsnormer (MKN) framtagna för omgivningsbuller, luftkvalitet och vattenkvalitet. Det handlar om de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter.

6.9 Hälsa och säkerhet

Skyfall och översvämningsrisker

Länsstyrelsen Norrbotten har som ett led av klimatförändringar låtit ta fram skyfallskartering för länets kommuner och tätorter. Skyfallskarteringen visar att det inom kvarteret Flundran finns ett fåtal lågpunkter. Dessa är lokaliserade i kvarterets norra delar närmast Köpmangatan samt inom planområdets innergård mot Hermelinsgatan. I lågpunkterna finns viss risk för att vatten ansamlas vid skyfall.

6.10 Tillgänglighet

Att människor med olika typer av funktionsnedsättningar och i alla åldrar kan bli fullt delaktiga i samhällslivet, ska alltid beaktas fullt ut vid nybyggnation. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt. Detta gäller både fysisk och psykisk tillgänglighet - allt från den faktiska framkomligheten till val av växter som kan orsaka allergier som gör det svårt för vissa människor att vistas i miljön eller sådant som kan orsaka känslan av otrygghet, till exempel bristande belysning eller skötsel.

Fastigheter avsedda för bebyggelse med tillhörande infarter och entréer ska enligt plan- och bygglagen vara användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Detta gäller om det inte är obefogat med hänsyn till terrängen och förhållandena i övrigt. Ett skäl kan vara att tomter ibland innehåller stora nivåskillnader och därför inte är helt enkla att göra tillgängliga. Det är dock viktigt att disponera tomten och placera byggnaderna så att tomterna blir så tillgängliga som möjligt.

6.11 Offentlig och kommersiel service

Planområdet ligger centralt i Luleå, inom nära avstånd till kommersiell och offentlig service så som butiker, nöje, vård, skola, förskola och annan service.

7 Konsekvenser

Under detta avsnitt redovisas redovisa vilka effekter detaljplanen får om den genomförs.

7.1 Fastigheter och rättigheter

De berörda fastigheterna, Flundran 6 och 7, planeras att genom sammanläggning bilda en ny fastighet. Det är fastighetsägaren som initierar och bekostar denna fastighetsåtgärd.

Luleå Energi AB har en ledningsrätt (25-F2002/63.1) för en fjärrvärmeledning belägen i Hermelinsgatan. Ledningsrätten bedöms inte påverkas av detaljplanens genomförande.

7.2 Miljökvalitetsnormer

Planens genomförande bedöms inte medföra att några miljökvalitetsnormer överskrids. I bedömningen har luftkvalitet beaktat särskilt genom att uppmärksamma den marginella ökning av trafiken som ett genomförande av detaljplanen kan förväntas ge.

7.3 Riksintressen

Detaljplanen innebär i huvudsak en begränsad förändring sett till hur marken får nyttjas idag och medför därför inte heller något hinder eller påtaglig skadar de ovan nämnda intressena.

7.4 Hälsa och säkerhet

Trafikbuller

Enligt trafikmätningar i området uppgår ÅDT till några tusen fordon upp till cirka 8000 fordon. Prästgatan, öster om planområdet, är den mest trafikerade och har en skyltad hastighet på 30 km/h. Avståndet till Prästgatan från närmsta bostadsbebyggelse inom planområdet är cirka 50 meter. Enligt dessa uppgifter beräknas gällande riktvärden för buller vid bostäder klaras enligt Boverkets modell då nivån ligger under 55 dBA. Buller från kringliggande vägar bedöms därmed inte vara ett problem. Tillkommande trafik bedöms vara begränsad och antas inte medföra att gällande riktvärden inte kan uppfyllas.

Skuggning

En skuggstudie har tagits fram i syfte att bedöma soltillgången inom planområdet samt för att tydliggöra förändringar till följd av utvecklingen för omkringliggande bebyggelse och vistelseytor (bild 13, 14, 15 och 16).

Under våren skuggas planområdet av befintlig bebyggelse redan från morgon. Mitt på dagen skuggas även Flundran 8 och längre fram på eftermiddagen skuggas i princip hela kvarteret.

Efter exploatering skuggas Flundran 3 och 8 redan på förmiddagen och hela kvarteret skuggas vid 15. Under sommarhalvåret förväntas ljusförhållanden bli relativt oförändrade i kvarteret.

Under morgonen bedöms dock skuggningen påverka den omgivande bebyggelsen något mer till följd av exploateringen. Solförhållandena bedöms fortsatt vara relativt goda sett till det centrala läget och täta bebyggelsen.

Det är framför allt Flundran 3 och Flundran 8 som bedöms påverkas till följd av exploateringen. Omgivande vägar skapar ett naturligt avstånd vilket minimerar skuggbilden på planområdet från omkringliggande bebyggelse utanför kvarteret. Den ökade skuggningen som planförslaget medför anses inte utgöra en betydande olägenhet för de berörda och förtätning enligt planförslaget är i linje med kommunens övergripande planeringsinriktning för utveckling. Ökad skuggning är en konsekvens av i princip all förtätning som sker inom centrala delar av en stad.

Skyfall och översvämningsrisker

En planerad och genomtänkt höjdsättning inom planområdet är av betydelse för att minska risken för skador på fastigheter och infrastruktur vid extrema nederbördshändelser. I övrigt bedöms inte ett genomförande av detaljplanen medföra några särskilda åtgärder för att hantera översvämningsrisken lokalt på området. Marknivåerna i hela kvarteret ligger över de marknivåer som anses som riskfyllda.

Åtkomst räddningsfordon

Framkomligheten för räddningstjänsten till och från planområdet, likaså inom planområdet, bedöms som god. Brandpost finns längs Stationsgatan i anslutning till planområdet. Brandvattenförsörjningen bedöms tillfredsställd och ett genomförande av detaljplanen medför inga förändringar kopplat till brandvattenförsörjning.

Byggnaders utformning och räddningstjänstens behov av åtkomst, framkomlighet till brandposter och släckvatten beaktas därutöver i samband med bygg- och markprojektering i enlighet med gällande regler.

7.5 Trafik

Parkering

Inom planområdet finns idag 48 parkeringsplatser för bil (30 i garage och 18 på gården). Antalet parkeringsplatser innebär enligt uppgifter från fastighetsägaren att det finns ett överskott inom planområdet idag.

Detaljplanen innebär en förtätning med ett gårdshus innehållande 15 lägenheter. Då det planeras för en tillbyggnad av det underjordiska garaget med ca 20 parkeringsplatser så finns det förutsättningar att ordna parkeringsfrågan.

Vid bygglovsprövning ska bedömning göras utifrån rådande parkeringsnorm/ förutsättningar men sammantaget bedöms parkeringsbehovet kunna tillgodoses inom planområdet efter detaljplanens genomförande.

7.6 Kulturmiljö

I detaljplanen säkerställs de för området viktigaste karaktärsdragen genom varsamhets-, utformnings- och höjdbestämmelser. Rivningsförbud regleras dessutom för befintlig byggnad inom Flundran 6.

Det gårdshus som planförslaget medger bedöms kunna smälta in i den befintliga strukturen och möta den äldre bebyggelsen.

Sammantaget bedöms detaljplanen ta hänsyn till befintliga värden i den omfattning som krävs för att inte påverka den värdefulla miljön som kvarteret och enstaka byggnader besitter.

7.7 Sociala aspekter

Gårdens yta är begränsad varför en genomtänkt utformning är viktig för att skapa kvalitativa vistelseytor. En väl genomförd förtätning med noga avvägd arkitektur och med många kvalitéer kan ge ökat värde för hela omgivningen som ansluter till planområdet.

Planförslaget bedöms inte särskilt påverka barn och unga i någon betydande omfattning men detaljplanen möjliggör bostäder och hotell vilket innebär att barn och unga har tillgång till planområdet. Detta medför därmed även ett krav på att miljöer utformas för att ta hänsyn till barn och ungas förutsättningar.

Friytor ska anordnas till bostäder, och om konflikt mellan friyta och parkering uppstår ska friytor anordnas i första hand. Att friytan disponeras på planområdets innergård innebär att barn skyddas från trafikmiljön.

8 Medverkande i projektet

Detaljplanen har tagits fram av Kommunstyrelseförvatningen i samarbete med andra kommunala förvaltningar och konsulter.

Kommunstyrelseförvaltningen

Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, 2026-01-08

Daniel Rova
Planchef

Agneta Laitila
Planarkitekt

LULEÅ KOMMUN

Dnr: KLF 2023/1445
(SBF 2020/896)

LULEÅ KOMMUN

Detaljplan för del av Centrum,

Flundran 6 och 7

Luleå kommun **Norrbottens län**

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

1 Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-06-15 (§ 110) att ge dåvarande Stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en ny detaljplan för Flundran 6 och 7. Bakom beslutet låg en ansökan från Galären i Luleå AB som önskade få uppföra ett nytt gårdshus eftersom byggrätten i gällande detaljplan inte medgav detta fullt ut.

Planförslaget handläggs enligt plan- och bygglagens regler för ett standardförfarande. Ett standardförfarande kan användas om planförslaget är förenligt med översiktsplanen och Länsstyrelsens granskningsyttrande, inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse.

Planförslaget har visats för samråd under tiden 2022-06-22 – 2022-08-24. De synpunkter som inkom under denna tid har sammanställts tillsammans med kommunens kommentarer i en samrådsredogörelse, daterad 2025-11-12 (Bilaga 1).

2 Hur granskningen bedrivits

Planförslaget har visats för granskning under tiden 2025-11-17 – 2025-12-08. Syftet med granskningen var att visa det bearbetade planförslaget som kommunen har för avsikt att anta, och samtidigt ge berörda intressenter en möjlighet att lämna synpunkter.

Planförslagets handlingar har under granskningstiden funnits tillgängliga på kommunens webbplats och i Stadshuset, våning 5, Rådstugatan 11.
En underrättelse om granskning har publicerats på kommunens digitala anslagstavla och ett meddelande om underrättelse har skickats ut enligt upprättad sändlista.

Under granskningstiden inkom 5 skrivelser.

3 Inkomna synpunkter

Nedan redovisas inkomna skrivelser med synpunkter efterföljda av Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer i kursiv stil:

Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer är skrivna med kursiv stil för att tydligt särskilja dem från de redovisade synpunkterna.

Synpunkterna redovisas i sammanfattad form men kan begäras ut från Kommunstyrelseförvaltningen om man önskar ta del av dem i sin helhet. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Samtliga skrivelser inkom före granskningstidens slut med undantag av Miljö- och byggnämndens skrivelse som inkomn 2025-12-17.

3.1 Skrivelse 1, Lantmäteriet

Lantmäterier anser att planen bör förbättras i fråga om genomförandetidens redovisning på plankartan eftersom genomförandetiden inte längre ska behandlas som en planbestämmelse.

Kommentar:

Plankartans redovisning av genomförandetiden har justerats så att den inte längre kan uppfattas som en planbestämmelse. Genomförandetiden redovisas enligt Boverkets allmäna råd.

3.2 Skrivelse 2, Räddningstjänsten

Räddningstjänsten lyfter behovet av god framkomlighet för brandsläckning till och från planområdet samt inom planområdet.

Kommentar:

Planbeskrivningen har kompletterats med skrivning om att framkomkomlighet för brandsläckning behöver vara god även inom planområdet.

3.3 Skrivelse 3, Fastighetsägare

Fastighetsägaren tar upp en rad störningar, risker och skador som kan uppkomma på fastighetsägarens tomt och byggnader, såväl under bygg- och anläggningstiden som efter byggtiden. De störningar, risker och skador som fastighetsägaren framhåller avser vibrationer- och massförflyttningar, förändrade yt- och grundvattenflöden, underhållsproblem samt påverkan på kulturmiljövärden.

Kommentarer:

Allmänna störningar under bygg- och anläggningstiden regleras i första hand med stöd av miljöbalken och arbetsmiljöregler. När det gäller tekniska risker med koppling till plan- och bygglagen, såsom exempelvis risk för vibrationer och skador på omgivande byggnader, finns möjlighet att reglera dessa i kontrollplan eller i startbesked med villkor.

Byggherren avser oavsett denna möjlighet att utföra såväl vibrationsmätningar på angränsande fastigheter som vidta nödvändiga mark- och dräneringsåtgärder för att undvika att skador eller störningar uppkommer. Planområdet ligger inom kommunens verksamhetsområde för dagvatten, vilket innebär att vatten kan ledas till det kommunala dagvattensystemet.

Planförslagets byggrätt för gårdshuset medger inte en placering dikt an den östra fastighetsgränsen. Det gör däremot gällande detaljplan. Den befintliga byggnaden som angränsar direkt till fastigheten planeras att rivas.

Till planförslaget har en särskild utredning tagits fram som ger riktlinjer för hur utformningen av gårdshuset kan anpassas till den befintliga kulturmiljön. Planförslaget tar fasta på dessa riktlinjer.

3.4 Skrivelse 4, Länsstyrelsens yttrande

3.4.1 Detaljplanens överenstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

3.4.2 Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

3.4.3 Övrigt

Sedan samrådsskedet har förslagen utformning av gårdshuset ändrats. Länsstyrelsen ser positivt på det nya förslaget. Länsstyrelsen anser dock att spiraltrapporna på nytt gårdshus ska vara inbyggda, antingen innanför byggnadskropp (inkl balkong) eller inomhus. Rent estetiskt ger det ett skralare intryck med spiraltrappor utanpå och kulturhistoriskt så skulle hellre trappan vara mer indragen, särskilt i relation till den form för byggnaden som föreslås. Alltså en lång länga med pulpettak som i viss mån är avsedd att påminna om gårdslängor i trä från sekelskiftet.

Kommentarer:

Planförslaget med införda bestämmelse omöjliggör inte att spiraltrapporna byggs in eller placerar inomhus. Det är i efterföljande bygglovsprövning som den slutliga utformningen av gårdshuset fastställs enligt detaljplanens ramar tillsammans med plan- och bygglagens ytterligare krav.

3.4.4 Upplysningar

Varsamhetsbestämmelsen k_1, Byggnadens kulturhistoriska värde ska bibehållas, utgör inte en planbestämmelse då den inte reglerar byggnadens egenskaper/ utformning. Länsstyrelsen tolkar det mer som en upplysning att berörd byggnad omfattas av regleringen i 8 kap 13 § PBL (en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas).

Länsstyrelsen konstaterar vidare att de föreslagna generella utformningsbestämmelserna samt varsamhetsbestämmelserna inte reglerar fasadens grundläggande utförande. Exempelvis det särskilda uttryck som den då moderna sågverksindustrin möjliggjorde med liggande spontad panel som på klassicistiskt vis användes för att dela in fasaden i fält med våningsband, omfattningar och fasadpanelens riktning.

Kommentarer:

Länsstyrelsens upplysningar föranleder ingen ändring av planförslaget. Det exempel som Länsstyrelsen tar upp, och som rör spontad panel, har lagts till i planbeskrivningens avsnitt om införda varsamhetsbestämmelser.

3.5 Skrivelse 5, Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden har inga synpunkter på detaljplanen.

Kommentar:

Miljö- och byggnadsnämndens skrivelse föranleder ingen kommentar.

4 Ändringar efter granskning

Efter granskning har följande huvudsakliga ändringar genomförts:

- Planbestämmelsen $ö_1$ har formulerats om genom tillägget att även balkong får kraga ut.

I övrigt har justeringar av redaktionell karaktär genomförts såsom rättelser av stavfel. Planbeskrivningen har komletterats med förtydliganden enligt Räddningstjänstens och Länsstyrelsens synpunkter.

KOMMUNSTRYRELSEFÖRVALTNINGEN, 2026-01-08

Daniel Rova	Agneta Laitila
Planchef	Planarkitekt

Bilaga 1

Dnr: KLF 2023/1445
(SBF2020/896)

LULEÅ KOMMUN

Detaljplan för del av Centrum,

Flundran 6 och 7

Luleå kommun **Norrbottens län**

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

1 Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-06-15 (§ 110) att ge Stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en ny detaljplan berörande Flundran 6 och 7. Bakom beslutet låg en ansökan från Galären i Luleå AB som önskade få uppföra ett nytt gårdshus eftersom byggrätten i gällande detaljplan inte medgav detta fullt ut.

2 Hur samrådet bedrivits

Planförslaget handläggs enligt plan- och bygglagens regler för ett standardförfarande. Ett standardförfarande kan användas om planförslaget är förenligt med översiktsplanen och Länsstyrelsens granskningsyttrande, inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse.

Planförslaget har visats för samråd. Detta skedde under tiden 2022-06-22 -- 2022-08-24. Syftet med samrådet var att samla in information och synpunkter och överväga dessa i ett tidigit skede av planarbetet.

Planförslagets handlingar fanns då tillgängliga på kommunens webbplats och i dåvarande Stadsbyggnadsförvaltningens lokal, Bangårdsgatan 12.

Planförslagets handlingar med information om samrådet skickades även till Länsstyrelsen, Lantmäteriet och berörda fastighetsägare enligt en upprättad sändlista.

Under samrådstiden inkom 6 skrivelser.

3 Inkomna skrivelser

Nedan redovisas inkommna skrivelser med synpunkter efterföljt av Kommunstyrelseförvaltningens (KSF) kommentarer. Synpunkterna redovisas i sammanfattad form men kan begäras ut från KSF om man önskar ta del av dem i sin helhet.

KSF:s kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt särskilja dem från de redovisade synpunkterna.

3.1 Skrivelse 1, Skanova

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.

Kommentar:

Skanovas skrivelse föranleder ingen kommentar.

3.2 Skrivelse 2, Postnord

Postnord har inkommit med en generell skrivelse om placering av postlådor och postboxar samt framfört önsekmål om att bli kontaktade i god tid för dialog gällande godkännande av postmottagning.

Kommentar:

Postnords skrivelse föranleder ingen kommentar.

3.3 Skrivelse 3, Lantmäteriet

Lantmäteriet anser att plankartans utformning bör följa Boverkets rekommendationer (BFS 2020:06) och lägger även till att det saknas motiv till varför så inte har skett. De tar upp att egenskapsbestämmelse om nockhöjd numera ska betecknas med h istället för de tidigare symbolerna, att det inte längre finns några administrativa bestämmelser, att genomförandetid inte längre ses som en planbestämmelse.

Lantmäteriet uppmärksammar även att grundkartan redovisar byggnader inom område som är utlagt med prickmark och ställer frågan om det är tänkt att dessa ska rivas. Därtill uppmärksammar Lantmäteriet att att plankartan och planbeskrivningen som visas är feldaterade.

Kommentarer:

Plankartans utformning följer fortsättningsvis Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 och de kompletterande allmänna råden BFS 2020:6.

Grundkartan har uppdaterats och planbestämmelsen som begränsar markens bebyggande har ändrats vilket innebär att komplementbyggnaderna inte är längre är planstridiga.

3.4 Skrivelse 4, Fastighetsägare

Fastighetsägaren anser att den tilltänkta placeringen av gårdshuset, i direkt anslutning till tomtgränsen, kan skapa en kaustrofobisk innergårdmiljö och avsevärt påverka boendemiljön samt ställer sig frågande till om detta är möjligt utifrån lagstifningen.

Fastighetsägaren hänvisar till solstudien och menar att det tilltänkta gårdshuset kommer att påverka deras fastighet negativt eftersom solinstrålningen kommer att vara begränsad stora delar av året och att detta inte kan accepteras. Därtill menar fastighetsägaren att nuvarande siktlinje kommer att förändras för några som bor på fastigheten.

Fastighetsägaren motsätter sig även en framtida utgång mot Floras kulle via deras fastighet såsom framkommer i planhandlingarna samt efterfrågar en ritning över hur kvarterer som helhet kommer att se ut.

Kommentarer:

Det är tillåtet enligt gällande detaljplan att placera ett gårdshus i tomtgränsen.

Gårdshuset som nu visas för granskning har en lägre höjd och anluter därmed till den höjd som gällande detaljplan medger.

I solstudiens redovisning av befintliga förhållanden finns inte den outnyttjade byggrätten för ett gårdshus medtaget. Beaktat denna byggrätt blir förändringarna gällande solinstrålning och siktlinjer mindre än vad som nu framkommer av studien.

Planbeskrivningen har kompletterats med bilder och beskrivande text så att den planerade förändringen blir tydligare.

3.5 Skrivelse 5, Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden anser att varsamhetsbestämmelserna även behöver reglera att: fasader ska vara av spåntad träpanel, panelen ska vara i en ljus kulör samt att färgsättningen ska vara konstrastrik med foder, fönsterbågar och andra snickardetaljer i en mörkare kulör samt att färgtyp inte ska vara av akrylat.

Kommentarer:

Varsamhetsbestämmelsena har till viss del formulerats om och bestämmelsernas innebörd har förtydligats i planbeskrivning.

3.6 Skrivelse 6, Länsstyrelsens yttrande

3.6.1 Länsstyrelsens samlade bedömning

Kommunen har på ett föredömligt sätt sammanfattat utredningar och ställningstaganden i planbeskrivningen på ett sätt som enligt Länsstyrelsen enkelt gör att planförslagets avvägningar och syfte blir tydliga. Några kompletteringar gällande kulturmiljö och bebyggelsehöjder anser dock Länsstyrelsen vara till nytta för planens syfte och genomförande.

3.6.2 Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § plan- och bygglagen (PBL) och nu kända förhållanden att ett antagande av en detaljplan enligt förslaget inte kommer att prövas.

3.6.3 Motiv för bedömningen

Råd enligt 2 kap PBL: Kulturmiljö

I gällande detaljplan är det kulturhistoriskt värdefulla gathuset på Flundran 6 försedd med skyddsbestämmelse [q], med rivnings- och förvanskningsförbud. Byggnaden är således i dagsläget att betrakta som särskilt värdefull enligt 8 kap 13 § PBL. Byggnaden föreslås även fortsatt behålla sitt rivningsförbud genom bestämmelsen [r1]; en bestämmelse som endast får tillämpas på särskilt värdefulla byggnader eller delar av byggnader (så kallade 8:13-byggnader). Det framgår dock inte av planbeskrivningen huruvida byggnaden i fortsättningen ska bedömas som särskilt värdefull enligt 8 kap 13 § PBL eller ej och stycket om bakgrunden till användning av q-bestämmelser och ersättningsrätt generellt i detaljplaner skulle kunna tolkas som att kommunen inte längre anser det som en 8:13-byggnad. Kommunens bedömning och ställningstagande i det här avseendet behöver förtydligas och motiveras då bland annat plan- och bygglagens förvanskningsförbud endast gäller 8:13-byggnader och utgör ett annat typ av skydd än de generella varsamhetskraven (och i detta fall de specificerade varsamhetskraven [k1, k2 och k3), vilka behandlar kulturvärden i mer övergripande avseenden. Eftersom byggnaden har klassningen som särskilt värdefull i gällande plan blir det sannolikt inte någon fråga om eventuella ersättningsanspråk att bibehålla detta.

Befintlig innergård har låga kvaliteter. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att en komplettering och förtätning bör vara möjlig ur kulturmiljösynpunkt. Som planbeskrivningen framhåller är det dock viktigt att gårdsbyggnaden underordnar sig gathuset på Flundran 6.

Kravet på ovanstående skulle eventuellt bli tydligare om såväl gathusens höjd som gårdsbyggnadens höjd reglerades på samma sätt, med högsta nockhöjd i meter över angivet nollplan. Av planbeskrivningens sektionsritningar framgår det att gårdsbyggnadens takfotshöjd är högre än gathuset på Flundran 6, samt att högdelens nockhöjd är 2,5 meter högre än gathuset. Detta strider mot syftet

att gårdshuset ska underordna sig det kulturhistoriskt värdefulla gathuset. Höjderna på den tillkommande gårdsbyggnaden behöver därför regleras så att det i praktiken tydligt underordnar sig gathusets takfotshöjd och nockhöjd. Om en högdel ändå uppförs bör den enligt Länsstyrelsens bedömning lämpligen kunna förläggas bakom de nyare gathusen i Flundran 7, där den påverkar kulturmiljön mindre.

Kommentarer:

Planbeskrivningen har kompletteras med ett förtydligande att gathuset på Flundran 6 även fortsättningen ska bedömmas som särskilt värdefull enligt 8 kap 13 § PBL.

Gårdshusets högsta tillåtna höjd har justerats i enlighet med Länsstyrelsens synpunkt. Höjdbestämmelserna har också justerats så till vida att samtliga anges i meter över angivet nollplan.

Råd enligt 2 kap PBL: Detaljsynpunkter

Det är rekommenderat enligt Boverkets föreskrifter (2020:5) och allmänna råd (2020:6) om planbestämmelser för detaljplan att nollplanet bör fastslås som en särskild planbestämmelse när plushöjd används för att reglera byggnaders höjd (exempelvis Planområdets nollplan ska utgöras av värdet 0 meter över havet enligt RH2000 eller liknande). Grundkartan ska innehålla information om fastighetsförhållandena med gränser och byggnader och annan betydande övrig information om planområdet. Grundkartan är dock inte formellt sett en del av detaljplanen. Kommunen kan alltså inte förlita sig på endast grundkartans upplysning om koordinatsystemet i höjd, då denna information på grundkartan inte är juridiskt bindande och detta kan därför leda till oönskade konsekvenser i kommande prövningar.

Kommentar:

Plankartans höjdbestämmelser kompletteras med uppgiften om gällande höjdsystem.

3.6.4 Undersökning av risk för betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att genomförandet av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 3 § miljöbalken. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

4 Förändringar inför granskning

Följande huvudsakliga förändringar har gjorts:

- Gårdshusets omfattning har minskats till höjd och yta.
- På gårdarna får komplementbyggnader, trappanordningar och utkragade skärmtak finnas.
- Bestämmelsen b_2 gällande bjälklagskonstruktionens tålighet har tagits bort.
- Varsamhetsbestämmelserna har delvis formulerats om och innebörden förtydligats i planbeskrivningen.
- Planbestämmerna utformas enligt Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 och kompletterande allmänna råd BFS 2020:6.
- Höjdbestämmelserna anges i meter över angivet nollplan och gällande höjdsystem framkommer.
- Ett PM med riktlinjer för kulturmiljön har tagits fram till planförslaget.

Utöver ovan angivna förändringar så har planbeskrivningens innehåll strukturerats om och redaktionella förändringar skett.

Kommunstyrelseförvaltningen

Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, 2025-11-12

Daniel Rova	Agneta Laitila
Planchef	Planarkitekt

§ 6

Upphävande av byggnadsplan för del av fastigheter i Holfjärden

Ärendenr 2024/1783-3.1.1.3

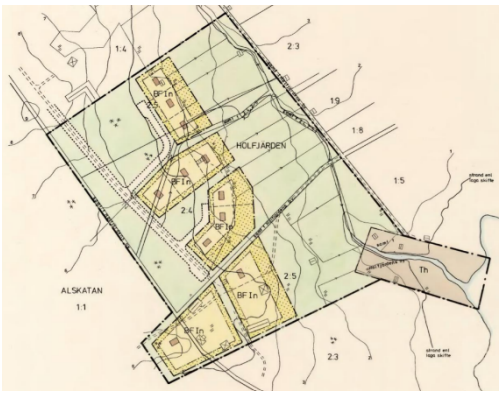
Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

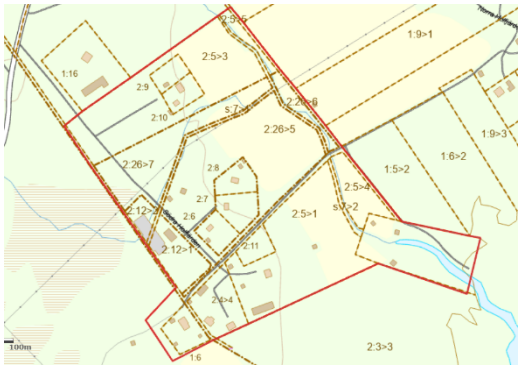
Kommunstyrelsen beslutar att upphäva Byggnadsplan för fritidsbebyggelse över del av fastigheterna Holfjärden 2:4, 2:5 m.fl., (A313).

Sammanfattning av ärendet

Gällande detaljplan är en byggnadsplan för fritidsbebyggelse i Holfjärden, upprättad år 1972. Planläggningen initierades av dåvarande fastighetsägarna till Holfjärden 2:4 och 2:5 för att i egen regi exploatera området för fritidshusbebyggelse. Planläggningen möjliggör 11 nya bostadstomter. Planen är delvis genomförd men det finns idag 4 outnyttjade byggrätter.

Det berörda området uppgår till cirka 10 ha, beläget vid Holfjärden ca 20 km sydväst om centrala Luleå.

Syftet med upphävandet av byggnadsplanen är att möjliggöra ytterligare bebyggelse som behövs för att kunna bedriva lantbruk inom befintliga jordbruksfastigheter.

Samhällsbyggnadsutskottet beslutade 2024-10-21 § 92 att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upphäva del av byggnadsplan (vilka delar beslutas under processen) i Holfjärden (A313). Under processens gång har det bedömts lämpligt att hela byggnadsplanen upphävs. Detta med grund i att byggplanen inte genomförts helt och med grund i hur den begränsar bebyggelsen.

Ett upphävande av byggnadsplanen innebär att gällande byggrätt för bostäder och hamnändamål tas bort i syfte att möjliggöra utveckling av befintliga jordbruksfastigheter. Att bibehålla förutsättningarna för ett aktivt jordbruk på platsen bedöms som god hushållning med naturresurser. All nödvändig infrastruktur finns i området och upphävandet innebär ingen förändring av detta.

När byggnadsplanen upphävs kommer strandskyddet att återinträda och om en åtgärd ska utföras inom 100 meter från bäcken kommer dispens från strandskyddet att krävas. Befintlig bostadsbebyggelse och byggrätt för bostadsändamål ligger 100 meter eller längre från vatten, men delar av fastigheterna som i dagsläget regleras som mark som inte får bebyggas ligger närmare. Den befintliga bebyggelsen och byggrätten inom nuvarande ”Område för hamnändamål (Th)” ligger nära vattnet och när byggnadsplanen upphävts behövs vid bygglov en dispens från strandskyddet.

Om nya åtgärder eller bebyggelse föreslås inom området i framtiden behöver en lämplighetsprövning ske i antingen bygglov eller genom framtagande av ny detaljplan.

I översiktsplanen pekas Holfjärden ut som landsbygd, vilket innebär område för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter samt bostadsbebyggelse i mindre omfattning. Planförslaget bedöms vara förenlig med översiktsplanens intentioner.

Upphävandet handläggs med ett förenklat standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att upphäva Byggnadsplan för fritidsbebyggelse över del av fastigheterna Holfjärden 2:4, 2:5 m.fl., (A313).

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts enligt plan- och bygglagens regler för samråd av detaljplan vid förenklat standardförfarande.

Kontakt med alla berörda fastighetsägare inom planområdet har skett både tidigt i planprocessen samt under planprocessens samråd.

Beslutsunderlag

- Planuppdrag, KLF Hid: 2024.9185
- Plankarta, KLF Hid: 2025.13198
- Planbeskrivning, KLF Hid: 2025.13199
- Samrådsredogörelse, KLF Hid: 2025.13200
- Kommunstyrelseförvaltningens föreslag till beslut gällande upphävande av byggnadsplan för del av fastigheter i Holfjärden, KLF Hid: 2026.771

§ 92

Planuppdrag för del av Holfjärden 2:5 m.fl

Ärendenr 2024/1783-3.1.1.3

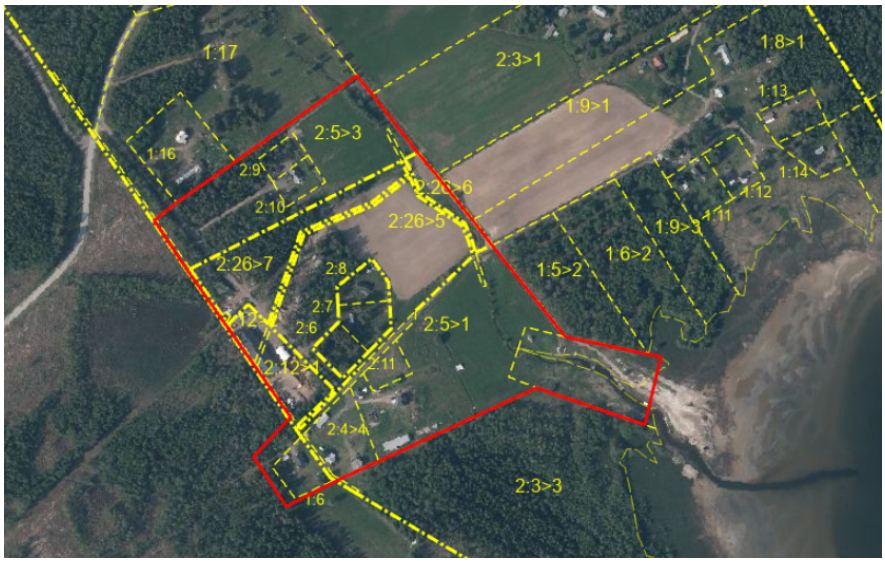
Samhällsbyggnadsutskottets beslut

Samhällsbyggnadsutskottet beslutar att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upphäva del av byggnadsplanen i Holfjärden (A313). Upphävandet syftar till att möjliggöra ytterligare bebyggelse som behövs för att kunna bedriva lantbruk.

Sammanfattning av ärendet

Gällande detaljplan är en byggnadsplan för fritidsbebyggelse i Holfjärden, upprättat år 1972. Planläggningen initierades av dåvarande fastighetsägarna till Holfjärden 2:4 och 2:5 för att i egen regi exploatera området för fritidshusbebyggelse. Planläggningen möjliggjorde 11 nya bostadstomter. Planen är delvis genomförd men det finns idag 4 outnyttjade byggrätter.

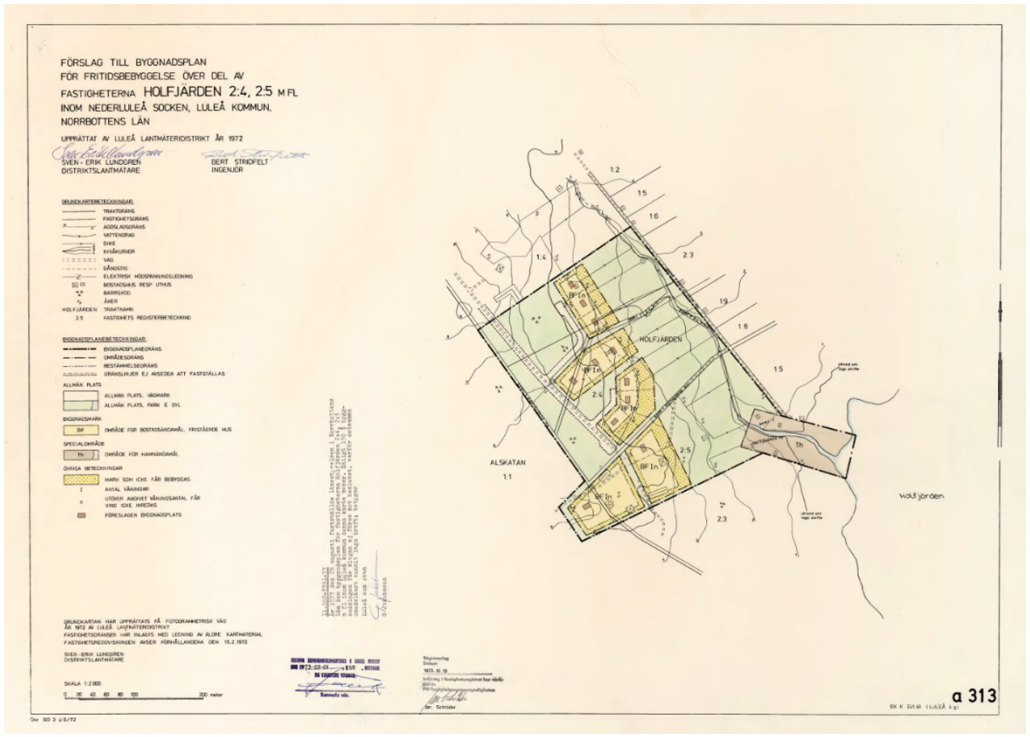
Det är fastighetsägaren till Holfjärden 2:5 som har ansökt om att upphäva byggnadsplanen för att kunna uppföra ytterligare ekonomibyggnader inom sin fastighet, för att fortsatt bedriva lantbruk. Under planarbetet utreds vilka delar av byggnadsplanen som ska upphävas.

Byggnadsplanen markerad med röd linje

Holfjärden markerat i rött.

Gällande detaljplan a313.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit samhällsbyggnadsutskottet besluta att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upphäva del av byggnadsplanen i Holfjärden (A313). Upphävandet syftar till att möjliggöra ytterligare bebyggelse som behövs för att kunna bedriva lantbruk.

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Ulrika Lundberg (V) föreslår bifalla kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Dialog
Dialog har skett med fastighetsägaren till Holfjärden 2:5 samt internt på kommunstyrelseförvaltningen. Fortsatt dialog med olika intressenter kommer att ske under detaljplaneprocessen, vilket regleras i plan- och bygglagen (5 kap 11-12 §§ PBL).

Beslutsunderlag
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande planuppdrag för upphävande av del av byggnadsplan i Holfjärden, KLF Hid: 2024.8981

Beslutet skickas till
Kommunstyrelseförvaltningen, kontor detaljplan

PLANKARTA

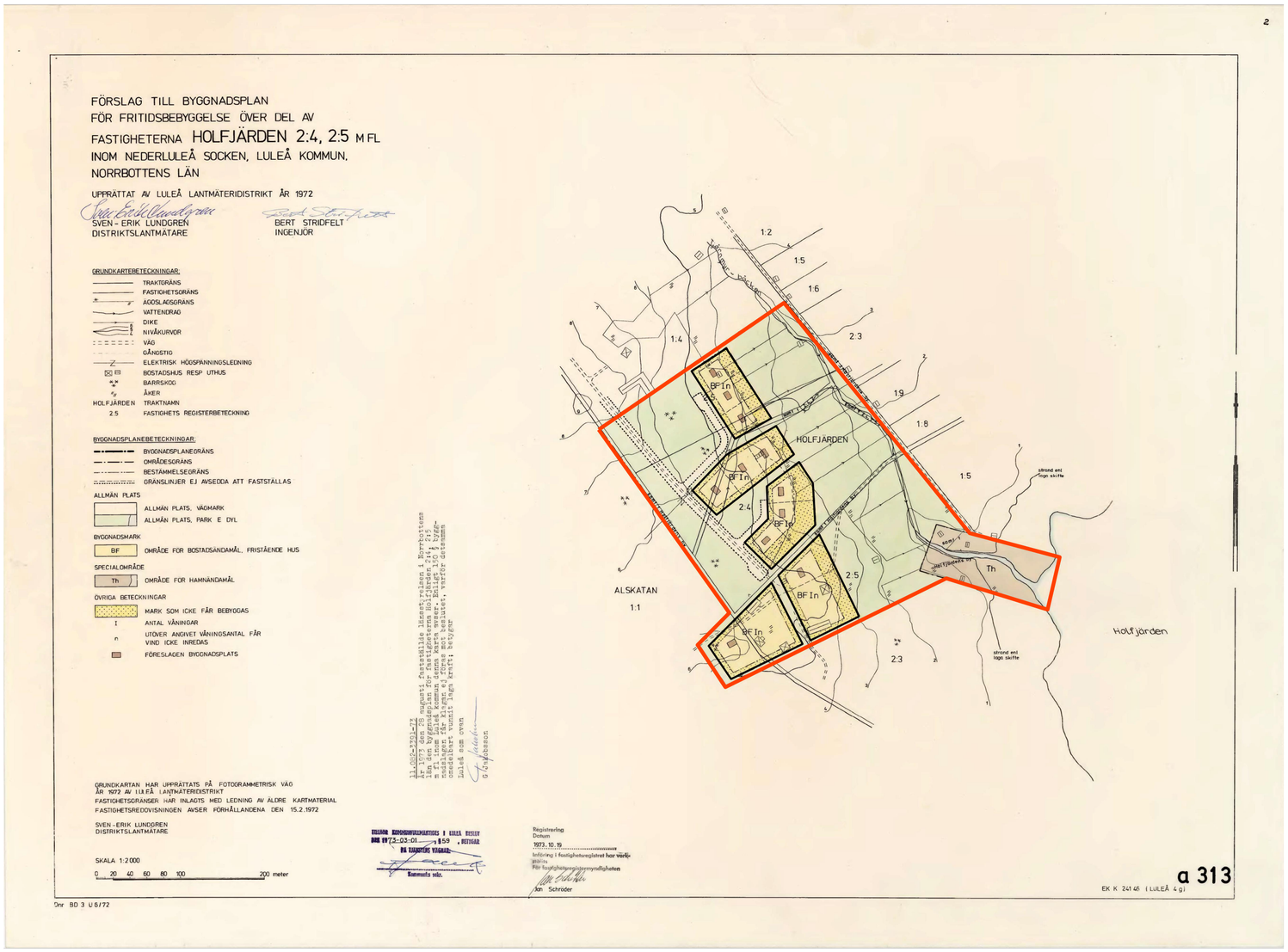

ILLUSTRATION TILL UPPHÄVANDE

Upphävandeområde

Ej skalenlig kartillustration.

Till planen hör:

- ☐ Planprogram
- ☐ Samrådsredogörelse program
- ☐
- ☒ Planbeskrivning
- ☐ Miljökonsekvensbeskrivning
- ☐ Fastighetsförteckning
- ☒ Samrådsredogörelse
- ☐ Granskningsutlåtande
- ☐ Gestaltningsprogram
- ☐ Kvalitetsprogram
- ☐ Illustration

Upphävande av Förslag till byggnadsplan för

fritidsbebyggelse över del av fastigheterna Holfjärden 2:4, 2:5 m.fl. (A313)

Luleå kommun	Norrbottens län	Beslutsdatum	Instans
ANTAGANDEHANDLING		Godkännande	
Dnr: KLF-2024/1783		Antagande	
Upprättad: 2025-09-25	Reviderad 2025-12-09	Laga kraft	

Daniel Rova
Planchef

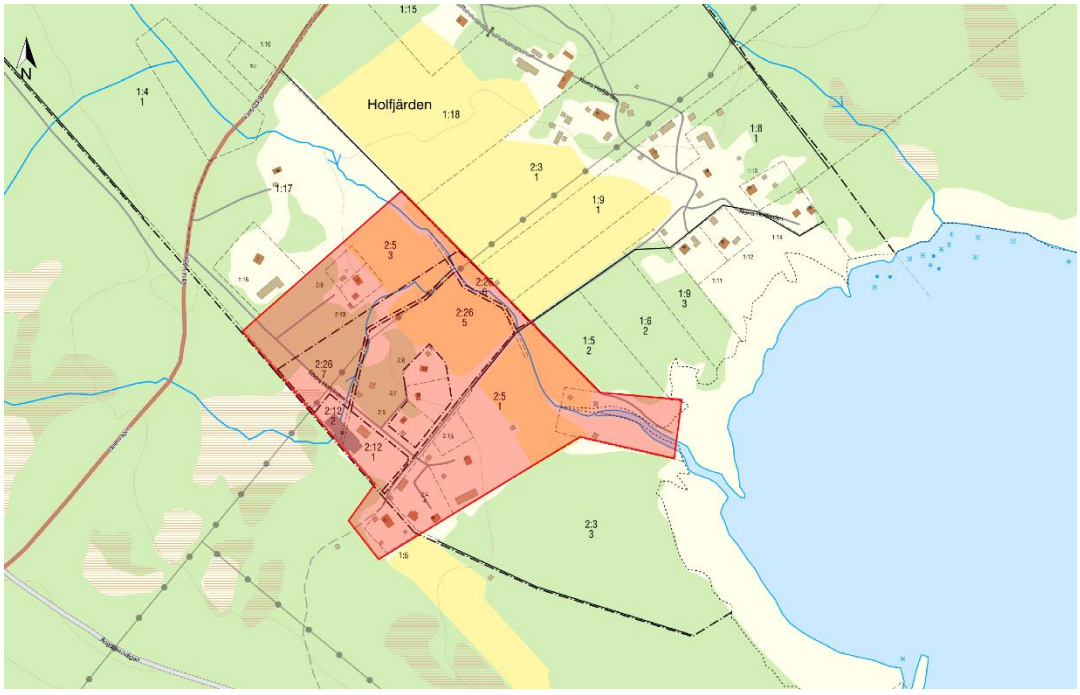
Johanna Smedberg
Planarkitekt, AFRY

Planbeskrivning

Upphävande av *Förslag till byggnadsplan för fritidsbebyggelse över del av fastigheterna Holfjärden 2:4, 2:5 m.fl.* (A313)

Upphävande för Holfjärden 2:5 m.fl.

Luleå kommun Norrbottens län

ANTAGANDEHANDLING 2025-12-09

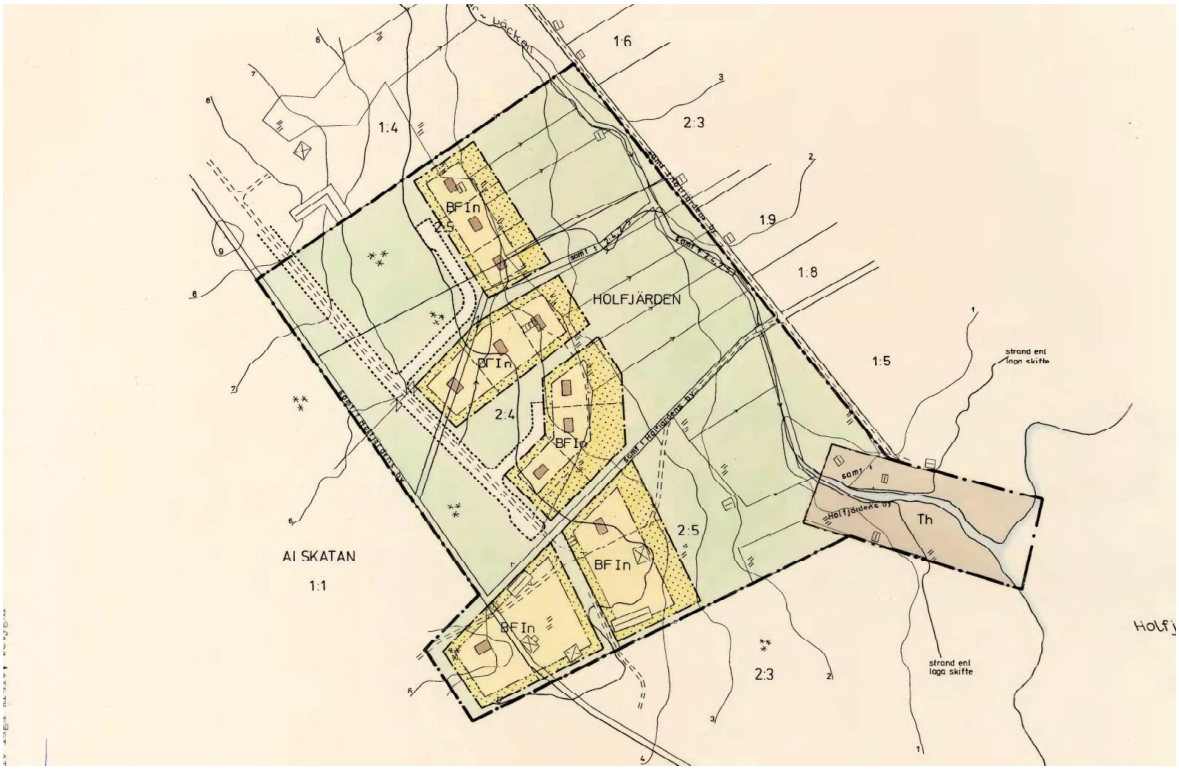
Inledning

Bakgrund

Gällande detaljplan är en byggnadsplan för fritidsbebyggelse i Holfjärden, upprättad år 1972. Planläggningen initierades av dåvarande fastighetsägarna till Holfjärden 2:4 och 2:5 för att i egen regi exploatera området för fritidshusbebyggelse. Planläggningen möjliggjorde 11 nya bostadstomter. Planen är delvis genomförd men det finns idag 4 outnyttjade byggrätter.

Upphävandets syfte

Syftet med upphävandet är att möjliggöra ytterligare bebyggelse som behövs för att kunna bedriva lantbruk inom befintliga jordbruksfastigheter.

Byggnadsplanen (A313) som upphävs i sin helhet.

Planområdets läge och areal

Det berörda området uppgår till cirka 10 ha, beläget vid Holfjärden ca 20 km sydväst om centrala Luleå.

Markägoförhållanden

Fastigheterna inom upphävandeområdet ägs privat. Även närmast angränsande mark utanför upphävandeområdet är i privat ägo.

Planförfarande

Upphävandet handläggs med ett förenklat standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900). Detta eftersom upphävandet:

- Inte strider mot översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande över denna,
- Inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller
- Inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Planprocessen

Processtegen vid ett förenklat standardförfarande vid upphävande av detaljplan är:

Samråd. *Samrådet syftar till att samla in information, önskemål och synpunkter som berör upphävandet. Dialog förs med länsstyrelsen, berörda myndigheter och kommuner, kända sakägare och boende, föreningar, allmänhet med flera. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Vid ett förenklat standardförfarande är samrådet det enda remisstillfället. För att senare ha rätt till att överklaga behöver därför synpunkter komma in senast under samrådet.*

Samrådsredogörelse. *Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse. Handlingarna revideras då det bedöms vara relevant.*

Antagande. *Beslut om upphävande fattas av kommunstyrelsen.*

Laga kraft. *Beslutet att upphäva en del eller hela detaljplanen får laga kraft tidigast tre veckor efter att beslutet har tillkännagetts på kommunens anslagstavla. Detta är under förutsättning att ingen har överklagat beslutet och att länsstyrelsen inte heller valt att överpröva beslutet.*

Handlingar

Till upphävandet hör:

- Karta över upphävandeområdet. Illustrerat på gällande plankarta (*Förslag till byggnadsplan för fritidsbebyggelse över del av fastigheterna Holfjärden 2:4, 2:5 m.fl.*)
- Planbeskrivning (detta dokument)
- Undersökning om betydande miljöpåverkan daterad 2025-03-06

Tidigare kommunala ställningstaganden

Översiktsplan

Holfjärden pekas ut som landsbygd som innebär område för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter samt bostadsbebyggelse i mindre omfattning.

Översiktsplanen bedöms vara aktuell för berört område.

Gällande detaljplaner och områdesbestämmelser

Området som upphävs omfattas av Byggnadsplan för fritidsbebyggelse över del av fastigheterna HOLFJÄRDEN 2:4, 2:5 m.fl., laga kraft 1973-08-28.

Förordnande enligt 113 § byggnadslagen (1947:385)

Till byggnadsplanen fastslås att all allmän plats inom planområdet, enligt kommunfullmäktiges i Luleå beslut 1973-03-01 §59, ska omfattas av 113 § byggnadslagen. Beslutet innebar vissa rättigheter att ta mark för väg och grönområden i anspråk och gick även under namnet ”exploatörsförordnande”.

I januari 2015 infördes en ändring i plan- och bygglagen som innebar att förordnandet upphörde och beslutet som tillhör den aktuella byggnadsplanen har därmed upphävts.

Undersökning av risk för betydande miljöpåverkan (ställningstagande 4 kap 33 b § plan- och bygglagen (2010:900).

En undersökning avseende upphävandets risk att medföra betydande miljöpåverkan har upprättats enligt 6 kap 6 § miljöbalken med stöd av 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966). Upphävandet bedöms sammanfattningsvis inte vara av den art och storleksordning som bedöms leda till betydande miljöpåverkan.

Kommunens ställningstagande

Luleå kommun har beslutat att upphävandet inte kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning kommer därmed inte att upprättas.

Beslut om planuppdrag

Samhällsbyggnadsutskottet beslutade den 21 oktober 2024 §92 att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upphäva del av byggnadsplan (vilka delar beslutas under processen) i Holfjärden (A313). Under processens gång har det bedömts lämpligt att hela byggnadsplanen upphävs.

Förutsättningar och konsekvenser för planarbetet

Nationella intressen

Området som avses upphävas berörs av följande riksintressen:

- 3 kap 6 § friluftsliv: Norrbottens kust och skärgård
- 3 kap 9 § Försvarsmakten: MSA-områden
- 3 kap 9 § Försvarsmakten: stoppområde för vindkraftverk
- 4 kap 2 § rörligt friluftsliv: Norrbottens skärgård

Området angränsar till riksintresse för:

- 3 kap 9 § Försvarsmakten: väderradar
- 3 kap 9 § Försvarsmakten: område med särskilt behov av hinderfrihet
- 3 kap 9 § Försvarsmakten: stoppområde för höga objekt

Upphävandet innebär ingen påverkan på något riksintresse.

Miljö

Strandskydd

Generellt strandskydd gäller 100 meter från strandlinjen enligt 7 kap. miljöbalken. Området som upphävs ligger delvis inom strandskyddat område från Tjärnmyrbäcken.

Aktuell byggnadsplan vann laga kraft innan det generella strandskyddet infördes den 1 juli 1975. Byggnadsplanen reglerar generellt naturmark samt begränsning av markens utnyttjande (prickmark) för området närmast Tjärnmyrbäcken varför byggrätt inom strandskyddat område idag saknas. För del av byggnadsplanen regleras område för hamnändamål vid Tjärnmyrbäckens utlopp i havet. Regleringen innebär möjligheter att uppföra byggnader och anläggningar inom hamnområdet.

Genom att byggnadsplanen upphävs kommer strandskyddet att återinträda och om en åtgärd ska utföras inom 100 meter från bäcken kommer dispens från strandskyddet att krävas.

Upphävandet innebär ingen förändring av marken varför strandskyddet inte bedöms påverkas till följd av upphävandet.

Kulturmiljö

I angränsning till byggnadsplanens område finns, enligt Riksantikvarieämbetets Fornsök, kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar i form av fiskeläge och lämningar efter mindre bebyggelseenhet.

Upphävandet innebär ingen påverkan på fornlämningarna.

Miljökvalitetsnormer

Vid planering ska hänsyn tas till miljöbalkens regler om miljökvalitetsnormer. Det innebär att uppmärksamma de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som är satta för att inte människor eller miljön ska utsättas för fara eller olägenheter av betydelse. Det finns miljökvalitetsnormer (MKN) för omgivningsbuller, luftkvalitet och vattenkvalitet och dessa regleras i 5 kap. miljöbalken. Luleå kommun omfattas inte av den framtagna miljökvalitetsnormen avseende omgivningsbuller.

Upphävandet bedöms inte påverka förutsättningarna för att uppnå eller upprätthålla MKN.

Beskrivning av upphävandet

Bebyggelse och omgivande miljö

Holfjärden med omnejd utgörs generellt av fritidshusområden som delvis omvandlats till permanentbostäder samt av äldre jordbruksfastigheter.

Av de 11 föreslagna bostadstomterna i byggnadsplanen har 6 bebyggts. Därutöver har befintliga jordbruksfastigheter byggts ut ytterligare sedan byggnadsplanen upprättades. Anslutningsvägar har anlagts där det behövts för att nå tillkomna bostadsfastigheter. Dessa har inte anlagts i enlighet med byggnadsplanen. Samtliga berörda gator i området är enskilda.

Nordöst om bostäderna rinner Tjärnmyrbäcken ut i havet. I bäckens utlopp har bryggor och båtplatser anlagts i enlighet med byggnadsplanen.

Då det ursprungliga syftet med byggnadsplanen inte har uppfyllts fullt ut sedan 70-talet önskar exploatörerna i stället behålla möjligheten att fortsatt bedriva jordbruk i Holfjärden. Byggnadsplanen begränsar möjligheterna till detta i byggrätt varför planen önskas upphävas. Utöver befintliga jordbruksfastigheter bedöms resterande delar som för små för att det ska finnas ett syfte att dessa fortsatt ska omfattas av byggnadsplanen. Hela den gällande byggnadsplanen föreslås därför upphävas. Avstyckade och obebyggda fastigheter kan fortsatt bebyggas.

Gällande detaljplaner i området enligt kommunens kartdatabas. Aktuell byggnadsplan som upphävs i Holfjärden högst upp i bild.

Upphävandets påverkan

Ett upphävande av byggnadsplanen innebär att gällande byggrätt för bostäder och hamnändamål tas bort i syfte att möjliggöra utveckling av befintliga jordbruksfastigheter. Att bibehålla förutsättningarna för ett aktivt jordbruk på platsen bedöms som god hushållning med naturresurser.

All nödvändig infrastruktur finns i området och upphävandet innebär ingen förändring av detta varför befintlig bebyggelse inte bedöms påverkas av upphävandet.

När byggnadsplanen upphävs kommer strandskyddet att återinträda och om en åtgärd ska utföras inom 100 meter från bäcken kommer dispens från strandskyddet att krävas. Befintliga byggnader och anläggningar inom strandskyddsområde påverkas inte av upphävandet. Om nya åtgärder eller bebyggelse föreslås inom området i framtiden behöver en lämplighetsprövning ske i antigen bygglov eller vid framtagande av ny detaljplan.

Upphävandet påverkar inte gemensamhetsanläggningarnas funktion och syfte.

Rättigheter

Beteckning	Rättighet	Ändamål	
25-F1993-222.1	Ledningsrätt	Starkström	Omfattas delvis av upphävandet
78/1450	Nyttjanderätt	Användning av stuga och intilliggande mark.	Omfattas helt av upphävandet

Upphävandet medför ingen förändring för rättigheterna.

Ekonomiska frågor

Upphävandet bekostas av fastighetsägaren/sökanden.

Ersättning

Om en detaljplan upphävs innan genomförandetidens utgång kan fastighetsägare ha rätt till ersättning för den ekonomiska skada som ett upphävande innebär. För gällande byggnadsplan kvarstår ingen genomförandetid.

Rätten till ersättning gäller även om upphävandet sker efter genomförandetidens utgång och skadan avser en åtgärd som när genomförandetiden löpte ut omfattades av ett bygglovsärende som inte var slutligt avgjort. Denna rätt till ersättning är inte aktuell inom upphävandeområdet.

Organisatoriska frågor

Tidsplan

Beslut om upphävande förväntas kunna ske hösten 2025.

Upphävande av byggnadsplan

Upphävandet av byggnadsplanen innebär att området efter beslut om upphävande kommer att vara planlöst. Om någon avser att utföra en lovpliktig åtgärd inom de berörda fastigheterna behöver kommunen efter beslut om upphävande göra en bedömning av om åtgärden kräver bygglov eller måste prövas med ny detaljplan.

Medverkande i projektet

Handlingar till upphävandet har tagits fram av AFRY på uppdrag av Luleå kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen

Sektor Samhällsbyggnad & demokrati

2025-12-09

	Johanna Smedberg och
Daniel Rova	Ellen Risberg
Planchef	Planarkitekt, AFRY

Upphävande av Förslag till byggnadsplan för fritidsbebyggelse över del av fastigheterna Holfjärden 2:4, 2:5 m.fl. (A313)

Upphävande för Holfjärden 2:5 m.fl.

Luleå kommun Norrbottens län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Bakgrund

Samhällsbyggnadsutskottet beslutade 2024-10-21, § 92 att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upphäva del av byggnadsplanen i Holfjärden (A313) i syfte att möjliggöra ytterligare bebyggelse som behövs för att kunna bedriva lantbruk.

Hur samrådet bedrivits

Upphävandet handläggs med ett förenklat standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900). Det förenklade förfarandet kan användas när förslaget: - Inte strider mot översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande över denna, - Inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller - Inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

För att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och för att ge möjlighet till insyn och påverkan ska samråd ske med myndigheter, sakägare och övriga berörda enligt 5 kap. 11 §, plan- och bygglagen.

Ett förslag till detaljplan har därför visats för samråd under perioden 11 november – 3 december 2025.

Planhandlingarna har funnits tillgängliga på Luleå kommuns webbplats och i Stadshuset, våning 5. Planhandlingarna och information om samrådet har i detta fall sänts till Länsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten och berörda fastighetsägare (se sändlista).

Samråd har under arbetet med planförslaget även skett kontinuerligt med berörda kommunala förvaltningar och bolag.

Under samrådstiden inkom 3 skrivelser.

Skrivelser utan invändningar har inkommit från:

- Miljö- och byggnadsnämnden, 2025-11-27
- Länsstyrelsen Norrbotten, 2025-12-04 (inkom sent)

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Lantmäteriet, 2025-11-12

Synpunkterna sammanfattas och kommenteras nedan.

Inkomna synpunkter med kommentarer

Inkomna synpunkter redovisas här i sammanfattad och förkortad form. Synpunkterna i sin helhet finns att tillgå på Kommunstyrelseförvaltningen. Länsstyrelsens synpunkter redovisas i sin helhet.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

Myndigheter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter läggs in i sin helhet och kommenteras.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att upphävandet av detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur upphävandet tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att detaljplanens upphävande inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommentarer: Yttrandet föranleder inga ändringar.

Lantmäteriet

Delar av planen som bör förbättras

Fastighetsägares rätt till ersättning

Om en detaljplan upphävs före genomförandetidens utgång, kan fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen för den ekonomiska skada som upphävandet innebär. Även om berörda fastighetsägare samtycker till förslaget att upphäva en detaljplan är det inget som senare hindrar dem från att få ersättning för de skador som kan uppkomma.

En sådan rätt till ersättning gäller också om ändringen eller upphävandet sker efter genomförandetidens utgång och skadan avser en åtgärd som när genomförandetiden löpte ut omfattades av ett bygglovsärende som inte var slutligt avgjort (14 kap. 9 § PBL).

Det saknas en sådan redovisning i planbeskrivningen.

Plankartan bör kompletteras
Bland planhandlingarna finns det bland annat en planbeskrivning och en plankarta.

Enligt 4 kap. 30 § PBL ska en detaljplan bestå av ”en karta över det område som planen omfattar (plankarta) och de bestämmelser i övrigt som behövs”. Det är endast plankartan med bestämmelser som är det juridiskt styrande dokumentet, medan planbeskrivningen visar hur planen ska förstås och genomföras. Det bör stå ”plankarta” på plankartan.

I plankartan saknas det även rubriken ”planbestämmelser”. Det bör förtydligas i plankartan.

Kommentarer: Redovisning om rätt till ersättning läggs till i planbeskrivningen, men innebär ingen förändring gällande bedömning av upphävandets påverkan.

Ärendet avser ett upphävande av en byggnadsplan. Upphävandet sker genom att hela området som tidigare omfattats av byggnadsplanen görs planlöst efter att upphävandet fått laga kraft. Detta innebär att planbestämmelserna inte ändras utan upphävs i sin helhet tillsammans med det planområdet som tas bort.

Rubriken ”plankarta” har lagts till på kartan för att tydliggöra dess syfte. Dock finns inga planbestämmelser på plankartan då den endast redovisar det område som efter laga kraft kommer vara planlöst och därmed utan planbestämmelser.

Kommunala förvaltningar och bolag

Miljö- och byggnadsnämnden
Avdelning miljö- och bygg har tagit del av planhandlingarna och har inga synpunkter. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att anta avdelning miljö och byggs synpunkter och bedömning nedan som sina egna.

Kommentarer: Yttrandet föranleder inga ändringar.

Ställningstagande och förändringar
Med anledning av inkomna synpunkter görs följande förändringar:

- Redovisning om rätten till ersättning kopplat till upphävande av byggnadsplan införs i planbeskrivningen
- Plankartan har getts rubriken ”Plankarta”

Kvarstående synpunkter

Följande skriftliga synpunkter har inte blivit tillgodosedda, dvs. har inte föranlett någon ändring i detaljplanen. Kommunstyrelseförvaltningens motivering skrivs med kursiv stil.

- Ingen rubrik för planbestämmelser har införts

Motivering: Det finns inga planbestämmelser på plankartan då den endast redovisar det område som efter laga kraft kommer vara planlöst och därmed utan planbestämmelser.

Kommunstyrelseförvaltningen

Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, 2025-12-09

Daniel Rova
Planchef

Ellen Risberg
Planarkitekt, AFRY

§ 9

Driftsbidrag till Norrbotniabanan AB 2026-2027

Ärendenr 2025/2054-3.5.1.1

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ej nyttjade driftsbidrag till Norrbotniabanan AB från åren 2024–2025 om sammanlagt 1 112 500 kr får nyttjas år 2026–2027.

Sammanfattning av ärendet

Norrbotniabanan AB är ett bolag som ägs av regionerna Norrbotten och Västerbotten samt kommunerna Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Piteå, Boden, Luleå, Kalix och Haparanda. De senaste åren har bolagets verksamhet finansierats genom ett årligt driftsstöd från sina ägare. Rekvirering av medel sker två gånger årligen och kan inte överskrida de faktiska kostnader bolaget haft under respektive år.

Under 2024–2025 har bolaget haft kostnader som väsentligt understiger det beviljade driftstödet, främst på grund av förseningar i projektet och väntan på politiska beslut med minskade inköp gentemot den budget för åren som låg till grund för beslutet som resultat. Bolaget bedömer att de kommer att redovisa kostnader på drygt 2 mkr för 2025, vilket innebär att 8,9 mkr fortfarande är outnyttjat. Därtill står Norrbotniabaneprojektet nu inför ett antal avgörande beslut samtidigt som EU lagt hög prioritet på Norrbotniabanan. Bolaget kan inte bedöma resursbehovet med begär av sina finansiärer att få nyttja resterande driftstöd för 2024–2025 under de kommande två åren.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att ej nyttjade driftsbidrag till Norrbotniabanan AB från åren 2024–2025 om sammanlagt 1 112 500 kr får nyttjas år 2026–2027.

Sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Norrbotniabanan AB är ett bolag som ägs av regionerna Norrbotten och Västerbotten samt kommunerna Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Piteå, Boden, Luleå, Kalix och Haparanda. Bolaget har i uppdrag att verka för att den nya järnvägen mellan Umeå och Haparanda byggs. Detta gör bolaget genom att vara en plattform för samordning mellan ägarna och föra dialog med Regeringskansliet och Trafikverket i arbetet med att förbereda byggandet av den nya järnvägen.

Norrbotniabanan AB har under ett antal år finansierat sin verksamhet utifrån de projektmedel som beviljats från EU för planeringen Umeå-Skellefteå. Projektet avslutades 2021 och efter detta erhåller bolaget inga medel från EU eller från andra parter.

Efter detta har bolagets verksamhet finansierats genom ett årligt driftsstöd från sina ägare för åren 2021–2023. Rekvirering av medel sker två gånger årligen och kan inte överskrida de faktiska kostnader bolaget haft under respektive år.

Kommunstyrelsen och fullmäktige beslutade i januari 2024 att bolagets ej nyttjade driftbidrag under perioden 2021–2023 får nyttjas år 2024–2025. Under 2024–2025 har bolaget haft kostnader som väsentligt understiger det beviljade driftstödet, främst på grund av förseningar i projektet och väntan på politiska beslut med minskade inköp gentemot den budget för åren som låg till grund för beslutet som resultat. Bolaget bedömer att man kommer att redovisa kostnader på drygt 2 mkr för 2025, vilket innebär att 8,9 mkr fortfarande är outnyttjat.

Norrbotniabaneprojektet står nu inför ett antal avgörande beslut från såväl regeringen som Trafikverket. Därtill har EU på olika sätt lagt hög prioritet på bland annat Norrbotniabanan och mot denna bakgrund bedömer bolaget att både planering och byggande kommer att intensifieras. Bolaget kan i dagsläget inte bedöma resursbehovet innan kommande beslut från regeringen och Trafikverket är fattade. Bolaget rekommenderar därför att aktieägarna möjliggör för bolaget att fullt ut nyttja det resterade beloppet av det beviljade driftstödet för 2024–2025 under de kommande två åren.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att ej nyttjade driftsbidrag till Norrbotniabanan AB om 1 112 500 kr för åren 2024–2025 får nyttjas under perioden 2026–2027. Förslaget innebär ingen resultatpåverkan för åren 2026 – 2027 eftersom kostnaden för driftsbidraget redan har belastat bokslutet för år 2025.

Dialog

I beredningen av förslaget har dialog förts med ekonomikontoret inom kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Framställan från Norrbotniabanan AB, KLF Hid: 2025.13400
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-02-26 § 32, KLF Hid: 2024.1862
- Kommunstyrelseförvaltningens föreslag till beslut gälland driftsbidrag till Norrbotniabanan AB 2026-2027, KLF Hid: 2026.775

NORRBOTNIABANAN AB

Till Aktieägarna i Norrbotniabanan AB
2025-12-17

Framställan om fortsatt driftsstöd 2026–2027, NORRBOTNIABANAN AB

Bakgrund
Norrbotniabanan AB finansierade fram till 2021 sin verksamhet med projektmedel som beviljats från EU för planeringen av sträckan mellan Umeå-Skellefteå. Sedan 2021 sker finansiering enbart genom ett årligt driftsstöd till bolaget från dess aktieägare. Rekvirering sker två gånger per år och beloppen motsvarar de faktiska kostnader som bolaget haft under året.

Beslut om driftsstöd har tidigare tagits för åren 2021–2023 och nu senast för åren 2024–2025. Då beslutades om driftsstöd på totalt 13 mkr. Noteras bör att Kalix och Haparanda kommuner har exkluderats, då den del av Norrbotniabanan som berör dessa kommuner redan är färdigställd.

Vi kan konstatera att bolaget under åren 2024–2025 haft kostnader som väsentligt understiger det beviljade driftstödet. Det beror främst på förseningar i projektet och väntan på politiska beslut, med minskade inköp gentemot den budget för åren som låg till grund för beslutet som resultat. Vi estimerar att vi kommer redovisa kostnader på drygt 2 mkr för 2025, vilket innebär att 8,9 mkr fortsatt ej är nyttjat.

Nuvarande period avslutas vid årsskiftet och det betyder att bolaget därefter saknar medel för fortsatt verksamhet.

Framtiden
Norrbotniabaneprojektet står nu inför ett antal avgörande beslut från såväl regeringen som av Trafikverket. Under 2025 har glädjande nog tillskott beviljats för dels färdigställandet av sträckan Dåva-Skellefteå, dels för fortsatt planering av sträckan Skellefteå-Luleå.

Norrbotniabanan har i föreslagen Sveriges Nationella Plan för den kommande 12-årsperioden fått en framskjuten position. Dessutom har EU genom sin CEF-organisation lyft fram fyra högt prioriterade projekt benämnda PROJECT OF COMMON INTEREST. Dessa projekt är München-Verona, Köpenhamn-Lybeck, Umeå-Luleå samt Stockholm-Oslo. Detta tillsammans gör att vi på goda grunder har anledning att, i kommande regeringsbeslut, förvänta oss att både planering och byggande kan intensifieras.

Trycket på, inte minst Norrbotniabanan AB, kommer väsentligt att öka. Främst handlar det om att hitta vägar för en uppsnabbning av en oacceptabelt lång tidplan från Trafikverkets sida, samt att hela projektet i planen beviljas full finansiering.

Norrbotniabanan AB
Besöksadress: Acusticum 4, Piteå

www.norrbotniabanan.se

Ekonomi och redovisning
Norrbotniabanan AB
c/o Piteå kommun, Ek.avd., 941 85 Piteå

NORRBOTNIABANAN AB

Det förslag till en bolagsbildning som Norrbotniabanan AB har utarbetat har fått god respons från såväl regering som hos Trafikverkets ledning. Regeringen har också tillsatt en egen utredning med uppgift att närmare utreda förutsättningarna för en intensifiering samt vilka möjligheter som kan finnas till alternativ finansiering. Utredningen ska lämna sitt förslag till regeringen före årsskiftet.

Om Norrbotniabanan AB ska kunna medverka i det kommande arbetet krävs ekonomiska resurser. Bolagets behov av fortsatt finansiering under de kommande två åren har därför behandlats vid bolagets styrelsemöte den 16 december. Det konstaterades att bolagets verksamhet är av yttersta vikt för att Norrbotniabaneprojektet ska kunna fullföljas i sin helhet.

I nuläget är det omöjligt för oss att bedöma resursbehovet innan kommande beslut från regeringen och Trafikverket är fattade. Därför är vår rekommendation att aktieägarna möjliggör att bolaget fullt ut kan nyttja det resterande beloppet av det beviljade driftsstödet för 2024–2025 under de kommande två åren.

I bilaga 1 framgår budget för åren 2026–2027 samt fördelning av driftbidrag på respektive ägare.

Framställan om beslut om fortsatt beviljat driftsstöd

1. Med hänsyn till att bolaget inte har nyttjat beviljade driftbidrag 2024–2025 uppgående till 8,9 mkr, föreslås att dessa medel överföres till kommande budgetperiod 2026–2027 genom ett kompletterande beslut i behörig instans i respektive region och kommun, med belopp enligt nedan.

Fördelningen av driftbidraget har skett i enlighet med tidigare beslutade principer, exklusive Haparanda och Kalix kommuner. Avsikten är även att fortsättningsvis endast rekvirera medel motsvarande upparbetade kostnader.

Frågor avseende denna framställan lämnas av Camilla Vesterberg, camilla.vesterberg@pitea.se, 070-691 27 87, Roger Wiklund, Controller, roger.wiklund@pitea.se, 070-533 72 33 eller Gusten Granström, VD, se kontaktuppgifter nedan.

Med vänliga hälsningar

Gusten Granström
VD

Norrbotniabanan AB
Besöksadress: Acusticum 4, Piteå

www.norrbotniabanan.se

Ekonomi och redovisning
Norrbotniabanan AB
c/o Piteå kommun, Ek.avd., 941 85 Piteå

NORRBOTNIABANAN AB

Bilaga 1

Budget 2026–2027, tkr

	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027
Driftbidrag	2 037	4 450	4 450
Summa intäkter	*2 037*	*4 450*	*4 450*
Externa kostnader	-869	-3 233	-3 183
Personalkostnader	-1 169	-1 216	-1 265
Summa rörelsekostnader	*-2 038*	*-4 449*	*-4 448*
Finansiella intäkter	12	12	12
Finansiella kostnader	-11	-13	-14
Summa finansiella intäkter o kostna	*1*	*-1*	*-2*
Prognosticerat/Budgeterat resulta	**0**	**0**	**0**

Fördelning driftbidrag 2026–2027 exkl Haparanda och Kalix kommun, kr

		Totalt 2026-2027	Fördelning %
Region Västerbotten	2 x 952 300	1 904 600	21,4
Region Norrbotten	2 x 952 300	1 904 600	21,4
Umeå kommun	2 x 556 250	1 112 500	12,5
Skellefteå kommun	2 x 556 250	1 112 500	12,5
Luleå kommun	2 x 556 250	1 112 500	12,5
Piteå kommun	2 x 556 250	1 112 500	12,5
Boden kommun	2 x 160 200	320 400	3,6
Robertfors kommun	2 x 160 200	320 400	3,6
		8 900 000	**100,0**

Sammanställning ej nyttjade driftbidrag 2024–2025, tkr

	2024	2025
Beslutat driftbidrag	6 500	6 500
Rekvirerat driftsbidrag	-2 300	-1 500
Beräknad rekvirering nr 2, 2025		-300
Ej nyttjat driftbidrag	**4 200**	**4 700**

Norrbotniabanan AB
Besöksadress: Acusticum 4, Piteå

www.norrbotniabanan.se

Ekonomi och redovisning
Norrbotniabanan AB
c/o Piteå kommun, Ek.avd., 941 85 Piteå

§ 32

Driftsbidrag till Norrbotniabanan AB 2024-2025

Ärendenr 2023/1755-3.5.1.1

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att ej nyttjade driftsbidrag till Norrbotniabanan AB från åren 2021-2023 om sammanlagt 774 tkr får nyttjas år 2024-2025,
2. 1 626 tkr anslås till Norrbotniabanan AB för 2024-2025 enligt beskriven fördelning,
3. medel anslås ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter med 163 tkr för 2024 och 163 tkr för 2025 och ur kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter med 650 tkr för 2024 och 650 tkr för 2025.

Sammanfattning av ärendet

Norrbotniabanan AB är ett bolag som ägs av regionerna Norrbotten och Västerbotten samt kommunerna Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Piteå, Boden, Luleå, Kalix och Haparanda. Bolaget har i uppdrag att verka för att den nya järnvägen mellan Umeå och Haparanda byggs. Detta gör bolaget genom att vara en plattform för samordning mellan ägarna och föra dialog med Regeringskansliet och Trafikverket i arbetet med att förbereda byggandet av den nya järnvägen.

Norrbotniabanan AB har under ett antal år finansierat sin verksamhet utifrån de projektmedel som beviljats från EU för planeringen Umeå-Skellefteå. Projektet avslutades 2021 och efter detta erhåller bolaget inga medel från EU eller från andra parter.

Efter detta har bolagets verksamhet finansierats genom ett årligt driftsstöd från sina ägare för åren 2021–2023. Rekvirering av medel sker två gånger årligen och kan inte överskrida de faktiska kostnader bolaget haft under respektive år. Denna period avslutas vid årsskiftet 2023/2024, vilket innebär att bolaget därefter saknar medel för fortsatt verksamhet.

Bolagets behov av fortsatt finansiering under de två kommande åren har behandlats vid bolagets ägar- och styrelsemöte i oktober 2023, där ägarna och styrelsen beslutade att rekommendera ägarna att bevilja fortsatt driftsstöd till

bolaget de kommande två åren enligt den budget, belopp och fördelning som framgår av bolagets framställan.

Under perioden 2021-2023 har bolaget haft 583 tkr/år i driftsbidrag från Luleå kommun. Bolaget har under perioden rekvirerat drygt hälften av sitt totala driftsbidrag, motsvarande faktiska kostnader. Från bolaget har man lagt stor vikt vid att hålla nere kostnader och att enbart rekvirera de medel man förbrukat. Verksamheten är i stor utsträckning beroende på olika regeringsbeslut och inför framtiden ser man ett ökat behov av konsulttjänster. Mot denna bakgrund önskar nu bolaget överföra ej nyttjat driftsbidrag om totalt 6,1 mkr för 2021-2023 till perioden 2024-2025. För Luleå kommuns del av driftsbidraget motsvarar detta 774 tkr. Finansiering från 2026 och framåt omhändertas i ordinarie process för plan och budget.

Med hänsyn till kvarvarande medel i kommunstyrelsens respektive kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter föreslås att driftsbidrag till Norrbotniabanan AB fördelas mellan dessa anslag för respektive år med 20 procent av kostnaden på kommunstyrelsens anslag och 80 procent av kostnaden på fullmäktiges anslag. Efter ett beviljande av driftsbidrag kvarstår följande medel i respektive anslag:

	2024	**2025**
KF oförutsedda	762 tkr	758 tkr
- Driftsbidrag	- 650 tkr	- 650 tkr
Kvar i KF oförutsedda	**112 tkr**	**108 tkr**
KS oförutsedda	500 tkr	500 tkr
- Driftsbidrag	- 163 tkr	- 163 tkr
Kvar i KS oförutsedda	**337 tkr**	**337 tkr**

Samhällsbyggnadsutskottet har 2024-01-29 § 2 föreslagit kommunfullmäktige besluta att ej nyttjade driftsbidrag till Norrbotniabanan AB från åren 2021-2023 om sammanlagt 774 tkr får nyttjas år 2024-2025. 1 626 mkr anslås till Norrbotniabanan AB för 2024-2025 enligt beskriven fördelning. Medel anslås ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter med 163 tkr för 2024 och 163 tkr för 2025 och ur kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter med 650 tkr för 2024 och 650 tkr för 2025.

Kommunstyrelsen har 2024-02-12 § 43 föreslagit kommunfullmäktige besluta att ej nyttjade driftsbidrag till Norrbotniabanan AB från åren 2021-2023 om sammanlagt 774 tkr får nyttjas år 2024-2025, att 1 626 mkr anslås till Norrbotniabanan AB för 2024-2025 enligt beskriven fördelning, samt att medel anslås ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter med 163 tkr för 2024 och

163 tkr för 2025 och ur kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter med 650 tkr för 2024 och 650 tkr för 2025.

Sammanträdet
Ordföranden (S) föreslår följande korrigering i *kursiv stil* av förslag till beslut, punkt två:

2. 1 626 ~~m~~ *t*kr anslås till Norrbotniabanan AB för 2024-2025 enligt beskriven fördelning

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag med egen korrigering under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Dialog:
Vid beredning av ärendet har dialog förts med ekonomikontoret.

Beslutsunderlag
- Framställan från Norrbotniabanan AB, KLF Hid: 2024.597
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag gällande driftsbidrag till Norrbotniabanan AB 2024-2025, KLF Hid: 2024.596
- Samhällsbyggnadsutskottets beslut 2024-01-20 § 2, KLF Hid: 2024.789
- Kommunstyrelsens beslut 2024-02-12 § 43, KLF Hid: 2024.1256

Beslutet skickas till
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret
Norrbotniabanan AB

Skriftlig information om nämnders verksamhetsplaner och internkontrollplaner för 2026

Ärendenr 2025/1881-1.2.1.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Som en del av kommunstyrelsen uppsiktsplikt, enligt 6 kap 1 § kommunallagen 2017:725, delges information om nämndernas beslutade verksamhetsplaner och internkontrollplaner för 2026.

Piteå kommun är värdkommun för den gemensamma kost- och servicenämnden där internkontroll följs och säkerställs genom värdkommunens styr- och ledningssystem.

Region Norrbotten är värdkommun för den gemensamma hjälpmedelsnämnden och säkerställer planering, uppföljning och internkontroll.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2025.12404
- Räddningstjänstens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2025.13298
- Valnämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2025.13493
- E-nämndens verksamhets- och internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2026.1019
- Arbetsmarknads- och gymnasienämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2026.1013
- Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan med internbudget 2026, KLF Hid: 2025.13259
- Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2026.1020
- Infrastruktur- och servicenämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2026.1023
- Miljö- och byggnadsnämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2025.13477
- Överförmyndarnämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2026.1014
- Socialnämndens verksamhetsplan 2026, KLF Hid: 2026.1021
- Gemensam kost- och servicenämnd - Strategisk plan 2026-2028 och budget 2026, KLF Hid: 2026.1022
- Kommunstyrelseförvaltningens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2025.12406
- Räddningstjänstens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2025.13300
- Arbetsmarknads- och gymnasienämndens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2026.976
- Barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2026.975
- Kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2026.974
- Infrastruktur- och servicenämndens Internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2025.13283
- Miljö- och byggnadsnämndens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2025.13478
- Överförmyndarnämndens internkontrollplan 2026, KLF Hid: 2025.13488
- Socialnämndens internkontroll 2026, KLF Hid: 2026.973

Jan-Olov Andefors
Verksamhetscontroller

Verksamhetsplan 2026

KS-Kommunstyrelseförvaltningen

Verksamhetsplan 2026

Status: *Påbörjad* ***Rapportperiod:*** *2026-01-01* ***Organisation:*** *KS-Kommunstyrelseförvaltningen*

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsplan 2026 3
1.1 Inledning 3
1.2 Uppdrag 3
1.3 Mål för verksamheten 6
1.4 Ekonomi 10
1.5 Uppföljning 15

1 Verksamhetsplan 2026

1.1 Inledning

Kommunstyrelseförvaltningen svarar mot kommunstyrelsen som nämnd.

Syftet med denna verksamhetsplan är att planera kommunstyrelsens verksamhet och ekonomi så att den bidrar till att förverkliga de prioriterade områdena och utredningsuppdragen samt de ekonomiska ramarna utifrån plan och budget 2025–2027.

1.2 Uppdrag

Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen har uppsikt över kommunens verksamheter, bereder ärenden till fullmäktige och har hand om kommunens ekonomiska förvaltning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunen i många olika frågor såsom exempelvis inköp, informationssäkerhet, folkhälsa, nationella minoriteter, naturvårdsarbete och näringslivsarbete.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samhällsplanering.

Kommunstyrelsen är också krisledningsnämnd och har särskilt ansvar vid extraordinära händelser och höjd beredskap

1.2.1 Verksamhet i kommunstyrelseförvaltningen

På uppdrag av folkvalda skapar kommunstyrelseförvaltningen förutsättningar för en välfungerande och framåtblickande kommunkoncern. Med hållbarhet och helhetssyn, delaktighet, handlingsutrymme samt förnyelse och förbättring som grund leder, följer och samordnar förvaltningen hela den kommunala verksamheten.
Förvaltningen styr och ger stöd för kommunkoncernen genom ramar för styrningen samt inom ekonomi, HR, IT, upphandling, utveckling, digitalisering, kommunikation, kansli samt och ägarstyrning av aktiebolag. Förvaltningen arbetar också för att tillgodose kommunens samhällsbyggnadsbehov, säkerhet och beredskap och för att främja ett blomstrande näringsliv. Förvaltningen stödjer även e-nämnden och valnämnden i deras uppdrag.

För att omhänderta nämndernas uppdrag är förvaltningen organiserad i sektorer, kontor och enheter.

Sektor Ledning & stöd

Sektorn samlar kontoren som styr, leder och ger stöd för kommunens övergripande funktioner samt näringslivsfrågor och säkerhet.

Ekonomi - Kontoret arbetar med utveckling, samordning och hushållning av kommunens ekonomiska resurser vilket bland annat omfattar lagstyrda delar såsom bokföring, ekonomisk statistik, årsredovisning, delårsrapport samt budget och plan. Kontoret ansvarar även för koncernens internbank, ekonomi- och beslutsstödsystem och avtalsuppföljning. I kontoret finns även redovisningsenheten.

Inköp och upphandling – Kontoret har uppdraget att skapa hållbara affärer utifrån verksamhetens behov och näringslivets möjligheter genom upphandling av varor, tjänster och entreprenader.

Utveckling – Kontoret bildas den 1 januari med uppdrag att leda, samordna och stödja kommunstyrelseförvaltningen och kommunkoncernen med verksamhetsutveckling, digitalisering, innovationsledning och projektledning. Kontoret samordnar också och ger stöd i extern finansiering.

HR – Kontoret arbetar för att uppnå ett gott medarbetar- och ledarskap i hela Luleå kommun. Kontoret stödjer chefer i att utföra sina uppdrag med god kvalitet och förbättra arbetssituationen för samtliga medarbetare i organisationen. Här finns också en enhet för kommunens företagshälsa, Kommunhälsan.

Kommunikation – Kontoret ansvarar för kommunikationsprocessen i hela Luleå kommun, internt och externt. Kontoret arbetar också med att utveckla och förvalta varumärket Luleå kommun, arbetsgivarvarumärket och platsvarumärket LULEÅ samt kommunikation kopplat till samhällsomställningen och den demokratiska processen.

Näringsliv – Kontorets har uppdraget att i samverkan med näringsliv, samhällsaktörer och internationella samarbetspartners verka för hållbar tillväxt och Luleå kommuns attraktionskraft. Målet är ett växande och brett näringsliv och fler invånare i kommunen. Kontoret arbetar också med etableringar i kommunen och Luleå som destination för resor. Luleå Science Park är en enhet inom kontoret. Det är ett nav för innovation och tillväxt inom teknikområdet/ och en mötesplats för kunskap, teknik, människor och kreativitet. Enheten planeras att övergå till ett kommunalt bolag under 2026*

Säkerhet- och beredskap - Kontoret ansvarar för krisberedskap, civilt försvar, informationssäkerhet, dataskydd, säkerhetsskydd samt förebygga hot och våld. Kontoret ska inom dessa ansvarsområden i olika omfattning ge råd, samordna, utbilda, öva, analysera, planera, följa upp, kontrollera och granska kommunens verksamheter. Säkerhetsskyddschefen har ansvar för säkerställandet av säkerhetsskyddslagen.

IT & digitalisering *– Kontoret har i uppdrag att arbeta med IT-styrning och IT-säkerhet samt samordna och stödja e-nämnden i sitt uppdrag. Verksamheten övergår i sin helhet till infrastruktur- och serviceförvaltningen den 1 januari.*

Sektor samhällsbyggnad och demokrati

Sektorn samlar samhällsutvecklingsfunktioner såsom översikts- och detaljplanering med fokus på mark och vattenanvändning samt frågor utifrån kommunen som markägare. Sektorn ansvarar för utvecklingen av den kommunala demokratin och att leda och samordna kommunen för ett hållbart samhälle.

Mark- och exploatering - Kontoret ansvarar för kommunens fasta egendom och exploateringsverksamhet. Kontoret svarar för markförvaltning av den obebyggda marken och säkerställandet av markreserv för framtida behov. De sköter även ekonomi och genomförande av exploateringsprojekt av nya bostads- och arbetsplatsområden.

Detaljplan – Kontoret har ansvar för detaljplaneprocessen. Genom handläggning av detaljplaneuppdrag möjliggör de genomförandet av kommunens vision och övergripande mål om samhällsutveckling. Kontoret säkerställer att plan- och bygglagen följs.

Samhällsomställning – Kontoret arbetar med komplexa samhällsutvecklingsfrågor och tar fram underlag för framsynta avvägningar med social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet som grund. Kontoret stödjer och vägleder kommunens verksamheter inom områden som planering, bostäder, infrastruktur, klimat, miljö, folkhälsa och demokrati.

Kansli - Kontoret har uppgiften att stötta kommunen i juridiska frågor, arkivverksamhet och i ärendehanteringsprocessen. Kontoret är en viktig del i att säkerställa demokratiska processer. Här finns även kommunstyrelseförvaltningens registratur.

Sektor kommunägda bolag

Sektorn samordnar arbetet med ägarstyrning av kommunala aktiebolag

1.3 Mål för verksamheten

Nämndsmål som beskriver inriktningen för kommunstyrelseförvaltningens insatser för det prioriterade området VÄLFUNGERANDE VARDAG FÖR ALLA
Nämndmål: Utveckla förutsättningar för chefer och medarbetare i Luleå kommun
Beskrivning: • Skapa förutsättningar för förlängt arbetsliv • Utveckla organisatoriska förutsättningar för chef i LK • Utveckla kommunens erbjudande som arbetsgivare och arbetsgivarvarumärket • Genomföra uppdrag om gemensam kompetensförsörjningsenhet • Genomföra motion om åtgärder för att uppnå jämnare könsfördelning i Luleå kommun enligt beslut Finansiering: inom ram samt anslag för växande och hållbart Luleå 2 mkr.
Följs genom: • indikator: avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%) Kolada
Nämndmål: Stärka kommunens och förvaltningens utvecklingskraft och förmåga till förnyelse för bättre service och ökad samhällsnytta
Beskrivning: • Accelerera tillämpningen och förmågan inom AI och digitalisering, exempelvis samordning av SKR handslag för välfärdens digitalisering och projektet den offentliga assistenten Svea. 2 mkr • främjar en öppen, tillgänglig och användarvänlig servicekultur med fokus på att skapa värde för invånare och företag • Finansiera projektet Sveriges bästa service 2 mkr Finansiering: Anslag för ett hållbart och växande Luleå 2 mkr + 2 mkr
Följs genom: • Effekter av insatser
Nämndmål: Förbättra förutsättningar för en god arbetsmiljö i kommunstyrelseförvaltningen
Beskrivning: Under 2026 ska kommunstyrelseförvaltningen arbeta med friskfaktorer såsom exempelvis tydliga förväntningar, ledarskap, delaktighet, kommunikation, utvecklingsmöjligheter och arbetsmiljö Finansiering: inom ram
Följs genom: • indikatorerna frisknärvaro och avgångar

Bidrar till prioriterade området Välfungerande vardag för alla

Nämndsmål som beskriver inriktningen för kommunstyrelseförvaltningens insatser för det prioriterade området MER LULEÅ FÖR FLER LULEÅBOR
Hålla hög fart i samhällsbyggnadsprocessen
Beskrivning: • Möjliggöra fler bostäder och arbetsplatser för ett hållbart och växande Luleå, utbyggnadsplan enligt översiktsplan • Möjliggöra resor och transporter för ett hållbart och växande Luleå • Möjliggöra energi för ett hållbart och växande Luleå • Strategiska markköp och exploateringsbudget i balans

• Uppdrag att utveckla arbetssätt utifrån plan för service på landsbygd och KS landsbygdsmiljon • Underlätta för bostadsbyggandet på landsbygden genom försäljning av kommunala tomter och utbyggt VA **Finansiering:** inom ram samt del av anslag för ett hållbart och växande Luleå 6,5 mkr under 2026
Följs genom: • indikatorn ledtidsindex (Kolada) • kvalitativt mått för markberedskap för bostäder och verksamhetsområden i stads- och landsbygd • Aktiviteter och upparbetning av budget kopplat till landsbygsmiljon
Invånare är delaktiga i den pågående samhällsomställningen och omställningen upplevs positivt av invånare och potentiella luleåbor
Beskrivning: • Ge förslag på hur rekommendationerna från Luleå framtidsforum kan tillvaratas, • Genomföra uppdrag om ungdomsfullmäktige • Utreda vilka åtgärder Luleå kommun behöver vidta för att utropa sig till MR-kommun • Genomföra motion om arbete mot fördomar och antisemitism • Utveckla den systematiska dialogen med samebyarna • Implementera ett systematiskt arbete med medborgardialoger • Stärka kommunens demokratiarbete genom de kommunala råden **Finansiering:** Inom ram samt del av anslag för ett hållbart och växande Luleå (se ovan) och medel från kommunstyrelsens oförutsedda
Följs genom: • Medborgarundersökningen - Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%) • Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%) • Analys av resultat i Novusenkät

Bidrar till prioriterade området Mer Luleå för fler luleåbor

Nämndsmål som beskriver inriktningen för kommunstyrelseförvaltningens insatser för det prioriterade området TRYGG I LULEÅ
Öka kommunens och kommunstyrelseförvaltningens förmåga avseende informationssäkerhet, säkerhetsskydd, civil beredskap och öka tryggheten
Beskrivning: • Leda och samordna kommunen avseende informationssäkerhet, säkerhetsskydd och civil beredskap • Öka kommunstyrelseförvaltningens förmåga avseende informationssäkerhet, säkerhetsskydd och civil beredskap • Fortsatt arbete för att utveckla förmåga att förebygga, förhindra och hantera välfärdsbrottslighet • Stärka skyddsfaktorer och förmågan att hantera otillåten påverkan, hot och infiltration • Bidra till det brottsförebyggande arbetet i syfte att möta samhällsomställningen genom Lokal operativ samverkan (myndighetssamverkan) • Bidra till genomförandet av handlingsplan för suicidprevention • Genomföra bifallen motion om att inrätta ett civilkuragepris • Trygghetsskapande insatser Finansiering: inom ram samt anslag KS hållbart och växande Luleå 1 mkr samt de statsbidrag som beviljas. Ramen är utökad 2025–2027.
Följs genom • Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%) • Övningsverksamhet i ledningsgrupper

Bidrar till det prioriterade området Trygg i Luleå

Nämndsmål som beskriver inriktningen för kommunstyrelseförvaltningens insatser för det prioriterade området KLIMATSMART OCH NATURPOSITIV
Minska klimatpåverkan och tillvarata naturvärden

Beskrivning:
• Genomförande av Klimatplan 2040
  ○ Projekt Klimatneutrala Luleå 2040 och Viable Cities,
• Utreda åtgärder för klimatanpassning,
• Genomföra motion om handlingsplan för cirkulärt byggande,
• Utreda och ge förslag avseende införande av enhetstaxa i kollektivtrafiken
• Genomföra uppdrag för ekosystemtjänster
  ○ Genomföra tilläggsuppdrag nya naturreservat,
  ○ samordna genomförande av åtaganden inom ramen för länsstyrelsens åtgärdsprogram för miljökvalitetsnormer för vatten)
• Minska kommunens klimatpåverkan genom klimatsmarta upphandlingar av varor och tjänster till kommunens verksamheter,
• Fortsätta implementeringen av kategoristyrning inom områdena livsmedel, byggentreprenader, transporter.
Finansiering: inom ram samt extern finansiering avseende genomförande av klimatplanen

Följs genom • Medborgarundersökningen - Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%) • Kommunranking i tidskriften Aktuell hållbarhet • Skyddad natur land, andel (%) • Medborgarundersökningen - Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)

Bidrar till det prioriterade området Klimatsmart och naturpositiv

Nämndsmål som beskriver inriktningen för kommunstyrelseförvaltningens insatser för det prioriterade området BLOMSTRANDE NÄRINGSLIV
Förbättra företagsklimatet och öka nöjdheten med kommunens service
Beskrivning: • Stärka förutsättningar för proaktivt arbete med tillväxt i Luleå kommun • Stärka förutsättningarna för näringslivet på landsbygden • Stärka samverkan och dialog med näringslivet • Kartlägga näringslivets roll i den civila beredskapen • Genomföra nämndinitiativ om att identifiera varor och tjänster som kan upphandlas lokalt • Ta fram och implementera livsmedelsplan för Luleå kommun • Stärka Luleå som studentstad • Ta fram kriterier för KS anslag Finansiering: Inom ram samt anslag för ett hållbart och växande Luleå 1,5 mkr.
Följs genom: • Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Bemötande, NKI • Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Upphandling, NUI • Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Markupplåtelse - Totalt, NKI • Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking • Branschbredd, andel (%)

Bidrar till det prioriterade området Blomstrande näringsliv

1.4 Ekonomi

1.4.1 Driftsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	-284 811	-286 459	-261 583	-263 433	-268 398
Kommunbidrag	-281 723	-287 850	-261 583	-263 433	-268 398
Resultat	**-3 087**	**1 391**	**0**	**0**	**0**

Specificerade kostnader :	Årsbudget 2025	Årsbudget 2026
Kommundirektör	-7 000	-7 850
Kommunstyrelseförvaltningen övergripande inkl anslag hållbart & växande Luleå	-19 774	-11 123
Kommunen gemensamt	-16 800	-17 050
Kommunstyrelsens ordförande	-7 100	-7 050
Kommunfullmäktiges ordförande	-17 300	-17 650
Sektor Ledning & Stöd		
Sektorchef Ledning och Stöd	-9 300	-9 000
Säkerhet & Beredskap	-8 216	-9 900
Ekonomi	-34 095	-32 300
Varav förvaltningsgemensamma kostnader	*-16 215*	*-15 000*
Näringsliv	-27 004	-26 310
HR	-36 402	-38 600
Varav facklig tid	*-5 950*	*-7 950*
Inköp	-9 908	-12 450
IT & Digitalisering	-3 589	
Utveckling	-12 653	-5 000
Kommunikation	-17 335	-17 300
Sektor Samhällsbyggnad & Demokrati		
Sektorchef Samhällsbyggnad & Demokrati	-6 500	-7 600
Samhällsomställning	-11 033	-11 650
Mark & Exploatering	-4 429	-2 500
Detaljplan	-13 600	-15 350
Kansli	-12 000	-12 900
	-274 038*	**-261 583**

*Budget 2025 är nettot av tilldelad ram 2025 enligt mål och budget samt ombudgeteringar under året

Förvaltningen har tre sektorer; Ledning & stöd, Samhällsbyggnad & demokrati med ett antal kontor samt Kommunägda bolag. I kommunstyrelseförvaltningens budget ingår även kommunbidraget för Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsens verksamheter.

Enligt beslut i mål och budget 2026 med plan 2027–2028 sänks kommunbidraget för kommunstyrelseförvaltningen för att omhänderta:

- Decentralisering av resurser för innovation och utveckling 9 000 tkr
- Flytt av friskvårdsbidrag 9 600 tkr
- Sänkt anslag för hållbart och växande Luleå 3 000 tkr

Under 2025 har Kommunfullmäktige beslutat om följande ombudgeteringar av kommunstyrelseförvaltningens kommunbidrag.

- Friskvårdsbidrag avseende kommunstyrelseförvaltningens del, 300tkr
- Intäkter för kombiterminal flyttas till Infrastruktur- och serviceförvaltningen, 900 tkr
- Landsbygdsstöd flyttas till Kultur- och fritidsförvaltningen, -700 tkr
- Värdskapsbidrag flyttas till Kultur- och fritidsförvaltningen, -100 tkr
- Projektpott från Luleå Business Region AB efter organisationsförändring flyttas till Finansförvaltningen, -2 000tkr
- NIS-2 & CER direktiv enligt finansieringsprincipen, 1 960 tkr
- Utbetalningsmyndigheten enligt finansieringsprincipen, 113 tkr
- Löneöversyn facklig tid, 1 976 tkr (Under förutsättning att KF beslutar, ärende KLF 2025/1663).
- Omorganisation IT efter översyn. -7 350 tkr för personal och verksamhetskostnader samt -1 300 tkr för Luleå Servicecenter (Under förutsättning att KF beslutar, ärende KLF 2025/1868).
- Ombudgetering IT-avgift, -1 000 tkr (Under förutsättning att KF beslutar, ärende KLF 2025/1663).
- Ombudgetering kommunala råden, 800 tkr (Under förutsättning att KF beslutar, ärende KLF 2025/1663).

Generella förändringar

Kommunens modeller för ramjusteringar innebär att kommunstyrelsens ram påverkas på följande sätt:

- Avdrag från ramen med 909 tkr på grund av att kostnaden för PO-pålägget minskar med motsvarande.
- Tillägg till ramen utifrån lönerevision 2025 med 5 803 tkr, prisuppräkning med 3 732 tkr, höjning av internräntan från 2,5% till 2,75% med 3 484 tkr och volymmodellen avseende försäljning av tomträtter med 429 tkr.

Totalt innebär detta en ökning av nämndens kommunbidrag med 12 539 tkr från år 2025 till år 2026.

För budgeten 2025 var sysselsättningen för personalen beräknad till 95%, till 2026 har den justerats till 100% för kontoren men korttidsfrånvaron beräknas vara 3% och budgeteras under Kommunstyrelseförvaltningen övergripande med -5 509 tkr.

Kommentar till förändringar inom verksamheterna:
Kommunstyrelseförvaltningen övergripande inkl anslag – Förändringen avser minskat anslag för hållbart och växande Luleå 3 000 tkr samt justerad sysselsättningsgrad enligt ovan , 5 509 tkr.
Kommunstyrelsens ordförande – Förändringen avser flytt av budget för besök och värdskap 300 tkr till näringslivskontoret.
Säkerhet & Beredskap – Förändringen avser ökad budget genom generellt statsbidrag 1 960 tkr enligt finansieringsprincipen för utökade uppdrag CER-direktivet (stärka motståndskraften hos samhällsviktiga verksamheter) & NIS2-direktivet (Cybersäkerhet).
Förvaltningsgemensamma kostnader – Förändringen avser minskad budget för lokalhyra i servicecenter.
Näringsliv – Förändringen avser att tjänst för påverkansstrateg hålls vakant under 2026 samt minskad budget för Almedalen till 250 tkr.
HR – Förändringen avser minskad budget med 6 200 tkr för friskvårdsbidraget. Ökad budget för en enhetschef och en strateg samt ökad budget för 25-års jubilarer från 550 tkr till 2 325 tkr.
Facklig verksamhet – Förändringen avser ökad budget för den fackliga tiden med 1 976 tkr då den tidigare felaktigt inte blivit medtagen i löneöversynen.
Inköp – Förändringen avser ökad budget för 2 upphandlare som beräknas anställas under 2026 samt att inköpscontroller flyttas från ekonomikontoret till inköpskontoret.
Utveckling – Förändringen avser minskad budget med 9 000 tkr för decentralisering av resurser för innovation och utveckling. Samt ökad budget för tillkommande ansvar för att samordna, leda och stödja inom digitalisering. Verksamheten har från 2026 ett intäktskrav på 5 400 tkr för genomförande av projekt och verksamhetsutveckling på uppdrag av förvaltningar och bolag. Utvecklingsresurserna kommer inom kommunstyrelseförvaltningen att riktas att under 2026 prioritera att utveckla processer

och arbetssätt inom näringslivsutveckling, HR, inköp och upphandling, säkerhet och beredskap samt samhällsomställning.
Sektorchef samhällsbyggnad & demokrati – Förändringen avser ökad budget för arbete med de kommunala råden 800 tkr.
Samhällsomställning – Förändringen avser borttagen budget för WiFi i centrum.
Mark & Exploatering – Förändringen avser ökade intäkter för tomträtter 1 500 tkr och arrenden 900 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningens kommunbidrag består till största del av personalkostnader samt gemensamma kostnader för Luleå kommun, som till exempel systemkostnader, ledarutvecklingsinsatser, 25-års jubilarer och facklig verksamhet. En annan stor post avser näringslivsfrämjande bidrag som är delfinansiering och verksamhetsbidrag till delägda bolag som BD POP AB 880 tkr, Filmpool Nord AB 4 078 tkr, Teknikens hus 4 000 tkr, Arctic Business Incubator AB 1 600 tkr, Haparandabanan 2 127 tkr

-I posten *Förvaltningsgemensamma kostnader* finns budget för personalomkostnader så som lokalhyror, lokalvård, it-avgift, datorhyra mm för alla medarbetare inom Kommunstyrelseförvaltningen

- I posten *Kommunen gemensamt* ingår budget för kommunförsäkring 1 900 tkr, Elitsponsring 1 200 tkr, verksamhetsbidrag Teknikens hus 4 000tkr, medlemsavgifter till Sveriges kommuner och regioner 2 266 tkr, Norrbottenskommuner 7 400 tkr och Norrbottens E-nämnd 300 tkr.

- I posten *Kommunstyrelseförvaltningen övergripande* ingår budget för gemensamma aktiviteter inom förvaltningen, friskvårdsbidrag för förvaltningens anställda, anslag för hållbart och växande Luleå 15 000 tkr samt korttidsfrånvaro för hela förvaltningen -5 509 tkr.

Anslaget för växande och hållbart Luleå som omfattar 15 mkr för respektive år 2026–2028 är syftet att skapa förutsättningar för kommungemensam utveckling av framtidens Luleå och uppdrag inom de prioriterade områdena. Nedan finns fördelningen för år 2026.

- Tempo i planläggnings- och markfrågor, strategisk kommunikation, utställningslokal i Shopping-gallerian, plan för kommunal service på landsbygden 6,5 mkr
- Genomföra åtgärder för ett förbättrat näringslivsklimat och ett blomstrande näringsliv 1,5 mkr

- Genomföra projektet Sveriges bästa service 2 mkr
- Kommunövergripande satsningar i AI och digitalisering 2 mkr
- Genomföra insatser i kompetensförsörjningsstrategi och framtidens HR 2 mkr
- Trygghetsskapande insatser 1 mkr

Långsiktiga finansiella förutsättningar

Enligt den åtgärdsplan för en ekonomi i balans som är beslutat 2025, har ett antal långsiktiga åtgärder identifierats för att minska kostnader. Arbetet kommer fortsätta under 2026.

- Utvärdera lokalbehovet för förvaltningen.
- Investera i digitalisering och AI.
- Undersöka möjligheten till kombinationstjänster för att reducera vakanser och konsultkostnader.
- Planera för kompetensväxling vid vakanser.

1.4.2 Investeringsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Kostnader	-52 180	-45 100	-389 050	-580 100	-399 750
Intäkter	164 061	0	0	0	0
Summa investeringar	111 881	-45 100	-389 050	-580 100	-399 750
Varav VA			*-69 150*		

Specificering:	Budget 2026
Markförvärv	-8 000
Bredbandsutbyggnad	-1 000
Säkerhetsanpassning ASK rum	-3 300
Säkerhetsanpassning kommunövergripande	-10 000
LLT depå	-20 000
Administrativa lokaler	-1 500
Genomföra Luleå-förslaget	-1 500
Exploatering bostadsområden	-138 450
Exploatering arbetsplatsområden	-136 150
Exploatering VA	-69 150
	-389 050

Investeringsbudgeten består till största del av exploatering av bostads- och arbetsplatsområden, exempelvis på Hertsöheden och i Rutvik. När igångsättning har beslutats överförs budget till Infrastruktur- och serviceförvaltningen för genomförande. Utöver det så finns det avsatt 10 miljoner kronor för säkerhetsanpassning för kommunövergripande åtgärder, dessa kommer användas 2026 för säkerhetsanpassning av Stadshuset. 20 miljoner kronor för projektering av ny bussdepå för LLT, 8 miljoner för markförvärv, 1,5 miljoner kronor för att genomföra Luleå-förslaget, 1 miljon kronor för bredbandsutbyggnad, 3,3 miljoner kronor för säkerhetsanpassning ASK-rum som avser avlyssningsskyddat rum i Stadshuset och 1,5 miljoner kronor administrativa lokaler inom förvaltningen.

1.5 Uppföljning

Verksamhetsplanens mål följs upp per delår och helår. Drifts- och investeringsbudget följs dessutom upp i månadsrapporter under året.

1.6

Verksamhetsplan 2026

KS-Räddningstjänst

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsplan 2026 2
1.1 Inledning 2
1.2 Uppdrag 2
1.3 Mål för verksamheten 8
1.4 Ekonomi 13
1.5 Uppföljning av mål 15

1 Verksamhetsplan 2026

1.1 Inledning

Verksamhetsplanen för KS-Räddningstjänsten innehåller en beskrivning av uppdraget utifrån kommunstyrelsens reglemente samt räddningstjänstens del i Luleå kommuns övergripande processer. Räddningstjänstens verksamhet finns beskriven samt även en analys av nuläget och de utmaningar som räddningstjänsten står inför under de kommande åren.

Räddningstjänstens mål för verksamheten inklusive aktiviteter presenteras samt drift- och investeringsbudget.

1.2 Uppdrag

Utdrag ur kommunstyrelsens reglemente

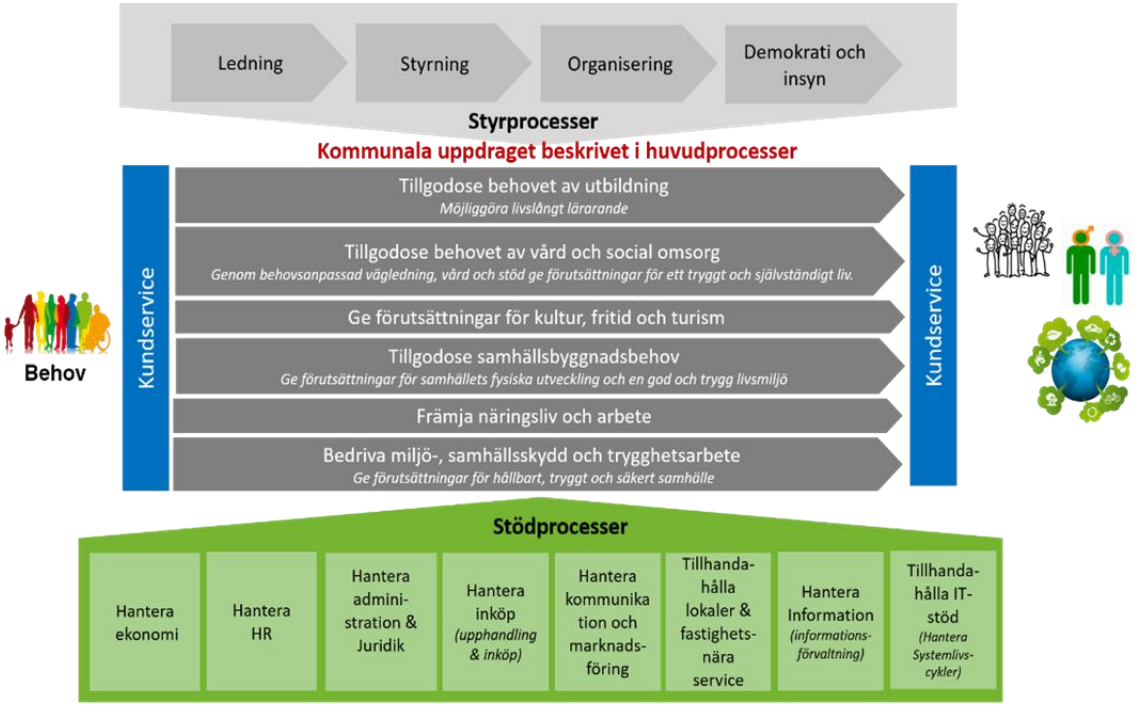
Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens räddningstjänst-, sotnings- och olycksförebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunstyrelsen ansvarar också för tillsyn och tillståndsprövning enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förutom för egna verksamheter och objekt.

Verksamhetsuppdrag

Räddningstjänsten Luleå arbetar för att kvinnor och män, flickor och pojkar, som bor och vistas i Luleå ska vara trygga och säkra. Det gör räddningstjänsten genom att förebygga och hantera olyckor och samhällsstörningar.

Kommunala uppdraget beskrivet i huvudprocesser

Luleå kommun har tagit fram en översiktsbild för hur det kommunala uppdraget kan beskrivas i processer, den så kallade nollkartan. Nollkartan ska ses som en enklare beskrivning av Luleå kommuns övergripande verksamhetsprocesser samt styr- och stödprocesser. Nollkartan täcker förvaltningarnas och bolagens uppdrag och lyfter fram kommunkoncernens kärnverksamheter.

Räddningstjänstens del i huvudprocessen

Räddningstjänsten har identifierat sina delar i ovanstående huvudprocesser och angett dessa under respektive huvudprocess.

Tillgodose behovet av utbildningar - Möjliggöra livslångt lärande

- Öka kunskapen i brandskydd och säkerhet för barn, ungdomar och övriga medborgare.
- Tillhandahålla vissa utbildningar till företag och andra organisationer i samarbete med andra parter.

Tillgodose samhällsbyggnadsbehov - Ge förutsättningar för samhällets fysiska utveckling och en god och trygg livsmiljö

- Delta i kommunens samhällsplanering och byggprocess.
- Hantera remisser.
- Hantera tillsyn.
- Pröva tillstånd.

Främja näringsliv och arbete

- Hantera tillsyn.
- Pröva tillstånd.
- Hantera remisser.
- Tillhandahålla vissa utbildningar till företag och andra organisationer i samarbete med andra parter.

Bedriva miljö- och samhällsskydd och trygghetsarbete - Ge förutsättningar för ett hållbart, tryggt och säkert Luleå

- Utföra räddningsinsatser vid olyckor.
- Informera och ge råd om skydd och säkerhet.
- Hantera störda förhållanden och ha god resilient förmåga.

1.2.1 Verksamhet

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Arbetet ska leda till ett bättre skydd och höjd säkerhet. Grundsynen ska vara att riskkällor i första hand elimineras och i andra hand reduceras och som sista åtgärd får den skadeavhjälpande verksamheten rycka ut.

Räddningstjänstens verksamhet har tidigare till stor del koncentrerats på det skadeavhjälpande arbetet. De förändringar som sker i samhället medför också förändrade krav på räddningstjänsten och för att möta dessa krav sätts det förebyggande arbetet alltmer i fokus.

Den förebyggande verksamheten ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Den skadeförebyggande verksamheten ska också i takt med samhällets utveckling förebygga nya och förändrade risker. Detta sker genom lagstadgad tillsyn och genom brandteknisk information, rådgivning samt utbildning riktad till företag, förvaltningar, organisationer och medborgare. För att långsiktigt utveckla den skadeförebyggande kunskapsnivån inom olika samhällssektorer beaktas särskilt information och utbildning riktad till barn och ungdomar, samt insatser mot bostadsbränder.

Nuläge och utmaningar

I flera steg från den 2023 och nu senast till maj 2025 har nya arbetstidsregler trätt i kraft. Ändringarna görs för att kollektivavtalets bestämmelser om dygnsvila ska uppfylla minimikravet om minst 11 timmars dygnsvila och att arbete och dygnsvila ska alternera enligt EU:s arbetstidsdirektiv. För gruppen vakthavande befäl och larm- och ledningsbefäl har räddningstjänsten sökt och fått dispens om att arbeta dygn t o m 31 maj 2026. Räddningstjänsten har i oktober 2025 erhållit beslut om dispens för brandmän och styrkeledare, men med en ny mycket skarpare formulering som medger få undantag om att arbeta dygn. De undantag som dispensen medger ska tillämpas ytterst restriktivt. Arbetsgivaren är skyldig att uttömma alla möjligheter att bemanna verksamheten i enlighet med gällande regelverk och undantag för enstaka pass och kortare perioder medges vid övning och utbildning och då det råder kompetensbrist.

Bra schemaläggning är viktigt för att kunna vara en attraktiv arbetsgivare. Helt delade dygn riskerar med ett fyrskiftssystem leda till uppsägningar och ett kompetenstapp på ca 10 - 20%, alternativet är att det införs ett femte skift-system vilket kräver 25% mer personal. Den kompenserande vilan efter beredskap medför också ökade kostnader då personal måste inkallas, ibland på övertid. Sammantaget så medför de nya arbetstidsreglerna utmaningar till kommande år i form av schemaplanering, att få nuvarande antal medarbetare att ”räcka till” med tanke på arbetstidsreglerna samt ökade kostnader på grund av kompenserande vila och annat som tillkommer.

På RUC har utbildningen GRIB, Grundläggande utbildning för räddningsman i beredskap, genomförts under de senaste åren. Under 2024 så har en ny upphandling genomförts av MSB som Luleå Räddningstjänst har deltagit i. Luleå Räddningstjänst har fått detta uppdrag och kommer att genomföra GRIB under 2025 - 2027, med en större grad av distansundervisning.

Nya bränsleslag och ny teknik för omställning skapar nya och väsentligt mer komplexa olycksrisker och samband vilket medför att räddningsinsatserna får allt svårare utmaningar att hantera. Detta innebär ökade krav på räddningstjänstens medarbetare och utrustning för att kunna genomföra komplexa räddningsinsatser med tillfredställande resultat.

Räddningstjänsten har under 2024 tecknat avtal med SMC, Släckmedelscentralen vilket innebär att Luleå Räddningstjänst numera utgör norra Norrlands specialistförmåga för att släcka bränder i oljecisterner och andra brännbara vätskor. SMC förvarar släckutrustning för cisternbränder i mobila moduler på Luleå räddningsstation.

Under 2025 har utvecklingen av ledningssystemet Räddsam Nord fortsatt. Ledningssystemet innebär ett samarbete mellan 19 kommuner i Norr- och Västerbotten. Under 2024 har MSB genomfört en granskning av ledningssystemet. Det som har granskats är bl a systemets förutsättningar till övergripande ledning. MSB har förelagt Räddningssamverkan Nord att senast den 1 januari 2026 öka kapaciteten för övergripande ledning inom ledningssystemet för räddningstjänst så att driftchefen oavbrutet kan leda det löpande arbetet i den övergripande ledningen och att driftchefens förutsättningar för systemuppföljning och omvärldsbevakning ständigt säkerställs. Det kommer i praktiken innebära att räddningscentralens bemanning kommer att öka vilket också kommer innebära ökade kostnader. Kostnaderna för systemet fördelas på alla de 19 ingående kommunerna och innebär en ökad personalkostnad på ca 1 mkr för Luleå Räddningstjänst. Luleå Räddningstjänst har erhållit detta i utökat kommunbidrag till 2026.

Räddningstjänstens uppdrag utmanas just nu kraftigt, bland annat av industrins omställning, kriget som dimensionerande förutsättning och svårigheter med kompetensförsörjning. Nio av kommunerna i Räddsam Nord har under 2024 genomfört en förstudie kring förutsättningarna för att bilda ett räddningstjänstförbund. Det parterna ser framför sig är bättre kvalitet och förmåga till följd av större enhetlighet och stordriftsfördelar. Utredningen har genomförts av en konsult och har presenterats för räddningschefer och politiker i oktober 2024. Fem kommuner har därefter visat intresse för att gå vidare med en fördjupad utredning.

De planer som finns för ett växande Luleå kommer också att påverka den andel invånare i Luleå som nås av insats inom 10 minuter. 2017 uppgick den till 82 % och med placeringen av den nya Räddningsstationen på Risslan så uppgår den till 70% fr o m år 2021. År 2017 fanns även en brandstation i Gammelstad vilket förklarar den högre procentsatsen. På sikt kan ett växande Luleå innebära att räddningstjänsten kan komma att behöva utöka sin verksamhet om man vill behålla den nuvarande andelen invånare som nås av en insats inom 10 minuter.

Ett beslut om att en RIB-organisation ska placeras i Sörbyarna har fattats av kommunstyrelsen och i juni 2025 har kommunfullmäktige fattat beslut om att medel för drift och investeringar ska erhållas i plan och budget 2026 – 2028.
Ett förslag till placering av RIB-stationen i Sörbyarna har tagits fram av Infrastruktur- och serviceförvaltningen, ISF. Under 2025 har en enhetschef för deltidsstyrkan Råneå och Sörbyarna rekryterats och under vintern 25/26 påbörjas personalrekrytering, med målet att FIP i Sörbyarna är driftsatt innan sommaren 2026.

De nya industriområden som planeras på Hertsöheden kommer att medföra särskilt riskfylld industri. Även ett bostadsområde är planerat i samma område. Företag som bedriver särskilt farlig verksamhet har särskilda skyldigheter att till viss del själva bekosta viss beredskap för skydd mot olyckor och kommunen har en skyldighet att planera så att en normal insatstid kan upprätthållas till bostäder och verksamheter. Detta kan innebära att både kommunen och de nya verksamheterna kommer att behöva se över beredskapshållningen mot område sydost.

Under de senaste åren har det varit ett ökat tryck på sektionen Myndighetsutövning med anledning av att Framtidens Luleå, Luleå Industripark och Hertsöheden är på gång vilket har medfört att det är svårt att hinna med planerade tillsyner och viss omprioritering har gjorts. Arbetsmängden för sektionen Myndighetsutövning har ökat och förväntas öka till kommande år med anledning av alla satsningar i kommunen. Parallellt med det tar Luleå kommun krafttag i frågan om kommunens service och bemötande. Tillgängligheten per telefon är redan god men sektionen Myndighet jobbar hårt även med service och bemötande, men kämpar med resurser.

Luleå kommun har under 2024 upphandlat sotningsverksamhet och från och med 2025-01-01 är det Luleå Sot & Vent som har tagit över sotningsverksamheten som omfattar både sotning och brandskyddskontroll.

För närvarande finns tre prioriterade uppgifter inom RUHB, Räddningstjänst under höjd beredskap, kompetenshöjning totalförsvar, stärkt arbete säkerhetsskydd samt krigsorganisation. Räddningstjänsten har fått visst stöd från MSB inom området höjd beredskap. Det ska gå till övergripande planering av krigsorganisation, organisering av räddningstjänsten under höjd beredskap, kontinuitetshantering och säkerhetsskyddsanalys samt att utbilda inom länet. Mycket ändras löpande och hur uppdraget mer exakt ser ut från 2026 och vilken medföljande finansiering som sker från statligt håll är ännu inte helt klart. Under 2026 kommer civilpliktiga räddningspersoner att utbildas av MSB. Det är inte klart hur många som kommer att placeras i Luleå. En omfattande kompetensuppbyggnad även på befintliga brandmän planeras att genomföras på en treårsperiod, från hösten 2025 - 2027.

1.3 Mål för verksamheten

Verksamhetsplanen innehåller de mål som bidrar till de av kommunfullmäktige beslutade prioriterade områdena samt aktiviteter till dessa. Till 2026 har följande mål tagits fram.

- Utveckla räddningstjänstens förmåga vid insatser
- Fortsätta att utveckla regional samverkan
- Attrahera, utveckla och behålla kompetens inom räddningstjänsten
- Möjliggöra för industrins etablering i Luleå
- Öka tryggheten och kunskapen om brand och säkerhet hos Luleås invånare
- Räddningstjänstens verksamhet ska vara robust vid störda förhållanden och ha god resilient förmåga
- Omhänderta kraven i Räddningstjänst under höjd beredskap
- Minska utsläppen av koldioxid
- Fortsätta att förbättra kommunikationen och förståelse vid myndighetsutövning

Nedan följer en beskrivning av respektive nämndsmål och de aktiviteter som hör till respektive mål

Nämndsmål
Utveckla räddningstjänstens förmåga vid insatser
Beskrivning: Lag om skydd mot olyckor anger att räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Utifrån det pågår ständigt utveckling och kvalitetssäkring av räddningstjänstens förmåga. Räddningstjänsten avser under 2026 stärka förmågan att leda räddningsinsatser, att planera för att minska tiden till räddningsinsats påbörjas i Sörbyarna samt att verka för att bredda uppdraget jämnt emot medborgaren. De planer som finns för ett växande Luleå kommer också att påverka den andel invånare i Luleå som nås av insats inom 10 minuter. 2017 uppgick den till 82 % och med placeringen av den nya Räddningsstationen på Risslan så uppgår den till 70% fr o m år 2021. År 2017 fanns även en brandstation i Gammelstad vilket förklarar den högre procentsatsen. På sikt kan ett växande Luleå innebära att räddningstjänsten kan komma att behöva utöka sin verksamhet om man vill behålla den nuvarande andelen invånare som nås av en insats inom 10 minuter. Den planerade RIB-organisationen i Sörbyarna kommer att medverka till att detta mål nås. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Välfungerande vardag för alla.

Aktivitet
Utveckla räddningstjänstens förmåga vid insatser.
Utvärdera effekter av geografisk placering.
Verka för att göra en första insats med kort responstid.
Stärka förmågan genom att uppgradera vattenlivräddningen.
Påbörja införandet av Civil Insats Person, CIP.
Påbörja införandet av en RIB-organisation i Sörbyarna.

Nämndsmål
Fortsätta att utveckla regional samverkan.
Beskrivning: Den samverkan som bedrivs inom Räddsam Nord och omfattar samverkan mellan 19 kommuner kommer att fortsätta att utvecklas till kommande år. Bemanningen i ledningscentralen kommer att öka innebärande att förutom vakthavande befäl så kommer även larm- och ledningsbefäl att tjänstgöra dygnet runt vilket ger ytterligare möjligheter vid komplexa och samtidiga räddningsinsatser att utöka kapaciteten. Det utredningsarbete som har påbörjats under 2024 om en gemensam räddningsorganisation kommer att fortsätta under 2026 med de kommuner som är intresserade. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Välfungerande vardag för alla.

Aktivitet
Fortsätta att utveckla regional samverkan.
Implementera stärkt ledningsförmåga i ledningscentralen.
Fortsätta utredningsarbetet om en gemensam organisation.

Nämndsmål
Attrahera, utveckla och behålla kompetens inom Räddningstjänsten. **Beskrivning:** Luleå kommun står inför en arbetsmarknad där tillgången på arbetskraft minskar samtidigt som behoven inom välfärden växer. För att klara framtidens uppdrag måste vi använda vår samlade kompetens på ett mer långsiktigt, hållbart och strategiskt sätt. Fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs – både idag och i framtiden.

Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Välfungerande vardag för alla.

Aktivitet
Attrahera, utveckla och behålla kompetens inom Räddningstjänsten.
Stärka medarbetarskapet genom utvecklingsmöjligheter och ett hållbart arbetsliv.
Ge chefer förutsättningar för att leda människor och utveckla verksamheten.
Fortsätta att utveckla möjligheten till att erbjuda studentmedarbetare arbete.

Nämndsmål
Möjliggöra för industrins etablering i Luleå.
Beskrivning: Räddningstjänsten deltar i säkerhetsprövningar, planering av etablering, tillståndsprocesser, byggprocesser samt remisser för att svara mot de behov som finns inför de kommande industrisatsningarna samt bostadsbyggandet. Även förmågan i räddningsinsatserna måste anpassas till de nya industrierna samt de behov som ökat bostadsbyggande medför. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Mer Luleå för fler Luleåbor.

Aktivitet
Möjliggöra för industrins etablering i Luleå.
Se över och medverka till att utveckla förmågan för räddningsinsatser till de nya industrierna i Luleå industripark och det nya bostadsområdet Hertsöheden.
Delta i plan- och byggärenden och bistå med yttranden gällande industrietableringar mm.
Räddningstjänsten ska öka sitt deltagande i byggprocessen genom veckomöten med byggnadsinspektörerna.
Påbörja en lokaliseringsutredning av Räddningstjänstens Utbildningscentrum, RUC.

Nämndsmål
Öka tryggheten och kunskapen om brand och säkerhet hos Luleås invånare.
Beskrivning: Räddningstjänsten arbetar för att öka kunskapen om brand och säkerhet hos Luleås invånare och fokus är på utsatta grupper samt barn och ungdomar. Därför riktas informationsinsatser främst till dessa grupper. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Räddningstjänstens verksamhet ska vara robust vid störda förhållanden och ha god resilient förmåga.
Beskrivning: När omvärlden förändras så förändras förutsättningarna för att bedriva räddningstjänst på det sätt som tidigare har skett. Därför satsar räddningstjänsten på att stärka förmågan till övergripande ledning i ledningscentralen vid eventuell komplex/omfattande händelse eller vid flera larm. Räddningstjänstens verksamhet ska också vara robust vid störda förhållanden och ha god resilient förmåga. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.
Omhänderta kraven i Räddningstjänst under höjd beredskap.
Beskrivning: Räddningstjänst under höjd beredskap innebär att den kommunala räddningstjänsten får utökade och nya uppgifter för att hantera kriser i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge, inklusive skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel samt befolkningsskydd. Detta utökar det normala arbetet med att hindra och begränsa skador vid olyckor, och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utvecklar och samordnar arbetet för att stärka kommunal räddningstjänst för dessa högre krav. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Trygg i Luleå.

Aktivitet
Öka tryggheten och kunskapen om brand och säkerhet hos Luleås invånare.
Genomföra riktade informationsinsatser.
Ge information via teater till elever i årskurs 2 om brand och säkerhet.
Ge information om brand och säkerhet till elever i årskurs 8 om brand och säkerhet.
Erbjuda grundläggande brandutbildning till kommunens verksamheter.
Räddningstjänstens verksamhet ska vara robust vid störda förhållanden och ha god resilient förmåga.
Stärka förmågan till övergripande ledning i ledningscentralen.
Stärka uthålligheten vid störda förhållanden.
Medverka till att genomföra utbildningar om pågående dödligt våld.
Omhänderta kraven i Räddningstjänst under höjd beredskap.
Utreda vad införandet av civilpliktsutbildningen kommer att innebära för räddningstjänsten.
Förstärka material och skyddsutrustning.
Planera, utbilda och öva medarbetarna med fokus på RUHB.
Utbilda operativ personal i ammunitions- och minhantering.

Nämndsmål
Minska utsläppen av koldioxid.
Beskrivning: Kommunkoncernens alla verksamheter bidrar till en positiv trend för att bli klimatsmarta i enlighet med Klimatplan 2040. Räddningstjänsten fortsätter att förflytta verksamhet till mer klimatsmarta lösningar när det finns utrymme. Transporter utgör huvuddelen av förvaltningens påverkan. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Klimatsmart och naturpositiv.

Aktivitet
Minska utsläppen av koldioxid.
Utreda om räddningstjänstens operativa fordon kan driftsättas på HVO.
Utreda möjligheterna för räddningstjänstens medarbetare att ladda elbilar på Luleå Räddningsstation.

Nämndsmål
Fortsätta att förbättra kommunikation och förståelse vid myndighetsutövning.
Beskrivning: Det prioriterade områdets syfte är att bl a att Luleå kommun ska ge förutsättningar förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv, genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service. För räddningstjänsten del så är det främst genom myndighetsutövningen som företag kommer i kontakt med räddningstjänsten. Räddningstjänsten har därför mål om att förbättra kommunikationen och förståelsen vid myndighetsutövning. Målet följs upp genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Bidrar till det prioriterade området Blomstrande näringsliv.

Aktivitet
Fortsätta att förbättra kommunikation och förståelse vid myndighetsutövning.
Effektivisera processen för myndighetsutövning med avseende på kommunikation.
Etablera en rutin för att ge återkoppling inom 24 timmar inom myndighetsutövningen.

1.4 Ekonomi

Driftbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnad	-77 249	77 783-	- 86 674	- 88 559	- 94 212
Kommunbidrag	77 043	77 783	86 674	88 559	94 212
Resultat	206	0	0	0	0
Specificerade kostnader					
Verksamhet 270 Räddningstjänst	-77 249	-77 783	- 86 674	- 88 559	- 94 212
Summa	-77 249	-77 783	- 86 674	- 88 559	- 94 212

Kommentarer driftbudget:

Kommunbidraget för 2026 har räknats upp med prisindex. I budgeten finns också kompensation för höjd ränta och lönerevision samt att kommunbidraget har sänkts med anledning av sänkt PO-pålägg. Till 2026 har ISF infört objektsekonomi vilket har gett ett tillskott på 1,5 mkr vilket motsvaras av höjd hyra på Räddningstjänsten utbildningscentrum.
Räddningstjänsten har fått utökat kommunbidrag för räddningsledning med 1,0 mkr för år 2026 och framåt samt till en RIB station i Sörbyarna (för år 2026 5,0 mkr, 5,7 mkr år 2027 och 10,0 mkr år 2028). Den beräknas vara färdigställd år 2028.
Räddningstjänstens operativa förmåga är i huvudsak beroende av antalet brandmän vid räddningsinsats. Nästan 80% av förvaltningens kommunbidrag består av personalkostnader vilket innebär att den operativa förmågan därför blir linjärt beroende av den ekonomiska resursen.

Investeringsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
- Intäkter					
- Kostnader	3 966	3 400	9 500	12 500	33 200
Nettoinvesteringar	**3 966**	**3 400**	**9 500**	**12 500**	**33 200**
Specificering:					
Skogsbrandfordon		2 000			
Ledningsfordon			1 200		
Dragbil			800		
Lastbil med lastväxlare			3 500		
Höjdfordon				11 000	
Släck- och räddningsbil					7 000
Räddningsmaterial		1 100	1 100	1 200	1 200
LNB inventarier		300	300	300	300
Summa	4 000	3 400	**6 900**	**12 500**	**8 500**
Investeringar till RiB-organisation i Sörbyarna					
FIP-bil liten			600		
FIP-bil stor			1 200		
Larmställ			300		400
Rökskydd/RTJ-utrustning			300		400
Teknik, utalarmering Rakel			200		
Stationsbyggnad Sörbyarna					15 000
Inventarier stationsbyggnad					1 500
Räddnings-och släckbil					6 400
Motorsprutor					400
Båt					200
Contal					400

Summa			**2 600**		**24 700**
Total summa	**3 966**	**3 400**	**9 500**	**12 500**	**33 200**

Kommentarer investeringar:

Planerade investeringar

Till kommande år finns ett antal reinvesteringar upptagna i investeringsplanen, bl a ett skogsbrandfordon, lastbil med lastväxlare, höjdfordon och en släck- och räddningsbil. Det är också upptaget ett antal investeringar till RiB-organisationen i Sörbyarna som ska starta upp under kommande år bland annat stationsbyggnad, ett antal räddningsfordon samt övrig utrustning och material. Detta kommer att innebära ökade kostnader för vilka räddningstjänsten har fått utökade medel för.

1.5 Uppföljning av mål

Uppföljning och rapportering av verksamhetsplanen kommer att ske vid delårsrapporterna 30 april och 31 augusti samt vid bokslutet 2026.

Verksamhetsplan 2026

Valnämnd

Verksamhetsplan 2026

Fas: *Planering 2026* ***Rapportperiod:*** *2026-01-01* ***Organisation:*** *Valnämnd*

1 Inledning

1.1 Uppdrag

Valnämnden ansvarar för genomförande av val i enlighet med vallagen, kommunallagen samt lagen om folkomröstningar eller liknande förfarande. Luleå kommuns valnämnd är lokal valmyndighet i samband med val till riksdagen, regionfullmäktige, kommunfullmäktige, Europaparlamentet samt vid eventuellt förekommande folkomröstning, omval eller extra val.

Under kommande tioårsperiod infaller ordinarie val under åren:

- 2026 allmänna val
- 2029 Europaparlamentet
- 2030 allmänna val
- 2034 Europaparlamentet och allmänna val

1.2 Omvärld

Under 2026 ska val till riksdag, region- och kommunfullmäktige (RRK-val) genomföras.

Arbetet med valet 2026 har påbörjats under hösten 2025. Fokus på det initiala arbetet har varit att se över lokaler för RRK-valet 2026. Förtidsröstningen kommer att moderniseras vilket medför krav på ändring av rutiner och hantering. Digitala röstkort kommer realiseras till valet 2026. Röstlängder vid förtidsröstningen kommer att vara digitala.

Yttre påverkan på genomförande av val i Sverige har ökat. Den yttre påverkan kan bland annat bestå av desinformation och cyberattacker. En viktig del i att motverka yttre påverkan, enligt Valmyndighetens årsrapport 2024, är att myndigheter kan samverka både internationellt och nationellt. För kommunens del innebär detta att incidentrapporteringen måste ske skyndsamt. Krav ställs på att kommunen ska ha rutiner för att upptäcka och rapportera incidenter som kan påverka valet. Kommunerna behöver säkerställa att personalen som ska arbeta i valet känner till rutinerna kring incidentrapportering. Vidare ska kommunen samverka med de aktörer som krävs för att incidentrapporteringen ska fungera, exempelvis Valmyndigheten, polismyndigheten och Myndigheten för psykologiskt försvar. Polismyndigheten har klassat valet 2026 som en nationell särskild händelse, vilket innebär att polisen bl.a. anpassar resurser och organisation för att hantera händelsen.

Tillgänglighet

Valdeltagandet och den demokratiska delaktigheten är sämre bland personer med funktionsnedsättning jämfört med övriga befolkningen och bristande tillgänglighet i vallokalerna är en bland många orsaker. Arbetet med att höja valdeltagande ligger i hög utsträckning på valmyndigheten men en god tillgänglighet i och till vallokalen är ett kommunalt ansvar.

Flertalet av Luleås vallokaler brister i fråga om fysisk tillgänglighet, det saknas bl.a. dörröppnare vilket innebär att en person i rullstol inte själv kan ta sig in i lokalen. Trösklar till lokalen är för höga, dörrar för smala, brant ramp, tillgång till lokalen är via omklädningsrum vilket innebär för lite utrymme för att en person med permobil eller liknanden på ett enkelt sätt kan rösta, separata ingångar för de med rullstol m.m. Ansvaret för vallokalerna ligger hos den lokala valnämnden och ett samarbete behöver inledas med infrastruktur- och servicenämnden för att säkerställa att det finns tillräckligt bra vallokaler till alla valdistrikt i samband med val. Bostadsområden och landsbygd behöver inventeras i fråga om vilka kommunala lokaler som finns, vilka lokaler som vill användas i ett längre perspektiv och vilka investeringar som gör mest nytta för kommande val. För att skapa möjligheter för investeringar har valnämnden tilldelats en investeringsram. Rutiner behöver upparbetas och samarbeten med bland annat infrastruktur- och serviceförvaltningen behövs för att vara delaktiga i arbetet med förändringar av befintliga lokaler. Detta ska också innefatta delaktighet i nybyggnationer för nya kommunala lokaler som kan användas som vallokal. Arbete med lokaler och tillgänglighetsanpassningar behöver även omfatta privata fastighetsägare, kommunala bolag m. fl.

1.2.1 Verksamhet

Valnämnden ansvarar för:

1. Översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.
2. Att det finns lämpliga vallokaler.
3. Att det finns förtidsröstningslokaler.
4. Att utbilda och förordna röstmottagare och övrig tillfällig personal för att genomföra val och folkomröstningar.
5. Information till allmänheten om förestående val och folkomröstningar samt i övrigt om väsentliga delar i den egna verksamheten.

Röstmottagare är den grupp som ytterst träffar väljarna och som arbetar i våra förtidsröstnings- och vallokaler. Under tidigare val har 490 röstmottagare arbetat i vallokaler. Utöver de som arbetar i vallokalerna och förtidsröstningslokalerna finns även ambulerande röstmottagare. Att säkra röstmottagare är en viktig uppgift och kräver att rekryteringen sker strategiskt. Valnämnden har behov av att fastställa en långsiktig strategi för hur rekrytering av röstmottagare ska gå till.

Valdistrikt

Inför varje val ska valdistriktsindelningen ses över för att säkerställa att valhemligheten kan säkerställas samt att alla väljare i distriktet ska ha möjlighet att rösta på valdagen. Normalt består valdistrikten av 1 000 och 2 000 röstberättigade. Luleå kommun har ett distrikt som överstiger 2 000 röstberättigade till valet 2026 – Kronan med 2 366 röstberättigade (Valmyndigheten per 1 mars 2025). Inom ramen för ett långsiktigt arbete med val behöver man följa befolkningsutvecklingen samt utvärdera kommande val i syfte att göra en bedömning om valdistriktsindelningen.

Organisation

Valchef har anställts vilket ger förutsättningar att ha fokus på att utveckla och kvalitetssäkra valnämndens verksamhet även under åren mellan val.

1.3 Målsättning för verksamheten 2026

Att genomföra val till riksdag, region- och kommunfullmäktige (RRK) på ett korrekt och rättssäkert sätt präglat av en hög tillgänglighet.

Att lokaler för genomförande av val och folkomröstning inventeras utifrån ändamålsenlighet och med särskild vikt på tillgänglighet.

Att arbeta fram en plan innehållande aktiviteter som ska säkerställa ändamålsenliga lokaler för genomförande av val och folkomröstning.

Att arbeta fram ett arbetssätt för att hantera, omhänderta och rapportera incidenter.

Att fastställa en strategi för rekrytering av röstmottagare.

1.3.1 Uppföljning av mål

Verksamhetsplanens mål följs upp per delår och helår. Drifts- och investeringsbudget följs upp i månadsrapporter under året

1.3.2 Övergripande mål

De övergripande målen till 2040 beslutades av kommunfullmäktige i april 2019. Med ett beslut i september 2021 tidigarelades visionen från 2050 till 2040. Syfte med målen är att göra den hållbara utvecklingen enligt visionen tydligare samt att visa hur våra långsiktiga mål förhåller sig till de globala målen i Agenda 2030.

Luleå kommunkoncern kommer i alla verksamheter under 2026 vidta åtgärder för de övergripande målen (enligt nedan) som överensstämmer med respektive verksamhets grunduppdrag.

1. Jämlik
2. Delaktig
3. Natur
4. Klimat
5. Grannskap
6. Vardag
7. Innovation
8. Arbete

1.4 Övergripande mål – Delaktig

Ett av de övergripande målen, **Luleås invånare är delaktiga i samhällets utveckling**, syftar till att försvara demokratin, att öka möjligheterna till delaktighet, att driva dialoger och att nå en jämställd representation. En systematisk och nära dialog med invånare samt att öka insyn och transparens är nödvändiga för att målet ska nås. Av program till Vision Luleå 2040 framgår också att kommunen ska arbeta med en aktiv brukardialog för att söka kunskap, erfarenhet och förslag, samt att det ska skapas utrymme för innevånares inflytande och delaktighet i kommunens och samhällets utveckling.

1.4.1 Verksamhetsmål för 2026

Nämnden har följande mål för verksamheten 2026.

Titel	Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status	Taggar
Säkerställa digital	Valchef	2026-01-01	2026-09-13		

förtidsröstning i röstningslokaler					
Bemanna val- och röstningslokaler	Valchef	2026-01-01	2026-09-13		
Arbeta fram och fastställa rutiner för incidenthantering	Valchef	2026-01-01	2026-06-30		
Säkerställa tillgång till val-material i varje lokal	Valchef	2026-01-01	2026-09-13		
Att röstmottagare får en ändamålsenlig utbildning för uppdraget	Valchef	2026-01-01	2026-09-13		
Inventera vallokaler avseende tillgänglighet och dokumentera detta	Valchef	2026-01-01	2026-12-31		
Arbeta fram en plan för arbetet med tillgänglighet utifrån genomförd inventering av vallokaler	Valchef	2026-01-01	2026-12-31		
Utvärdera arbetet med RRK-valet 2026	Valchef	2026-09-14	2026-12-31		
Arbeta fram aktiviteter, utifrån utvärdering RRK-valet 2026, som dokumenteras i en plan	Valchef	2026-09-14	2026-12-31		
Arbeta fram en strategi för	Valchef	2026-01-01	2026-12-31		

rekrytering av röstmottagare					

Norrbottens e-nämnd
Verksamhetsplan 2026

Innehåll

1.1 Godkännande av verksamhetsplanen, definitioner och bilagor 3
1.2 Verksamheten, sammanfattning 3

2 Strategisk riktning och mål 4
2.1 Strategisk riktning för Norrbottens e-nämnd 4
2.2 Effektmål 4
2.3 Mål 4

3 Internkontrollplan 2026 och riskanalys 6

4 Projekt, förvaltning och löpande verksamhet 7
4.1 Projekt 7
4.2 Förvaltning 8
4.3 Löpande verksamhet 9

5 Organisation 9
5.1 Verksamhetens organisation 9
5.2 Ansvar, befogenheter 10
5.3 Samverkan 10

6 Verksamhetsplanering, koordinering 11
6.1 Möten och sammanträden 11
6.2 Resursbehov 11

7 Arbetsformer 12
7.1 Resurser 12
7.2 Rapportering 12
7.3 Informationsspridning 12
7.4 Dokumenthantering 12
7.5 Miljö 12
7.6 Administrativa rutiner 12

8 Ekonomi 13
8.1 Kostnader för nämndens samordnande uppgifter 13
8.2 Kostnader för nämndens förvaltande uppgifter 13
8.3 Projektfinansiering 13
8.4 Budget 2026 14

9 Referenser 14

Basfakta

1.1 Godkännande av verksamhetsplanen, definitioner och bilagor

1.1.1 Godkännande av verksamhetsplanen

Verksamhetsplanen godkänd av:

Ordförande e-nämnden:	E-samordnare:
.....	.....
Fredrik Hansson	Adam Kjellgren

1.2 Verksamheten, sammanfattning

1.2.1 Verksamhetens omfattning

Syftet med samverkan är att samordna de enskilda medlemskommunernas arbete inom strategisk verksamhetsutveckling med stöd av IT, så kallad digital förvaltning, för att därigenom öka den mellankommunala samverkan och skapa förutsättningar för att uppnå en effektiv förvaltning av hög kvalité i alla medlemskommuner.
Samverkan omfattar arbete med att samordna utredandet av frågor kopplade till digital förvaltning inom kommunerna, samordna framtagandet av underlag inför samordnade upphandlingar av digitala lösningar och förvalta digitala lösningar som upphandlats genom vissa samordnade upphandlingar. Samverkan omfattar således inte ansvar för att genomföra samordnad upphandling.

Den gemensamma nämnden ska fungera som en samverkansplattform för medlemskommunernas arbete inom digital förvaltning. Nämndens huvuduppgift är att samordna medlemskommunernas arbete med att gemensamt;

- utreda frågor kopplade till digital förvaltning i form av gemensamma förstudier och utvecklingsprojekt, och
- ta fram underlag inför samordnad upphandling av digitala lösningar.

Nämnden kan därutöver efter överenskommelse med medlemskommuner tillhandahålla förvaltningsresurser i frågor rörande förvaltning av digitala lösningar som upphandlats gemensamt och förvaltning av upphandlade avtal rörande sådana lösningar.

För att verksamheten ska fungera och utvecklas positivt och därmed uppnå sitt syfte krävs att möjligheter till samverkan identifieras och diskuteras öppet, både mellan politiker och tjänstepersoner i de ingående kommunerna. Vidare är en prioritering nödvändig eftersom inte allt kan genomföras parallellt och att det finns en beredskap i respektive mottagarorganisation att använda resultaten av de olika samverkansprojekten.

1.2.2 Samband med andra organisationer

- Respektive kommun i Norrbotten
- Norrbottens Kommuner och dess olika samverkansorgan (till exempel styrelse, nätverken för socialchefer, ekonomichefer)

- IT Norrbotten
- Region Norrbotten
- SKR och koncernen (Sveriges Kommuner och Regioner)
- LTU (Luleå tekniska universitet)

2 Strategisk riktning och mål

2.1 Strategisk riktning för Norrbottens e-nämnd

Tillsammans skapar e-nämnden möjligheter till en innovativ, likvärdig och förbättrad service för medborgare och företag som gör det ännu mer attraktivt att leva och bo i Norrbotten.

2.2 Effektmål

Effekten av e-nämndens verksamhet och samverkan mellan kommunerna ska leda till:

- att öka attraktiviteten genom bättre service till medborgare och näringsliv – oavsett kommun inom e-nämnden
- att bidra till en snabbare utveckling inom e-förvaltning, digitalisering för samtliga kommuner
- att effektivare nyttja resurser och säkra kompetensförsörjning genom samverkan och genom att skapa förutsättningar för mellankommunal samverkan
- att genom gemensamma alternativ bidra till effektivt resursutnyttjande och ekonomiskt fördelaktiga lösningar
- att stärka omvärldsbevakningen för den enskilda kommunen

2.3 Mål

För att uppfylla effektmålen ovan (se punkt 2.2) samt underlätta uppföljning har nedanstående resultatmål formulerats för E-nämnden. Målen följs upp tertialvis och handlingsplan för måluppfyllelse slås fast vid delårsuppföljning. Dessa mål är formulerade enligt nedanstående med tillhörande indikatorer:

2.3.1 Mål

- Nämnden har enskilt eller gemensamt med andra genomfört kompetenshöjande insatser under året inom nämndens områden som riktar sig till nämndens ledamöter.
- Nämnden har årligen genomfört och/eller samordnat behovsanalyser, förstudier, projekt och upphandlingar.
- Nämnden följer upp gemensamma alternativ och avtal som tecknas för de ingående kommunerna efter genomförd upphandling inom ramen för Norrbottens e-nämnd.
- Nämnden har genomfört sammanträden under verksamhetsåret.
- Beredningsgruppen har genomfört möten under verksamhetsåret.
- Ingående kommuner visar ett starkt engagemang för nämnden.

2.3.2 Indikatorer

- Minst en kompetenshöjande insats som riktar sig till nämndens ledamöter bör ha genomförts.
- Beredningsgruppen har genomfört 4 möten och minst 1 strategidag under verksamhetsåret.
- Nämnden har genomfört minst fyra sammanträden under verksamhetsåret.
- Vi eftersträvar en närvaro om 100% från beredningsgruppens medlemmar, målet är dock att kommunerna i snitt har deltagit vid 75% av mötena under året.
- Vi eftersträvar en närvaro om 100% från nämndens ledamöter, målet är dock att kommunerna i snitt har deltagit vid 75% av mötena under året.

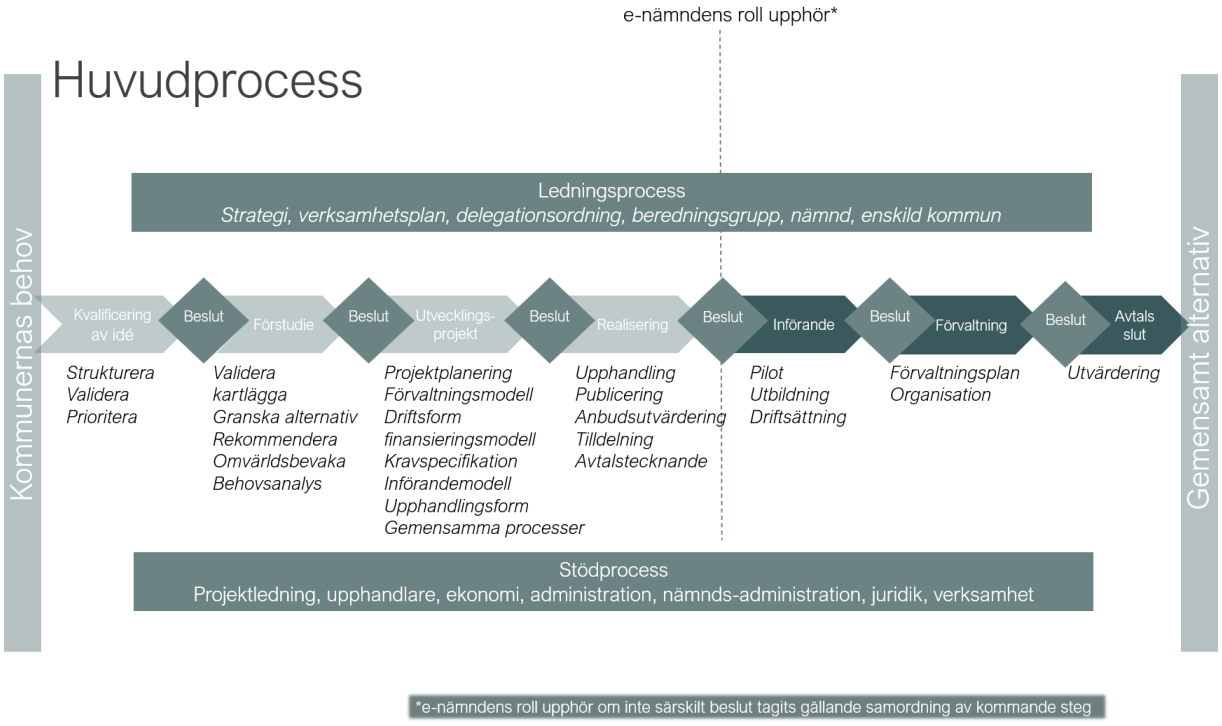
3 Internkontrollplan 2026 och riskanalys

Internkontrollplanen har tagits fram genom identifiering och analys av risker i verksamheten. Själva riskanalysen görs för att identifiera risker kopplat till uppsatta mål. En bruttolista tas fram över tänkbara interna och externa risker som på något vis hotar att vi fullgör våra uppgifter. Detta har skett genom en arbetsgrupp för intern utveckling, beredning av förslag via beredningsgruppen, samt analys och beslut av nämndens ledamöter vid nämndens strategidag. Kontrollmoment som beslutats för hantering via internkontroll följs upp under 2026.

Risk	Ansvarig	Metod	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Beslut	Analys
Projekt följer inte plan för tid, mål och budget	Samordnare	Avstämning med projektledare	4	1	4	Risk accepteras	Att projekt försenas är inte ovanligt och kan påverka projektekonomin negativt men även enskild kommun då dessa väntar på lösningar som ska komma ur projekten och kan ha avtal som är på väg att löpa ut.
Befintliga leverantörsavtal efterlevs ej och följs inte upp	Utsedd förvaltnings-organisation	Leverantörsdialoger	2	2	4	Risk accepteras	Det finns avtal inom nämnden som kommunerna nyttjar – antingen gemensamt eller via enskilt avrop. Dessa behöver följas upp för att tillgodose följsamhet hos både leverantör och beställare
Korruption	Värdkommun (Luleå kommun), ansvarig chef för personal för E-nämnden	Riskbaserat arbetssätt och utbildningsinsatser	2	1	2	Risk beslutas	Anställda inom E-nämnden genomför obligatorisk utbildning enligt värdkommunens (Luleå Kommun) riktlinjer för att stävja korruption
Ingående kommuner har inte/tillräckligt med, resurser att avsätta för att genomföra behovsanalyser, förstudier, projekt och upphandlingar.	Ingående kommuner	Ingående kommuner följer ”principer för samverkan” samt reglemente och samverkansavtal	3	3	9	Risk accepteras	Möjligheten att tillgodose resurser till samverkan och gemensamma alternativ är en risk som e-nämnden alltid står inför. Riskens konsekvens kan leda till att gemensamma alternativ genomförs med undermålig kvalité eller inte alls. Att förlita sig på att exempelvis anlita konsulter innefattar flertal risker varav en av dem är förlorad kompetens när konsult lämnar sitt uppdrag.

4 Projekt, förvaltning och löpande verksamhet

Under denna rubrik redovisas beslutade aktiviteter inom ramen för nämndens verksamhet. Dessa sträcker sig till och med avtalsupprättande utifrån nämndens ansvarsområde om inte särskild överenskommelse ingåtts av medlemskommunerna och uppdrag lämnats till nämnden. Status rapporteras utifrån vilken fas en beslutad aktivitet befinner sig i utifrån nedanstående process.

4.1 Projekt

Benämning	Status	Tidplan[1]	Kommentar
Gemensamt verksamhetssystem Socialtjänsten Norrbotten	Genomförd och avslutad, övergår till enbart förvaltning	2017–2024	Stödja Socialtjänsten i utökad samverkan genom gemensamt systemstöd.
Gemensamt verksamhetssystem elevhälsan	Genomförd och avslutad, övergår till enbart förvaltning	2019–2024	en samlad elevhälsa i länet utifrån dokumentation, kommunikation, processer och flöden med fokus på främjande och förebyggande insatser.
Datacenter Norrbotten (DCBD)	Förvaltning	2019–2025	Stödja IT-verksamheten i utökad samverkan genom gemensamt datacenter.

[1] Tidpunkt anges för aktiviteter där förstudie eller projekt startat, samt uppskattas att avslutas.

4.2 Förvaltning

Benämning	Status	Tidplan[2]	Kommentar
Förvaltning Gemensamt verksamhetssystem Socialtjänsten i Norrbotten	Förvaltning	2022-	Gemensam central förvaltning av socialtjänstens verksamhetssystem, med uppdraget att inom nämndens ramar förvalta och utveckla Verksamhetssystemet för Socialtjänst.
Datacenter Norrbotten (DCBD)	Förvaltning	2022-	Gemensam datacenterlösning.
Förvaltning Gemensam e-tjänsteplattform	Förvaltning	2017-	Tekniken är etablerad och nu jobbar varje kommun med verksamhetsutförande, där e-nämnden stöttar.
Gemensam funktion – Digitala signaturer inom kommunen och med externa intressenter	Förvaltning	2020-	Gemensam funktion för att enkelt signera generella dokument.
Förvaltning Gemensamt verksamhetssystem Elevhälsan	Förvaltning	2024-	En resurs hos Luleå kommun har huvudansvar för central förvaltning för att utveckla och stötta ingående kommuner.
Förvaltning gemensamt verksamhetssystem Räddningstjänsten	Förvaltning	2017-	En resurs hos Räddningstjänsten i Luleå som har huvudansvar för central förvaltning för att utveckla och stötta verksamheterna i Norrbotten.
Förvaltning ramavtal	Förvaltning	Respektive avtalslängd	Bevaka avtalstider, styrning och uppföljning enligt rutin
Förvaltning gemensamma kontrakt	Förvaltning	Respektive avtalslängd	Genom respektive utsedd förvaltningsorganisation

[2] Tidpunkt anges för aktiviteter där förstudie eller projekt startat, samt uppskattas att avslutas.

4.3 Löpande verksamhet

Benämning	Status	Tidplan[3]	Kommentar
Regional Samverkan	Löpande	Löpande	Norrbottens Kommuner, Region Norrbotten
Arbetsgrupp intern utveckling	Pågående	Löpande	Beredning av nämndens interna ärenden och utveckling
Kommunikationsaktiviteter	Löpande	Löpande	Nyhetsbrev, möten, kommundialoger, presentationer, med mera
Utbildning/fortbildning	Löpande	Löpande	nämndsammanträden, nätverksmöten, strategidagar
Ekonomi/administration	Löpande	Löpande	Upprättande av budget, fakturering, nämndadministration, sekreterarskap
Nämndsammanträden, beredningsgruppsmöten	Löpande	Sammanträden 4 gånger /per år Beredningsgrupp 4 gånger /per år	Förbereda underlag, planera, genomföra, dokumentera, följa upp och exekvera beslut

[3] Tidpunkt anges för aktiviteter där förstudie eller projekt startat, samt uppskattas att avslutas.

5 Organisation

5.1 Verksamhetens organisation

E-nämnden: politiskt tillsatt nämnd med en ledamot och en ersättare från de 14 ingående kommunerna. Nämnden är ett beslutande och strategiskt forum.

Beredningsgruppen: Beredande organ för nämnden. Stöd till e-samordnaren.

E-samordnare: tjänsteperson anställd i värdkommunen Luleå vars uppgift är att samordna nämndens verksamhet i samverkan med kommunerna och andra intressenter.

Nämndadministratör: Tjänsteperson anställd i värdkommunen Luleå som bistår nämnden med erforderlig administrativ assistans

Verksamhetsutvecklare e-tjänster: Tjänsteperson anställd i värdkommunen Luleå vars uppgift är att inom nämndens ramar förvalta och utveckla e-tjänsteplattformen samt stötta kommunerna i utveckling av e-tjänster.

Verksamhetssystem Socialtjänsten Norrbotten: Tre tjänstepersoner anställd i värdkommunen Luleå vars uppgift är att inom nämndens ramar förvalta och utveckla Verksamhetssystemet för Socialtjänst.

Projekt: Vid varje projekt tillsätts övergripande projektledare via ingående kommuner eller genom extern konsult. Varje projekt, dess arbetsgrupper och insatser bemannas av resurser från ingående kommuner och eller externa resurser i form av konsulter som expertstöd.

5.2 Ansvar, befogenheter

Nämndens och dess ledamöters ansvar och befogenheter utgår från reglementet för nämnden.

Ordförande i enlighet med delegationsordning

E-samordnarens ansvar är att samordna och verkställa nämndens verksamhet utifrån de beslut som nämnden fattar i olika ärenden. Befogenheterna för e-samordnaren är att bereda olika frågor för nämnden samt äska resurser till utredningar, förstudier och projekt i samråd med tjänstepersoner i kommunerna. I enlighet med delegationsordning kunna ta verkställande beslut delegerade till samordnaren.

Beredningsgruppen ansvarar för att tillsammans med samordnaren bereda ärenden till nämnden.
Representanten i beredningsgruppen ska;

- Utgöra kopplingen mellan nämnden och den egna kommunen i utförande och kommunikation
- Kunna fånga kommunens behov och kommunicera dessa i beredningsgruppen
- Representera den egna kommunen och dess intressen
- Ansvara för beredning av eventuella ärenden i den egna kommunen (i anslutning till gemensamma e-nämnds projekt)

5.3 Samverkan

För att nämndens verksamhet i form av projekt, utredningar och förstudier ska ge förväntade effekter krävs bra samverkan mellan parterna över tid där nämnden fattar strategiska beslut som e-samordnaren tillsammans med övriga tjänstepersoner i kommunerna effektuerar på olika sätt.
Formen på samverkan kan variera beroende på vilken typ av arbete som ska utföras.

6 Verksamhetsplanering, koordinering

6.1 Möten och sammanträden

E-nämnden planerar att sammanträda fyra gånger under varje verksamhetsår. Detaljerade sammanträdesdatum visas på nämnden egna hemsida.

6.1.1 Årshjul

Mars:
- Beslut om verksamhetsberättelse
- Information om ekonomi och verksamhet

Juni:
- Beslut om budget
- Beslut om delårsrapport 1
- Information om ekonomi och verksamhet

September/Oktober:
- Beslut om delårsrapport 2
- Riskanalys och verksamhetsplanering (strategidag)
- Information om ekonomi och verksamhet
- Beslut om nästa års sammanträden

December:
- Beslut om Verksamhets- och internkontrollplan
- Information om ekonomi och verksamhet

Beredningsgrupp planerar att träffas ca 4 gånger under varje verksamhetsår. Till detta tillkommer även strategidagar för beredningsgrupp samt nämndens ledamöter 2 gånger per år.

6.2 Resursbehov

Grundbemanningen för verksamheten är ett e-kontor med e-samordnare samt nämndsekreterare som sköter samordningsuppdraget samt det administrativa i nämndens arbete (kallelser, protokoll, diarium, hemsida etcetera).

Beredningsgruppen bör bestå av tjänstepersoner med mandat att fatta tjänstemannabeslut inom området.

För att kunna genomföra beslutade utredningar, förstudier och projekt äskar samt säkrar e-samordnaren resurser från kommunerna. I vissa fall kan konsulthjälp behövas och då sker en sådan säkring när finansiering är beslutad.

7 Arbetsformer

7.1 Resurser

Beslut om genomförande av utvecklingsinsatser fattas av nämndens ledamöter genom att acceptera uppdrag. Resurser för genomförande, såväl avseende verksamhetskunskap som teknik, tillhandahålls av medverkande kommuner samt i förekommande fall av externa resurser som upphandlats.

7.2 Rapportering

E-samordnaren ansvarar för att följa upp och rapportera verksamheten både verksamhetsmässigt och ekonomiskt till e-nämnden.

7.3 Informationsspridning

E-samordnaren ansvarar med hjälp av nämndens sekreterare för att relevant information finns tillgänglig på överenskomna sätt vid sammanträden, webbplats, nyhetsbrev och presentationer. Samtliga protokoll ska efter varje sammanträde skickas till samtliga medlemskommuner. Respektive kommun ansvarar för att protokoll anslås på respektive kommuns hemsida.

De viktigaste mötena för verksamheten är:

- Nämndsammanträden (4 gånger/år)
- Beredningsgruppsmöten (ca 4 gånger/år)
- Samverkansmöten med de olika intressenterna och ledande företrädare för dessa organisationer.

ledamot i e-nämnden samt representant i beredningsgruppen ansvarar för återrapportering av beslut och kommunikation inom den egna kommunen.

7.4 Dokumenthantering

De formella dokument som produceras inom verksamheten ska hanteras och lagras enligt de riktlinjer som gäller för värdkommunen Luleå.

Arbetsdokument som produceras och hanteras i olika utredningar, förstudier och projekt hanteras på lämpligt sätt efter godkännande av e-samordnaren.

7.5 Miljö

När det gäller möten så ska dessa genomföras via video eller telefon när det är lämpligt i syfte att minska antal resor.

Miljö är en viktig aspekt som verksamheten ska ta hänsyn till i de samverkansprojekt som genomförs där det är tillämpligt.

7.6 Administrativa rutiner

Detta följer de regler och rutiner som finns inom värdkommunen.

8 Ekonomi

8.1 Kostnader för nämndens samordnande uppgifter

Kostnader för nämndens samordnande uppgifter ska fördelas mellan medlemskommunerna i lika delar och betalas i förskott baserat på nämndens budget. Beloppet ska räknas upp årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). **Uppkomna** över- och underskott balanseras inom nämnden till efterföljande år. Kostnader avser det kansli som sköter nämndens samordning och administrativa funktioner

För 2026 är följande budget beslutad: 1 237 600 kr

Grundbeloppet ska betalas av de samverkande parterna i lika delar och betalas i förskott baserat på nämndens budget. För 2026 blir beloppet 88 400kr per kommun.

8.2 Kostnader för nämndens förvaltande uppgifter

För nämndens uppgift att tillhandahålla förvaltningsresurser i frågor rörande förvaltning av digitala lösningar m.m. ska finnas de resurser som behövs för att kunna utföra förvaltande uppgifter enligt överenskommelse med medlemskommunerna.

Kostnader för nämndens förvaltande uppgifter ska ersättas av medlemskommunerna i enlighet med särskilda överenskommelser.

För 2026 finns nedanstående tjänstepersoner anställda under Norrbottens e-nämnd med förvaltande uppgifter:

Tjänsteperson, Verksamhetsutvecklare e-tjänster inkl. omkostnader:
För 2026 är följande budget beslutad av nämnden: 1 090 500 kr fördelat enligt beslutat modell (en del rakt fördelat och en del fördelat på invånarantal) och 14 kommuner.

Tjänstepersoner, en Förvaltningsledare och två verksamhetsutvecklare Verksamhetssystem Socialtjänsten Norrbotten inkl. omkostnader:

För 2026 är följande budget beslutad av ingående kommuner: 3 215 500 kr fördelat enligt beslutat modell (en del rakt fördelat och en del fördelat på invånarantal) på 14 kommuner.

8.3 Projektfinansiering

Varje projekt finansieras av de kommuner som väljer att delta i projektet och de specifika projektkostnaderna fördelas med invånarantal som fördelningsnyckel mellan de medverkande parterna. Detta är grundprincipen för projektfinansiering dock kan annan finansieringsmodell överenskommas.

Alla behöver inte vara med i alla samarbetsprojekt utan minst två kommuner är beslutat. Det i sin tur minskar risken för att genomföra och/eller finansiera enskilda projekt. Grundtanken är att kommuner i efterhand ges möjlighet att ansluta sig till lösningen och köpa in sig enligt samma principer, om projektets karaktär tillåter ett sådant upplägg.

8.4 Budget 2026

	INTÄKTER	Budget 2026
	Grundfinansiering	1 237 600
	E-tjänsteplattform Verksamhetssystem	2 660 850
	Räddningstjänsten Verksamhetssystem	767 700
	Socialtjänsten Verksamhetssystem	13 738 800
	E-arkiv	313 000
	SUMMA INTÄKTER	18 717 950
	KOSTNADER	
	Grundfinansiering	1 237 600
	E-tjänsteplattform Verksamhetssystem	2 660 850
	Räddningstjänsten Verksamhetssystem	767 700
	Socialtjänsten Verksamhetssystem	13 738 800
	E-arkiv	313 000
	SUMMA KOSTNADER	18 717 950
	RÖRELSERESULTAT	0

9 Referenser

Ref.no.	Dokumentnamn och dokumentbeteckning	Utgåva, datum
1	Reglemente för gemensam nämnd för utveckling av e-förvaltning	2013-03-25
2	Samverkansavtal för gemensam nämnd för utveckling av e-förvaltning	2016-02-10
3	Reviderat reglemente och samverkansavtal	2023-03-03

Verksamhetsplan 2026

Arbetsmarknads- och gymnasienämnd

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Plan	2025/256	2025-12-09	1 år
Dokumentansvarig	**Senast reviderad**	**Beslutsinstans**	**Dokument gäller för**
Verksamhetscontroller	2025-01-21	AGN	AGN

Innehåll

1 Verksamhetsplan 2026 2
1.1 Inledning 2
1.2 Uppdrag 2
1.3 Verksamhet 2
1.4 Vision och mål för verksamheten 3
Arbetsmarknads- och gymnasienämndens mål inom området Välfungerande vardag för alla 5
1.4.1 Mål: Andel elever som fullföljer sin utbildning hos vuxenutbildningen ska öka 5
1.4.2 Mål: Andel elever som fullföljer sin utbildning hos Luleå gymnasieskola ska öka 6
1.4.3 Mål: Andelen deltagare inom arbetsmarknadsenheten som går vidare till arbete eller studier ska öka 7
1.4.4 Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas 8
Arbetsmarknads- och gymnasienämndens mål inom området Trygg i Luleå 10
1.4.5 Mål: Trygghet och studiero ska öka vid Luleå Gymnasieskola 10
1.5 Ekonomi 11
1.5.1 Driftsbudget 11
1.5.2 Investeringsbudget 15
1.6 Uppföljning 16

1 Verksamhetsplan 2026

1.1 Inledning

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva uppdraget, mål under perioden samt på vilka sätt utvecklingen avses att följas i form av mått. Den innefattar även drifts- och investeringsbudget. Verksamhetsplanen fastställs och följs upp tre gånger under ett år i form av hel- och delårsuppföljningar.

1.2 Uppdrag

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden är kommunens huvudman enligt skollagen för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Nämnden fullgör det ansvar som ankommer på hemkommunen enligt skollagen, inklusive aktivitetsansvar för ungdomar. Nämnden utgör kommunens arbetsmarknadsorgan. I uppdraget ingår att i samverkan med andra bidra till tillväxt och kompetensförsörjning i samhällsomställningen. Det ingår även att vidta och främja åtgärder för att förebygga och minska effekterna av arbetslöshet. Arbetsmarknads- och gymnasienämnden ansvarar också för bosättning av nyanlända och nyanländas etablering samt integrationsfrågor.

1.3 Verksamhet

Verksamheten är organiserad i en gemensam förvaltning tillsammans med barn- och utbildningsnämndens verksamheter. I förvaltningen tillgodoses utbildningsbehovet i alla utbildningssteg från förskola till kommunal vuxenutbildning. Inom förvaltningen hanteras också arbetsmarknadsinsatser, integrationsfrågor samt frågor om tillväxt och kompetensförsörjning i kommunen. Inom förvaltningen finns även gemensamma stödresurser, som it och administration, HR och ekonomi, kansli samt resurscentrum med central elevhälsa, modersmål, måltider samt kulturskola.

1.4 Vision och mål för verksamheten

Vision Luleå 2040 som antogs politiskt 2008 handlar om att skapa ett attraktivt Luleå som är hållbart över tid.

"Luleå 2040. Vi lever ett rikt och utvecklande liv i en viljestark och växande region. Vid Bottenvikens kust finns plats för både och; närhet och utrymme, stad och land, bredd och spets, vita vidder och ljusa sommarnätter, naturens värden och dess möjligheter. Med ett naturligt nytänkande och ett friskt flöde av intryck, kunskap och utbyten skapar vi en hållbar förnyelse. Det gör oss till en av de viktigaste svenska kustregionerna och en förebild nationellt och internationellt."

Bilden visar Luleå kommuns vision 2040 där ambitionen är att: Tillsammans skapar vi ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Kommunfullmäktige har beslutat om prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten.

De prioriterade områdena är sedan tidigare år fem till antalet: blomstrande näringsliv, välfungerande vardag för alla, mer Luleå för fler Lulebor, trygg i Luleå samt klimatsmart och naturpositiv. I mål och budget 2026 med plan för 2027-2028 beskrivs också hur den politiska majoriteten även prioriterar en stark demokrati och en levande landsbygd.

Alla verksamheter ska inför 2026, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar som bidrar till kommunfullmäktiges fem prioriterade områden:

- Välfungerande vardag för alla
- Trygg i Luleå
- Klimatsmart och naturpositiv
- Mer Luleå för fler luleåbor
- Blomstrande näringsliv

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden har definierat mål för 2026 som bidrar till förflyttning inom två av de prioriterade områdena: välfungerande vardag och trygg i Luleå. Arbetsmarknads- och gymnasienämndens verksamhet bidrar även till övriga prioriterade områden, då nämndens verksamhet är bred och omfattande.

Som huvudman för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning följer nämndens verksamhet en mängd lagar och regler som beslutats på nationell nivå. De svenska skolmyndigheterna har tagit fram ett nationellt kvalitetssystem på uppdrag av regeringen, i syfte att skapa samling kring det som är särskilt betydelsefullt för en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Arbetsmarknads- och gymnasienämndens mål för skolformerna harmonierar väl med de mål som anges i detta kvalitetssystem. Läs mer om kvalitetssystemet och målen på skolverket.se

Arbetsmarknads- och gymnasienämndens mål inom området Välfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Arbetet behöver göras tillsammans med de som bor, verkar och vistas i Luleå, så att det utgår från invånarnas behov och förväntningar, och säkerställer att de är nöjda med de tjänster och service som kommunen erbjuder.

1.4.1 Mål: Andel elever som fullföljer sin utbildning hos vuxenutbildningen ska öka

Målet syftar till att förstärka de processer som gör att fler elever fullföljer utbildningen. Här blir fokuset på Vuxenutbildningens inre kvalitetsarbete, där faktorer som ledning, stimulans, trygghet, arbetsro, stöd samt arbetslivsinformation blir viktiga för utvecklingen. Utvecklingen följs via mätetalen nedan. Målet finansieras inom ram.

Mätetal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2026
Kursdeltagare i komvux på grundläggande nivå som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)	56%	58%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	> föregående års utfall
Kursdeltagare i komvux på gymnasial nivå som har avslutat kurs med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)	73%	71%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	> föregående års utfall
Kursdeltagare i sfi som har avslutat kurs med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)	66%	64%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	> föregående års utfall
Examensgrad hos studerande i yrkeshögskoleutbildningar där Luleå kommun är huvudman	55%	55%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	> föregående års utfall

1.4.2 Mål: Andel elever som fullföljer sin utbildning hos Luleå gymnasieskola ska öka

Målet handlar om att gymnasieskolan ska verka för att fler elever når gymnasieexamen och att färre elever ska göra studieavbrott. Hänsyn ska tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.
Utvecklingen följs via mätetalen nedan. Målet finansieras inom ram.

Mätetal	Utfall 2023 (läsår 22/23)	Utfall 2024 (läsår 23/24)	Utfall 2025 (läsår 24/25)	Mål 2026
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesprogram kommunala skolor, andel (%) (Kolada ID: N17453)	76%	77,3%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	> föregående års utfall
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%) (Kolada ID: N17452)	79,8%	78,7%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	> föregående års utfall
Andel elever som under läsåret har gjort avbrott från första året på introduktionsprogram av annan orsak än flytt till annan ort, arbete, andra studier eller att man är klar med utbildningen	23,9%	18,9%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	< föregående års utfall
Andel elever som under läsåret har gjort avbrott från andra året på introduktionsprogram av annan orsak än flytt till annan ort, arbete, andra studier eller att man är klar med utbildningen	22,2%	11,5%	Redovisas vid helårs-uppföljning 2025	<föregående års utfall
Gymnasieelever i år 2: Hur ofta får du den hjälp du behöver under lektionerna? Andel som har svarat "Alltid" eller "Ofta", andel (%)	72.7%	68.0%	70%	> föregående års utfall

Gymnasieelever i år 2: Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan för att klara skolarbetet? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	65.2%	71.5%	69%	> föregående års utfall

1.4.3 Mål: Andelen deltagare inom arbetsmarknadsenheten som går vidare till arbete eller studier ska öka

Syftet med de kommunala arbetsmarknadsinsatserna är att bidra till en hållbar samhällsomställning med sikte på framtidens Luleå 2040. En hög sysselsättningsgrad och att ha en egen försörjning är grundläggande för att nå de globala målen om minskad fattigdom, minskad ojämlikhet, jämställdhet och hållbara samhällen i Agenda 2030. De kommunala arbetsmarknadsinsatserna är även en viktig del i arbetet med kompetensförsörjningsutmaningen för arbetsgivare, där en del i det arbetet handlar om att inkludera personer som för närvarande står utanför arbetsmarknaden.

Målet syftar till att främja ekonomisk självständighet genom att fler av dem som deltar i arbetsmarknadsinsatser ska gå vidare till arbete eller studier. Målet följer på ett övergripande och kortfattat sätt utfallet av Luleå kommuns plan för arbetsmarknadsinsatser (denna följs även mer detaljerat vid en årlig redovisning i mars).

Utvecklingen följs via mätetalen nedan. Målet finansieras inom ram.

Mätetal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2026
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som A. Börjat arbeta, andel (%) (Kolada ID: U40455)	28,4%	19,8%	Redovisas vid delårsuppföljning 1, 2026	> föregående års utfall
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som B. Börjat studera, andel (%)(Kolada ID: U40409)	11,9%	12,5%	Redovisas vid delårsuppföljning 1, 2026	> föregående års utfall
Andelen av de ungdomar som tillhör det kommunala aktivitetsansvaret och som deltagit i insats under året	20,8%	26%	Redovisas vid helårsuppföljning 2025	> föregående års utfall

1.4.4 Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas

Kommunfullmäktige har i oktober 2025 antagit en Kompetensförsörjningsstrategi för Luleå kommun. Strategin är framtagen för att möta en minskad tillgång på arbetskraft samtidigt som behoven inom välfärden ökar. Den slår fast en gemensam riktning för hela kommunen och utgör ett normerande ramverk för nämndernas arbete. Fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs – både idag och i framtiden. Kompetensförsörjningsstrategin utgår från ett aktivt lärandeperspektiv och organisationen behöver ständigt lära sig, anpassa sig och utvecklas i takt med omvärlden. Den är inte en statisk plan utan ett levande ramverk som följer utvecklingen i organisationen och anpassas efter de behov som identifieras över tid.

Strategin har följande fokusområden 2025-2028

1. Ökad tillgång till kompetens
2. Stärkt medarbetarskap
3. Hållbara arbetsplatser
4. Effektfullt ledarskap
5. Effektiv och hållbar kompetensanvändning
6. Ökad möjlighet att arbeta längre

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden avser att omhänderta kompetensförsörjningsstrategin under 2026 genom att identifiera behov enligt nedan:

- Kartlägga vilka underlag som finns för att beskriva verksamheternas nuläge utifrån kompetensförsörjningsstrategins sex fokusområden
- Arbeta fram möjliga mätetal/indikatorer där det saknas inom fokusområdena.
- Utifrån den nulägesbild som skapas identifiera vilka behov som förvaltningens pågående och genomförda insatser möter, samt identifiera var insatserna behöver förstärkas.

Utvecklingen följs via mätetalen nedan. Målet finansieras inom ram.

Mätetal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2026
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)(Kolada ID:N17826)	88,2%	93,6%	Redovisas vid delårs-uppföljning 1, 2026	> föregående års utfall

Lärare (heltidstjänster) i komvux på grundläggande nivå med lärarlegitimation, kommunal regi, andel (%) (Kolada ID:N18928)	90.2%	89.5%	Redovisas vid delårs-uppföljning 1, 2026	> föregående års utfall
Lärare (heltidstjänster) i komvux på gymnasial nivå med lärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)(Kolada ID: N18929)	61.0%	61.3%	Redovisas vid delårs-uppföljning 1, 2026	< föregående års utfall
Lärare (heltidstjänster) i sfi med lärarlegitimation, i huvudmannens skolenheter, andel (%)(Kolada ID: N18704)	37.9%	38.9%	Redovisas vid delårs-uppföljning 1, 2026	< föregående års utfall

Arbetsmarknads- och gymnasienämndens mål inom området Trygg i Luleå

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska fortsätta vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokala brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället.

1.4.5 Mål: Trygghet och studiero ska öka vid Luleå Gymnasieskola

Målet handlar om att skolmiljön ska vara trygg för alla elever. Trivsel och trygghet i Luleå Gymnasieskola är generellt hög och eleverna upplever i huvudsak att det finns studiero, men inte överallt. Inledningen av förra läsåret (24/25) präglades av att elever och personal upplevde en större otrygghet än vanligt i skolmiljön, varpå en rad insatser gjordes. Under våren 2025 följdes elevernas uppfattning om skolan upp via en lokal skolenkät. Av resultatet framgick att trygghet och arbetsro hade ökat och att drygt 87% av eleverna inte hade blivit utsatta för kränkningar i skolan under de senaste sex månaderna. 8,5 % av eleverna svarade att det hade hänt enstaka gånger att de blivit utsatta för kränkningar och 1,5 % svarade att de blivit utsatta under en längre tid. 2,6 % ville inte svara. Trots att frågor om trygghet och trivsel generellt har högt resultat är det ett alltför stort antal elever som uppger att de har blivit kränkta. Målet innebär att Luleå Gymnasieskola särskilt ska fokusera på att varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Utvecklingen följs genom mätetalen nedan. Målet finansieras inom ram.

Mätetal	Utfall 2022	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2026
Gymnasieelever i år 2: Känner du dig trygg i skolan? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", andel (%)	89%	89%	92%	> föregående års utfall
Gymnasieelever i år 2: Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? Andel som har svarat "Alltid" eller "Ofta", andel (%)	60%	46,0%	61%	> föregående års utfall
Gymnasieelever i år 2: Känner du att du kan vara dig själv i skolan? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	84 %	81%	86%	> föregående års utfall

1.5 Ekonomi

1.5.1 Driftsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	-463 978	-473 858	-489 924	-490 172	-487 662
Kommunbidrag	481 647	473 858	489 924	490 172	487 662
Resultat	**17 669**	**0**	**0**	**0**	**0**
Specificering:					
Nämnd samt gemensamt			3		
Tillväxt, integration och arbete			45		
Vuxenutbildningen			63		
Gymnasieskola			379		
Summa			**490**		

I konsekvensbeskrivningen av budgeten för 2026, i samband med de preliminära planeringsförutsättningarna inför 2026, beskrevs utmaningarna inför budgeten 2026 som är omhändertagna i budgetarbetet.

Alla behov kostnadsberäknades inte till konsekvensbeskrivningen utifrån de preliminära planeringsförutsättningarna, det vill säga det fanns behov som planeras att prioriteras i egen budget i alla verksamheter, genom omfördelning av resurser inom egen verksamhet. Sådana prioriteringar görs alltid utifrån nämndens ”normala” kostnadsökningar.

Den konsekvensbeskrivning som lämnades in under våren 2025 beskrev ett behov som inte kunde omhändertas motsvarande 15,2 som avsåg kostnader för genomförande av skolstruktur.

Ett tillskott motsvarande 12 mkr gavs för 2026 och under hösten har budgetarbetet pågått och omprioriteringar skett vilket innebär att nämnden inför 2026 har en budget i balans.

Nämnden fortsätter att utveckla alla verksamheter vilket beskrivs nedan:

Tillväxt, integration och arbete

Arbetsmarknadsenheten har under 2025 haft en ökad efterfrågan på arbetsträningsplatser främst från Arbetsförmedlingen. Den låga arbetslösheten medför att de individer som anvisas till kommunen står väldigt långt från arbetsmarknaden. Flera av personerna har medverkat flera i olika arbetsmarknadspolitiska insatser under åren utan att lyckats och har stort behov av stödinsatser.

Den 1 juli 2026 kommer Aktivitetsplikten att införas vilket innebär att alla som uppbär försörjningsstöd och står till arbetsmarknadens förfogande ska delta i aktiviteter som leder till att individen kommer till arbete eller studier. Reformen innebär att kommunen har en skyldighet att tillhandahålla aktiviteter som motsvarar en heltidssysselsättning och det blir ett krav på individen att delta i insatser för att få uppbära försörjningsstöd. I Luleå rör det sig om mellan 400-500 individer som berörs av reformen. I regeringens budget är det avsatt medel för 2026 och framåt vilket ger Luleå 8,6 mkr men fördelningen mellan socialförvaltningen och arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen är ännu inte klar.

Antalet arbetsträningsplatser inom arbetsmarknadsenheten kommer att behöva utökas för att kunna ta emot den ökade målgruppen då deltagarna står väldigt långt från arbetsmarknaden av olika anledningar. Eventuellt behövs en helt ny introduktionsverksamhet dit deltagarna först får komma för att kartlägga behov och intressen innan personen sedan får en arbetsträningsplats inom arbetsmarknadsenheten eller inom någon annan kommunal verksamhet. Arbetet med att utveckla processer och rutiner tillsammans med försörjningsstödsenheten är påbörjat under hösten för att kunna ta emot den ökade gruppen individer.

Antalet ungdomar inom feriejobbverksamheten under sommaren var 935 personer vilket är en ökning jämfört med 2024 på 164 personer. Löneökningen på 10 kr/tim kan ha medfört att fler ungdomar sökte feriejobb under 2025. Löneökning och fler ferieungdomar ökade kostnaderna med ca 1,6 miljoner kronor jämfört med 2024. Luleå kommun har en garanti som innebär att alla som ansöker och har rätt ålder garanteras tre veckors feriejobb. Det medför att det är svårt att budgetera verksamheten eftersom det kan variera från år till år hur många som ansöker om jobb under sommaren.

Tillväxtenhetens arbete utvecklats vidare, inte minst via externfinansierade projekt. Idag driver Kompetenslotsen, eller är part i, ett flertal externfinansierade projekt i samverkan med viktiga aktörer som Region Norrbotten, LTU, Arbetsförmedlingen och andra kommuner. Projekten skapar samverkan, innovationsförmåga och kapacitet för

att hantera den stora utmaningen med kompetensförsörjningen och befolkningstillväxten. Enheten består idag av 10 medarbetare och jobbar brett både lokalt, nationellt och internationellt med att attrahera, matcha och behålla arbetskraft till både privat och offentlig sektor.

Luleå kommuns fördelningstal för flyktingmottagningen för år 2026 är 28 kvotflyktingar och före detta asylsökande och 29 massflyktingar vilket är en minskning med 19 personer jämfört med 2025. Utöver det är 62 personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet som redan är placerade i Luleå och som har rätt till att folkbokföra sig enligt bosättningsregelverket.

Vuxenutbildningen

Behovet inom den grundläggande utbildningen i svenska som andraspråk som bedrivs i egen regi har ökat markant. Delvis beror det på den höga och snabba genomströmningen från SFI. För att på ett ändamålsenligt sätt kunna möta den ökade efterfrågan och samtidigt upprätthålla en hög kvalitet i utbildningen, bedömer vuxenutbildningen att en förstärkning av den egna resursen är nödvändig.

Vuxenutbildningen avser att införa ett tekniskt basår i syfte att bredda utbildningsutbudet och bättre tillgodose arbetsmarknadens behov. Denna satsning syftar till att ge vuxna elever möjlighet att inleda en teknisk utbildningsväg som kan leda vidare till högre studier eller kvalificerade yrken. Satsningen kommer att följas upp och effekterna utvärderas av dessa satsningar för att säkerställa att uppsatta mål uppnås och att utbildningens kvalitet bibehålls.

SFI upplever sedan ett drygt år tillbaka återigen en kö till utbildningen, kön har växt under 2025 och har uppgått till närmare 200 personer under hösten 2025. För att omhänderta kön har verksamheten utökats med två tjänster andra halvan av året och kommer under 2026 att med hjälp av externa medel fortsätta att ”tömma kön”. Förutom att kön har vuxit har en delvis annan målgrupp identifierats, en målgrupp som kräver flexibla studieformer och studietider och som förhållandevis snabbt klarar utbildningen. Detta ställer krav på att mottagande skolform, grundläggande svenska, kan erbjudas direkt efter avslutad SFI-utbildning.

2026 kommer den nya vårdutbildningen inom yrkesvux att bli både mer tidsenlig och mer attraktiv. Den största utmaningen för yrkesvux är fortfarande det förhållandevis låga söktrycket vilket om det ökade skulle innebära en klart bättre ekonomisk situation. Under 2026 finns dock det särskilda statsbidraget för företagsetableringar kvar vilket ger full kostnadstäckning för alla utbildningar. Från och med november

2025 träder en ny lagstiftning i kraft där statsbidraget är höjt med i snitt 20% vilket innebär att ekonomin för yrkesvux stärks när elevunderlaget är på en hög nivå.

Från och med 2026 kommer yrkeshögskolan att ta över Nordiskt Flygteknik Centrum (NFTC). Övertagandet innebär ekonomiska utmaningar, då NFTC för närvarande har ett underskott på cirka 2,5 miljoner kronor. Kommunfullmäktige ska täcka underskottet under en treårsperiod, vilket ger vuxenutbildningen tid att arbeta mot en budget i balans. Det finns goda förutsättningar för att lyckas. Samtliga studerandegrupper är fullbelagda, och en översyn för att identifiera synergieffekter och stordriftsfördelar har redan inletts. Även inom yrkeshögskolans övriga utbildningar på vuxenutbildningen är platserna fyllda. Undantaget är utbildningen järnvägstekniker – kvalificerad kontaktledningstekniker, där 15 av 20 platser är tillsatta. För övriga fyra utbildningar är samtliga platser fyllda.

Vuxenutbildningen driver också ett antal projekt som påverkar verksamheten positivt. Bland annat ”Svenska för mammor” som haft väldigt gott genomslag bland föräldralediga mammor. Under våren 2025 hade verksamheten 76 unika besök hos verksamheten och flertalet av dessa har kommit i arbete eller läst och fått betyg i SFI. Industriprojektet som enligt plan ska avslutas sista september 2026 kommer att uppnå målen i projektbeskrivningen. Vuxenutbildningen kommer dock att ansöka om förlängning av projektet, med anledning av kvarstående projektmedel. Under hösten 2025 drog projektet VuxPuls i gång som syftar till att stärka språkutveckling och integration genom distansundervisning kopplad till arbetsliv och samhälle. Från januari 2026 inleds genomförandet med undervisning och övriga aktiviteter.

Gymnasieskolan

För att följa planerings- och dimensioneringslagstiftningen och det ökade behovet av utbildade från yrkesprogram fortsätter arbetet att successivt öka antalet platser på yrkesprogram. Yrkesprogrammen är generellt sett dyrare. Här behövs specifik utrustning, större lokaler och mindre undervisningsgrupper. Utbildningskostnaden kommer därmed att öka i takt med att yrkesprogrammen ökar i volym.

Under budgetåret 2026 flyttar tre verksamhetsgrenar (idrottsgymnasiet, anpassad gymnasieskola och el- och energiprogrammet) till nya lokaler i den före detta förvaltningsbyggnaden. Förändringen fyller flera syften. Gymnasiet lämnar kvarteret Örnen vilket möjliggör att den internationella grundskolan i centrum kan växa. Det stora idrottsgymnasiet får mer ändamålsenliga lokaler. Anpassad gymnasieskola, som idag finns i flera kvarter, får nya samlade lokaler. El- och energiprogrammet (EE), som har vuxit rejält de senaste åren, får lokaler som möjliggör programmets fortsatta

utveckling. När EE flyttar skapas mer utrymme i kvarteret Kungsfågeln vilket möjliggör att Bygg- och anläggningsprogrammet kan öka i volym.

Luleå Gymnasieskola arbetar sedan flera år systematiskt med att öka skolsäkerheten. En rad åtgärder har genomförts vad gäller lokalanpassningar, rutiner och utbildningsinsatser för personal och elever. Ombyggnationen på kvarteret Kungsfågeln, där en ny entré nu skapas, har varit önskad under lång tid och har stor betydelse ur säkerhetssynpunkt. Motiveringen till denna ombyggnad är både säkerhet och tillgänglighet. Lagstiftningen inom skolsäkerhetsområdet har stärkts och förtydligats. Huvudmannens ansvar är tydligt: åtgärder ska vidtas för att se till att obehöriga personer inte ges tillträde till skolan under skoldagen. Målsättningen är att elever och personal ska ha tillgång till lokalerna via passerkort. Frågan är processad med personal, elever, skyddsombud och fackliga företrädare. En sådan insats kräver resurser och gymnasiet hoppas få ta del av de statsbidrag som aviserats för skolsäkerhetsåtgärder under 2026. Målet är att förändringen ska vara införd till skolstart hösten 2026.

1.5.2 Investeringsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Kostnader	6 100	8 200	1 600	1 600	1 600
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa investeringar	**6 100**	**8 200**	**1 600**	**1 600**	**1 600**
Specificering:					
Inventarier vuxenutbildning			400		
Inventarier gymnasieskolan			1 200		

Investeringsbudgeten för 2024 och 2025 överskrids på grund av inköp av laboratorieutrustning, medel för dessa investeringar erhålls i efterhand genom EU-bidrag.

För arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens investeringar i inredning och verksamhetsutrustning så fördelas åtgärder i alla verksamheter och prioriteringar för 2026 är planerade tillsammans med verksamheterna.

1.6 Uppföljning

Verksamhetsplanen följs upp vid varje delår (i slutet av april och augusti) samt vid helåret i december. Vid dessa tillfällen kommer såväl ekonomin som arbetet med målen att följas. De mätetal som är möjliga att inhämta till respektive tidpunkt kommer även att rapporteras.

Verksamhetsplan 2026

Barn- och utbildningsnämnd

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Plan	2025/348	2025-12-10	1 år
Dokumentansvarig	**Senast reviderad**	**Beslutsinstans**	**Dokument gäller för**
Verksamhetscontroller	2025-01-19	BUN	BUN

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsplan 2026 2
1.1 Inledning 2
1.2 Uppdrag 2
1.3 Verksamhet 2
1.4 Vision och mål för verksamheten 3
1.5 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Välfungerande vardag för alla 5
1.5.1 Mål: Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning 6
1.5.2 Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas 8
1.6 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Trygg i Luleå 9
1.6.1 Mål: Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero 9
1.7 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Klimatsmart och naturpositiv 10
1.7.1 Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat 10
1.8 Området Blomstrande näringsliv 11
1.9 Området Mer Luleå för fler luleåbor 11
1.10 Ekonomi 12
1.10.1 Driftsbudget 12
1.10.2 Investeringsbudget 19
1.11 Uppföljning av mål 20

1 Verksamhetsplan 2026

1.1 Inledning

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva uppdraget, mål under perioden samt på vilka sätt uppföljningen ska ske. Den innefattar även drifts- och investeringsbudget. Verksamhetsplanen fastställs och följs sedan upp tre gånger under ett år i form av hel- och delårsuppföljningar.

1.2 Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen (2010:800) för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden ansvarar även för kulturskolan. Nämnden är också tillsynsansvarig för de fristående förskolor och pedagogisk omsorg som av nämnden beviljats tillstånd att bedriva verksamhet i Luleå kommun. Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare (Skollagen 2010 1 kap, 4§). Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. (Skollagen 1 kap, 5§). Med hjärtat hos varje barn utvecklar vi tron på framtiden.

1.3 Verksamhet

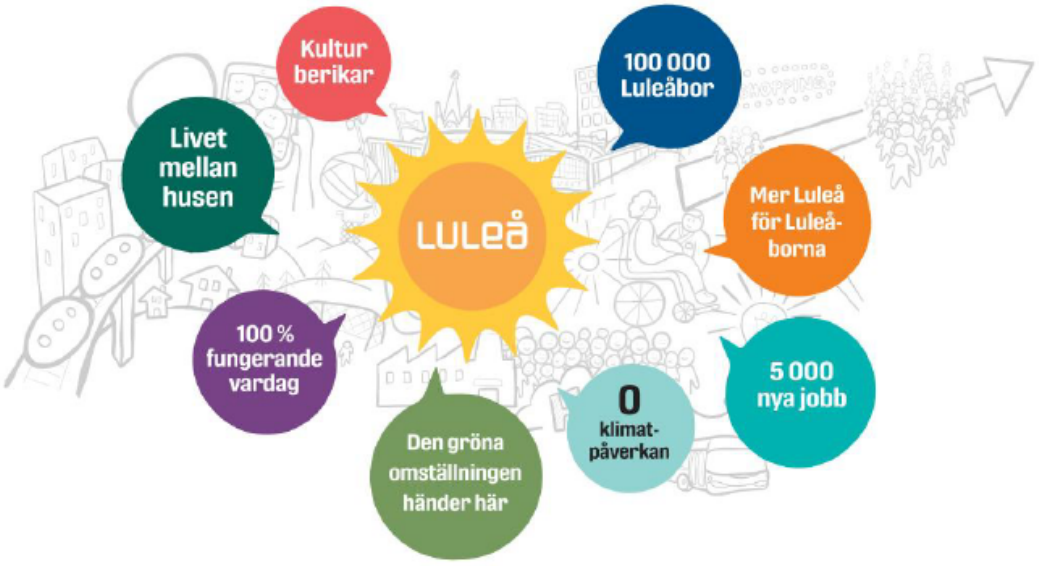
Verksamheten är organiserad i en gemensam förvaltning tillsammans med arbetsmarknads- och gymnasienämndens verksamheter. I förvaltningen tillgodoses utbildningsbehovet i alla utbildningssteg från förskola till kommunal vuxenutbildning. Förvaltningen hanterar också arbetsmarknads- och integrationsfrågor. Inom förvaltningen finns även gemensamma stödresurser som it och administration, HR och

ekonomi, kansli samt resurscentrum med central elevhälsa, modersmål, måltider samt kulturskola.

1.4 Vision och mål för verksamheten

Vision Luleå 2040 som antogs politiskt 2008 handlar om att skapa ett attraktivt Luleå som är hållbart över tid.

"Luleå 2040. Vi lever ett rikt och utvecklande liv i en viljestark och växande region. Vid Bottenvikens kust finns plats för både och; närhet och utrymme, stad och land, bredd och spets, vita vidder och ljusa sommarnätter, naturens värden och dess möjligheter. Med ett naturligt nytänkande och ett friskt flöde av intryck, kunskap och utbyten skapar vi en hållbar förnyelse. Det gör oss till en av de viktigaste svenska kustregionerna och en förebild nationellt och internationellt."

Bilden visar Luleå kommuns vision 2040 där ambitionen är att: Tillsammans skapar vi ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Kommunfullmäktige har beslutat om prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten.

I *Mål och budget*[1] *2026 med plan för 2027-2028* beskrivs också hur den politiska majoriteten även prioriterar en stark demokrati och en levande landsbygd.

Alla verksamheter ska inför 2026, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar som bidrar till kommunfullmäktiges fem prioriterade områden:

- Välfungerande vardag för alla
- Trygg i Luleå
- Klimatsmart och naturpositiv
- Mer Luleå för fler luleåbor
- Blomstrande näringsliv

Barn- och utbildningsnämnden har definierat mål inom tre av de fem prioriterade områdena: Välfungerande vardag för alla, Trygg i Luleå, Klimatsmart och naturpositiv.

Barn – och utbildningsnämnden står inför flera utmaningar där demografi är en av dem. Demografiutvecklingen innebär ett minskande antal barn och elever i förskolans och grundskolans verksamheter. Nämnden ser även vikten av att hålla hög och god kvalitet i verksamheterna där bemanning med behörig och kompetent personal är särskilt viktiga faktorer.

Enligt skollagen kap 4, 3 § ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Detta gäller även på förskole- och skolenhetsnivå, skollagen kap 4, 4 §. Inriktningen ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls, med likvärdighet, undervisningens kvalitet samt förutsättningar i fokus. [2]

Det systematiska kvalitetsarbetet har stöd i Skolverkets[3] nationella kvalitetssystem (NKS) som syftar till att stärka, stödja och underlätta hela styrkedjans arbete för systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för barn och elever, genom mål, delmål och indikatorer. Delmål och dess indikatorer, den summativa delen, kan bidra till att

---

[1] Mål och budget 2026 med plan 2027-2028 Luleå kommun
[2] Skollagen
[3] Systematiskt kvalitetsarbete Skolverket

synliggöra resultat. Framgångsfaktorerna, en formativ del av NKS, kompletterar samt kan bidra till framgångsrik skolutveckling. De sammanfattar faktorer, förutsättningar och processer som har stor påverkan på kvalitet och likvärdighet i skolväsendet och bygger på forskning samt annan systematiskt insamlad kunskap. Framgångsfaktorerna vänder sig i första hand till huvudmannanivån, såsom politiker och skolchefer, men berör även exempelvis rektorer, undervisande pedagoger och lärare samt yrkesgrupper som arbetar med undervisningsnära uppgifter.

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplanering och de lokala målen är därigenom nära sammankopplade med det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamhetsplanen med nämndens mål följs upp vid tre tillfällen under året. Det systematiska kvalitetsarbetet sammanställs årligen och fastställs av nämnden för varje skolform och kompletterar uppföljningen av nämndens verksamhetsplanering. De sammantagna resultaten kan synliggöra de utmaningar som verksamheten har i relation till uppdraget att nå ökad kvalitet och likvärdighet och bidra till att identifiera områden som bör prioriteras för det fortsatta utvecklingsarbetet. Verksamhetsplanen och dess uppföljning i kombination med det systematiska kvalitetsarbetet kan bidra till framgångsfaktorn *Förtroendefullt klimat* inom NKS genom att huvudmannen (politik och skolchefer) exempelvis skapar förutsättningar för delaktighet i hela organisationen och väger in olika perspektiv från alla nivåer i den övergripande planeringen och uppföljningen. Det kan leda till att medarbetare i organisationen har handlings-utrymme och tar eget ansvar inom givna ramar, där respektive nivå kan avgöra hur uppsatta mål bäst kan uppnås för den verksamhet de har ansvar för.

Luleå kommunkoncern följer även ett antal indikatorer inom samtliga verksamheter och i Barn- och utbildningsnämndens verksamheter förskola och grundskola följs följande tre aspekter: kostnad, nöjdhet och kvalitet.

Inför 2026 har målen utformats i en process som inleddes med nämndens planeringsdag 8 april 2025, fortsatt utveckling av tänkbara mål inom förvaltningen samt en uppföljande planeringsdag för nämnden den 15 oktober 2025. Till detta tillkommer Luleå kommuns Mål & budget som beslutades i juni 2025.

1.5 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Välfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunkoncernen ska leverera en hög kvalitet och effektivitet i utbildning, omsorg, myndighetsutövning och samhällsservice.
Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant.

1.5.1 Mål: Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning

Förskolor och skolor som erbjuder likvärdig utbildning och arbetar kompensatoriskt är avgörande för en skola av hög och god kvalitet. Att klara grundskolan och gå vidare till gymnasiet är viktigt för framtida möjligheter till vidareutbildning och arbete. Luleå har hög utbildningsnivå och hög andel förvärvsarbetande, men finns det skillnader mellan skolor kopplade till socioekonomiska faktorer. Barn till föräldrar med låg utbildningsnivå, pojkar och barn födda utomlands har generellt sämre förutsättningar. Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor i utbildning, studieval och personlig utveckling. Förskolan och skolan har ansvar att främja lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet samt ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar lärande, val och utveckling.

Pojkar har generellt lägre meritvärden än flickor och färre pojkar fullföljer en gymnasieutbildning. Svaga skolresultat ökar risken för arbetslöshet och att hamna i ekonomiska svårigheter samt utanförskap. En bristfällig skolbakgrund ökar också risken för ohälsa och psykosociala problem.

Flickor har generellt högre måluppfyllelse i skolan och högre utbildningsnivå. Flickor har dock sämre psykisk hälsa än pojkar och hälsan försämras ju äldre flickorna blir. Arbetet med förbättrade studieresultat och ökat välmående ur ett jämställdhets-perspektiv kräver uthållighet och långsiktighet och arbetet måste starta redan i förskolan.

Det är viktigt att förskolan och skolan kompenserar för skillnader. Kommunen har ansvar för att alla barn och elever får tillgång till och deltar i utbildningen, samt att barn och elever som behöver stöd upptäcks tidigt samt att de kan få stöd. Ytterligare en viktig aspekt är att övergångar inom och mellan olika verksamheter på bästa sätt stöder barns och elevers utveckling och lärande, exempelvis genom tydliga och välförankrade rutiner. Resurser ska fördelas utifrån analyser av behov, för att kompensera för skillnader mellan verksamheter. En välfungerande vardag i form av förskolor och grundskolor med hög och god kvalitet är av största vikt för alla i Luleå kommun. Målet är att detta ska ske inom befintlig budgetram.

Nämnden arbetar mot följande mål som följs genom indikatorer eller kvalitativ bedömning:

Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning (NKS) med särskilt fokus på följande delmål:

1. Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning
2. Varje barn och elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver
3. Varje barn i förskolan stimuleras i sin språkutveckling och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera

4. Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning

Prioriterat område Välfungerande vardag **Mål** Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning **Indikatorer/bedömning**	Delår 1	Delår 2	Helår
Delmål 1: Andel (%) inskrivna barn i åldern 3–5 år i kommunen	Nationell statistik		
Delmål 2: Andel (%) vårdnadshavare i förskolan som upplever att deras barn får det stöd den behöver		Lokal statistik	
Delmål 2: Elevers upplevelse av om de får det stöd de behöver skolenkät åk 5 och åk 8, Skolinspektionens enkät vartannat år 2026 Fråga: *"Hur ofta får du den hjälp du behöver under lektionerna?"*			Skol-inspektionen
Delmål 2: Elevhälsosamtal åk 4 och åk 7 *"Får du den hjälp du behöver?"*			Lokal statistik
Delmål 3: Andel (%) vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och att deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera		Lokal statistik	
Delmål 4: Andelen behöriga elever till gymnasiet, åk 9, samtliga samt per kön		Lokal statistik	Nationell statistik*
Delmål 4: Meritvärde åk 9, samtliga samt per kön		Lokal statistik	Nationell statistik
Delmål 4: Skillnaderna mellan skolorna avseende andel elever behöriga till gymnasieskolan *Mätetalet är lokalt och det är konstruerat av variationsbredden mellan högsta och lägsta resultat.*		Lokal statistik	
Bedömning av arbetssätt och samspel mellan förskola och Resurscentrum för process, struktur och organisation av barnhälsoarbete i förskolan		Bedöm-ning	Bedömning
Bedömning av arbetssätt och samspel mellan grundskola och Resurscentrum för process, struktur och organisation av elevhälsoarbete i grundskola		Bedöm-ning	Bedömning

* Måttet avser samtliga elever exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund. I analysen redovisas även gruppen samtliga elever, inklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund.

1.5.2 Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas

Kommunfullmäktige har i oktober 2025 antagit en Kompetensförsörjningsstrategi för Luleå kommun. Strategin är framtagen för att möta en minskad tillgång på arbetskraft samtidigt som behoven inom välfärden ökar. Den slår fast en gemensam riktning för hela kommunen och utgör ett normerande ramverk för nämndernas arbete. Fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs – både idag och i framtiden. Kompetensförsörjningsstrategin utgår från ett aktivt lärandeperspektiv och organisationen behöver ständigt lära sig, anpassa sig och utvecklas i takt med omvärlden. Den är inte en statisk plan utan ett levande ramverk som följer utvecklingen i organisationen och anpassas efter de behov som identifieras över tid.

Strategin har följande fokusområden 2025–2028

1. Ökad tillgång till kompetens
2. Stärkt medarbetarskap
3. Hållbara arbetsplatser
4. Effektfullt ledarskap
5. Effektiv och hållbar kompetensanvändning
6. Ökad möjlighet att arbeta längre

Barn- och utbildningsnämnden avser att omhänderta kompetensförsörjningsstrategin under 2026 genom att identifiera behov enligt nedan:

- Kartlägga vilka underlag som finns för att beskriva verksamheternas nuläge utifrån kompetensförsörjningsstrategins sex fokusområden
- Arbeta fram möjliga mätetal/indikatorer där det saknas inom fokusområdena.
- Utifrån den nulägesbild som skapas identifiera vilka behov som förvaltningens pågående och genomförda insatser möter, samt identifiera var insatserna behöver förstärkas.
- Det är en nationell utmaning att rekrytera behöriga legitimerade lärare och förskollärare. I kombination med stora pensionsavgångar de kommande åren behöver dessutom fler medarbetare än tidigare rekryteras. Att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan är en viktig och avgörande förutsättning för såväl kvaliteten som likvärdigheten i utbildningen. Huvudmannen ansvarar för att se till att det finns legitimerad och behörig personal för undervisningen, och frågan är central för Luleå kommun som skolhuvudman.

Prioriterat område Välfungerande vardag **Mål:** Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas **Indikatorer:**	Delår 1	Delår 2	Helår
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)	Nationell statistik		
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	Nationell statistik		

1.6 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Trygg i Luleå

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället.

1.6.1 Mål: Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero

Skolor och förskolor är verksamheter och platser där vårdnadshavare, barn och elever ska kunna uppleva trygghet och ges goda möjligheter till lärande och kunskapsbyggande. En förutsättning för att verksamma i skolan ska må bra, kunna lära och utvecklas är en hälsofrämjande lärmiljö. Det innefattar ett gemensamt ansvarstagande, inom samtliga nivåer i skolan, för barns utveckling, lärande och hälsa samt med hög medvetenhet om hur lärande och hälsa påverkar varandra. Lärmiljön ska präglas av trygghet och studiero, grundläggande demokratiska värderingar och vara fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero (NKS delmål) med särskilt fokus på följande:

- Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.
- Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero

Prioriterat område Trygg i Luleå **Mål** Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero **Indikatorer**	Delår 1	Delår 2	Helår
Delmål 1: Förskola - *Vårdnadshavarenkät – "Är du nöjd med ditt barns förskola"*		Lokal statistik	
Delmål 2: Grundskola – elevers uppfattning av trygghet och studiero i Skolinspektionens enkät, vartannat år (2026) "Index studiero samt index trygghet"			Nationell statistik
Delmål 2: Grundskola - elevhälsosamtal åk 4 och åk 7, årligen *"Jag känner mig trygg i skolan"*			Lokal statistik
Verksamhet förskolas övergripande arbete med trygghet och studiero		Bedöm-ning	Bedömning
Verksamhet grundskolas övergripande arbete med trygghet och studiero		Bedöm-ning	Bedömning

1.7 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara klimatneutralt 2040, en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens värden.

1.7.1 Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat

För att nå det kommunövergripande målet om att Luleå inte ska ha påverkan på klimatet så måste den skolmat som serveras vara klimatsmart. Här har kommunen lyckats bra: koldioxidekvivalenten för livsmedelsinköp ligger i linje med FN:s mål. Resultaten från den senaste Ungdomsenkäten LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, genomförd våren 2021) visar dock att fyra av 10 elever i årskurs åtta och i gymnasiets årskurs två hoppar över att äta lunch minst en dag i veckan. Samtidigt vill sju av 10 elever vara med och bestämma om skolmaten. Att äta lunch är viktigt, både för skolresultaten och för elevernas hälsa. Att invånarna i Luleå är delaktiga i samhällets utveckling är ett av Luleå kommuns övergripande mål. Här har kommunen en viktig utmaning: att göra eleverna delaktiga i det som rör skolmaten, såväl menyerna som matsituationens organisation och utformning. Delaktighet är både ett mål i sig (som en viktig demokratiprocess) men också ett medel för att nå målet om att få fler elever att äta den klimatsmarta skolmaten.

Nämnden arbetar mot följande verksamhetsmål och mått eller indikatorer

- Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenten ska vid livsmedelinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Detta gäller för samtliga skolformer.
- Rektor och pedagoger ansvarar för att barnen och eleverna ska vara delaktiga i att organisera och utforma matsituationen i samverkan med Resurscentrum skolmåltider.
- Resurscentrums skolmåltider ansvarar för att barnen och eleverna ska vara delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer i samverkan med rektorer och pedagoger.

Prioriterat område Klimatsmart och naturpositiv **Mål:** Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat **Mått/Indikatorer**	Delår 1	Delår 2	Helår
Koldioxidekvivalent vid livsmedelsinköp, totalt	Lokal statistik		
Bedömning av barns och elevers delaktighet i att organisera och utforma matsituationen		X	
Bedömning av barns och elevers delaktighet i att utforma och klimatsmarta och goda menyer		X	

1.8 Området Blomstrande näringsliv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommun ska ge förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service.

Under 2026 har Barn- och utbildningsnämnden inget utpekat mål inom område Blomstrande näringsliv. Förskola och grundskola arbetar dock kontinuerligt med exempelvis studie- och yrkesvägledning för att ge barn och elever möjlighet att få insikt i arbetslivets möjligheter. Medvetenhet och förmåga att välja utbildning och arbete kan öka genom samverkan mellan förskola, skola och arbetsliv, exempelvis genom praktik, studiebesök och andra samverkansformer.

1.9 Området Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att möjliggöra industrins omställning i rätt takt och nå en hållbar tillväxt och samhällsomställning med kulturen som drivkraft.

Inflyttningen till Luleå ska kunna öka och livet mellan husen ska utvecklas. Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra.

Under 2026 har Barn- och utbildningsnämnden inget utpekat mål inom område Mer Luleå för fler luleåbor.

1.10 Ekonomi

1.10.1 Driftsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	- 1 862 500	- 1 844 700	- 1 962 000	- 1 950 372	- 1 962 877
Kommunbidrag	1 872 700	1 851 000	1 962 000	1 950 372	1 962 877
Resultat	**10 400**	**6 300**	**0**	**0**	**0**
Specificering:					
Nämnd			2 000		
Förvaltningsstöd			150 000		
Förskola			508 000		
Grundskola			1 068 000		
Resurscentrum			234 000		
Totalt			**1 962 000**		

I konsekvensbeskrivningen av budgeten för 2026, i samband med de preliminära planeringsförutsättningarna inför 2026, beskrevs utmaningarna inför budgeten 2026 som är omhändertagna i budgetarbetet.

Alla behov kostnadsberäknades inte till konsekvensbeskrivningen utifrån de preliminära planeringsförutsättningarna, dvs det fanns behov som planeras att prioriteras i egen budget i alla verksamheter, genom omfördelning av resurser inom egen verksamhet. Sådana prioriteringar görs alltid utifrån nämndens ”normala” kostnadsökningar.

Den konsekvensbeskrivning som lämnades in under våren 2025 beskrev ett behov som inte kunde omhändertas motsvarande 35,1 mkr för alla verksamheter inom nämndens område, där 13 mkr avsåg kostnader för genomförande av skolstruktur och 22,1 mkr

avsåg minskningen av barn och elever enligt demografimodellen för förskola och grundskola.

Ett tillskott motsvarande 32 mkr gavs för 2026 och under hösten har budgetarbetet pågått, konsekvenserna har uppdaterats under hösten efter skolstart, vilket påverkar framför allt valen inom grundskolan, men även förskolan har en tendens att vara läsårspåverkade. Några beslut om strukturåtgärder har inte fattats. För 2026 bedöms dock nämnden, tack vare tillskottet, ha en budget i balans kommande år.
Nämnden fortsätter att utveckla alla verksamheter vilket beskrivs nedan.

Förskolan
Den stora utmaningen är det sjunkande barnantalet och att anpassa förskolans organisation då rektorernas budget minskar när barnantalet minskar. Enligt tidigare inriktningsbeslut i nämnden blir samtliga tills vidare anställda ändå kvar i anställning i en personalpool. Det är en rekryteringsatsning och kvalitetshöjning i verksamheten när erfarna barnskötare blir kvar i verksamheten och ersätter andra som är frånvarande eller går in på tjänster som blir vakanta.

Förskolan har fortsatt en hög andel legitimerade förskollärare och yrkesutbildade barnskötare i verksamheten. En pågående kompetenssatsning för att erbjuda de medarbetare som saknar barnskötarutbildning planeras fortsätta med en tredje omgång år 2026.

Förskolans gemensamma utvecklingsområden fortsätter att stå i centrum för olika kompetenssatsningar för att stärka den likvärdiga utbildningen. Den nya lokalen för förskolans Kreativa Kompetens Centrum blir en viktig arena för utbildningar, pedagogiska caféer och kollegialt lärande. Insatser planeras bl a inom området STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematic) barnhälsa, rörelse och språkutvecklande arbetssätt för att möta den omarbetade läroplanen för förskolan (juli 2025).

Det internationella utbytet inom Erasmus fortsätter att stärkas med en koppling till läroplanen och förskolans utvecklingsområden. Ett stort antal aktiviteter i form av kurser och jobbskuggningar har genomförts och ytterligare fler planeras under ackrediteringstiden fram till mars 2027. Jobbskuggningarna innebär att personal från Luleås förskolor åker till andra länder för att ta del av förskolornas arbete där och vice versa.

Kompetensförsörjningsarbetet under parollen Stärka inåt – Jobba utåt fortsätter. Bland annat planeras satsningar för att attrahera fler förskollärare i syfte att trots de stora utmaningarna att rekrytera, om möjligt öka andelen legitimerade förskollärare i

verksamheten. Det arbetsplats- och verksamhetsförlagda lärande inom barnskötar- och förskollärarutbildningarna utvecklas ständigt som en strategisk rekryteringssatsning. Det kvalitetshöjande statsbidraget förblir på i stort sett samma nivå under 2026 som under 2025. Det kommer att nyttjas för att stödja möjligheten att behålla de tills vidare anställda barnskötarna, för en fortsatt omgång för att på betald arbetstid utbilda de som saknar barnskötarutbildning men också för att erbjuda kvalificerad fortbildning för förskollärare inom ramen för professionsprogrammet.

Grundskolan
Luleå kommun genomför en rad omfattande och strategiska satsningar inom grundskolan, med målet att höja kvaliteten i undervisningen, stärka elevernas lärande och skapa en trygg och inkluderande skolmiljö. Dessa insatser spänner över flera områden – från tidiga stödinsatser och internationella samarbeten till säkerhet, elevhälsa och kompetensutveckling.

En av de mest centrala satsningarna är arbetet med statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling. Här prioriteras tidiga insatser i lågstadiet, där elever får stöd i sin läs- och skrivutveckling genom riktade pedagogiska metoder och stärkt bemanning. Genom statsbidraget är även den pedagogiska kompetensen förstärkt i skolorna och pedagogiska IT-utvecklare har i uppdrag att stödja lärarna i det digitala arbetet. För att stärka skolledningen har biträdande rektorer tillsatts som ett extra stöd i det dagliga arbetet.

I strategisk plan och budget för 2024-2026 har utredningsuppdrag tilldelats till nämnderna. De utredningsuppdrag som därifrån är destinerade till grundskolan är ”Öka antalet lärare i grundskolan” och ”Öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen”.

Det första uppdraget har resulterat i beslut att arbeta för att öka antalet lärare i grundskolan, enligt en stegvis modell motsvarande 11,4 mkr över två år, 2025-2026. Genom att öka den ordinarie elevpengen kan rektor möjliggöra att antalet lärare ökar i grundskolan. Fler vuxna runt eleverna bidrar till bättre arbetsmiljö och till att skapa starkare och mer förtroendefulla relationer mellan lärare och elever, vilket främjar en positiv inlärningsmiljö och på sikt en ökad måluppfyllelse. För den kommunala grundskolan innebär satsningen cirka 15 fler lärare. Inledningsvis innebär det att de enheter som haft överbemanning utifrån budget nu kan ha dessa resurser inom ordinarie bemanning.

Det andra uppdraget handlar om att öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och

fritidsförvaltningen. Det uppdraget är pågående och har beröringspunkter till förändringarna med skolbiblioteken. Ny lagstiftning kräver att skolbibliotek ska vara bemannade, och kommunen arbetar nu med att ta fram en biblioteksplan för barn- och utbildningsnämnden. Grundskolan tar även del av statsbidraget för att öka antalet böcker på skolorna. Syftet är att öka tillgängligheten och kvaliteten i skolbiblioteksverksamheten.

I jämförelse med riket presterar grundskolan i Luleå bland de 25% bästa kommunerna i Sverige avseende resultat för slutbetyg för årskurs 9. Detta gäller både för elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen och elever som är behöriga till yrkesprogram såväl som meritvärdet. För alla dessa kategorier ligger vi bland de 25% bästa kommunerna.

Internationellt arbete har också fått ett tydligt fokus. Flera grundskolor deltar aktivt i ERASMUS-programmet, vilket har möjliggjort elevmobilitet till länder som bland annat Frankrike och Spanien samt jobbskuggning för personal i Danmark och Italien. Genom dessa internationella kontakter får både elever och lärare möjlighet att utveckla sina språkkunskaper och få nya perspektiv på undervisning och lärande.
Hösten 2024 öppnade Luleå International School, en ny internationell grundskola med undervisning på engelska enligt svensk läroplan. Skolan är i uppstartsfas och har initialt högre kostnader, men förväntas växa successivt och bli ett viktigt komplement till kommunens övriga skolutbud. Elevantalet här ökat från starten och uppgår nu till över 70 elever. Kommande läsår har skolan mer lokalyta och kan då ta emot än fler elever.

Hösten 2025 öppnades en resursskola för årskurs 7–9 i Sunderbyn, vid Kråkbergsskolan. Även resursskolan är i uppstartsfas och kommer till nästa läsår att utöka antalet platser för att kunna erbjuda cirka 10 elever resursskola. Skolan har en hög personaltäthet och erbjuder riktat stöd till elever med särskilda behov. I samband med införandet av resursskola beslutades också att grundskolans ordinarie tilläggsbelopp ska stärkas för att höja kvaliteteten på det främjande och förebyggande arbetet på skolorna för de elever som har extraordinära stödåtgärder som omfattar elevens hela skoldag.

För att öka tryggheten i skolmiljön har kommunen tilldelats ett nytt statsbidrag, som används till säkerhetshöjande åtgärder såsom skyltningar, kodlås och insatser som stärker den fysiska säkerheten på grundskolorna.

Slutligen görs också satsningar på karriärtjänster inom lärarkåren, där förstelärare strategiskt driver pedagogisk utveckling för att höja undervisningens kvalitet. Fortbildning kring kommande förändringar med den tioåriga grundskolan är nu

framledes prioriterad, och ses som en viktig del i att rusta lärarna för framtidens undervisning.

Resurscentrum
Måltidsresan inom Resurscentrum måltider fortsätter under 2026, en satsning som startade i januari 2023. Den pedagogiska måltiden fortsätter utvecklas tillsammans med för- och grundskola som en del av måltidsresan. Resultat visar att när fler pedagoger finns i matsalen nära barn och elever blir måltidsmiljön bättre vilket leder till bland annat mindre svinn. Resurscentrum måltider implementerar fortsatt pedagogisk måltid för samtliga pedagoger och elevhälsa inom för- och grundskola 2026.

Resurscentrum måltider satsar fortsatt på att utveckla och utöka de lokala råvaruinköpen och samarbete med de lokala odlarna. Ett samarbete som ger de lokala odlarna förutsättningar att bedriva verksamhet i lokalområdet vilket leder till det högre syftet att stärka beredskapen för Norrland och Sverige. Inköp av lokala råvaror har ett högre inköpspris vilket utmanar budget men utvecklar hantverket i köken och elevdelaktigheten där mer mat lagad från grunden samt proportioner och mer vegetabilier är några av nycklarna för att lyckas inom budgetram För budgetåret 2025 möjliggjordes en satsning på 700tkr på lokalt odlade grönsaker vilket planeras att utvecklas under 2026. Satsningen med de lokala råvarorna ger bättre kvalitet på slutprodukten.

Inom Måltidsresan finns det behov av satsningar på hantverket för att inspirera och utveckla skolmåltiden. En satsning sker också genom att köken renoveras och kökens maskinpark och restaurangens utformning utvecklas utifrån dagens behov. Under 2026 en måltidsutvecklare att anställas, vars uppgift kommer att vara att jobba med nya livsmedel, upphandling, beredskap samt utveckling som hör till skolmåltid på en helhet vilket bidrar till stöd för chefer inom måltiden som har ett stort antal medarbetare per chef och enheter. Även måltidsinspiratör är en profession som under 2026 kommer vara verksam inom två chefsområden fullt ut och en tredje implementeras under verksamhetsåret 2026. Detta är en satsning som cheferna valt att göra inom sina områden genom att skapa utrymme i egen budgetram.

Inflationen på livsmedel har en betydande effekt på livsmedel. Inflationen har dämpats under det innevarande året och köpmönster utvärderas hela tiden på varje köksenhet för att prishöjningar skall få så liten påverkan som möjligt. Prognosen för det kommande året är en måttlig inflation och måltider räknar med en prishöjning på helåret motsvarande nettoeffekt 3% eller 1,35 mkr.

Sedan höstterminen 2025 har Resurscentrum barn & elevhälsa satsat på att förstärka det psykologiska perspektivet inom förskolan. Denna satsning möjliggörs genom att verksamheten gör uppdrag på andra sätt. I detta fall förändrar Resurscentrum arbetet med metodutvecklare vilket gör att verksamheten tillskapar ett nytt utrymme för en skolpsykolog. Under hösten 2025 förändrar Resurscentrum hela arbetet som är kopplat till metodutveckling vilket nu planeras att ingå i Resurscentrum modersmål och klaras inom befintlig budget.

Ett nytt skolläkaravtal (konsult) är tecknat efter ny upphandling vilket för Resurscentrum betyder en ökning av kostnaderna. Skolläkaren kommer inte att användas mer tid utan avtalet helt enkelt dyrare men i nivå med andra kommuners kostnader inom liknande konsultuppdrag. Med anledning av denna fördyring kommer Resurscentrum att påbörja en rekrytering av en egen skolläkare under 2026 och söker samarbete med andra närliggande kommuner för att dela uppdraget mellan skolhuvudmännen och då även kostnaderna för lön.

Ett annat utvecklingsarbete som pågår inom Resurscentrum under 2026 är skolsociala team, en samverkan mellan socialtjänst och elevhälsa. Arbetet finansieras till en del av statsbidrag (om statsbidrag beviljas kan det som mest uppgå till 50%) och Resurscentrum elevhälsa satsar 1 mkr under 2026. Medel har prioriterats från det stärkta tilläggsbeloppet vilket gör att verksamheten kan satsa långsiktigt på skolsociala team även om inte statsbidrag beviljas.

Ett arbete pågår där Resurscentrum stärker elevhälsan tillsammans med grundskolan, ett team bildas runt rektor som har ett stort handlingsutrymme hur hen arbetar med sin lokala elevhälsa där flexibilitet och handlingsutrymme är ledstjärnor. Resurscentrum elevhälsa och grundskolan skapar en gemensam kultur av ansvar kring utvecklingen av elevhälsan och de mest utmanande elevärendena.

Personalomsättningen på kuratorer har varit hög de senaste åren och inom elevhälsoresan har framgångsfaktorer och utmaningar identifierats. En del av framgångsfaktorerna är att stärka professionen kurator för att möta det diversifierade utmanande arbetet på skolorna. För att lyckas med det stärker Resurscentrum upp med en professionsutvecklare inom kurators uppdrag genom prioritering av Resurscentrums centrala budgetmedel.

Kulturskolan har många pågående projekt, ett projekt som bedrivs tillsammans med regionen är ”dans för hälsa”, en forskningsbaserad metod för att minska stress, oro och nedstämdhet, åtminstone när det handlar om unga tjejer. Kulturskolan utvecklar även konceptet med friskvårdsplatser tillsammans med grundskolan där eleverna genom estetiska uttrycksformer utvecklar hälsa och lärande.

Förvaltningsstöd
Ekonomi- och HR-avdelningen fortsätter att ytterligare utveckla stödet till förvaltningens chefer. Controllers arbetar kontinuerligt med att förenkla processer och arbetssätt kopplat till bland annat det nya ledningssystemet i kommunen, vilket är tänkt att förenkla budget- och prognosarbetet för chefer. Under 2026 kommer även personalrapporter att utvecklas och redovisas nämndsvis med samma syfte att förenkla uppföljning för chefer och för nämnderna.

HR-konsulterna utgör ett nära och kvalificerat stöd till chefer i alla frågor inom bland annat arbetsrätt, samverkan och rehabilitering. HR är delaktig i alla kommunövergripande processer som pågår inom attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta. Den av kommunfullmäktige antagna kompentensförsörjningsstrategin ska inarbetas och HR har fått i uppdrag att utreda och redovisa förvaltningens status inom de prioriterade områden under 2026.
Ett koncept ska tas fram för en ny kommunövergripande rekryteringsenhet där förvaltningens nuvarande två rekryterare är tänkta att ingå. Under början av året löper också nuvarande avtal för korttidsbemanningen ut och ett nytt avtal upphandlas och tas i bruk första kvartalet 2026.

Förvaltningen reviderar årligen sin lokalbehovsplan som presenteras för nämnden. Nämnden fastställer därigenom underlag till kommunens strategiska lokalförsörjning. Det arbetet är en del i kommunens utvecklade samhällsplanering. Vidare bedöms pågående samplanering med övriga förvaltningar fortsätta ta positiva utvecklingssteg. Ett kontinuerligt arbete pågår inom de aktuella säkerhetsfrågorna för att alla verksamheter ska ha en likvärdig nivå av beredskap. Under 2026 kommer det att vara en utbildning kring väpnat våld, fortsatt arbete med att genomföra säkerhetsvandringar på skolor, hantera nya lagkrav kring skolans brottsförebyggande ansvar, prioritera insatser inom statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder samt stärka beredskapen inom verksamheterna.

Kansliet har under året vidareutvecklat processer för styrning och uppföljning, fortsatt arbetet med att stödja utveckling av skolformernas systematiska kvalitetsarbete samt verksamheternas kommunikation. 2026 kommer kansliet att vidareutveckla arbetet med strategisk kommunikation tillsammans med verksamheten, fortsätta arbetet med målstyrning för båda nämnderna med fokus på att integrera kvalitetsarbetet med nämndernas arbete, förbättringsarbete kopplat till ärendehantering samt dokumenthantering. Kansliet kommer även att arbeta för att tydliggöra rutiner och andra styrdokument kända inom förvaltningen med särskilt fokus på arkiv och allmänna handlingar.

IT/administrationsavdelningen arbetar med många utvecklingsinsatser inom digitaliseringsområdet. Fokus under 2026 är liksom förra året, att öka den digitala kompetensen hos alla medarbetare inom förvaltningen och fortsätta att sträva efter en papperslös administration med digital ärendehantering och med att implementera digitala signaturer. Ett arbete sker för att alla IT-system ska kunna samverka med varandra där källdata hämtas för att skapa stor effektivisering och rättssäkerhet. Även utvecklingen för att arbeta med informationssäkerhet, säkerhet och behörighetshantering för system, personal och elever.

Förvaltningsstödet kommer också att ha en pott för innovationsmedel, att nyttjas av verksamheten eller tillsammans med verksamheten för att få ytterligare framdrift i arbetet med innovationer, AI och digitalisering.

1.10.2 Investeringsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Kostnader	11 300	100 100	114 300	178 300	190 800
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa investeringar	**11 300**	**100 100**	**114 300**	**178 300**	**190 800**
Specificering:					
Inredning och verksamhetsutrustning, kök, lokalanpassningar, larm och lås, arbetsmiljö- och säkerhetsåtgärder			13 800		
Åtgärder i befintliga lokaler (inkl duschbås) - planeras gemensamt i arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen			10 500		
Inventarier Hertsöskolan			20 000		
Lokalbehov skolstruktur			32 000		
Inventarier skol- och förskolelokaler			18 000		
Förskolor Notviken			20 000		
Summa			**114 300**		

För arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens investeringar i befintliga lokaler så samråder alla verksamheter inom förvaltningen och planerar och prioriterar åtgärder tillsammans för kommande år. Det kan innebära att åtgärder för tex gymnasieskolan planeras gemensamt i förvaltningen och vid igångsättningsbeslut i AGN så tas det av ovan budget för åtgärder i befintliga lokaler.

I takt med att skolstrukturutredningar blir klara finns behov av inventarier. De lokalbehov som finns upptagna för skolstruktur är endast grova bedömningar som kräver justeringar inför varje nytt budgetår. Budget avseende pågående projekt finns hos infrastruktur- och serviceförvaltningen. När igångsättningsbeslut har fattats överförs budget från barn- och utbildningsnämnden till infrastruktur- och servicenämnden. Hertsöskolan beräknas vara klart hösten 2026. Tunaskolans byggnation (etapp 1) beräknas vara klart år 2027. Nybyggnadsprojektet vid Stadsöskolan bedöms vara färdigt år 2028.

1.11 Uppföljning av mål

Verksamhetsplanen följs upp vid varje delår (i slutet av april och augusti) samt vid helåret i december. Vid dessa tillfällen kommer målen att följas och de mätetal och kvalitativa mått som är möjliga att inhämta till respektive tidpunkt kommer att rapporteras.

Verksamhetsplan 2026-2028

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2
1 Luleå kommuns vision och vägen till visionen 3
2 Kultur- och fritidsnämndens uppdrag 4
3 Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden enligt reglementet 4
4 Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2026-2028 7
4.1 Välfungerande vardag för alla 8
4.2 Trygg i Luleå 8
4.3 Klimatsmart och naturpositiv 9
4.4 Mer Luleå för fler luleåbor 9
4.5 Blomstrande näringsliv 10

1 Luleå kommuns vision och vägen till visionen

Luleå kommun styrs av Vision Luleå 2040 då vi ska:

- Vara 100 000 Luleåbor
- Ha 0 klimatpåverkan
- Ökat med 5 000 nya jobb
- Ha en 100% fungerande vardag

Luleå kommunkoncern har fem prioriterade målområden på vår väg till visionen. Dessa framgår i figuren nedan. De prioriterade målen beskrivs under respektive avsnitt.

Fig Kommunens fem prioriterade målområden på vägen till visionen.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten. Vi utgår från lagstiftning, extern styrning och våra styrande dokument. De prioriterade områdena följs upp i delårsrapport och årsredovisning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten. De prioriterade områdena löper horisontellt genom organisationen, och här samverkar nämnder och bolag med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som regleras i reglementen och ägardirektiv. Det kompletteras med initiativ som löser gemensamma utmaningar. I Mål och budget 2026 med plan för 2027-2028 beskrivs också hur den politiska majoriteten även prioriterar en levande landsbygd. I landsbygderna finns ett rikt näringsliv och ett aktivt civilsamhälle med många föreningar som bidrar till aktiviteter och gemenskap för stora och små. Livskraftiga landsbygder är viktiga för hela kommunens utveckling, attraktivitet och omställning till ett hållbart samhälle och föreningslivet på landsbygderna är en viktig partner i utvecklingen av kommunen. Luleå skärgård är en del av våra levande landsbygder och kommer att synliggöras i det fortsatta utvecklingsarbetet – med insatser för ökad tillgänglighet, både för boende och fritid i vår fantastiska skärgård.

Luleå kommunkoncern ska i alla verksamheter inför 2026-2028, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden och tilläggsuppdrag. I bakgrunden finns sedan tidigare Luleå kommuns nio övergripande mål vilka visar hur Luleås vision 2040 och de globala målen i Agenda 2030 ska omhändertas.

Källa till avsnittet: Luleå kommuns plan och budget 2026-2028

2 Kultur- och fritidsnämndens uppdrag

Ett rikt kultur-, idrotts- och fritidsutbud är en grundpelare i ett attraktivt och välfungerande välfärdssamhälle, ett samhälle där olikheter ses som en styrka och där människor möts i meningsfulla sammanhang. Vi kommer att fortsätta att utveckla och stärka kultur- och idrottsområdet, i nära samverkan med professionella aktörer och civilsamhället. Barn och unga är vår högsta prioritet, men vi värnar också om ett brett och tillgängligt utbud för alla, genom hela livet. Med en aktiv dialog med invånare och aktörer arbetar vi för att öka besöksattraktiviteten och vidareutveckla ett levande föreningsliv, starka kulturverksamheter och en idrottsrörelse som når både stad och landsbygd. Kultur och idrott ska fortsätta att stärkas för gemenskap, hälsa och hållbar samhällsutveckling. Som en del i detta arbete genomförs flera konkreta satsningar, såsom investering i en ny barn- och ungdomsbokbuss, ny idrottsyta vid Hälsans hus, investeringar för en tillgänglig skärgård samt ett utökat evenemangsstöd.

3 Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden enligt reglementet

I detta reglemente regleras kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, i andra lagar och författningar samt i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet består av att:

§ 1 Främja kultur- och fritidsverksamhet genom att förverkliga kommunens övergripande mål. Detta görs dels genom att bedriva egen verksamhet, dels genom samverkan med andra aktörer, organisationer och civilsamhället.

§ 2 Ansvara för att utveckla och förvalta kommunala kulturhistoriska miljöer som ligger inom nämndens ansvarsområde samt värna om det lokala kulturarvet. Nämnden ska hyra ut anläggningar, lokaler och mötesplatser för kultur-, fritids- och turistverksamhet. Nämnden ska ansvara för driften av de kommunala kultur-, fritids- och idrottsanläggningarna samt driften och utvecklingen av kommunens verksamheter i skärgården.

§ 3 Efter överenskommelse med andra nämnder svara för att administrera ansökningar och genomföra utbetalningar av bidrag till civilsamhället. Nämnden ansvarar även för utvecklingen av konceptet ”en väg in”.

§ 4 Skapa förutsättningar för ungas delaktighet och inflytande i frågor som ligger inom nämndens ansvarsområde och som rör utvecklingen av samhället.

§ 5 Ansvara för den konstnärliga gestaltningen av kommunens byggnader, samt att vara beslutande vid konstnärlig gestaltning av offentliga platser, bostads- och andra bebyggelseområden.

§ 6 Svara för driften av kommunens turistcentrum samt förmedling av information och marknadsföring till medborgare och besökare för de verksamheter som ligger under nämndens ansvarsområde.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 7 Kultur- och fritidsnämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem
- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 8 Kultur- och fritidsnämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning i KF mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande och effektivt sätt,
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. svara för långsiktig planering och strategisk utveckling av verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje, avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att, i de förslag till mål och ramar som utarbetats, en god miljö och goda levnadsbetingelser främjas i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. föra dialog och verka för ökat inflytande av allmänheten, samråda med nationella minoriteterna i frågor som berör dem,
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för personal med undantag för förvaltningschef,
13. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om

kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,

14. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 9 Kultur- och fritidsnämnden äger rätt att:

1. besluta om inköp och förvaltning av kommunens konstsamling,
2. i samråd med berörda förvaltningar besluta om placering av verk som ingår i kommunens konstsamling,
3. besluta om konstnärlig gestaltning av fastigheter utifrån 1% regeln,
4. svara för tillståndsgivning, registrering och tillsyn av lokala lotterier i enlighet med lotterilagens bestämmelser,
5. agera kommunens remissorgan för yttrande till länsstyrelsen för bygdemedelsansökningar,
6. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
7. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige,
8. utse stipendiater och dela ut de av kommunfullmäktige fastställda kulturstipendierna.
9. fastställa kriterier samt besluta om fördelning av bidrag till civilsamhället inom nämndens verksamhetsområde.

Beslutat kommunbidrag och investeringsplan för år	**2026**	**2027**	**2028**
Kommunbidrag, tkr	395 164	402 060	408 841
Investeringsplan, tkr	21 250	38 450	70 200

4 Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2026-2028

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2026-2028 bygger på föregående års verksamhetsplan 2025-2027. Befintliga och nya mål är kopplade till de prioriterade målområdena och tilläggsuppdrag och några mål som bedöms vara avslutade har tagits bort i förslaget.

Kommunfullmäktige har utöver prioriterade målområden beslutat om riktade uppdrag i Luleå kommuns plan och budget. Kultur- och fritidsnämnden har fått ett antal riktade uppdrag i perioden 2026-2028. Dessa är:

Välfungerande vardag för alla

- Investering i barn- och ungdomsbuss
- Investering i idrottsyta, Hälsans hus

Mer Luleå för fler lulebor

- Tillgänglig skärgård (tillsammans med KS)
- Evenemangsstöd
- Föreningsbidrag

Kultur- och fritidsnämnden har haft tre riktade uppdrag sedan föregående verksamhetsplan 2025-2027. Dessa är:

- Utreda ökad tillgänglighet till skolbibliotek
- Kulturgaranti för alla barn i Luleå
- Mer kultur och upplevelser för unga – efter ungas önskemål

Kulturgaranti för alla barn i Luleå och Mer kulturupplevelser för unga är införda i kultur- och fritidsnämndens verksamhet. Huvudansvaret för skolbiblioteken ligger hos barn- och utbildningsnämnden och uppdraget om ökad tillgänglighet är enligt plan färdigt vid slutet av år 2025.

4.1 Välfungerande vardag för alla

Målområdets syfte är att Luleå kommuns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunkoncernen ska leverera service som bidrar till välfärd och gör att invånare kan ha en 100% fungerande vardag. Servicen behöver utvecklas på resurseffektiva sätt med digitalisering, AI och ny teknik som motor för förändrade beteenden och nya lösningar. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns plan och budget 2026-2028.

Nämndens mål för Välfungerande vardag för alla

- **Förbättra tillgänglighet genom digital utveckling till idrottslokaler och andra lokaler, meröppna bibliotek.**

4.2 Trygg i Luleå

Målområdets syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad välfärdsbrottslighet och klara att hantera störningar i samhället. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns plan och budget 2026-2028.

Nämndens mål för Trygg i Luleå

- **Genom våra mötesplatser och aktiviteter bidrar vi till social hållbarhet för barn och unga**

4.3 Klimatsmart och naturpositiv

Luleå kommun ökar takten i klimatomställningen genom satsningar på hållbarhet och fossilfrihet. Fokus ligger på att minska utsläpp, bygga energieffektivt, främja cirkulär ekonomi och använda förnybar energi. Natur- och kulturvärden samt tillgång till grönområden och biologisk mångfald är viktiga delar i framtidens samhällsplanering. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns plan och budget 2026-2028.

Nämndens mål för klimatsmart och naturpositiv

Minskad klimatpåverkan genom att

- **Kartlägga åtgärdsområden för minskade klimatutsläpp inom nämndens verksamhetsområden.**
- **Fortsätta genomföra energieffektiviseringar i nämndens lokaler och anläggningar**
- **Hållbara inköp ska öka**

4.4 Mer Luleå för fler luleåbor

Mer Luleå för fler Luleåbor handlar om att bygga vidare på de kvaliteter som gör att vi som redan är Luleåbor trivs här, att Luleå ska utvecklas på ett sätt som både nuvarande och framtida Luleåbor uppskattar. Kommunen satsar på grön omställning, starkt samarbete i regionen och utveckling av både stad och landsbygd. Det kräver investeringar i infrastruktur, bostäder och mötesplatser, samt ett rikt kulturliv. Starka och utvecklade mötesplatser som är tillgängliga, inkluderande och kulturellt levande är centrala för att skapa ett samhälle där människor trivs och känner delaktighet, gemenskap och meningsfullhet. Kultur ska inte bara vara en upplevelse, utan ett sätt att delta i samhället och känna samhörighet. Öppna och mångkulturella samhällen präglas dessutom alltid av ett starkt kulturliv. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns plan och budget 2026-2028.

Nämndens mål för Mer Luleå för fler luleåbor

Övergripande mål: Succesivt växla upp service och utbud för 100 000 invånare

- **Utveckla evenemangsstöd för externa arrangörer**
- **Satsning på föreningsbidrag**
- **Tillgänglig skärgård (mål tas fram när skärgårdsplanen är beslutad)**
- **Utveckla mötesplats i Råneå medborgarhus**
- **Ta fram förslag till anläggningsstrategi i samverkan med Bodens kommun**
- **Synliggöra kulturmötesplatser inom nämndens ansvarsområde**

4.5 Blomstrande näringsliv

Luleå kommun ska ge förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service.

En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns plan och budget 2025-2027.

Nämndens mål för Blomstrande näringsliv

- **Stödja och möjliggöra utveckling av KKB (kulturell, kreativ bransch) och besöksnäringen**

LULEÅ KOMMUN

INFRASTRUKTUR- OCH SERVICENÄMNDEN

Verksamhetsplan 2026

Dokumentnamn		Kategori	Publicerad
Verksamhetsplan ISN 2026		Aktiverande	Intranätet
Ärendenr	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
SBF 2025/1033	Infrastruktur- och servicenämnden	2025-11-13	2026
Ersätter		Ärendenr	Beslutsdatum
Verksamhetsplan 2025		SBF 2024/851	2024-12-19
Dokumentägare		Gäller för	
Infrastruktur- och servicedirektör		Infrastruktur- och servicenämnden	
Syfte			
Verksamhetsplanering 2026			
Uppföljning			
-			
Underlag			
-			

Innehållsförteckning

1 Inledning 2
2 Uppdrag 3
3 Organisation 4
4 Verksamhet 5
5 Visionen om framtidens Luleå 2040 7
6 Infrastruktur- och servicenämndens målsättningar 9
7 Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige 16
8 Ekonomi 18
9 Uppföljning 19

1 Inledning

Infrastruktur- och servicenämndens verksamhetsplan är ett dokument för planering och styrning. Planen beskriver bakgrunden till infrastruktur- och servicenämndens prioritering och bidrag till förverkligande av kommunövergripande måluppfyllelse 2040.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ansvarar för att omsätta Infrastruktur- och servicenämndens plan i praktisk handling.

Den nya organisationen ska stärka förutsättningarna för gränsöverskridande samverkan och fokus på de vi finns till för. Under mandatperioden kommer partnerskap, service och tillgänglighet vara i förvaltningens fokus.

Vi ska proaktivt agera som en partner och ska arbeta nära och tillsammans med kommunens förvaltningar och bolag. Partnerskapet ska vara ett förhållningssätt som präglar förvaltningen och alla medarbetare ska ha förståelse för vad detta innebär i handling och varför det är viktigt.

Luleå kommuns service, oavsett om det riktar sig till samhällskollektivet, till enskilda individer och företag eller internt till kommunens medarbetare, ska ligga i nationell framkant när det gäller nöjda kunder, kvalitet och effektivitet. Servicekulturen ska genomsyra hela förvaltningen som i sin tur ska stärka servicekulturen i hela kommunen. Förvaltningen ska särskilt samordna, utveckla och optimera resurser inom kommunkoncernen och tillsammans med andra kommuner och nationella aktörer i syfte att underlätta medborgarnas tillgänglighet till offentlig service och bidra till likvärdig service för alla. Förvaltningsdirektören är, på uppdrag av kommundirektören, projektägare för projektet ”**Sveriges bästa service**”. Projektet pågår till och med 2027 och målet är ett bemötande, en självservice samt en ärendehantering som är bland de bästa nationellt.

Vi gör det lätt att göra rätt för en fungerande och hållbar vardag. Tillsammans utvecklar vi service i nationell framkant.

2 Uppdrag

Infrastruktur- och servicenämndens uppdrag är att i dialog med medborgare, näringsliv och kommunala verksamheter skapa ett hållbart samhälle med attraktiva livsmiljöer där alla kan leva ett rikt och utvecklande liv.

Inom sitt ansvarsområde ska nämnden tillhandahålla, förvalta och utveckla en god infrastruktur genom planering och genomförande av beslutade detaljplaner och avtal samt fullgöra kommunens uppgifter avseende vatten- och avloppsförsörjning.

Nämnden ska verka för hög trafiksäkerhet, god framkomlighet och bra trafikmiljö av gator och gång- och cykelvägar. Vidare ansvarar nämnden för planering, utveckling och skötsel av allmänna park- och naturmiljöer, lekmiljöer samt kommunens skogsbestånd.

Nämnden ansvarar för kommunens fastigheter, som inte förvaltas av annan nämnd eller styrelse, och ska tillgodose kommunala verksamheters behov av ändamålsenliga lokaler och bostäder samt bidra till goda och estetiskt tilltalande miljöer samt god byggnadskultur.

Nämnden ska samordna och utveckla gemensamma stödfunktioner till kommunens verksamheter samt den gemensamma servicen till medborgare och företag. Därtill är nämnden ansvarig för drift och förvaltning av organisationens IT-miljö samt stöd och utveckling av IT-infrastruktur, geografiska informationssystem och förvaltning av geodata.

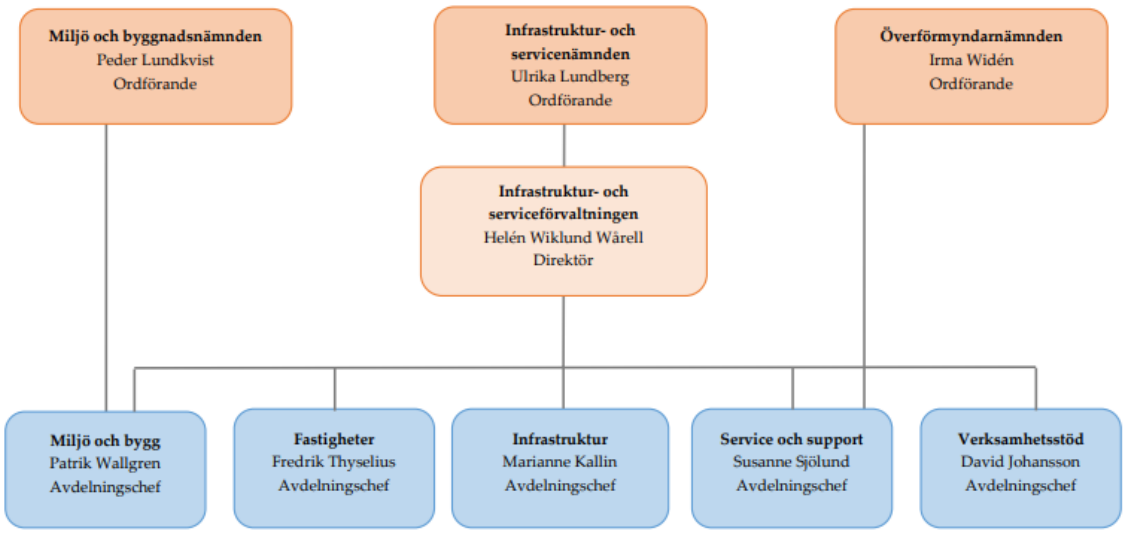
Nämnden är trafiknämnd enligt lag om nämnd för vissa trafikfrågor och bistår kommunstyrelsen i arbetet med den översiktliga användningen av mark och vatten och den övergripande trafikplaneringen.

Nämndens uppdrag regleras i detalj av reglementet beslutat av kommunfullmäktige.

3 Organisation

Infrastruktur- och servicenämnden (ISN) består av 15 ordinarie ledamöter och 15 ersättare. ISN har ett arbetsutskott (au) bestående av fem ordinarie ledamöter (S, M, V och KD) och fem ersättare (S, C, V och L). Ordförandeskapet innehas av Vänsterpartiet och KD har vice ordförandeskapet. I au finns också två insynsplatser.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen består av fem avdelningar. Verksamheten arbetar på uppdrag av tre nämnder; Infrastruktur- och servicenämnden, Miljö- och byggnadsnämnden samt Överförmyndarnämnden (överförmyndarenheten, som är en verksamhet inom avdelning Service och support, rapporterar till Överförmyndarnämnden). Den del av verksamheten som beskrivs i den här verksamhetsplanen arbetar på uppdrag av Infrastruktur- och servicenämnden.

4 Verksamhet

Avdelning **Fastigheter**

- **Fastighetsförvaltning** tillhandahåller ändamålsenliga lokaler och bostäder för kommunens verksamheter.
- **Lokalförsörjning** ansvarar för tillbyggnad och nyproduktion av egna lokaler, inhyrning av externa objekt samt administration av lägenheter (egna och inhyrda) för den sekundära bostadsmarknaden.
- **Verksamhetsnära service** tillhandahåller lokalvård och vaktmästarservice till alla förvaltningar.

Avdelning **Infrastruktur**

- **Gata** ansvarar för drift och underhåll av kommunala gator, gång- och cykelvägar, broar, belysning och trafikanordningar samt parkeringsverksamhet.
- **Landskap och trafik** ansvarar för planering och utveckling av parker, gator och gång- och cykelvägar, trafikfrågor som inte ansvaras av annan förvaltning, deltar i arbetet med översiktlig planering, riktlinjer, planer och program.
- **Park och natur** ansvarar för skötsel av allmänna park- och naturmiljöer, stadsträdgården samt kommunens skogsbestånd.
- **Projektledning** ansvarar för projektledning av bygg- och anläggningsprojekt samt tillhandahåller stöd för energi, el, inomhusmiljö, kostnadskalkyler i tidiga skeden.
- **Geodata** ansvarar för geografisk information (GI) och förvaltning av geodata genom att använda standarder, styra geodatainsamling i syfte att tillhandahålla och utveckla geografiska informationssystem.

Avdelning **Service och support**

- **IT-support, IT-drift och IT-utveckling** ansvarar för drift och förvaltning av kommunens gemensamma IT-miljö samt stöd och utveckling av IT-infrastruktur och verksamhetssystem.
- **Kundcenter** ger information, regelstyrd handläggning och service till kunder i kommunala ärenden.

- **Lönecenter** arbetar kvalitetssäkring och stöd i frågor inom löneadministration och schemaläggning.
- **Ekonomicenter** arbetar med kvalitetssäkring och stöd inom ekonomiadministration.
- **Internservice** ger service i ärenden externt och internt (här ingår fordonsservice).
- **Systemförvaltning** ansvarar för förvaltning och utveckling av kommunens administrativa system inom HR och kundservice.

Avdelning **Verksamhetsstöd**

- Förvaltningens stöd- och resursfunktion inom ekonomi, utveckling, uppföljning och analys samt HR, diarie/arkiv, IT-samordning och kommunikation.

Privata utförare

Delar av det kommunala uppdraget utförs av privata utförare. Med privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet. Detaljer gällande uppdragsbeskrivning samt överenskomna servicestandarder finns beskrivna i nämndens uppföljningsplan av privata utförare.

5 Visionen om framtidens Luleå 2040

Vision Luleå 2040 innebär att vi nu är på väg mot framtidens Luleå. Vi ska tillsammans skapa ett attraktivt, hållbart Luleå med Sveriges bästa service.

Fortsatta satsningar på välfärden, tillväxt, ökat tempo i klimatomställningen, en levande landsbygd och ett mer inkluderande Luleå är prioriterat.

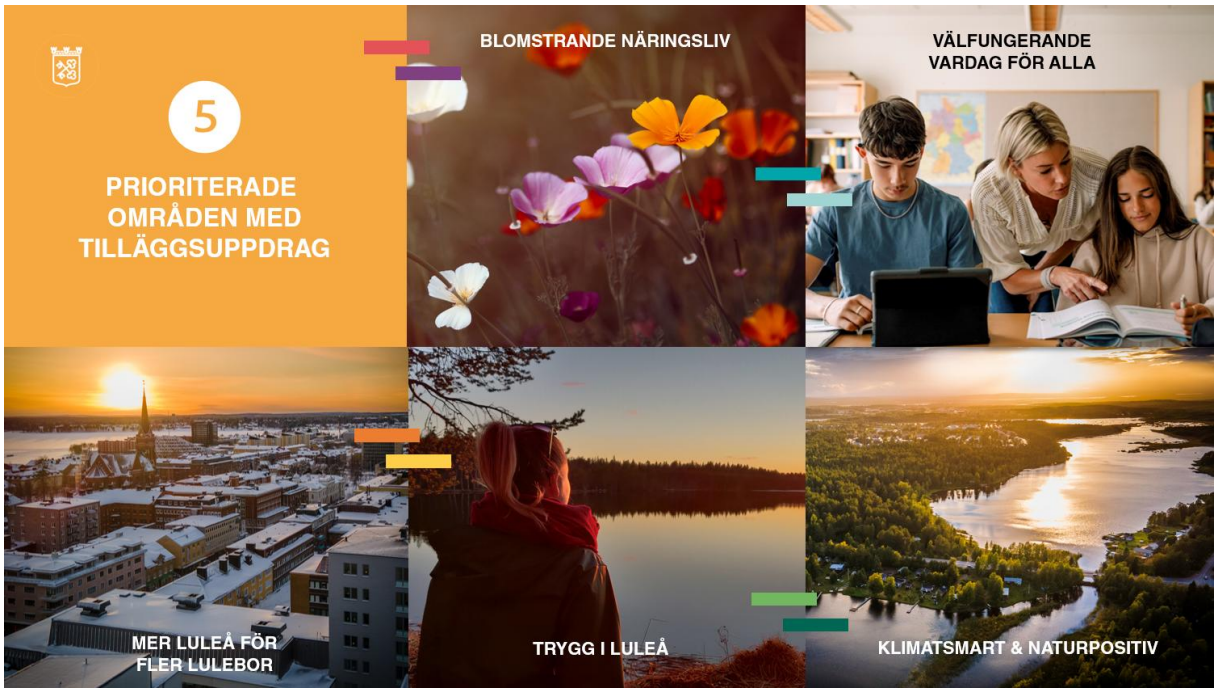
> Tillsammans skapar vi ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

5.1 Prioriterade områden

Kommunkoncernen har fem prioriterade områden och tilläggsuppdrag på väg till visionen om framtidens Luleå 2040 då vi ska:

- Vara 100 000 Luleåbor
- Ha 0 klimatpåverkan
- Ökat med 5 000 nya jobb
- Ha en 100% fungerande vardag

Luleå kommunkoncern ska i alla verksamheter inför 2026, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden och tilläggsuppdrag.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten. De prioriterade områdena med tillhörande effekter följs upp i delårsrapport och årsredovisning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten.

De prioriterade områdena löper horisontellt genom organisationen, och här samverkar nämnder och bolag med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som regleras i reglementen och ägardirektiv. Det kompletteras med initiativ som löser gemensamma utmaningar.

6 Infrastruktur- och servicenämndens målsättningar

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden. Nämnden har av kommunfullmäktige också tilldelats tilläggsuppdrag, dessa finns sammanställda under kapitel 7. Om inte annat anges sker finansiering av målsättningar och tilläggsuppdrag inom tilldelad ram.

6.1 Välfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunen ska leverera en hög kvalitet och effektivitet i utbildning, omsorg och samhällsservice. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om tre målsättningar som stöder det prioriterade området;

- Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur
- Stärkt service- och kvalitetskultur. Luleå kommunkoncern ska erbjuda Sveriges bästa service – där invånare, företag och samarbetspartners upplever att det är enkelt, tryggt och smidigt i varje kontakt
- Effektfullt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap - en arbetsplats att längta till!

6.1.1 Effektiv och långsiktig försörjning av infrastruktur

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- vidareförädla lokalförsörjningsprocessen i enlighet med kommande Policy för lokalförsörjning och Riktlinje för lokalförsörjning
- fortsätta arbetet med lokaler; samlokalisering, yteffektivisering och kostnadseffektivisering
- halvera driftkostnaden för lokalbanken till 2026-12-31

I tillägg till ovan och inom ramen för sitt ordinarie uppdrag tillhandahåller nämnd och förvaltning tillgänglig, säker och robust IT och bistår verksamheterna utifrån nuvarande och framtida behov.

Mätetal	Utfall 2024	Prognos 2025	Mål 2026
Åtgärder enligt reinvesteringsplan för gata och gc-vägar är genomförda till 100%.	87,5%	90%	100%
Åtgärder i beslutad förnyelse- och underhållsplan för VA är genomförda till 100%.	70%	73%	100%
Åtgärder enligt reinvesteringsplan för fastigheter är genomförda till 100%	98%	100%	100%
Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad reinvesteringsplan för gata och gc-vägar	103%	86%	100%
Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad förnyelse- och underhållsplan för VA	78%	89%	100%
Nyttjande av tilldelade resurser (mkr) för beslutad reinvesteringsplan för fastigheter	96%	100%	100%
Driftkostnaden för objekt i lokalbanken ska under mandatperioden minska med >50% (jämfört med 2022-12-31, 17 mkr). *Fastighetsobjekt där nämnden har rådighet kommer att särredovisas i samband med rapportering.*	+24% 21 mkr	+12% 19 mkr	-50% 8,5 mkr

6.1.2 Stärkt service- och kvalitetskultur

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- öka nöjdheten från medborgare och näringslivet i kontakterna med kommunen
- öka verksamheternas nöjdhet med lokalförvaltning
- förbättra övergripande ärendehantering inom Luleå kommun, där bland annat felanmälan och hantering av synpunkt prioriteras
- utveckla och förbättra lekmiljöer enligt Riktlinjer för kommunala lekmiljöer
- fortsätta utbyggnaden av utegym enligt Riktlinjer för kommunala utegym

Ökad kundnöjdhet nås bland annat genom användarvänliga självservicelösningar, ökad effektivitet och nyttjande av AI enligt den av förvaltningen beslutade digitaliseringsplanen.

Plan för service på landsbygden ska stärka förutsättningarna för levande och livskraftiga landsbygder i kommunen.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- ta fram åtgärdsförslag och resursåtgång utifrån beslutad Plan för service på landsbygden.

Mätetal	Senaste utfall	Mål 2026
Verksamheternas nöjdhet avseende förvaltning av lokaler och lokalvård, fysisk miljö och service (NKI, Nöjd-Kund-Index, Evimetrix)	59	60
Förbättrad ärendehantering av felanmälan inom avdelning fastigheter - ärenden ska vara påbörjade och planerade inom tre arbetsdagar.	65%	80%
Förbättrad ärendehantering av felanmälan inom Gata och Park – anmälare ska inom tre arbetsdagar få återkoppling att felet kommer att åtgärdas och när det åtgärdas.	54%	80%
Förbättrad ärendehantering inom Gata och Park – anmälare ska få återkoppling när felet är åtgärdat.	89%	90%
Nöjdhet i kontakten med Luleå kommuns kundcenter	87%	85%
Andel lösta ärenden i första kontakt av totala antalet ärenden	78%	75%
Nöjdhet med bemötandet vid telefonkontakt med kommunen	86%	85%
Upplevd enkelhet vid telefonkontakt med kommunen	74%	80%
Upplevd tydlighet vid kontakt via e-post med kommunen	81%	85%
Upplevd enkelhet vid kontakt via e-post med kommunen	76%	80%

6.1.3 Effektfullt ledarskap - för en hållbar arbetsplats och ett stärkt medarbetarskap – en arbetsplats att längta till!

Nämndens målsättning ligger i linje med kompetensförsörjningsstrategin vilken kopplar politiska mål till operativt arbete där fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs.

Genom ett ledarskap, med tydlig uppdragsbeskrivning, rimligt ansvar och rätt stöd i vardagen, och som är både närvarande, drivande och effektfullt byggs tillit och skapas förutsättningar för ett starkt medarbetarskap och en kultur som främjar lärande, tillit, delaktighet och ständiga förbättringar. En hållbar arbetsmiljö där återhämtning, balans, tillit och trygghet är en naturlig del av vardagen stärker engagemanget och kvaliteten i verksamhetens resultat. Förvaltningen följer de nyckeltal som samlas in centralt.

6.2 Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att möjliggöra industrins omställning i rätt takt och nå en hållbar tillväxt och samhällsomställning med kulturen som drivkraft. Inflyttningen till Luleå ska kunna öka och livet mellan husen ska utvecklas. Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två målsättningar som stöder det prioriterade området;

- Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter.
- Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation.

6.2.1 Utökad och vidareutvecklad samverkan inom kommunkoncernen och externt med tex kommuninvånare, företag, förening och andra myndigheter.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- utreda och initiera ökade möjligheter till samverkan inom kommunkoncernen

Under 2025 genomfördes Luleå Framtidsforum. Deltagarnas uppdrag var att diskutera och ta fram rekommendationer till kommunens politiker kring de samhällsförändringar som följer i spåren av den gröna omställningen. Bland de rekommendationer som medborgarna lämnat finns flera som, helt eller delvis ligger inom, nämndens och förvaltningens ansvarsområde. Dessa är till stor del omhändertagna inom ordinarie uppdrag och/eller de prioriteringar nämnden gjort i och med beslut om investeringsplan 2026–2028.

Genomförda aktiviteter avrapporteras i samband med delårs- och årsuppföljning.

6.2.2 Öka förtroendet för kommunen genom tidig, tydlig och transparent kommunikation

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- synliggöra resultatet av nämndens investeringar, prioriteringar och mål
- i högre grad informera om det som påverkar medborgare och företagare, såväl positiva, som de som kan innebära störningar

6.3 Trygg i Luleå

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om en målsättning som stöder det prioriterade området;

- Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på.

6.3.1 Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- stärka förmågan att hantera oförutsedda händelser i enlighet med kommunens handlingsplan för säkerhets- och beredskapsarbete.
- genomföra åtgärder för bra skolvägar i enlighet med Riktlinje för bra skolvägar
- utforma offentliga miljöer på ett sätt som inbjuder till samvaro och ökad trygghet

I tillägg till ovan och inom ramen för sitt ordinarie uppdrag fortsätter förvaltningen arbetet med klottersanering tillsammans med polisen och fastighetsägarna i syfte att öka tryggheten i kommunen och trygghetsvandringar genomförs i syfte att identifiera eventuella platser där trygghetsskapande åtgärder behöver vidtas.

Förvaltningen deltar aktivt i samverkan med andra samhällsaktörer i arbetet med brottsförebyggande åtgärder genom metoden Effektiv Samordning för Trygghet (EST) där frekventa och regelbundna avstämningar och analyser görs för att snabbt kunna vidta rätt åtgärder.

Minskad risk för välfärdsbrottslighet är viktigt så att Luleå även i fortsättningen är en trygg plats att leva och bo på. Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett flertal internkontrollmoment för att förhindra välfärdsbrottslighet.

Genomförda aktiviteter avrapporteras i samband med delårs- och årsuppföljning.

6.4 Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara klimatneutralt 2040, vara en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens

värden. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om en målsättning som stöder det prioriterade området;

- Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)

6.4.1 Genomföra åtgärder enligt Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning (Klimatplan 2040)

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- ta fram handlingsplan med förslag på åtgärder och vilka resurser som åtgärderna kräver

I tillägg till ovan fortsätter förvaltningen verka för minskad klimatpåverkan genom att;

- fortsätta utbyggnaden av gång- och cykelvägar enligt beslutad Cykelplan
- arbeta med att främja det hållbara resandet
- återbruka material vid ombyggnationer,
- fortsätta utbyggnaden av laddpunkter vid kommunala verksamheter enligt plan
- främja den biologiska mångfalden
- bedriva hållbart skogsbruk.

Under året kommer också förvaltningen, utifrån det som beslutas i den reviderade dagvattenplanen, där skyfallsplanen utgör en del, inleda arbetet för att vidta proaktiva åtgärder. Vidare kommer förvaltningen att implementera åtgärder enligt beslutad energieffektiviseringsplan.

Mätetal	Utfall 2024	Senaste utfall	Mål 2026
Halvera koldioxidutsläpp från lokala resor i tjänsten jämfört med 2019 (utfall 2019: 271 005 kg). *(Mätetalet avser resor med tjänstebilar, hyrbilar samt privatbilar i tjänsten)*	143 716 kg (utfall 12 mån)	88 078 kg (utfall 6 mån)	<135 502 kg
Öka antalet laddpunkter för elbilar i anslutning till kommunens verksamheter jämfört med 2023-12-31. Det totala behovet är bedömt till 350.	133 (varav 85 nya)	216 (varav 83 nya)	30 nya
Antal fossiloberoende fordon av totala antalet fordon, procent (jämfört med 2024-12-31)	62%	71%	80%

6.5 Blomstrande näringsliv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommun ska ge förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service. En fördjupad beskrivning av området framgår i Luleå kommuns Mål och budget 2026–2028.

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om en målsättning som stöder det prioriterade området;

- Verka för ett förbättrat företagsklimat genom att öka nöjdheten med tillgänglighet, bemötande och service.

6.5.1 Verka för ett förbättrat företagsklimat och öka nöjdheten med förvaltningens tillgänglighet och service

Infrastruktur- och serviceförvaltningen ska:

- fortsätta med leverantörsdialoger inför upphandlingar tillsammans med inköpskontoret
- genomföra fler kundresor (en metodik som innebär att förståelsen för företagarnas behov och förutsättningar undersöks) och utifrån dessa genomföra åtgärder som förenklar för företagare i sina kontakter med kommunen
- tillsammans med entreprenörer utvärdera större avslutade projekt

Genomförda aktiviteter avrapporteras i samband med delårs- och årsuppföljning.

Mätetal	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2026
Ranking, kommunens service och bemötande i jämförelse med större städer, totalt 23. (ingår som en delundersökning i Svenskt näringslivs undersökning ”Lokalt företagsklimat”)	23	22	20

7 Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

7.1 Utvärdera nuvarande hantering av kommunens bostäder för kommunala verksamheters behov och Lulebos bostäder och föreslå mer samordnade och effektivare sätt att organisera sig

Uppdragsdirektiv inklusive bedömda utredningskostnader kvitteras med Lulebo, därefter säkerställande att uppdraget uppfattats korrekt. Arbetet har varit pausat i väntan på tillsättandet av ny VD i Lulebo, men har återupptagits under hösten 2025.

7.2 Öka antalet laddpunkter för elbilar i anslutning till kommunens verksamheter och parkeringsplatser

Arbetet med laddpunkter för kommunala tjänstefordon fortlöper. Utredning gällande semipublik laddinfrastruktur för kommunens anställda och leverantörer är klar. Behovet av laddpunkter för kommunal verksamhet beräknas vara tillgodosett under 2027.

7.3 Säkerställ Lulebornas tillgång till vatten genom beredskapsplan för vattentäkter samt skyfallsplan

Infrastruktur- och servicenämnden är huvudman för vattentjänsterna inom kommunen. Uppdraget om att säkerställa Luleåbornas tillgång till vatten genom beredskapsplan för vattentäkter pågår (Lumire AB ansvarar). Utredningsuppdraget gällande skyfallsplan hanteras inom ramen för arbetet med revidering av dagvattenplanen och beräknas vara klart för beslut i nämnden i januari 2026.

VA-planen som efter genomförd revidering antagits i oktober 2025 omfattar åtgärder för att säkra VA-anläggningarna mot skyfall.

7.4 Öka kommunens egen energiproduktion genom att installera solceller där det är ändamålsenligt

Från och med 2023 gör infrastruktur- och serviceförvaltningen analys i samband med ny- och ombyggnationsprojekt. Analysen visar om installation av solceller är ekonomiskt fördelaktigt och vilket behov av egenproducerad el som finns. Förutsättningar som har stor påverkan på resultatet är tillgång till fjärrvärme i området samt verksamhetens kontinuitet under året (året-runt verksamhet har stor betydelse). Om/när installation är aktuell räknas investeringen med i budgeten för aktuellt projekt. Vid mandatperiodens slut redovisas antal installerade/planerade solceller.

7.5 Utreda och bygga ny depå för Luleå Lokaltrafik AB (LLT)

Luleå Lokaltrafik AB (LLT) har behov av en ny depå för att klara av och säkra den framtida operativa driften med omställningskraven mot fossilfritt drivmedel år 2030, Luleå kommuns klimatmål, Sveriges miljömål och EU direktiv, den planerade tillväxten och förtätningen av Luleå tätort 2040, en fortsatt hög nivå på kundnöjdhet och höjd attraktivitet av kollektivtrafik samt fortsatt god arbetsmiljö i organisationen.

Utredning med lokalisering på nuvarande plats med en grov kostnadskalkyl har slutförts och är presenterad för kommunstyrelsen hösten 2024. Nästa steg är igångsättningstillstånd från kommunstyrelsen så att förprojektering och projektering kan påbörjas.

Förutom ovanstående finns ytterligare ett antal tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige beslutat om, men där annan förvaltning har huvudansvaret och infrastruktur- och serviceförvaltningen deltar med resurser på olika sätt.

8 Ekonomi

BUDGET (mkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunbidrag	427	450	480
Investeringsplan	698	595	437
Investeringsplan vatten- och avlopp	339	389	263

9 Uppföljning

Infrastruktur- och serviceförvaltningen redovisar resultat och förflyttning i samband med delårsuppföljning och årsuppföljning. Utöver detta kommer nämnden löpande under året få information som knyter an till mål, planer och de utmaningar nämnden identifierat. I samband med delårsuppföljning och årsuppföljning sker även uppföljning av nämndens uppföljningsplan för privata utförare.

Verksamhetsplan 2026

Miljö och byggnämnden

Innehåll

1 Inledning 2
2 Uppdrag 3
3 Organisation 4
4 Verksamhet 6
5 Visionen om framtidens Luleå 2040 7
5.1 Prioriterade områden 8
6 Miljö och byggnämndens målsättningar 9
6.1 Välfungerande vardag för alla 10
6.1.1 Stärk service och kvalitetskultur 11
Digitalisering och ny teknik 11
6.1.2 Effektfullt ledarskap 12
6.2 Mer Luleå för fler luleåbor 13
6.2.1 Hållbar utveckling 14
6.2.2 Främja bostadsbyggandet (Nytt- Främja bostadsbyggandet är ett fokusområde/satsning enligt KF) 15
6.3 Trygg i Luleå 15
6.3.1 Ökad resiliens 16
6.3.2 Infosäkerhet och säkerhetsskydd (nytt!) 16
6.4 Klimatsmart och naturpositiv 16
6.4.1 God folkhälsa och rena miljöer 17
6.4.2 Uppmuntra hållbara val ny text kommer från Ellinor 18
6.4.3 Rådgivning 18
6.5 Blomstrande näringsliv 18
6.5.1 Främjande och pedagogisk myndighetsutövning 19
6.5.2 Påskynda tillsynsprocessen (nytt fokusområde från KF) 20
6.5.3 Förbättra effektiviteten 20
7 Ekonomi 21
8 Uppföljning 22

1 Inledning

Miljö- och byggnadsnämndens verksamhetsplan är ett dokument för planering och styrning. Planen beskriver bakgrunden till miljö- och byggnadsnämndens prioritering och bidrag till förverkligande av kommunövergripande måluppfyllelse 2040. I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan beslutar den även om nämndens plan för intern kontroll. Avdelning miljö och bygg inom infrastruktur- och serviceförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Den nya organisationen ska stärka förutsättningarna för gränsöverskridande samverkan och fokus på de vi finns till för. Under mandatperioden kommer partnerskap, service och tillgänglighet vara i förvaltningens fokus.

Luleå kommuns service, oavsett om det riktar sig till samhällskollektivet, till enskilda individer och företag eller internt till kommunens medarbetare, ska ligga i nationell framkant när det gäller nöjda kunder, kvalitet och effektivitet. Servicekulturen ska genomsyra hela förvaltningen som i sin tur ska stärka servicekulturen i hela kommunen. Förvaltningen ska särskilt samordna, utveckla och optimera resurser inom kommunkoncernen och tillsammans med andra kommuner och nationella aktörer i syfte att underlätta medborgarnas tillgänglighet till offentlig service och bidra till likvärdig service för alla.

Vi gör det lätt att göra rätt för en fungerande och hållbar vardag. Tillsammans utvecklar vi service i nationell framkant.

2 Uppdrag

Miljö- och byggavdelningen – en drivkraft för hållbar utveckling i Luleå

Miljö- och byggavdelningen arbetar för att skapa ett långsiktigt hållbart och attraktivt Luleå – för dagens invånare och framtida generationer. Genom att förena social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i en balanserad helhet bidrar vi till kommunens utveckling. Vårt uppdrag vilar på lagstiftningens grund, som ger ramar och vägledning för hur samhällets krav ska uppfyllas.

I vår myndighetsroll, med ansvar för tillsyn och prövning, säkerställer vi att dessa krav efterlevs. Vi ser oss som en katalysator för hållbar tillväxt – där utveckling och miljöhänsyn går hand i hand. Genom att ställa krav på rätt nivå skapar vi proportionerliga insatser som ger tydlig effekt och nytta.

Vi bygger framtiden – tillsammans

Genom vårt dagliga arbete med tillsyn och beslut inom våra olika verksamhetsområden bidrar vi till ett samhälle där det är enkelt att göra rätt. Vi strävar efter att vara en myndighet som inte bara kontrollerar, utan också vägleder och främjar. Med ett pedagogiskt förhållningssätt hjälper vi Luleåbor och företag att förstå och möta samhällets krav – alltid med målet att tillsammans ta ansvar för en hållbar framtid.

Framåt med flexibilitet och förankring

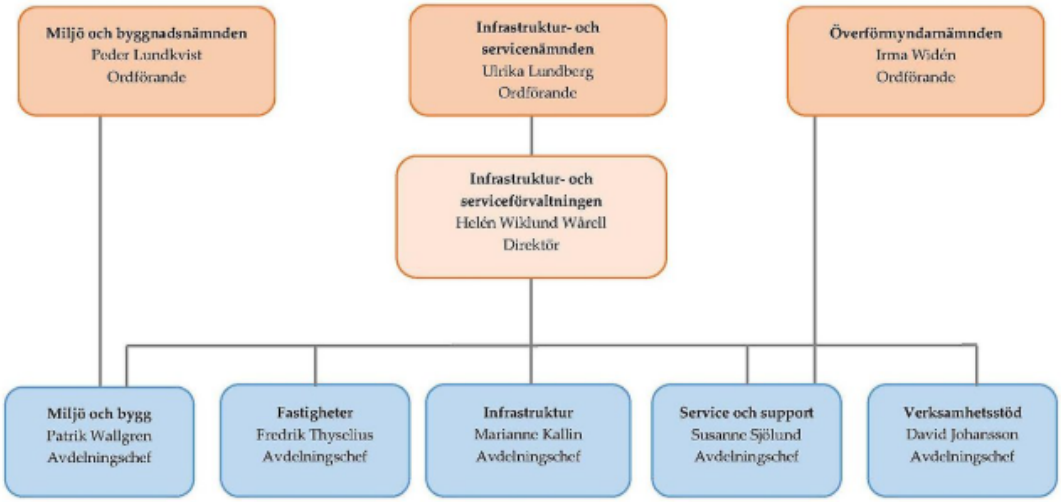
Vår verksamhet präglas av ambitionen att erbjuda service i nationell framkant, samtidigt som vi bygger en attraktiv kommun. I en tid av snabba förändringar, både lokalt och globalt, är det avgörande att vi arbetar enligt våra strategiska planer – men också att vi har förmågan att anpassa oss till nya förutsättningar och behov.

3 Organisation

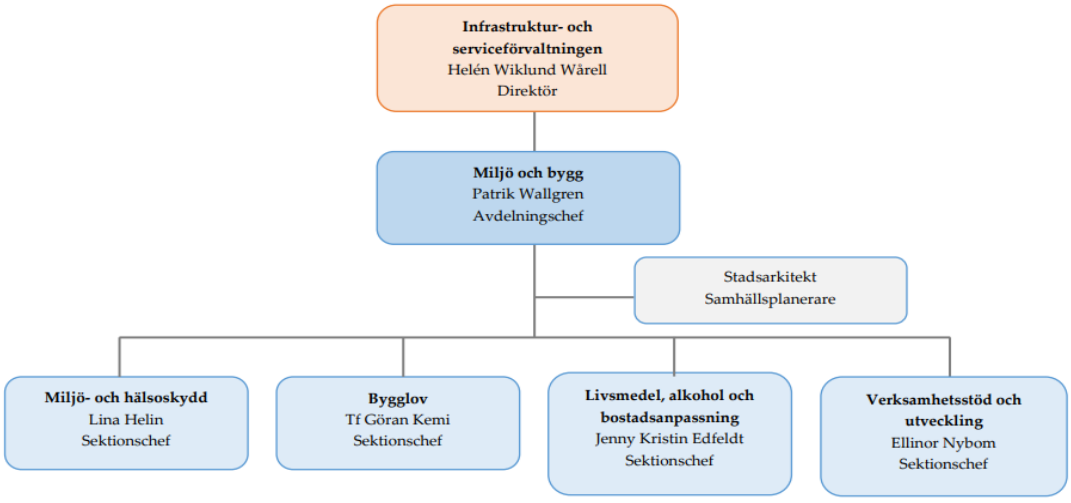
Från VEP 2025 med uppdatering av organsationsbild.

Miljö- och byggnadsnämndens verksamhet bedrivs av en avdelning inom infrastruktur- och serviceförvaltningen, avdelning miljö och bygg. Avdelningen har, på samma sätt som övriga avdelningar inom infrastruktur och serviceförvaltningen tillgång till stödresurser från avdelning Verksamhetsstöd.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen

Avdelning Miljö och bygg

Avdelning miljö och bygg består av sektionerna Bygglov, Miljö- och hälsoskydd, Livsmedel, alkohol och bostadsanpassning samt Verksamhetsstöd och utveckling. Totalt arbetar ca 60 personer inom avdelningen.

Avdelningsorganisationen bistår nämnden med utredningar och stödjer de politiska beslutsfattarna med tydliga och väl genomarbetade beslutsunderlag, tar fram rekommendationer om genomförande och verkställer fattade beslut.

4 Verksamhet

Miljö och byggavdelningen är en central del av Infrastruktur och Serviceförvaltningen. Denna avdelning samverkar med andra avdelningar såsom Fastigheter, Infrastruktur, Service och Support samt Verksamhetsstöd. Syftet är att tillsammans skapa en effektiv och hållbar förvaltning av kommunens resurser och tjänster.

Avdelningen får stöd från Verksamhetsstöd inom flera viktiga områden, inklusive ekonomi, utveckling, uppföljning och analys. Dessutom erbjuds stöd inom HR, IT-samordning och kommunikation, vilket bidrar till att säkerställa en välfungerande och samordnad verksamhet

Sektion Bygglov

Sektionen Bygglov ansvarar för tillsyn, tillstånd och prövning enligt plan- och bygglagen. Dessutom hanteras strandskyddsdispens enligt miljöbalken. Sektionen spelar en viktig roll i att säkerställa att byggnationer sker enligt gällande lagar och regler.

Sektion Miljö

Sektionen Miljö ansvarar för tillsyn, tillstånd och prövning inom miljöbalkens ramar. Sektionen är uppdelad i två team: Miljö och Hälsoskydd. Dessa team arbetar för att skydda miljön och främja god hälsa genom att övervaka och reglera verksamheter som påverkar dessa områden.

Sektion Livsmedel, alkohol och bostadsanpassning

Denna sektion ansvarar för tillsyn och tillstånd enligt livsmedelslagen och alkohollagen. Inom sektionen finns även ett team som arbetar med bostadsanpassningsbidrag, vilket innebär att stöd ges till personer som behöver anpassa sina bostäder för att kunna bo kvar hemma.

Sektion Verksamhetsstöd och utveckling

Sektionen Verksamhetsstöd och utveckling har som uppgift att stötta avdelningen med administration, systemsupport och vissa IT-relaterade frågor. Sektionen arbetar även med verksamhetsutveckling för att förbättra och effektivisera arbetssätt. Här finns också rådgivare, luftövervakning och Fairtrade-verksamhet som bidrar till hållbar utveckling och rättvis handel.

5 Visionen om framtidens Luleå 2040

Vision Luleå 2040 innebär att vi nu är på väg mot framtidens Luleå. Vi ska tillsammans skapa ett attraktivt, hållbart Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Vårt uppdrag är att erbjuda en fungerande plats och vardag för dagens och morgondagens luleåbor. Det gör vi genom att driva samhällsbygget, leverera välfärd och säkra den lokala demokratin.

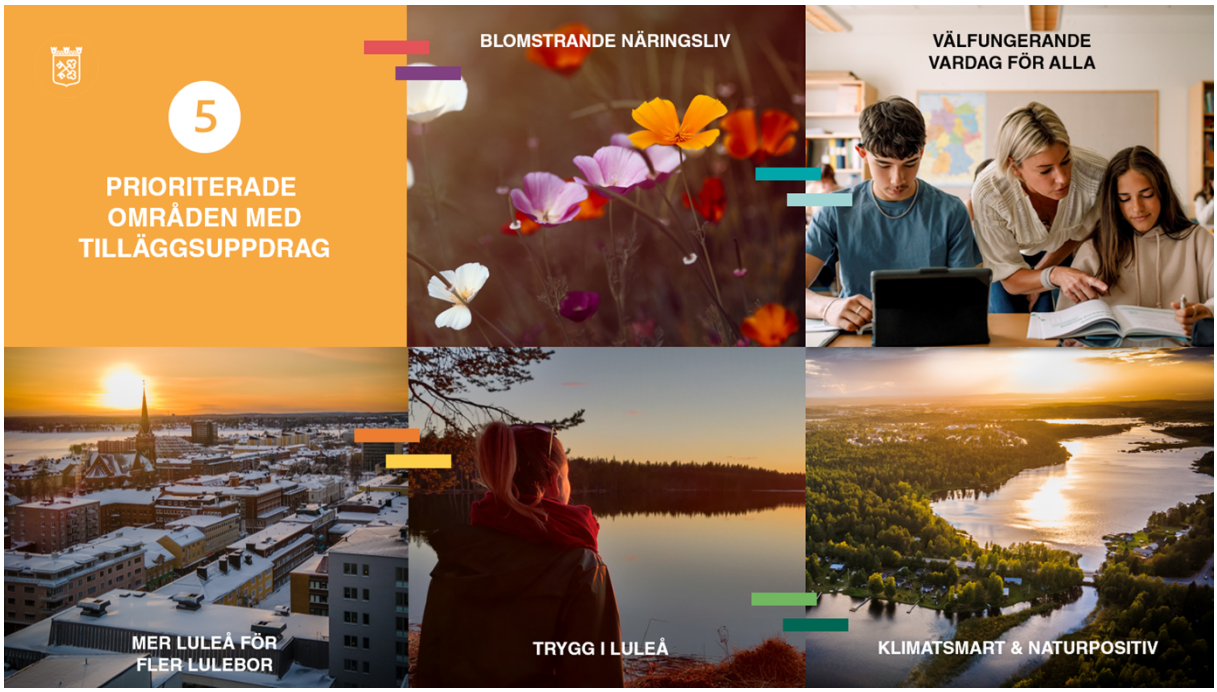
> Tillsammans skapar vi ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

5.1 Prioriterade områden

Kommunkoncernen har fem prioriterade områden och tilläggsuppdrag på väg till visionen om framtidens Luleå 2040 då vi ska bland annat skall:

- Vara 100 000 Luleåbor
- Ha 0 klimatpåverkan
- Ökat med 5 000 nya jobb
- Ha en 100% fungerande vardag

Luleå kommunkoncern ska i alla verksamheter inför 2026, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden och tilläggsuppdrag.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten. De prioriterade områdena med tillhörande effekter är de som följs upp i delårsuppföljning och årsuppföljning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten. De prioriterade områdena löper horisontellt genom organisationen, och här samverkar nämnder och bolag med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som regleras i reglementen och ägardirektiv.

6 Miljö och byggnämndens målsättningar

Miljö och byggnämnden har med utgångspunkt från nämndens uppdrag beslutat om målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden. Om inte annat anges sker finansiering av målsättningar inom tilldelad ram.

6.1 Välfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunkoncernen ska leverera service som bidrar till välfärd och gör att invånare kan ha en 100 procent fungerande vardag.

Kommunkoncernen ska leverera service som bidrar till välfärd och gör att invånare kan ha en 100 procent fungerande vardag. Arbetet behöver göras tillsammans med de som bor, verkar och vistas i Luleå, så att det utgår från invånarnas behov och förväntningar, och säkerställer att de är nöjda med de tjänster och service som kommunen erbjuder.

Kommunkoncernen står också inför stora demografiska förändringar med en ökning av invånare över 80 år och en långsam tillväxt av arbetskraften. För att möta välfärdens ökade behov krävs ett strategiskt arbete med **kompetensförsörjning**. Inriktningen för detta arbete handlar bland annat om ett effektfullt ledarskap och ett stärkt medarbetarskap, hållbara arbetsplatser och ökad möjlighet att arbeta längre. Servicen behöver utvecklas på

resurseffektiva sätt med digitalisering, AI och ny teknik som motor för förändrade beteenden och nya lösningar.

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat om tre målsättningar som stöder det prioriterade området

- Stärkt service- och kvalitetsstruktur
- Digitalisering och ny teknik:
- Effektfullt ledarskap

6.1.1 Stärk service och kvalitetskultur

Miljö- och byggavdelningen har en viktig roll i att stärka både service- och kvalitetsstrukturen inom kommunen. Tillsammans med infrastruktur- och serviceförvaltningen arbetar vi för att utveckla en stark servicekultur som inte bara genomsyrar vår egen förvaltning, utan även hela kommunkoncernens verksamhet.

Målet är att våra kunder, medborgare och företag – ska uppleva oss som en hjälpande hand som erbjuder stöd i komplexa processer och beslut. Miljö- och byggnadsnämnden bidrar aktivt till detta arbete, både genom deltagande i förvaltningens övergripande insatser och genom att kontinuerligt utveckla vår egen verksamhet mot en mer främjande och pedagogisk myndighetsutövning.

Vi strävar efter att möta våra kunder på ett sätt som gör det enkelt att göra rätt. Genom att skapa tydliga förutsättningar och vidareutveckla våra lösningar för självservice, vill vi underlätta kontakten med kommunen. Vår ambition är att erbjuda en smidig och tillgänglig service där varje individ känner sig sedd, hörd och har en nära dialog med oss som verksamhet.

Exempel på aktiviteter 2026

- Arbeta gemensamt inom förvaltningen kopplat till vårt uppdrag om “Sveriges bästa service”

Mätetal	Utfall 2025	Mål 2026
NKI	71	75

Digitalisering och ny teknik

Avdelningen miljö och byggs arbete med att skapa, vidareutveckla och implementera lättanvända e-tjänster skapar bättre förutsättningar för en smidig och effektiv kommunikation mellan medborgare, företag och myndighet. Det utvecklingsarbetet är viktigt och kommer att fortsätta prioriteras framåt.

Artificiell intelligens (AI) öppnar upp nya möjligheter inom avdelningens arbetsprocesser. AI kan bidra med automatiserade sammanställningar, djupgående analyser och fungera som ett beslutsstöd i vissa typer av ärenden. Detta innebär en ökad effektivitet, förbättrad kvalitet i beslutsfattandet och en mer resurseffektiv verksamhet. Fokus i arbetet 2026 är att få mer inblick och lära sig vad vi kan använda tekniken redan idag och också ta sikte för att bygga tjänster som hjälper till i beslutsfattande och servicen mot våra kunder.

Miljö- och bygg kommer att aktivt följa den tekniska utvecklingen och arbeta för att ta fram nya digitala tjänster som förenklar vardagen för kommunens invånare och näringsliv. I detta arbete inkluderas även följande aktiviteter

Exempel på aktiviteter 2026

- Behovsinventering och beslutsunderlag för nytt ärendehanteringssystem
- Utbildning och inspiration kring AI:s möjligheter
- Utveckling av nya e-tjänster
- Förstudie för en AI-bot som servar våra medborgare och kunder.

6.1.2 Effektfullt ledarskap

Nämndens målsättning ligger i linje med kompetensförsörjningsstrategin vilken kopplar politiska mål till operativt arbete där fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs.

Genom ett effektfullt ledarskap, med tydlig uppdragsbeskrivning, rimligt ansvar och rätt stöd i vardagen, och som är både närvarande, drivande och effektfullt byggs tillit och skapas förutsättningar för ett starkt medarbetarskap och en kultur som främjar lärande, tillit, delaktighet och ständiga förbättringar. En hållbar arbetsmiljö där återhämtning, balans, tillit och trygghet är en naturlig del av vardagen stärker engagemanget och kvaliteten i verksamhetens resultat. Förvaltningen följer de nyckeltal som samlas in centralt.

Exempel på aktiviteter 2026

- Inspiration och utbildning kring ledarskap
- Arbete med ledarskap och medarbetarskap som skapar nytta

6.2 Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att **möjliggöra industrins omställning i rätt takt och driva på för en hållbar tillväxt** och samhällsomställning med kulturen som drivkraft. Inflyttningen till Luleå ska öka och livet mellan husen ska utvecklas. **Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra.**

Mer Luleå för fler Luleåbor handlar om att bygga vidare på de kvaliteter som gör att vi som redan är Luleåbor trivs här, att Luleå ska utvecklas på ett sätt som både nuvarande och framtida Luleåbor uppskattar.

Stora industrisatsningar pågår i norr och bidrar till en omställning som har en tydlig grön profil. Luleå kommun driver aktivt på för en **hållbar tillväxt och samhällsomställning** i **nationell framkant**. Samarbetet i regionen är avgörande för att klara omställningen och mycket kommer att handla om att skapa goda förutsättningar att bo och verka både i **stad och på landsbygd**.

I landsbygderna finns ett rikt näringsliv och ett aktivt civilsamhälle med många föreningar som bidrar till aktiviteter och gemenskap för stora och små. **Livskraftiga landsbygder** är viktiga för hela kommunens utveckling, attraktivitet och omställning till ett hållbart samhälle.

Kommunen behöver gemensamt med andra både planera och genomföra utvecklad infrastruktur, verksamhetsområden samt olika bostadstyper och -områden. Förutsättningar som berör detta kan handla om tillgång till mark, se över arbetssätt från plan till genomförande och möjligheter till riskdelning mellan kommun och andra inblandande aktörer. Även de finansiella förutsättningarna är en utmaning.

Starka och utvecklade mötesplatser som är tillgängliga, inkluderande och kulturellt levande är centrala för att skapa ett samhälle där människor trivs och känner delaktighet, gemenskap och meningsfullhet. Kultur ska inte bara vara en upplevelse, utan ett sätt att delta i samhället och känna samhörighet. Öppna och mångkulturella samhällen präglas dessutom alltid av ett starkt kulturliv.

Invånares **delaktighet och inflytande** i lokala demokratiska processer och sammanhang behövs för att uppnå en hållbar samhällsomställning. Kommunens **kommunikation** med

invånare har också betydelse för kunskapen och förtroendet för kommunen. Under 2026 anger KF att ett prioriterat fokusområde för MBN är att Främja Bostadsbyggande/tillväxt

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat om **två målsättningar** som stöder det prioriterade området;

- Hållbar utveckling
- Främja bostadsbyggandet

6.2.1 Hållbar utveckling

Avdelningen för miljö och bygg har en viktig roll som katalysator i arbetet med att främja en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Genom att aktivt integrera och balansera de tre hållbarhetsdimensionerna – ekologiska, ekonomiska och sociala – kan avdelningen bidra till att skapa ett resilient och inkluderande samhälle.

Den ekologiska dimensionen innebär att bevara och skydda naturresurser, minska miljöpåverkan och främja biologisk mångfald. Ekonomisk hållbarhet handlar om att skapa förutsättningar för en stabil och effektiv resursanvändning som gynnar både nuvarande och kommande generationer. Den sociala dimensionen fokuserar på att säkerställa jämlikhet, delaktighet och livskvalitet för alla invånare.

Exempel på aktiviteter 2026

- Utföra uppgifter utifrån beslutad tillsynsplan som både visar på vilka prioriteringar och insatser som planeras kommande år både inom tillsyn och prövning.
- Miljöutvärderingar: Genomföra regelbundna miljöutvärderingar för att identifiera och minska miljöpåverkan från kommunens verksamheter och projekt.

6.2.2 Främja bostadsbyggandet

Genom att effektivisera handläggningsprocesser och erbjuda tidig rådgivning samt tillämpa regelverk på ett lösningsorienterat sätt kan avdelningen bidra till att fler bostäder byggs snabbare och med hög kvalité. Handläggning ska även vara förutsägbar och transparant för sökande.

Exempel på aktiviteter 2026

- Delta i projektet Bo/No som syftar till att kunna bygga billigare bostäder.

- Skapa smidiga, enkla och vägledande processer som underlättar.

6.3 Trygg i Luleå

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället.

Trygghet och säkerhet är ett paraplybegrepp för kommunkoncernens samlade arbete med social hållbarhet med särskilt fokus på barn och skydd mot oönskade händelser, det vill säga mot kriser, olyckor och brott som drabbar människor, egendom, miljö eller samhällsfunktion.

För Luleå handlar området om lokalt brottsförebyggande arbete, förhindrande av organiserad (välfärds-)brottslighet men också om arbetet för säkerhet och beredskap utifrån det geopolitiska läget som tillsammans skapar trygghet. Landsbygderna är viktiga i kommunens arbete för ökad självförsörjningsgrad av livsmedel, energi etcetera. I bilden nedan ses de satsningar som finns för 2026

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat om **två målsättningar** som stöder det prioriterade området;

- Ökad resilians
- Infosäkerhet och säkerhetsskydd

6.3.1 Ökad resiliens

Det rådande omvärldsläget ställer ökade krav på vår förmåga att hantera samhällsstörningar och upprätthålla en robust och fungerande verksamhet. För att möta dessa utmaningar behöver vi stärka vår beredskap inom flera centrala områden

Exempel på aktiviteter 2026

- Analysera/undersök vad verksamheten behöver för att göra det möjligt att bedriva verksamheten vid olika samhällsstörningar tex längre elavbrott, ransomweareatacker mm
- Säkerställ att alla nyckelpersoner på avdelningen medverkar på de kommunövergripande krisledningsövningar

6.3.2 Infosäkerhet och säkerhetsskydd

I februari 2025 beslutade kommundirektör om en handlingsplan för Säkerhet och Beredskap. För att kunna genomföra planen, tillsammans med det rådande säkerhetsläget i Sverige, har förvaltningen beslutat om att anställda en säkerhetsansvarig. Målet är att arbetet med den nya ansvariga tillsammans med beredskap och säkerhetskontoret kommer genomföra ett antal aktiviteter som är definierade i planen

Exempel på aktiviteter 2026

- Utarbeta en säkerhetsskyddsanalys (SSA) för avdelning miljö och bygg
- Ta fram rutiner för informationssäkerhet och sekretess för avdelning miljö och bygg.
- Genomföra informationssäkerhetsklassning av informationen i verksamhetens IT-stöd.

6.4 Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara klimatneutralt 2040, vara en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens värden.

Tempot i omställningen för att minska den pågående globala uppvärmningen samt begränsa dess negativa konsekvenser behöver öka och därför planerar kommunen flera satsningar med en grön profil. **Samhällsplaneringen** ska styras mot en hållbar och fossilfri kommun. Luleå kommunkoncern arbetar med klimatfrågan främst genom att **minska klimatpåverkande utsläpp**, både i sina egna verksamheter och i Luleå som ort. Det handlar även om exempelvis att **bygga klimatsmart, hållbart och energieffektivt**, uppmuntra till **cirkulär ekonomi** och använda mer **förnyelsebar energi.** Höga natur och kulturmiljövärden präglar landskapet och bebyggelsen på **landsbygderna**. **Grönområden** som är tillgängliga i alla bostadsområden och **biologisk mångfald** på kommunens grönytor är en viktig del i framtidens Luleå. I bilden nedan ses de satsningar som finns för 2026

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat om **tre målsättningar** som stöder det prioriterade området;

- God folkhälsa och rena miljöer
- Uppmuntra hållbara val
- Rådgivning

6.4.1 God folkhälsa och rena miljöer

Vi strävar efter att säkerställa att den miljö vi vistas i är trygg, hälsosam och hållbar genom ett aktivt tillsynsarbete och myndighetsutövning. Under kommande år arbetar vi fokuserat med syfte att alla som vistas i kommunen ska ha en hälsosam närmiljö samt att kraven för den skärpta miljölagstiftningen ska uppnås. Vi vill hjälper medborgare att minska sitt klimatavtryck och leva mer hållbart i vardagen. Vi bidrar även till att inspirera till moderna lösningsval som minskar risken för förorenade dricks- och badvatten, samt övergödning av vattendrag med syrebrist och algblomningar som följd. Våra insatser ska bidra till en långsiktig förbättring av folkhälsa, miljö och luftkvalitet. Detta inkluderar både tekniska lösningar och samverkan med olika aktörer för att åstadkomma en långsiktig omställning och lägre klimatavtryck på individ så väl som samhällsnivå.

Exempel på aktiviteter 2026

- Ansvarsfull alkoholservering – Ett förebyggande arbete som bidrar till en tryggare miljö genom att minska riskerna för störningar och negativa hälsoeffekter i offentliga miljöer.
- Genomföra riktade tillsynkampanjer för enskilda avlopp. Fokus skall vara moderna lösningar

Mätetal	2025	Mål 2026
Antal överskridande av MKN luft pm 10	31	Max 18
Antal unika fastigheter som erhållit VA-rådgivning	221	225
Antal unika rådgivningstillfällen inom EKR (företag och Brf)	5	10

6.4.2 Uppmuntra hållbara val

I samband med dialog och rådgivning inom våra specialuppdrag så som energi- och klimatrådgivning samt rådgivning inom vatten och avlopp uppmuntrar vi till beteendeförändringar mot moderna så väl som säkra tekniska lösningar som på sikt antas leda till bestående påverkan på vår närmiljö med mindre energiförbrukning och lägre klimattryck. Kommunens åtagande inom Fairtrade bidrar till de globala målen med sunda arbetsvillkor och bidrar till ökad jämställdhet och rättvisa förhållanden. Arbetet syftar till att öka andelen rättvisemärkt konsumtion genom att informera, utbilda och uppmuntra till val av produkter som bidrar till ökad jämställdhet och rättvisa villkor.

Exempel på aktiviteter 2026

- Gör egna kloka val i de sammanhang vi kan vid upphandling, resor, utbildning mm
- VA-rådgivning, under året ska information om robusta avloppslösningar som är lämpliga på platsen samt val av miljövänliga kretsloppslösningar uppmuntras där förutsättningar finns

6.4.3 Rådgivning

Avdelningen erbjuder kvalificerad rådgivning inom bland annat energi och klimat samt vatten och avlopps områdena. Rådgivningens syfte är att medverka till och främja moderna och hållbara lösningar med längre livstid, mindre energiförbrukning och lägre klimatavtryck. Vi vill öka kompetensen inom hållbar utveckling, främja beteendeförändringar samt informera om hur medborgare och andra aktörer kan vara delaktiga i omställningen till ett klimatsmart och hållbart samhälle. Genom detta arbete bidrar vi aktivt till kommunens mål om att uppnå klimatneutralitet senast år 2040.

Exempel på aktiviteter 2026

- Erbjuda rådgivning om (solceller, värmepumpar och laddinfrastruktur) -
- Rapportera årligen hur insatserna bidrar till klimatmålet 2040

6.5 Blomstrande näringsliv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommun ska ge förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service.

Kommunen har en mängd olika roller, till exempel som myndighet, servicegivare, kund och markägare. Företagarnas åsikter om kommunens företagsklimat är nära förknippade med hur de upplever att kommunen agerar. Det är speciellt viktigt när det handlar om myndighetsutövning. Serviceområdena effektivitet, följt av kompetens och bemötande har störst betydelse för företagarnas helhetsbedömning och avspeglar sig i ranking avseende företagsklimat. Och kraven för dessa ökar hela tiden. Det finns en idé om att företagsklimatet kan prioriteras med hjälp av en ny servicefunktion som har en spindel i nätet-funktion med hög tillgänglig och god dialog med företagen. Kommunen har därför beslutat om en extra satsning kopplat till Luleå industripark och ett tidigt skede detta för att ha en tidig dialog samt hålla tempo i tillstånd och prövningsprocessen.

Att stötta företag som vill växa och/eller etablera sig är en central del av arbetet för ökad tillväxt. Insatser och samverkan med aktörer på landsbygden, besöksnäringen och samarbeten i regionala utvecklingsfrågor är viktiga för utvecklingen av kommunen. Under 2026 anger KF att ett prioriterat fokusområde som tydligt berör MBN vilket är att tillståndsprocessen skall påskyndas.

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat om tre **målsättningar** som stöder det prioriterade området;

- Främja pedagogisk myndighetsutövning
- Påskynda tillståndsprocesser
- Förbättra effektivitet

6.5.1 Främjande och pedagogisk myndighetsutövning

Vi fortsätter att aktivt vidareutveckla och effektivisera våra arbetsprocesser med målet att höja kvaliteten och förbättra servicen till våra medborgare och företag.
Genom tydliga och lättbegripliga beslut strävar vi efter att skapa en transparent myndighetsutövning där det är enkelt att förstå både syfte och konsekvenser.

Som myndighet har vi ett ansvar att inte bara fatta beslut, utan också att vara en stödjande aktör som hjälper, guidar och vägleder våra kunder genom komplexa ärenden.
Vår ambition är att skapa en servicekultur där det är lätt att göra rätt – där våra medborgare och företag känner sig trygga i kontakten med oss och upplever att de får relevant och tillgänglig hjälp.

Forskning visar att förtroendet för en myndighet stärks genom ett lyhört och inkluderande arbetssätt, där möjligheten till dialog är central. Därför är en av våra viktigaste framgångsfaktorer att fortsätta utveckla dialogen i våra olika processer. Vi arbetar aktivt med att förbättra tillgängligheten till vår verksamhet, både digitalt och fysiskt, så att det blir enkelt att komma i kontakt med oss.

Exempel på aktiviteter 2026

- Fortsatt utveckling av verksamhet kopplat till en pedagogisk och främjande myndighetsutövning. Dialog, effektivitet, tillgänglighet och förutsägbara förväntningar är viktiga områden 2026.
- Analysera resultat av Nöjd Kund Index (SKR) 2026
- Undersöka eventuella möjligheter till digitaliserade enklare moment i processen.

6.5.2 Påskynda tillståndsprocessen

Effektiva tillståndsprocesser kan vara avgörande för att kunna starta eller utveckla verksamhet på ett hållbart sätt. Regeringen arbetar just nu med att utreda hur man kan

snabba på och förenkla tillståndsprocesser. Syftet är att få mer förutsägbara processer som gör det lättare och snabbare till beslut. Avdelningen miljö och bygg kommer att följa denna utveckling och fundera själv på hur vi kan utveckla våra egna processer som vi ansvarar för.

Exempel på aktiviteter 2026

- Tydligare vägledning och kommunikation – genom att fortsätta utveckla guider och checklistor.
- Effektiv och smart remisshantering
- Standardisering och förenkling av processer – eliminera onödiga steg och samordna interna rutiner.
- Fortsätta utveckla e-tjänster.
- Föra tidigt dialog med våra kunder – etablera strukturer för dialog och samverkan med andra aktörer.

Mätetal	2025	Mål 2026
Uppnå rättssäker och effektiv verksamhet – Kundnöjdhet (NKI) inom Miljö och byggs verksamheter.	71,1%	75%
Digital ansökningsprocess – Andel (%) ansökningar och anmälningar via våra e-tjänster	61%	75%

6.5.3 Effektivitet

I årets NKI-mätning från SKR ser vi i resultatet att våra kunder önskar effektivare processer. Det handlar så klart om att få beslut inom den tid som motsvarar våra kunders förväntningar. Förutom att arbeta med effektiva processer kommer avdelningen även att lägga kraft på att skapa transparens och tydlighet i våra ärenden samt vår kommunikation ser över hur ge tydligare indikation när beslut kan fattas i ett ärende. Det arbetat handlar också mycket om att kunna följa sitt ärende, få återkoppling och feedback under ärendets gång och att vi fortsätter med våran dialog och vägledning. Genom att prioritera effektivitet i ärendehanteringen kan kommunen skapa bättre förutsättningar för en rättssäker och serviceinriktad myndighetsutövning, vilket i sin tur stärker förtroendet hos medborgare och företag.

Mätetal	2025	Mål 2026
Förbättrad effektivitet	66	68

7 Ekonomi

BUDGET (mkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunbidrag	32,	32	32
Investeringsplan	0,5	0,5	0,5

8 Uppföljning

Avdelning miljö- och bygg redovisar resultat och förflyttning i samband med delårsuppföljning och årsuppföljning. Utöver detta kommer nämnden löpande under året få information som knyter an till mål, planer och de utmaningar nämnden identifierat

LULEÅ KOMMUN

Verksamhetsplan 2026

Överförmyndarnämnd – antagen 2025-11-20 § 114

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsplan 2026 2
1.1 Inledning 2
1.2 Uppdrag 3
1.3 Mål för verksamheten 4
1.4 Ekonomi 7
1.5 Uppföljning 7

1 Verksamhetsplan 2026

1.1 Inledning

Överförmyndarnämnden är en obligatorisk tillsynsmyndighet. Nämnden erhåller sakkunnigstöd och administrativ service från överförmyndarenheten och kommunstyrelsens förvaltning tillhandahåller sekreterarstöd. Infrastruktur- och servicenämnden har personal- och arbetsmiljöansvar för tjänstepersonerna medan överförmyndarnämnden styr verksamheten, bland annat genom sin verksamhetsplan.

Överförmyndarnämnden har under ett antal år arbetat mot en mer digital handläggning och ligger långt fram inom området. Den 1 januari 2025 övergick överförmyndarnämnden till digitala akter och slutade i och med det att skriva ut handlingar som lämnas in digitalt. Överförmyndarnämnden har även infört ett antal e-tjänster för att underlätta för ställföreträdarna att administrera sina uppdrag och för ställföreträdarna och allmänheten att ta kontakt med nämnden.

Verksamhetsplanen bidrar till kommunfullmäktiges mål Välfungerande vardag för alla, Trygg i Luleå samt Klimatsmart och naturpositiv och arbetet under 2026 kommer att ha fokus på en effektiv och kvalitetssäker dokumenthantering för att ytterligare digitalisera verksamheten. Överförmyndarnämnden kommer även att dokumentera sin handläggning och beslutsfattande i enlighet med barnkonventionens och föräldrabalkens principer om beaktande av barnets bästa.

Regeringen har i lagrådsremissen "Ett ställföreträdarskap att lita på", som publicerades 6 november 2025, föreslagit ett antal förändringar till dagens lagstiftning som reglerar överförmyndarnämndens verksamhetsområde. De flesta av lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Förslagen innebär bland annat ett tydligare ramverk för ställföreträdarens uppdrag, där särskild vikt läggs vid att främja huvudmannens vilja och välbefinnande. För att stärka kvalitet och tillsyn föreslås en ny statlig myndighet med ansvar för vägledning, information, föreskrifter och utbildning. Ett nationellt ställföreträdarregister ska införas för att underlätta behörighetskontroll och förbättra tillsynen. Överförmyndarnas roll förstärks genom att beslutanderätt i icke-tvistiga godmanskapsärenden flyttas från tingsrätten till överförmyndarnämnden samt att möjlighet att utse anställda, professionella, ställföreträdare regleras.

Förändringarna i lagstiftningen kommer att påverka överförmyndarnämndens arbete under 2026 och kan således även komma att påverka verksamhetsplanen och verksamhetens inriktning under året.

1.2 Uppdrag

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Luleå kommun har en överförmyndarnämnd.

Överförmyndarnämndens uppgift är att rekrytera och utbilda lämpliga, ideellt engagerade gode män och förvaltare till alla som behöver och som uppfyller föräldrabalkens kriterier för att få en god man eller förvaltare. Överförmyndarnämndens uppgift är också att ha tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare, så kallade ställföreträdare, så att dessa utför sina uppdrag på ett bra sätt. Syftet med tillsynen är att förhindra att omyndiga barn eller vuxna som har förmyndare, god man eller förvaltare missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. Den som har en ställföreträdare kallas för huvudman.

1.2.1 Verksamhet

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet vars verksamhet består av att utreda och hos tingsrätten ansöka om eller yttra sig över ärenden om anordnande eller upphörande av godmanskap och förvaltarskap, så kallade ställföreträdarskap. Nämnden rekryterar gode män och förvaltare, så kallade ställföreträdare, och lämnar förslag på lämpliga ställföreträdare till tingsrätten. Nämnden förordnar vissa tillfälliga ställföreträdare, beslutar om byte av ställföreträdare, meddelar tillstånd i enskilda ärenden, granskar årsräkningar och utövar i övrigt tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare.

Huvudmännen, de som har en ställföreträdare, består till största delen av vuxna personer som på grund av sjukdom, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp av en ställföreträdare att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom och sörja för sin person. Huvudmannen kan också vara ett underårigt barn som på grund av sina ekonomiska förhållanden står under överförmyndarnämndens tillsyn eller ett utländskt barn som kommit till Sverige utan vårdnadshavare och söker uppehållstillstånd här. Överförmyndarnämnden utövar även tillsyn över samtliga legala förmyndare (föräldrar) och förordnade förmyndare till omyndiga barn.

Överförmyndarnämnden har ungefär 1 200 akter fördelade på ca 150 förvaltarskap, ca 600 godmanskap, ca 100 utredningar och resten förmynderskapsärenden. Under åren fattar nämnden ca 1 600 enskilda beslut, granskar ca 1 000 redovisningshandlingar och utövar tillsyn över mer än 600 000 000 kr.

Överförmyndarnämnden är ansvarig för att ställföreträdare erbjuds den utbildning som behövs. Nämnden bjuder löpande in till utbildningar och informationsmöten för

gode män och förvaltare i syfte att lämna stöd i deras uppdrag så att huvudmännens intressen tas till vara på ett bra sätt. Utbildningarna syftar även till att ställföreträdarna ska vara väl medvetna om hur de ska redovisa uppdragen till nämnden. Överförmyndarenhetens handläggare är också behjälpliga vid problem eller om någon behöver extra hjälp. Samtliga nya ställföreträdare har deltagit på ett personligt möte där information lämnats om uppdraget och den e-tjänst som nämnden erbjuder som stöd för ställföreträdarnas redovisningar. Alla nya ställföreträdare erbjuds även att genomgå en extern e-utbildning som överförmyndarnämnden beställer och som ställföreträdarna sedan genomför digitalt. Nya ställföreträdare erbjuds också att träffa en handläggare när ställföreträdaren ska använda e-tjänsten första gången. Nämnden tillhandahåller även handböcker till hjälp för ställföreträdarna som visar hur e-tjänsten används.

Länsstyrelsen har tillsyn över överförmyndarnämnden och gör årliga tillsynsbesök med stickprovsgranskning av enskilda ärenden. I tillsynen granskar länsstyrelsen om nämndens handläggning följer lagar och förordningar och om handläggningar i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen kan även granska nämnden efter exempelvis en anmälan. Vid den senaste tillsynen 2025 bedömde Länsstyrelsen att överförmyndarnämnden arbetar i enlighet med gällande lagstiftning, att goda rutiner finns och att akterna handläggs på ett lämpligt och rättssäkert sätt.

1.3 Mål för verksamheten

Överförmyndarnämnden bidrar till kommunfullmäktiges prioriterade områden Välfungerande vardag för alla, Trygg i Luleå samt Klimatsmart och naturpositiv

Välfungerande vardag för alla - Nämndsmål
Digitalisering för effektivitet och hållbarhet
Beskrivning: Överförmyndarnämnden strävar efter att effektivisera sin verksamhet och minska miljöpåverkan genom ökad digitalisering. Genom att använda säkra kommunikationskanaler kan nämnden redan idag skicka meddelanden och dokument digitalt till ställföreträdare men behov finns att även kunna kommunicera säkert med myndigheter och banker, vilket skulle minska behovet av pappersutskrifter och påskynda handläggningen. För att ytterligare förbättra tillgängligheten och servicen till såväl allmänheten som till ställföreträdarna planeras nya e-tjänster under året, bland annat fler ansökningar om god man, ansökan om byte av ställföreträdare, inlämning av klagomål och synpunkter samt

ansökan om samtycke att driva rörelse. Dessa tjänster förenklar kontakten med nämnden och bidrar till en mer användarvänlig och hållbar verksamhet.

I och med att överförmyndarnämnden har övergått till digitala akter och arbetar för att införa än fler digitala tjänster finns behov att kunna signera beslut digitalt. Genom införsel av digital signatur för tjänstepersonerna på överförmyndarenheten kan till exempel uttagstillstånd och andra relevanta dokument signeras och därefter expedieras digitalt till ställföreträdare och berörda vilket effektiviserar processerna och minskar nämndens utskrifter.

När en huvudman blir folkbokförd i en annan kommun är inte längre överförmyndarnämnden i Luleå kommun behörig överförmyndare utan ska då snarast lämna över huvudmannens akt till överförmyndaren i den nya folkbokföringskommunen. Överförmyndarnämndens verksamhetssystem kan förpacka all information i en akt till en digital fil som därefter kan skickas till den mottagande kommunen. För att kunna nyttja funktionen behöver överförmyndarnämnden utveckla en rutin för hur överlämnandet praktiskt ska utföras på ett säkert sätt. Överförmyndarnämnden behöver även säkerställa att nämnden får tillbaka en bekräftelse från den mottagande kommunen att denne tagit emot akten som motsvarar det mottagningsbevis som idag erhålls när akten skickas fysiskt som rekommenderat brev med mottagningsbevis.

Förenklad ärendehantering genom effektiv dokumenthantering

Beskrivning:

Syftet med målet är att säkerställa en effektiv, enhetlig och rättssäker handläggning av ärenden. För att uppnå detta har överförmyndarnämnden bland annat tagit fram dokumentmallar i verksamhetssystemet för de flesta ärendetyper. Eftersom handläggningsrutiner och praxis har förändrats över tid finns ett behov av att inventera befintliga dokumentmallar, rensa bort mallar som inte längre används och att uppdatera kvarvarande mallar utifrån aktuella behov.

Handläggarstöd och kunskapsöverföring är också centralt. Nämnden har en omfattande handbok för utredande handläggare, men det finns behov av att ta fram en motsvarande handbok för granskande handläggare. Denna planeras färdigställas först år 2027, då arbetet måste ske utanför den intensiva granskningsperioden januari–september.

För att stärka rättssäkerheten i beslutsfattandet behöver information om huvudmannens förståelseförmåga vara lättillgänglig. Detta påverkar bland annat beslut om godmanskap eller förvaltarskap, samtycke till åtgärder och delaktighet i beslut. Det behöver därför säkerställas att uppgiften om förståelseförmåga och datum för senaste läkarintyg finns registrerad i verksamhetssystemet i samtliga aktiva akter, samt att senast inkomna läkarintyget är inskannat i systemet.

Trygg i Luleå - Nämndsmål

Synliggöra att barns rätt tas tillvara i alla beslut och ärenden

Beskrivning:

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) är principen om barnets bästa grundläggande. Även enligt föräldrabalken, som reglerar det mesta av överförmyndarnämndens verksamhet, är barnets bästa en vägledande och styrande princip som ska genomsyra alla beslut som rör minderåriga.

Barnkonventionen kräver att beslut som påverkar barn:

- systematiskt utvärderar vad som är barnets bästa,
- dokumenteras skriftligt vid större ärenden,
- aktivt tar in barnets egna perspektiv,
- ger barnets bästa en tyngre position än övriga intressen.

Syftet är att säkerställa att barns rättigheter, välbefinnande och utveckling alltid står i centrum i samhällets beslutsfattande.

Överförmyndarnämnden arbetar redan idag i enlighet med barnkonventionen i stort men behöver utveckla en rutin för dokumentering i beslut hur barnets bästa har beaktats.

Klimatsmart och naturpositiv - Nämndsmål

Minskad pappersförbrukning

Beskrivning:

Överförmyndarnämnden har varit en papperstyngd verksamhet med ett stort antal utskrifter varje år. Den 1 januari 2025 övergick överförmyndarnämnden till digitala akter istället för fysiska pappersakter. Denna övergång har minskat överförmyndarnämndens pappersförbrukning men nämnden kommer att fortsätta sitt arbete med en än mer digital handläggning samt se över sina utskrifter i övrigt i form av blanketter och informationsmaterial för att fortsätta att minska sina totala utskrifter.

Bidrar till det prioriterade området Klimatsmart och naturpositiv

Mätetal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Minskad pappersförbrukning						
Minska antalet utskrifter i Luleå kommunkoncern	52 037	66 448	Rapporteras januari 2026	17 000	8 500	8 500

1.4 Ekonomi

1.4.1 Driftsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	-10 980	-12 241	-12 908	-13 114	-13 322
Kommunbidrag	-11 321	-12 682	-12 908	-13 114	-13 322
Resultat	**341**	**441**	**0**	**0**	**0**
Specificering:					
10000 nämndverksamhet	-393,3	-393,0	-407,4	-413,9	-420,5
13000 överförmyndarenheten	-7 133,5	-7 844,6	-8 276,7	-8 408,8	-8 542,2
13060 ställföreträdare	-3 453,0	-4 003,6	-4 223,9	-4 291,3	-4 359,3

De större kostnaderna för överförmyndarnämnden utgörs av lönekostnader, arvoden till ställföreträdare och kostnader för de system som nämnden använder till sin handläggning. Arvodeskostnaden till ställföreträdarna är svårbudgeterad utifrån att kommunens kostnad beror på huvudmännens ekonomiska förutsättningar. Om det inte finns särskilda skäl för något annat ska arvode och ersättning för utgifter betalas med den enskildes medel i den mån hans eller hennes beräknade inkomst överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet eller hans eller hennes tillgångar under samma år överstiger två gånger prisbasbeloppet.

1.5 Uppföljning

Överförmyndarnämnden följer upp sin verksamhet och ekonomi månadsvis vid nämndens sammanträden. Tre gånger om året följs även nämndens beslutade mål upp i delårsrapport januari-april, delårsrapport januari-augusti samt i årsuppföljning.

Genomförande av revisionens grundläggande granskning styrs av kommunrevisionen men genomförs normalt under oktober-november.

Utbildningstillfällen för ställföreträdarna planeras att genomföras två gånger under året, en gång under våren och en gång under hösten.

Överförmyndarnämnden genomför sin verksamhetsplanering inför kommande år i samband med nämndens sammanträde i november.

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beslut om öppettider 2027											X	
Delårsuppföljning					X				X			
Grundläggande granskning, revisionen										X		
Internkontroll, uppföljning 2025		X										
Internkontrollplan 2027											X	
Månadsuppföljning	X	X	X	X		X		X		X	X	X
Nämndsammanträde	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
Statistik 2025		X										
Tidplan sammanträden 2027										X		
Utbildning ställföreträdare				X						X		
Verksamhetsplanering 2027											X	
Årsuppföljning 2025		X										

LULEÅ KOMMUN

PLAN

Verksamhetsplan 2026

Socialnämnden

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad
Verksamhetsplan 2026	Aktiverande styrdokument	lulea.se • Socialförvaltningens Doksök

Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
2025/346	Socialnämnd	2025-12-18	2027-01-29

	Dokumentägare	Gäller för
	Socialdirektör	Förvaltningens alla verksamheter

Syfte

Beskriver politikens styrning och riktning av det som nämnden vill uppnå under året kopplat till reglementet och som bidrag till de kommunövergripande prioriterade områden och utdelade uppdrag.

Verksamhetsplanen utgör ett underlag och stöd till förvaltningen och dess verksamheter vid utformning av målinriktade aktiviteter som ska bidra till att nämnden når en måluppfyllelse vid årets slut.

Uppföljning

Uppföljning sker vid del- och helår

Innehållsförteckning

1 Inledning 4
2 Socialnämndens bidrag till kommunfullmäktiges prioriterade områden 5
3 Socialnämndens uppdrag 5
3.1 Socialförvaltningens verksamhet 6
4 Utmaningar och behov som behöver omhändertas 7
4.1 En socialtjänst som möter samhällsutmaningar med förebyggande, jämlika och innovativa insatser 7
4.2 Jämlikhet och jämställdhet 7
4.3 Främja vägar till arbete och egen försörjning 7
4.4 Säkerställa kompetensförsörjning för en hållbar och framtidsanpassad socialtjänst 8
4.5 Utveckla digitala och innovativa lösningar för en hållbar och tillgänglig socialtjänst 8
5 Ekonomi 8
5.1 Inledning 8
5.2 Drift 11
5.3 Internbudget 2026–2028 11
5.4 Investeringar 15
6 Socialförvaltningens omhändertagande av socialnämndens målsättning 15
Samordning av målinriktade aktiviteter ska genomföras med syfte att skapa förutsättningar till långsiktiga och hållbara lösningar och sker exempelvis tillsammans med: 15
7 Uppföljning av måluppfyllelse 16
8 Socialnämndens målsättning 2026 16
8.1 Socialnämndens verksamhetsmål som bidrag till KF:s prioriterade område - Välfungerande vardag för alla 17
8.2 Socialnämndens verksamhetsmål som bidrag till KF:s prioriterade område – Trygg i Luleå 21
8.3 Socialnämndens verksamhetsmål som bidrag till KF:s fokusområde – Klimatsmart och naturpositiv 22

1 Inledning

På väg mot Framtidens Luleå ska alla förvaltningar och bolag tillsammans skapa ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service och plats för 100 000 Luleåbor (se bild 1).
Genom ett systematiskt och strategiskt förnyelsearbete ska vi bidra, utifrån vårt välfärdsuppdrag, till att stärka Luleå kommuns förmåga att möta komplexa samhällsutmaningar. Tillsammans skapar vi en lärande kultur där nya idéer uppmuntras, testas och vidareutvecklas. Utifrån intern och extern samverkan och dialog, utforskar vi nytänkande sätt för att forma och leverera kommunal välfärd, med fokus på god service till god kvalitet, som skapar värde för invånare- både idag och i framtiden.

Bild 1: Beskriver hur kommunkoncernen tillsammans ska skapa ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Prioriteringen är att fortsätta satsningar på välfärden, tillväxt, ökat tempo i klimatomställningen, en levande landsbygd och ett mer inkluderande Luleå.

Luleå kommunkoncern förväntas besluta om målsättningar med utgångspunkt i sina grunduppdrag, för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden och tilläggsuppdrag (se bild 2).

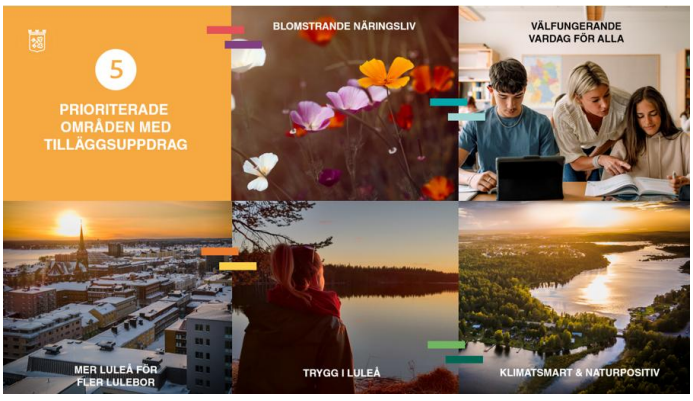

Bild 2: Kommunfullmäktiges fem prioriterade områden.

Socialnämndens verksamhetsplan ska, inom ramen av ansvaret enligt reglementet[1], säkerställa kommunfullmäktiges politiska prioriteringar och mål som ska uppnås inom fastställda budgetramar.

[1] Luleå kommuns nämndreglementen.pdf

Planen beskriver bakgrunden till socialnämndens prioriteringar som ska bidra till att förverkliga måluppfyllelsen i de kommunövergripande områdena enligt ovan och de tilläggsuppdrag nämnden fått tilldelat som anges i Luleå kommuns mål och budget 2026 och plan för 2027–2028[2]. Nämndens verksamhetsplan är planering för såväl nästkommande år som för två år framåt.

Planen styr arbetet genom att beskriva vad som ska uppnås och genomföras samt vilka resurser som tilldelas för det. Vidare utgör verksamhetsplanen ett stöd för den kommande uppföljningen av verksamheten genom att visa på vad som ska följas upp och vilka resultat som nämnden förväntar sig.

2 Socialnämndens bidrag till kommunfullmäktiges prioriterade områden

Inom ramen av socialnämndens ansvar och uppdrag (enligt reglementet), bidrar nämnden till måluppfyllelse, främst kopplat till kommunfullmäktiges prioriterade områden *Välfungerande vardag för alla*, Trygg *i Luleå* och *Klimatsmart & naturpositiv*.

Socialnämndens målsättningar som anges i verksamhetsplanen är direkt kopplade till ansvaret i välfärdsuppdraget. Det utesluter dock inte att nämnden även bidrar till de två andra prioriterade målområdena *Blomstrande näringsliv* och *Mer Luleå för fler luleåbor*. Inom förvaltningens verksamheter, pågår olika aktiviteter i samverkan med andra förvaltningar och bolag, som direkt eller indirekt bidrar till måluppfyllelse till de två övriga områdena.

3 Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden ska bidra till att främja social hållbarhet i samhällsplaneringen och ett jämlikt och hållbart samhälle. Detta genom att främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialnämnden uppdrag inryms inom:

§ 1 Socialnämnden svarar för insatser i egen regi för service, vård och omsorg i ordinärt och särskilt boende för de människor som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning har behov av sådana insatser.

§ 2 Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso och sjukvårdslagen (HSL), speciallagarna lag om vård av missbrukare (LVM) och lag om vård av unga (LVU) samt i övrigt vad som i lag sägs om socialnämnd.

§ 3 Socialnämnden svarar för det brottförebyggande arbetet inom Luleå kommun.

§ 4 Socialnämnden ansvarar för att svara på Migrationsverkets föreslagna andelstal för ensamkommande barn.

[2] Luleå kommuns mål & budget 2026 med plan för 2027-2028.pdf

Socialnämndens uppdrag innebär att erbjuda och utforma tidiga, förebyggande insatser, erbjuda en jämlik, jämställd och likvärdig service, stöd, hjälp, omsorg och vård med den enskildes behov och möjligheter i fokus, utifrån arbetssättet BBIC/IBIC (Barnets behov i centrum/Individens behov i centrum). Den enskildes rättighet till stöd sker via myndighetsutövning, samt erbjuds även olika serviceinsatser utan föregående behovsprövning.

3.1 Socialförvaltningens verksamhet

Socialförvaltningens verksamhet leds av socialdirektören. Förvaltningen är organiserad i sex verksamhetsområden och avdelning för verksamhetsstöd och utveckling, samt avdelning för HR & kompetensförsörjning (se bild 3).

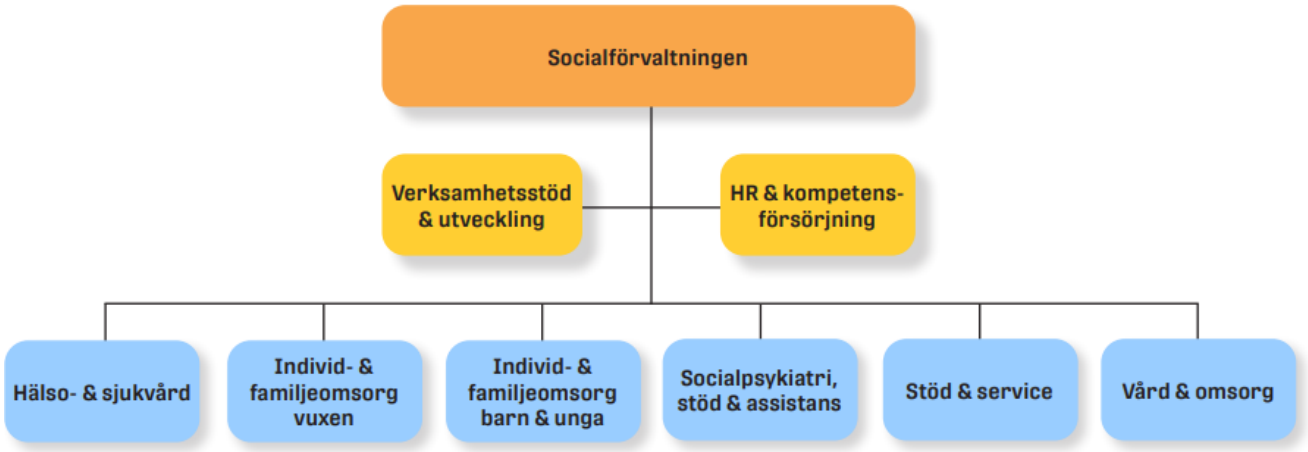

Bild 3: Organisationsbild över socialförvaltningen verksamhetsområden och ledningsstöd, gäller fr om 1 januari 2026

Varje verksamhetsområde leds av en verksamhetschef och enhetschefer med undantag för vård- och omsorg som utöver en verksamhetschef även har två områdeschefer som leder insatser inom stöd i hemmet med tillhörande enhetschefer och två områdeschefer som leder vård- och omsorgsboende med tillhörande enhetschefer.

Socialförvaltningens verksamheter består bland annat av:

- Ledningsstöd i form av verksamhetsstöd & utveckling, samt HR & kompetensförsörjning.
- Hälso- och sjukvård för dem över 18 år som är inskrivna i hemsjukvården, bor i kommunens särskilda boenden och till de som vistas på dagverksamhet.
- Individ- och familjeomsorg (IFO) som är indelade i två verksamhetsområden, sker behovsprövade insatser till barn och unga, samt behovsprövade insatser till vuxna och äldre. Inom verksamheten vuxna, finns även tillfälliga boenden och mötesplats.
- Verksamheter för stöd, vård och omsorg till målgrupper som vuxna, äldre, personer med personlig assistans, funktionsnedsättning, missbruk- och beroendeproblematik samt personer med psykisk ohälsa.
- Utöver ovan finns serviceinsatser utan föregående behovsprövning såsom exempelvis Föräldrasupport, familjerådgivning, centrum mot våld, råd- och stödmottagning (ROS), anhörigkonsulenter, kognitiva stödteamet, Äldresupporten och personligt ombud.

4 Utmaningar och behov som behöver omhändertas

4.1 En socialtjänst som möter samhällsutmaningar med förebyggande, jämlika och innovativa insatser

Socialnämnden ska möta ökade samhällsutmaningar såsom global instabilitet, lågkonjunktur, demografisk utveckling och social oro genom att stärka det förebyggande och främjande arbetet. Fokus ligger på att tidigt identifiera behov och erbjuda insatser som motverkar psykisk ohälsa, ensamhet, beroendeproblematik och bristande livsvillkor för barn och unga.

Verksamheten ska präglas av jämlikhet och jämställdhet, där alla invånare ges likvärdiga möjligheter till stöd, service, vård och omsorg. Genom att främja arbete och sysselsättning, samt utveckla digitala och innovativa lösningar, ska socialtjänsten bli mer tillgänglig, kunskapsbaserad och hållbar.

Socialtjänstlagen förstärker behovet av tidiga, lättillgängliga och individanpassade insatser. Socialnämnden ska därför arbeta för att sänka trösklarna till stöd, nå invånare i ett tidigt skede och säkerställa att arbetet är kunskapsbaserat och insatser vilar på forskning och beprövad erfarenhet.

4.2 Jämlikhet och jämställdhet

Socialnämnden ska säkerställa att alla invånare får en jämlik och jämställd service av god kvalitet, oavsett kön, ålder, bakgrund eller språk. Förvaltningen ska arbeta för att alla ska ha möjlighet till delaktighet och inflytande, både i direkt kontakt och via digitala kanaler, med tydlig och tillgänglig information.

Särskild hänsyn ska tas till kommunens ansvar som förvaltningsområde för meänkieli, finska och nordsamiska, så att språkliga rättigheter tillgodoses.

Jämställdhet innebär att alla har lika rättigheter och möjligheter att forma sina liv och bidra till samhället. Ett fortsatt arbete mot mäns våld mot kvinnor, barn och äldre är avgörande, både för att minska lidande och samhällskostnader.

Mäns våld mot kvinnor, barn och äldre, innebär också, förutom det stora personliga lidande det orsakar de som drabbas, mycket stora samhällskostnader varför ett fortsatt våldsförebyggande arbete är viktigt.

Ambitionen är att varje individ och familj ska kunna leva ett självständigt liv i trygghet, med god hälsa och livskvalitet. Barnets rättigheter och röst ska alltid beaktas.

4.3 Främja vägar till arbete och egen försörjning

Socialnämnden ska arbeta för att fler individer som står utanför arbetsmarknaden, men har arbetsförmåga, får möjlighet till arbete eller meningsfull sysselsättning. Att ofrivilligt vara utan arbete påverkar både hälsa och livskvalitet negativt, och kan leda till ekonomisk utsatthet och behov av försörjningsstöd. Särskilt fokus ska läggas på att bryta den negativa spiral som kan uppstå för barn som växer upp i hushåll med ekonomiskt bistånd, då forskning visar att detta ökar risken för fortsatt utsatthet i vuxenlivet.

Genom samverkan, individanpassade insatser och stöd till aktivitet, sysselsättning eller praktik ska socialtjänsten bidra till att fler får möjlighet att ta steg mot egen försörjning och ett självständigt liv.

4.4 Säkerställa kompetensförsörjning för en hållbar och framtidsanpassad socialtjänst

Socialnämnden ska möta framtidens behov av välfärdstjänster genom att arbeta långsiktigt och strategiskt med kompetensförsörjning. I takt med att antalet äldre ökar kraftigt och sett till att arbetskraften växer långsamt, krävs nya arbetssätt, ökad samverkan och ett personcentrerat förhållningssätt.

Förvaltningen ska utveckla metoder och strukturer som stärker arbetsmiljön, attraherar nya medarbetare och möjliggör kompetensutveckling. Fokus ligger på att behålla och vidareutveckla befintlig personal, samt att möta nya krav från en äldre befolkning med förändrade behov och förväntningar – inklusive digitala lösningar och individuella val.

Genom att arbeta utifrån helhetssyn och personcentrerat arbetssätt utifrån BBIC och IBIC (Barnens Behov I Centrum och Individens Behov I Centrum), ska socialtjänsten säkerställa att rätt kompetens finns för att möta både dagens och morgondagens utmaningar.

4.5 Utveckla digitala och innovativa lösningar för en hållbar och tillgänglig socialtjänst

Socialnämnden ska möta nutidens och framtidens utmaningar genom att öka takten i digitalisering och innovation. Förvaltningen ska utveckla och använda digitala verktyg och välfärdsteknik som är anpassade efter målgruppens behov och skapar nytta för både medborgare, brukare och medarbetare.

Digitala lösningar ska bidra till att socialtjänsten blir mer kostnadseffektiv, kvalitativ och tillgänglig. Arbetssätt ska utformas med principen "digitalt först – fysiskt när det behövs", för att möta behov samtidigt som resursanvändningen optimeras.

Innovation och teknik ska också stödja kompetensförsörjningen genom att möjliggöra nya arbetssätt som är mindre personalkrävande och främjar en attraktiv arbetsmiljö.

5 Ekonomi

5.1 Inledning

Socialnämnden arbetar löpande med effektiviseringar och förändrade arbetssätt för att klara framtidens utmaningar gällande kompetensförsörjning, demografi och ekonomi. Inom planperioden är en av de viktigaste åtgärderna ett fortsatt arbete med kompetensförsörjningsplanen och utveckling av verksamheterna. Det krävs också ett ökat fokus på att utveckla digitalisering och välfärdsteknik där det är möjligt utifrån synsättet digitalt först – fysiskt när det behövs, samt att utforma arbetssätt som är mindre personalkrävande. Nya arbetssätt kommer bli nödvändiga och prövas redan i verksamheten exempelvis inom hemtjänsten. Socialförvaltningen kommer i större omfattning än tidigare behöva stå för egna interna utbildningar och utbildningskostnader där utvecklingen av ett Kompetenscentra är en viktig del, i förslag till internbudget omhändertas ökade kostnader till viss del. Kostnaderna kommer följas kommande år och resultatet redovisas även i nämndens arbetsmiljösatsning.

Även digitaliseringens möjligheter måste tas om hand för att klara framtidens kompetensförsörjning. Nya kompetenser kommer behövas framåt där ny teknik och lagar kommer kräva nya arbetssätt och utmana kommunens infrastruktur, samtidigt som informationssäkerheten ska säkerställas. En av de största utmaningarna kommande år ses inom barn- och ungaområdet på grund av ökade kostnader för placeringar. Socialnämnden hade budgeterat för ökade kostnaderna under 2025 med 18,5 mkr och även inför 2026 beräknas kostnaderna fortsätta öka med liknande summa.

Socialförvaltningens budgetarbete har sin grund i och planeras utifrån verksamhetens behov och de beslut som socialnämnden fattat. Förvaltningen har analyserat ekonomin i förhållande till verksamhetens behov. Den största utmaningen på både kort och lång sikt finns inom kompetensförsörjningen, där olika aktiviteter genomförs med målet om att vara en attraktiv arbetsgivare och behålla kompetensen. Behovet av sommarförmåner är oklart och kommunen inväntar resultat från statliga utredningar, bland annat om personlig assistans.

Personliga assistans

Socialförvaltningen har inte en kostnadsminskning för personlig assistans enligt ramjustering i de generella bidragen till kommunen gällande minskade kostnader för kommunen i förhållande till Försäkringskassan.

Ny lag med förslag om att staten, det vill säga Försäkringskassan, tar över beslut om personlig assistans samt kostnaden 2026 är inte beslutad än men har varit ute på remiss med ganska positivt gensvar. Det finns dock en osäkerhet om hur förändringen kommer påverka kommunens kostnader.

Familjehem

Ökning av antalet familjehem ger ökade kostnader, en utveckling som fortsätter även under år 2026. Förvaltningen ser även en högre komplexitet i barn och ungas behov vilket kräver fler konsulentstödda familjehem (bolagsdrivna), denna utveckling ses även i andra kommuner.

Försörjningsstöd

Kostnaderna har minskat de senaste åren, en mindre ökning ses under 2025. Utvecklingen beror på en god arbetsmarknad i Luleå och ett aktivt arbete för att ge individer möjlighet till egen försörjning via olika insatser i samverkan med andra aktörer.

Äldreomsorgen

Luleå kommun kommer att ha en ökad demografi av äldre under de närmaste åren. Under perioden finns investeringsmedel för ett nytt vård- och omsorgsboende som nämnden beslutade om 2023.

Under året har nämnden följt utmaningarna i hemtjänsten, sedan byte av verksamhetssystem våren 2024 har uppföljningen försvårats både av att rutiner inte följts och för att systemet inte fungerat fullgott. Det är även konstaterat att systemet inte ger den statistik/ underlag som hemtjänsten behöver utifrån sitt arbetssätt. Ett utvecklingsarbete pågår och målet är att vara i fas igen till 2026.

Fortsatta statsbidrag och demografibudget gör det möjligt att klara finansieringen av en ökad demografi. Förslag på ny socialtjänstlag ger förutsättningar till tidiga och förebyggande insatser inom äldreomsorgen.

Sammanhållen korttidsverksamhet (tidigare beräknad april 2026 men nu framflyttad) samt ett nytt vård- och omsorgsboende möter upp de framtida behoven inom äldreomsorgen.

Krisberedskap

Kommunen har ett långtgående ansvar, inklusive finansiering, för att kunna upprätthålla sin samhällsviktiga verksamhet vid störningar. Socialnämnden har sökt statsbidrag och arbetat med åtgärder utifrån en handlingsplan i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap.

Genom Statens offentliga utredningar (SoU) föreslås flera nya lagar och direktiv rörande det kommunala ansvaret inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap. Vilka konsekvenser dessa får för kommunerna är ej helt klart, mer information väntas. Nationella statsbidrag kommer, men det är ej klart hur fördelningen eller upplägget kommer se ut.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har svårt att rekrytera personal under hela året inom alla yrkesgrupper och inte som tidigare då utmaningen var störst under sommaren vilket ger ökade kostnader för exempelvis övertid och förmåner på olika sätt. I längden är detta inte hållbart utan måste klaras på annat sätt.

Förvaltningen arbetar med aktiviteter kopplat till kompetensförsörjningsplanen där fortsatt utveckling av ett Kompetenscentra är en viktig del. Nya mindre resurskrävande arbetssätt kommer bli nödvändiga och prövas till viss del redan i verksamheten, exempelvis digital tillsyn inom hemtjänsten. Även den nya tekniken inom vård- och omsorgsboende kommer utvecklas under 2026. Socialförvaltningen kommer i större omfattning än tidigare behöva stå för egna interna utbildningar, ta höjd för vikariekostnader vid utbildning samt arbeta än mer för att behålla den personal man har. Socialnämnden har under året beslutat om en 3-årig arbetsmiljösatsning i linje med de extra anslag som socialnämnden fick i kommunfullmäktiges mål och budget i juni. Även ett ordförandeuppdrag omhändertas inom ramen för satsningen för återhämtning inom barn- och unga enheten. Förvaltningen räknar med en högre kostnad för introduktioner under 2026 och introduktioner är en del i arbetsmiljösatsningen, dock finns ingen uppskattad kostnad än. Även det nya löneavtalet kommer generera ökade kostnader som inte täcks av den ersättning som socialnämnden fått i kommunbidrag.

Förvaltningsövergripande

Utvecklingen kring inflationen har stor betydelse för förvaltningen då många delar följer konsumentprisindex (KPI) eller andra externa index. Hög inflation slår hårt mot förvaltningen. Kostnader för externa hyreskontrakt, försörjningsstöd, materialpriser och arvoden är exempel på delar som berörs. Inför 2026 ses ingen större ökning men läget kan ändras. Utmaningar kring kompetensförsörjning på andra förvaltningar, materialbrist och leveranstider på olika delar kring byggnationer påverkar också socialnämndens verksamheter.

Förvaltningen följer prisutvecklingen för att ha viss framförhållning men med dagens världsläge är prognoserna osäkra. Tidsplanerna för byggnationer följs varannan vecka i möten med infrastruktur- och serviceförvaltningen och redovisas varje månad till socialnämnden.

En samverkansform är också startad inom kommunen för att ytterligare göra arbetsprocessen tydligare inom hela kommunen.

Digitalisering

Digitalt först men fysiskt när det behövs är ledorden kring digitaliseringen. Nya kompetenser kommer behövas framåt och den nya tekniken och lagar kommer kräva nya arbetssätt och utmanar kommunens infrastruktur, samtidigt som informationssäkerheten ska säkerställas.

Förvaltningen arbetar med aktiviteter kopplat till nämndens handlingsplan för digitalisering, samtidigt som en ny handlingsplan tas fram. Nya arbetssätt, exempelvis digital tillsyn, testas i hemtjänsten, arbetssättet har fallit väl ut hos brukare i andra kommuner som förvaltningen följer.

Sensorteknik har upphandlats till särskilt och ordinärt boende efter tidigare tester, med goda möjligheter till kvalitetsförbättring. Upphandling av medicinrobotar pågår och nya taligenkänningsprodukter ska testas. Utvärderingar visar högt nyttovärde för taligenkänning och nya billigare produkter har lanserats.

Även arbetet med ett dokumenthanteringssystem som blir klar under våren 2026 är en viktig grundförutsättning för framtida utveckling kring AI- stöd och automation.

5.2 Drift

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	2 229 750	2 239 140	2 286 037	2 345 434	2 400 395
Kommunbidrag	2 222 215	2 239 140	2 286 037	2 345 434	2 400 395
Resultat	7 535	**0**	**0**	**0**	**0**
Summa					

Budgeten hade i ingången till år 2025 sjunkit mellan år 2024 och 2025 på grund av ett lägre PO-pålägg (personalomkostnadstillägg). I det totala PO-pålägget ingår: arbetsgivaravgifter (lagstadgade socialavgifter) och avgifter för pensioner och försäkringar som bestäms i kollektivavtal mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor.

5.3 Internbudget 2026–2028

I tabellen på nästa sida redovisas en sammanställning av socialförvaltningens behov, åtgärder och tillskott för planperioden. Förklarande text till tabellen finns på sida 12 – 14.

Behov	2026	2027	2028
Demografi inkl. hjälpmedel, pers.ass, placeringar	2 250	22 540	25 900
Demografi ökade kostnader inom gruppbostad	12 500		
Övergångslösning (Örnen), ej beslutad	18 280	11 920	
Ökade kostnader familjehem, placeringar	20 000		
Beredskapsplatser Fyren	x		
Bostäder för socialnämndens målgrupper		6 500	
Införande nytt vht-system		-600	
Utbyte larm särskilt/ordinärt boende	-2 000	-1 000	
Uppräkning externa hyror utöver ersättning	0	1 250	1 250
Uppräkning central IT-avgift	800	800	800
Samordnare Fyren/ Örnen och nytt VOB		-300	
Flyttkostnader boenden (Örnen/ Fyren)	300		
Löneavtalskostnader utöver ersättning, följs under 2026	x		
Arbetsmiljösatsning (2mkr) och satsning kompetensförsörjning	4 150		
Kompetensutvecklingsinsats Kronan	1 500		
Finansieringsprincipen	939		
Prisuppräkning	17 933	20 246	22 590
Summa	**76 652**	**61 356**	**50 540**

Åtgärder	2026	2027	2028
Nya arbetssätt/nytt vht system		625	
Minskat antal brukare inom personlig assistans	4 653		
Minskade kostnader inom socialpsykiatri	4 000		
Minskat behov dubbelrum (ingår i behov ovan)	x		
Summa	**8 653**	**625**	**0**

Tillskott	2026	2027	2028
Demografisk volymökning i ram	41 598	36 917	34 106
Finansieringsprincip	2 154		
Arbetsmiljösatsning	2 000		
Generella medel från 2025	2 150		
Prisuppräkning	17 933	20 246	22 590
Summa	**65 835**	**57 163**	**56 696**

Summa åtgärd och tillskott	**74 488**	**57 788**	**56 696**
Kvar att finansiera	*2 164*	*3 568*	*-6 156*
Kvar i omstrukturering	**20 876**	**17 308**	**23 464**

Förvaltningsövergripande medel kvar från år 2025:
Finansieringsprincipen, läggs in i omstrukturering 2 376
Demografi hemtjänst från 2024 läggs in som egen rad 10 341
(hemtjänstens budget ej klar)

Förklaring till verksamhetsförändringar
Behov

- Inom demografibudgeten ryms förutom demografiökningar inom verksamheterna även ökningar inom personlig assistans, hjälpmedelskostnader och placeringar.
- Ökade kostnader inom gruppboende, läggs upp som egen budgetpost men följs under 2026 då en utredning pågår.

- Nya vård- och omsorgsplatser i och med öppnandet av Örnen då korttids flyttar dit från Bergviken och Midskogen. Då tidsplanen är ändrad från april 2026 finns medel till tillfälliga lösningar.
- Kostnadsökning för placeringar 2026 som nämnden följt under året. Man ser även en högre komplexitet i barn och ungas behov vilket kräver fler konsulentstödda (externa) familjehem.
- I förslag till övergångslösning finns beredskapsplatser upptagna, vid eventuellt nyttjande används medel från omstrukturering efter beslut från socialnämnden.
- Bostäder för socialnämndens grupper avser öppnade av gruppbostäder/ serviceboende som ligger enligt nämndens plan, trots ej klar tidsplan tidigareläggs driftsbudget till 2027. Driftsbudget för de som öppnar 2026 låg redan upplagda i internbudget 2025.
- Införande nytt verksamhetssystem är en budget som nämnden haft för införandet av nya systemet.
- Utbyte larm särskilt boende är en budget nämnden har för utbyte av trygghetslarm inom särskilt boende men från 2025 även för ordinärt boende.
- Uppräkning av externa hyror avser vård- och omsorgsboenden, där avtalet bestämmer uppräkningen, vanligast är att man följer KPI årligen i oktober månad.
- Uppskattad beräkning av uppräkningen av den årliga IT-avgift inom kommunen, beloppet är inte klart vid utskick av internbudget.
- Kostnader för samordning och flytt till Örnen/ Fyren.
- Förvaltningen har ökade kostnader utifrån nya löneavtalet som inte täcks av kommunens ersättningsmodell. I samråd med kommunledningsförvaltningen kommer socialförvaltningen följa kostnaden under 2026 och lyfta kostnaden inför budgetarbetet 2027 då inte alla delar av avtalet gett effekt än.
- Socialnämndens satsning på arbetsmiljö och en riktad satsning på kompetensförsörjning inom alla verksamheter
- Socialnämnden avsätter medel för kompetensutvecklingsinsats på Kronan
- Medel utifrån finansieringsprincipen för år 2026 för språkkrav och obligatoriska hyresgarantier. Medicinsk ansvarig för rehab är sedan tidigare budgeterad inom hälso- och sjukvårdsverksamheten.
- Prisuppräkning enligt kommunens modell, ges fullt ut till verksamheterna.

Åtgärder

- Sänkta kostnader för nytt verksamhetssystem samt kommande effektivisering i arbetssätt.
- Minskade kostnader inom personlig assistans då antalet brukare gått ner.
- Minskade kostnader inom socialpsykiatri efter branden på Hertsöbo. Man har gått till egna kontrakt i ordinarie bestånd av lägenheter men även till andra lösningar som exempelvis övergångslägenheter.
- Minskade behov av dubbelrum utgår då tidsplanen för Örnen är framflyttad.

Tillskott

- Demografisk volymökning i ram.
- Statsbidrag enligt finansieringsprincipen.
- Ramtillskott i mål och budget 2026–2028 till arbetsmiljösatsning samt generella medel från 2025.
- Prisuppräkning enligt kommunens modell, ges fullt ut till verksamheterna.
- Se nedan tabell för en översikt av finansieringsprincipen 2026. Hur aktivitetskrav ska hanteras inom kommunen är ej klart och medel föreslås läggas på finansförvaltningen. År 2027–2028 är inte utlagd i förvaltningarnas budget utifrån osäkerheten på regeringsnivå då det även är valår 2026. I ramen (se bilaga 1) finns även tillskott för ökade kostnader för hyror efter en genomlysning av alla objekt inom kommunen (objektsekonomi) samt tillskott för en internräntehöjning. Ramen justeras även kommande år för en sänkning av PO-pålägget.

5.2.1 Internbudget per verksamhetsområde

Verksamförändringar (tkr)	Omstruk-turering inkl. demografi	Förvaltnings-övergripande	Myndighet	Hälso- och sjukvård	Stöd- och service	Socialpsykiatri & öppenvård (inkl pers ass)	Vård & omsorg	Totalt
Budget	61 555	251 882	339 168	141 730	272 011	247 143	880 072	2 193 561
- Indexuppräkning		5 206	6 445	863	474	2 777	2 166	
Internränta		9 471	0	0	0	0	0	
PO minskning	0	-234	-878	-574	-1 306	-863	-4 044	
Prestationsmedel	-38 515	0	0	0	0	0	0	
Lönerev 1 jan-mar		58	6	267		5	15	
Lönerev 2		1 751	5 494	2 923	8 537	5 423	27 663	
Lönrev 3	0	43	111	350	1 625	1 292	4 439	
Objektekonomi		3 900	0	0	0	0	0	
Friskvårdsbidraget		3 988	0	0	0	0	0	
Demografi inkl hjälpmedel, pers ass, placeringar	-2 250	2 250	0	0	0	0	0	
Demografi ökade kostnader inom gruppbostad	-12 500	12 500	0	0	0	0	0	
Övergångslösning (Örnen), ej beslutad	-18 280	18 280	0	0	0	0	0	
Ökade kostnader familjehem, placeringar	-20 000		20 000	0	0	0	0	
Beredskapsplatser Fyren (x)	0	0	0	0	0	0	0	
Utbyte larm särskilt/ordinärt boende	2 000	-2 000	0	0	0	0	0	
Uppräkning central IT-avgift	-800	800	0	0	0	0	0	
Flyttkostnader boenden (Örnen/Fyren)	-300	300	0	0	0	0	0	
Löneavtalskostnader utöver ersättning, följs under 2026	0	0	0	0	0	0	0	
Arbetsmiljösatsning och generella medel från 2025	-4 150	2 000	0	0	0	0	0	
Kompetensutvecklingsinsats Kronan	-1 500	0	0	0	0	0	1 500	
Finansieringsprincipen	-939	939		0	0	0	0	
Minskat antal brukare inom personlig assistans	4 653	0	0	0	0	-4 653	0	
Minskade kostnader inom socialpsykiatrin	4 000	0	0	0	0	-4 000	0	
Demografi	41 598	0	0	0	0	0	0	
S,MP,V Arbetsmiljösatsning	2 000	0	0	0	0	0	0	
Finansieringsprincipen	2 154	0	0	0	0	0	0	
Satsning kompetensförsörjning	2 150	0	0	0	0	0	0	
Minskat behov dubbelrum (ingår i behov ovan)	0	0	0	0	0	0	0	
	-40 679	59 252	31 178	3 829	9 330	-19	31 739	94 630
	20 876	311 134	370 346	145 559	281 341	247 124	911 811	2 288 191

5.4 Investeringar

År	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Socialnämnd											
Inventarier och lokalanpassningar	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Bostäder för socialnämndens målgrupper	20 000		27 000		27 000		27 000		27 000		28 000
Nytt äldreboende, så snart som möjligt	30 000	50 000	150 000	20 000				Nytt boende, ej beslutat			
Nytt äldreboende inventarier				10 000							
Summa:	59 000	59 000	186 000	39 000	36 000	10 000	37 000	10 000	37 000	10 000	38 000

5.3.1 Planerade investeringar

Förslaget är reviderat efter de senaste tidsplaner som förvaltningen fått av infrastruktur- och serviceförvaltningen, nytt vård- och omsorgboende har ingen tidsplan än. I kommunens bostadsförsörjningsprogram finns ytterligare ett vård- och omsorgsboende inlagt, detta har inte socialnämnden beslutat om än eller lagt in i driftsbudget. I planen ligger investeringar för boenden för socialnämndens målgrupper vilket inbegriper gruppboenden, service- och olika stödboenden. Även inventarier och lokalanpassningar för åren 2026–2028 är inlagda. Driftskostnaderna för investeringarna ligger inom ram.

Under de kommande åren efter 2028 planeras att ett nytt boende för socialnämndens målgrupper vartannat år. Detta kan revideras baserat på den bostadsförsörjningsplan inom funktionshinderområdet som nämnden kommer att behandla under 2026.

6 Socialförvaltningens omhändertagande av socialnämndens målsättning

Socialförvaltningen ska omhänderta socialnämndens mål, genom att upprätta prioriterade verksamhetsmål kopplat till nämndens mål, med egna indikatorer/mätetal. Verksamheterna upprättar målinriktade aktiviteter som ska syfta till en förflyttning till såväl egna mål, förvaltningens mål som bidrag till nämndens måluppfyllelse och tillhörande indikatorer/mätetal.

Samordning av målinriktade aktiviteter ska genomföras med syfte att skapa förutsättningar till långsiktiga och hållbara lösningar och sker exempelvis tillsammans med:

- Intern samverkan
- Utbildning – och arbetsmarknadsförvaltningen
- Infrastruktur- och serviceförvaltningen
- Region Norrbotten
- Civilsamhället (ex. föreningar, kyrkan, Röda Korset med flera)
- Polisen
- Samordningsförbundet södra Norrbotten
- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Luleå tekniska universitet och andra lärosäten
- Piteå kommun (Öjebyns produktionskök)
- Samhall AB

Resurser

Socialnämnden genomför uppdragen inom ramen av befintlig budget inklusive statsbidrag.

7 Uppföljning av måluppfyllelse

Vid såväl delår- som helårsuppföljning av måluppfyllelse och trendutveckling ska det framkomma hur respektive verksamhetsområde bidragit med målinriktade aktiviteters resultat, samt prognos om måluppfyllelse kommer att uppnås vid årets slut.
I verksamhetens analys ska det framkomma fakta på bakomliggande orsaker till utfallet, samt identifierade framgångsfaktorer och utmaningar. Om bedömningen är osäker om måluppfyllelse kommer att nås, ska det också uppges vilka åtgärder som ska vidtas för måluppfyllelse vid årets slut. Utöver detta sker också en uppföljning av ekonomin på förvaltningsövergripande nivå.

8 Socialnämndens målsättning 2026

Socialnämndens ska bidra med målinriktat arbete där resultat ska bidra till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges prioriterade områden *Välfungerande vardag för alla*, *Trygg i Luleå* och *Klimatsmart & naturpositiv*. Sex mål är fördelade på följande sätt:

Välfungerande vardag för alla

- Erbjuda en tillgänglig, jämlik och jämställd socialtjänst med god service och god kvalitet.
- Stärka det förebyggande arbetet genom tidiga och evidensbaserade insatser för ökad hälsa, trygghet och säkerhet.
- Säkerställa och utveckla kompetensförsörjningen för att möta nuvarande och framtida behov.
- Främja digital och teknisk utveckling för en modern, tillgänglig och effektiv socialtjänst

Trygg i Luleå

- Stärka det brottsförebyggande arbetet, motverka välfärdsbrottslighet och skapa en ökad säkerhet och beredskap.

Klimatsmart och naturpositiv

- Måltider inom särskilda boenden ska främja goda matvanor, en positiv måltidsupplevelse och minskad klimatpåverkan.

8.1 Socialnämndens verksamhetsmål som bidrag till KF:s prioriterade område - Välfungerande vardag för alla

8.1.1 Mål: Erbjuda en tillgänglig, jämlik och jämställd socialtjänst med god service till god kvalitet.

Beskrivning: Socialnämnden ska säkerställa att alla invånare har likvärdig tillgång till socialtjänstens insatser, oavsett kön, ålder, etnicitet, funktionsvariation eller socioekonomisk bakgrund. Genom ett systematiskt arbete med god kvalitet, bemötande och tillgänglighet ska socialtjänsten präglas av rättssäkerhet, respekt och individanpassning. Arbetet ska främja jämlikhet och jämställdhet i både utformning, utreda om insatser och vid utförande av insatser.

Inriktning: Socialtjänstlagens värdegrund ska vara en styrande princip. Socialtjänstens arbete ska utgå från en gemensam värdegrund som säkerställer ett värdigt liv och välbefinnande för brukarna. Detta innebär att alla insatser präglas av respekt, delaktighet och självbestämmande. Värdegrunden fungerar som en etisk kompass och vägledning för medarbetare i det dagliga arbetet och ska genomsyra både bemötande och beslut.

Mätetal	Senaste utfall	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Resultat i kvalitetsindex (Äldreomsorg (1–100) ska förbättrats i jämförelse med 2024. (Nationella undersökningens resultat för 2025 redovisas i samband med uppföljning av delår 2, 2026)	30 (2024)	40	50	60
Resultat i kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet (1–100) ska förbättrats i jämförelse med 2024. (Nationella undersökningens resultat för 2025 redovisas i samband med uppföljning av delår 2, 2026)	57(2024)	62	65	70

8.1.2 Mål: Stärka det förebyggande arbetet genom tidiga och evidensbaserade insatser för ökad hälsa, trygghet och säkerhet.

Beskrivning: Socialnämnden ska utveckla och förstärka det förebyggande arbetet som ska nå människor innan problem uppstår eller förvärras. De tidiga, förebyggande insatserna ska vara kunskapsbaserade och bygga på evidens och beprövad erfarenhet.

Inriktning: Socialtjänstens arbete ska vara mer förebyggande, vilket innebär att insatser ska kunna erbjudas snabbt och enkelt, utan behovsprövning, och att socialtjänsten ska vara lättillgänglig för medborgarna. De insatser som erbjuds ska främja jämställda levnadsvillkor, anpassas efter individuella förutsättningar och baseras på bästa tillgängliga kunskap och erfarenhet för att säkerställa att de gör nytta för individen.

Insatserna ska utformas för att nå fler individer och grupper i behov av stöd, med särskilt fokus på att främja psykisk och fysisk hälsa, öka tryggheten i vardagen och förebygga social utsatthet. Arbetet ska ske i samverkan med andra aktörer och utgå från individens behov och livssituation.

Mätetal	Senaste utfall	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Resultat i kvalitetsindex ekonomiskt bistånd (1–100) ska förbättras i jämförelse med 2024.(Nationella undersökningens resultat 2025 redovisas i samband med uppföljningen av helår 2026)	21 (2024)	25	30	35
Resultat för andel (%) av befolkningens vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (10 – eller mer) ska förbättras i jämförelse med föregående år. (Nationella undersökningens resultat 2025 redovisas i samband med uppföljningen av helår 2026)	0,66 % (2024)	0,60 %	0,58 %	0,56 %
Antal verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv. ska vara 0. (Nationella undersökningens resultat 2024 redovisas i samband med delår 1 2026)	6 (2024)	0	0	0

8.1.3 Mål: Säkerställa och utveckla kompetensförsörjningen för att möta nuvarande och framtida behov.

Beskrivning: Socialnämnden ska arbeta strategiskt och långsiktigt för att säkerställa att verksamheterna har rätt kompetens, både idag och i framtiden. Genom att attrahera, behålla och utveckla medarbetare med relevant utbildning och erfarenhet, skapas förutsättningar för en kvalitativ, rättssäker och hållbar socialtjänst. Fokus ligger på att stärka och utveckla området kompetensförsörjning, arbetsmiljö, ledarskap, samt intern och extern samverkan.

Inriktning: Kommunfullmäktige har i oktober 2025 antagit en Kompetensförsörjningsstrategi för Luleå kommun. Strategin är framtagen för att möta en minskad tillgång på arbetskraft samtidigt som behoven inom välfärden ökar. Den slår fast en gemensam riktning för hela kommunen och utgör ett normerande ramverk för nämndernas arbete. Fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs – både idag och i framtiden. Kompetensförsörjningsstrategin utgår från ett aktivt lärandeperspektiv och organisationen behöver ständigt lära sig, anpassa sig och utvecklas i takt med omvärlden. Den är inte en statisk plan utan ett levande ramverk som följer utvecklingen i organisationen och anpassas efter de behov som identifieras över tid.

Strategin har följande fokusområden 2025–2028

1. Ökad tillgång till kompetens
2. Stärkt medarbetarskap
3. Hållbara arbetsplatser
4. Effektfullt ledarskap
5. Effektiv och hållbar kompetensanvändning
6. Ökad möjlighet att arbeta längre

Socialnämnden avser att omhänderta kompetensförsörjningsstrategin under 2026 genom att identifiera behov av aktiviteter/åtgärder för att säkra området gällande kompetensförsörjning nu och i framtiden, som ska bidra till ett mer hållbart arbetsliv, ett attraktivt arbetsgivarskap och en välfungerande vardag i verksamheterna. Ett aktivt utvecklande lärande inom ramen för den interna – och externa samverkan är avgörande för att möta förändrade krav, ny teknik, demografiska skiften och nya förväntningar och behov från medborgare och medarbetare. Nämnden kommer följa utvecklingen via kommungemensamma mätetal som kommer vara framtagna inför den första delårsuppföljningen 2026. Om det också framkommer behov av att följa utvecklingen utifrån lokala mätetal, kommer även dessa finnas med vid såväl delår- som vid helårsuppföljningen.

8.1.4 Mål: Främja digital och teknisk utveckling för en modern, tillgänglig och effektiv socialtjänst.

Beskrivning: Socialnämnden ska arbeta för att stärka den digitala och tekniska utvecklingen inom socialtjänsten för att möta framtidens behov. Digitala lösningar ska vara tillgängliga för alla, oavsett funktionsförmåga, digital vana eller språklig bakgrund. Detta ska ske genom att utveckla digitala arbetssätt, förbättra teknisk infrastruktur och främja digital kompetens hos medarbetare, anhöriga och den enskilde. Det ska skapas förutsättningar för en mer tillgänglig, rättssäker och effektiv service. Arbetet ska bidra till ökad kvalitet, bättre samordning och stärkt delaktighet för deltagare/klient/brukare/patient.

Inriktning:

- Utveckla och implementera socialnämndens digitaliseringsplan.
- I samverkan med övriga kommuner i Norrbotten arbeta med försörjningsstrategier i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) projekt Välfärdsteknik.
- Inom socialnämndens område samt inom ramen för den kommunövergripande samverkan, fortsätta arbetet med SKR:s Handslag för digitalisering.

Trygg i Luleå

8.2 Socialnämndens verksamhetsmål som bidrag till KF:s prioriterade område – Trygg i Luleå

8.2.1 Mål: Stärka det brottsförebyggande arbetet, motverka välfärdsbrottslighet och skapa en ökad säkerhet och beredskap.

Beskrivning: Socialnämnden ska bidra till ett tryggt och säkert samhälle genom tidiga insatser, intern och extern samverkan och med kunskapsbaserade metoder. Arbetet omfattar även åtgärder för att motverka organiserad välfärdsbrottslighet, skydda välfärdssystemet och säkerställa att resurserna når rätt individer.

Socialnämnden ansvarar för att säkerställa att barn och unga växer upp under trygga och goda uppväxtförhållanden. Fokus ska ligga på stärkt social hållbarhet med särskilt fokus på barn och unga, minska riskfaktorer, främja skyddsfaktorer och öka delaktigheten hos barn, unga och andra grupper i utsatta livssituationer.

För att möta ökade krav på trygghet och motståndskraft ska nämnden stärka säkerhets- och beredskapsarbetet inom socialtjänsten. Det innefattar att förebygga risker, hantera risker och säkerställa kontinuitet i verksamheten vid samhällsstörningar.

Inriktning:

- Socialnämnden ska arbeta för att skydda barn och unga från skadliga miljöer och ge dem det stöd de behöver. Genom tidiga och förebyggande insatser kan socialtjänsten stödja barn och unga innan problem växt sig stora. I alla beslut som rör barn och unga, ska barnets bästa alltid beaktas.
- Genom stärkt intern och extern samverkan arbeta för trygghet och säkerhet genom tidiga insatser, samt kartlägga och minska riskfaktorer.
- Utveckla insatser i samverkan, som stärker skyddsfaktorer utifrån identifierad lägesbild.
- Inom ramen av den kommunövergripande samverkan arbeta för en gemensam handlingsplan för Välfärdsbrottslighet.
- Inom ramen av den kommunövergripande samverkan arbeta för en gemensam riktning för det brottsförebyggande arbetet.
- Inom socialnämndens verksamheter ska ett fortsatt arbete med säkerhetsskyddsanalys genomföras.

8.3 Socialnämndens verksamhetsmål som bidrag till KF:s fokusområde – Klimatsmart och naturpositiv

8.3.1 Mål: Måltider inom särskilda boenden för äldre ska främja goda matvanor, en positiv måltidsupplevelse och minskad klimatpåverkan.

Beskrivning: Socialnämnden ska verka för att måltider inom socialtjänstens särskilda boenden för äldre ska bidra till goda matvanor, samt att brukarna ska uppleva ökad kvalitet i måltidsupplevelsen och måltidsmiljöerna.

Genom hållbara inköp, stärkt samverkan och stöd till lokal ekonomi, ska måltiderna bidra till ökad livsmedelssäkerhet, beredskap och självförsörjningsförmåga.

Mätetal	Senaste utfall	Mål 2026	Mål 2027	Mål 2028
Brukares (inom särskilt boende för äldre) nöjdhet med måltiderna ska förbättras i jämförelse med föregående års (2025) resultat i nationella brukarundersökningen. (Nationella undersökningens resultat 2026 redovisas i samband med uppföljningen av helår 2026)	70 % (2025)	75 %	80 %	82 %
Brukares (inom särskilt boende för äldre) nöjdhet med måltidsmiljön ska förbättras i jämförelse med föregående års (2025) resultat i den nationella brukarundersökningen. (Nationella undersökningens resultat 2026 redovisas i samband med uppföljningen av helår 2026)	68 % (2025)	73 %	78 %	83 %
Andel (%) av inhandlade livsmedelsprodukter som är ekologiska - Piteå kommun strategiska plan 2026–2028.	11,4 %	Större eller lika med 12,3 %	Större eller lika med 12,3 %	Större eller lika med 12,3 %
Andel (%) av inhandlade livsmedelsprodukter som är lokalproducerade - Piteå kommun strategiska plan 2026–2028.	19,8 %	Större eller lika med 18,7 %	Större eller lika med 18,7 %	Större eller lika med 18,7 %
Matsvinn (Kökssvinn) /producerad portion(gram) - Piteå kommun strategiska plan 2026–2028.	0,1 g	0,3 g	0,3 g	0,3 g

Kommunikation,Luleåkommun 2025

Strategisk plan 2026-2028 och budget 2026

Gemensam kost- och servicenämnd

Piteå kommun

LULEÅ KOMMUN

Innehållsförteckning

Strategisk plan **3**

Måluppfyllelse per strategi, ekonomi och personal 3

Indikatorer 3

Insatsområden beslutade av nämnd 3

Nuläge 4

Statusrapport uppdrag 4

Allmänna prioriteringar 4

Ekonomi 5

Strategisk plan

Måluppfyllelse per strategi, ekonomi och personal

Strategier	2024	2023	2022	2021	2020
Välfärdstjänster av hög kvalitet	–	–	–	–	–
Enkelt att bo attraktivt	–	–	–	–	–
Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	–	–	–	–	–
Enklare att ha mer av kul	–	–	–	–	–
Enkelt att vara företagare	–	–	–	–	–

Resurser	2024	2023	2022	2021	2020
Ekonomi	●	●	●	●	●

– Ej bedömt ■ Ej uppfyllt ◆ Delvis uppfyllt ▲ Uppfyllt i hög grad ● Helt uppfyllt

Indikatorer

Indikatorer beslutade av Kommunfullmäktige

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Dynamisk målsättning
Verksamheternas bedömning av kvalitet, medelvärde					
Verksamheternas bedömning av ekonomin, medelvärde					
Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	0 mkr	≥0 mkr	≥0 mkr	≥0 mkr	

Indikatorer beslutade av nämnd

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Dynamisk målsättning
Andel av inhandlade livsmedelsprodukter som är ekologiska, %	11,4 %	≥12,3 %	≥12,3 %	≥12,3 %	
Andel av inhandlade livsmedelsprodukter som är lokalproducerade, %	19,8 %	≥18,7 %	≥18,7 %	≥18,7 %	
Matsvinn/producerad portion, gram (Kökssvinn)	0,1	0,3	0,3	0,3	

Insatsområden beslutade av nämnd

Insatsområden markerade med Piteås kommunvapen renen är insatsområden beslutade av Kommunfullmäktige, i Utvecklingsprogram 2025-2027, som nämnden önskar uppföljning av från förvaltningen. Övriga insatsområden, märkta med K är nämndens egna kompletterande insatsområden.

Strategier	Insatsområden	Slutdatum
Välfärdstjänster av hög kvalitet	Hållbarhet - ekologisk och ekonomisk K Gemensam kost- och servicenämnds insatsområde, hållbarhet, innebär att fortsätta arbetet med att minska matsvinnet samt att öka eller bibehålla föregående års nivå gällande andelen inköpta ekologiska och lokalproducerade livsmedel.	2027-12-31

Nuläge

Nämnden ansvarar för produktionen av kyld mat till ordinärt boende i Piteå (sedan mars 2018) och till ordinärt samt särskilt boende i Luleå (sedan februari 2019). Verksamheten präglas av ett väl fungerande arbetsflöde och en kontinuerlig strävan efter förbättringar.

I samarbete med berörda kommuner utvecklas verksamheten med fokus på att uppnå:
• Näringsriktiga, kvalitetssäkrade och välsmakande måltider
• Rätt kompetens inom organisationen
• Ökad kvalitet och effektivitet samt en begränsning av kostnadsökningar

En viss oro råder kring utvecklingen av livsmedelspriserna, då den första prisjusteringen i februari resulterade i en kostnadsökning på 2,05 % för innevarande år. Samtidigt som det återstår ytterligare tre prisjusteringar 2025 och livsmedelspriserna fortsätter stiga kraftigt på marknaden.

Statusrapport uppdrag

Politiska uppdrag	Uppdragsbeskrivning	Uppföljning
Insatsområden och indikatorer utifrån beslutat utvecklingsprogram Pågår **Startdatum** 2025-01-01 **Slutdatum** 2025-06-30 **Uppdragsgivare** Kommunfullmäktige **Uppdragskälla** Riktlinjer inför Strategisk plan och budget **Diarienummer** 24KS705	Kommunfullmäktiges beslut om utvecklingsprogram i februari 2025 uppmanar nämnder och styrelser att under första halvåret 2025 besluta om eventuellt egna kompletterande insatsområden samt indikatorer för år 2025 och framåt. Nämndsspecifika strategiska planer ska grundas på beslutade strategier och insatsområden. Styrelse och nämnder ska inom respektive ansvarsområde bedöma och besluta om specifika insatsområden utifrån visionen och strategierna med tillhörande kommunövergripande insatsområden. Kompletterande insatsområden följs upp av respektive nämnd.	Gemensam kost- och servicenämnd har beslutat att fokusera på två strategier varav Välfärdstjänster av hög kvalitet, med insatsområdet hållbarhet, bedöms vara huvudfokus. Resterande strategier bedöms inte vara prioriterade utifrån nämndens uppdrag. Nämnden har även valt att följa tre indikatorer.

Allmänna prioriteringar

Strategier	Arbete för ökad måluppfyllelse
Välfärdstjänster av hög kvalitet	Genomföra livsmedels upphandling utifrån kostpolitiska riktlinjer och ambitionen att stärka hållbar konsumtion med kunderna i fokus. Minskat matsvinn.
Enkelt att bo attraktivt	Gemensam kost- och servicenämnd berörs inte av denna strategi.
Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	Utveckla krisberedskapen genom samverkan och erfarenhetsutbyte.
Enklare att ha mer av kul	Gemensam kost- och servicenämnd berörs inte av denna strategi.
Enkelt att vara företagare	Gemensam kost- och servicenämnd berörs inte av denna strategi.

Resurser	Arbete för ökad måluppfyllelse
Ekonomi	Följa livsmedelsprisernas utveckling och vidta åtgärder vid behov.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift- och investeringar, tkr

	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	31 071	32 759	34 196	34 196	34 196
Verksamhetens kostnader	-31 071	-32 759	-34 196	-34 196	-34 196
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Nettokostnad	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
varav					
Luleå kommun	28 310	29 920	31 127	31 127	31 127
Piteå kommun	2 761	2 840	3 069	3 069	3 069
Investeringsbudget					
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Ökning/minskning driftram pga investering	0	0	0	0	0
Tillfälliga driftskostnader pga investering	0	0	0	0	0

Internkontrollplan 2026

KS - Kommunstyrelseförvaltningen

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde 2
2 Huvudprocess bedriva mark- och exploateringsverksamhet 4
2.1 Riskområde Bedriva mark- och exploateringsverksamhet 4
2.1.1 Kontrollmoment: Kontrollera och säkerställa att riktlinje för markanvisning är tillräcklig 4
3 Huvudprocess bedriva säkerhets- och beredskapsarbete 5
3.1 Riskområde Bedriva säkerhets- och beredskapsarbete 5
3.1.1 Kontrollmoment kontroll av arbete med säkerhetsskyddsanalys 5
3.1.2 Kontrollmoment kontroll av arbete med kritiska informationstillgångar 5
4 Process: leda och samordna inköp och upphandling 6
4.1 Riskområde leda och samordna inköp och upphandling 6
4.1.1 Kontrollmoment: Kontrollera och säkerställ avtalstrohet 6
4.1.2 Kontrollmoment: Kontrollera och säkerställ avfallshanteringen inom kommunens byggentreprenader 6
5 Uppföljning 7

1 Inledning

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter. Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, vilket innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, effektivitet och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål.
- Verksamheten har en tillförlitlig finansiell rapportering och information. Nämnderna och de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna.
- Verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Det innefattar lagstiftning och kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens processer;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocesser
- Styrprocess

Nämndens riskanalys har identifierat riskområden och fastställt kontrollmoment inom processerna;

- Huvudprocess: Bedriva mark- och exploateringsverksamhet
- Huvudprocess: Bedriva säkerhets- och beredskapsarbete
- Stödprocess: Hantera inköp och upphandling

1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptionsbegreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden

eller tillvägagångssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

KS - Kommunstyrelseförvaltningens utvalda kontrollmoment kopplat till kommunstyrelsens obligatoriska riskområde finns inom ovan nämnda processerna där nämnden har valt ut fem kontrollmoment;

- Kontrollera och säkerställa att riktlinje för markanvisning är tillräcklig
- Kontroll av att säkerhetsskyddsanalys har genomförts och att resultatet har legat till grund för Luleå kommuns befattningsanalys, som i sin tur används för att identifiera befattningar där säkerhetsprövning och inplacering i säkerhetsklass (inklusive bakgrundskontroll) ska genomföras.
- Kontroll av arbetet med kritiska informationstillgångar
- Kontroll av avtalstrohet
- Kontroll av avfallshanteringen inom kommunens byggentreprenader

2 Huvudprocess bedriva mark- och exploateringsverksamhet

2.1 Riskområde Bedriva mark- och exploateringsverksamhet

Analys inför 2026: risker för oseriösa aktörer vid markanvisningar finns. Riktlinjer och rutiner vid markanvisningar finns men behöver uppdateras efter nya förhållanden. Kontrollmomentet har ingått i internkontrollplanen för 2025 men åtgärder kvarstår. Riskområdet är kopplat till KS obligatoriska riskområde.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
KS - Kommunstyrelseförvaltningen		3	4

2.1.1 Kontrollmoment: Kontrollera och säkerställa att riktlinje för markanvisning är tillräcklig

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Mark- och exploateringskontoret	Mark- och exploateringschef	Löpande	Kontroll av process

3 Huvudprocess bedriva säkerhets- och beredskapsarbete

3.1 Riskområde Bedriva säkerhets- och beredskapsarbete

Säkerhetsskydd och informationssäkerhet är viktigt riskområde eftersom brister kan ha allvarliga konsekvenser för enskilda personer, organisationer och samhället i stort. Sannolikheten för att en säkerhetsincident ska inträffa är relativt hög, på grund av; ökad digitalisering, ökad komplexitet, intern hanteringen av information och yttre hot. Konsekvenserna av en säkerhetsincident kan vara allvarliga och långvariga, om: förlust av konfidentiell information, störningar i verksamheten, ekonomiska förluster: eller skada på förtroende. Riskområdet är kopplat till KS obligatoriska riskområde.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
KS - Kommunstyrelseförvaltningen		4	4

3.1.1 Kontrollmoment kontroll av arbete med säkerhetsskyddsanalys

Kontroll av att säkerhetsskyddsanalys har genomförts och att resultatet har legat till grund för Luleå kommuns befattningsanalyser, som i sin tur används för att identifiera befattningar där säkerhetsprövning och inplacering i säkerhetsklass (inklusive bakgrundskontroll) ska genomföras. Riskområdet är kopplat till KS obligatoriska riskområde.

Verksamhet	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Säkerhet- och beredskapskontor	Säkerhet- och beredskapschef	Löpande	sammanställning/intervju/enkät

3.1.2 Kontrollmoment kontroll av arbete med kritiska informationstillgångar

Verksamhet	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Säkerhet- och beredskapskontor	Säkerhet- och beredskapschef	Löpande	intervju/enkät

4 Process: leda och samordna inköp och upphandling

4.1 Riskområde leda och samordna inköp och upphandling

Upphandling och inköp är ett kritiskt område inom den offentliga sektorn, där myndigheter och organisationer måste hantera stora mängder pengar och komplexa processer. Sannolikheten för fel ska inträffa är medelhög eftersom det görs många upphandlingar och inköp och det finns alltid en risk för fel eller brister i processen. Konsekvensen om det blir fel kan vara stora i form av till exempel ekonomiska förluster eller förtroendekriser. Riskområdet är kopplat till KS obligatoriska riskområde.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
KS - Kommunstyrelseförvaltningen		3	4

4.1.1 Kontrollmoment: Kontrollera och säkerställ avtalstrohet

Verksamhet	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Inköp- och upphandlingskontor	Inköpschef	Per tertial	Statistik

4.1.2 Kontrollmoment: Kontrollera och säkerställ avfallshanteringen inom kommunens byggentreprenader

Verksamhet	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Inköp- och upphandlingskontor	Inköpschef	Per tertial	Kontroll av process

5 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Internkontrollplan 2026

KS Räddningstjänsten

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde 2
2 Process: Tillgodose samhällsbyggnadsbehov Ge förutsättningar för samhällets fysiska utveckling och god och trygg livsmiljö Process: Främja näringsliv och arbete . 4
2.1 Riskområde korruption 4
2.1.1 Kontrollmoment 1 4
3 Uppföljning 5

1 Inledning

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter. Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, vilket innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, effektivitet och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål.
- Verksamheten har en tillförlitlig finansiell rapportering och information. Nämnderna och de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna.
- Verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Det innefattar lagstiftning och kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens processer;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocesser
- Styrprocess

Nämndens riskanalys har identifierat riskområden och fastställt kontrollmoment inom processerna;

- Tillgodose samhällsbyggnadsbehov -Ge förutsättningar för samhällets fysiska utveckling och god och trygg livsmiljö.
- Främja näringsliv och arbete.

1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptionsbegreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden

eller tillvägagångssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

KS-Räddningstjänstens utvalda kontrollmoment kopplat till kommunstyrelsens obligatoriska riskområde finns inom processerna ”Tillgodose samhällsbyggnadsbehov -Ge förutsättningar för samhällets fysiska utveckling och god och trygg livsmiljö” samt ”Främja näringsliv och arbete” där nämnden har valt ut ett kontrollmoment, korruption.

2 Process: Tillgodose samhällsbyggnadsbehov Ge förutsättningar för samhällets fysiska utveckling och god och trygg livsmiljö

Process: Främja näringsliv och arbete

2.1 Riskområde korruption

För många i Sverige för begreppet korruption tanken till mutor. Men korruption kan vara många olika företeelser. Det behöver inte handla om att någon får en ekonomisk vinning. Det centrala är snarare att vinningen är otillbörlig, det vill säga att en fördel uppstår på osaklig grund. Studier visar att den vanligaste formen av korruption i Sverige sker utan krav på ersättning eller motprestation, så kallad vänskapskorruption.

Att förebygga och hantera korruption berör både medarbetare och arbetsgivare och bidrar i längden till en god förvaltningskultur. Det är viktigt att motverka såväl olämpliga beteenden som rent kriminella handlingar. Detta innebär att objektiviteten och förtroendet för kommunen stärks och upprätthålls.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
KS-Räddningstjänsten		3	3

2.1.1 Kontrollmoment 1

Kvalitativ kontroll av MYND.

Verksamhet	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Sektion MYND	Sektionschef MYND	En gång per år.	Kontroll av att kommunens e-utbildningar inom korruption, välfärdbrottslighet och mutor har genomförts av samtliga medarbetare inom sektion Myndighet.

3 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Internkontrollplan för Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2026

Kommunstyrelsens obligatoriska område att riskbedöma: Korruption.

För många i Sverige för begreppet korruption tanken till mutor, men korruption kan vara många olika företeelser. Det behöver inte handla om att någon får en ekonomisk vinning. Det centrala är snarare att vinningen är otillbörlig, det vill säga att en fördel uppstår på osaklig grund. Studier visar att den vanligaste formen av korruption i Sverige sker utan krav på ersättning eller motprestation, så kallad vänskapskorruption.

Att förebygga och hantera korruption berör både medarbetare och arbetsgivare och bidrar i längden till en god förvaltningskultur. Det är viktigt att motverka så väl olämpliga beteenden som rent kriminella handlingar. Detta innebär att objektiviteten och förtroendet för kommunen stärks och upprätthålls.

AGN:s värdering			Kontrollmetod/ aktivitet	Tidplan	Ansvarig
Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde			
3	4	12	Kontrollera att chefer i förvaltningens ledningsgrupp genomfört dialoger i sina ledningsgrupper utifrån den obligatoriska e-utbildningen ”Luleå kommun mot korruption”. Syftet är att dialogerna ska leda till ökad kunskap och medvetenhet, för att förebygga och i förekommande fall upptäcka och hantera risker för korruption. Resultatet av dialogerna dokumenteras och följs upp.	Alla chefer i förvaltningens ledningsgrupp ska ha genomfört dialoger i slutet av 2026. Vid varje delår följs upp vilka chefer som genomfört dialog och i förekommande fall vilka risker för korruption som har identifierats.	Förvaltningsdirektör

Informationsförvaltning med fokus GDPR

Det finns kunskapsluckor hos anställda inom AUF i hur och var man får spara, lagra och skicka personuppgifter, samt kring vad som faktiskt utgör en personuppgift. Anmälda personuppgiftsincidenter visar att det finns ett utbildningsbehov. 39% av AUF:s anställda har gått en grundläggande GDPR-utbildning någon gång under perioden 17 jan 2024- 23 juni 2025

AGN:s värdering			Kontrollmetod/ aktivitet	Tidplan	Ansvarig
Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde			
3	4	12	Kontroll av att alla anställda inom AUF går eller har gått grundläggande e-utbildning om GDPR någon gång under de senaste två åren.	Senast vid helårsuppföljning ska alla[1] anställda ha gått GDPR - grund (E-utbildning)	Förvaltningsdirektör

[1] Med alla avses alla anställda utom de som under tidperioden varit föräldralediga, sjukskrivna eller haft annan giltig anledning till att inte genomföra utbildningen.

Internkontrollplan för Barn- och utbildningsnämnden 2026

Kommunstyrelsens obligatoriska område att riskbedöma: Korruption.
För många i Sverige för begreppet korruption tanken till mutor, men korruption kan vara många olika företeelser. Det behöver inte handla om att någon får en ekonomisk vinning. Det centrala är snarare att vinningen är otillbörlig, det vill säga att en fördel uppstår på osaklig grund. Studier visar att den vanligaste formen av korruption i Sverige sker utan krav på ersättning eller motprestation, så kallad vänskapskorruption.

Att förebygga och hantera korruption berör både medarbetare och arbetsgivare och bidrar i längden till en god förvaltningskultur. Det är viktigt att motverka så väl olämpliga beteenden som rent kriminella handlingar. Detta innebär att objektiviteten och förtroendet för kommunen stärks och upprätthålls.

BUN:s värdering			Kontrollmetod/ aktivitet	Tidplan	Ansvarig
Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde			
3	4	12	Kontrollera att chefer i förvaltningens ledningsgrupp genomfört dialoger i sina ledningsgrupper utifrån den obligatoriska e-utbildningen ”Luleå kommun mot korruption”. Syftet är att dialogerna ska leda till ökad kunskap och medvetenhet, för att förebygga och i förekommande fall upptäcka och hantera risker för korruption. Resultatet av dialogerna dokumenteras och följs upp.	Alla chefer i förvaltningens ledningsgrupp ska ha genomfört dialoger i slutet av 2026. Vid varje delår följs upp vilka chefer som genomfört dialog och i förekommande fall vilka risker för korruption som har identifierats.	Förvaltningsdirektör

Informationsförvaltning med fokus GDPR

Det finns kunskapsluckor hos anställda inom AUF i hur och var man får spara, lagra och skicka personuppgifter, samt kring vad som faktiskt utgör en personuppgift. Anmälda personuppgiftsincidenter visar att det finns ett utbildningsbehov. 39% av AUF:s anställda har gått en grundläggande GDPR-utbildning någon gång under perioden 17 jan 2024–23 juni 2025.

BUN:s värdering			Kontrollmetod/ aktivitet	Tidplan	Ansvarig
Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde			
3	4	12	Kontroll av att alla anställda inom AUF går eller har gått grundläggande e-utbildning om GDPR någon gång under de senaste två åren.	Senast vid helårsuppföljning ska alla[1] anställda ha gått GDPR - grund (E-utbildning)	Förvaltningsdirektör

[1] Med alla avses alla anställda utom de som under tidperioden varit föräldralediga, sjukskrivna eller haft annan giltig anledning till att inte genomföra utbildningen.

Internkontrollplan 2026

Kultur- och fritidsnämnden

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde Förebyggande av korruption 3
2 Process Hantera ekonomi 4
2.1 Riskområde Efterlevande av regler för redovisning av representation 4
2.1.1 Kontrollmoment Redovisning av representation 4
3 Uppföljning 5

1 Inledning

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter. Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, vilket innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, effektivitet och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål.
- Verksamheten har en tillförlitlig finansiell rapportering och information. Nämnderna och de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna.
- Verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Det innefattar lagstiftning och kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens processer;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocesser
- Styrprocess

Nämndens riskanalys har identifierat riskområden och fastställt kontrollmoment inom processen ”Hantera ekonomi”;

- Efterlevande av regler för redovisning av representation

1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde Förebyggande av korruption

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptionsbegreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden eller tillvägagångssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

I Luleå kommun framkommer rekommendationer från de förtroendevalda revisorerna att kommunen fortsatt ska arbeta för och kontrollera att riktlinjer och rutiner avseende korruption, jäv och oegentligheter är kända och efterlevs i hela organisationen.

Kultur- och fritidsnämndens utvalda kontrollmoment kopplat till kommunstyrelsens obligatoriska riskområde ska gälla för samtliga verksamheter och de processer som finns inom respektive verksamheter. Kontrollmoment är;

- ”Luleå kommuns riktlinjer för att förebygga jäv, mutor och andra oegentligheter” är kända för alla medarbetare

2 Process Hantera ekonomi

2.1 Riskområde Efterlevande av regler för redovisning av representation

Regelverk för redovisning av representation har implementerats. Eftersom reglerna har börjat tillämpas finns en risk att kännedom om hur representation ska hanteras inte finns hos alla medarbetare i förvaltningen.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Kultur- och fritidsnämnden		3 Möjlig	3 Kännbar

2.1.1 Kontrollmoment Redovisning av representation

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Alla verksamheter	Verksamhetsstöd, KFF	Ett par tillfällen under året	Stickprov i den ekonomiska redovisningen.

3 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

LULEÅ KOMMUN

Internkontrollplan 2026

Infrastruktur- och servicenämnd

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 KF obligatoriska kontrollmoment - Korruption 3
2 Hantera inköp och upphandling 4
2.1 Riskområde inköp 4
2.1.1 Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering 4
2.2 Riskområde upphandling 5
2.2.1 Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling 5
3 Hantera ekonomi 7
3.1 Riskområde fakturor 7
3.1.1 Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheten 7
4 Hantera administration och juridik 8
4.1 Riskområde felaktig användning av tjänstebilar 8
4.1.1 Kontroll av uppföljning av körjournaler 9
5 Styrprocess 10
5.1 Riskområde styrprocess 10
5.1.1 Uppföljning av organisationens tillgänglighet 10
5.2 Riskområde genomförande av projekt enligt projektmodellen 11
5.2.1 Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används 11
6 Uppföljning 12

1 Inledning

Syftet med den interna kontrollen är att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert samt att undgå att allvarliga fel begås.

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter och syftar till att säkerställa en:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet,
  vilket bland annat innebär att ha kontroll av ekonomi, effektivitet och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten,
  vilket innebär att nämnder och verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer, vilket innefattar såväl lagstiftning som kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens olika huvudprocesser;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocess (det kommunala uppdraget)
- Styrprocess

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning av internkontrollmoment till Internkontrollplanen 2026 finns inom huvudprocesserna där ett antal presumtiva riskområden har identifierats;

- Hantera inköp och upphandling
- Hantera ekonomi
- Hantera administration och juridik
- Styrprocess

1.1 KF obligatoriska kontrollmoment - Korruption

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptions begreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden eller handlingssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

Infrastruktur- och servicenämndens utvalda kontrollmoment kopplat till korruption finns inom riskområdena inköp och upphandling samt ekonomi. Nämnden har valt ut tre kontrollmoment som stöder det obligatoriska riskområdet;

- Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering
- Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling
- Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheter

2 Hantera inköp och upphandling

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två kontrollmoment kopplat till riskområdena inköp och upphandling.

2.1 Riskområde inköp

Risk finns att inköpta varor och tjänster inte levereras enligt avtal. Det kan vara att varor/tjänster inte är levererade innan betalning, att de inte levereras alls eller inte levereras till pris enligt överenskommelse. Risken ökar i verksamheter där stora volymer upphandlas med många eller omfattande fakturor att hantera. Brister i samband med inköp kopplat till leverantörsfakturahanteringen innebär en risk för välfärdsbrottslighet eller korruption, vare sig denna är otillbörlig eller inte eller om den uppstår till följd av olämpligt beteende eller är en rent kriminell handling. Att säkerställa en fungerande leverantörsfakturahantering samt att kontrollera dess funktionalitet är till gagn såväl för ett effektivt nyttjande av skattemedel som ett bibehållet förtroende för kommunen, dess politiker och dess anställda.

Infrastruktur och servicenämndens riskbedömning gällande inköp är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och att konsekvenserna är allvarliga (4). Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet korruption.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

2.1.1 Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Stickprov	

Fördjupad kontroll sker genom kontroll av slumpvis utvalda fakturor från olika leverantörer och till olika verksamheter.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och vid kontrollen följs upp att faktureringen motsvarar beställningen, att det fakturerade beloppet överensstämmer med avtalat pris och att avtalsvillkoren i övrigt följs avseende fakturaunderlag och

innehåll. Metoden som används är stickprov och skall ske löpande under året. Kontrollmomentet skiljer sig något mellan åren. Under 2025 beslutade nämnden att uppföljning skulle ske genom att följa en utvald leverantör. För 2026 kommer uppföljning i stället att genomföras via slumpvis utvalda leverantörer.

2.2 Riskområde upphandling

Kommunen har ett stort ansvar att använda skattemedel på ett effektivt och värdeskapande sätt. Eftersom offentliga verksamheter hanterar stora ekonomiska resurser påverkar deras inköp både marknaden och företagens förutsättningar i betydande grad. Därför är det avgörande att alla inköp sker enligt gällande lagar, regler och interna riktlinjer. Varför är detta viktigt?

- Skattemedel ska användas rätt – varje inköp måste bidra till verksamhetens mål och medborgarnas bästa.
- Marknaden påverkas – kommunens inköp kan styra konkurrens och affärsmöjligheter för lokala och nationella leverantörer.
- Förtroendet står på spel – transparens och rättssäkerhet i inköpsprocessen är avgörande för att behålla medborgarnas och leverantörernas förtroende.

Vid inköp av varor och tjänster är det viktigt att inköp och upphandling sker enligt gällande regelverk och att avtal nyttjas, att det finns fungerande rutiner för detta och att uppföljning sker. Som en följd av detta föreslås att efterlevnad av rutiner för upphandling som överstiger 100 tkr följs upp. Vid samtliga inköp som överstiger 100 tkr skall inköp kontaktas och även genomföras av det centrala inköpet. Detta enligt kommunens riktlinjer för hållbara inköp.

Infrastruktur och servicenämndens riskbedömning gällande inköp är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och att konsekvenserna är allvarliga (4). Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet korruption.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

2.2.1 Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	tre gånger per år	Kontroll av alla	

Förvaltningen erhåller tre gånger per år en lista (från inköpskontoret) med leverantörer som inte är upphandlade och där upphandlingsvärdet överstiger 100 tkr. Avdelning verksamhetsstöd går igenom listan och kontaktar ansvariga för upphandlingen. Syftet med samtalet är att utbilda och skapa förståelse gällande riktlinjen. Ledningsgruppen följer upp och beslutar om eventuella åtgärder. Kontrollmomentet kvarstår från 2025 dock kan ordalydelsen skilja sig något mellan åren.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd.

3 Hantera ekonomi

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett kontrollmoment kopplat till riskområdet fakturor.

3.1 Riskområde fakturor

Nämnd och förvaltning har en stor inköpsvolym av entreprenader och tjänster. Det är av största vikt att det finns tydliga och definierade processer till stöd, att dessa används i verksamheterna, att dokumentation för spårbarhet lagras och finns tillgänglig och att avtalsvillkoren omhändertar behovet för en fungerande kvalitet och ekonomi. Brister i kvalitet genererar förr eller senare ekonomiska konsekvenser.

Det är viktigt att rutinerna för att hantera fakturor är tydliga, säkra och tillämpade. Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande riskområdet fakturor är att det är möjligt (3) och konsekvenserna skulle bli allvarliga (4). Riskområdet stöder det obligatoriska riskmomentet korruption

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnden		3	4

3.1.1 Fördjupad uppföljning av inköp och hantering i verksamheten

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Sektionschef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Intervju, verksamhetsbesök, genomgång av dokumentation	

Genomgång och uppföljning av process (avtal, beställning, utförande, fakturering och kontroll) för verksamhet/-er för att säkerställa spårbarhet, transparens och funktionalitet. Uppföljning kommer bland annat att ske genom verksamhetsbesök, genomgång av dokumentation och även vilka systemstöd som används. Kontrollmomentet kvarstår från 2025 dock kan ordalydelsen skilja sig något mellan åren

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och i den omfattning som resurssituationen medger, urval för kontroll beslutas senare.

4 Hantera administration och juridik

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om ett kontrollmoment kopplat till administration och juridik.

4.1 Riskområde felaktig användning av tjänstebilar

Effektiv användning av kommunens resurser - risker med felaktig användning av tjänstebilar

Kommunen har ett stort ansvar att förvalta de skattemedel som finansierar vår verksamhet på ett effektivt och värdeskapande sätt. Det innebär att varje resurs – från personal till utrustning och fordon – ska användas med största möjliga nytta för medborgarna och andra intressenter.

Ett viktigt hjälpmedel för kommunanställda är tillgången till tjänstebilar, som möjliggör att arbetsuppgifter kan utföras smidigt och effektivt. Men det finns en reell risk att dessa bilar används för privata ändamål eller på ett sätt som inte är kopplat till arbetet. Sådan användning innebär inte bara ett slöseri med offentliga medel, utan kan också skada förtroendet för kommunen som organisation.

Felaktig användning kan exempelvis innebära:

- Att bilar används utanför arbetstid utan godkänd anledning.
- Att resor inte dokumenteras korrekt eller saknar tydligt arbetsrelaterat syfte.
- Att bilar används för privata ärenden under arbetsdagen.

För att motverka detta krävs tydliga riktlinjer, tekniska hjälpmedel som körjournaler och GPS, samt en kultur där ansvarstagande och transparens är centrala värden. Genom att säkerställa att kommunens bilar används enbart för arbetsrelaterade syften stärker vi både effektiviteten och medborgarnas förtroende.

Infrastruktur- och servicenämndens riskbedömning gällande användning av tjänstebilar är att det är möjlighet att det kan inträffa (3) och konsekvensen är allvarlig (4) om det sker.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		3	4

4.1.1 Kontroll av uppföljning av körjournaler

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Stickprov, samtal med chefer	

Förvaltningen vill förstärka den regelbundna kontrollen av användandet av tjänstefordon i verksamheterna. En förutsättning för detta kontrollmoment är att regelverk och befintlig information avseende körjournaler gås igenom samt att regelverket kring MBL (Medbestämmandelagen) följs i applicerbara delar. Kontroll av att verksamheternas uppföljning av körjournaler genomförs görs via samtal med slumpvis utvalda chefer inom förvaltningen.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och sammanställs i en enkel rapport till förvaltningens ledningsgrupp

5 Styrprocess

Infrastruktur- och servicenämnden har beslutat om två kontrollmoment kopplat till styrprocessen.

5.1 Riskområde styrprocess

Att finnas tillgänglig för medborgare och andra intressenter när de har ett ärende till kommunen är en viktig del i det kommunala uppdraget för att de som bor och verkar i kommunen ska vara nöjda med den service som kommunen erbjuder.

I den dagliga verksamheten är det viktigt att tjänstepersoner om/när de under en begränsad tid inte kan finnas tillgängliga, till exempel vid möten eller vid annan frånvaro, följer befintliga rutiner för hänvisning.

Under ledighetsintensiva perioder, till exempel semesterperioden, är risken särskilt hög för svårigheter i form av minskad tillgänglighet till handläggare eller andra funktioner. Det är viktigt att respektive ledare inom sitt ansvarsområde säkerställer rutiner för hantering av inkommande ärenden samt kommunicerar detta till berörda funktioner. Om brister finns är risken stor, i tillägg till risk för att medborgare och andra intressenter som söker kommunen upplever en försämrad service, att ineffektivitet skapas eller mer jobb uppstår inom andra delar av organisationen, tex kundcenter eller registraturen. Infrastruktur och servicenämnden bedömning är att det är sannolikt att det händer (4) och att konsekvenserna är kännbara (3)

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		4	3

5.1.1 Uppföljning av organisationens tillgänglighet

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Kontroll av alla	

Kontrollmomentet innebär uppföljning av organisationens tillgänglighet för inkommande samtal till kommunen via kundcenter (0920-45 30 00) och som kopplats vidare till förvaltningen där samtal inte har besvarats och hänvisning har saknats. Inkommande samtal till direktnummer ingår inte då dessa i regel inte är publicerade externt och då det kan finnas mobilsvar eller återkoppling på dessa via SMS och återuppringning senare om personen är upptagen i annat. Kontrollmomentet kvarstår från 2025 dock kan ordalydelsen skilja sig något mellan åren.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd, kundcenters system Artvise utgör underlag för kontrollen vilket tas fram av kundcenter och skickas till avdelning verksamhetsstöd inför varje tertial.

5.2 Riskområde genomförande av projekt enligt projektmodellen

Det finns en styrmodell som är ett viktigt hjälpmedel för styrning och genomförande av olika skeden i de projekt som Infrastruktur och serviceförvaltningen genomför. Under 2025 har ett stödsystem upphandlats och ska implementeras i förvaltningen. System skall, förutom av Infrastruktur och serviceförvaltningen, även användas av Lumire och MEX på kommunledningsförvaltningen. Detta system bygger på projektmodellen och ska ge stöd för att utföra och följa upp projekt i olika faser och skeden. Vid brister i efterlevnad av projektmodellen så uppstår olika problem kopplat till planering, resurssättning, genomförande och kommunikation kring enskilt projekt. Det medför fördyringar och försening

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		4	3

5.2.1 Fördjupad uppföljning av att projektmodellen används

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Stickprov samt intervjuer	

Kontrollmomentet syftar till att kontrollera att projektet följer projektmodellen och om avsteg finns identifiera dessa och dess orsak.

Kontroll av projekt, genom stickprov, av beslutsunderlag och annan relevant dokumentation kommer att göras. Intervjuer för uppföljning av själva genomförandet kommer att ske med projektansvariga och projektledare.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd och sammanställs i en enkel rapport till förvaltningens ledningsgrupp.

6 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Internkontrollplan 2026

Miljö och byggnämnden

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde 2
2 Hantera Ekonomi 4
2.1 Kostnadsneutral bostadsanpassning 4
2.1.1 Uppföljning gällande kostnadsutveckling för bostadsanpassning 4
3 Hantera styrprocess 6
3.1 Återrapportering av principiellt viktiga och kunskapshöjande beslut 6
3.1.1 Återrapportering av principiellt viktiga och kunskapshöjande delegationsbeslut 6
3.2 Kontroll av genomförd utbildning Luleå kommun mot korruption 7
3.2.1 Uppföljning av hur många som genomfört utbildning Luleå kommun mot korruption 7
3.3 Tillgänglighet för medborgare/företag 8
3.3.1 Uppföljning av organisationens tillgänglighet 8
4 Uppföljning 10

1 Inledning

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter. Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, vilket innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, effektivitet och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål.
- Verksamheten har en tillförlitlig finansiell rapportering och information. Nämnderna och de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna.
- Verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Det innefattar lagstiftning och kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens processer;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocesser
- Styrprocess

Nämndens riskanalys har identifierat riskområden och fastställt kontrollmoment inom processerna där ett antal presumtiva riskområden har identifierats;

- *Hantera ekonomi*
- *Hantera Styrprocess*

1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptionsbegreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden eller handlingssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

Miljö och byggnämndens utvalda kontrollmoment kopplat till kommunstyrelsens obligatoriska riskområde finns inom processerna *Hantera ekonomi* samt *Hantera styrporcess* där nämnden har valt ut 2 kontrollmoment;

- *Uppföljning av hur många som genomfört utbildningen "Luleå mot korruption"*
- *Uppföljning av utbetalda bidrag och de rutiner som finns*

2 Hantera Ekonomi

Miljö och byggnämnden har två kontrollmoment kopplat till riskområdet

2.1 Kostnadsneutral bostadsanpassning

Bostadsanpassningsbidrag är en lagstadgad rättighet och utbetalningarna kan variera kraftigt mellan enskilda år beroende på typ och omfattning av inkomna ärenden. Enskilda ärenden kan därmed få stor påverkan på den årliga budgeten. För att säkerställa en långsiktigt hållbar och rättssäker hantering bör därför finansieringen av bostadsanpassning ses över och hanteras på en kommunövergripande nivå.

När kostnaderna för bostadsanpassning överstiger tilldelade medel påverkas miljö- och byggnadsavdelningens möjligheter att fullfölja övriga uppdrag inom nämndens ansvarsområde. Detta riskerar att leda till undanträngningseffekter där andra viktiga verksamheter får stå tillbaka till följd av ökade utbetalningar inom ett enskilt område.

Vidare visar befolkningsprognoser från SCB att antalet personer över 80 år i Luleå kommun förväntas öka med cirka 80 procent fram till år 2040. Detta innebär troligen ett ökat tryck på bostadsanpassningsverksamheten, både vad gäller volym och kostnader. För att möta denna utveckling krävs en kontinuerlig uppföljning av kostnadsutvecklingen samt en nära dialog och förankring i kommunens planerings- och budgetprocess. Detta är avgörande för att säkerställa en budget i balans och en långsiktigt hållbar verksamhet

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Aktuell nämnd		4	4

2.1.1 Uppföljning gällande kostnadsutveckling för bostadsanpassning.

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Avdelningschef	Avdelningen verksamhetsstöd	månadsvis	Uppföljning kostnadsutveckling

Kostnaderna för bostadsanpassning följs upp månadsvis så snart resultatet är tillgängligt. Under 2024 översteg de faktiska kostnaderna den tilldelade budgeten med 7,4 miljoner kronor. Prognosen för 2025 visar på ett fortsatt underskott, där kostnaderna förväntas överstiga budgeten med ytterligare cirka 2 miljoner kronor.

Detta är inte en tillfällig avvikelse. Under de senaste tio åren har budgeten för bostadsanpassning varit systematiskt underfinansierad, med ett genomsnittligt underskott på minst 1 miljon kronor per år. Denna långvariga obalans mellan behov och tilldelade resurser innebär en betydande utmaning för verksamheten och påverkar möjligheten att planera och genomföra insatser på ett hållbart sätt.

3 Hantera styrprocess

Miljö och byggnadsnämnden har 4 kontrollmoment kopplad till riskområdet

3.1 Återrapportering av principiellt viktiga och kunskapshöjande beslut

För att säkerställa att nämndens ledamöter har tillräcklig information och förståelse kring beslut som bedöms vara principiellt viktiga, lyfts dessa ärenden som särskilda informationspunkter vid nämndens sammanträden. Syftet är att skapa transparens, främja en gemensam kunskapsbas och möjliggöra en fördjupad dialog kring beslut som kan ha långsiktiga eller strategiska konsekvenser för nämndens verksamhet.

Urvalet av vilka beslut som ska tas upp som informationspunkter görs av nämndens presidium inför varje sammanträde. Presidiet gör en bedömning utifrån ärendets karaktär, påverkan och aktualitet, och säkerställer att ledamöterna får möjlighet att ta del av relevant bakgrundsinformation och eventuella konsekvensanalyser. Detta arbetssätt bidrar till att stärka nämndens beslutsunderlag och främjar en välgrundad och transparent beslutsprocess.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		3	3

3.1.1 Återrapportering av principiellt viktiga och kunskapshöjande delegationsbeslut

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Avdelningschef	avdelningschef	Vid varje nämnd	Rapportering till nämnd	

Under 2024 rapporterades totalt 106 delegationsbeslut till nämnden fram till den 30 september 2025 hade 85 beslut rapport. Detta visar på en kontinuerlig och strukturerad rapportering av delegationsbeslut till nämnden, vilket är avgörande för transparens och insyn i den löpande verksamheten.

Det finns en välfungerande process för att säkerställa att nämnden får ta del av relevanta ärenden. Presidiet har en central roll i denna process och fattar beslut om vilka delegationsärenden som ska presenteras för nämnden. Urvalet görs inför varje

sammanträde och baseras på ärendenas principiella betydelse, aktualitet och behovet av att informera nämndens ledamöter.

Denna struktur bidrar till att nämnden hålls informerad om viktiga beslut som fattas på delegation, samtidigt som det möjliggör en effektiv hantering av ärendeflödet och ett tydligt fokus på strategiskt viktiga frågor.

3.2 Kontroll av genomförd utbildning Luleå kommun mot korruption

Luleå kommun har en tydlig hållning mot korruption, där nolltolerans råder mot jäv, mutor och annan otillbörlig påverkan. För att säkerställa att denna policy efterlevs genomförs utbildningar i antikorruption för kommunens medarbetare, inklusive personal inom miljö- och byggnadsavdelningen. Kontroll av genomförd utbildning är en viktig del i det systematiska arbetet för att förebygga korruption och säkerställa att alla medarbetare har kunskap om gällande regelverk och etiska riktlinjer.

Anställda inom miljö- och byggnadsavdelningen kan i sitt dagliga arbete utsättas för olika former av påverkan, särskilt vid myndighetsutövning såsom tillståndsgivning. Det förekommer att exploatörer, företag eller privatpersoner försöker påverka beslut till sin fördel. Detta kan ske genom påtryckningar, erbjudanden om gåvor, tjänster eller andra förmåner. Sådana handlingar syftar till att påverka beslutsfattandet på ett otillbörligt sätt och utgör en risk för korruption.

Utöver direkta mutförsök kan även situationer med jäv och intressekonflikter uppstå, exempelvis när en anställd hanterar ärenden som berör närstående eller tidigare arbetsgivare. För att motverka detta är det avgörande att medarbetarna har god kännedom om kommunens riktlinjer och att det finns rutiner för att identifiera och hantera sådana situationer. Detta riskområde stöder det kommungemensamma riskmomentet korruption

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnämnden		3	4

3.2.1 Uppföljning av hur många som genomfört utbildning Luleå kommun mot korruption

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelningen verksamhetsstöd	delårsrapport	Kontroll av vilka som gått utbildningen	

För att stärka arbetet mot korruption och säkerställa att alla medarbetare har god kunskap om kommunens riktlinjer och förhållningssätt, ska samtliga anställda inom förvaltningen årligen genomföra utbildningen 'Luleå Kommun mot korruption'. Utbildningen är digital och tillgänglig via kommunens interna plattform 'Utbildningar och event'. Den är utformad för att kunna genomföras flexibelt, vilket innebär att medarbetare kan ta del av innehållet när det finns tillgänglig tid i det ordinarie arbetsschemat.

Syftet med utbildningen är att öka medvetenheten om vad korruption innebär, hur den kan ta sig uttryck i den kommunala verksamheten samt hur den kan förebyggas, upptäckas och hanteras. Genom att regelbundet genomföra utbildningen stärks den gemensamma värdegrunden och förvaltningen får bättre förutsättningar att agera rättssäkert, transparent och i enlighet med kommunens nolltolerans mot jäv, mutor och otillbörlig påverkan.

3.3 Tillgänglighet för medborgare/företag

Att finnas tillgänglig för medborgare och andra intressenter när de har ett ärende till kommunen är en viktig del i det kommunala uppdraget för att de som bor och verkar i kommunen ska vara nöjda med den service som kommunen erbjuder.

I den dagliga verksamheten är det viktigt att tjänstepersoner om/när de under en begränsad tid inte kan finnas tillgängliga, till exempel vid möten eller vid annan frånvaro, följer befintliga rutiner för hänvisning.

Under ledighetsintensiva perioder, till exempel semesterperioden, är risken särskilt hög för svårigheter i form av minskad tillgänglighet till handläggare eller andra funktioner. Det är viktigt att respektive ledare inom sitt ansvarsområde säkerställer rutiner för hantering av inkommande ärenden samt kommunicerar detta till berörda funktioner. Om brister finns är risken stor, i tillägg till risk för att medborgare och andra intressenter som söker kommunen upplever en försämrad service, att ineffektivitet skapas eller mer jobb uppstår inom andra delar av organisationen, tex kundcenter eller registraturen.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		4	3

3.3.1 Uppföljning av organisationens tillgänglighet

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Respektive chef	Avdelningen verksamhetsstöd	delårsrapport	Kontroll av alla anställda	

Kontrollmomentet innebär uppföljning av organisationens tillgänglighet för inkommande samtal till kommunen via kundcenter (0920-45 30 00) och som kopplats vidare till förvaltningen där samtal inte har besvarats och hänvisning har saknats. Inkommande samtal till direktnummer ingår inte då dessa i regel inte är publicerade externt och då det kan finnas mobilsvar eller återkoppling på dessa via SMS och återuppringning senare om personen är upptagen i annat.

Kontrollen utförs av avdelning verksamhetsstöd, kundcenters system Artwise utgör underlag för kontrollen vilket tas fram av kundcenter och skickas till avdelning verksamhetsstöd inför varje tertial.

4 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Internkontrollplan 2026

Överförmyndarnämnden

Beslutad 2025-12-18 § 124

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde 2
1.1.1 Kontrollmoment Utbildning 3
2 Process Hantera administration och juridik 4
2.1 Riskområde Yttre påverkan på system 4
2.1.1 Kontrollmoment Framtagande av kontinuitetsplan 4
2.1.2 Kontrollmoment Införsel av SAML 4
3 Process Huvudprocesser 5
3.1 Riskområde Ställföreträdare redovisar inte huvudmannens alla tillgångar 5
3.1.1 Kontrollmoment Införsel av informationsportal 5
3.2 Riskområde Arbetsbelastning 5
3.2.1 Kontrollmoment Uppföljning av ärendebalanser 5
4 Process Styrprocess 7
4.1 Riskområde Delegations- och arbetsordning följs inte 7
4.1.1 Kontrollmoment 7
4.2 Riskområde Hantering av allmänna handlingar 7
4.2.1 Kontrollmoment Utbildning 8
4.2.2 Kontrollmoment Genomgång av handbok 8
5 Uppföljning 9

1 Inledning

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter. Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, vilket innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, effektivitet och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål.
- Verksamheten har en tillförlitlig finansiell rapportering och information. Nämnderna och de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna.
- Verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Det innefattar lagstiftning och kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens processer;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocesser
- Styrprocess

Nämndens riskanalys har identifierat riskområden och fastställt kontrollmoment inom processerna;

- Hantera administration och juridik
- Huvudprocesser
- Styrprocess

1.1 Kommunstyrelsens obligatoriska riskområde

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptionsbegreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden

eller tillvägagångssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

Analys av korruptionsrisker i den egna verksamheten bör utgå från en bred syn på vad som är korruption. Det innebär att korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser. Begreppet omfattar då alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

Överförmyndarnämnden har valt ett kontrollmoment kopplat till kommunstyrelsens obligatoriska riskområde.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Överförmyndarnämnden		3	4

1.1.1 Kontrollmoment Utbildning

Samtliga medarbetare på överförmyndarenheten kommer att genomgå utbildningen *Luleå kommun mot korruption* under året.

En genomgång av kommunens policy *Nolltolerans mot jäv, mutor och annan korruption* kommer att göras på en arbetsplatsträff. Utifrån denna kommer sedan samtal att ske kring vilka risker för korruption som finns i verksamheten, hur dessa risker kan motverkas och hur vi bör agera om vi upptäcker risker och avvikelser.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Kontroll utförda aktiviteter

2 Process Hantera administration och juridik

2.1 Riskområde Yttre påverkan på system

Överförmyndarnämnden hanterar stora mängder information av känslig eller sekretessklassad karaktär. Det innebär att den måste hanteras på ett säkert sätt och skyddas från obehöriga att ta del av. Idag hanteras majoriteten av nämndens information digitalt. Överförmyndarenhetens handläggning är även beroende av tillgång till denna information för att utförandet av verksamheten ska fungera.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Överförmyndarnämnden		3	4

2.1.1 Kontrollmoment Framtagande av kontinuitetsplan

En kontinuitetsplan som beskriver hur arbetet ska utföras vid eventuellt bortfall av kritiska resurser är under framtagande tillsammans med övriga kommuner som använder samma verksamhetssystem som överförmyndarnämnden.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Framtagen plan

2.1.2 Kontrollmoment Införsel av SAML

Införsel av SAML istället för VPN för inloggning i verksamhetssystemet. Inloggning till överförmyndarnämndens verksamhetssystem sker idag genom tvåfaktorsinloggning via VPN-lösning. Arbete pågår med att ersätta inloggning via VPN med en SAML-lösning. SAML, Security Assertion Markup Language, är en standard inom IT för Single Sign-On (SSO) som gör det möjligt för en användare att logga in en gång och sedan få tillgång till flera tjänster utan att behöva logga in igen. SAML är en enklare lösning för användaren samtidigt som den ger en ökad säkerhet då lösenord lagras och hanteras av en Identity Provider (IdP) och inte av varje tjänst. Kommunikation sker via krypterade SAML-assertioner, vilket minskar risken för lösenordsstöld. En centraliserad identitetshantering i kommunen förenklar även administrationen och genom att användaren behöver göra färre inloggningar minskar risken att användare återanvänder svaga lösenord.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Leveransgodkännande

3 Process Huvudprocesser

3.1 Riskområde Ställföreträdare redovisar inte huvudmannens alla tillgångar

När ett godmanskap/förvaltarskap anordnas ska ställföreträdaren lämna in en förteckning till överförmyndarnämnden som redovisar huvudmannens alla tillgångar och skulder. Risk finns att till exempel en fastighet eller fordon tillhörande huvudmannen överlåts genom gåva i strid med gåvoförbudet enligt föräldrabalken, eller att ansökan om samtycke till försäljning inte inkommer till överförmyndarnämnden. Detta kan leda till ekonomiska förluster för huvudmannen.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Överförmyndarnämnden		3	4

3.1.1 Kontrollmoment Införsel av informationsportal

Överförmyndarnämnden kommer att ansluta sig till en informationsportal som samlar och levererar data från officiella källor varifrån nämnden kan inhämta information om en person äger en fastighet, bil eller har engagemang/är verklig huvudman i ett företag.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Införd tjänst

3.2 Riskområde Arbetsbelastning

En alltför hög arbetsbelastning kan leda till arbetsmiljöproblem för handläggarna. Det riskerar även att medföra längre handläggningstider till nackdel för huvudmännen och/eller ställföreträdarna. Risk finns även att rättssäkerheten påverkas genom att kvantitet prioriteras över kvalitet i handläggningen/granskningen.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Överförmyndarnämnden		3	4

3.2.1 Kontrollmoment Uppföljning av ärendebalanser

Enheten följer varje vecka upp ärendebalanserna och rapportering sker därefter månadsvis till överförmyndarnämnden för att kunna omfördela resurser eller vidta andra åtgärder vid behov.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Veckovis	LEAN-tavla
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Månadsvis	Verksamhetsuppföljningar och delårsuppföljningar

4 Process Styrprocess

4.1 Riskområde Delegations- och arbetsordning följs inte

Risk finns att delegations- och arbetsordning inte följs på grund av bristande kännedom och rutiner. Att frångå delegationsordningen är en risk då fel befattningshavare kan orsaka långtgående konsekvenser för kommunen. Konsekvenserna av att inte följa delegationsordningen är allvarliga genom att beslut kan bli ogiltiga, leda till brott mot LOU, bryta mot interna riktlinjer och att beslut fattas på fel nivå av personer med fel kompetens. Konsekvensen kan bli både en förtroendeskada och en ekonomisk skada.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Överförmyndarnämnden		3	4

4.1.1 Kontrollmoment

En reviderad delegationsordning kommer att tas fram under 2026 med stöd från Sveriges kommuner och regioner, SKR, utifrån att överförmyndarnämnden kommer att få ny lagstiftning 2026.

Genomgång av delegationsordningen med samtliga på enheten kommer därefter att ske för att säkerställa att alla har kunskaper om gällande delegationsordning

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Beslutad delegationsordning

4.2 Riskområde Hantering av allmänna handlingar

Risk finns att sekretessbelagda handlingar lämnas ut till obehöriga eller att allmänna handlingar inte lämnas ut till sökande som har rätt till det.

Syftet med offentlighetsprincipen är att allmänheten ska ha insyn och kunna se hur den kommunala verksamheten sköts och att skattemedel hanteras på ett så bra sätt som möjligt. Detta innebär att var och en har rätt att komma in med en begäran om att få ta del av allmänna handlingar. Tryckfrihetsförordningen samt offentlighets- och sekretesslagen innehåller bestämmelser som innebär att kommunen ska hålla handlingar ordnade samt snabbt kunna lämna ut offentliga handlingar till den som begär det.

Samtidigt får inte handlingar och uppgifter som omfattas av sekretess, det vill säga hemliga handlingar, lämnas ut. Felaktigheter i denna hantering kan innebära antingen att allmänheten inte får ta del av de handlingar som de har en grundlagsskyddad rättighet till eller att handlingar felaktigt lämnas ut vilket innebär skada eller men för den enskilde.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Överförmyndarnämnden		3	4

4.2.1 Kontrollmoment Utbildning

Samtliga på enheten ska ha genomgått kommunens utbildning gällande offentlighet och sekretess.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Kontroll utförd aktivitet

4.2.2 Kontrollmoment Genomgång av handbok

Överförmyndarenheten har en omfattande handbok som innehåller ett avsnitt om sekretess och utlämnande av allmänna handlingar. Avsnittet kommer att gås igenom på handläggarträff med samtliga på enheten samt ingå i introduktionsplanen för nyanställda.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Överförmyndarenheten	Enhetschef	Löpande	Kontroll utförd aktivitet

5 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Överförmyndarnämnden får även månadsvis rapporterat till sig ärendebalanserna och det ekonomiska utfallet föregående månad med prognos för helåret.

LULEÅ KOMMUN

PLAN

Internkontroll 2026

Socialnämnden

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad
Plan för Internkontroll 2026	Aktiverande styrdokument	lulea.se • Socialförvaltningens DokSök

Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
2025/347	Socialnämnd	2025–12–18	2027-01-29

	Dokumentägare	Gäller för
	Socialdirektör	Förvaltningen

Syfte

Socialnämndens upprättar en årlig plan för internkontroll utifrån sitt ansvar att kontrollera att verksamheten når sina mål med effektivitet, säkerhet och stabilitet.

Internkontrollen beskriver vilka risker som nämnden bedömer som höga och utifrån dessa kontrollera och säkerställa att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande, samt att verksamheten efterlever lagar, regler och avtal mm.

Uppföljning

Uppföljning sker vid del- och helår

Innehåll

1 Inledning 4
1.1 Kommunstyrelsens (KS) obligatoriska riskområde 4
2 Process Hantera ekonomi 5
2.1 Risk för brist i rutin att skyndsamt identifiera eventuella avvikelser gällande mutbrott, trolöshet mot huvudman. (KS:s riskområde Korruption) 5
2.1.1 Kontrollmoment 5
3 Process Hantera HR 6
3.1 Risk för brist i efterlevnad av rekryteringsprocessen 6
3.1.2 Kontrollmoment 6
4 Process Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service 7
4.1 Risk för att färdigställande och tillträde till boende och lokaler försenas som bland annat generar ökade kostnader 7
4.1.2 Kontrollmoment 7
5 Process Huvudprocess - Avvikelsehantering 8
5.1 Risk för att händelseanalys av avvikelse (enligt avvikelseprocess och rutin) saknar dokumenterade bakomliggande orsaker till händelsen 8
5.1.2 Kontrollmoment 8
6 Process Huvudprocess – Synpunkter och klagomål 9
6.1 Risk för att brist i efterlevnad av process för synpunkter och klagomål. Detta kan leda till brister att omhänderta förbättringsåtgärder som krävs. 9
6.1.2 Kontrollmoment 9
7 Process Huvudprocess – Social dokumentation 10
7.1 Risk för avsaknad av aktuell social dokumentation i brukarens journal. 10
7.1.2 Kontrollmoment 10
8 Process Huvudprocess – Rutin medicinsk delegering 11
8.1 Risk för brist i efterlevnad av rutin delegering av medicinska uppgifter. 11
8.1.2 Kontrollmoment 11
9 Process Huvudprocess – Förhandsbedömning och dokumentation inom barn och unga utifrån lagkrav. 12
9.1 Risk för brist i efterlevnad av lagkrav gällande förhandsbedömning och dokumentation inom barn och unga. 12
9.1.2 Kontrollmoment 12
10 Process Huvudprocess – Utredning och dokumentation inom barn och unga utifrån lagkrav. 13
10.1 Risk för brist i efterlevnad av lagkrav gällande utredning inom barn och unga och att dokumentation sker i enlighet med lagar och föreskrifter. 13
10.1.2 Kontrollmoment 13
11 Uppföljning 14

1 Inledning

En god internkontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter.

Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, vilket innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, effektivitet och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål.
- Verksamheten har en tillförlitlig finansiell rapportering och information.
- Nämnderna och de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna.
- Verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Det innefattar lagstiftning och kommunens interna regelverk och riktlinjer.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens processer;

- Hantera administration och juridik
- Hantera inköp och upphandling
- Hantera information
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Hantera kommunikation och marknadsföring
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Tillhandahålla IT-stöd
- Huvudprocesser
- Styrprocess

Nämndens riskanalys har identifierat riskområden och fastställt kontrollmoment inom processerna;

- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service
- Huvudprocesser – utifrån socialnämndens uppdrag

1.1 Kommunstyrelsens (KS) obligatoriska riskområde

Korruption i offentlig sektor innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra. Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptions-begreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden eller tillvägagångssätt hos anställda som har konsekvenser för kommunens verksamhet eller anseende.

2 Process Hantera ekonomi

2.1 Risk för brist i rutin att skyndsamt identifiera eventuella avvikelser gällande mutbrott, trolöshet mot huvudman. (KS:s riskområde Korruption)

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	4

2.1.1 Kontrollmoment

Kontrollera och säkerställa att efterlevnaden av rutiner inom området för korruption är god och eventuella avvikelser skyndsamt identifieras och omhändertas.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef i verksamheterna oavsett ledningsnivå.	Avdelning Verksamhetsstöd & utveckling	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

3 Process Hantera HR

3.1 Risk för brist i efterlevnad av rekryteringsprocessen

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	4

3.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera och säkerställa att rekryteringsprocessen vid nyanställning efterlevs på ett ändamålsenligt sätt och enligt rutin. Vid kontroll säkerställt att det vid anställning har inhämtat arbetstillstånd, referenser, utdrag från belastningsregistret och kompetenskrav i svenska.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
HR-chef och samtliga chefer oavsett ledningsnivå.	Avdelning HR & Kompetensförsörjning	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

4 Process Tillhandahålla lokaler och fastighetsnära service

4.1 Risk för att färdigställande och tillträde till boende och lokaler försenas som bland annat generar ökade kostnader.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		4	4

4.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera och säkerställa att efterlevnad sker av rutiner kopplade (inom ramen av förvaltningens beställning) till färdigställande och tillträde till lokaler, samt att eventuella avvikelser skyndsamt identifieras och omhändertas.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Enhetschef för ekonomienheten och lokalsamordnare (Soc).	Avdelning Verksamhetsstöd och utveckling	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

5 Process Huvudprocess - Avvikelsehantering

5.1 Risk för att händelseanalys av avvikelse (enligt avvikelseprocess och rutin) saknar dokumenterade bakomliggande orsaker till händelsen

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	4

5.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera i verksamhetssystem och säkerställa att processen för avvikelsehantering efterlevs enligt rutin.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef i verksamheterna oavsett ledningsnivå.	Socialt ansvarig samordnare (SAS) Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

6 Process Huvudprocess – Synpunkter och klagomål

6.1 Risk för att brist i efterlevnad av process för synpunkter och klagomål. Detta kan leda till brister att omhänderta förbättringsåtgärder som krävs.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		4	3

6.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera i verksamhetssystem och säkerställa att processen för synpunkter och klagomål efterlevs enligt rutin.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef i verksamheterna, oavsett ledningsnivå.	Socialt ansvarig samordnare (SAS), Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

7 Process Huvudprocess – Social dokumentation

7.1 Risk för avsaknad av aktuell social dokumentation i brukarens journal.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	3

7.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera i verksamhetssystem och säkerställa att processen för social dokumentation efterlevs enligt rutin.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef i verksamheterna oavsett ledningsnivå.	Socialt ansvarig samordnare (SAS), Kvalitetsstrateg	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

8 Process Huvudprocess – Rutin medicinsk delegering

8.1 Risk för brist i efterlevnad av rutin, delegering av medicinska uppgifter.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	4

8.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera i verksamhetssystem och säkerställa att rutin för medicinsk delegering efterlevs enligt rutin.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef i verksamheterna oavsett ledningsnivå.	Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

9 Process Huvudprocess – Förhandsbedömning och dokumentation inom barn och unga utifrån lagkrav.

9.1 Risk för brist i efterlevnad av lagkrav gällande förhandsbedömning och dokumentation inom barn och unga.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	3

9.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera i verksamhetssystem och säkerställa att förhandsbedömning och dokumentation, sker i enlighet med lagar och föreskrifter.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef oavsett ledningsnivå inom individ- och familjeomsorg barn och unga.	Specialistsocionom	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

10 Process Huvudprocess – Utredning och dokumentation inom barn och unga utifrån lagkrav.

10.1 Risk för brist i efterlevnad av lagkrav gällande utredning inom barn och unga och att dokumentation sker i enlighet med lagar och föreskrifter.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Socialnämnden		3	3

10.1.2 Kontrollmoment

Kontrollera i verksamhetssystem och säkerställa att utredning och dokumentation inom barn och unga, sker i enlighet med lagar och föreskrifter.

Verksamhet/-er	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod
Ansvarig chef oavsett ledningsnivå inom individ- och familjeomsorg barn och unga.	Specialistsocionom	Tre ggr/år (del- och helår)	Stickprov

11 Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller, rapporteras till nämnden i samband med del- och helårsuppföljning. I samband med helårsuppföljning av internkontrollplanen sker även en bedömning av nämndens internkontrollarbete. Den utgör del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.